

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE RABČA

ČISTOPIS

OBEC RABČA

PEČIATKA

SCHVAĽOVACIA DOLOŽKA :

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE RABČA

BOL SCHVÁLENÝ V OBECNOM ZASTUPITELSTVE

UZN. Č. : 5/2013 ZO DŇA : 31.5.2013

OPRÁVNENÁ OSOBA : DUŠAN RATICA, starosta obce

PODPIS :

TEXTOVÁ ČASŤ

OBSTARÁVATEĽ : OBEC RABČA
SPRACOVATEĽ : ING. ARCH. MONIKA CALLOVÁ
PLOŠTÍN 212, 031 01 LIPT. MIKULÁŠ, tel. 0904 659412

PARÉ ČÍSLO :

DÁTUM : 05/2013 STUPEŇ : ČISTOPIS
NÁZOV DOKUMENTÁCIE : ÚZEMNÝ PLÁN OBCE RABČA

OBSTARÁVATEĽ**Obec Rabča**

adresa : Obecný úrad, ul. Hlavná č. 426, 029 44 Rabča v zastúpení Dušanom Raticom - starostom obce
obstarávateľ v zmysle § 2a ods. 1) SZ : Ing. Marcela Čelková, Chmelinec 1418/26, 020 01 Púchov, reg. č. 211
tel.: 043/5594101, 5594219, fax.: 043/5594345, mobil : 0903 659113, www.rabca.sk

SPRACOVATEĽ**Ing. arch. Monika Callová**

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1283 AA

adresa : Ploštín 212, 031 01 Liptovský Mikuláš

tel.: 044/5526252, mobil : 0904 659412, email : callova.monika@gmail.com

SPRACOVATEĽSKÝ KOLEKTÍV

Hlavný riešiteľ	Ing. arch. Monika Callová
Ochrana prírody a tvorby krajiny, ÚSES	RNDr. Alena Benová
Polnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	Ing. arch. Monika Callová, RNDr. Alena Benová
Životné prostredie	Ing. arch. Monika Callová
Doprava	Ing. Pavol Matys, Ing. Jaroslav Straka
Vodné hospodárstvo	Ľubica Martinská
Zásobovanie elektrickou energiou, telekomunikácie	Ing. Branislav Oravec
Zásobovanie zemným plynom	Ing. Anton Turan

TEXTOVÁ ČASŤ	
Obsah dokumentácie	Strana
1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	4
1.1.1 Údaje o spracovanej dokumentácii	4
1.1.2 Údaje o dôvodoch obstarania ÚPN-O	4
1.1.3 Hlavné ciele riešenia	5
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce	6
1.3 Údaje o súlade riešenia so zadáním a so súborným stanoviskom z prerokovania konceptu	6
1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPD	6
1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so zadáním a so súborným stanoviskom z prerokovania konceptu	7
1.3.3 Výsledky variantných riešení	7
1.3.4 Súpis použitých územnoplánovacích a iných podkladov so zhodnotením miery ich záväznosti a použiteľnosti	9
2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	11
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	11
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí ÚPN VÚC Žilinského kraja	11
2.3 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	18
2.3.1 Funkcia a poloha obce v rámci štruktúry osídlenia	18
2.3.2 Analytická a syntézová časť miestneho územného systému ekologickej stability a jej vplyv na riešenie ÚPN-O	22
2.3.2.1 Prírodné pomery	23
2.3.2.1.1 Abiotické pomery	23
2.3.2.1.2 Biotické pomery	26
2.3.2.2 Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ)	40
2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	41
2.4.1 Demografia	41
2.4.2 Domový a bytový fond	47
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	49
2.5.1 Priestorová charakteristika zastavaného územia obce	49
2.5.2 Návrh základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce	50
2.5.3 Návrh ochrany a využitia kultúrno-historických hodnôt	51
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území najmä obytného, zmiešaného, výrobného, rekreačného územia vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a vylučujúceho funkčného využívania	55
2.6.1 Základné rozvrhnutie funkcií, prevádzkových a komunikačných väzieb v riešenom území obce	55
2.6.2 Návrh riešenia priestorového usporiadania a funkčného využitia územia	57
2.6.3 Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny	59
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby, rekreácie, športu a cestovného ruchu	59
2.7.1 Návrh riešenia bývania	59
2.7.2 Návrh riešenia občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou	68
2.7.3 Návrh riešenia výroby	77
2.7.3.1 Poľnohospodárska výroba	77
2.7.3.2 Lesné hospodárstvo	82
2.7.3.3 Priemyselná a remeselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo	83
2.7.4 Návrh riešenia rekreácie, športu a cestovného ruchu	85
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	89
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	89
2.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	92

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov miestneho územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	93
2.11.1 Návrh prvkov územného systému ekologickej stability spresnenie prvkov nadregionálneho a regionálneho významu v štruktúre	93
2.11.2 Navrhované biocentrá, biokoridory a ostatné ekostabilizačné prvky v území	94
2.11.3 Návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny	96
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	98
2.12.1 Doprava	98
2.12.2 Vodné hospodárstvo	117
2.12.3 Elektrická energia	127
2.12.4 Zásobovanie zemným plynom	136
2.12.5 Zásobovanie teplom	141
2.12.6 Telekomunikácie	142
2.12.7 Zariadenia civilnej ochrany	144
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	144
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	151
2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu napr. záplavové územie, územie znehodnotené ťažbou	151
2.16 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde	152
2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov	158
3. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	160
článok 1 - Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky	161
článok 2 - Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky pre využitie jednotlivých plôch a intenzity ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch	163
článok 3 - Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia, výroby, rekreácie, športu a cestovného ruchu	170
článok 4 - Zásady a regulatívy pre umiestnenie dopravy, technického vybavenia územia a civilnej ochrany obyvateľstva	173
článok 5 - Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene	177
článok 6 - Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie	179
článok 7 - Vymedzenie zastavaného územia obce	180
článok 8 - Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	180
článok 9 - Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sčefovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny	183
článok 10 - Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny	183
článok 11 - Zoznam verejnoprospešných stavieb	183
Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb	185
4. DOKLADOVÁ ČASŤ (bude samostatne priložená po schválení ÚPN-O)	

GRAFICKÁ ČASŤ

č.	Názov	Mierka
1	Výkres širších vzťahov	M 1: 50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania katastrálneho územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	M 1:10 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	M 1: 5 000
4	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia	M 1: 5 000

5	Výkres riešenia verejného technického vybavenia – návrh koncepcie riešenia vodného hospodárstva	M 1: 5 000
6	Výkres riešenia verejného technického vybavenia – návrh koncepcie riešenia energetiky, telekomunikácií, informačných sietí a ich zariadení	M 1: 5 000
7	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	M 1: 10 000
8	Výkres vyhodnotenia dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde	M 1: 5 000

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

1.1.1 ÚDAJE O SPRACOVANEJ DOKUMENTÁCII

NÁZOV DOKUMENTÁCIE:

- Územný plán obce Rabča

STUPEŇ:

- Čistopis

OBSTARÁVATEĽ :

- Obec Rabča** - Obecný úrad, ul. Hlavná č. 426, 029 44 Rabča,
v zastúpení Dušanom Raticom – starostom obce, obstarávateľ v zmysle §2a ods. 1 SZ –
Ing. Marcela Čelková, Chmelinec 1418/26, 020 01 Púchov, reg. č. 211,
tel.: 043/5594101, 5594219, fax.: 043/5594345, mobil : 0903 659113, www.rabca.sk

SPRACOVATEĽ :

- Ing. arch. Monika Callová** - autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1283 AA,
Ploštín 212, 031 01 Liptovský Mikuláš,
tel. : 044/5526252, mobil : 0904 659412, email : callova.monika@gmail.com

1.1.2 ÚDAJE O DÔVODOCH OBSTARANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Obecné zastupiteľstvo obce Rabča prijalo dňa 30.06.2006 uznesenie č. 5/2006 bod B, ods. 11, ktorým preskúmalo doterajší Územný plán obce Rabča a vzhľadom k charakteru budúcich zmien sa rozhodlo o obstaraní nového územného plánu obce. Pôvodný Územný plán sídelného útvaru Rabča v etape Prieskumov a rozborov bol spracovaný v 09/1993 (Urbion – Štátny inštitút urbanizmu a územného plánovania Bratislava, stredisko Banská Bystrica, hlavný riešiteľ Ing. arch. Paško), nasledujúce Územné a hospodárske zásady boli spracované v 10/1993 a schválené ObZ v Rabči dňa 17.12.1993 prijatým uznesením č. 14/1993. Ďalšou etapou bolo spracovanie Konceptu riešenia ÚPN – SÚ Rabča (Ing. arch. Paško Vladimír – Projekcia urbanizmu a architektúry, Banská Bystrica, 06/1994) a poslednou etapou bol spracovaný Návrh ÚPN-SÚ Rabča (Ing. arch. Paško Vladimír – Projekcia urbanizmu a architektúry, Banská Bystrica, 01/1998). Schválenie OZ v Rabči prebehlo 26.06.1998 a bolo prijaté uznesenie č. 4/1998 spolu s vyhodnotenými pripomienkami k ÚPN – SÚ Rabča. Dňa 29.10.2004 Obecné zastupiteľstvo prijalo uznesenie č. 6/2004 o schválení doplnku s pripomienkami poslancov, ktoré reflektovali na meniacu sa situáciu a vývoj priamo v obci ale i zámary, ktoré s obcou nesporne súvisia a majú veľký dopad na jej rozvoj.

Dôvody pre obstaranie územnoplánovacej dokumentácie na úrovni územného plánu obce sú nasledovné :

- aktuálna potreba premietnuť súčasné a predpokladané rozvojové zámary obce do jej územno-priestorového potenciálu tak, aby urbanistickou koncepciou bola zabezpečená a preukázaná komplexnosť a rozvojová únosnosť riešeného územia, ktorá koordinuje stavebnú činnosť obce a určuje nové a výhľadové

plochy predovšetkým pre bývanie, občiansku vybavenosť, šport, rekreáciu a následné dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry obce plynule previazanej

- vyplývajúce požiadavky zo zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, pri obstarávaní a spracovaní postupovať v zmysle metodických usmernení vydávaných MVRR SR
- vytvoriť základný nástroj pre usmerňovanie všetkých spomenutých aktivít a činností v území, na ktorom sa dohodli všetci užívatelia územia – obstarávateľ, spracovateľ, všetky dotknuté orgány štátnej správy, samosprávy, správcovia sietí a ich zariadení, fyzické, právnické osoby a obyvatelia obce
- reakcia na zmenu hospodárskej (z hľadiska potrieb usmerňovania rozvoja) a štátoprávnej situácie (z hľadiska súčasných legislatívnych zákonov a predpisov), posilnenie funkcie a s tým prenesenie zodpovednosti za ekonomický rozvoj spravovaného územia obce, ktorý úzko súvisí s tým, že náš štát sa hlási k európskemu programu rozvoja dediny a stáva sa dobrým podkladom pre finančnú podporu zo strany štátu alebo zahraničných grantov
- zosúladenie, koordinácia a optimalizácia zámerov a požiadaviek rozvojových a plánovacích dokumentov na úrovni vyšších územných celkov s rozvojovými zámermi obce

Obecný úrad s Obecným zastupiteľstvom v Rabči rozhodli o vypracovaní tejto územnoplánovacej dokumentácie – Územného plánu obce Rabča. Na základe verejného obstarávania v zmysle zákona č. 25/2006 Z.z. v znení posledných zmien a doplnkov sa spracovateľom celého nového územného plánu obce stala Ing. arch. Monika Callová - autorizovaný architekt SKA, Ploštín 212, 031 01 Liptovský Mikuláš.

1.1.3 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA

- získanie právne záväzného dokumentu usmerňujúceho rozvoj obce na základe odborných kritérií podporujúci flexibilne predpokladaný dynamický rozvoj obce
- navrhnúť riešenie väzieb vo vzťahu k.ú. obce a príslušné územie obce (záujmové územie) s určením funkčného a priestorového usporiadania vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce
- vytvorenie jasnej koncepcie vo vnútri zastavaného územia s možnosťou humanizácie a estetizácie prostredia, posúdenie jeho efektívnosti prípadne expanzie
- stanovenie zásad funkčného využitia plôch tak, aby nedochádzalo k nežiaducim kolíziám jednotlivých funkcií, vytvorenie predpokladov na zabezpečenie trvalého súladu prírodných, civilizačných, kultúrnych, investičných zámerov v území s potrebou ochrany životného prostredia
- stanovenie priestorových regulatívov zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine
- vzájomná koordinácia činností v území zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru

Metodika spracovania územného plánu vychádza z novelizovaného zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, z väzieb vyplývajúcich z riešenia a záväzných častí ÚPN VÚC Žilinského kraja. Pomocou tejto metodiky spracovania územných plánov upozorňujeme na potenciál obce a následne určíme najvhodnejšie smerovanie jej ďalšieho rozvoja pri zachovaní vlastnej identity.

Po schválení Zadania (dopracované po prerokovaní 11/2009, schválené uznesením číslo 1//2010 zo dňa 22.01.2010) bol vypracovaný **už druhýkrát v zmysle § 21 ods. 1 stavebného zákona a vyhlášky č. 55/2001 Z.z. § 9 ods. 1,2 koncept Územného plánu obce Rabča v textovej a grafickej časti**, ktorý odzrkadľuje všetky stanoviská a pripomienky z verejného prerokovania návrhu Zadania ale aj uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Rabča č.1/2011, ktoré neschválilo predložené vyhodnotenie stanovísk a pripomienok dotknutých orgánov samosprávy, štátnej správy, správcov sietí a ich zariadení, susedných obcí, právnických osôb a verejnosti (10.01.2011) spolu so súborným stanoviskom (01/2011) z verejného prerokovania prvého konceptu, ktorý prebehol v termíne od 15.07.2010 do 15.08.2010. Druhý opätovný koncept ÚPN-O Rabča bol nanovo spracovaný a prerokovaný v termíne od 16.11.2011 do 16.12.2011. Vypracované súborné stanovisko (04/2012) s vyhodnotením všetkých stanovísk a pripomienok vznesených v rámci prerokovania bolo schválené ObZ v Rabči uznesením č. 2/2012 zo dňa 27.04.2012. **Na tomto základe sú rozvojové priority v rámci riešeného územia**

obce konkretizované a premietnuté do nových regulovaných funkčno – priestorových plôch (RP) jednoznačne v poslednej etape spracovania Návrhu (spracovaný 07/2012, prerokovaný od 08.08.2012 do 08.09.2012).

Takéto spracovanie vyžaduje okrem štandardu prác, ktoré vyplývajú z prílohy zákona, najmä hlbšie poznanie potenciálu územia a obce, podrobné priestorové analýzy jednotlivých plôch v obci. Jedná sa najmä o podrobné analýzy historického prostredia obce a posudzovanie zachovalých tradičných hodnôt, základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady, územný priemet ekologickej stability s využívaním chránených častí prírody a krajiny, funkčné a priestorové usporiadanie záujmového územia, návrh dopravy a technického vybavenia, koncepcia starostlivosti o životné prostredie, zábery poľnohospodárskej pôdy čo odrzkadľuje predovšetkým **Výkres č. 3 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami**. Celý tento dokument posudzuje širší okruh problémov a možných riešení budúceho dlhodobého rozvoja obce s aplikovanými zásadami rozvojovej stratégie.

1.2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Ako už bolo spomenuté v kap. 1.1.2 dostupnými podkladmi, ktoré boli pre obec spracované a ktoré sme aj pri riešení územného plánu vyhodnotili bol schválený Územný plán sídelného útvaru z 01/1998, dňa 26.06. 1998 prijal ObZ v Rabči uznesenie č. 4/1998 spolu s vyhodnotenými pripomienkami. Spracovateľom bol Ing. arch. Vladimír Paško – projekcia urbanizmu a architektúry, Banská Bystrica. Dňa 29.10.2004 boli vznesené pripomienky poslancov ObZ formou doplnku k tejto dokumentácii a bolo prijaté uznesenie č. 6/2004.

Keďže obsah, forma spracovania ani ciele nezodpovedali požiadavkám terajšieho stavebného zákona, vykonávacích vyhlášok, metodických usmernení a aktuálnemu rozvoju obce Rabča s možnosťou čerpania finančných prostriedkov z Európskej únie sa Obecné zastupiteľstvo po preskúmaní doterajšieho Územného plánu obce Rabča rozhodlo uznesením č. 5/2006 bod B, ods. 11 zo dňa 30.06.2006 o obstaraní **nového územného plánu obce**, ktorý zohľadňuje všetky terajšie skutočnosti a reflektuje na charakter budúcich zmien. Za obdobie 14 rokov bola vydaná záväzná časť ÚPN VÚC Žilinského kraja (07/1998), ku ktorej už boli spracované viaceré zmeny a doplnky, ďalej pomerne veľké množstvo územnoplánovacích podkladov, urbanistických štúdií a projektov dopravnej a technickej infraštruktúry.

1.3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM A SO SÚBORNÝM STANOVISKOM Z PREROKOVANIA KONCEPTU

1.3.1 CHRONOLÓGIA SPRACOVANIA A PREROKOVANIA JEDNOTLIVÝCH ETÁP ÚPD

Územný plán obce Rabča pozostáva zo štyroch etáp spracovania v zmysle stavebného zákona. **Jedná sa teda o nasledovné spracovanie :**

- 1. / **Prieskumy a rozbor**y vrátane Krajinnoekologického plánu a Problémového výkresu, ktoré boli spracované v 06/2009
- 2. / **Zadanie**, spracovaný návrh Zadania bol v 08/2009, jeho prerokovanie prebehlo od 02.09.2009 do 02.10.2009, dopracované v 11/2009, posúdené KSÚ v ZA bolo v decembri 2009 (list č. 2009/01703/7/KRJ zo dňa 21.12.2009) a uznesením č. 1/2010 zo dňa 22.01.2010 schválené v Obecnom zastupiteľstve
- 3. / **Koncept** spracovaný na základe schváleného zadania vo variantoch – prvý bol spracovaný v 07/2010, obsahoval aj správu o hodnotení strategického dokumentu 08/2010, súborné stanovisko spolu s vyhodnotením všetkých stanovísk a pripomienok žiaľ nebolo v ObZ schválené, opätovný koncept bol znova spracovaný v 11/2011 zároveň prebehlo aj prerokovanie Oznámenia o strategickom dokumente 01/2012, súborné stanovisko bolo vypracované v 04/2012 spolu s vyhodnotením všetkých stanovísk a pripomienok a schválené v ObZ uznesením č. 2/2012 zo dňa 27.04.2012.
- 4. / **Návrh** bol spracovaný v 07/2012 po odovzdaní súborného stanoviska, ktoré schválilo Obecné zastupiteľstvo ako výsledku z prerokovania opätovného konceptu, následne bol prerokovaný v termíne od 08.08.2012 do 08.09.2012, následne bol upravený v zmysle stanovísk a pripomienok, ďalej prebehne

jeho príprava na schválenie a poslednou časťou bude spracovaný čistopis návrhu opatrený schvaľovacou doložkou

Predkladaná dokumentácia v zmysle §21 ods. 1 aktualizovaného SZ a § 9 ods. 1,2 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. Územného plánu obce Rabča obsahuje záväznú a smernú časť v členení na :

- textovú, vrátane tabuľkovej časti, ktorá je začlenená do príslušných kapitol správy
- grafickú časť, ktorá bude spracovaná počítačovou formou a doplnená výškopisom

1.3.2 ZHODNOTENIE SÚLADU RIEŠENIA SO ZADANÍM A SO SÚBORNÝM STANOVISKOM Z PREROKOVANIA KONCEPTU

Po spracovaných Prieskumoch a rozboroch (06/2009) sa zadávacím dokumentom pre územný plán obce stalo **Zadanie** (08/2009), ktorého návrh bol vystavený na verejné nahliadnutie a pripomienkovanie v čase od 02.09.2009 do 02.10.2009 Oznámením o začatí prerokovania návrhu Zadania Územného plánu obce Rabča. Všetky stanoviská orgánov štátnej správy, samosprávy, fyzických, právnických osôb a občanov boli zohľadnené a zapracované do dopracovaného návrhu Zadania (11/2009). Obsahom Zadania boli hlavné ciele a požiadavky, ktoré je potrebné v ďalších etapách ÚPN-O riešiť. Krajský stavebný úrad v Žiline ako príslušný orgán územného plánovania posúdil návrh Zadania a vydal súhlasné stanovisko listom č. 2009/01703/7/KRJ, zo dňa 21.12.2009. Následne Zadanie bolo schválené Obecným zastupiteľstvom uznesením č. 1/2010 zo dňa 22.01.2010.

Na základe schváleného Zadania bol už jeden krát spracovaný variantný **Koncept riešenia** (07/2010) ÚPN-O Rabča, ktorý bol v termíne od 15.07.2010 do 15.08.2010 verejne prerokovaný. Zároveň prebehlo aj prerokovanie Správy o hodnotení tohto strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Všetky doručené stanoviská a pripomienky boli vyhodnotené a stali sa súčasťou súborného stanoviska (01/2011), ktoré však Obecné zastupiteľstvo obce Rabča neschválilo (uznesenie č. 1/2011 zo dňa 28.01.2011).

Preto bol spracovaný **opätovný Koncept riešenia** (11/2011) podľa § 21 ods. 1 aktualizovaného stavebného zákona a § 9 ods. 1,2 Vyhlášky MŽP SR č.55/2001 Z.z o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii **vo dvoch variantoch – Variant 1 a Variant 2**. Prerokovaný bol v termíne od 16.11.2011 do 16.12.2011 a zároveň prebehlo aj prerokovanie Oznámenia o strategickom dokumente (01/2012). Na základe výsledkov z prerokovania opätovného Konceptu riešenia bolo vypracované súborné stanovisko s vyhodnotením všetkých stanovísk a pripomienok (04/2012), ktoré bolo schválené v ObZ Rabča uznesením č. 2/2012 zo dňa 27.04.2012.

Koncept riešenia teda podrobne rozpracoval všetky požiadavky a ciele, ktoré určilo schválené Zadanie. Boli v ňom vytvorené nové regulované funkčno – priestorové plochy s označením RP a ich realizáciou sa dosiahne pokrytie veľkého záujmu predovšetkým obyvateľov obce o nové bývanie v rodinných domoch s príslušnou občianskou vybavenosťou, s menšími športovo – rekreačnými, výrobnými plochami a nevyhnutnou dopravnotechnickou infraštruktúrou so stanovenými plochami pre verejnoprospešné stavby. Po realizácii týchto navrhovaných plôch sú už následne riešené aj výhľadové plochy, pričom pre ich realizáciu bude potrebné aktualizovať Územný plán obce Rabča. Samozrejme celý ÚPN-O Rabča rešpektuje výsledky posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – Záverečné stanovisko vydané Obvodným úradom životného prostredia v Dolnom Kubíne (list č. 2011/00001/No, RNDr. V. Migra, zo dňa 12.01.2011) a Rozhodnutie zo zisťovacieho konania vydané ObÚ ŽP v Dolnom Kubíne, pracovisko Námestovo (list č. B/2012/00337, RNDr. Migra, zo dňa 12.03.2012) na základe ktorého nie je povinnosť obce pokračovať ďalej v posudzovaní konkrétnych činností v opätovnom Koncepte riešenia podľa zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Návrh ÚPN-O Rabča ako posledná etapa spracovania územného plánu obce je v súlade so schváleným zadaním a so súborným stanoviskom z opätovného prerokovania Konceptu riešenia.

1.3.3 VÝSLEDKY VARIANTNÝCH RIEŠENÍ

V rámci spracovania opätovného Konceptu riešenia sme vychádzali predovšetkým zo schválených požiadaviek obsiahnutých v Zadaní. Keďže sa jednalo o opätovný Koncept jeho spracovanie vychádzalo aj z odstánia stanovísk a pripomienok vznosených v rámci prerokovania prvého Konceptu riešenia a z rozhodnutia ObÚ ŽP Dolný Kubín, pracovisko Námestovo z posudzovania tohto dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. Oba predložené varianty 1 aj 2 riešili určité zmeny a doplnky, ktoré sa premietli v celkovom užívaní priestoru v k.ú. obce Rabča v nasledovných oblastiach :

- riešenie dopravy

a.) variant 1 uvažoval s výhľadovou preložkou nadmerne zaťaženej cesty I/78 prechádzajúcej celým cca 6 km dlhým zastavaným územím obce do časti územia v blízkosti Polhoranky, aj keď z hľadiska akútnej potreby by mala byť táto preložka realizovaná už v návrhovom období. Žiaľ nedostatok financií ju posunul až do výhľadového obdobia. Na tejto existujúcej zbernej komunikácii bolo navrhovaných v zmysle normy 5 miest pre úrovňové križovatky, čo je z hľadiska preťaženej jedinej hlavnej dopravnej komunikácie veľmi, veľmi málo. Súčasných križovatiek je len 7 a tie nedokážu dopravne obslúžiť dolný a horný koniec obce bez možného prejazdu ináč ako len po komunikácii I/78. Ďalej šírkové usporiadanie tejto dvojpruhovej komunikácie nezodpovedá v zmysle normy rozmerom potrebným pre komunikáciu I. triedy.

b.) variant 2 navrhoval existujúcu komunikáciu I/78 prekategORIZOVAŤ na komunikáciu II/521, tak ako to bolo v minulosti. Šírkové parametre na to má a veľmi pomôže k riešeniu dopravnej obsluhy nových, výhľadových lokalít vytvorenie až 14 úrovňových križovatiek na nej. Keďže financie chýbajú neuvažovali sme s jej žiadnou preložkou na iné miesto v k.ú. Rabča, len na základe rozhodnutia zo zisťovacieho konania v posudzovaní podľa zákona č.24/2006 Z.z. sme predsa s jej preložkou zväšča v línii brehov Polhoranky vo výhľade Návrhu ÚPN-O Rabča museli počítať.

c.) variant 1 navrhoval miestne obslužné a upokojené komunikácie v rámci navrhovaných, výhľadových lokalít vzájomne prepojené na menší počet úrovňových križovatiek na ceste I/78 a tým pádom bol dopravný systém obce menej pružný, prepojenie hornej časti obce s centrom „Gacel“ bolo navrhované cez hlavné obslužné komunikácie spájajúce zberné C2, ktoré však boli vždy v určitom mieste prerušené a preto bolo vždy potrebné riešiť výjazd na hlavnú zbernú komunikáciu I/78, dolná časť obce nebola riešená cez komunikáciu C2

d.) variant 2 navrhoval takisto vzájomné zokruhovanie jednotlivých navrhovaných a výhľadových miestnych obslužných komunikácií na väčší počet úrovňových križovatiek, prepojenie dolnej, hornej časti a centra obce „Gacel“ bolo cez hlavné priečne obslužné komunikácie spájajúce zberné C2 vedené v blízkosti ochranného pásma VN 22 kV, umiestnenie všetkých komunikácií rešpektovalo v plnej miere vlastnícke vzťahy majiteľov pozemkov

e.) variant 1 neriešil potrebné množstvo parkovacích plôch v hornej časti obce RP31/Pri kostole I príp. RP35/ Pod starým cintorínom, aj keď nárast obyvateľov bol značný, pri plochách cintorína RP32/Nový cintorín a športovo-rekreačné plochách za areálom ZŠ a MŠ Rabča (pavilón I) RP33/Pri kostole II

f.) variant 2 už riešil potrebné množstvo parkovacích plôch, ktoré budú nevyhnutné pri náraste počtu obyvateľov a vytvorenia druhého námestia v hornej časti obce pri kostole príp. v lokalite RP50/ Pod starým cintorínom, rozšírenie cintorína RP48/Nový cintorín a športovo-rekreačných plôch RP45/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom

- riešenie bývania a demografie

a.) variant 1 uvažoval pre rozvoj obytného územia vyčleniť v k.ú. obce 38 lokalít, nárast v počet obyvateľov by bol o 3095, vo výhľade by sa jednalo o 19 lokalít s nárastom počtu obyvateľov o 1387, dlhé zastavané územie je rozširované do strán, navrhovaný záber PP bol 61,6191 ha

b.) variant 2 uvažoval pre rozvoj obytného územia vyčleniť v k.ú. obce 66 lokalít, nárast v počet obyvateľov by bol o 4582, vo výhľade by sa jednalo o 33 lokalít s nárastom počtu obyvateľov o 1582, dlhé zastavané územie je rozširované do strán, navrhovaný záber PP je 77,7580 ha. Z daného porovnania bolo vidieť, že týchto 66 lokalít je síce v počte viac, ale z hľadiska záberu PP sú ekonomicky výhodnejšie nakoľko sú plošne menšie a tým pádom je ich viac a rešpektujú vo väčšej miere vlastnícke vzťahy v rámci jednotlivých parciel. Najdôležitejšou podmienkou pre celú obec je vytvorenie dostatočného množstva plôch pre obytné bývanie, lebo záujem obyvateľov o výstavbu je v obci veľmi veľký.

- riešenie výroby

a.) variant 1 uvažoval pre rozvoj výroby 4 lokality, pričom posledná plocha RP29/Farské je plošne najväčšia a nachádza sa v hornej časti obce pri HD Farské

b.) variant 2 uvažoval o 5-tich výrobných plochách, pričom zmena nastáva v hornej časti obce práve na spomenutej ploche RP40/Farské, ktorá je o 30% výmery väčšia ako vo variante 1, nakoľko pri takom náraste obyvateľov je potrebné pre nich vytvoriť aj väčšie plochy určené pre výrobu. Zmena ešte nastala v lokalite RP38/Pri kostole (oproti poslednej existujúcej križovatke na ceste II/521), ktorá je vo variante 1 riešená ako plocha pre OV.

- riešenie športu, rekreácie a cestovného ruchu

a.) variant 1 uvažoval pre rozvoj športu, rekreácie a súvisiaceho cestovného ruchu vyčleniť 6 lokalít pričom 3 sú určené pre ihriská detí, mládeže a dospelých a to jedno v centre obce „Gacel“ ako rozšírenie areálu ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II), druhé areál existujúceho futbalového ihriska, tretie za ZŠ a MŠ Rabča (pavilón I)

v hornej časti obce Pri kostole, ostatné sú územia určené pre ubytovanie, rekreáciu a intenzívnejší cestovný ruch v prírode patriacej do CHKO Horná Orava - na konci „Grúňa, dva územia v SZ časti zvanej „Magura“, kapacita lôžok je spolu 258. Jedna lokalita je riešená pre výhľadové futbalové ihrisko pri Soľnom potoku. Do územia rekreačného priestoru vyššieho významu v zmysle ÚPN-VÚC Žilinského kraja v znení zmien a doplnkov – č. 7.6 SRTS Rabča nenavrhujeme žiadnu novú ani výhľadovú plochu v oboch variatoch, nakoľko nie je zájem o výstavbu v tejto časti územia obce, ale záujem je presunutý inde či už v zmysle spomenutých lokalít alebo nasledujúcich lokalít vo variante 2

b.) variant 2 rieši toto funkčné využitie v 20 lokalitách, pričom 10 je určených pre ihriská detí, mládeže a dospelých situovaných na menších plochách v celej dĺžke k.ú. od JV po SZ, pričom lokality patriace do variantu 1 sú zopakované a ostatné sú umiestňované postupne z dolnej až na hornú časť obce zväčša popri Polhoranke, 1 menšie ihrisko je pri Soľnom potoku. Ďalších 10 lokalít bolo určených pre ubytovanie, rekreáciu a intenzívnejší cestovný ruch v prírode patriacej do CHKO Horná Orava - tiež na konci „Grúňa“ len v 2 lokalitách, v časti územia zvanej „Magura“ len v 3 lokalitách a potom v 3 nových lokalitách Nad Žabincom a 1 malej lokalite Pri Kormanovi a 1 malej lokalite Pri Dobierkovi. Celková kapacita lôžok bola 196 (t.j. o 62 lôžok menej ako variant 1) a v porovnaní s variantom 1 je územie rozdelené na viac menších lokalít s pokrytím širšieho rozsahu územia obce.

Keďže chceme aby sa kvalita života v obci vylepšila **doporučujeme vybrať pre dopracovanie do Návrhu ÚPN-O Rabča Variant 2**, ktorý odzrkadľoval komplexnejšie riešenie očakávaných vplyvov na dopravné riešenie, bývanie a demografiu, na riešenie výroby, riešenie športu, rekreácie a cestovného ruchu, na vlastnícke vzťahy majiteľov pozemkov a súvisiacu ochranu prírody a tvorbu krajiny a komplexné životné prostredie v celej obci. Zároveň je to v súlade s výsledkami schváleného súborného stanoviska z prerokovania opätovného Konceptu riešenia a s rozhodnutím zo zisťovacieho konania posudzovania tohto dokumentu z hľadiska zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

1.3.4 SÚPIS POUŽITÝCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH A INÝCH PODKLADOV SO ZHODNOTENÍM MIERY ICH ZÁVÄZNOSTI A POUŽITELNOSTI

- ÚPN VÚC Žilinského kraja (Združenie „VÚC Žilina“, 09/1998 vyhlásením jeho záväznej časti nariadením vlády č.223/1998 v znení Zmien a Doplnkov 2004 – Ing. arch. Pivarčí, Ing. arch. Kropitz, vyhláseným VZN č. 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov zo dňa 27.04.2005 a Dodatku 1 k tomuto VZN schváleného Zastupiteľstvom ŽSK uznesením č. 7 zo dňa 04.09.2006, ďalej v znení Zmien a Doplnkov č. 3 – Ing. Róbert Toman, 05/2008, vyhláseným VZN č. 17/2009 schváleným Zastupiteľstvom ŽSK uznesením č. 8/26 zo dňa 17.03.2009 a zatiaľ poslednými Zmenami a Doplnkami č. 4 – Ing. arch. Marian Pivarčí a kol., 03/2011, vyhláseným VZN 26/2011 schváleným Zastupiteľstvom ŽSK zo dňa 27.06.2011 uznesením č. 6/11 v časti 1.
- ÚPN – SÚ Rabča (I. etapa – Prieskumy a rozbor (Urbion Banská Bystrica 09/1993, II. etapa - ÚHZ 10/1993 schválené uznesením č. 14/1993 zo dňa 17.12.1993 , III. etapa – Koncept (Ing. arch. Paško, Banská Bystrica, 06/1994) a Návrh (Ing. arch. Paško, Banská Bystrica 01/1998, schválený 26.06.1998, uznesenie č. 4/1998), doplnok s pripomienkami poslancov zo dňa 29.10.2004 (uznesenie č. 6/2004) a prijaté uznesenie č. 5/2006 bod B, ods. 11 zo dňa 30.06.2006, v ktorom ObZ Rabča preskúmalo doterajší Územný plán obce Rabča a vzhľadom k charakteru budúcich zmien sa rozhodlo, že obec obstará nový územný plán obce
- Prieskumy a rozbor ÚPN-O Rabča (06/2009), schválené Zadanie (11/2009, uznesenie č. 1/2010, zo dňa 22.01.2010), Koncept riešenia (07/2010), opätovný Koncept riešenia (11/2011) - spracovateľ Ing. arch. Monika Callová, autorizovaný architekt, Lipt. Mikuláš
- Rabča vlastivedná monografia (zostavil Peter Huba, 1995)
- Kronika obce 1989/1999, Historické udalosti Rabče 1989/2007, Premeny Rabče 1550/2007 (Ing. Vladimír Briš, kronikár obce Rabča)
- Rabčiansky Chýmnik – Obecné noviny občanov, rodákov a priateľov obce Rabča (vydáva Obecný úrad v Rabči, šéfredaktor Ing. Vladimír Briš)
- Propagačné brožúry – Rabča (Ing. Vladimír Briš), Dejiny hasičskej ochrany v Rabči 1926 – 2006, Euroregión Beskydy (11/2004), Biela Orava (Slovenská agentúra pre cestovný ruch, Združenie Babia hora)
- Letecké snímky k.ú. Rabča 2004, 05/2007 Forza Slovakia a ortofotomapy
- Rímsko – katolícka farnosť Rabča (Anton Brišák, Soňa Maňugová, Ing. Vladimír Briš, 2006)

- Cestami necestami a chodničkami Oravy – Náučný turistický sprievodca Bielou a Čiernou Oravou (Združenie Babia hora – pre všestranný rozvoj obcí regiónu Babia hora, 2007)
- ROEP – katastrálne územie obce Rabča (Ing. Tibor Preťo, geodet Dolný Kubín)
- Plán sociálno – ekonomického rozvoja obce Rabča do roku 2020 (Ing. Vladimír Briš)
- Rabča – Miestny program obnovy dediny (pracovná skupina v zložení Dušan Piták – starosta obce, Ing. Vladimír Briš - prednosta obce, Ľubica Škulcová, Gabriela Chomisteková, Ing. Mária Štefaničová – pracovníčky Okresného útvary územného rozvoja a architektúry v Dolnom Kubíne, Jozef Iskierka – zástupca starostu, poslanci ObZ Rabča, Ľudovít Rusnák – predseda RD, Július Kubasák – vedúci Lesnej správy, schválený v ObZ 26.06.1992 uznesením č. 3/1992)
- Projekt rozvoja Oravy – Prezentácia podkladov a analýz na vypracovanie strategického plánu rozvoja regiónu (Regionálna konferencia, 12.06.2001, Hotel Slanica – Slanická Osada)
- Stratégia trvalo udržateľného rozvoja cestovného ruchu na Hornej Orave
- Katalóg aktivít voľného času – Obce a mestá Slovenska regiónov Orava – Liptov – Tatry – Spiš, 05/2007
- Aktualizované štatistické údaje (ŠÚSR)
- R-ÚSES okresu Dolný Kubín (RNDr. Jana Ružičková, Tiliána, 01/ 1994)
- Rabča – vodovod 2. stavba (Hydroprojekt Ostrava, 1987)
- Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v regióne Orava - etapa 1, etapa 2 (Aqua Procon s.r.o., Brno, 08/2004, 01/2009)
- Návrh ochranných pásiem vodárenského zdroja – prameňov Palkoč 1,2,3 (Kama – inžiniersko, geologická a poradenská kancelária, Rehorovská Kamila, Žilina, 02/2006)
- Porealizačné zameranie verejného vodovodu v obci Rabča (Ing. Jozef Revaj – geodetická kancelária, Námestovo, 09/2006)
- Bezpečnostné chodníky Rabča (Stanio s.r.o., Ing. Vladimír Pauer, Nitra, 03/2008)
- Revitalizácia verejného priestranstva v obci Rabča – centrum Gacel I (Promiprojekt s.r.o., Ing. arch. Jozef Košťál, Ing. Milan Vorčák, Ing. Gabriel Adam, 08/2009)
- Aktuálne ÚHDP (Katastrálny úrad v Žiline, Správa katastra Námestovo, 03/2009)
- Stavebné povolenia, geometrické plány, situácie nových objektov, ciest a všetky stanoviská získané v rámci prípravných prác
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku (Veda – vydavateľstvo SAV, 1977)
- Ako mapové podklady boli použité vektorové údaje v digitálnej forme z Katastra nehnuteľností pre obec – č. zmluvy 158-24-12106/2008 doplnené výškopisom a rastrové údaje zo Štátneho mapového diela – č. zmluvy 159-24-12107/2008 (Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 07/2008)

Záväznými územnoplánovacími podkladmi pre riešenie územie obce Rabča sú výstupy z riešenia územno-plánovacej dokumentácie vyššieho stupňa :

- Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja (Združenie „VÚC Žilina“ – Ing. arch. Kropitz, Ing. arch. Pivarčí, Urkea s.r.o. Banská Bystrica, vyhlásením jeho záväznej časti nariadením vlády č.223/1998)
- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja – Zmeny a Doplnky 2004 – (Ing. arch. Pivarčí, Ing. arch. Kropitz, vyhláseného VZN č. 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov, dňa 27.4.2005 a Dodatku 1 k VZN schváleného zastupiteľstvom ŽSK 04.09.2006 uznesením č. 7)
- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja – Zmeny a Doplnky č. 3 – (Ing. arch. Toman, 05/2008, Záväzná časť v zmysle posledného VZN a Dodatku 1 bola doplnená v Záväzných regulatívach územného rozvoja v bode 3 „V Oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva“ o body 3.9 až 3.13 pričom ostatné časti ostávajú bez zmeny – VZN 17/2009, zo dňa 17.03.2009, uznesenie č. 8/26)
- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja – Zmeny a Doplnky č. 4 – (Ing. arch. Pivarčí, 03/2011, vyhláseného VZN č. 26/2011 zo dňa 27.06.2011, uznesením č. 6/11 v časti 1.)
- Schválené Zadanie ÚPN-O Rabča (dopracované po prerokovaní 11/2009, schválené uznesením č. 1/2010 zo dňa 22.01.2010)
- Schválené súborné stanovisko (04/2012) s vyhodnotením všetkých stanovísk a pripomienok k opätovnému Konceptu riešenia, ktoré bolo schválené v ObZ Rabča uznesením č. 2/2012 zo dňa 27.04.2012.

Územnoplánovacie podklady a iné podklady získané v rámci prípravných prác, ktoré sú zaznamenané v tejto kapitole a týkali sa riešenia dopravy, technickej infraštruktúry, demografie a ostatných štatistických údajov, ochrany prírody a tvorby krajiny, kultúry a histórie, rázovitosti obce, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,

rozvoja regiónu Oravy, spolupráce s Poľskou a Českou republikou, už vypracované štúdie a projekty pre územné a stavebné povolenie boli v zodpovedajúcom rozsahu zapracované do Prieskumov a rozborov, Zadaní, Konceptu riešenia a Návrhu pre ÚPN-O Rabča.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Riešené územie obce Rabča (č. 510 025) je vymedzené katastrálnou hranicou, ktorá je súčasťou administratívneho celku okresu Námestovo a Žilinského kraja. Celková plocha katastrálneho územia predstavuje 2515,7369 ha. Z toho výmera súčasne zastavaného územia je 180,1544 ha (stav k 21.07.2012). Počet obyvateľov k júlu 2012 je 4 674 (údaj z Obecného úradu), hustota obyvateľstva je 185,79 oby. / na 1km².

Územie obce sa uvádza na mapovom zobrazení v roku 1550. V roku 1564 sa spomína ako valašská osada s pomenovaním Rabcza. Bola to poddanská obec, ktorá patrila Oravskému panstvu. Spravovali ju dediční šoltýsi neskôr volení richtári. Populačne rýchlo rástla, v roku 1624 mala asi 90 a v roku 1659 už 618 obyvateľov. Spustla za kuruckých vojen, keďže ležala na kráľovskej ceste do Poľska v roku 1715 mala len 240 obyvateľov, v roku 1778 mala 829 obyvateľov, v roku 1828 mala 1542 obyvateľov. Nadmorská výška stredu obce je 650 m.n.m., ostatné k.ú. sa územie pohybuje v rozmedzí medzi 630 až 850 m.n.m.

Obec leží v najsevernejšej časti SR v blízkosti štátnych hraníc s Poľskou republikou a zároveň v severnej časti regiónu Orava (Biela resp. Horná Orava). Lesný masív k.ú. je súčasťou **Podbeskydskej vrchoviny**, ktorá v smere na sever, severozápad prechádza do Podbeskydskej brázdy. **Jedná sa o druhú najväčšiu obec Oravského regiónu** (po Zákamennom) a vytvára prirodzené spádové sídlo miestneho významu pre susedné obce - Rabčice (V až SV časť k.ú.), Oravská Polhora (S časť k.ú.), Siheľné (SZ časť k.ú.), Zubrohlava (J, JV časť k.ú.), Klin (J, JZ časť k.ú.). Poslednou hraničnou obcou je Oravské Veselé (Z časť k.ú.). Celé veľmi dlhé z.ú. (cca 6 km) je ťahané popri údolí najväčšieho vodného toku v tejto severnej časti Bielej Oravy Polhoranky, ktorá sa vlieva pri Klinských rašeliniskách (Grúniky 601 m.n.m.) do Oravskej vodnej nádrže.

Charakteristické údaje pre katastrálne (riešené) územie obce Rabča, 07/2012 :

Katastrálne územie č. 850 772	2 515,7369 ha
Zastavané územie (stav 07/2012)	180,1544 ha
Počet obyvateľov (stav 07/2012)	4 674
Výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov (SODB) 26.5.2001	
Počet obyvateľov	4 189
Počet domov spolu	925
- z toho trvale obývaných	819
- neobývaných domov	106
Bytov spolu	1001
- z toho trvale obývané	884
- neobývané	117
Počet osôb na 1 trvale obývaný byt	4,74

Teda riešeným územím pre potreby spracovania územného plánu je celé katastrálne územie, ktoré bude spracované v M 1 : 10 000, kde zároveň veľmi dobre vidieť susedné katastrálne hranice obcí. V ňom bude podrobnejšie riešená časť vymedzená zastavaným územím obce doplnená o rozvojové plochy bývania, občianskej vybavenosti, športu a rekreácie, dopravy, technickej infraštruktúry, výroby v M 1: 5 000. Spracovanie územného plánu obce bude východiskovým nástrojom pre rozhodovací proces rozvoja obce na úrovni samosprávy, ktorej samosprávnym orgánom je obecné zastupiteľstvo so starostom obce. Výkonným orgánom obecnej samosprávy je obecný úrad.

2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚPN VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA

Vyššou územnou jednotkou pre riešené územie obce Rabča je územie okresu Námestovo, ktoré spadá do Žilinského kraja. Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre toto územie je **Územný plán veľkého**

územného celku (ÚPN VÚC) Žilinského kraja (spracovateľ : Združenie „VÚC Žilina“, Ing. arch. Kropitz, Ing. arch. Pivarči, Urkea s.r.o. Banská Bystrica, vyhlásením jeho záväznej časti nariadením vlády č.223/1998) v znení záväznej časti **Zmien a doplnkov ÚPN VÚC Žilinského kraja**, vyhlásenou VZN č.6 ŽSK zo dňa 27.04.2005 (Ing. arch. Pivarči, Ing. arch. Kropitz) s Dodatkom 1 k predmetnému VZN ŽSK zo dňa 04.09.2006 uznesením č. 7, v znení **Zmien a Doplnkov č. 3 ÚPN VÚC Žilinského kraja** (Ing. arch. Róbert Toman, 05/2008, Záväzná časť v zmysle VZN č.17/2009 zo dňa 17.03.2009, uznesenie č. 8/26 bola doplnená v Záväzných regulatívoch územného rozvoja v bode 3 „V Oblasť rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva“ o body 3.10 až 3.14, pričom ostatné časti ostávajú bez zmeny) a zatiaľ posledných **Zmien a Doplnkov č. 4 ÚPN VÚC Žilinského kraja** (Ing. arch. Marian Pivarči a kol., 03/2011, Záväzná časť v zmysle VZN č. 26/2011 zo dňa 27.06.2011, uznesenie č. 6/11 v časti 1.).

Pri riešení ÚPN-O Rabča je nutné rešpektovať záväznú časť ÚPN VÚC Žilinského kraja. Riešeného územia sa dotýkajú nasledovné body (číslovanie aj formulácie sú totožné so záväznými časťami ÚPN VÚC ŽSK v znení zmien a doplnkov) :

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na záväznú časť KURS 2001, schválenú uznesením vlády SR č. 1033 z 31. októbra 2001 a vyhlásenú nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z. zo dňa 14. augusta 2002.

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry :

1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja

1.2 vychádzať pri územnom rozvoji Žilinského kraja **z rovnocenného zhodnotenia vzťahov vnútroregionálnych a nadregionálnych, pri zdôraznení územnej polohy kraja, ktorý hraničí s Českou republikou a Poľskou republikou** a jeho špecifických podmienok spočívajúcich vo veľmi vysokom plošnom podiele chránených území v kraji (najvyššom v celej SR)

1.4 zabezpečovať rozvojovými osami na území Žilinského kraja pozdĺž **komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť**, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s ostatným územím Slovenskej republiky

1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov

1.6 podporovať rozvoj sídelných centier Žilinského kraja, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít ako aj pre priliehajúce zázemie, tak aj pre príslušný regionálny celok a to hierarchickým systémom, pozostávajúci z nasledovných skupín centier :

1.9 podporovať ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne žilinský – martinské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu celoštátneho a medzinárodného významu **s významným postavením v Euroregióne Beskydy zahŕňajúcim prihraničné územie styku troch štátov : SR, ČR a PR**

1.10 podporovať ako ťažiská osídlenia nižších úrovní v Žilinskom kraji :

1.10.2 tvrdošínsko – námestovské ťažisko osídlenia ako ťažisko osídlenia tretej úrovne druhej skupiny

1.11 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí

1.12 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území

1.13 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov – sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej komplexnosti regionálnych celkov

1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie

1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry :

1.16.3 podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa :

c.) kysucko – oravskú rozvojovú os : Krásno nad Kysucou – Nová Bystrica – Námestovo – Oravská Polhora

1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :

1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka

1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry

1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie

1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм, **podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života**

1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene a národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, **lokality NATURA**)

1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce, v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň

2. V oblasti sociálnej infraštruktúry :

2.4 zriadiť geriatrické centrá v každom sídle okresu v súlade s vývojom chorobnosti a a starnutím populácie

2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov najmä v každom sídle okresu

2.6 podporovať rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území kraja

2.7 znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelávania **podporou vzdelávacích centier v prirodzených sídelných centrách** a prispôbovať sieť stredných škôl trhu práce a podporovaným ekonomickým aktivitám

2.10 vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier

2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálne technickú základňu v regiónoch

2.13 podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni cestou ich modernizácie a vytvárania územných rezerv pre nové kapacity

2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu

3. V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva :

3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-prevádzkový subsystém turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálne ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú

3.2 **podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci**, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja

3.4 preferovať kvalitatívny rozvoj a vysokoštandardnú vybavenosť pre horský turizmus, klimatickú liečbu a vrcholové športy na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra, v kapacitách stanovených podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania v zmysle zákona č.127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie; **v chránených krajinných oblastiach Kysuce, Strážovské vrchy a Horná Orava podporovať aj kvantitatívny rozvoj budovania vybavenosti pre turistiku v mestách a vidieckych sídlach**

3.5 pre všetky mestá v kraji dobudovať jestvujúce a založiť nové prímestské rekreačné zóny, s rekreačnými lesmi a vybavenosťou pre pohybové a relaxačné aktivity; sledovať pri tom potrebu znížiť tlak na najatraktívnejšie turistické a kúpeľné centrá ako je Vrátna dolina a Rajecké Teplice pri Žiline, Martinské hole pri Martine, Malinô Brdo pri Ružomberku a Demänovská dolina pri Liptovskom Mikuláši

3.6 **využiť polohu** Kysúc a **Oravy**, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a v Poľskej republike, **na budovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej priehrade a v Oraviciach**, s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach

3.8 v oblasti kúpeľníctva

3.8.2 využiť predpoklady na budovanie prírodných liečebných kúpeľov celoštátneho významu
Slaná Voda

3.11 **podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach najmä na Kysuciach, Orave a v Turci**

3.12 dobudovať sieť turistických informačno-propagačných centier a návštevníckych centier rekreácie a turizmu v okresných sídlach kraja a východiskových centrách cestovného ruchu

3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva :

4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách :

4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu

4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu

4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu

4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky :

4.3.1 **pre chránené územia** (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) **podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany**

4.3.2 pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia

4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávnaté porasty)

4.3.5 **pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie**

4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany

4.4 **zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi**

4.5 **zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prirodzenými prvkami – trvalé trávnaté porasty, stromová a rovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.)**

4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie

4.7 podporovať extenzívne leso–pasienkarské využívanie podhorských častí, s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou

4.8 **zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu** (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)

4.8.1 ak nie je schválená ÚPD obce, tak chrániť pred optickým znehodnotením stavebnou činnosťou lokality tvoriace charakteristické krajinné panorámy

4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene

4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby sa maximálne zabezpečila ich vodivosť a homogénnosť

4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.)

4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu, osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti

4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií

rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja

4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov

4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov

5. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry :

5.3 infraštruktúra cestnej dopravy

5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období **rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy** – definovať pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ – ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja

5.3.30 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu cesty I/78 v trase a úsekoch :

c.) križovatka Vavrečka – Námestovo – **preložka Zubrohlava – Oravská Polhora** – štátna hranica SR/PR v kategórii C 9,5/70-60, cesta nadregionálneho významu

6. V oblasti vodného hospodárstva :

6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov

6.1.3 povodia vodárenských tokov Ipolica, Kamenitý potok, Demänovka (Priečny potok, Otopianka, Zadná voda), Lubochňanka, Nová rieka, Riečka, Mútňanka, **Polhoranka**, Studený potok, Turiec, Pivovarský potok, Kysuca, Stankovský potok, Oščadnica, Bystrica, Klubinský potok, Petrovička, Štiavnik

6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb :

6.4.9 dobudovanie rozostavaných malých skupinových vodovodov : SKV Bobrovček – Pavlova Ves – Liptovské Behárovce, **SKV Sihelné – Oravská Polhora**, SKV Liptovská Lužná – Liptovská Osada

6.4.22 rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj

6.6 zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (transportovanými do zákona č. 364/2004 Z.ú. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená :

6.6.1 zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd s odstraňovaním nutričov **z aglomerácií s produkciou organického znečistenia väčšou ako 10 000 EQ v časovom horizonte do 31.12.2010 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií**

6.6.2 zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a sekundárneho (biologického) čistenia komunálnych odpadových vôd **z aglomerácií s produkciou organického znečistenia od 2 000 do 10 000 EQ v časovom horizonte do 31.12.2015 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií**

6.6.4 zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovania a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta

6.6.5 vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd

6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb :

6.7.1 pre aglomerácie viac ako 10 000 EQ :

h.) Námestovo, vybudovanie kanalizácie v obciach Oravská Polhora, **Rabča**, Rabčice, Sihelné, Vavrečka, Novoť, Oravské Veselé, Hruštín m.č. Vaňovka, Zákamenné, Breza, Krušetnica, Babín, Lomná, vo výhľade Bobrov, Mútne, Oravská Lesná (zrušenie obecných ČOV Bobrov, Mútne, Oravská Lesná)

6.11 v súlade s Plánom manažmentu čiastkového povodia Váh realizovať opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015

6.12 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi a dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí

6.13 na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody :

6.13.1 realizovať nasledovné stavby, pričom je potrebné zachovať ekostabilizačné, ekologické a migračné funkcie vodných tokov v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh :

i.) **Rabča, úprava Polhoranky**

6.13.2 vytvoriť podmienky účasti obcí na riešenej povodňovej ochrane v zmysle Organizačnej smernice č.5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci

Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami

6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodniach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriamiam tokov

6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z map povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami

6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika

6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb

7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry :

7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja

7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie :

7.2.1 modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov

7.2.2 budovaním nových zdrojov využívaním vodnej energie

7.2.3 využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách

7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení

7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného prostredia a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO a pod.)

7.9 zriaďovať zásobovacie VTL a STL prepojovacie sústavy plynovodov hlavne v okresoch Námestovo, Ružomberok a Liptovský Mikuláš

7.10 zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie :

7.10.1 v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie, paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách

7.10.2 ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave

7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami

7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike

7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok

7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát

8. V oblasti odpadového hospodárstva :

8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia

8.3 zabezpečiť lokality na výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne

8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach určených v územnom pláne

9. V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja :

9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja

9.3 podporovať budovanie priemyselných parkov regionálneho významu v nasledovných sídlach :**9.3.6 Námestovo****10. V oblasti telekomunikácií :**

10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov stanovených v Telekomunikačných projektoch

10.3 zabezpečiť rozvoj telekomunikácií Žilinského kraja realizáciou projektov z rezortného programu MDPT SR :

a.) **digitalizácia telefónnej siete** v Kysuckom Novom Meste, **Námestove** a Ružomberku

11. V oblasti pôšt :

11.2 zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami (RPC) :

b) **RPC Liptovský Mikuláš pre okresy** : Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, **Námestovo**, Ružomberok a Tvrdošín

11.3 skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov :

d.) pokračovať v **modernizácii interiérov pôšt** vo všetkých okresoch, predovšetkým v Žiline, Martine, Turčianskych Tepliciach, **Námestove** a Tvrdošíne **ako aj v plynofikácii pôšt**

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto :

1. Stavby na sledovanie stavu životného prostredia – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu

3. Technická infraštruktúra

3.1 vodohospodárske stavby

3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby :

v.) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby :

3.1.3.1 pre aglomerácie viac ako 10 000 EQ

h.) **Námestovo**, vybudovanie kanalizácie v obciach Oravská Polhora, **Rabča**, Rabčice, Sihelné, Vavrečka, Novoť, Oravské Veselé, Hruštín - Vaňovka, Zákamenné, Breza, Krušetnica, Babín, Lomná, vo výhlade Bobrov, Mútne, Oravská Lesná (zrušenie obecných ČOV Bobrov, Mútne, Oravská Lesná)

3.1.6 ochrana územia pred povodňami :

i.) **Rabča, úprava Polhoranky**

3.1.10 **odstraňovanie povodňových škôd**

3.1.11 **preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov**

3.2 energetické stavby

3.2.4 stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja

3.3 pošta a telekomunikácie

3.3.2 stavby súvisiace s rozvojom telekomunikácií Žilinského kraja, ktoré vyplývajú z rezortných programov MDPT :

a.) **digitalizácia telefónnej siete** : Kysucké Nové Mesto, **Námestovo**, Ružomberok

3.4 stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov

3.5 verejná vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra v strediskách cestovného ruchu a kúpeľníctva vymenovaných v kap. 2.9 Rekreačia, cestovný ruch a kúpeľníctvo a vyznačených v grafickej časti ZaD ÚPN VÚC ako :

3.5.3 strediská turizmu regionálneho významu

Druhy stavieb a aktivity, ktoré spadajú pod verejnoprospešné stavby sú určené opatrením 2.1 Rozvoj infraštruktúry, cestovného ruchu Programového doplnku Sektorového operačného plánu Priemysel a služby.

2.3 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

2.3.1 FUNKCIA A POLOHA OBCE V RÁMCI ŠTRUKTÚRY OSÍDLENIA

Obec Rabča leží v najsevernejšom regióne Slovenska na Orave v blízkosti pohraničného pásma s Poľskou republikou vo vzdialenosti cca 10 km na sever od administratívno-kultúrno-spoločenského a turistického centra Bielej Oravy – **okresného mesta Námestovo**. Záujmové územie je územie priľahlé k územiu obce, ktorého funkčné využitie a priestorové usporiadanie sa musí riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce. Teda v riešení záujmového územia vychádzame zo vzájomných vzťahov obce vymedzenej katastrálnou hranicou so susednými k.ú. obcí **Zubrohlava, Rabčice, Oravská Polhora, Sihelné, Oravské Veselé, Klin a nadradenej ÚPN VÚC Žilinského kraja**. Záujmové územie je riešené v textovej, ktorej súčasťou je tabuľková časť a grafickej časti. Pri poznaní polohy a funkcie nami riešeného k.ú. zohľadňujeme **konceptiu rozvoja sídelnej štruktúry Žilinského kraja**, ktorá vychádza z Koncepcie územného rozvoja Slovenska. Ona v základnom členení delí ťažiská osídlenia podľa významu na 4 kategórie pričom nami riešené k.ú. **obce Rabča** patrí k ťažisku osídlenia miestneho významu s názvom tvrdošínsko – námestovské. V predpokladoch rozvoja sídelnej štruktúry má okres Námestovo ako jedna zo súčastí tohto ťažiska osídlenia subregionálny význam. Koncepcia ešte delí sídelné rozvojové osi do 3 kategórií, pričom nami riešené územie zaraďujeme k rozvojovej osi regionálneho významu, ktorou je sídelná os spájajúca Liptov s Oravou v smere J-S-SV (Ružomberok - Dolný Kubín - Tvrdošín - Trstená) a konkrétnejšie ešte k osi subregionálneho významu - sídelná os v údolí Polhoranky (Námestovo - Oravská Polhora).

V zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja radíme k.ú. **obce Rabča** do tvrdošínsko – námestovského ťažiska osídlenia s miestnym významom k Žilinskému kraju, ďalej k oravsko – sídelnej rozvojovej osi Dolný Kubín – Trstená, ktorá je viazaná na cestu medzinárodného významu E77 - I/59.

Na krajskej úrovni sú za prioritné navrhnuté subregionálne sídelné rozvojové osi prepájajúce územia mimo hlavných dopravných koridorov a to :

- Horné Kysuce s Hornou Oravou s pokračovaním na Poľskú republiku, kde je navrhovaná súvislá sídelná rozvojová os od hraníc ČR/SR - Makov, Turzovka, Čadca, Nová Bystrica, Zákamenné, Námestovo, Tvrdošín, Trstená, Suchá Hora - hranica SR/PR. Návrhom tejto sídelnej rozvojovej osi s adekvátnym dopravným skeletom sa vytvárajú podmienky pre zintenzívnenie socioekonomických väzieb prihraničných oblastí Slovenska, Poľska a Česka, čo bude výrazným rozvojovým impulzom tohto doteraz málo rozvinutého územia. V zmysle základnej urbanistickej koncepcie riešenia okresu Námestovo sa nami riešené k.ú. **obce Rabča** radí medzi urbanizované údolie Bielej Oravy (východne od Námestova - Vavrečka, Oravská Jasenica, Lokca, Breza, Krušetnica, Zákamenné, Oravská Lesná), údolie Hruštinky (Lokca, Vasiľov, Babín, Hruštín) a údolie Polhoranky severne od Námestova (Klin, Zubrohlava, Rabča a Oravská Polhora). Zároveň je **prirodzeným spádovým sídlom miestneho významu** s centrom občianskej vybavenosti pre susedné obce – Rabčice, Oravská Polhora, Sihelné, Zubrohlava a Klin. Starší obyvatelia rozprávajú známym goralským nárečím.

Priamo v obci aj sídli od roku 1999 **Združenie Babia hora**, ktoré napomáha vytvárať vzájomnú spoluprácu v zmysle územného rozvoja. Prirodzeným ťažiskom osídlenia Hornej Oravy je mesto Námestovo, u ktorého predpokladáme výraznejší rozvoj v súvislosti so skutočnosťou, že sa stalo okresným mestom a má veľmi progresívne obyvateľstvo. Pre rozvoj tohto okresu treba využiť rekreačný potenciál územia, väzby k sídlam Tvrdošín, Dolný Kubín a možnosti spolupráce so susednými sídlami v Poľsku. Ďalej pre rozvoj okresu a najmä jeho západného územia je veľmi dôležité obnovenie dopravného prepojenia s okresom Čadca a vytvorenie „Malého beskydského okruhu“ Skalité – Čadca – Krásno nad Kysucou – Námestovo – Oravská Polhora – Korbietów - Ujsoly – Zwardoň. Je však potrebné doplniť aj hospodársku základňu nezávadnými výrobnými prevádzkami (napr. spracovanie dreva). Malé nezávadné výrobné prevádzky môžu existovať aj vo vidieckych sídlach (Oravská Lesná, **Rabča**, Oravská Polhora, Lokca, Hruštín). Všetky sídla okresu Námestovo si zachovávajú prevažne obytný charakter. Rozvoj obytnej funkcie bude smerovať do okresného mesta Námestova, sídiel v suburbánnom pásme Námestova (Klin, Oravská Jasenica, Vavrečka), sídiel Zákamenné, **Rabča** a vidieckych sídiel s progresívnym typom obyvateľstva. Rozvoj občianskej vybavenosti bude smerovať najmä do okresného mesta Námestovo. Z vidieckych obcí sú to sídla Zákamenné, Oravská Lesná, **Rabča**, Oravská Polhora, Lokca a Hruštín.

Čo sa týka medzinárodných i európskych súvislostí riešené územie **obce Rabča** sa nachádza v blízkosti hranice medzi Slovenskou a Poľskou republikou. Vzhľadom na prihraničnú polohu s týmto štátom vzrastá význam prihraničnej spolupráce tvorbou odborových programov, budovaním infraštruktúry. Infraštruktúra umožní získavať zo vzájomného obchodu a povedie k tvorbe pracovných miest. Obec je členom **Euroregiónu Beskydy**, ktorý vznikol vo februári 2000 v Rajci ako vzájomná spolupráca medzi združeniami Región Beskydy

(Žilina), Región Beskydy (Bielsko-Biala) a v júni 2000 sa pričlenilo české združenie Región Beskydy (Frídek-Mýstek). Vypracovanie dvojstranného slovensko-poľského projektu programu rozvoja pohraničia je cieľom v oblasti územného plánovania a výstavby. Potrebná je koordinácia územného plánovania po oboch stranách slovensko-poľskej hranice so zvláštnym zreteľom na turisticky atraktívne oblasti. Podporuje sa aj spolupráca v ochrane životného prostredia najmä na koordináciu činností v chránených územiach, monitorovania životného prostredia, konzultácie pri lokalizácii nových investičných zámerov a pod. Odporúča sa príprava projektu na označenie chránených oblastí pozdĺž celej spoločnej hranice. Nie menej významné sú aktivity pre rozvoj spolupráce v oblasti poľnohospodárstva a výživy, sociálnej, kultúry, vzdelávania a mládeže, ochrany zdravia, predchádzania a likvidovania následkov havárií a živelných pohrôm.

Hlavné úlohy v rozvoji slovensko-poľských vzťahov sú v Žilinskom regióne :

a.) v oblasti hraničných priechodov a dopravy :

- ukončenie výstavby cesty k novobudovanému hraničnému priechodu Novot' – Ujsoly z poľskej strany, zlepšenie parametrov cesty k **hraničnému priechodu Oravská Polhora - Korbielow**

- vytvorenie priechodov na turistických trasách vedúcich cez slovensko-poľskú štátnu hranicu aj na lokalitách Zwardoň Podskalanka – Serafinov, Veľká Rača, Čierne – Jaworzynka, Vychylovka – Podrycerzowa, Babia Góra – Babia Hora, Pilsko – slovenská strana

b.) v hospodárskej spolupráci

prostredníctvom Slovensko – poľskej obchodnej komory zverejňovať ponuky a dopyty podnikateľských subjektov, ponúkať podnikateľským subjektom prezentáciu na uskutočňovaných hospodárskych trhoch

c.) v územnom plánovaní

je potrebné koordinovať územné plány obcí, regiónu a VÚC, po oboch stranách slovensko-poľskej hranice; predtým zmapovať realizáciu územných plánov obcí, najmä výstavbu ČOV, lanoviek, rekreačných zariadení s možnosťou vzájomnej previazanosti

d.) pri prevencii proti katastrofám, haváriám, živelným pohromám

je dôležitá vzájomná informovanosť o ich vzniku a postupoch pri ich odstraňovaní, ako aj vzájomná výpomoc pri týchto udalostiach

Toto rázovité územie tvoria malebné drevenice, salaše, pastieri a stáda oviec na rozsiahlych pastvinách, ale aj hlboké lesy s výskytom medveďa, ktorý sa dostal do erbového znaku Oravy. Celá Orava s rozlohou nad 1600 km² sa delí na štyri časti – **Čierna Orava** (územie nachádzajúce sa v Poľsku), **Biela Orava** s rozlohou 690 km² (kam patrí nami riešená obec Rabča) sa nachádza v smere od našej štátnej hranice na juh na území Oravských Beskyd, Podbeskydskej brázdy, **Podbeskydskej vrchoviny**, Oravskej Kotliny a Oravskej Magury v povodí Bielej Oravy a Polhoranky. Na podnoží Tatier v povodí rieky Oravice a Studeného potoka sa rozkladá **Horná Orava** s plochou 480 km². Popri Roháčoch zaberá svahy Skorušiny, Oravskej Magury a dolinu hornej časti rieky Orava. A poslednou časťou je nižšie položené územie Dolnej Oravy o rozlohe 490 km² rozkladajúce sa v doline v povodí dolnej časti rieky Orava. Susedí s horskými skupinami Veľkého Choča, Veľkej Fatry a Oravskej Magury. Najjužnejším okrajom Oravy je dedinka Kráľovany, ktorá sa nachádza na mieste, kde rieka Orava od ktorej má názov celá oblasť, ústi do Váhu. V rámci chránených území členských krajín Európskej únie NATURA 2000, ktorej hlavným cieľom je zachovanie európskeho prírodného bohatstva – najvzácnejších a najohrozenejších biotopov a druhov na území štátov EÚ boli vyhlásené územia európskeho významu a chránené vtáčie územia. Časť riešeného k.ú. obce Rabča patrí do **Chránenej krajinskej oblasti Horná Orava** (vyhlásená v roku 1979, je to zóna D, kde platí 2° územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) a do **Chráneného vtáčieho územia Horná Orava SKCHVU008**. V roku 2003 boli prehodnotené a upravené hranice CHKO Horná Orava, pričom z územia boli vyňaté zastavané územia obcí a ich najbližšie okolie. Hranica CHVÚ Horná Orava SKCHVU008 je totožná s hranicou CHKO Horná Orava.

Katastrálne územie obce Rabča (výmera 2515, 7369 ha) je lokalizované zhruba v polovici medzi k.ú. mesta Námestovo a najsevernejšou hranicou Slovenskej a Poľskej republiky. Jeho zastavaná časť (180,1544 ha) je reťazovite rozložená pri štátnej ceste I/78 smerujúcej z Oravského Podzámku cez Námestovo až k Oravskej Polhore a hraničnému prechodu Oravská Polhora - Korbielow a zároveň po pravej ale v menšej miere i ľavej strane Polhoranky o dĺžke cca 6 km. Podbeskydská vrchovina má prevažne vrchovinný stredne rezaný reliéf. Polhoranka a ostatné potoky s veľkým spádom severojužného smeru rozčlenili masív a v pieskovcoch vymleli dosť hlboké doliny s úzkym dnom a vytvorili Polhoranskú kotlinu. Počet obyvateľov k júlu 2012 je 4 674 (údaj z Obecného úradu), hustota obyvateľstva je 185,79 oby. / na 1km².

Plošne pomerne veľké k.ú. obce hraničí so 6 – timi k.ú. obcí. Keď smerujeme zo severu v smere hodinových ručičiek jedná sa o k.ú. obce **Oravská Polhora**, postupne na severovýchode až východe k.ú. obce **Rabčice**, ďalej na juhovýchod až juh k.ú. obce **Zubrohlava**, časť južnej lesnej strany až s otočením na juhozápad patrí k.ú. obce **Klin**, najkratšie pokračovanie takisto lesných porastov v smere na západ patrí k.ú. obce **Oravské Veselé** a posledné severozápadné ukončenie je s k.ú. obce **Sihelné**. Výškové usporiadanie a hlavné obvodové body katastrálnej hranice začínajú na severe Grapou (749 m. n.m.m.) kde sa vytvára ostrý uhol, postupne sa stáča sa na juh ponad Rabčický (Bystrý) potok k ceste III/52014 Rabča – Rabčice, odtiaľ na kótu

870 m.n.m. v Hlbokej, popod Poľanu (869,8 m.n.m.), ďalej pokračuje južným smerom cez Kraviarky a Medveďovky na najjužnejšiu časť zastavaného územia, kde smeruje tokom Polhoranky. V tejto časti prechádza kótami 848 m.n.m. v oblasti Kohútovej a kótou 850 m.n.m., potom postupne cez Vahanov vrch (918,4 m.n.m.). Na kóte 826 m.n.m. sa stáča na sever, prechádza cez Hájk a kótu 898 m.n.m., ďalej cez Trhovnicu (721,6 m.n.m.), popod obec Sihelné a nad cestou III/52015 Rabča – Sihelné sa stáča na východ, kde hranica rozdeľuje v úseku cesty zastavané územia obcí Rabča a Oravská Polhora. Popod kótu 770 m.n.m. sa opäť vracia do ostrého uhla pod Grapou.

Celá Biela Orava je galériou kultúrnych pamiatok v prírode. V bezprostrednom katastrálnom území Rabče niet pozoruhodných prírodných krás a preto turisticky inklinujú do oblasti **Babej hory** (cez Rabčice alebo Oravskú Polhoru, 1725 m.n.m., najvyšší vrchol v Západných Beskydách), **Pilska** (cez Sihelné, 1557 m.n.m., druhá najvyššia hora v Západných Beskydách, na poľskej strane je niekoľko lyžiarskych vlekov a zjazdoviek) a k **vodnej nádrži Orava** (cez Zubrohlavu, najväčšia umelá viacúčelová vodná nádrž Slovenska má 35km², celkový objem vody 346 mil. m³, max. hĺbka pri priehradnom mure 38m, priemerná hĺbka 15m, vznikla pri sútoku Bielej a Čiernej Oravy v roku 1941-1952 zatopením 5 obcí – Slanica, Laukovo, Ústie, Osada a Hámry, slúži pre reguláciu prietokov, významné rekreačné centrum). Na jej JZ pobreží v línii cesty II/520 sa nachádza rekreačné stredisko **Studnička** a oproti nej **Slanická Osada** ako mestská časť Námestova s charakterom rekreačného centra, kde sú sústredené hotely, motely, penzióny, ATC, chatové osady, prístavy lodí a ostatné významné aktivity cestovného ruchu. Priamo oproti nej sa vo vodnej nádrži Orava nachádza **Slanický ostrov** – ostrov umenia s parkovou vegetáciou okolo Kostola Povýšenia sv. Kríža, s galériou slovenskej ľudovej plastiky. Trochu ďalej od neho je pôvodný **CHA Vtáci ostrov** ako významné hniezdisko vodného vtáctva a **Klinské rašelinisko** pôvodná NPR so zachovalými zvyškami vrchoviskového rašeliniska a ochrany vzácných a ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

V širšom okolí obce Rabča na Bielej Orave môžeme spoznávať krásy Oravského regiónu s veľkým počtom pôvodných lesných komplexov pokrývajúcich 40% územia vzácnymi rastlinnými a živočíšnymi spoločenstvami. Nachádza sa tu množstvo národných prírodných rezervácií (6), prírodných rezervácií (5), 1 prírodná pamiatka, 4 chránené areály. V tomto území sa nachádza aj väčší počet **náučných chodníkov**, ale spomenieme aspoň tie prechádzajúce slovenskou stranou : **Slaná voda – Babia hora – Markowe Szczawiny** (bývalé kúpele Slaná voda s jódobrovým prameňom vhodným pre liečbu ochorení štítnej žľazy, dýchacích ciest a kožných ochorení predurčených na vybudovanie rekreačno – rehabilitačného strediska, rašeliniská, hájovňa nachádzajúca sa v Rovniach – expozícia venovaná P.O. Hviezdoslavovi a jeho najväčšiemu dielu Hájnikovej ženy), **Oravská priehrada** (začína neďaleko hotela Studnička, brehovými porastmi nádrže, premoštuje zátoku Michalovka a pokračuje na tzv. Vysoké brehy). **V obci Zákamenné** sa nachádza **najstaršia z 3 zachovalých kalvárií na Orave** z roku 1862, ktorú dal postaviť miestny farár Juraj Ondriš. **Druhá je v obci Bobrov** so 14-timi zastaveniami na miestach bývalej kaplnky, ktorú zničil blesk. Vysvetená bola v roku 1864 a vchádza sa do nej cez krásnu lipovú alej. V susednej obci Rabčice býva sprístupnené **Gazdovské múzeum** s exponátmi z hospodárskej činnosti, domáce zariadenie a stolárske náčinie. **V obci Babín** býva otvorená **galéria** známych miestnych rezbárov otca a syna Siváňovcov a každoročne sa tu konajú sochárske plenéry. V k.ú. Zákamenného a Oravskej Lesnej bola pre verejnosť sprístupnená v roku 2008 **Oravská úzkorozchodná lesná úvratová železnica Chmúra - Tanečník**, ktorá slúžila na zváženie ľudí a dreva. Na tomto území sa nachádzajú **dve diviacie obory** – jedna na Ústrigu v Oravskej Lesnej a druhá vedľa horárne pri potoku Vonžovec na Slanej vode. Obdivovatelia výtvarného umenia majú možnosť zavítať do miestnej časti Medvedie v **Tvrdošíne, kde v Galérii Márie Medveckej** poprednej slovenskej maliarky, spoznajú stálu expozíciu z jej života a diela. V Tvrdošíne možno obdivovať zreštaurovaný **drevený gotický kostol** pôvodne z 15. storočia. Najväčšou atrakciou **Zuberca je Múzeum oravskej dediny** (tzv. skanzen) s viacerými unikátnymi objektmi charakterizujúce pôvodné stavby celej Oravy, neďaleko je amfiteáter. Pod Západnými Tatrami sa nachádza známe rekreačno-turistické a jediné miesto s prírodnou geotermálnou vodou **Oravice**. V smere od Dolného Kubína na severovýchod je na mohutnom skalnatom brale umiestnený v k.ú. obce Oravský Podzámok **Oravský hrad**, ktorý radíme medzi najvýznamnejšie kultúrno - historické pamiatky Slovenska. Biela Orava dala v minulosti Slovensku také vynikajúce a významné osobnosti akými bol **Anton Bernolák** – kodifikátor spisovnej slovenčiny, básnik **Ignác Grebáč / Orlov**, **Andrej Kavuliak** – lesný inžinier a kronikár Oravy, **Milo Urban** – spisovateľ (rodák z Rabčíc), **Ján Vojtaššák** – biskup a mnohí ďalší. V tomto kraji 21 rokov žil a pracoval najväčší slovenský poet **Pavol Országh Hviezdoslav**.

Z HLADISKA POLOHY OBCE RABČA V SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRE SÚ DÔLEŽITÉ :

1. Hlavné dopravné trasy v území :

- priamo stredom k.ú. obce v dĺžke cca 6 km smere sever-juh prechádza výhradne územím Oravy (konkrétne cez okresy Dolný Kubín, Námestovo) **štátna cesta I/78** Oravský Podzámok / hraničný prechod Oravská Polhora – Korbielow (vznikla prekategORIZOVANÍM cesty II/521), vzdialenosť od Námestova k centru obce je cca 10 km

- priamo v centre obce v Gaceli je na ňu napojená cesta **III/52014 Rabča – Rabčice** smerujúca na východ do susednej obce Rabčice, za jej k.ú. je už pohraničná oblasť s Poľskou republikou

- na hornom konci Rabče v blízkosti kostola je znova na cestu I/78 napojená cesta **III/52015 Rabča – Sihelné**, ktorá prepája obec v západnom smere s obcou Sihelné, takisto sa jedná o pohraničnú oblasť s Poľskou republikou

- v zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja je potrebné zabezpečiť v návrhovom a vo výhľadovom období územnú rezervu cesty I/78 v trase a úsekoch križovatka Vavrečka – Námestovo – preložka **Zubrohlava – Oravská Polhora** – štátna hranica SR/PR v kategórii C9,5/70-60, cesta nadregionálneho významu

- v Oravskom Podzámku sa cesta I/78 napája na **cestu I/59 európskeho významu E77** začínajúcej v Banskej Bystrici s pokračovaním cez Ružomberok, Dolný Kubín s ukončením v Trstenej na hraničnom prechode, cez ktorý prechádza na územie Poľskej republiky a pokračuje sa ako DK7, v budúcnosti bude prechádzať cez ňu rýchlostná cesta R3, v Dolnom Kubíne je ešte možnosť odbočky v západnom smere (obec Veličná, Párnica) na **cestu I/70** končiacu v Kráľovanoch

- obe tieto cesty I/59 aj I/70 sú napojené na dôležitý západno – východný dopravný koridor vedný trasou **cesty I/18 európskeho významu E50**, ktorá začína na hraničnom priechode s Českou republikou Makov, pokračuje Žilinským krajom a končí v Michalovciach križovatkou s I/50, konkrétne cesta I/59 sa na ňu napája v okresnom meste Ružomberok a cesta I/70 v obci Kráľovany, táto cesta súčasne v úseku Ivachnová – Lipt. Mikuláš – Važec – Mengusovce kopíruje trasu **diaľnice D1**

- okrem tohto prepojenia cesty I/59 cez okresy Dolný Kubín, Ružomberok je zabezpečené aj priame spojenie s ďalším okresným mestom Liptovský Mikuláš cez **cestu II/584** začínajúcu v obci Podbiel s pokračovaním cez Oravský Biely Potok, Zuberec, Liptovské Matiašovce, popri brehoch Liptovskej Mary až do Liptovského Mikuláša

- k.ú. obce Rabča neprechádza elektrifikovaná železničná trať a ani sa v riešenom území nenachádza železničná stanica, najbližšia **železničná zastávka pre osobné vlaky je v Tvrdosíne** (cca 25km na juh od obce) na motorovej jednokolažovej trati III. kategórie **č. 181 Kráľovany – Trstenná** s nadväznosťou na elektrifikovanú dvojkoľajovú trať I. kategórie **č. 180 Žilina – Vrútky – Kráľovany – Ružomberok - Liptovský Mikuláš – Košice** (osobné vlaky i rýchliky), táto trať sa napája v Žiline na elektrifikovanú dvojkoľajovú trať I. kategórie **č. 120 Žilina – Bratislava**, ktorá slúži takisto pre osobné vlaky i rýchliky

- v zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja sa uvažuje v návrhovom a výhľadovom období o zabezpečení územnej rezervy pre obnovenie železničnej trate č. 181 IV. kategórie regionálneho významu s prevádzkou RoLa v úseku **Trstená – štátna hranica SR/PR**

- autobusovú prepravu zabezpečuje **SAD Liptovský Mikuláš a.s.**, cez 3 prímestské linky Námestovo-Rabčice, Námestovo-Rabča-Sihelné a Námestovo-Rabča-Oravská Polhora, priamo v k.ú. obce Rabča predovšetkým popri hlavnej ceste I/78 je sústredených **11 autobusových zastávok**, **5 diaľkových liniek** je zabezpečených z Námestova alebo z Trstenej a odtiaľ je možnosť napojenia i na **2 medzinárodné linky** smerujúce do Poľskej republiky

- z hľadiska leteckej dopravy má pre obec význam **regionálne verejné letisko pre medzinárodnú dopravu situované v k.ú. obce Dolný Hričov**, okres Žilina dostupné napojením z cesty I/18, od obce Rabča je vzdialené cca 125 km

2. Hlavné trasy vodného hospodárstva v území:

- v k.ú. obce Rabča sú umiestnené 2 vodojemy pre dolné a horné tlakové pásmo – jeden pre hornú časť Rabče (nad areálom HD Farské) **VDJ 2x400m³ s chlúrovaním** a druhý pre dolnú časť Rabče (na juh od areálu HD Širava) **VDJ 2x150m³**, no v súčasnosti je celá obec napojená z horného vodojemu a dolný je mimo prevádzky

- **hlavné prírodné potrubie pitnej vody PVC DN 150** ústiace do horného vodojemu je napojené na **vodárenský zdroj prameň „Palkoč 1,2,3“** (Q=15l/s) nachádzajúci sa v k.ú. obce Oravská Polhora

- celá obec je zásobovaná pitnou vodou pričom pod HD Farské jedna rozvážacia vodovodná trasa smeruje na sever a **zásobuje aj susednú obec Oravská Polhora**

- k.ú. obce prechádza **hlavná trasa kanalizačného zberača PVC DN 400, l = 9441 m zaústená do ČOV Námestovo (46 000 EQ)** vybudovaná v roku 2005 v zmysle projektu „Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v regióne Orava“, ktorá je vedená popri toku Polhoranka a končí cca 750 m pod kostolom a jedna odbočka je vedená popri Rabčickom potoku (Bystrá) vzdialená od TS Rabča_Bytovky cca 45 m

- v zmysle spomínaného projektu je **navrhované pokračovanie tohto kanalizačného zberača „A“ – smerom na Oravskú Polhoru** popri Polhoranke, **„A4“ smerom na Sihelné** popri Sihelnianskom potoku a **„A3“ do Rabčíc** popri Rabčickom potoku (Bystrej) s odbočkou za poslednými rodinnými domami v trase cesty III/52014 Rabča - Rabčice

- priamo v obci je už vedená stoková sieť napojená na tento zberač **v časti Gacel' o dĺžke cca 800 m**, ale to je vlastne veľmi málo v tak rozsiahlom zastavanom území obce, ešte sú vybudované 2 kanalizačné vetvy PVC DN 315 v navrhovaných lokalitách Nad ihriskom I a Rozvoja, ale tie nie sú zaústené do kanalizačného zberača
- teda skoro z celej obce sú splaškové vody zachytávané len v žumpách, septikoch a vyvážené fekálnymi vozmi na najbližšiu ČOV Námestovo

3. Hlavné trasy energetiky a telekomunikácií v území:

- hlavným napájacím uzlom okresu Námestovo je **400/110 kV TR Liptovská Mara**, z ktorej po 110 kV vedeniach (2x110 kV, č. 7214, 7215 Mokrad' - Námestovo) cez **uzol 110 kV Mokrad'** je privádzaný elektrický výkon do distribučnej transformovne **TR 110/22 kV Námestovo** (označenie 7/1, celkový výkon 16/32+ MVA, zaťaženie 8/15+ MW, rok výstavby 1978/2010+.....Pozn.: + znamená plánované rozšírenie výkonu)

- z tejto TR Námestovo v smere Oravská Jasenica, Námestovo, Klin, Zubrohlava je **vedené elektrické vedenie VN 22 kV, č. 1303** pričom k.ú. obce Rabča prechádza po pravej strane zastavaného územia až do k.ú. obce Oravská Polhora, nad polovicou k.ú. v smere na SV je z neho odbočka vedená do k.ú. obce Rabčice a pod HD Farské na hornom konci Rabče je druhá odbočka v smere na západ do k.ú. obce Sihelné

- priamo v obci je rozmiestnených **17 trafostaníc s výkonom 4840 kVA**

- k.ú. obce prechádza trasa **diaľkového optického kábla „NAME - ORPH“** v línii trasy VN 22 kV č. 1303 s priamym pokračovaním do k.ú. obce Oravská Polhora, v centre obce v časti Gacel' je z neho riešená odbočka do k.ú. obce Rabčice popri ceste III/52014 a druhá odbočka na hornom konci Rabče pod HD Farské popri ceste III/52015 do k.ú. obce Sihelné, káblová sieť bola vybudovaná v roku 2002

- obec nie je plynofikovaná, ale v zmysle ÚPN ÚC Žilinského kraja sa s ňou uvažuje

- dopravu plynu do okresu Námestovo zabezpečuje **VTL plynovod č. 6.2 Trstená – Námestovo – Krušetnica** (dĺžka 19 km, max. tlak 4,0 Mpa, priemer potrubia 200, 150 mm, do roku 2015 by mal byť uvedený do prevádzky celý)

- v rámci okresu Námestovo bolo do roku 2005 splynofikované cez VTL Trstenná - Námestovo nie celé mesto Námestovo (len 470 obyvateľov), potom 3 obce - Oravská Jasenica, Ťapešovo, Vavrečka (spolu len 230 obyvateľov) t.j. úroveň plynofikácie okresu dosiahla 5,3%

- **do roku 2015 sa uvažuje o plynofikácii** cez VTL Námestovo – Krušetnica a **VTL Námestovo – Rabča** : mesto Námestovo (pre 1000 obyvateľov) a obcí Breza, Klin, Krušetnica, Lokca, Lomná, Oravská Lesná, Oravská Polhora, **Rabča**, Rabčice, Sihelné, Zákamenné, Zubrohlava, Babín, Bobrov, Hruštín, Vasiľov, Novot' (pre 8 200 obyvateľov) t.j. úroveň plynofikácie okresu by dosiahla 62,9% prípadne je uvažované s variantom cez **prepoj STL** : Námestovo - Zubrohlava - **Rabča** - Rabčice - Bobrov, Krušetnica - Breza - Lomná, Lokca - Vasiľov - Babín - Hruštín, Krušetnica - Zákamenné - Oravská Lesná, Zákamenné - Novot'

2.3.2 ANALYTICKÁ A SYNTÉZOVÁ ČASŤ MIESTNEHO ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A JEJ VPLYV NA RIEŠENIE ÚPN-O

Analytická a syntézová časť miestneho územného systému ekologickej stability ako aj návrhová časť opísaná v kapitole 2.11 – Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení je spracovaná **v súlade s vyhláškou MŽP SR 492/2006 Z.z.** (táto vyhláška mení a dopĺňa vyhlášku MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) **a vyhláškou MŽP SR č. 55/2001 Z.z.** o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, ktorou sa vymedzuje obsah územného plánu obce v textovej a grafickej časti a ktorá zároveň vykonáva zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

Katastrálne územie Rabče predstavuje stredne členitú krajinu diferencovanú geologickým podložím. Na základe abiotických prvkov je možné v priestore vyčleniť niekoľko abiokomplexov podľa členitosti terénu, umiestnenia hlavného vodného toku a rôznych bočných prítokov, lesných komplexov najrozsiahlejších v juhozápadnom páse a v menšej miere v juhovýchodnej časti katastrálneho územia, spôsobu využívania krajiny na poľnohospodárske účely podľa kultúr, typov pôd ako aj podľa umiestnenia urbanizovaného - zastavaného priestoru obce s vidieckou sídelnou štruktúrou. Záujmy orientované na hospodárske využívanie krajiny, stavebnú činnosť a pod. musia v ďalšom období rešpektovať **málo stabilné pôdy svahov na určitých miestach k.ú., lokalizáciu vzácnych druhov biotopov polo prírodných a prírodných TTP** (medzi severnou časťou juhovýchodných lesov a HD Širava a medzi južnou až juhozápadnou hranicou lesa a urbanizáciou v častiach „Pri Kormanovi“, „Žabinec“, „Za vodou resp. Magura“, **územie patriace do CHKO Horná Orava a CHVÚ Horná Orava** ako aj charakter krajiny, tvary reliéfu či typ architektúry. Využívanie prvkov krajiny možno stanoviť iba za predpokladu zachovania trvalej udržateľnosti v rovnováhe s uspokojovaním potrieb spoločnosti.

Riešené územie obce zaraďujeme do osídlenej krajiny vidieckeho typu s prevládajúcou funkciou poľnohospodárskou pričom v k.ú. obce sa nachádza areál hospodárskeho dvora na dvoch miestach patriaci

Polnohospodárskemu družstvu Magura Rabča, ul. Farská 803, 029 43 Rabča, ktoré obhospodaruje určitú poľnohospodársku pôdu. Chov hovädzieho dobytku je však sústredený len na jednom dvore a to HD Šírava (cca 500 m za centrom obce „Gacel“ v smere na SZ) na tretinovej ploche z jeho výmery. Zvyšné plochy toho dvora a aj celý druhý dvor HD Farské umiestnený na hornom konci obce (cca 300 m od križovatky smerujúcej ku kostolu) je využívaný na podnikateľské aktivity predovšetkým obyvateľov obce s výrobným, skladovacím prípadne predajným charakterom.

Rozvoj navrhovaných lokalít je určených predovšetkým pre :

- **obytné územie** je situovaný do okolia zastavaného územia obce pozdĺž cesty I/78 s postupným rozširovaním do strán a okolo miestnej obslužnej komunikácie smerujúcej do obytnej časti územia zvanej „Grúň“, „Za vodou“, „Pod Magurou“ v menšej miere v časti „Žabinec“, „Pri Kormanovi“ a „Pri Dobierkovi“

- na koncoch spomenutých obytných častí navrhujeme rozvoj **rekreačného územia** s charakterom chatových osád zvanom „Kráľovka“, „Magura“, „Nad Žabincom“, na menších plochách „Pri Kormanovi“, „Pri Dobierkovi“, pre športovo – rekreačné účely popri Polhoranke v časti zvanej „Morčinkovka pri rieke“, „Pod sivou“, „Mihalakova“, „Pri Polhoranke“ na dvoch miestach, „Šport pod starým cintorínom“, „Šport pri moste na Sihelné“ a jedna plocha „Pri Soľnom potoku“

- **výrobné územie**, ktoré vo navrhujeme na 3 plochách a to rozšírenie drevovýroby „Jaluma“ (pri križovtke v hornej časti obce smerom na Sihelné), rozsiahla plocha „Farské“ (pod vodojemom v hornej časti obce až k ploche terajšej výroby HD Farské) a posledná plocha vedľa križovatky Pri kostole zvaná tiež „Pri kostole I“. V rámci revitalizácie oboch existujúcich dvorov HD Farské i HD Šírava (za centrom obce „Gacel“) je možnosť pre tento účel využiť existujúce objekty a prístupové komunikácie, technickú vybavenosť po určitej revitalizácii.

Zastavané územie obce tvorí len 5,47 % (137,6359 ha) z celkovej výmery katastra. Naprieč SJ časťou k.ú. mirene natočenou preteká najväčšia riečka najsevernejšie prameniaca v rámci Slovenskej republiky Polhoranka. V smere toku príberá pomerne dosť veľké množstvo rôznych menších potokov, ale najvýznamnejšími sú Sihelniansky potok, do ktorého sa vlieva Hájka. Z oboch strán centra obce „Gacel“ príberá Soľný potok a Bystrú (resp. Rabčický potok). K tým známejším a pomenovaným ešte môžeme zaradiť jej ostatné ľavostranné prítoky ako sú Osuheľ, Jančiak, Martinkov potok v dolnej časti obce. Celé Povodie Polhoranky sa vlieva do Oravskej vodnej nádrže. Lesné pozemky sa nachádzajú na troch miestach k.ú. a to v najsevernejšom špici, v JV časti a v pozdĺžnej JZ línii. Ich výmera predstavuje 33,69 % (847,5454 ha) a v podstate sú len o niečo menšie od výmery trvalých trávnatých porastov, ktoré zaberajú 37,30 % (938,4306 ha). Celé územie lesov a časť poľnohospodárskej pôdy kam patria TTP, orná pôda, záhrady je zaradená do CHKO Horná Orava a zároveň do CHVÚ Horná Orava.

2.3.2.1 PRIRODNÉ POMERY

2.3.2.1.1 Abiotické pomery

Geologické a geomorfologické pomery

Zájumové územie patrí v zmysle geomorfologického členenia do Alpskej sústavy, pod sústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajších Západných Karpát, oblasti Stredných Beskyd, celku Podbeskydská brázda a Podbeskydská vrchovina. V severnej časti pod Babou horou územie zasahuje do celku Oravské Beskydy.

Horninové prostredie

Územie patrí do flyšového pásma a je budované flyšoidnými sedimentami paleogénu, charakteristickými pre geologický vývoj tohto regiónu, v ktorom prevládajú pieskovce a ílovce.

Základná morfoštruktúra: Okolie Rabče patrí ku zlomovo-vrásovým štruktúram flyšových Karpát s pozitívne vysoko vyzdvihnutými blokovými štruktúrami s prechodne mierne vyzdvihnutými morfoštruktúrami vrchovín a pahorkatín. Prikrovová línia a zlom prechádza v smere východ-západ, predpokladaný zlom aj v smere sever-juh, miestami s možnosťou zosuvov. Seizmická územia v pásme do 6° MKS.

Oravská brázda patrí do magurského flyšového pásma, podložie v k.ú. Rabča tvoria flyšové horniny – na východnej strane údolia pieskovce, menej ílovce, hrubý flyš s magurskými pieskovecami, na západnej strane od toku Polhoranka pieskovce, ílovce, tenkovrstvený flyš a červené ílovce paleogénu. Kvartérne horniny územia radíme do rájónu glaciofluviálnych sedimentov, kde pokryv tvoria fluviálne - organické sedimenty hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité svahoviny, miestami rašelinové hliny a slatiny.

K dnešnému dňu sa v k.ú. obce Rabča needvidujú objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín a ani staré banské diela. Nachádzajú sa tu však **zaregistrované zosuvy pôd na 13-tich miestach, ktoré sú vyznačené vo výkresoch grafickej časti.**

Reliéf

V uvedenom geologickom podloží sa v katastri obce Rabča vytvoril v území pomerne pestrý reliéf, ktorý je výsledkom erózo-akumulačných procesov geologického prostredia. Reliéf územia má charakter kotlinovej pahorkatiny a pedimentových podpovrchovín a pahorkatín bez zjavných zosuvov. V nižšie položených lokalitách tiež typ reliéfu ako úvalinové doliny a úvaliny kotlín a brázd, ktoré môžu mať v okolí tokov miestami zosuvný charakter. Všetky zosuvy sú zakreslené vo výkresoch grafickej časti (výkres č. 1, 2, 3, 7).

Morfologický typ reliéfu: stredne členité pahorkatiny, vo vyšších polohách aj silne členité pahorkatiny. Reliéf ovplyvňuje stabilitu povrchových vrstiev, hydrologické, pôdne a biotické pomery v území. Členitosť terénu, nerovnomerné uloženie hornín a vysoký úhrn zrážok ovplyvňujú geodynamické javy v území ako sú: svahové deformácie, plošná a bočná erózia a povrchové zvetrávanie hornín na odkrytých plochách.

Pôdne a pedologické pomery

Poľnohospodárska pôda je poľnohospodársky využívaná ako orná pôda, lúky a pasienky a tvorí základ pre lesníctvo. Zloženie pôd a ich skeletnosť závisí od horninového zloženia, reliéfu, geomorfologických procesov, podnebia, pôsobenia rastlín a mikroorganizmov, látkovej výmeny a hydrologických pomerov. Na poľnohospodársky využívaných pozemkoch obsah živín a pôdna reakcia závisí tiež od množstva a spôsobu hnojenia, pôvodné pôdy majú pomerne nízky obsah humusu. V katastri Rabče ovplyvnila zloženie pôd horizontálna vrstevnatosť a vertikálna členitosť územia, preto sa typy pôd líšia v závislosti od nadmorskej výšky a prítomnosti toku.

V záujmovom území prevládajú kambizeme nasýtené – s proluvialnymi sedimentami, s podtypom spraše a hliny v mierne chladnej oblasti. Vo vyšších polohách kambizeme nenasýtené s flyšoidnými horninami s prevahou pieskovcov, miestami zlepcov a brekcií. V nive Polhoranky sa vyskytujú fluvizeme nívne so sedimentami dolín a kotlín mierne chladnej oblasti. Na pôdotvorné procesy v mierne zvlnenom teréne mala veľký vplyv voda, stav trvalého zamokrenia na málo priepustných flyšových horninách v niektorých miestach viedlo k vzniku oglejených pôd. S kyslejšou reakciou, kyslosť stúpa s nadmorskou výškou. Nepriepustný flyšový podklad viedol na niektorých miestach ku vzniku organozemí, na ktoré sa viažu rašelinové biotopy a slatinné rašeliny.

Pôdne druhy určujeme podľa zrnitosti, pôdne typy podľa pôdotvorného procesu. Vplyvom pôdotvorných činiteľov sa vytvorilo množstvo rozličných pôd. Podľa veľkosti pôdných častíc, podľa zrnitého zloženia určujeme pôdne druhy, z ktorých sa v katastri Rabče v Podbeskydskej brázde vyskytujú najmä ílovito-hlinité pôdy, v Podbeskydskej vrchovine prevládajú piesočnato-hlinité až hlinito-piesočnaté pôdy. Podľa charakteru hlavného pôdotvorného procesu v pôde určujeme pôdne typy, ktoré možno až v teréne rozlíšiť podľa vzhľadu pôdneho profilu, na ktorom vidíme, že pôda sa skladá z viacerých rôzne sfarbených vrstiev, ktoré nazývame pôdne horizonty. Dôležité je, že horizonty sa nelíšia iba farbou, ale aj zrnitosťou, fyzikálnymi, chemickými a biologickými vlastnosťami. Horizonty sú v profile zákonite usporiadané. Vznikli pôsobením pôdotvorných procesov.

V katastri obce Rabča rozlišujeme tieto základné typy :

Hnedé lesné pôdy

Sú najrozšírenejším pôdnym typom v území. Vznikajú zo silikátových hornín ako pôdy s tromi horizontmi: humusovým horizontom A (do 20 cm), s hnedým horizontom B, ktorý v profile pôdy dominuje a dosahuje hrúbku 40 – 70 cm. Tento je produktom procesu hnednutia. Pod ním je horizont materského substrátu C. Charakteristický je postupný prechod medzi horizontmi. Pritom hranica medzi B a C horizontom je geologickou hranicou. Tieto pôdy sa prevažne viažu na územie s členitejším reliéfom, ale i na územie rovinatejšie a na rôzne horniny. Preto sú ich fyzikálne i chemické vlastnosti rôzne. Hnedé lesné pôdy sú zastúpené v území viacerými subtypmi :

Mezotrofná hnedá lesná pôda

Je najrozšírenejším pôdnym subtypom v území. Vyvinula sa z minerálne stredne silných hornín. Vyskytuje sa v rôznych expozíciách a sklonoch. Je stredne hlboká s kyprou konzistenciou a priaznivou štruktúrou. Vlhkostné pomery sú v priebehu roka vyrovnané. Pôdna reakcia je stredne kyslá s nenasýteným sorpčným komplexom. Živinami je stredne zásobená. Je rozšírená najmä v okolí Hájky.

Oligotrofná hnedá lesná pôda

Vyvinula sa z minerálne slabých hornín. Vyskytuje sa na minerálne chudobnejšom pieskovcovom podloží, na vypuklinách hrebeňových a podhrebeňových reliéfoch s rôznym sklonom a expozíciou. Zrnitosť je ľahká. V celom profile je hojne zastúpený skelet. Prehumóznenie je plytké, konzistencia kyprá, v celom profile s krupovitou štruktúrou. Vlhkostné pomery sú v priebehu roka kolísavé. Pôdna reakcia je kyslá s nenasýteným sorpčným komplexom. Živinami je zásobená slabo. Je rozšírená najmä v častiach pod Vahanovom.

Oglejená hnedá lesná pôda

Vyskytuje sa na miernejších svahoch tam, kde je ťažšia zrnitosť alebo málo priepustná spodina (vrstva bridlíc) a horšia drenáž vody, čím dochádza k zamokreniu a zglejeniu pôdy. Sú to pôdy väčšinou stredne hlboké, hlinité až piesočnatohlinité, oglejené časti až ílovité a prejavujúce sa hrdzavou škvrnitosťou, vo zvršku kypré, málo skeletnaté, v spodine až uľahnuté. Sú priemerne zásobené humusom a živinami. Humifikácia je dobrá. Pôdna reakcia je silne až mierne kyslá. Fyzikálne pomery sú rozdielne vo zvršku a v spodine. Zvršky sú pórovité, dobre prevzdušnené, v spodinách je často nedostatok vzduchu. Vodný režim je vyrovnaný, len v spodine je niekedy nadbytok vlhky. Je rozšírená najmä v časti Hlboké.

Podzolovaná hnedá lesná pôda

Vyskytuje sa útržkovito na rovinatom i vypuklom teréne, na minerálne stredných až slabších pieskovcoch. Forma humusu je surový moder alebo surový humus. Horizont A je veľmi tenký, často len niekoľko centimetrov. V humusovom horizonte je časť pieskových zŕn obielená, zbavená obalov hydroxidov železa a jeho farba má sivý odtieň. Hnedý horizont B dostáva od vyplavených železných zlúčenín hrdzavý nádych. Podzolovanie je spôsobené zvýšeným množstvom zrážok pri strednej až nízkej zásobe báz v horninovom materiáli, a s tým súvisiacou menej priaznivou formou humusu. Fyzikálny stav pôd je veľmi dobrý, sú kypré, počas roka nepresychajú a sú dostatočne hlboké, čo dovoľuje i hlbšie prekorenenie profilu.

Glejové pôdy

Sú to pôdy s profilom AG G. Glejová pôda má tmavosivý až sivočierny humusový horizont prevlhčený podzemnou vodou – preto AG; pod ním leží glejový horizont G, nachádzajúci sa celý rok, alebo väčšiu časť roka pod hladinou podzemnej vody. Má svetlosivé až bielosivé sfarbenie s modrastým alebo zelenkavým odtieňom. Reakcia a nasýtenosť sorpčného komplexu najviac závisia od chemického zloženia materskej horniny a podzemnej vody. Reakcia býva väčšinou kyslá a sorpčný komplex nenasýtený. Hlavným pôdotvorným dejom je glejový proces, pri ktorom dochádza predovšetkým k redukcii rôznych zlúčenín, najmä železitých a manganičitých, za účasti anaeróbných mikroorganizmov. Dochádza aj k čiastočnému transportu Fe a Mn do podzemných vôd. Vyskytuje sa hlavne v údoliach okolo potokov a v terénnych depresiách so stálou podzemnou vodou. Má spodnú vodu vyššie ako 80 cm pod povrchom. Zrnitosťne sú to pôdy ťažké, slabo škvrnité s obsahom skeletu 10 – 50 %, mierne až stredne hlboké, avšak fyziologicky veľmi plytké, vo zvršku kypré, do spodiny silne uľahnuté. Zo subtypov je v území zastúpený humózný glej a rašelinný glej.

Rašeliny

Sú tvorené výlučne organickým materiálom a patria do skupiny pôd hydrogénnych. Všetky pedogenetické procesy sú tu podriadené vplyvu vysoko položenej hladiny spodnej vody. Hĺbka rašeliny je kolísavá. Pôdy majú silne kyslú reakciu. Môžu byť vrchoviského alebo slatinného pôvodu. V katastri obce sa vyskytujú útržkovito slatinné pôdy na prameniskách v okolí Hájk. Plnia významnú vodohospodársku funkciu.

Lužné (aluviálne) pôdy

Vyznačujú sa silným kolísaním hladiny spodnej vody v rovinatom teréne. Vyskytujú sa v blízkosti vodných tokov (Polhoranka, Sihelniansky potok, Rabčický potok resp. Bystrá) a na ich bývalých a dnes opustených riečištiach. Hladina spodnej vody závisí od hladiny tečúcej vody a podľa nej kolíše. Na jar sú tieto pôdy pravidelne zaplavované. V priebehu roka sú dobre prevzdušnené majú dobrý fyzikálny stav. Sú to mladé riečne usadeniny, ale už s výraznejšie vyvinutým A horizontom sivastých farieb. Pod ním je zväčša hnedý substrát C, ktorý v rôznej hĺbke prechádza do glejového horizontu. Celkove ich možno hodnotiť ako pôdy strednej až dobrej bonity. Vzhľadom na dobrú humifikáciu, humusom sú dobre zásobené. Reakcia pôdy je mierne kyslá. Sú stredne až veľmi hlboké, v spodinách býva obyčajne štrkový podklad.

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Povrchové vody

Zájmové územie spadá do povodia rieky Oravy, čo sa týka širších vzťahov riečna sieť patrí k Čiernomorskému úmoriu - dunajskému, do ktorého ústi väčšina slovenských riek. Riečna sieť severnej Oravy sa začala vytvárať ešte v mladších treťohorách, čo sa prejavilo značnou hustotou tokov.

Akumulácia vôd v mesiacoch november - marec, vysoká vodnosť v mesiacoch apríl – jún. Priemerný ročný odtok oblasti sa pohybuje okolo hodnoty 25-30 l.s⁻¹.km⁻². Hlavným tokom v území je Polhoranka (4-21-03-054), ktorá pramení pod Babou horou a v riešenom území tvorí os katastra skoro v severo-južnom smere (natočenie oproti osi X/Z je 40°). Z východnej strany sa do nej vlieva Martinkov potok, bezmenný tok zpod Poľany, Rabčický potok resp. Bystrá (4-21-03-071), Soľný potok (4-21-03-064) a niekoľko nevýrazných bezmenných tokov. Zo západnej strany niekoľko bezmenných prítokov a Sihelniansky potok (4-21-03-063) po sútoku s tokom Hájk (4-21-03-063). Územie spadá do stredohorskej oblasti, režim odtoku v povodí je snehovo-dažďový. Maximálne prietoky v povrchových tokoch bývajú v mesiacoch apríl a máj, minimálne v mesiacoch

január a február. Prietoky tokov v území sú nevyrovnané, ovplyvnené jarným topením snehu a prívalovými letnými zrážkami.

Podzemné vody

Z hydrogeologického hľadiska kataster Rabče leží v paleogéne povodia Bielej Oravy a neogéne Oravskej kotliny. Horniny paleozoika, hlavne ílovce a íly, majú slabú až veľmi slabú puklinovú priepustnosť a na nepriepustných horninách a pôdach vychádzajú podzemné vody na povrch, to spôsobuje pomerne početné množstvo výmokov. Väčšina vôd z územia odtečie povrchovými tokmi, preto sú pramene v území málo výdatné a vysychavé, niekde sa menia lokálne na povrchové mokrade lokalita „Žabinec“. Zásoba spodných vôd je pomerne chudobná.

Klimatické pomery

Územie katastra obce Rabča sa nachádza v klimatickom podnebnom pásme III, v chladnej klimatickej oblasti, okrsok mierne chladný s priemernou teplotou v júli pod 16°C (10-14°C). Podľa klimatogeografických typov patrí daná časť do klimatickej oblasti chladnej, okrsok mierne chladný, na severe zasahuje chladný horský okrsok. Priemerná ročná teplota dosahuje 4° a 6°C.

Najchladnejším mesiacom v roku je január s priemernými teplotami vzduchu -5° až -7°C. Najteplejšie obdobie je júl - august s priemernými teplotami cca 14°C. Priemerný počet mrazových dní je 150-200 dní, ľadových 45-80 dní v roku. Pôda zamrzá v oblasti priemerne do hĺbky 75 cm, ale počas tuhých zím až do hĺbky 110-120 cm pod povrchom. Na hĺbku zámru má vplyv aj hrúbka snehovej pokrývky, ktorej izolačné vlastnosti znižujú teplotu na povrchu pôdy. Vegetačné obdobie trvá 140-180 dní.

Zrážky

Množstvo zrážok je určované nadmorskou výškou a polohou. Pomerne vysoký úhrn zrážok tejto oblasti spôsobuje osobitá konfigurácia terénu. Hrebeňové časti Oravských Beskyd tvoria bariéru pre vlhké oceánske vetry zo severozápadu, ktoré sú nútené pri náraze na prekážku vystúpiť vyššie a stávajú sa vlhkejšími. Preto sa na Hornej Orave vyskytujú početnejšie zrážky. Priemerný úhrn zrážok v okolí Rabče je od 900-1200 mm, priemerný počet dní so snehovou pokrývkou býva okolo 120, výška snehu v závislosti od nadmorskej výšky v rozmedzí 80 - 120 cm, výskyt snehových zrážok cca 50-60 dní v roku. V ročnom rozdelení najviac zrážok spadne v letných mesiacoch júl a august, najmenej v mesiacoch január - február vo forme snehu.

Slnečný svit

V letnom a zimnom období býva vplyvom inverzného počasia odlišný, viac slnečného svitu má územie s výškou nad 700 m n. m., naopak údolné časti a okolie tokov sú charakteristické výskytom hmiel. Oblasť sa radí medzi lokality s mierne inverznou polohou, priemerný počet hmlistých dní je 20,7. Priemerná ročná oblačnosť trvá 140 - 160 dní v roku, jasné počasie 30 - 45 dní.

Prúdenie vzduchu

Prúdenie vzduchu je premenlivé a ovplyvnené tvarom reliéfu. Na veternosť sú náchylné hlavne doliny, ktoré predstavujú prirodzené koridory prúdenia vzduchu. Najčastejšie sa vyskytujú severozápadné vetry, masív Babej hory čiastočne tlmi vetry zo severu. Intenzívnejšie prúdenie zo severozápadu a prepadavé vetry spôsobujú najmä v rovnovekých lesných porastoch veterné kalamity. Bezveterné počasie býva v letných mesiacoch priemerne 37 dní a v zimných mesiacoch cca 25 dní.

2.3.2.1.2 Biotické pomery

Vegetácia a flóra - rastlinstvo

Okolie Rabče sa nachádza v Holarktickej oblasti, euroázijskej podoblasti a stredoeurópskej provincii. Z fyto geografického hľadiska patrí dotknuté územie do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpathicum occidentale*), obvodu západobeskydskej flóry (*Beskidium occidentale*), okresu Západné Beskydy.

Na základe vertikálneho členenia - nadmorskej výšky sa oblasť nachádza v *podhorskom vegetačnom stupni*. Kvalita a kvantita vegetačného krytu závisí od horninového podkladu, polohy a klimatických podmienok. Na území Slovenska aj Oravy prešla vegetácia zložitým vývojom, pôvodné lesné spoločenstvá menili svoju štruktúru a v hospodársky využívannej krajine človek premenil pôvodné lesy na lúky, pasienky a časť územia využíva na pestovanie kultúrnych rastlín. V minulosti sa v okolí Rabče vyskytovalo väčšie množstvo rašelinných lúk, ale väčšina týchto plôch bola umelými zásahmi a melioráciami postupne zmenená na poľnohospodársku pôdu. Preto je aj druhové zloženie oproti pôvodnému stavu značne pozmenené. Pôvodné jedľovo-bukové lesy v nižších polohách územia boli výrubom tiež premenené na poľnohospodársku pôdu, vo vyšších polohách lesnú pôdu s monokultúrami smreka. Kompaktnejšie lesné plochy sa v katastri nachádzajú len na západnej strane územia, inak je lesná pôda pomerne málo zastúpená. Lužné lesy horské jelšové sa čiastočne zachovali len okolo

vodných tokov. Pestrnosť flóry v území ovplyvňuje okrem vertikálneho členenia a vhodnosti podmienok na biotope, hlavne poľnohospodárska a lesnícka činnosť človeka. Napriek tomu sú na niektorých plochách zachovalé pestré lúčne spoločenstvá aj mokradná vegetácia – okolie tokov.

Pôvodné lesné spoločenstvá typické pre dané územie, nazývame potenciálnou vegetáciou, ktorá by existovala v krajine bez zásahu človeka. Geobotanické členenie nám poskytuje základné údaje o potenciálnej vegetácii územia. **Pôvodnú vegetáciu v území tvorili hlavne jedľovo-bukové lesy, lužné lesy podhorské a horské, vrchoviská a prechodné rašeliniská.**

Bukové a jedľové lesy kvetnaté (*Eu-Fagenion*) podhorského a horského stupňa na viacerých geologických podložkách, s bohatým bylinným podrastom. Časť územia s výskytom týchto lesov bola premenená na poľnohospodársku pôdu, prevažne pasienky. Druhovo sú zastúpené buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), jedľa biela (*Abies alba*) a smrek obyčajný (*Picea abies*). Z krovínových drevín bývajú zastúpené druhy ako napr. bršlen európsky (*Euonymus europaea*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), baza čierna (*Sambucus nigra*) a egreš obyčajný (*Grossularia uva-crispa*). Pôvodné bukovo-jedľové lesy boli premenené na monokultúry smreka, ale bylinný podrast zostal relatívne zachovaný. Nájdeme tu brusnicu čučoriedkovú (*Vaccinium myrtillus*), papraď samčiu (*Dryopteris filix-mas*), horec luskáčovitý (*Gentiana asclepiadea*), smlz chlpkatý (*Calamagrostis villosa*), srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaloides*).

Lužné lesy horské (*Alnion incanae*) predstavujú v alúviu horských tokov potenciálnu vegetáciu. Zvyšky týchto lesov sa zachovali v častiach tokov a zahŕňajú jelšové a jaseňovo-jelšové lužné lesy závislé na vyššej hladine podzemných vôd. V pahorkatinovom a horskom stupni sú najčastejšími druhmi vŕba krehká (*Salix fragilis*), vŕba purpurová (*Salix purpurea*), vŕba rakytová (*Salix caprea*), jelša sivá (*Alnus incana*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*), smrek obyčajný (*Picea abies*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), brezy (*Betula* sp.), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), krušina jelšová (*Frangula alnus*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*). Bylinný podrast je pestrý, s prevahou hydrofílnych a nitrofílnych druhov ako záružlie močiarny (*Caltha palustris*), deväťsil biely (*Petasites albus*), deväťsil hybridný (*Petasites hybridus*), prhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), kozonoha hoscova (*Aegopodium podagraria*), kuklík potočný (*Geum rivale*).

Z hľadiska lesného hospodárenia sa v území k.ú. Rabča nachádzajú **hospodárske lesy, lesy osobitného určenia a ochranné lesy**. Lesný pozemok obhospodaruje na základe schválených programov starostlivosti o lesy Urbár Rabča – pozemkové spoločenstvo na výmere 95,60 ha lesných pozemkov a Lesné združenie obce Rabča na výmere 752,26 ha lesných pozemkov. Lesné združenie obce Rabča v súčasnosti nezabezpečuje na lesných pozemkoch odborné hospodárenie v lesoch prostredníctvom odborného lesného hospodára podľa § 36 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov. Ochranné poslanie lesných ekosystémov v špecifických stanovištných podmienkach sú vyjadrené v základných jednotkách lesníckej typológie a pedológie. Porastové steny - dôsledok holorubov znižujú ekologickú stabilitu lesných porastov, čo je nevhodné hlavne v biotopoch chránených druhov fauny a flóry. Z fytogeografickej stránky je prevládajúcou drevinou smrek obyčajný (*Picea abies*), ktorého monokultúry tvoria pomerne vysoké percento z lesného hospodárskeho celku (LHC) a výhľadovo sa plánuje nižšie zastúpenie tejto dreviny v prospech buka, jedle a ostatných drevín.

Slatiny a prechodné rašeliniská sa vyskytujú iba lokálne na nepriepustných pôdach, pôvodné rašeliniská sú v súčasnosti potlačené odvodnením územia pri zúrodňovaní pôdy. Zachované lokality môžeme charakterizovať ako prechodné typy s výskytom ohrozených a vzácnych druhov organizmov. Z chránených druhov sa nachádzajú na zachovalých biotopoch z čeľade orchideovitých - vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), vemenník dvojlistý (*Platanthera bifolia*), z iných parnasia močiarna (*Parnassia palustris*), valeriána celistvolistá (*Valeriana simplicifolia*), bahnička málokvetá (*Eleocharis quinqueflora*), mečík škridlicovitý (*Gladiolus imbricatus*), tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*) a mnohé ďalšie.

Lúky a pasienky patria k sekundárnym spoločenstvám, ktoré vytvoril človek svojim hospodárením. V katastrálnom území obce Rabča trvalé trávne porasty zaberajú 37,30 % plôch a na mnohých miestach, kde sa hospodári extenzívnym spôsobom sa časom vytvorili stabilné lúčne spoločenstvá. Prevládajúcim spoločenstvom sú kosené ovsíkové lúky na bývalých poliach (*Arrhenatherion elatioris*), s dominantnými druhmi tráv ako reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatior*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), trojšet žltkastý (*Trisetum flavescens*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*). Vo vyšších polohách sa nachádzajú horské

pasienky (*Nardo-Agrostion tenuis*) s dominantnými druhmi tráv ako psica tuhá (*Nardus stricta*), metlica trstnatá (*Deschampsia caespitosa*), psinček tenučký (*Agrostis tenuis*) a pod.

Rozptýlená zeleň v území plní významnú krajinársku, estetickú a biologickú funkciu, v katastri sa nachádza vo forme plošnej, líniovej a zhlukovitej, s dominantným zastúpením drevín - stromovej a krovitej vegetácie. Brehové porasty Polhoranky majú väčšinou dobré stabilizačné vlastnosti, v území extravilánu sú miestami prepojené s lesnými komplexmi (západná časť katastra), čím tvoria významné ekostabilizačné prvky v krajine, relatívne dobre zachované na plnenie svojich funkcií ako biotopov mnohých druhov vtákov a cicavcov. Líniové vegetačné pásy nie len okolo miestnych tokov, ale aj na hraniciach poľnohospodárskych celkov tvoria funkčné miestne biokoridory. Východná časť katastra, kde je značná časť pozemkov obhospodarovaná Poľnohospodárskym družstvom Magura Rabča, na veľkých celkoch absentuje dostatok rozptýlenej, zhlukovitej a líniovej vegetácie. V nadväznosti na zastavané územie, kde tiež prevláda poľnohospodárska pôda, nie je pre funkčný drevinový porast dostatok priestoru.

Fauna - živočíšstvo

Z hľadiska zoogeografického členenia palearktu - *terestrického biocyklu* patrí územie do eurosibirskej podoblasti, provincie listnatých lesov podkarpatského úseku, v severnej časti k západokarpatskému úseku. Podľa členenia palearktu - *limnického biocyklu* patrí do euromediálnej podoblasti, pontokaspickej provincie, severopontického úseku a západného (Rýnskeho) úseku, hornovážsky okres. Podľa zoogeografického členenia fauny Slovenska kataster Rabče radíme do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty, Beskydský okrskok západný. Z hľadiska vertikálneho usporiadania územia tu prevládajú podhorské (submontánne) druhy, menej zastúpené sú horské (montánne) a v nižších polohách sa vyskytujú aj teplomilné druhy.

Fauna v dotknutom území sa vyznačuje priemernou pestrosťou a rozšírením zoogeografických prvkov - boreálne, kozmopolitné, európske, palearktické, holarktické, sibirske, endemitné aj reliktné druhy. Bohato zastúpená v okolí lesných komplexov a kričkovitých biotopoch na bývalých TTP je hlavne fauna vtákov, vrátane kritériových druhov pre navrhované Chránené vtáčie územie Horná Orava, z hľadiska migrácie preto predstavuje priestor veľký význam. Zastúpených je viacero typov živočíšnych spoločenstiev, dominujú zoocenózy lúk a pasienkov, lužných a ihličnatých lesov, kde bezstavovce predstavujú najpočetnejšiu skupinu živočíchov.

Zoocenózy lužných lesov a vôd patria k biotopom s permanentnou prítomnosťou vody, alebo aspoň vlhkého prostredia. Toky v území sú prirodzenými migračnými cestami a biokoridormi vodných, ale aj iných druhov živočíchov. Sprievodným znakom tokov je pobrežná vegetácia, v ktorej nachádzajú tieto druhy vhodné biotopy i dostatok potravy. Typickými vodnými druhmi sú vážky (*Odonata*), druhy zoobentosu, ryby (*Osteichthyes*), obojživelníky (*Amphibia*). Vlhké prostredie vyhovuje mnohým druhom hmyzu z radov dvojkrídlavcov (*Diptera*), blanokrídlavcov (*Hymenoptera*), chrobákov (*Coleoptera*) a ďalších skupín ako mäkkýše (*Mollusca*), pavúkovce (*Arachnea*), vtáky (*Aves*) atď. Z mäkkýšov sa vyskytuje napríklad slimák záhradný (*Helix pomatia*), slimák škvrnitý (*Arianta arbustorum*), invázny slizovec hrdzavý (*Arion rufus*), jantárovka malá (*Succinea oblonga*), jantárovka veľká (*Succinea putris*). Z bohato zastúpenej skupiny hmyzu spomenieme aspoň šidielko červené (*Pyrrhosoma nymphula*), šidielko obyčajné (*Agriom puella*), vážku ploskú (*Libellula depressa*), pošvatku hnedopásu (*Perla marginata*), z obojživelníkov sa vyskytuje salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), ktorý je karpatským endemitom, ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a skokan hnedý (*Rana temporaria*), z plazov jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). Druhy vtákov zo stavovcov dominujú, uvedieme aspoň trasochvosta horského (*Motacilla cinerea*) a vodnára obyčajný (*Cinclus cinclus*). Pozdĺž tokov prelohuje vydra riečna (*Lutra lutra*).

Zoocenózy listnatých lesov poskytujú ideálne útočisko pre prítomné živočíchy, zahŕňajú preto tiež širokú paletu druhov, biodiverzitu obohacujú hlavne vyššie stavovce. Z mäkkýšov sa vyskytuje slizniak karpatský (*Bielzia coerulans*), slimák červenkastý (*Monochaoides incarnata*), slizniak veľký (*Limax maximus*), z hmyzu bystruška fialová (*Carabus violaceus*), bystruška medená (*Carabus cancellatus*), utekáčik obyčajný (*Pterostichus vulgaris*), hrobárik obyčajný (*Necrophorus vespilio*), lajniak obyčajný (*Geotrupes stercorarius*), mravec lesný (*Formica rufa*), z plazov sú zastúpené vretenica severná (*Vipera berus*), užovka obojková (*Natrix natrix*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*). Zvlášť lesné ornitocenózy sú bohato zastúpené, uvedieme aspoň jastraba lesného (*Accipiter gentilis*), orla kriklavého (*Aquila pomarina*), jariabka hôrneho (*Tetrastes bonasia*), sluku lesnú (*Scolopax rusticola*), zo sov sa vyskytuje pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvik vrabčí (*Glauclidium passerinum*), z ostatných vzácny ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), slávik červienka (*Erithacus rubecula*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), sýkorka bielolica (*Parus major*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*), sýkorka čiernohlavá (*Parus montanus*), kolibiarik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*). Cicavce oblasti reprezentuje jeleň hôľný (*Cervus elaphus*).

medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), sviňa divá (*Sus scrofa*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna skalná (*Martes foina*), jazvec lesný (*Meles meles*), tchor tmavý (*Putorius putorius*), veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), píšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*) a ďalšie.

Zoocenózy lúk a pasienkov poskytujú útočisko teplomilnejším skupinám hmyzu ako motýle (Lepidoptera) blanokridlovce (Hymenoptera), chrobáky (Coleoptera), rovnokridlovce (Orthoptera), bzdochy (Heteroptera), cikády (Auchenorrhyncha), pavúkovce (Arachnea) atď. Z pavúkovcov sa v katastri nachádza križiak obyčajný (*Araneus diadematus*), križiak zelený (*Araneus cucurbitinus*), sliedič obyčajný (*Pardosa mirabilis*), strehúň škvrnitý (*Lycosa singoriensis*), beháček pásavý (*Salticus scenicus*), z hmyzu kobylka svrčivá (*Tettigonia cantans*), koník lúčny (*Chorthippus montanus*), koník zelený (*Omocestus vindulus*), blanokridlovce sú hojne zastúpené čmelmi rodu *Bombus* napr. čmeľ zemný (*Bombus terrestris*), žije tu aj lumok veľký (*Rhyssa persuasoria*), hrčiarka ružová (*Diplolepis rosae*). Motýle za slnečného počasia bývajú ozdobou lúk a sú významnými opel'ovačmi, ako napr. žltáček rešetliakový (*Conepterix rhamni*), žltáček ranostajový (*Colias hyale*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka osiková (*Nymphalis antiopa*), babôčka pávooká (*Nymphalis io*), mlynárik žeruchový (*Anthocharis cardamines*), mlynárik kapustný (*Pieris brassicae*), vretienka obyčajná (*Zygaena filipendulae*), vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*). Z vtákov sa vyskytuje bocian biely (*Ciconia ciconia*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), strnádka lúčna (*Miliaria calandra*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), vzácny chrapkáč poľný (*Crex crex*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), stehlík čižavý (*Carduelis spinus*), hýľ lesný (*Pyrhula pyrrhula*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*). Z cicavcov sa vyskytuje jež tmavý (*Erinaceus europaeus*), krt podzemný (*Talpa europaea*), piskor lesný (*Sorex araneus*).

Zoocenózy polí sú výrazne ovplyvnené činnosťou človeka, majú menšiu diverzitu ako predchádzajúce, ale niektoré druhy sa dokázali zmeneným podmienkam natoľko prispôbiť, že môžeme hovoriť až o premnožení. Početnosť druhov a jedincov závisí od intenzity hospodárenia. Typickými druhmi polí sú blanokridlovce (Hymenoptera), dvojkrídlovce (Diptera), chrobáky (Coleoptera), vošky (Aphinidea), mnohé druhy vtákov ako sokol myšiár (*Falco tinnunculus*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), penica čierohlavá (*Sylvia atricapilla*), penica obyčajná (*Sylvia communis*), z cicavcov hlavne hlodavce ako napr. hraboš poľný (*Microtus arvalis*) a druhy, ktoré tu nachádzajú dostatok potravy - jež bledý (*Erinaceus concolor*), lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*) atď.

Biotopy

Ochrana prírody je na území Slovenska vymedzená **Zákom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny** v znení neskorších predpisov a **vyhláškou MŽP SR č. 24/2003**, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody v znení neskorších predpisov. Ochranu najvzácnejších biotopov a ohrozených druhov v európskom meradle - **NATURA 2000** legislatívne zabezpečujú právne normy EÚ : smernica RES č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov – známa ako smernica o vtákoch (Bird Directive) a smernica RES č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - známa ako smernica o biotopoch (Habitats Directive).

Systém zabezpečenia ochrany prírody na Slovensku má za cieľ prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie ekologickej stability. Zákonným nástrojom na zabezpečenie ochrany prírodných prvkov je obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť, alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, alebo ekologickú stabilitu. Ochranu prírody rozdeľujeme na územnú a druhovú ochranu. Do územnej ochrany zaraďujeme veľkoplošné a maloplošné chránené územia, územia európskeho významu, chránené vtáacie územia a do druhovej chránené stromy, rastliny a živočíchy. Chránené územia sa vyhlasujú na ochranu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov európskeho a národného významu.

Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je územná ochrana na Slovensku diferencovaná podľa stupňov ochrany. Najmenšie obmedzenia v prospech ochrany prírody predstavuje 1. stupeň - platí na celom území SR, najprísnejší je 5. stupeň, v ktorom je zakázaný pohyb mimo vyznačených turistických chodníkov (okrem vlastníkov a kontrolných orgánov). Zakázaný je aj zber plodov, rušenie živočíchov a trhanie rastlín, výskum a iná činnosť sa vykonáva len na základe výnimky príslušného orgánu ochrany prírody, súčasne je vylúčená hospodárska činnosť. V prípade zónovania územia, jednotlivým zónam zodpovedajú príslušné stupne ochrany: zóna A = 5. stupeň, zóna B = 4. stupeň, zóna C = 3. stupeň, zóna D = 2. stupeň, 1. stupeň nemá pridelenú zónu.

Živá zložka prírodného prostredia Rabče je napriek svojej pestrosti a vzácnosti pomerne málo preskúmaná. Cez 60% rozlohy k.ú. obce (1518,1 ha) prechádza **Chránená krajinná oblasť (CHKO) Horná Orava** (ustanovená vyhláškou MŽP SR č. 420/2003 Z.z. aj s jej ochrannými zónami, pre túto časť platí zóna D

s 2. stupňom územnej ochrany, zvyšná časť územia teda tých 40% je umiestnená mimo CHKO Horná Orava okolo zastavanej časti obce a jej blízkeho okolia a patrí do 1. stupňa územnej ochrany tzv. všeobecnej ochrany). Územie CHKO Horná Orava patrí tiež do **Chráneného vtáčieho územia** (CHVÚ) **Horná Orava** s označením **SKCHVÚ008** (ustanovené vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 Z.z.), ktoré je zároveň aj územím európskeho významu. V katastrálnom území obce sa nachádzajú na určitých miestach prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES): biocentrá, biokoridy a interakčné prvky, pričom z hľadiska funkčnosti sú biocentrá a biokoridory rozdelené na nadregionálne, regionálne a miestne pričom na území katastra sú evidované 3 genofondové plochy (bližší popis je v nasledujúcich častiach kapitoly). Ešte môžeme spomenúť, že na ploche 74 ha trvalých trávnatých porastov sa nachádzajú vzácne biotopy poloprirodné a prírodné TTP konkrétne v časti „Šírava“ (tam sú len dve plochy s označením 6701/1, 5701/1) a vo väčšom množstve v časti „Žabinec“ (plochy s označením 6905/1, 7806/2, 7821/1, 7817/1, 7803/1, 7808/1, 7819/1, 7822/1, 7813/2, 7820/1, 8805/1, 8804/1, 8802/2), ktoré dosť obmedzujú aktivity poľnohospodárskeho družstva PD Magura Rabča.

Maloplošné chránené územia a chránené stromy sa v k.ú. obce nenachádzajú. Vzhľadom na toto začlenenie do chránených území a samotné kvality lokalít, by bolo vhodné venovať výskumu zo strany odborníkov ešte väčší záujem. Od všetkých kompetentných organizácií, orgánov a občanov obce tiež zodpovedný prístup a aktívnu ochranu jednotlivých druhov a biotopov v navrhovanom území. Čo sa týka ochrany prírody územie spravuje **ŠOP SR - Správa CHKO Horná Orava so sídlom v Námestove**.

Veľkoplošné chránené územia

Katastrálne územie obce Rabča konkrétne jeho 60% (1518,1 ha) patrí do **Chránenej krajinnnej oblasti Horná Orava**. CHKO je v zmysle § 18 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. ochrane prírody a krajiny rozsiahlejšie územie spravidla s výmerou nad 1000 ha s rozptýlenými ekosystémami významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability s charakteristickým vzhľadom krajiny alebo so špecifickými formami historického osídlenia. CHKO Horná Orava bola pôvodne vyhlásená Vyhláškou MK SSR č.110/1979 Zb. z 12.07.1979 o výmere 70 332,51 ha pričom vyhláškou MŽP SR č. 420/2003 Z. z. s platnosťou od 01. 11. 2003 bola výmera upravená na 58 738 ha a územie bolo rozčlenené na zóny A až D podľa zachovanosti územia, pričom v k.ú. obce platí zóna D s 2. stupňom ochrany. Zóna D Horná Orava má aj najväčšiu výmeru - 39 326 ha. Ostatná časť k.ú. 40 % sa nachádza mimo CHKO Horná Orava a je to zastavané územie obce a jeho blízke okolie, kde platí 1. stupeň územnej ochrany (tzv. všeobecná ochrana).

Chránená krajinná oblasť Horná Orava leží v najsevernejšom, ale na prírodné krásy mimoriadne bohatom regióne SR a nadväzuje na poľský Babiogórski Park Narodowy. Zaberá geomorfologické celky Oravské Beskydy, Podbeskydská brázda, Podbeskydská vrchovina a časť celkov Oravská Magura a Oravská kotlina. Svojou rozlohou sa radí k najväčším veľkoplošným chráneným územiam. Dĺžka vo VZ smere je asi 50 km a SJ okolo 38 km. Na S a SV CHKO ohraničuje česko-slovensko-poľská hranica, ktorá prechádza po vrcholoch Oravských Beskýd a z Babej hory odbočuje južne do Oravskej kotliny. Najvyšší bod je Babia hora (1725 m.n.m.) a najnižší bod bol nameraný na hladine priehradného jazera pri jej max. stave (601 m.n.m.). V k.ú. obce Oravská Polhora v lokalite „Modralová“ (49°37' sev. šírky) sa nachádza najsevernejšie položené miesto SR. Ročný priemer zrážok sa pohybuje od 800 do 1600 mm. Územie je pod vplyvom chladnej klimatickej oblasti. Najnižšia teplota bola v roku 1985 nameraná v Oravskej Lesnej (-38°C).

Chránená krajinná oblasť Horná Orava predstavuje rozsiahlejšie územie s rozptýlenými ekosystémami, významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability a charakteristickým vzhľadom krajiny. Približne polovica územia CHKO je porastená lesnými biotopmi bukovo-jedľového vegetačného stupňa so silne zastúpenými smrekovými monokultúrami. Okrem lesných komplexov Babej hory, Pílka a Parača s pralesnými porastmi smreka s prímiesou jarabiny. Stupeň kosodreviny sa nachádza na Babej hore a Pílku, v hornej časti Babej hory je vyvinutý aj alpínsky stupeň s typickými alpínskymi lúkami. Vegetácia CHKO je zastúpená rašelinnými fytocenózami s výskytom vzácných a ohrozených druhov rastlín. Vyskytujú sa aj vzácne druhy živočíchov, z dravých vtákov tu hniezdi orol krikľavý, myšiak hôrny a ďalšie. Rašeliniská a mokrade sú vhodnými lokalitami pre typické druhy plazov a obojživelníkov ako mlok vrchovský, mlok karpatský a pod.

V katastrálnom území Rabče zaberá CHKO Horná Orava plochy na 3 miestach :

- najväčšia plocha je na JZ strane (hranica prebieha ľavým brehom Polhoranky pričom v hornej časti obce sa otočí popri Sihelnianskom potoku a potom smeruje na západ zhruba v polovici územia medzi Sihelnianskym potokom a Hájkou),

- druhá časť je JV územie lesných porastov až k potoku prechádzajúcim HD Šírava pričom pri areáli HD Šírava lemuje jeho hranicu a pokračuje brehom potoka Bystrá a katastrálnou hranicou s obcou Rabčice

- tretia najmenšia plocha je SV špic k.ú popri pravej strane brehových porastov Sofného potoka s otočením popri prvej poľnej smerujúcej až do Rabčíc

Takže z celkovej výmery CHKO 58737,8267 ha sa nachádza v k.ú. Rabča výmera **1 518,1044 m²** na parcelách s číslom : 131, 133, 134, 137, 143, 146, 148, 149, 151, 155, 157, 162, 173, 178, 189, 190, 191, 212, 485/1, 485/2, 485/3, 485/4, 485/5, 485/6, 485/7, 485/8, 485/9, 485/10, 485/11, 485/12, 485/13, 529/1, 529/2, 529/3, 824, 1222/1, 1222/2, 1222/4, 4907, 4939/1, 4939/4, 4939/5, 4939/6, 4964/1, 4964/2, 4964/3, 4970, 4983, 4985, 4988, 4992/1, 4997/1, 4997/3, 4997/4, 4997/5, 4997/6, 4997/7, 4997/8, 4997/9, 4997/10, 4997/11, 4997/12, 4997/13, 4997/14, 4997/15, 4997/16, 4997/17, 5193, 5232, 5242/4, 5242/26, 5242/38, 5246/1, 5246/2, 5250, 5270/1, 5270/2, 5270/3, 5270/4, 5270/5, 5495/1, 5495/2, 5580, 5582, 5589, 5600/4, 5629, 5639, 5643, 5683 (časť), 5820, 5855, 6220, 6500/1, 6500/2, 6500/3, 6500/4, 6620, 6707, 7069, 7081/2, 7429/2, 7429/3, 7492/1, 7599/1, 7599/2, 7789, 7790, 7797, 7883/2, 7934/2, 8010, 8012, 8014, 8018, 8020, 8022, 8030, 8140, 8151, 8260, 8270, 8300, 8301, 8302, 8318, 8319, 8322, 8327, 8329, 8330, 8331, 8332, 8333, 8340, 8341, 8780, 8792, 8805, 8809, 9093/1, 9093/2, 9093/3, 9093/4, 9093/5, 9148/1, 9148/2, 9148/3, 9148/4, 9148/5, 9148/6, 9148/7, 9162, 9163, 9167, 9187, 9202, 9252/1, 9252/2, 9288, 9302, 9340/1, 9340/2, 9340/3, 9340/4, 9342/1, 9342/2, 9343/1, 9343/2, 9343/3, 9344, 9345, 9347, 9350, 9404, 9407, 9410, 9411/1, 9411/2, 9411/3, 9412/1, 9412/2, 9416/1, 9416/2, 9417/1, 9417/2, 9417/3, 9419/1, 9419/2, 9420, 9422, 9423, 9457, 9466, 9520/1, 9520/2, 9520/3, 9520/4, 9520/5, 9520/6, 9560, 9570, 9591, 9600, 9630, 9638/1, 9638/2, 9638/3, 9640, 9712, 9714, 9740, 9741, 9746, 9797, 9816, 9819, 9824/1, 9824/2, 9828, 9839, 9900, 9928/1, 9928/2, 9999, 10000, 10007/1, 10007/2, 10008, 10009, 10014, 10015, 10030, 10050, 10055, 10056, 10058, 10060, 10074, 10080, 10081/1, 10081/2, 10084, 10102, 10103, 10104, 10121, 10125, 10129/1, 10129/2, 10130, 10131/1, 10131/2, 10135/1, 10135/2, 10135/3, 10210, 10398/1, 10398/2, 10398/3, 10398/4, 10398/5, 10398/6, 10398/7, 10398/8, 10398/9, 10398/10, 10411, 10482, 10497, 10523, 10560, 10565, 10572, 10575, 10576/1, 10576/2, 10576/3, 10580, 10590, 10599/1, 10599/2, 10605, 10610, 10625, 10635, 10645/1, 10645/2, 10645/3, 10645/6, 10651, 10652, 10653, 10671, 10690, 10700, 10780, 10826, 10910, 10922, 10923, 10930, 10944, 10953/1, 10953/2, 10953/3, 10968, 10971/1, 10971/2, 10972, 10979, 10980, 10987/1, 10987/2, 10987/3, 10990, 10991/1, 10991/2, 11000, 11007, 11008, 11010/1, 11010/3, 11010/4, 11010/5, 11010/6, 11010/7, 11010/9, 11012, 11015, 11034, 11050, 11057, 11065, 11070, 11072, 11098, 11099, 11100, 11105, 11110, 11111/1, 11111/2, 11128, 11129/1, 11129/2, 11129/3, 11129/4, 11129/5, 11136/1, 11136/2, 11140, 11145/1, 11145/2, 11145/3, 11145/5, 11145/6, 11145/7, 11145/8, 11145/10, 11145/11, 11145/13, 11150/1, 11150/2, 11151/2, 11159, 11160, 11161, 11168, 11178, 11179/1, 11179/2, 11179/3, 11179/4, 11179/5, 11180, 11201, 11203, 11224/1, 11224/2, 11226/1, 11226/2, 11232/1, 11232/2, 11232/3, 11266, 11268, 11269, 11272/1, 11272/2, 11277/1, 11277/2, 11293, 11310, 11314, 11320, 11322, 11324, 11351/1, 11351/2, 11351/3, 11352/1, 11352/2, 11352/3, 11352/4, 11352/5, 11352/6, 11360/1, 11360/2, 11360/3, 11365, 11373, 11375, 11376, 11377/1, 11377/2, 11377/3, 11377/4, 11377/5, 11377/6, 11379, 11385/1, 11385/2, 11385/3, 11387, 11388/1, 11388/2, 11388/3, 11389, 11398, 11399, 11400, 11408, 11410, 11420, 11424, 11425, 11426, 11430, 11477/1, 11480, 11497/1, 11497/2, 11501, 11514, 11530, 11560, 11564/1, 11564/2, 11569/2, 11600, 11607, 11616, 11617, 11620, 11622, 11623, 11624, 11629, 11633, 11634, 11656, 11658, 11660/1, 11660/2, 11660/3, 11660/4, 11660/5, 11660/6, 11660/7, 11660/8, 11660/10, 11667, 11671, 11680, 11685, 11688, 11695, 11698, 11699, 11701, 11706, 11710, 11720, 11750, 11754, 11760, 11761, 11763, 11770, 11790, 11797, 11798, 11800, 11801, 11803, 11804, 11806, 11810, 11832/1, 11832/2, 11832/3, 11832/4, 11832/5, 11833, 11835, 11842, 11852, 11854/1, 11854/2, 11854/3, 11854/4, 11854/6, 11854/7, 11854/8, 11854/11, 11855/1, 11855/2, 11855/3, 11855/4, 11856/1, 11856/2, 11857/1, 11857/2, 11857/3, 11858, 11873, 11875, 11880, 11887, 11888, 11900, 11910, 11911, 11919, 11930, 11952, 11981, 11982, 11983, 11990, 12015, 12028, 12030, 12031, 12040, 12048, 12076/1, 12076/2, 12076/3, 12082, 12083/1, 12083/2, 12083/3, 12083/4, 12083/5, 12083/6, 12111, 12141, 12149, 12150, 12160, 12163, 12188, 12229, 12230, 12231, 12232, 12253, 12280, 12290, 12291, 12292, 12293, 12316, 12317/1, 12317/2, 12318, 12319, 12372, 12380, 12390, 12400, 12401, 12406, 12410, 12411, 12465, 12466, 12468, 12560, 12595, 12596/1, 12596/2, 12627, 12640/1, 12640/2, 12646, 12648, 12670, 12673, 12685, 12765, 12813/1, 12813/21, 12813/25, 12946, 12957, 12958/1, 12958/2, 12958/3, 13013, 13016, 13019, 13020/1, 13020/2, 13020/3, 13020/4, 13020/6, 13024, 13030, 13036/1, 13092, 13182, 13205/1, 13205/2, 13205/3, 13206, 13249, 13250, 13255/1, 13255/2, 13260, 13282, 13310/1, 13310/2, 13310/3, 13313, 13321, 13332, 13333, 13338, 13358, 13360, 13365, 13390, 13407, 13416, 13436, 13468, 13474, 13476, 13478, 13534, 13535, 13542/1, 13542/2, 13544, 13560, 13583, 13648, 13651, 13653, 13658, 13680/1, 13680/2, 13681, 13686, 13690, 13699, 13700, 13702/1, 13702/2, 13702/3, 13702/4, 13702/5, 13702/6, 13705, 13708, 13710, 13712/1, 13712/2, 13716, 13720, 13725, 13730/1, 13730/2, 13730/3, 13730/4, 13733, 13769, 13794, 13795, 13803, 13822, 13829, 13831, 13833/1, 13833/2, 13847, 13854, 13856, 13864/1, 13864/2, 13878/1, 13878/2, 13878/3, 13944, 13949, 13961, 13963/1, 13963/2, 13965/1, 13965/2, 13971, 13985/1, 13985/2, 14000, 14008/1, 14008/2, 14008/3, 14008/4, 14008/5, 14025/1, 14025/3, 14025/4, 14025/5, 14031, 14032, 14033/1, 14033/2, 14034, 14036/1, 14036/2, 14046, 14047, 14049, 14117/1, 14117/2, 14155, 14156/1, 14156/2, 14168/1, 14168/2, 14172, 14184/1, 14184/2, 14225, 14276, 14287, 14294, 14308, 14318, 14325, 14360, 14401/1, 14401/3, 14401/4, 14401/5, 14401/6, 14402, 14403, 14405, 14410, 14419, 14420, 14425, 14431, 14439, 14440/1, 14440/2, 14441, 14443/1, 14443/2, 14443/3, 14445,

14446, 14460/1, 14460/2, 14460/4, 14460/5, 14468, 14470/1, 14470/3, 14470/4, 14470/5, 14474/2, 14480, 14484, 14487, 14492, 14493, 14495, 14515, 14553, 14568, 14577, 14600/1, 14600/2, 14651, 14676, 14683, 14700, 14710, 14711, 14717, 14719, 14720, 14722, 14724, 14725, 14730, 14737, 14740/1, 14740/2, 14740/3, 14741/1, 14741/2, 14741/3, 14750/1, 14750/2, 14750/3, 14750/4, 14752, 14758, 14759/1, 14759/2, 14771, 14775, 14787, 14795, 14800, 14805/1, 14805/2, 14809, 14810, 14815, 14820, 14826, 14827, 14828, 14830, 14897, 14916, 14929, 15003, 15050, 15066, 15070, 15071, 15072/1, 15072/2, 15072/3, 15072/4, 15073/1, 15073/2, 15074, 15075/1, 15075/2, 15076/1, 15076/2, 15080, 15084, 15085/1, 15085/2, 15085/3, 15086/1, 15086/2, 15086/3, 15087, 15093, 15097, 15110/1, 15110/2, 15110/3, 15110/4, 15110/5, 15110/6, 15110/7, 15110/8, 15110/10, 15110/11, 15110/13, 15110/14, 15110/15, 15110/16, 15110/17, 15110/18, 15110/19, 15111/1, 15111/2, 15111/3, 15116/1, 15116/2, 15116/3, 15120, 15122, 15124, 15133, 15144, 15146, 15205, 15208/1, 15208/2, 15208/3, 15208/4, 15208/5, 15208/6, 15208/7, 15208/8, 15224, 15228, 15290, 15291, 15292/1, 15292/2, 15293/1, 15293/2, 15294, 15302/1, 15302/2, 15306, 15310, 15312, 15334, 15360, 15424, 15458, 15459, 15463/1, 15463/2, 15465/1, 15465/2, 15470/1, 15470/2, 15470/3, 15471/1, 15471/2, 15471/3, 15472, 15474, 15475, 15478, 15479/1, 15479/2, 15480, 15481, 15483, 15487, 15490, 15493, 15494, 15495, 15497, 15518, 15614, 15621, 15663, 15665, 15670, 15675/2, 15680/1, 15680/2, 15680/3, 15680/4, 15687, 15688, 15696/1, 15696/2, 15696/3, 15696/4, 15700/1, 15700/2, 15700/6, 15701, 15703, 15704, 15725, 15729/1, 15729/2, 15731/1, 15731/2, 15731/3, 15731/4, 15736, 15782, 15793/1, 15793/2, 15793/3, 15793/4, 15793/5, 15793/6, 15817, 16028, 16507/1, 16507/2, 16507/3, 16507/4, 16507/5, 16507/6, 16507/7, 16507/8, 16507/9, 16507/10, 16507/11, 16507/12, 16507/13, 16507/14, 16507/15, 16544, 16612, 16613, 17169.

Katastrálne územie	Prehľad pôdneho fondu podľa evidencie katastra							K.ú. (výmera v ha)
	CHKO Horná Orava							
	PPF			LPF	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	
	Orná pôda	Záhrady	TTP					
Rabča	106.5089	0.5893	496.6210	838.5068	18.6811	25.4236	31.7737	1518.1044

Podľa prírodných hodnôt bolo územie CHKO Horná Orava rozčlenené na zóny A - D podľa zachovanosti územia biotopov :

- **zóna A** / zachovanie autoregulačných procesov v prírodných ekosystémoch a biotopoch európskeho významu bez zásahu človeka, v zóne platí najvyšší 5. stupeň ochrany

- **zóna B** / zachovanie významných biotopov, alebo druhov národného alebo európskeho významu prostredníctvom riadeného manažmentu, v zóne platí 4. stupeň ochrany

- **zóna C** / zabezpečenie trvalo udržateľného využívania súvislých biotopov a lokalít druhov národného a európskeho významu, v zóne platí 3. stupeň ochrany

- **zóna D** (platí pre k.ú. obce Rabča) / rozvoj aktivít človeka pri zachovaní rozptýlených fragmentov biotopov národného významu, zachovanie typického krajinného rázu a krajinej štruktúry s cieľom ochrany a zachovania rozptýlených ekosystémov významných z hľadiska biologickej rozmanitosti a ekologickej stability a charakteristického vzhľadu krajiny so špecifickými formami osídlenia, **v zóne platí 2. stupeň ochrany** kde sa vyžaduje v zmysle uvedeného zákona o ochrane prírody a krajiny v zmysle posledných noviel, podľa §-u 13 súhlas orgánu ochrany prírody na vykonávanie činnosti :

a.) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady a energetických porastov na poľnohospodárskej pôde

b.) likvidáciu existujúcich trvalých trávnatých porastov s výnimkou činnosti povolennej podľa osobitných predpisov

c.) výstavbu lesných ciest a zväžnic

d.) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice

e.) pasenie, napájanie, prehánanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad 30 veľkých dobytčích jednotiek, umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu

f.) vykonávanie technických geologických prác, banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom

g.) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia za hranicami zastavaného územia obce

h.) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha

i.) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy

j.) vykonávanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností ozbrojenými zbraňami a ozbrojenými silami mimo vojenských priestorov a vojenských obvodov, vykonanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností v oblasti civilnej ochrany, Hasičským a záchranným zborom, horskou službou alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce

k.) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených

l.) umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia ako aj predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre filmy alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce

m.) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela

n.) použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanie hudby mimo uzavretých stavieb

o.) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka

Podľa §-u 13 je na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany zakázaný :

a) vjazd a státie s motorovým vozidlom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo leteckého priestoru

b) vjazd a státie s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy.

Zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla :

a.) slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tenzo zákaz

b.) na miesta, ktoré orgán oprávnený podľa tohto zákona na vyhlásenie (ustanovenie) chráneného územia a jeho ochranného pásma (§ 17) vyhradí najmä všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým vyhlasuje chránené územie a jeho ochranné pásmo, návštevným poriadkom národného parku alebo chráneného územia (§20) alebo zoznamom takýchto miest uverejnených na úradnej tabuli tohto orgánu a úradnej tabuli dotknutej obce

c.) ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu

Územia sústavy NATURA 2000 – územia európskeho významu

Sústavu NATURA 2000 (t.j. sústavu chránených území členských krajín EÚ, ktorej cieľom je vytvorenie a zachovanie európskeho prírodného bohatstva pozostávajúceho z najvzácnejších a najohrozenejších biotopov a druhov na území štátov EÚ) tvoria dva typy území :

- Chránené územia vyhlasované na základe smernice o biotopoch, tzv. **územia európskeho významu** s označením SKUEVO sú zaradené do *Národného zoznamu území európskeho významu*. Územie európskeho významu je taká lokalita, na ktorej sa nachádzajú biotopy, alebo druhy európskeho významu, na ochranu ktorých sa vyhlasuje chránené územie. *Biotop* – miesto prirodzeného výskytu určitého druhu rastliny, alebo živočicha, *biotop európskeho významu* - biotop, ktorý je v Európe ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky jednej alebo viacerých biogeografických oblastí Európy. V k.ú. obce Rabča sa takéto územie nenachádza.

- Chránené územia vyhlasované na základe smernice o vtákoch, tzv. **chránené vtáčie územia** sú zaradené do *Národného zoznamu chránených vtáčích území*. Chránené vtáčie územie je lokalita s výskytom biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých vtákov.

Chránené vtáčie územie

Chránené vtáčie územie Horná Orava sa nachádza v SZ časti Slovenska v pohraničnej oblasti s Poľskou republikou a rozprestiera sa v orografických celkoch Oravská kotlina, Podbeskydská brázda, Podbeskydská vrchovina a Oravské beskydy. Patrí pod sústavu NATURA 2000 s cieľom zachovania a obnovy biotopov vybraných druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovaných druhov vtákov so zabezpečením podmienok pre ich prežitie a rozmnožovanie. Územie bolo vyhlásené MŽP SR vyhláškou č. 173/2005 s účinnosťou od 01.05.2005 so stanovenými konkrétnymi podmienkami využívania územia v prospech prežívania prítomných vtáčích druhov. V tomto území platí 2. stupeň územnej ochrany v zmysle zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a tvorby krajiny, nakoľko jeho hranice sú totožné s hranicami CHKO Horná Orava.

- Identifikačný kód územia : SKCHVU008

- Nadmorská výška : 603 – 1725 m.n.m.

- Rozloha : 58 737, 83 ha

- Okresy : Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín

V tomto území bolo zistených 242 druhov vtákov, z ktorých tu viac ako 60% hniezdi. Rozšírené sú najmä vtáky ihličnatých lesov a podhorskej, extenzívne využívanéj poľnohospodársko – lesnej krajiny. Vybudovaním Oravskej vodej nádrže sa navyše vytvorili vhodné podmienky pre vodné a pri vode žijúce vtáctvo. Rozsiahla vodná plocha a široké bahňité brehy nádrže lákajú sťahovavé druhy, ktoré tu nachádzajú podmienky pre odpočinok i dostatok potravy.

V k.ú. obce Rabča sa rozkladá CHVÚ Horná Orava presne v takej istej časti ako CHKO Horná Orava. Jedná sa o nasledovné parcelné čísla : 131 až 212, 485/1 až 485/13, 529/1 až 529/3, 824, 1222/1, 1222/2, 1222/4, 4907 až 4964/3, 4970 až 4992/1, 4997/1 až 4997/17, 5193, 5232, 5242/4 až 5242/38, 5246/1, 5246/2, 5250 až 5270/5, 5495/1, 5495/2, 5580 až 5643, 5683 (časť), 5820, 5855, 6220, 6500/1 až 6500/4, 6620, 6707, 7069, 7081/2, 7429/2, 7429/3, 7492/1, 7599/1, 7599/2, 7789 až 7797, 7883/2, 7934/2, 8010 až 8030, 8140, 8151, 8260 až 8341, 8780 až 8809, 9093/1 až 9148/7, 9162 až 9202, 9252/1 až 9302, 9340/1 až 9638/3, 9640 až 10009, 10014 až 10135/3, 10210, 10398/1 až 10605, 10610 až 10826, 10910 až 10991/2, 11000 až 11010/9, 11012 až 11136/2, 11140 až 11201, 11203 až 11224/2, 11226/1 až 11232/3, 11266 až 11324, 11351/1 až 11389, 1398 až 11410, 11420 až 11888, 11900 až 11952, 11981 až 12083/6, 12111 až 12317/2, 12318 až 12390, 12400 až 13313, 13321, 13332 až 13658, 13680/1 až 13878/3, 13944 až 14156/2, 14168/1 až 14441, 14443/1 až 14460/5, 14468 až 15076/2, 15080 až 15097, 15110/1 až 15146, 15205 až 15424, 15458 až 15479/2, 15480 až 15688, 15696/1 až 15736, 15782 až 16028, 16507/1 až 16613, 17169.

V tomto priestore žijú a rozmnožujú sa biotopy vtákov európskeho významu a sťahovaných vtákov s nasledovným pomenovaním : bocian biely (*Ciconia ciconia*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), chriaštel poľný (*Crex crex*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), žlna sivá (*Picus canus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), chriaštel bodkovaný (*Porzana porzana*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), chriaštel malý (*Porzana parva*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), včelár lesný (*Pernis apivorus*).

Podľa § 2 vyhlášky MŽP SR č. 173/2005 je v CHVÚ Horná Orava zakázané :

- odstraňovať a poškodzovať stromy s hniezdnymi dutinami ďatľa čierneho, ďatľa trojprstého, kuvika vrabčieho, sovy dlhochvostej a žlny sivej, ak tak určí orgán ochrany prírody
- budovanie, údržba a oprava lesnej dopravnej siete, vykonávanie lesníckych a lesníckotechnických meliorácií, náhodnej, mimoriadnej a úmyselnej ťažby, zalesňovanie, ochrana lesa, sústreďovanie dreva a jeho odvoz a vykonávanie ďalších zásahov do lesného porastu, ktoré vedú k poškodzovaniu vegetačného a pôdného krytu v blízkosti hniezda bociana čierneho, orla krikľavého, orla skalného, včelára lesného a sovy dlhochvostej, ak tak určí orgán ochrany prírody
- realizovanie rekultivácie a meliorácie s výnimkou činností realizovaných v súvislosti s obnovou trvalých trávnych porastov od 31. júla do 1. mája
- mechanizované kosenie existujúcich trávnych porastov od 1. mája do 31. júla na súvislej ploche väčšej ako 0,5 ha spôsobom od okrajov do stredu
- kosenie a mulčovanie od 1. mája do 31. júla na hniezdných lokalitách chriašteľa poľného, ak tak určí orgán ochrany prírody

V k.ú. Rabča sa nachádza **niekoľko typov biotopov, zaradených do Smernice o biotopoch č. 92/43/EHS, ktoré sú súčasťou sústavy chránených území európskeho a národného významu NATURA 2000.**

Z biotopov európskeho významu sa v k.ú. obce vyskytujú sú nasledovné :

Br 3 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou (kód NATURA 2000 3230). Biotop tvoria erózne pretvárané štrkové sedimenty na brehoch niektorých horských tokov a tokov vo flyšovej oblasti (predovšetkým je tento výskyt na alúviu Polhoranky v lokalite Kormanovci), ktoré pomerne vzácne osídľuje myrikovka nemecká. Inicialne bylinné porasty s myrikovkou nemeckou sa môžu kombinovať s jednotkou 3220, sprevádzajú ich spoločné druhy, ako smlz patrstový, kyprina štrkovisková, ako aj viaceré náhodne splavené rastliny. V starších porastoch myrikovka drevnatie, pričom dosahuje výšku okolo 2,5 m. V krovinovom poschodí ju sprevádzajú vrby. V dobre vyvinutej bylinnej vrstve rastú lúčne druhy a nízke druhy znášajúce zašľapávanie ako napr. skorocel väčší, psinček poplázový, mätonoh trváci. Doteraz známe údaje o biotopoch s myrikovkou nemeckou pochádzajú z neregulovaných tokov severného a severovýchodného Slovenska a z

podhorských oblastí Východných Karpát. Najrozsiahlšie porasty sa zaznamenali na potokoch Belá, Šambronka, Jakubianka, na dolnom toku rieky Poprad, vo flyšovej oblasti severovýchodného Slovenska.

Prevládajúce druhy : *Agrostis stolonifera*, *Barbarea vulgaris*, *Calamagrostis pseudophragmites*, *Chamerion dodonaei*, *Lotus corniculatus*, *Lycopus europaeus*, *Mentha longifolia*, *Myricaria germanica*, *Origanum vulgare*, *Potentilla reptans*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus repens*, *Salix purpurea*, *Tithymalus cyparissias*.

Opatrenia : Spoločenstvá sa vyvíjajú len na čerstvo obnažených štrkových laviciach a sú konkurenčne slabé. Manažment musí smerovať k potenciálnemu vytváraniu biotopov. Prívalové vody, prinášajúce nový štrk, prospievajú zachovaniu porastov jednotiek, prirodzené narušenie brehov prívalmi vody počas prietrzí je základným faktorom prirodzenej obnovy biotopov. Podmienkou vzniku a zachovania biotopov Br 3 je nepravidelný vodný režim s občasnými prívalovými vodami, ktorý má za následok vznik štrkových lavíc. Tieto plochy potom myrikovka osídľuje a svojou bohatou koreňovou sústavou spevňuje a pripravuje ich v procese sukcesie pre ďalšie, vzrastom vyššie dreviny. Myrikovka je heliofilná drevina a neznáša zatienenie, preto možno proces sukcesie oddialiť výrubom konkurenčne silnejších drevín.

Br 6 Brehové porasty deväťsilov (kód NATURA 2000 6430 – roztrúsený výskyt pozdĺž Polhoranky a Bystrej). Biotop vlhkomylných vysokobylinných lemových spoločenstiev na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa. Tvorí ho štyri podjednotky. Prvá zahŕňa vysokobylinné spoločenstvá na nivách v horskom až alpínskom stupni na rôznych geologických podložiach, od zásaditých a neutrálnych až po mierne kyslé. Vzhľad porastov výrazne ovplyvňujú viaceré nápadné druhy. Druhú podjednotku tvoria husté, viacvrstvové príbrežné spoločenstvá s deväťsilami alebo so štiavcom alpským. Vyskytujú sa na prirodzených, poloprirodzených až zaburinených stanovištiach na brehoch vodných tokov v horských oblastiach, menej na podsvahových prameniskách a v priekopách popri cestách. Tretia podjednotka osídľuje brehy väčších riek, dobre zásobených živinami, najmä v nížinách a pahorkatinách. Porasty sú vzhľadovo veľmi nejednotné, pretože sa v nich strieda viacero dominantných druhov. Sú schopné pomerne rýchlo obsadiť obnažené brehy. Štvrtá podjednotka predstavuje kvetnaté vysokobylinné lúky s prevahou širokolistých bylín na celoročne vlhkých až mokrych stanovištiach v alúviách vodných tokov, v terénnych depresiách a na svahových prameniskách. Porasty sa len občas alebo nepravidelne kosia.

Prevládajúce druhy : *Aconitum firmum*, *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Carduus personata*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Crepis paludosa*, *Gentiana asclepiadea*, *Geranium phaeum*, *Geum rivale*, *Myosotis scorpioides*, *Orobancha flava*, *Petasites albus*, *Petasites hybridus*, *Petasites kablikianus*, *Poa trivialis*, *Primula elatior*, *Roegneria canina*, *Rumex alpinus*, *Stellaria nemorum*, *Thalictrum aquilegifolium*, *Veratrum album*, *Viola biflora*.

Opatrenia : Porasty tvoria na brehoch tokov charakteristické lemy rôznej dĺžky a šírky bylinného porastu. Vhodné biotopy sú v montánnom stupni horných a stredných tokoch väčších riek. Manažmentové opatrenia by mali smerovať k regulácii množstva paseného dobytku na únosnú mieru. Lokálne v horských oblastiach preniká do porastov deväťsilov *Heracleum mantegazzianum*. Intenzívne likvidovať invázne dreviny a byliny v brehových porastoch. Osvedčená je kombinovaná mechanická a následne chemická likvidácia. Porasty nad 600 m n.m. ponechať bez zásahu. Zabrániť regulácii tokov nad porastami.

Ra 6 Slatiny s vysokým obsahom báz (kód NATURA 2000 7230 – výskyt v lokalitách Žabinec a Pod Hájkou). Biotop tvoria svetlomilné spoločenstvá vápnitých slatín a slatinných lúk extrémne bohatých na minerálne živiny. Vyskytujú sa najčastejšie na svahových a podsvahových prameniskách, ale aj na okrajoch zazemňovaných vodných nádrží a na nivách. Sú to druhovo bohaté spoločenstvá s prevahou nízkych ostríc a machorastov a s výskytom mnohých vzácných a ohrozených druhov. Vzhľad porastov určuje trsovitá ostrica Dávallova a páperníky. Častý je výskyt orchideí rodu vstavačovec. Z machorastov dominujú hnedé machy čeľade *Amblystegiaceae*. Pôdy sú rašelinové i minerálne, oglejené, bohaté na uhličitany a sírany. Patria sem aj vývojovo pokročilejšie spoločenstvá s rašeliníkmi tolerujúcimi prítomnosť vápnika v pôde. Viasu sa na stanovištia s vysokým obsahom minerálov pri neutrálnej až mierne kyslej reakcii prostredia, ktorá je spôsobená hrubšou vrstvou rašelinovej vrstvy. Biotop sa vyskytuje vo všetkých karpatských kotlinách, vápencových a flyšových pohoriach, zriedkavo v nížinách.

Prevládajúce druhy : *Agrostis canina*, *Blysmus compressus*, *Bryum pseudotriquetrum*, *Calliergon stramineum*, *Campylium stellatum*, *Carex davalliana*, *Carex dioica*, *Carex flava*, *Carex lepidocarpa*, *Dactylorhiza majalis* subsp. *majalis*, *Drepanocladus revolvens*, *Drosera rotundifolia*, *Eleocharis quinqueflora*, *Epipactis palustris*, *Eriophorum angustifolium*, *Eriophorum latifolium*, *Fissidens adianthoides*, *Gymnadenia densiflora*, *Helodium blandowii*, *Hippochaete variegata*, *Hypnum pratense*, *Oxycoccus palustris*, *Paludella squarrosa*, *Parnassia palustris*, *Pedicularis palustris*, *Philonotis calcarea*, *Pinguicula vulgaris*, *Succisa pratensis*, *Tofieldia calyculata*, *Tomenthypnum nitens*, *Triglochin palustre*, *Valeriana simplicifolia*, *Viola palustris*.

Opatrenia : Sú to minerotrofné rašeliniská, zásobované povrchovou a podzemnou vodou, ktorá prináša väčšinu minerálnych látok, ktoré majú vplyv na ekológiu a druhové zloženie rastlinných spoločenstiev.

Hydrologický režim lokalít je úzko prepojený s okolím a vodozdržnou vrstvou, ktorá lokalitu zasobuje a môže byť rozsiahla – napr. povodie toku. Zásahy v širšom okolí, napr. meliorácie, odvodňovanie, alebo hnojenie, môžu mať na lokalitu veľmi negatívny dopad. Degradácia rašelinísk sa prejavuje výrazným kolísaním hladín podzemnej vody v priebehu vegetačnej sezóny. Na jar je vodný stĺpec najvyšší a môže dochádzať až k čiastočnému zaplaveniu lokalít, v lete dochádza k preschnutiu lokalít. Ak poklesne hladina podzemnej vody v tomto období o viac ako 40 cm, dochádza k naštartovaniu procesov mineralizácie a následne sekundárnej sukcesie. Niekedy je možné obnoviť vodný režim zahradením alebo úplným zakopaním odvodňovacích kanálov. Prehrádzky musia zohľadňovať sklon terénu a rýchlosť prúdenia vody. Zablokovanie funkčných melioračných kanálov v okolí môže mať tiež pozitívny dopad. Ak privádzame vodu z iného zdroja, je potrebné, aby táto voda mala podobnú trofiu ako voda, ktorá lokalitu zasobovala pôvodne. Ak tomu tak nie je, voda, ktorá má iné chemické zloženie, prípadne obsahuje väčšie množstvo živín, môže úplne zmeniť rastlinné spoločenstvá. Hnojenie na okolitej poľnohospodárskej pôde by malo byť úplne vylúčené. Živiny ako dusík, fosfor a draslík sa môžu na lokalitu dostať povrchovými tokmi, kanálmi, alebo prenikajú pomaly do podzemnej vody, v ktorej sa môžu udržať dlhé obdobie, aj po skončení ich aplikácie a môžu spôsobiť eutrofizáciu týchto citlivých biotopov.

Obhospodarovanie : V rámci minerotrofných rašelinísk máme niektoré typy biotopov, ktoré si nevyžadujú žiaden zásah. Sú to biotopy, v ktorých je počas roka stabilný vodný režim s minimálnym kolísaním. Dominujú v nich machorasty a ostrice, prípadne konkurenčne slabšie druhy, patria sem aj slatinné jazierka. Kosenie – mnohé typy rašelinísk boli kosené a využívané po stáročia. V súčasnosti buď nie sú využívané, alebo sú využívané sporadicky a aplikuje sa tzv. ochranný manažment. Doba kosenia sa často prispôsobuje tomu, aby mohli vykvitnúť a vyplodiť vzácne druhy rastlín a posúva sa na koniec vegetačnej sezóny. To môže na druhej strane podporovať rast konkurenčne silných tráv (napr. bezkolenec), ktorému sa na lokalite vytvárajú ideálne podmienky a v konečnom dôsledku vzácne druhy potlačí. Doporučujeme teda, aby sa kosilo v dobe plodenia tráv, ktoré lokalitu ohrozujú. Je potrebné, aby bola pokosená biomasa z lokality odstránená. Pasenie sa na rašeliniskách vo všeobecnosti nedoporučuje. Ak sú lokality malé, obklopené intenzívne využívanými lúkami, je lepšie, ak sú oplotené. Mulčovanie je na zarastených rašeliniskách veľmi efektívne, pretože odstraňuje náletové dreviny aj vegetáciu a umožní konkurenčne slabším druhom, aby sa prejavili. Dôležité je, aby bolo mulčovanie robené ľahkou mechanizáciou, ktorá má široké kolesá a je adaptovaná na mokradňové podmienky. Použitím ťažkej mechanizácie môže dôjsť k stlačeniu rašeliny. Pri mulčovaní je biomasa rozsekaná na drobné kúsky a nie je možné ju z lokality odstrániť. Doporučujeme, aby sa tento spôsob obhospodarovania použil maximálne dva roky po sebe a potom by sa malo pokračovať v kosení a následnom odstraňovaní biomasy. Sekundárna sukcesia: Náletové dreviny sa na lokalitách objavujú buď po zásahu do vodného režimu alebo po ukončení obhospodarovania. Svojím rastom odčerpávajú z lokality vodu, menia druhové zloženie spoločenstiev a tým ju ďalej poškodzujú. Mladé porasty môžeme odstraňovať mulčovaním alebo krovinnorezom, staršie porasty výrubom. Často je diskutované použitie chemických inhibítorov rastu. Odstraňovanie náletových drevín a ich výmladkov je vhodné v období vegetačného klúdu a je potrebné, aby bola drevná hmota z lokality odstránená. Ak sukcesia pokročila tak, že na lokalite sa vyvinul les a pôvodné druhy už nie sú zastúpené, v takom prípade obnova nemá zmysel. Trstina často zarastá rašeliniská, ktorých vodný režim sa zdá dosť stabilný a v podraсте sa nachádzajú takmer všetky pôvodné druhy. Stimulom pre jej rast môže byť eutrofizácia, spôsobená dodatočným prísunom živín alebo krátkodobým preschnutím lokality, napr. počas roka chudobného na zrážky. Optimálna doba kosenia trstiny je v mesiacoch jún, júl, kedy druh kvitne a živiny sú sústredené v stonkách a nie v koreňoch. Častým javom ochranného manažmentu posledných rokov je kosenie trstiny na konci vegetačnej sezóny. Vtedy jej rast podporujeme, pretože živiny sú už uložené v koreňovej sústave a v ďalšom roku bude porast trstiny vitálnejší. Doporučené zníženie zakmenenia.

Z biotopov národného významu sa v kú. obce vyskytujú sú nasledovné :

Lk 3 Mezofilné pasienky a spásané lúky – poloprírodné a prírodné trvalé trávnaté porasty. Svieže nízkosteblové kvetnaté horčinkovo - hrebienkové porasty, intenzívne spásané pestro kvitnúce trávnaté porasty využívané ako jednokosné lúky alebo ako pasienky. Zastúpené sú v nich hlavne tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), psinček obyčajný (*Agrostis capillaris*), hrebienka obyčajná (*Cynosurus cristatus*), traslica prostredná (*Briza media*), horčinka obyčajná (*Polygala vulgaris*), iskerník mnohokvetý (*Ranunculus polyanthemos*), ďatelina horská (*Trifolium montanum*), ľan prečisťujúci (*Linum catharticum*), dúška vajcovitá (*Thymus pulegioides*). Patria k bežným typom pasienkov, v záujmovom území sa vyskytujú v komplexe s kriačinami na okrajoch lesných komplexov a patria k významným typom biotopov. **Manažment plôch :** kosenie po 15.6. v príslušnom roku, v intervale 1-2x ročne, vhodné pasenie a dopásanie, košarovanie s podmienkami.

Lk 6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí – poloprírodné a prírodné trvalé trávnaté porasty. Podmáčané vlhké lúky, ktoré nie sú ešte v pokročilom štádiu sukcesie, niektoré z nich sú recentne kosené. Biotop sa vyskytuje vzácne na niekoľkých lokalitách.

Do zoznamu mokradí Slovenska sú zaradené v k.ú Rabča nasledovné lokality:

Zabinec v k.ú. Rabča - slatinné rašelinisko s výskytom vachty trojlistej (*Menyanthes trifoliata*) sa nachádza na pravom brehu toku Polhoranka s rozlohou cca 10 000 m². Lokalita je súčasne zaradená aj ako genofondová plocha.

Rabča Hájka v k.ú. Rabča - slatinné rašelinisko v severozápadnej časti katastra s rozlohou cca 6 000 m².

Alúvium Polhoranky - slatinné rašeliniská s dominantným výskytom v k.ú. Oravská Polhora. Lokalita je zahrnutá do zoznamu rašelinísk Oravskej kotliny chránených medzinárodným dohovorom o mokradiach. (Ramsarská lokalita *Mokrade Oravskej kotliny*, bola do Zoznamu medzinárodne významných mokradí zapísaná 17. 2. 1998.). Medzi genofondové plochy v k.ú. Rabča je zaradené Alúvium Polhoranky II (Kormanovci) ako genofondovo významná lokalita flóry a fauny.

Polhoranka, k.ú. Zubrohlava – mokradné spoločenstvá v alúviu toku Polhoranky s rozlohou cca 13 000 m² zasahujú do k.ú. Rabča iba okrajovo v južnej časti územia, väčšinou sa lokalita nachádza v k.ú. Zubrohlava.

Chránené stromy

Celkový estetický dojem z ľudských sídiel zvyšujú aj cenné, zdravé dreviny v obci. V súčasnosti v k.ú. obce Rabča nenachádza žiadny chránený strom zaradený do Štátneho zoznamu ochrany prírody. Nachádza sa tu však niekoľko hodnotných stromov a skupín stromov, ktoré by mohli spĺňať požiadavky na vyhlásenie ochrany – chránený strom. Jedná sa o nasledovné stromy :

- 1.) javor na Javorovej ulici
- 2.) lipa na ulici Pod Lipou, p.č. 6831
- 3.) divá čerešňa v lokalite „Za vodou“
- 4.) skupina stromov na starom cintoríne
- 5.) skupina stromov okolo kostola

Územný priemet ekologickej stability územia

Základnými požiadavkami pri spracovaní ÚSES obce je zachovanie biodiverzity územia a vytvorenie optimálneho priestoru pre rastliny a živočíchy v ich prirodzených biotopoch. Základom ÚSES je stabilné prostredie krajiny na udržanie vzácných prírodných prvkov, zvýšenie prirodzenej produkcie a ochrana prírodných zdrojov.

Regionálny územný systém ekologickej stability ekologickej stability v zmysle ÚPN-VÚC Žilinského kraja a Návrh národnej ekologickej siete Slovenska (ECONET), ktorý špecifikuje ekologicky hodnotné krajinné priestory Slovenska sú podkladmi pre tvorbu ÚSES obcí v Žilinskom kraji. Riešenie a zásady koncepcie územného rozvoja ÚPN-VÚC Žilinského kraja sú zohľadnené aj v RÚSES-e okresu Dolný Kubín, kam administratívne patrila Rabča pred vytvorením okresu Námestovo.

V katastrálnom území Rabča sa nachádzajú nasledovné prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES): **biocentrá, biokoridy a interakčné prvky**, ktorých lokalizácia je znázornená v grafickej časti vo **výkrese č. 7 - Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability**.

Biocentrá a biokoridory patria medzi základné prvky územného systému ekologickej stability, z hľadiska funkčnosti sú rozdelené na nadregionálne, regionálne a miestne.

Biocentrum (BC) - ekosystém, alebo skupina ekosystémov, ktoré vytvárajú podmienky na trvalé rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev.

Biokoridor (BK) - priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev.

Interakčné prvky (IP) - tvorí solitérna, líniová a skupinová vegetácia v krajine popri tokoch, terénnych depresiách a iných nerovnostiach terénu, prípadne TTP so samonáletom drevín. Plnia viacero funkcií - ekostabilizačnú, protieróznú, izolačnú a zvyšujú krajinársku hodnotu územia. Je to lokálny ekosystém, jeho prvok, alebo skupina ekosystémov, ktoré môžu byť prepojené na biocentrá a biokoridory a zabezpečujú ich priaznivé pôsobenie na pozmenené, alebo narušené časti krajiny.

V zmysle priestorového vymedzenia ekologických zón a územného vymedzenia krajinných priestorov **ÚPN – VÚC Žilinského kraja** nami riešené územie obce Rabča **patrí do priestoru prírodného s označením A**, ktorý pokrýva najcennejšie plochy z hľadiska ochrany prírody a krajiny. Krajinný priestor je chápaný ako trojrozmerný útvar tvorený abiotickými, biotickými a antropickými prvkami, ktoré sa navzájom podmieňujú a ovplyvňujú, ale určujú aj charakter územia, priestorové usporiadanie a využívanie.

V nasledovnej tabuľke sú v rámci krajinného priestoru s označením A uvedené základné charakteristiky funkcií (ochrana prírody a krajiny, lesná výroba, poľnohospodárska výroba, rekreácia a investičná výstavba) :

Krajinný priestor	ID	Funkcia	Charakteristika
Prírodný	A	Mimoprodukčná	Ochrana prírody a krajiny Má dominantné postavenie v území, celopriestorová štruktúra vyplýva z plošne rozsiahlejších ekologicky hodnotných krajinných segmentov, ktoré vytvárajú základ územnému systému ekologickej stability na regionálnej a nadregionálnej úrovni a zabezpečuje ekologickú stabilitu aj širšiemu zázemiu.
			Lesná výroba Lesná pôda a lesné porasty tvoria prevažne celoplošnú štruktúru v krajinnom priestore, plnia výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, produkcia dreva je chápaná ako doplnková funkcia v území.
			Poľnohospodárska výroba Poľnohospodárska pôda v priestore má plošne malé až nepatrné zastúpenie a plní mimoprodukčnú funkciu, intenzita výroby má extenzívny charakter, doporučene je hlavne alternatívne (organické) poľnohospodárstvo, ktoré je založené na využívaní prírodných podmienok, bez výrazných intenzifikačných vkladov do pôdy a výroby.
			Rekreácia Má v území veľmi vhodné podmienky, je však potrebné na základe ekologickej únosnosti stanoviť optimalizáciu využívania častí prírodného priestoru tak, aby nedochádzalo ku kolízii s krajinnými segmentmi určenými na zachovanie a šírenie prirodzenej bioty.
			Investičná výstavba V krajinnom priestore sa nachádzajú niektoré časti súčasnej výstavby (majú prevažne rekreačný charakter, ojedinele aj poľnohospodársky), s novou investičnou výstavbou v zásade nie je uvažované okrem líniových zariadení, ktoré nie je možné riešiť iným spôsobom a majú celospoločenský význam, majú však lokálny charakter.

V zmysle nadradeného dokumentu boli medzi prvky kostry územného systému ekologickej stability zahrnuté krajinné segmenty, ktoré zabezpečujú v riešenom území trvalo udržateľný rozvoj vo vzťahu k prírodným danostiam a potenciálu územia vo väzbe na návrh usporiadania krajinných priestorov. Jadrové územia a niektoré biocentrá sa nachádzajú na rozhraní dvoch alebo troch okresov. Lesné porasty k.ú. obce Rabča sú súčasťou **jadrového územia európskeho významu (JÚEV) Horná Orava** s postupným prechodom k ochrane tohto územia. Dávajú predpoklad na zachovanie hodnotných ekosystémov, nachádzajú sa tu európsky významné spoločenstvá s ohrozenými druhmi flóry a fauny. Priestor poskytuje vhodné podmienky na uchovanie pestrej biodiverzity a kvalitného genofondu vzácnych druhov.

Kostra územného systému ekologickej stability v zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja je nasledovná :

Okres	Prvky ekologickej siete	ID	Názov	MJ (ha)	Mapový list
Námestovo	Jadrové územie európskeho významu		územie Horná Orava (severná časť)		
	Biocentrá regionálneho významu	7/9	Vahanov - Kopanica - Brestovka	400	26-23
	Biokoridor nadregionálneho významu	7/13	7/8 - Brestovka - 7/4 - Poprovka (terestrický)	17,6/ 500-1800	26-23
	Biokoridor regionálneho významu	7/14	vodný tok Polhoranka (hydricko-terestrický)	18,7/100-250	26-21, 26-23

V katastri obce Rabča sa nenachádza chránený strom a Správa CHKO Horná Orava eviduje na území katastra 2 genofondové plochy, pričom na základe listu z Obvodného úradu ŽP v DK, pracovisko Námestovo (2009/00769/No, 18.11.2009) je ku genofondovej ploche zaradená ešte jedna a to územie Pod Hájkou :

Číslo GP	Názov GP	Typ GP	Katastrálne územie	Charakteristika
33	Žabinec	GPR	Rabča	komplex rašelinových lúk a slatín s výrazným výskytom <i>Menyanthes trifoliata</i>
34	Alúvium Polhoranky II (Kormanovci)	GPRŽ	Rabča, Zubrohlava	mokrade v alúviu Polhoranky – generačné lokality obojživelníkov a vtáctva
47	Pod Hájkou	GPR	Rabča	významná lokalita flóry tvorená komplexom rašelinových lúk a slatín

Lesné porasty k.ú. obce Rabča sú súčasťou **jadrového územia európskeho významu (JÚEV) Horná Orava** s postupným prechodom k ochrane tohto územia. Dávajú predpoklad na zachovanie

hodnotných ekosystémov, nachádzajú sa tu európsky významné spoločenstvá s ohrozenými druhmi flóry a fauny. Priestor poskytuje vhodné podmienky na uchovanie pestrej biodiverzity a kvalitného genofondu vzácných druhov.

• Biocentrum regionálneho významu (BC r)

V SZ časti k.ú. začína biocentrum regionálneho významu o ploche cca 45 ha s označením č. 7/9 „Vahanov – Kopanica – Brestovka“. Prechádza juhozápadnou časťou k.ú. obce na hranici so susednou obcou Klin pričom zasahuje aj do k.ú. obcí Oravské Veselé a Námestovo. Predstavuje stabilné lesné spoločenstvá, miestami s presvetlenými plochami s trávnatým i a kríčkovitými biocenózami. Lesnými komplexmi je napojené na terestrický biokoridor nadregionálneho významu 7/13 Brestovka – Poprovka.

• Biocentrá miestneho významu (BC m)

Na území sa nachádza viacero biocentier miestneho významu, ktoré sú dôležitým útočiskom pre živočíchy v poľnohospodársky využívannej krajine. Označili sme a pomenovali nasledovných osem : **BCm 1** (východne od Žabinca), **BCm 2** (nielen brehové porasty v časti potoka v lokalite „Za vodou“, kde sú určené vzácne poloprirodné a prírodné biotopy TTP), **BCm 3** (spoločenstvo lesov východne od vodojemu v dolnej časti obce), **BCm 4** (plocha na východ od HD Šírava), **BCm 5** (pomerné rozsiahla vegetačná plocha zelene pod HD Šírava medzi ľavým brehom Bystrej a cestou III/52014), **BCm 6** (po oboch stranách Polhoranky v časti na konci „Grúňa“), **BCm 7** (rozsiahla vegetácia v okolí Sihelnianskeho potoka s prechodom k potoku Hájka a sútokom s Polhorankou), **BCm 8** (vegetačné spoločenstvo nad Soľným potokom v jeho strednej časti)

• Biokoridor nadregionálneho významu (BK n)

Územím obce prechádza biokoridor nadregionálneho významu s označením č. 7/13 – „7/8 Brestovka - 7/4 –Poprovka“. Jedná sa o terestrický biokoridor tvorený súvislými lesnými porastami umiestnenými v JZ páse k.ú. prepájajúci Oravské Beskydy a Podbeskydskú vrchovinu.

• Biokoridor regionálneho významu (BK r)

V strede k.ú. v smere sever-juh sa nachádza líniový hydricko-terestrický biokoridor regionálneho významu s označením č. 7/14 „Vodný tok Polhoranka“, ktorý tvorí prechodové možnosti organizmov medzi Oravskými Beskydmi s Oravskou vodnou nádržou. Sprievodná vegetácia miestnych tokov umožňuje migráciu živočíchov a šírenie rastlín z oblastí. Súčasne sa biokoridory Polhoranky napájajú na vegetáciu okolo malých prítokov (miestne biokoridory), ktoré sa sem vlievajú.

• Biokoridory miestneho významu (BK m)

Spájajú v území biocentrá miestneho a regionálneho významu a biokoridory regionálneho a nadregionálneho významu. Nachádzajú sa popri miestnych tokoch, komunikáciách, terénnych depresiách a inde, kde je dostatok drevín na vytvorenie zázemia pre rastlinné a živočíšne druhy. Okolo tokov majú charakter hydricko-terestrických biokoridorov, ktorý spája lesné komplexy vo vyšších polohách územia s regionálnym biokoridorom okolo Polhoranky. Biokoridory umožňujú migráciu živočíšnych spoločenstiev v severo-južnej a východo-západnej línii územia z vyšších polôh do spodných častí údolia.

Takže sa jedná o vegetačné pásy okolo nie celého Martinkovho potoka s prítokmi, na potokoch pod vodojemom v dolnej časti obce, v rámci cesty nad futbalovým ihriskom v pokračovaní hranice z.ú., sprievodná zeleň potoka Bystrá, Soľného potoka, ale len v jeho dolnej časti, v strede a na malom kúsku v jeho hornej časti, vegetačný pás popri potoku na konci „Grúňa“, v okolí potoka Hájka s jej väčším množstvom prítokov, na začiatku a konci Sihelnianskeho potoka a potom zeleň v okolí najsevernejšieho prítoku Polhoranky.

• Interakčné prvky (IP)

Interakčné prvky tvorí solitérna, líniová a plošná vegetácia v krajine popri tokoch, terénnych depresiách a iných nerovnostiach terénu, prípadne na TTP so samonáletom drevín menšieho rozsahu. Plnia viacero funkcií - ekostabilizačnú, protieróznú, izolačnú a zvyšujú krajinársku hodnotu územia.

V rámci solitérnej vegetácie sem radíme krajinársky významú zeleň, ktorú navrhujeme za chránené stromy na 5-tich miestach v k.ú. obce.

K líniovej vegetácii radíme stromoradia popri ceste k HD Farské a aj zeleň okolo hranice tohto areálu, stromoradia v menšom rozsahu popri ceste k Domu smútku a za Pekárňou Rusina, jedno stromoradie tiež v hornej časti obce pod HD Farské popri ceste v lokalite „Záleskova“ a posledné stromoradie za centrom obce „Gacel“ v smere cesty III/52014 do Rabčíc, ale s ukončením zhruba v úrovni HD Šírava.

Plošná vegetácia drevín menšieho rozsahu sa nachádza pod vodojem v lokalite Horská, v centre obce „Gacel“ tvorí pekný obecný park a vysokú zeleň v okolí športového areálu ZŠ a MŠ Rabča, pár útržkovitých drevín za Turistickou ubytovňou ESO, vegetácia priamo na HD Šírava, vegetácia pod a nad cintorínmi a samozrejme v rámci cintorínov, menšia plocha v blízkosti ľavého brehu Polhoranky v lokalite Šelcyk.

• Genofondové plochy (GP)

Genofondové plochy sú plochy, na ktorých sa zámerne pestujú alebo rastú ohrozené, vzácne druhy rastlín alebo živočíchov pre zachovanie ich biodiverzity. Správa CHKO Horná Orava viduje na území katastra 2 genofondové plochy, pričom na základe listu z Obvodného úradu ŽP v DK, pracovisko Námestovo (2009/00769/No, 18.11.2009) je ku genofondovej plocha zaradené ešte 1 územie Pod Hájkou.

Teda jedná sa o nasledovné plochy : **Žabinec** (GPR, č. 33), južná časť k.ú. Rabča kde je sústredený komplex rašelinových lúk a slatín s výrazným výskytom *Menyanthes trifoliata*, **Alúvium Polhoranky II (Kormanovci)** (GPRŽ, č. 34), takisto najjužnejšia časť k.ú. Rabča s prechodom do k.ú. Zubrohlava okolo mokradí Polhoranky, kde je významný výskyt generačných obojživelníkov a vtáctva, **Pod Hájkou** (GPR, č.47) - západná časť k.ú. Rabča, kde je významná lokalita flóry tvorená komplexom rašelinných lúk a slatín.

Priestorová štruktúra čiastočne prepojených prvkov v krajine, ktoré tvoria katastrálne územie obce Rabča biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, zabezpečujú v krajine pomerne vhodnú biodiverzitu a po dotvorení prepojenia aj dobré podmienky na výmenu genofundu v rastlinných a živočíšnych spoločenstvách. Štruktúra krajiny má dobrú perspektívu na ekologickú stabilitu a eliminovanie negatívnych prvkov v podobe urbanizovaných priestorov obce, plôch s intenzívnejším hospodárením, alebo bariér miestnych dopravných a technických línií.

2.3.2.2 SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA (SKŠ)

Štruktúra krajiny

Katastrálne územie Rabče predstavuje stredne členitú krajinu diferencovanú geologickým podloží. Na základe abiotických prvkov je možné v priestore vyčleniť niekoľko abiokomplexov podľa členitosti terénu, umiestnenia tokov, lesných komplexov, spôsobu využívania krajiny na poľnohospodárske účely podľa kultúr, typov pôd, ako aj podľa umiestnenia urbanizovaného priestoru obce s vidieckou sídelnou štruktúrou. Záujmy orientované na hospodárske využívanie krajiny, rekreačnú a stavebnú činnosť musia v ďalšom období rešpektovať menej stabilné nepriepustné pôdy svahov a podmáčané plochy. Súčasne je potrebné rešpektovať charakter krajiny, tvary reliéfu či pôvodný typ architektúry. Využívanie prvkov krajiny možno stanoviť iba za predpokladu zachovania trvalej udržateľnosti v rovnováhe s uspokojovaním potrieb obyvateľstva.

V zmysle Regionálneho územného systému ekologickej stability (R-ÚSES) bývalého okresu Dolný Kubín je územie považované z ekologického hľadiska za stabilné. Najstabilnejšiu časť katastrálneho územia tvoria lesné komplexy a pasienky v západnej časti - Hájka, Aleksovka, Vahanov vrch, Kopanica, Kohútová. Pomerne stabilné územie je aj vo vyšších polohách juhovýchodnej časti katastra v okolí Kraviarok, Poľany a Hlbokého až po Bystrú. Dostatočne stabilné sú tiež kompaktné brehovité porasty okolo Polhoranky a čiastočne jej prítokov. Všetka zeleň takto prispieva k vyššej stabilite územia. Najnižšiu stabilitu vykazujú intenzívne obhospodarované plochy poľí s monokultúrami a intenzifikované lúky s malou biodiverzitou. Takéto plochy sú sústredené v severnej časti k.ú. s rozširovaním po stranách z.ú. a v južnej časti na východ od z.ú.

Rozvoj regulovaných plôch doporučujeme prednostne situovať :

- v hraniciach zastavaného územia obce aj keď tých chýbajúcich nezastavaných plôch je už pomenej, nakoľko z.ú. je v podstate úzke a dlhé
- mimo hraníc zastavaného územia obce
- do kontaktných plôch so zastavaným územím obce
- do lokalít s vybudovanou dopravnou a technickou infraštruktúrou

Výmera k.ú.- prehľad ÚHDP k júlu 2012 (znázornené v grafickej časti vo Výkrese č.7 – Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability) :

Druh pozemku	Výmera v ha	%
Orná pôda	448,7289	17,84
Záhrady	5,0397	0,20
Trvalé trávnaté porasty	938,4306	37,30
Poľnohospodárska pôda spolu	1 392,1992	55,34
Lesné pozemky (LP)	847,5454	33,69
Vodné plochy (VP)	31,4995	1,25
Zastavané plochy a nádvoria (ZP)	137,6359	5,47
Ostatné plochy (OP)	106,8569	4,25
Spolu LP, VP, ZP, OP	1 123,5377	44,66

Celková výmera k.ú.	2 515,7369	100,00
----------------------------	-------------------	---------------

Z uvedeného je zrejmé, že celková výmera katastrálneho územia je 2515,7369 ha z čoho zaberá o niečo väčšiu plochu poľnohospodárska pôda 1392,1992 ha (55,34%) v porovnaní s nepoľnohospodárskou pôdou 1123,5377 ha (44,66%). Z poľnohospodárskej pôdy sú najviac zastúpené trvalé trávnaté porasty 938,4306 ha (37,30%), ornej pôdy je 448,7289 ha (17,84%) a záhrad je 5,0397 ha (0,20%). Z nepoľnohospodárskej pôdy sú to lesné pozemky 847,5454 ha (33,69%), zastavané plochy a nádvoria 137,6359 ha (5,47%), ostatné plochy 106,8569 ha (4,25%) a zvyšok vodné plochy 31,4995 ha (1,25%).

Krajinný obraz a scenéria krajiny

Územie pôsobí z hľadiska estetických a vizuálnych hodnôt za pomerne kvalitné. Katastrálne územie mimo urbanizovaných častí je čiastočne dotvorené líniovými a plošnými komplexami vegetácie s ekostabilizačnou funkciou. Lesy vhodne kontrastujú s lúkami a pasienkami hlavne v západnej časti katastra. Hlavný limit v scenérii predstavuje členitý reliéf aj vo vzdialenejšom území. Pohľad na krajinu obkolesenú zo severu horským hrebeňom s dominantnou Babou horou a Oravskými Beskydami i podhorím s rôznorodými krajinnými prvkami pridáva na kvalite scenérie. Hodnotné lokality v širšom okolí Oravských Beskyd predstavujú rozsiahle lesné komplexy. Naopak v návaznosti na zastavané územie je niekoľko umelých prvkov ako sú komunikácie, elektrické vedenia, stavby slúžiacie k poľnohospodárskej výrobe, ktoré sú určitým spôsobom rušivými prvkami celkovej scenérie.

Limitom prírodného krajinného priestoru v zmysle Územného plánu VÚC Žilinského kraja je ekologická a environmentálna funkcia a požiadavky ochrany prírody v **Chránenej krajinej oblasti Horná Orava** a zachovanie pôvodných agroekosystémov a lesných ekosystémov v zhlukovitej forme vo voľnej krajine. Veľmi dôležitá je ochrana vyčlenených existujúcich genofondových plôch kam patrí **Žabinec, Alúvium Polhoranky II (Kormanovci), Pod Hájkou** a ostatné časti prírody charakterizované v miestnom územnom systéme ekologickej stability. Ešte netreba zabudnúť, že cez plochu katastrálneho územia prechádza **Chránené vtáčie územie Horná Orava** (SKCHVU008). Najintenzívnejšie sú a aj v minulosti boli hospodársky využívané plochy okolo údolia Polhoranky v návaznosti na zastavané územie. Vzdialenejšie pozemky s menej kvalitnými pôdami pôvodne využívané ako orná pôda sa menili na lúky a pasienky, v súčasnosti okraje postupne zarastajú drevinami, čím sa postupne mení aj pomer kultúr a to predovšetkým okolo lesných pozemkov. Z hľadiska biologického prirodzená sukcesia týchto pozemkov je skôr javom pozitívnym, lebo sa na zarastajúce plochy šíria živočíšne druhy z okolitých lesných ekosystémov. Negatívne to ale môže zasiahnuť biodiverzitu lúčnych spoločenstiev, ktoré neznášajú konkurenciu.

Drevinová nelesná vegetácia na väčšine plôch rastie popri poľných cestách na súkromných pozemkoch, na výraznejších terénnych nerovnostiach, popri miestnych tokoch, pri výmokoch a pod. V zastavanom území obce je súčasťou záhrad, dvorov, miestneho futbalového ihriska, Poľnohospodárskeho družstva Magura Rabča a ostatných plôch. Všetka zeleň takto prispieva k vyššej stabilite územia. Najnižšiu stabilitu vykazujú intenzívne obhospodávané plochy poľí s monokultúrami a intenzifikované lúky s malou biodiverzitou. Takéto plochy sú sústredené vo východnej a severovýchodnej časti územia nad areálom poľnohospodárskeho družstva.

Hodnotnejšie lokality okolia Rabče vytvárajú predpoklad pre rozvoj turistiky, perspektíva z hľadiska cestovného ruchu súvisí s využívaním hodnotných a atraktívnych území ako je masív Babej hory, Pilsko, Vodná nádrž Oravská priehrada, lesné komplexy a pod. Pre extenzívnu rodinnú rekreáciu je vhodné využiť možnosti agroturistiky, bežeckého lyžovania v okolí a miestneho lyžiarskeho strediska v Rabčiciach.

2.4 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

2.4.1 DEMOGRAFIA

Základné údaje o obyvateľstve

Podľa posledných údajov z Obecného úradu v Rabči k **júlu 2012 žilo v obci 4674 obyvateľov**. Radíme ju k druhej najväčšej obci Hornej Oravy. Pri katastrálnej výmere 2515,7369 ha na 1 km² pripadlo 185,79 obyvateľov. Táto hustota v porovnaní s vybranými údajmi mestskej a obecnej štatistiky stav k 30.06.2005 je o trochu väčšia ako okresu Námestovo 182,00 obyv./ 1 km², ale o hodne väčšia ako Žilinského kraja 97,73 obyv./ 1 km².

Vekové údaje k zloženiu obyvateľstva k 31.12.2006 :

obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov		
	spolu	muži	ženy
Rabča (č. 510 025)	4437	2255	2182

Z vekových údajov k zloženiu obyvateľstva k 31.12.2006 žilo v obci 4437 obyvateľov zo toho 2255 mužov a 2182 žien. Percentuálny podiel žien predstavuje 49,18%. V porovnaní z údajmi zo SODB 26.05.2001 (stav obyvateľstva 4189) a vekovému zloženiu k 31.12.2006 (stav obyvateľov bol 4437) je v obci nárast počtu obyvateľov za obdobie 5-tich rokov o 248 (v priemere to vychádza 50 obyvateľov na 1 rok). To je pomerne vysoké číslo a radíme ju medzi prvé obce na území Slovenska s počtom viacdetných rodín v niektorých prípadoch až nad 8. S týmto porovnaním však trochu zastagnoval vývoj za posledné 2 roky (teda 2006 až koniec roku 2008), kde počítame s nárastom o 63 obyvateľov. Ale táto situácia sa môže zmeniť, lebo do priemerného zhodnotenia chýbajú 3 roky.

Výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 26.05.2001 :

obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov					
	spolu	muži	ženy	0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60+	ženy 55+	nezistenom
Rabča	4189	2135	2054	1292	1330	1114	158	293	2

Z vyhodnotenia týchto ukazovateľov žilo v obci 4189 obyvateľov (2135 mužov, 2054 žien). Percentuálny podiel žien predstavoval 49,03 %. Z celkového počtu je 1935 ekonomicko aktívnych osôb (1081 mužov, 854 žien), čo predstavuje 46,19%. Ďalej z celkového počtu obyvateľov bolo 1292 obyvateľov (30,84%) vo veku 0-14 rokov, 1330 obyvateľov (mužov) vo veku 15-59 rokov a 1114 obyvateľov (žien) vo veku 15-54 rokov, 158 obyvateľov (mužov) vo veku 60+ a 293 obyvateľov (žien) vo veku 55+ a 2 obyvateľia v nezistenom veku. Percentuálny stav v predproduktívnom veku bol 30,9%, produktívnom veku bol 58,3% a poproduktívnom veku bol 10,8%.

Stav obyvateľstva (mestská a obecná štatistika za rok 2005) :

obec	Stav k 1.1.2005			stredný (priemerný) stav			stav k 31.12.2005		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
Rabča	4390	2228	822	4378	2221	2157	4365	2213	2152

Historický vývoj počtu obyvateľov

Z dávnej histórie vzniku sa obec spomínala v roku 1564 ako valaská osada. Populačne rýchlo rástla, v roku 1624 mala asi 90 obyvateľov, v roku 1659 už 618, potom spustla za kuruckých vojen, v roku 1715 mala len 240, v roku 1778 mala 829 obyvateľov a v roku 1828 mala 1542 obyvateľov a 261 domov. Potom ten vývoj nasledoval v zmysle nasledujúcej tabuľky.

Vývoj počtu obyvateľov v obci Rabča udáva nasledovná tabuľka :

rok	počet obyvateľov	rok	počet obyvateľov	rok	počet obyvateľov
1869	1347	1930	1517	1980	3254
1880	1375	1940	1847	1991	3633
1890	1481	1948	1890	2001	4189
1900	1460	1950	1955	2006	4437
1910	1446	1961	2453	2007	4464
1921	1380	1970	2972	2009	4500

V sledovanom období 140 rokov (1869-2009) sú pre obec najprogressívnejšie práve posledné roky vo vývoji konkrétne rok 2001. Vtedy je zaznamenaný najväčší nárast o 556 obyvateľov oproti roku 1991, ale zároveň je najväčší aj v zmysle obdobia 140 - tich rokov. Dovtedy krivka kolísala a vlastne ona bude kolísať i naďalej, pretože už v poslednom období do roku 2006 je nárast o 300 obyvateľov a do roku 2009 je nárast o 63 obyvateľov. Tento nárast je porovnateľný s nárastom v rokoch 1970, kedy došlo k zvýšeniu počtu obyvateľov obce o 519 (obdobie medzi rokmi 1961 a 1970). Niečo podobné v menšom rozsahu sa zopakovalo v rokoch 1940, kedy bol nárast zaznamenaný o 330 obyvateľov. Je to síce o 1,68 x menej ako posledný z roku 2001, ale je to prvý nárast v histórii vývoja obyvateľstva v obci, pretože prvé roky boli slabé a dokonca v rokoch medzi obdobím 1900 a 1890 bol pokles o 21 obyvateľov, medzi 1910 a 1921 o 14 obyvateľov a medzi 1921 a 1910 o 66 obyvateľov. Toto bolo obdobie (zvlášť, že znova 31 ročné) prvého a zatiaľ posledného poklesu v počte obyvateľstva. Odvtedy postupne najsôr po 20-tich, potom po 30-tich a neskôr znova 30-tich rokoch (rok 2001) došlo len a len k nárastu v počte obyvateľov obce.

Prirodzený a migračný pohyb v rokoch 1996-2008

Za sledovaných 12 rokov (1996-2008) sa v obci živonarodilo 936 obyvateľov, zomrelo 356 obyvateľov, prirodzený prírastok bol teda 580 obyvateľov, čo je veľmi dobrý ukazovateľ až 38,03% nárast. To aj zohľadňuje skutočnosť, že v obci je veľký počet viacdetných rodín v niektorých prípadoch sa blíži až k počtu 8. Úbytok je

zaznamenaný, ale len vo veľmi malej miere, v odsťahovaní sa z obce. Jedná sa len o 24 obyvateľov (4,14%), čo je pri takom množstve obyvateľov v zmysle prirodzeného prírastku v obci zanedbateľný jav.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1996-2006 :

Rok	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok (- úbytok)	Prírastok sťahovaním (- úbytok)	Celkový prírastok	Počet obyv. k 31.12.
1996	75	23	52	-12	40	3964
1997	78	37	41	-16	25	3989
1998	89	26	63	10	73	4062
1999	69	24	45	0	45	4107
2000	59	42	17	7	24	4131
2001	76	17	59	-1	58	4189
2002	69	24	45	1	46	4235
2003	72	26	46	2	48	4283
2004	73	23	50	-2	50	4335
2005	85	32	53	-8	45	4380
2006	78	31	47	10	57	4437
2007	72	33	39	-19	20	4457
2008	41	18	23	4	27	4484
Spolu	936	356	580	-24	556	-

Z hľadiska dlhodobých demografických trendov predpokladáme postupný nárast počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva. Vidieť, že v predposlednom sledovanom roku 2007 sa z obce vysťahovalo 19 obyvateľov, čo je aj najviac za obdobie 12 rokov, ale nemusí to byť opakujúce sa pravidlo. Na priaznivom demografickom vývoji sa bude podieľať pohyb obyvateľstva prirodzenou menou, ale hlavne mechanický pohyb – migráciou obyvateľov smerom do obce, spôsobený prisťahovaním sa z dôvodu lacnejšieho bývania, možnosťou rekreácie, možnosťou výroby nezaťažujúcej životné prostredie a s tým spojenými podnikateľskými aktivitami, blízkosťou Babej hory, Pilska, vodného diela Oravská priehrada a dopravnej dostupnosti do obce, do okresného mesta Námestovo a aj v rámci spolupráce so susednou Poľskou republikou.

Veková a pohlavná skladba obyvateľov

Podľa posledných údajov k 31.12.2007 bolo v obci 4457 obyvateľov z toho 2193 žien. Index feminity dosiahol poslednom sledovanom roku 968,64 promile (čo sa pokladá za vyrovnaný stav počtu žien v porovnaní s počtom mužov).

Príklad stavu počtu obyvateľstva z toho počet žien za roky 1970 až 2007 :

obec	trvale bývajúce obyvateľstvo						súhrn ženy %
	1970	1980	1991	2001	2006	2007	
Rabča	2972	3254	3633	4189	4437	4457	49, 49, 48, 49, 49, 49 %

Index starnutia dosiahol pri MOŠ k 31.12.2006 hodnotu 41,90 % - čo je celkom priaznivý ukazovateľ pretože z hľadiska dlhodobého vývoju by mal byť vyšší stav obyvateľov v predproduktívnom veku (t.j. do 14 rokov života) ako obyvateľov poproduktívnom veku (M/60+, Ž/55+). Z tabuľky vekového zloženia obyvateľstva k 31.12.2006 je však viditeľné, že ženy dosahujú vyrovnanejšiu hranicu medzi mladším (predproduktívnym) a starším vekom (poproduktívnym) až 56,70%, pričom muži v tomto zaostávajú. Dosiahli úroveň dosť nízku len 27,75 %.

Vývoj podielu osôb podľa veku (počet obyvateľov) a index starnutia :

Rok	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek	Index starnutia v %
2006	1191	2747	499	41,90

V porovnaní týchto troch skupín je zhruba skoro dvojnásobný nárast podielu osôb v produktívnom veku, zatiaľ čo podiel osôb v poproduktívnom veku je stabilizovaný. V roku 2006 dosiahol priemerný vek obyvateľov obce Rabča 30,14 rokov (29,30 muži a 31,01 ženy).

Vekové zloženie obyvateľstva k 31.12.2006 :

Vek	Muži	Ženy	Obyvateľstvo	
			úhrn	%
0-2	40	27	67	1,5
3-4	151	140	291	6,6

5-9	181	186	367	8,3
10-14	237	229	466	10,6
15-19	231	225	456	10,4
20-24	210	203	412	9,2
25-29	222	199	421	9,5
30-34	183	165	348	7,8
35-39	160	128	288	6,6
40-44	153	130	283	6,3
45-49	134	124	258	5,8
50-54	120	96	216	4,8
55-59	64	78	142	3,2
60-64	58	74	132	2,9
65-69	48	52	100	2,2
70-74	32	42	74	1,7
75-79	15	46	61	1,4
80-84	10	25	35	0,8
85-89	4	13	17	0,4
90-94	1	-1	0	0
95-99	1	1	2	0
Spolu	2255	2182	4437	100
Predproduktívny	609	582	1191	
Produktívny	1477	1270	2747	
Poproduktívny	169	330	499	
Štruktúra v %				
Predproduktívny	21,01	26,67	26,84	
Produktívny	65,50	58,20	61,91	
Poproduktívny	7,49	15,12	11,25	
Priemerný vek	29,30	31,01	30,14	
Index starnutia	27,75	56,70	41,90	

Národnostné a náboženské zloženie obyvateľov

Obyvateľstvo Rabče je národnostne jednotné. Podľa MOŠ k 31.12.2006 sa 99,45% obyvateľov prihlásilo k Slovenskej národnosti, čo je na pár výnimiek skoro 100%.

Národnostné zloženie obyvateľstva podľa MOŠ k 31.12.2006 :

Národnosť	Počet obyvateľov
Slovenská	4413
Česká	9
Moravská, sliezská	1
Maďarská	1
Rómska	0
Poľská	5
Nemecká	0
Ostatná	8
Spolu	4437

Obdobná situácia je aj v náboženskej štruktúre. Prevažná väčšina obyvateľstva sa prihlásila k rímskokatolíckej cirkvi až 98,23%, potom nasledujú obyvatelia bez vyznania 0,81%, s nezisteným vyznaním 0,67% a 0,29% evanjelického augsburského vyznania.

Náboženské vyznanie obyvateľstva podľa SODB 26.5.2001 :

Vyznanie	Počet obyvateľov
Rímskokatolícke	4115
Gréckokatolícke	0
Evanjelické augsburského vyznania	12
Bez vyznania	34
Nezistené	28
Spolu	4189

V roku 2001 (podľa ŠODB 26.5.2001) dosiahlo z celkového počtu obyvateľov a veku nad 16 rokov najviac 37,08% základné vzdelanie, 35,50% učňovské (bez maturity), potom nasleduje veľký skok až k úrovni 13,65% pre úplné stredné odborné s maturitou, 4,15% pre úplné stredné učňovské s maturitou a zhruba na rovnakej úrovni je aj úplné stredné všeobecné 3,48% a vysokoškolské 3,45%, potom nasleduje už len stredné odborné vzdelanie bez maturity 1,02% a vyššie stredné 0,35%.

Z tohto hodnotenia vyplýva, že obec má priemernú resp. až podpriemernú úroveň vzdelanostnej štruktúry. Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce zodpovedá najviac základnému vzdelaniu a učňovskému vzdelaniu bez maturity, potom nasleduje úplné stredné odborné s maturitou, úplné stredné učňovské s maturitou, úplné stredné všeobecné, vysokoškolské a na konci je stredné odborné vzdelanie bez maturity a vyššie stredné. Teda jedná sa o pomerne nepriaznivú vzdelanostnú úroveň obyvateľstva, aj keď obec svojou veľkosťou sa radí k veľkým obciam a predpokladala by sa aj vyššia vzdelanosť obyvateľov. Za tento nepriaznivý ukazovateľ môže zodpovedať skutočnosť, že obec sa nenachádza v zázemí väčšieho mesta.

Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania podľa ŠODB 26.05.2001 :

Školské vzdelanie	Muži	Ženy	Spolu
Základné	509	545	1054
Učňovské (bez maturity)	623	386	1009
Stredné odborné (bez maturity)	18	11	29
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	69	49	118
Úplné stredné odborné (s maturitou)	142	246	388
Úplné stredné všeobecné	35	64	99
Vyššie	2	8	10
Vysokoškolské bakalárske	1	5	6
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	40	51	91
Vysokoškolské doktorandské	1	0	1
Vysokoškolské spolu	42	56	98
Ostatní bez udania školského vzdelania	22	13	35
Deti do 16 rokov	671	676	1347
Spolu	2135	2054	4189

Ekonomická aktivita a odchádzka za prácou

Ekonomická aktivita obyvateľstva je ovplyvnená vekovou štruktúrou, počtom nezaopatrených detí a v posledných rokoch aj rozvojom podnikateľských zón v okrese, regióne. Podľa ŠODB 26.05.2001 bolo v obci zo 4189 obyvateľov 1935 ekonomicky aktívnych, z toho bolo 1081(55,87%) mužov a 854 (44,13%) žien.

Nezamestnanosť - počet nezamestnaných podľa toho sčítania bol 391 (20,20%) osôb z ekonomicky aktívnych, z toho bolo 232 (59,34%) mužov a 159 (40,66%) žien. Za 8 rokov sa situácia zmenila k lepšiemu, pretože počet nezamestnaných sa 31.12.2005 nezamestnaných znížil na 194 (mužov 64, žien 130) a do budúcnosti by bolo najlepšie keby sa priblížil k nule.

obec	ekonomicky aktívne osoby (r. 2001)			podiel ekonomicky aktívnych z trvale bývajúcего obyvateľstva v %
Rabča	spolu	muži	ženy	
	1935	1081	854	46,2%

Pre určenie odvetvia hospodárstva, ktoré je odzrkadlením ekonomickej aktivity a odchádzky za prácou uvedieme údaje z ŠODB k 26.05.2001 :

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	Z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	43	31	74	8
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	30	11	41	31
Ťažba nerastných surovín	3	0	3	1
Priemyselná výroba	170	269	439	222
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	11	3	14	5
Stavebníctvo	418	11	429	281
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	39	98	137	45
Hotely a reštaurácie	20	30	50	15
Doprava, skladovanie a spoje	61	12	73	55

Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	3	3	3
Nehnuteľnosti, prenájom, obchodné služby, výskum a vývoj	12	14	26	17
Verejná správa a obrana, povinné soc. zabezpeč.	30	32	62	34
Školstvo	16	93	109	38
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	9	58	67	35
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	27	20	47	7
Bez udania odvetví	192	169	361	9
Spolu	1 081	854	1 935	806

Najviac ekonomicko-aktívnych obyvateľov rozdelených podľa odvetvia národného hospodárstva je v priemyselnej výrobe 439 osôb (22,69%) a stavebníctve 429 osôb (22,17%). Potom nasleduje veľkoobchod, maloobchod, oprave motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru 137 osôb (7,08%) a trochu menej ekonomicky aktívnych osôb je v školstve 109 (5,63%). Ešte môžeme spomenúť poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby 74 osôb (3,82%), ktoré sa vyrovná s dopravou, skladovaním a spojmi 73 osôb (3,77%).

Keďže sa jedná o veľkú strediskovú obec miestneho významu na Hornej Orave je škoda, že priamo v obci neevidujeme dostatočný počet pracovných miest. V zmysle aktuálneho zoznamu fyzických, právnických osôb alebo možnosti zamestnania priamo v obci je vytvorených **cca 440 pracovných miest**. V porovnaní s počtom ekonomicky aktívnych ľudí je to cca pre 1/5 obyvateľov. Preto musí veľa ľudí odchádzať za prácou mimo obec.

Podnikateľská činnosť

V zmysle MOŠ k 31.12.2005 bolo v rámci organizačnej štruktúry hospodárstva v obci Rabča zaevidovaných spolu 26 právnických osôb – 11 spoločností s ručením obmedzeným, 1 družstvo, 1 ziskovo orientovaná jednotka, 2 rozpočtové organizácie a 11 ostatných organizácií. Fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri bolo spolu 525 – 515 živnostníkov, 6 podnikajúcich v slobodných povolaniach a 4 samostatne hospodáriaci roľníci. Spolu bolo v obci **551 subjektov** vedených v Registri organizácií. V súčasnosti sa pohyb trochu zmenil, ale nie nejak výrazne. Podnikatelia si vo svojich vlastných firmách zamestnávajú predovšetkým seba, prípadne svojich rodinných príslušníkov a prevádzkujú ju vo vlastnom rodinnom dome alebo pri väčších prevádzkach majú vo vlastníctve príp. prenájme aj väčšie halové objekty.

Najväčšia súkromná firma v obci je Elvin s.r.o., ktorá prevádzkuje elektronickú výrobu. Tu je v dnešnej dobe zamestnaných cca 103 osôb. Druhý najväčší zamestnávateľ priamo v obci je Základná a Materská škola Rabča, kde je zamestnaných 74 osôb. V obci spravuje poľnohospodársku výrobu PD Magura Rabča a zamestnáva 19 osôb, v lete ešte max. prijme 2 zamestnancov. Má vo vlastníctve skoro celé dva hospodárske dvory – HD Farské a HD Širava, pretože práve tam je sústredené určité množstvo drobných, menších podnikateľov, ktorý si časť priestorov už odkúpili príp. zobrali do prenájmu.

Z hľadiska zamestnanosti je obec závislá od zamestnávateľov v okresnom meste Námestovo, Dolný Kubín, Ružomberok kde je sústredená priemyselná výroba, trhové aj netrhové služby (administratíva, školstvo, služby ...), ale obyvatelia aj prekonávajú väčšie vzdialenosti a vracajú sa po určitom čase domov.

Predpokladaný nárast v počte pracovných síl

Predpokladaný nárast počtu pracovných príležitostí v číslach je ťažké určiť, pretože na tento stav vplyvajú hospodárske a ekonomické podmienky v našej spoločnosti, ale aj charakter zariadení, rozvojových schopností miestnej samosprávy a samotnej podnikavosti miestnych občanov. V tejto pomerne veľkej obci, ktorá je prirodzenou spádovou oblasťou pre susedné obce bude veľkou výzvou do budúcnosti vytvoriť nové pracovné miesta na nových plochách na tento účel určených. Aj v tomto období je celkom dobre rozbehnutá podnikateľská činnosť a určite bude potrebné podporovať pracovné aktivity a vytvárať dostatočný počet pracovných príležitostí pre bývajúcich obyvateľov, aby nemuseli odchádzať ďaleko od domova za prácou.

V rámci navrhovaných plôch určených pre rekreáciu, cestovný ruch, výroby bude súvisieť nárast vidieckeho turizmu priamo v obci a tým pádom aj podnikateľských aktivít, pracovných príležitostí.

Potenciálny návštevníci budú vyhľadávať všetky služby súvisiace s cestovným ruchom (ubytovanie či už v súkromí alebo ubytovacích zariadeniach, stravovanie, kultúrne – spoločenské aktivity, športové možnosti a pod.). S rekreačnými domami, ktoré budú ponúkať predovšetkým ubytovanie v peknom prírodnom prostredí uvažujeme na konci „Grúňa“ v lokalite RP 77/Kráľovka II (cca 68 lôžok), RP78/Kráľovka III (cca 24 lôžok), v časti „Za vodou“, ale hore na kopci v lokalitách RP 81/Magura I (cca 12 lôžok), RP82/Magura II (cca 8 lôžok), RP83/Magura III (cca 12 lôžok), v časti územia zvanom nad „Žabincom“ - RP92/Nad Žabincom I (cca 24 lôžok), RP93/Nad Žabincom II (cca 4 lôžka), RP94/Nad Žabincom III (cca 32 lôžok) a ešte v časti „Pri Kormanovi“ (blízko je genofondová plocha Žabinec) RP96/Pri Kormanovi II (cca 4 lôžka) a na konci posledná tiež menšia plocha RP98/Pri Dobierkovi II (8 lôžok).

Do rekreačného územia ďalej zaraďujeme navrhované plochy vo forme detských ihrísk príp. väčších ihrísk pre mládež, dospelých na 10 miestach s lokalizáciou prevažne okolo Polhoranky v smere od juhu až na SZ k.ú. a to : **RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP20/Gacel' I, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP 57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné.**

V obci sa nachádzajú areály podnikateľských aktivít či už výrobných, nevýrobných, skladového hospodárstva, ktoré sú súčasťou plôch terajších hospodárskych dvorov ako je HD Širava (za centrom obce „Gacel“), HD Farské (horný koniec obce). Ešte sú tieto aktivity v menšom množstve aj súčasťou hospodárskych budov za rodinnými domami a aj sa nachádzajú v centre obce. Takže záujem obyvateľov o prácu je a preto navrhujeme nové plochy pre výrobné územie rozšírením existujúcej plochy **RP37/Jaluma**, rozsiahle rozšírenie v časti pod vodojemom v hornej časti obce až k existujúcemu HD Farské v lokalite **RP40/Farské** a poslednú menšiu plochu vedľa areálu Jaluma **RP38/Pri kostole I** (pri križovatke na Sihelné v hornej časti obce).

Všetky takéto aktivity dopomôžu k oživeniu obce a prinesú aj potenciálnu možnosť zamestnania sa priamo v obci.

2.4.2 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

Bývanie je najdôležitejšou funkciou v riešenom území obce. Prevláda forma tradičnej zástavby rodinných domov. V obci sa nachádzajú i bytové domy z 90. rokov. V obci Rabča bolo v roku 2009 vydaných 1198 súpisných čísiel na objekty (962 pre rodinné domy – obývané 852, neobývané 110 a 33 pre garáže). Minulý rok pribudlo v obci 25 nových rodinných domov.

Vývoj bytového a domového fondu podľa ŠODB k 03.03.1991 a 26.05.2001 :

Ukazovateľ	03.03. 1991	26.05. 2001
domový fond spolu	849	925
z toho trvalo obývané domy :	733	819
- v rodinných domoch	724	810
- v bytových domoch	9	9
- v ostatných budovách	0	0
neobývané domy :	115	106
z toho určené na rekreáciu	3	1
bytový fond spolu	894	1001
trvale obývané byty	770	884
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	6	26
neobývané byty :	127	117
z dôvodu zmeny užívateľa	0	6
z toho určené na rekreáciu	3	1
uvolnené na prestavbu	0	4
nespôsobilé na bývanie	0	32
neobývané po kolaudácii	0	4
v pozostalom alebo súdnom konaní	0	1
neobývané z iných dôvodov	124	68
nezistené	0	1

Vývoj v počte rodinných domov je evidovaný za sledované obdobie 10 rokov v zmysle ŠODB k 03.03.1991 a k 26.05.2001. V počte bytových domov sa nelíši, keďže bytové domy už boli postavené v 90. rokoch. Zmena nastala v počte trvalo obývaných rodinných domov. Tých pribudlo 86, čo predstavuje ročný prírastok cca 8 novopostavených a skolaudovaných rodinných domov. Trvalo obývaných bytov pribudlo o 114, čo predstavuje prírastok cca 11 bytov za rok.

Táto skutočnosť poukazuje nato, že vývoj v obci celkom napreduje vo výstavbe nových rodinných domov samozrejme predovšetkým pre obyvateľov s trvalým pobytom. Pozitívnu vecou je aj to, že sa aspoň trochu znížil počet neobývaných domov (za obdobie 10-tich rokov to bolo o 9) a neobývaných bytov o 10. Práve aj to sú rezervy, s ktorými bude potrebné do budúcnosti počítať.

Stavebno-technický stav objektov, podlažnosť, ukazovatele bývania

Stavebno-technický stav pôvodných najstarších rodinných domov vyžaduje rekonštrukciu, ktorá sa vo väčšine prípadov postupne realizuje. Novšie rodinné domy sú v pomerne dobrom stavebno-technickom stave.

Absolútna väčšina trvale obývaného domového fondu bola 1-2 podlažná (až 87,78%). Z neobývaných 106 domov bol len 1 určených na rekreáciu, čo je pomerne málo. Priemerný vek domu bol 28 rokov.

Podlažnosť domov, ukazovatele bývania (SODB 26.05.2001)

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
domový fond spolu	913	9	3	925
s 1-2 nadzemnými podlažiami	810	2	0	812
s 3-4 nadzemnými podlažiami	0	7	0	7
Neobývané domy	103	0	3	106
- z toho určených na rekreáciu	1	0	0	1
Priemerný vek domu	29	19	-	28

Materiál nosných múrov , vybavenosť domácností

Najviac postavených rodinných i bytových domov je z kameňa, tehly (795), z dreva ich je postavených 51, z nepálenej tehly sú postavené 3 a z ostatných, nezistených materiálov je ich postavených 35. Priemerná obložnosť bytu dosahuje hodnotu 4,74. Na jeden trvale obývaný byt pripadá 65,4m² obytnej plochy, obytných miestností na 1 trvale obývaný byt je 3,76, na jednu osobu pripadá 13,8m² obytnej plochy.

Z celkového počtu 884 trvale obývaných bytov je 670 napojených na ústredné kúrenie lokálne, 777 je vybavených kúpeľňou alebo sprchovacím kútom, 448 má automatickú práčku, 304 má osobný automobil, v 52 bytoch majú osobný počítač a zatiaľ len v 4 bytoch sú napojení aj na internet. Z uvedeného sledujeme, že vybavenosť bytov a domácností je štandardná. Obec je elektrifikovaná, vodovod je v obci zavedený v 850 trvale obývaných bytoch, ale chýba predovšetkým kanalizácia. Aj keď má 66 (7,46%) bytov prípojku na kanalizačnú sieť je to veľmi málo, pretože až 777 trvale obývaných bytov má vlastný septik (žumpu). Obec zatiaľ nie je plynofikovaná, ale do budúcnosti sa s ňou počíta.

Súčasný dopyt po bytoch

Obec Rabča patrí so svojimi už 4674 obyvateľmi medzi veľké obce SR, pričom súčasný počet obyvateľov v porovnaní s dávnou minulosťou je historicky najvyšší. Len v porovnaní s rokom 1991 sledujeme nárast o 10,38%. Veková skladba v obci má celkom priaznivý stav. Detská zložka populácie sa dostáva v niektorých prípadoch do úrovne 5 až 8 detných rodín v Slovenskej republike, ale aj tak odzrkadľuje celospoločenský jav, že počet detí z roka na rok klesá.

Celkový rozvoj bytového fondu vychádza z predpokladaného demografického vývoja, vrátane migrácie nových obyvateľov do obce a samotných požiadaviek obce. Detská zložka populácie je v poriadku a preto v dopyte po bytoch v obci zohrajú významnú úlohu okrem vidieckeho charakteru zástavby v príjemnom podhorskom prostredí aj potenciálne nové ekonomické aktivity či už priamo v obci alebo mimo nej (napr. areál priemyselného parku, rozvoj turistiky, cestovného ruchu priamo v obci na nových lokalitách, ale aj v blízkosti obce v časti Babej hory, Pilska, vodnej nádrže Oravská priehrada, susedstvo s Poľskou republikou) a zároveň dobré dopravné napojenie.

V súčasnosti síce ešte neprebíha priamo výstavba, ale už je počítané so 6-mi lokalitami. Jedná sa o lokality **RP 26/Adamovka I, RP 27/Adamovka II, RP28/Adamovka III, RP18/Pod ihriskom I, RP54/Rozvoja I a RP55/Rozvoja II**. V posledných troch lokalitách sú už uložené v zemi vodovodné a kanalizačné siete a je pripravený geometrický plán vytyčenia ciest. Podľa údajov poskytnutých Obecným úradom v Rabči bolo v obci podaných niekoľko desiatok žiadostí o nové stavebné pozemky, teda záujem o novú výstavbu za posledné roky stúpa. Minulý rok pribudlo v obci 25 nových rodinných domov. Vytvorenie územných predpokladov pre voľné stavebné pozemky je dôležité aj z dôvodu stabilizácie mladých rodín v obci, ale aj pre dosiahnutie uceleného názoru smerovania obce v zmysle nadväznosti dopravných ťahov a inžinierskych trás.

Rozvoj bytového fondu bude orientovaný hlavne na individuálnu bytovú výstavu (v súčasnosti rodinné domy tvoria cca 90% z celkového domového fondu v obci). S bytovou výstavbou formou bytových domov sa v obci neuvažuje aj keď tento druh výstavby je priamo v centre obce zrealizovaný.

Pre modernizáciu bytového fondu navrhujeme rekonštrukciu starších rodinných domov v pôvodnej zástavbe, ktoré sú aj z väčšej miery trvalo neobývané. V návrhu ÚPN-O Rabča počítame predovšetkým s vytvorením nových plôch **pre obytnú výstavbu_ v návrhu pre 67 a vo výhlade pre 35 lokalít**. Presný popis je v kap. 2.7.1 Návrh riešenia bývania. Vo veľkosti stavebných pozemkov počítame s výmerou cca 600 až 800 m². Teda bude sa jednať o prírastok v počte 102 lokalít – návrh bude predstavovať cca 1282 RD s nárastom obyvateľov o 4487, vo výhlade pribudne ešte cca 475 RD a prírastok obyvateľov bude o 1669 väčší. **Celkový nárast pre I. ETAPU. Návrh dosiahne v počte obyvateľov 9161 a pre II. ETAPU – Výhľad to bude 10 830 obyvateľov.** Takáto skutočnosť by však nastala pri 100 % úspešnosti realizácie zámerov.

2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

2.5.1 PRIESTOROVÁ CHARAKTERISTIKA ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Druhá najväčšia obec Hornej Oravy Rabča tvorí prirodzené spádové sídlo miestneho významu pre susedné obce, ktorými sú Rabčice, Oravská Polhora, Sihelné, Zubrohlava a Klin. Zastavané územie obce vznikalo postupne a má charakter voľnej reťazovej kolonizačnej dediny rozloženej po oboch stranách štátnej cesty I/78 Námestovo – Oravská Polhora prechádzajúcej stredom k.ú. v smere JV – SZ v dĺžke až **cca 6 km**. To znamená, že táto hlavná kompozičná os prepája naprieč celé k.ú. a cez ňu je aj zabezpečený prejazd či už v priamom smere do obce Oravská Polhora ale aj cez križovatku v časti „Gacel“ vo východnom smere na cestu III/52014 smerujúcu do Rabčíc a západnú odbočku na križovatke v lokalite „Pri kostole“ na cestu III/52015 smerujúcu do obce Sihelné. Stredom k.ú. v tom istom smere ako štátna cesta I/78 preteká vodný tok Polhoranka a teda prevažná časť z.ú. je rozložená po jeho pravej strane. Toto územie je v miestnom pomenovaní nazývané – „**Dolný koniec**“, **centrum obce „Gacel“** a „**Horný koniec**“. Na dolnom konci sú ešte sústredené samostatné lokality po ľavej strane Polhoranky (z južnej časti k.ú. až po stred) – „**Pri Kormanovi**“, „**Žabinec**“ a „**Za vodou**“ **resp. Magura**, ktoré však nie sú zahrnuté do zastavaného územia obce. K zastavanému územiu obce takisto po ľavej strane Polhoranky patrí samostatná časť „**Grúň**“ o dĺžke **cca 1,5 km**. Príjazd k nej je po ceste III/52015 smerujúcej do obce Sihelné, na ktorú sú v mieste križovatky napojené dve obslužné komunikácie smerujúce na sever a na juh. Ináč je veľmi ťažké rozoznať kde končí a kde začína nové či už k.ú. alebo z.ú. oboch susediacich obcí Rabča a Oravská Polhora v severnej časti, nakoľko výstavba rodinných domov plynule prechádza z jedného územia do druhého. Plocha zastavaného územia je 180,1544 ha t.j. 7,1,6 % z celkovej výmery k.ú. obce Rabča.

Celé zastavané územie obce má kompaktný tvar predĺžený v smere JV-SZ, pričom jeho natočenie je o cca 40° oproti kolmej osi X/Y. Ťahá sa naprieč celým k.ú. v dĺžke cca 6 km pričom odbočka v západnom smere na hornom konci obce smeruje do samostatnej časti „Grúň“ o dĺžke cca 1,5 km. V tejto JV-SZ linii smeruje prieťah hlavnej komunikácie I/78 prechádzajúcej obcou a aj vodný tok Polhoranka. Do rieky Polhoranky sa vlievajú všetky významnejšie i menej významné potoky nachádzajúce sa v k.ú. obce. Stred obce dosahuje nadmorskú výšku 650 m.n.m. V ostatnom území katastra je mnohotvárný reliéf, ktorý kolíše medzi 630 až 850 m.n.m. Základ urbanistického pôdorysu tvorí novodobá urbanistická štruktúra pričom prevažnú väčšinu reprezentuje individuálna bytová výstavba formou izolovaných rodinných domov. Ich terajšia parcelácia sleduje pôvodný územný operát a má charakter úzkych hlbokých pozemkov kolmých na hlavnú cestu. V rámci nich sa nachádza veľké množstvo úzkych a pomerne dlhých miestnych obslužných komunikácií ale ja prejazdnych chodníkov vedených k obhospodarovaným poľnohospodárskym pôdam. **Staršia výstavba** nie je v obci vo veľkej miere zastúpená, skôr je sústredená **formou dreveníc slanického typu s lomeným štítom** lokalizovaných na konci časti obce „Grúň“ v lokalite „Kráľovka“, v strede pri potoku Hájka, okrajové objekty v časti „Za vodou“. Pár dreveníc zrubovej konštrukcie so sedlovými strechami pokrytými šindľom sa nájde aj v rámci kompaktnej línie z.ú., ale tam prevláda **nová výstavba izolovaných murovaných rodinných domov** s horším ale aj s lepším stavebno-technickým stavom, jedno až dvojpodlažných so sedlovými strechami prípadne aj s využitým podkrovím umiestnených v prednej časti pozemku orientovaných štítom do ulice. Za nimi v zadnej časti sú potom situované humná a hospodárske objekty v prepojení so záhradou. Výnimočne sa nájde v rámci mladšej výstavby aj 3 podlažný rodinný dom ukončený sedlovou strechou. V rámci výstavby formou rodinných domov môžeme spomenúť jednu ulicu s pomenovaním Radová (cca 200 m od centra obce), na ktorej je lokalizovaných **19 radových rodinných domov** ukončených sedlovou strechou.

V centre obce v časti „Gacel“ umiestneného zhruba cca 3 km od hranice k.ú. je postavených **9 bytových domov** 2 až 3 podlažných ukončených sedlovou strechou. Ďalej práve v tomto administratívno - spoločensko - obchodnom centre obce **v hlavnom ťažiskovom priestore** je sústredený **najväčší podiel občianskej vybavenosti s charakterom objemnejších stavieb** obce, či už sa jedná o obchody, služby komerčné i nekomerčné, zdravotná starostlivosť, školstvo ale aj nezávadná elektronická výroba najväčšej firmy pôsobiacej v obci a športové aktivity patriace hlavne k areálu ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II). Keďže charakter zástavby je lineárny ostatná menšia občianska vybavenosť vo forme obchodov, služieb nehučného charakteru pre ostatných obyvateľov obce sa nachádza zväčša v prerobených objektoch rodinných domov postupne popri ceste I/78.

Druhý vedľajší ťažkový priestor s charakterom sústredenia občianskej vybavenosti, ale menšieho významu ako má centrálna časť „Gacel“, je vytvorený na hornom konci Rabče v lokalite „Pri kostole“. Tu dominuje jeden jediný kostol v obci, ktorý je **najvýraznejšou architektonickou dominantou obce** a je zapísaný v ÚZPF SR „Kostol Navštívenia Panny Márie a socha“ pred ním, cintoríny v jeho blízkosti a pavilón I pôvodnej školy, menšie športové plochy a pár obchodov so službami nehučného charakteru. Sú tu ešte dve nezávadné výrobné plochy.

V strede obytnej časti „Grúň“ je len jeden obchod, vedľa ktorého je umiestnená tiež nezávadná výroba a služby. Do hranice zastavaného územia patrí rozsiahly areál HD Širava určený pre **poľnohospodársku**

výrobu a iné podnikateľské aktivity, ku ktorému je príjazd z cesty III/52014 Rabča - Rabčice cez centrum obce „Gacel“. Druhý menší areál **HD Farské** je umiestnený na hornom konci obce a slúži pre administratívu a ostatné podnikateľské aktivity jednotlivých subjektov. Aj keď nepatrí do zastavaného územia príjazd k nemu je stále len po ceste I/78 s odbočkou vpravo v mieste vedľajšieho ťažiskového priestoru obce v lokalite „Pri kostole“.

Rekreačné aktivity spolu s intenzívnym cestovným ruchom nie sú v obci významne rozšírené.

Cez celé zastavané územie obce prechádza autobusová doprava SAD a.s. Liptovský Mikuláš, pracovisko Námestovo okrem lokalít „Pri Kormanovi“, Žabinec“ a „Za vodou“, ktoré nie sú súčasťou z.ú., ale dochádzková vzdialenosť 500 m v zásade vyhovuje. Aj napriek tomu obyvatelia musia prekonať veľmi dlhé vzdialenosti kým sa napr. z časti „Grúň“ dostanú do centra obce „Gacel“ je to cca 5 km, z horného alebo dolného konca obce do centra sú to cca 3 km a to isté platí aj pre samostatné obytné štvrte „Pri Kormanovi“, „Žabinec“ a „Za vodou“. Takže to je dosť vážny problém tohto typu zástavby v spojení s tým, že takto zastavaným územím prechádza len jedna rušná cesta I/78, ktorá pokračuje až k hraničnému prechodu Oravská Polhora – Korbíelow.

Absencia územného plánu obce bez jasne formulovaných koncepcných zámerov má za následok určitú živelnosť v rozvoji obce.

2.5.2 NÁVRH ZÁKLADNEJ URBANISTICKEJ KONCEPCIE A KOMPOZÍCIE OBCE

Navrhovaná urbanistická koncepcia

- rozširuje urbanistickú štruktúru do voľnej poľnohospodárskej krajiny v kontaktných polohách s existujúcou zástavbou a existujúcimi zariadeniami technickej vybavenosti, dopravy predovšetkým :

- pre návrhový rozvoj obytného územia v 67 lokalitách s možnosťou rozšírenia zastavaného územia ale i bez neho – postupne z juhu na sever k.ú. a to v RP1/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou I, RP2/Kubasakovka Pavlakovka pod cestou, RP4/Morčinkovka, RP5/Nad kováčstvom I, RP6/Strelnica I, RP7/Strelnica II, RP8/Lubasovka I, RP9/Goborova, RP10/Pod Sivou I, RP12/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke I, RP13/Mihaľakova I, RP14/Pudľakovka I, RP15/Mihaľakova II, RP18/Pod ihriskom I, RP22/Gacel Bystrá I, RP23/Gacel Bystrá II, RP25/Gacelôvské bory, RP26/Adamovka I, RP27/Adamovka II, RP28/Adamovka III, RP30/Pitáková I, RP31/Kozáková I, RP32/ Kaplica I, RP33/Hanuliakovka I, RP34/Nad pavilónom I, RP35/Nad pavilónom II, RP36/Nad pavilónom III, RP41/Lánová I, RP42/Lánová II, RP43/Lánová III, RP44/Lánová pod cestou I, RP49/Nad starým cintorínom, RP50/Pod starým cintorínom, RP52/Nad bývalým mlynom I, RP53/Nad bormi I, RP54/Rozvoja I, RP55/Rozvoja II, RP56/Radová I, RP60/Šelcyk, RP61/Grúň pri moste na Sihelné, RP62/Grúňanská I, RP63/Grúňanská II, RP64/Grúňanská III, RP65/Pri Hájkovom potoku I, RP66/Grúňanská IV, RP67/Pod Hájkou I, RP68/Pod Hájkou II, RP69/Grúňanská V, RP70/Grúňanská VI, RP71/Grúňanská VII, RP72/Grúňanská VIII, RP73/Grúňanská IX, RP74/Grúňanská X, RP75/Grúňanská XI, RP76/Kráľovka I, RP79/Pod Magurou I, RP80/Pod Magurou II, RP84/Za vodou I, RP85/Za vodou II, RP86/Žabinec I, RP87/Žabinec II, RP88/Žabinec III, RP89/Žabinec IV, RP90/Žabinec V, RP91/Žabinec VI, RP95/Pri Kormanovi I, RP97/Pri Dobierkovi I

- vo výhlade počítame ešte s 35 lokalitami a to RP99/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou II, RP100/Vilkovka-Morčinkovka, RP101/Luscoňovka-Šurinovka, RP102/Javorová I, RP103/Javorová II, RP104/Morčinkovka pri rieke II, RP105/Luscoňovka-Šurinovka pri rieke II, RP106/Strelnica III, RP107/Lubasovka II, RP108/Pod Sivou III, RP109/Pudľakovka II, RP110/Podľakovka III, RP111/Pri družstve, RP112/Nad Bystrou I, RP113/Nad Bystrou II, RP114/Pod ihriskom II, RP115/Adamovka IV, RP116/Pitáková II, RP117/Pitáková III, RP118/Pitáková IV, RP119/Kozáková II, RP120/Hanuliakovka II, RP121/Hanuliakovka III, RP122/Nad pavilónom IV, RP123/Lánová IV, RP124/Lánová pod cestou II, RP125/Nad bývalým mlynom II, RP126/Nad bormi II, RP127/Nad bormi III, RP128/Rozvoja III, RP129/Radová II, RP130/Pri Hájkovom potoku II, RP131/Pod Hájkou III, RP132/Pod Magurou III, RP133/Magura IV

- pre rozvoj výrobného územia v 5 lokalitách – RP17/RS Rabča, RP24/Zberný dvor odpadu, RP37/Jaluma, RP38/Pri kostole I, RP40/Farské

- pre rozvoj rekreačného územia v 21 lokalitách – RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP19/Ihrisko, RP20/Gacel I, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné, RP77/Kráľovka II, RP78/Kráľovka III, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobierkovi II

- funkčne a priestorovo dotvára existujúcu štruktúru zástavby v ťažiskových priestoroch obce, s cieľom vytvorenia centier, diferencovaných podľa významu, funkcie a lokalizácie

- vytipované druhé centrum obce pre horný koniec obce s plochami pre šport, oddych, verejnú zeleň, príslušné parkovanie v z.ú. obce - lokalita RP46/Pri kostole II, RP45/Zeleň pri kostole, pričom terajšie v centre obce „Gacel“ je potrebné revitalizovať v jeho druhej časti

Návrhy na obnovu a prestavbu obce**Z hľadiska obnovy a prestavby návrh Územného plánu obce Rabča navrhuje :**

- zachovať, prípadne rekonštruovať so zachovaním pôvodného výrazu objekty, ktoré majú charakter regionálnej zástavby ich výškovú hladinu, urbanistickú mierku a uličnú sieť
- pri ostatných objektoch podporovať rekonštrukciu a rozširovanie existujúceho bytového fondu dostavbami a nadstavbami (aj nad existujúcimi objektmi OV), výstavbou v prelukách pričom je potrebné rešpektovať charakteristické priehľady a pohľadové kužele, preferovať samostatne stojace objekty max. RD 2+ (+ znamená 1 podkrovné podlažie), BD 3 +, OV 3 +, rozptylná plocha pozemkov pre RD je od 600 m² do 800 m² a zastavaná plocha 30%, pre OV 50%
- revitalizovať terajšie námestie umiestnené v celom centre obce „Gacel“, ktoré je dopravno-kumulačne najvyťaženejší bod v riešenom území obce
- uvažovať s vytváraním druhého centra v hornej časti obce v okolí Kostola Navštívenia Panny Márie, ktorý je zapísaný spolu so Sochou na stĺpe sv. Jána Nepomuského v ÚZPF SR
- rekonštruovať všetky miestne komunikácie, ktoré sú v zlom technickom stave a pri návrhu nových počítať s tým, že územie je dlhé a úzke a terajšie tenké a mnohopočetné šnúrové cesty treba vzájomne prepájať, aby nebola len jedna cesta a k tomu ešte prvej triedy hlavným dopravným ťahom v území
- dobudovať chýbajúce zariadenia a trasy technickej infraštruktúry (hlavne pokračovať s budovaním kanalizačných sietí, ktoré v obci nesporne najviac chýbajú)

2.5.3 NÁVRH OCHRANY A VYUŽITIA KULTÚRNO – HISTORICKÝCH HODNÔT**Kultúrno – historické hodnoty obce**

Rozlohou a počtom obyvateľov patrí Rabča medzi najväčšie oravské obce. Prvé stopy o pobyte človeka v tejto oblasti pochádzajú z obdobia praveku. Bola to pravdepodobne hojnosť zveriny, ktorá tu prilákala vtedajších ľudí. Na mnohé dohady a nejasnosti však budú musieť odpovedať rozsiahlejšie archeologické výskumy v budúcnosti. Súvislejšie osídlenie tu vzniklo v 16. storočí kolonizáciou na valaskom práve. Najdôležitejšou povinnosťou vtedajších obyvateľov bola strážna služba na severnej hranici s Poľskom. Odľahlosť obce, charakter, tvrdé prírodné podmienky spôsobili, že obyvatelia boli odkázaní sami na seba, na svoj um a zručnosť, preto sa tu stretáme s bohatou tradičnou kultúrou predchádzajúcich generácií. Nadmorská výška stredu obce je 650 m.n.m., ostatné k.ú. sa územie pohybuje v rozmedzí medzi 630 až 850 m.n.m.

V zachovaných písomných prameňoch sa Rabča prvýkrát spomína v roku 1564 v daňových súpisoch Oravského panstva ako valaská osada Rabcza. Na základe tohto niektorí historici uvádzali rok založenia dediny 1558 podľa obce Liesek, ktorá bola založená v uvedenom roku a zdanená v roku 1564. Patrila Oravskému panstvu, spravovali ju dediční šoltýsi neskôr volení richtári. **Nové pohľady na vznik obce prinieslo objavenie rukopisnej mapy Oravy z roku 1550.** Rabča je tu už zaznačená ako existujúca obec. Založenie Rabče si vynútila potreba sídelného útvaru riešeného ako **voľná reťazová kolonizačná dedina** na starej a dobre známej obchodnej ceste. Prvoradou úlohou osadníkov bola strážna služba na slobodnej kráľovskej ceste spájajúcej Nitru a banské mestá s poľskými trhovými strediskami. Archeologické nálezy v okolí Polhorskeho hrádka dokazujú pohyb na tejto ceste už v dobe bronzovej. Skutočný pôvod názvu obce Rabča sa doposiaľ nepodarilo hodnoverne potvrdiť. Prví osadníci s richtárom Lazarom klčovali husté lesy na dolnom konci riečky Polhoranky medzi Pilskom a Babou horou v Lokalite „Brána“. Za strážnu službu boli valasi oslobodení od platenia daní a poplatkov. V drsných podmienkach sa im nedarilo a po zdanení novými zemepánmi Thurzovcami začali dedinu opúšťať. Do konca 16. storočia ostali zo šiestich domov obývané len dva. V rokoch 1604 – 1605 plienil dediny v údolí Polhoranky poľský zeman Mikuláš Komorovský zo Žyvwca, hlavný nepriateľ Juraja Thurzu. Odvádzal mu poddaných a zdržiaval ich na svojich majetkoch. V nasledujúcom roku vypaľovali dediny hajdúsi odbojníka Štefana Bočkaja. Po tomto ťažkom období ostal v Rabči obývaný len jeden dom. V roku 1608 sa zemepán Juraj Thurzo rozhodol Rabču opäť osídliť. Touto úlohou poveril Jána Ramzu z Horného Štefanova. Ramzovci sa osvedčili ako šoltýsi pri založení Rabče a boli aj richtármi v 17. storočí. Názvy obce sa v priebehu rokov menili – 1564 Rabcza, 1662 Stara Rabcza, 1786 Rabcsa po maďarsky Rabcsa.

Obec populačne rýchlo rástla, v roku 1624 mala asi 90 a v roku 1659 už 618 obyvateľov. Spustla za kuruckých vojen, keďže ležala na kráľovskej ceste do Poľska. K hospodárskemu oživeniu a utíchnutiu náboženských bojov došlo za Erdődyovcov. Oravské dediny sa opäť zaľudnili a rozmáhali. V roku 1715 žilo v Rabči 240 obyvateľov, ktorí v chotári klčovali lesné porasty a zúrodňovali pôdu. Do zavedenia tereziánskeho urbáru bolo v obci osem rálí, z toho tri šoltýska (Pitákova, Dolná šoltýska, Horná šoltýska) a päť sedliackych (Horná, Želáskova, Michalákova, Dolná a Odelgova). Počet obyvateľov do roku 1778 stúpol na 829. V obci boli dva múčne mlyny a štyria tkáči. Rabčania rozšírili pestovanie ľanu, obec si však udržala dobytkársky charakter. Medzi hlavné zamestnanie patrilo drevorubačstvo a spracovanie dreva. V roku 1828 mala 1542 obyvateľov.

Význam Rabče v 18. storočí dokladá aj založenie farnosti v tejto obci v roku 1772. Drevená kaplnka v Rabči bola už v roku 1658. Kostol v obci začali obyvatelia stavať v roku 1768 a slúžil do roku 1929. V roku 1771 postavili farskú budovu. Cirkevne Rabča patrila najskôr do farnosti v Trstenej. Po vytvorení farnosti v Lokci v roku 1595 tu patrili aj zamagurské dediny a medzi nimi aj Rabča. V rokoch 1706 – 1772 Rabča spolu s Polhorou a Sihelným cirkevne patrili do farnosti v Rabčiciach. Prvým farárom v Rabči bol od roku 1772 Mikuláš Sadecký a pôsobil tu do roku 1796. V auguste 1917 boli z veže rabčianskeho kostola zrekvirované dva zvony (12-centový URBAN z roku 1806 a 4-centový zvon JOZEF z roku 1748). Zostal len stredný zvon MICHAL a cengalka, ktorú (podľa zápisu v obecnej kronike) ukryl Juraj Kvasniak v studni. Zvony pod vojenskou eskortou odviezol na koňoch do Tvrdosína Štefan Somsedík. V obci zavládol smútok. Obyvatelia sa so zvonmi lúčili plačom. Ešte pred zhodením z veže všetky zvony zazvonili aj pre tých, ktorí sa už z vojny nevrátili.

Urbár z roku 1624 znamenal pre obyvateľov Rabče stratu výhod súvisiacich so strážením pohraničia. Predpísané poddanské povinnosti zaradili dedinu na úroveň ostatných sedliackych obcí. V tomto čase bolo v Rabči obývaných šesť rálí. Po zaľudnení podbeskydských dedín poddaní pociťovali nedostatok pasienkov pre chov hospodárskych zvierat. Spolok bývalých urbarialistov výrazne ovplyvňoval hospodársky život v obci. Väčšina lesov v rabčianskom chotári patrila Oravskému komposesorátu v Oravskom Podzámku. Podľa rozdelenia oravských lesov z roku 1775 zo šiestich správnych dištriktov patrila Rabča do šiesteho polhorského dištriktu s ďalšími 18 obcami. Rabčania sa zamestnávali pri ťažbe dreva ako drevorubači, ženy s väčšími deťmi pri výsadbe a ochrane lesných kultúr. Lesná správa Oravského komposesorátu prenajímala pílu v Oravskej Polhore rôznym firmám, ktoré tu zamestnávali 20-300 sezónnych robotníkov z Rabče a Polhory.

Začiatky školy v Rabči spadajú do roku 1772. Prvá školská budova v hornej Rabči z roku 1842 bola postavená zo zbierky za učiteľovania Jána Bugalu. V spomenutom roku navštevovalo školu 180 žiakov; z Rabče 46 chlapcov a 20 dievčat; z Oravskej Polhory 45 chlapcov a 14 dievčat; zo Sihelného 31 chlapcov a 24 dievčat. Vyučovalo sa každý deň dve hodiny dopoludnia a tri hodiny popoludní v slovenskom jazyku. Deti z Polhory a Sihelného chodili do Rabče až do roku 1878. Druhá školská budovu v hornej Rabči postavili v roku 1884. V dolnej časti obce bola škola zriadená za richtára Jána Kabáča a vtedajšieho farára Antona Floreka v roku 1878.

Prvé erbové pečatidlo zo 17. storočia sa doposiaľ nepodarilo objaviť. Niekedy v druhej polovici 18. storočia vzniklo pečatidlo s kruhospisom: SIGILLUM POSS STARA RAPCSA. Symbol vyrytý v strede pečatného poľa poukazuje na lesné bohatstvo chotára. Tvorí ho vysoký kopec, z ktorého vyrastajú tri stromy. Takýto znak bol určite aj na našom pečatidle obce.

V rokoch prvej svetovej vojny (1914 – 1918) sa v obci žilo ťažko. Chlapi museli narukovať a na drobných hospodárstvach živorili ženy s deťmi. Biedu a nedostatok zvyšovali pravidelné rekvirácie dobytku, sena a slamy pre armádu. V ľuďoch narastal pocit krivdy, nespravodlivosti a hnevu, ktorý v jeseni roku 1918 vyústil do živelného rabovania židovských obchodov. V októbri toho istého roku v Rabči prepukla epidémia "španielky" – chrípky s vysokými horúčkami. Ľudia ležali po domoch bez pomoci a liekov. Vtedy zomrel aj učiteľ z dolnej školy Ján Tarčák. V prvej svetovej vojne len z Rabče padlo na bojiskách 42 chlapov. Roky prvej svetovej vojny vytvorili v obci veľmi ťažkú situáciu. Prejavil sa nedostatok základných životných potrieb. Zlá zdravotná situácia v obci sa nezlepšila ani v 20. rokoch. Následkom nedostatočnej výživy a slabej hygieny bola rozšírená pľúcna tuberkulóza. Zomierala na ňu tretina detí do jedného roka života. Notársky úrad, okresný úrad i Červený kríž vyvíjali úsilie na založenie zdravotnej stanice a poradne pre matky s deťmi v Rabči. Pôrodnosť tu bola najvyššia na Orave. Rodičky boli odkázané len na nekvalifikované babice. Lekárska starostlivosť chýbala aj školským deťom. Dňa 20. marca 1932 pod vedením Jána Keceru v Rabči vznikla miestna odbočka podporného spolku Karita, ktorá svoju činnosť zamerala na zdravotnú osvetu, najmä na prednášky a besedy o škodlivosti alkoholizmu. Miestna odbočka Červeného kríža bola založená dňa 12. mája 1934 Jánom Kecerom, Júliusom Fodorom a Emilom Gazdíkom. Mala 40 členov.

Ochrana architektonicko - urbanistického usporiadania v obci

Zástavba popri hlavnej hradskej ceste spôsobila, že pôvodne voľná reťazová kolonizačná dedina bola dlhá 5,5 km už v období 30-tych rokov. Z 340 domov len 60 malo komín, ostatné drevenice boli bez komína. Celková rozloha chotára Rabče predstavovala 2516 ha.

Výstavba v obci medzi dvoma vojnami bola poznačená nedostatkom finančných prostriedkov i stavebných materiálov. Okrem každodennej povinnej údržby ciest a mostov Rabčania svojpomocne pristavili kostol (prístavbu realizoval staviteľ Eduard Ormay z Levoče v rokoch 1930 – 1931 podľa projektu architekta M. M. Harminca), postavili novú školskú budovu a farský úrad. Obcou viedli vicinálne cesty do Sihelného, Rabčíc a Oravského Veselého (hlavná terajšia cesta bola postavená v prvej polovici 19. storočia). Pre obyvateľov to znamenalo každoročnú povinnosť udržiavať zjazdnosť týchto ciest. Asfaltovanie ciest na Orave začalo až v roku 1939 a v Rabči v roku 1941. Veľa škôd často narobila aj Polhoranka a preto o regulovanie jej brehov sa usilovala obecná rada od roku 1931. Dňa 25. septembra 1935 zaviedli na poštu a notársky úrad telefón (od roku 1860 sa pošta nachádzala v Oravskej Polhore a slúžila aj pre Rabču, Sihelné a Rabčice). V roku 1941 za farárovania Jána

Keceru postavili obyvatelia Rabče novú budovu farského úradu. Vojnový požiar pocítili Rabčania už dňa 1. septembra 1939. Vzhľadom na vojnové pomery musel byť povinne zabezpečovaný výcvik občanov v civilnej a protipožiarinej ochrane. V prvej polovici 20. storočia väčšinu občanov nachádzala obživu v poľnohospodárstve, drevorubačstve, povozníctve. Aj z toho dôvodu každý gazda vlastnil kone. Vplyvom vojny sa citeľne zhoršilo postavenie drobných roľníkov.

Po roku 1945, ale hlavne od začiatku päťdesiatych rokov začala obec výraznejšie meniť svoj vzhľad. **Najviac to ovplyvňovala výstavba rodinných domov.** Ak v roku 1945 bolo v Rabči 6 murovaných domov, v roku 1963 zo 479 domov bolo už 218 murovaných. Tento trend pokračoval aj v ďalších desaťročiach. Nové domy sa väčšinou stavali z pálených tehál alebo kvadier a pokrývané boli cementovou škridlou, eternitom a pozinkovaným plechom. V niektorých rokoch bolo 20 – 26 záujemcov o výstavbu rodinných domov. Pridelené limity však umožňovali vydanie menšieho počtu stavebných povolení. Rozsiahla výstavba rodinných domov si vyžiadala rozvoj niektorých remesiel. Vyhľadávaní boli murári, tesári, stolári i obkladači a dláždiči atď.

Centrum obce sa v minulosti nachádzalo na hornom konci. Tu bol postavený kostol, fara, škola, budova notárskeho úradu (neskôr slúžila MNV) i zriadené cintoríny. V objekte Emila Gazdika (bývalého majiteľa obchodu a krčmy) sa zriadila predajňa domácich potrieb a samoobsluha s potravinami. V roku 1948 bol v tejto časti postavený drevený školský pavilón, ktorý od roku 1962 slúžil pre potreby osvetovej besedy, knižnice a holičstva. V roku 1957 JEDNOTA postavila pri hlavnej ceste pekárňu. **Menšie stredisko sa v minulosti sformovalo aj v dolnej časti obce.** V súkromnom dome bývalej poštárky Margity Buznovej rod. Tarčákovskej bola od roku 1929 umiestnená pošta. Tu sa nachádzala aj drevená budova školy, postavená v minulom storočí. Od roku 1962 slúžila pre kultúrne účely dolnej časti obce. **Významné centrum obce sa postupne formovalo v časti Gacel' pri križovatke ciest do Rabčíc.** V polovici päťdesiatych rokov tu bola postavená prízemná budova zdravotníckeho strediska s bytom pre lekára a v roku 1974 ukončená stavba trojpodlažného zdravotného strediska. Rozvoj tejto časti obce výrazne ovplyvnila výstavba školských budov. V rokoch 1961 – 1962 bol vybudovaný obchodný dom s reštauráciou. Ústrednou budovou sa v tejto časti obce stal kultúrny dom s priestormi MNV, neskôr obecného úradu.

Až do roku 1940 boli všetky cesty prašné vrátane niekdajšej kráľovskej cesty, ktorú starší občania volali csárka. Táto cesta bola vyasfaltovaná v roku 1946. Následná jej väčšia údržba sa uskutočnila v roku 1961. Odbočky do Rabčíc a Sihelného boli vyasfaltované v roku 1963 (železobetónový most cez Polhoranku do Sihelného bol postavený v roku 1961). Rozvoj všetkých oblastí života v obci si vyžiadala aj výstavbu iných prepotrebných zariadení: materských škôl, obchodov, ihriska, šatní, lyžiarskeho vleku, lanových lavíc, garáže pre cisternové auto. Oplotený bol cintorín a postavená márnica, budovali sa chodníky, parkovisko, autobusové čakárne, regulovali sa rieky atď.

Dnes sa zástavba ťahá naprieč celým k.ú. obojstranne v smere cesty I/78 (JV – SZ) v dĺžke cca 6 km, pričom plynule prechádza do susedného k.ú. obce Oravská Polhora. Administratívno – správnym ale aj obchodným centrom obce je lokalita „Gacel'“ (medzi Bystrou a Soľným potokom) situovaná zhruba aj v polovici z.ú., takže dochádzkové vzdialenosti pre obyvateľov obce sú z oboch strán vyrovnané. Horšie to majú obyvatelia z časti „Grúň“, lebo sú lokalizovaní mimo hlavného cestného ťahu I/78 a musia prekonať o cca 2,5 km viac. Táto časť obce vznikla v smere cesty III/52015 popri kostole do Sihelného, kde na prvej križovatke za Polhorankou je tiež len jedna cestná komunikácia prechádzajúca stredom zástavby a jej dĺžka dosahuje cca 1,5 km. Pri potoku Hájka a na konci „Grúňa“ sa nachádza pár roztrúsených dreveníc zväčša v horšom stavebno-technickom stave. Tie lepšie sú využívané na rekreačné účely, ale je ich málo. Takáto forma zástavby odrážajúca históriu sa nájde ešte v časti „Za vodou“ (resp. Magura) – od sútoku Polhoranky s Bystrou v smere do kopca na JZ.

Podľa Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR (ÚZPF) sa v katastrálnom území obce nachádzajú tieto nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (NKP) :

- **Kostol Navštívenia Panny Márie**.....ev. č. ÚZPF 249/0 je jednoloďový postavený v roku 1768 v architektonickom slohu baroko. V rokoch 1930 – 1931 bol stavebne upravovaný podľa projektov architekta M. M. Harminca. Za NKP bol vyhlásený 23.04.1963 SKK ONV Dolný Kubín uznesením č. 16/63.

- **Socha na stĺpe sv. Jána Nepomuckého**.....ev. č. ÚZPF 2667/1-2 (1-stĺp, 2-socha) stojí pred kostolom a je ľudovou prácou z roku 1821, v roku 2004 bola komplexne reštaurovaná. Za NKP bola vyhlásená 29.09.1966 SKK ONV Dolný Kubín uznesením č. 25/66.

Uvedené NKP nemajú právoplatne vyhlásené a právne účinné ochranné pásmo. Na ne sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany vyplývajúcej z povinnosti trvalého udržiavania vhodného prostredia kultúrnej pamiatky, podľa § 27 pamiatkového zákona č. 49/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov umožňujúceho využívanie a prezentáciu nehnuteľnej NKP spôsobom, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote. Všeobecnou podmienkou pamiatkovej ochrany je individuálny prístup ku každému objektu NKP a jej prostrediu, s cieľom zachovania jej špecifických hodnôt,

jedinečnosti ako aj hodnôt prostredia, do ktorého je situovaná. Ďalej podľa § 40 tohto zákona i § 127 novelizovaného stavebného zákona – povinnosť ohlásenia archeologického nálezu a povinnosť rešpektovať ustanovenia § 32 pamiatkového zákona pri obnove, rekonštrukcii a akejkoľvek inej stavebnej činnosti na objektoch národných kultúrnych pamiatok.

Zastavané územie obce, jeho časť ani žiadne iné územie v k.ú. obce nie je vyhlásené za pamiatkové územie (pamiatkovú zónu, pamiatkovú rezerváciu), na ktoré by sa vzťahovala ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona. **V riešenom k.ú. sa nenachádza žiadna NKP evidovaná ako chránená zeleň** a ani sa nenachádza **žiadne archeologické nálezisko**, ktoré by boli evidované v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk SR, ktorú vedie archeologický ústav SAV v Nitre.

K hodnotným objektom kultúrneho dedičstva, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale nesporne majú pre obec miestnu historickú a kultúrnu hodnotu a môžu tvoriť Evidenciu pamätihodností obce Rabča by sme zaradili :

Prícestné kríže

- 1.) na dolnom konci obce drevený kríž pri Morčinkovskom potoku, niže mosta
- 2.) pozoruhodný drevený kríž je v Sivovskom potoku pri dome Rudolfa Ferletia
- 3.) väčší drevený korpus vyrezal Anton Pilarčík – Grobarčík
- 4.) podobný sa nachádza aj pred domom Jána Pitáka v Gaceli (korpus od Antona Pilarčíka – Grobarčíka)
- 5.) iného vzhľadu je kríž pri ceste do Sihelného (na kopci)
- 6.) pri Kormanoch „Za vodou“ je menší prícestný kríž z r. 1948
- 7.) oddávna stojí menší drevený kríž na Rabčickej ceste pred domom Jozefa Vorčáka, predtým Jána Vajdecku
- 8.) v Gaceli za domom Franka Zboňáka (nad mostom) je drevený kríž s väčším korpusom (autor: Anton Pilarčík – Grobarčík)
- 9.) na mieste cholerového cintorína (asi z r. 1873), kde sú pochovaní piati zosnulí z rodiny Sivčákovcov, z dolného konca Rabče
- 10.) v smere do Rabčíc sa nachádza kameninový kríž s ohrádkou, ktorý dal postaviť pri svojom pozemku pri ceste Anton Ďurčák
- 11.) na Adamovke má pred svojím domom veľký kamenný kríž Apolónia Pilarčíková, rod. Ďurčáková, ktorý dala postaviť Margita Domiňáková z roku 1897 a to na základe testamentu jej bezdetného syna
- 12.) pri niekdajšom Motykovom mlyne na brehu je veľký kamenný kríž, privezený zo Slanice r. 1951 (dnes by bol pod hladinou Oravskej priehrady)
- 13.) ďalšou pamiatkou je kamenný kríž na novom cintoríne z roku 1815

Kaplnky

- 1.) v Glušíkovskom potôčiku pri starej ceste je postavená kaplnka (asi z prvej polovice 19. st.), boli tu pôvodne drevorezby : pád Pána Ježiša pod krížom a Panna Mária, stojaca pod krížom, kaplnka bola v 60-tich rokoch vykradená, dnes je trochu v inej podobe, kaplnka je v starostlivosti a údržbe rodiny Bartkovjakovej
- 2.) ďalšia podobná kaplnka sa nachádza pri ceste na rali Brišovka (za Florkom Kvasniakom) zasvätená Ružencovej Panne Márii, pochádza z 19. storočia a dala ju tiež postaviť prababka Hanuliačka, kaplnka bola počas II. svetovej vojny poškodená, neskôr opravená, bola v nej drevorezba Sedembolestnej Panny Márie, ktorú ukradli neznámi zloději v 60. rokoch (poľná cesta z Rabče do Rabčíc je ešte z obdobia prvej rabčickej farnosti, z obdobia 17. storočia ňou chodili do kostola veriaci až z Mútneho, Veselého, Sihelného, Polhory a Rabče

Zásady ochrany a využitia kultúrno-historických hodnôt

V jednotlivých etapách realizácie Územného plánu obce Rabča (teda po jeho schválení s akceptovaním stanovených zásad a regulatívov pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt) je potrebné dodržiavať podmienky stanovené zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a to predovšetkým :

a.) rešpektovať hodnotné objekty kultúrneho a historického dedičstva zapísané v ÚZPF, ktorým je Kostol Navštívenia Panny Márie (evid.č. 249/0) postavený v roku 1768 a Sochu na stĺpe sv. Jána Nepomuckého stojacu pred ním z roku 1821 (evid.č. 2667/1 stĺp, 2667/2 socha)

b.) na existujúcu zástavbu postupne nadväzovať novú rozširovanú vo svojej architektonicko-výrazovej skladbe vo vzťahu na krajinárske a ekologické danosti a skutočnosťou, že v hornej časti obce pri lokalitách RP46/Pri Kostole II, RP45/Zeleň pri kostole sú už spomenuté 2 národné kultúrne pamiatky a návrh ich musí v plnej miere rešpektovať

c.) na uvedené 2 NKP aj keď nemajú právoplatne vyhlásené a právne účinné ochranné pásmo je potrebné dodržiavať ochranu vyplývajúcu z pamiatkového zákona č. 49/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov dotýkajúcu sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany vyplývajúcej z povinnosti trvalého udržiavania vhodného prostredia kultúrnej pamiatky, podľa § 27 pamiatkového zákona umožňujúceho využívanie a prezentáciu nehnuteľnej NKP spôsobom, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote

d.) zohľadniť všeobecnú podmienku pamiatkovej ochrany a tou je individuálny prístup ku každému objektu NKP a jej prostrediu s cieľom zachovania jej špecifických hodnôt, jedinečnosti ako aj hodnôt prostredia, do ktorého je pamiatka situovaná

e.) s ohľadom na to, že v riešenom území obce sa doteraz nerobil systematický archeologický prieskum je predpoklad, že na jeho plochách sa môžu nachádzať doteraz neznáme archeologické náleziská, preto je potrebné pri uplatňovaní tejto ÚPD – pri územných a stavebných konaniach stavieb vyžadovať stanovisko KPÚ Žilina, kde v oprávnených prípadoch bude stanovená požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu

f.) pre získanie podrobnejších informácií ohľadom archeologického výskumu kontaktovať Archeologický ústav SAV Nitra, ktorý v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk vedie presnú evidenciu a topografické údaje o neodkrytých archeologických náleziskách

g.) podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona a § 127 stavebného zákona v prípade zistenia resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca, osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález KPÚ v Žiline, nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky KPÚ v ZA alebo ním poverenou osobou

h.) do obhliadky uvedeným KPÚ v ZA je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s KPÚ v ZA, archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu

ch.) vo väzbe na § 14 ods. 4 pamiatkového zákona v spolupráci s obcou iniciovať vytvorenie Evidencie pamätihodnosti obce Rabča, kde môžu byť vytipované a zaradené hodnotné nehnuteľné veci a kombinované diela prírody a človeka, ktoré sa v obci vyskytujú alebo s ňou viažu a nie sú vyhlásené za NKP, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu a stanú sa súčasťou VZN obce (sú spomenuté v predchádzajúcich častiach tejto kapitoly 2.5.3 - jedná sa o 13 prístavných križov a 2 kaplnky)

i.) dodržiavať spoluprácu obce s orgánmi štátnej správy, ktoré vykonávajú správu pri záchrane, obnove a využívaní kultúrnych pamiatok a pamiatkového územia (Krajský pamiatkový úrad v Žiline pracovisko Ružomberok ako prvostupňový orgán ochrany pamiatkového fondu)

2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE S URČENÍM PREVLÁDAJÚCICH FUNKČNÝCH ÚZEMÍ NAJMA OBYTNÉHO A ZMIEŠANÉHO VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

2.6.1 ZÁKLADNÉ ROZVRHNU Tie FUNKCIÍ, PREVÁDZKOVÝCH A KOMUNIKAČNÝCH VÄZIEB V RIEŠENOM ÚZEMÍ OBCE

Katastrálne územie obce Rabča má pomerne veľký plošný tvar s natočením o cca 40° na západ oproti kolmej osi X/Y. Celým územím a stredom k.ú. a z.ú. prechádza v dĺžke **cca 6 km hlavná cestná komunikácia I/78 Oravský Podzámok – Oravská Polhora**, ktorá končí na území SR pri hraničnom prechode Oravská Polhora – Korbíelow. Obec Rabča je v počte obyvateľov druhá najväčšia na území Bielej Oravy a zároveň má charakter strediskovej obce miestneho významu pre susedné obce, ktorými sú Rabčice, Oravská Polhora, Sihelné, Zubrohlava a Klin. Teda sústreďuje občiansku vybavenosť a ponúka športové možnosti aj pre obyvateľov týchto obcí. Komunikačné prepojenie so susednými obcami je zabezpečené cez **komunikácie, ktorými sú III/52014 Rabča – Rabčice** (križovatka v centre obce v časti „Gacel“ s odbočkou na východ), **III/52015 Rabča – Sihelné** (križovatka na hornom Konci v lokalite „Pri kostole“ a v priamom pokračovaní cesty I/78 do Oravskej Polhory. Už z tohto vychádza, že dlhé zastavané územie je nesmierne rušené intenzívnymi dopravnými vzťahmi.

Z geomorfologického hľadiska patrí k.ú. pod **Podbeskydskú vrchovinu**, ktorá má prevažne vrchovinný stredne rezaný reliéf. Dolinou vedenou stredom k.ú. preteká **vodný tok Polhoranka** v smere cesty I/78. Polhoranka a ostatné potoky s veľkým spádom severojužného smeru rozčlenili masív a v pieskovcoch vymleli dosť hlboké doliny s úzkym dnom a vytvorili Polhoranskú kotlinu. Jeho výškové usporiadanie a hlavné obvodové body začínajú na severe Grapou (749 m. n.m.) kde sa vytvára ostrý uhol, postupne sa stáča na juh ponad Rabčický (Bystrý) potok k ceste III/52014 Rabča – Rabčice, odtiaľ na kótu 870 m.n.m. v Hlbokej, popod Poľanu (869,8 m.n.m.), ďalej pokračuje južným smerom cez Kraviarky a Medvedovky na najjužnejšiu časť zastavaného územia, kde prechádza tokom Polhoranky. V tejto časti prechádza kótami 848 m.n.m. v oblasti Kohútovej a kótou 850 m.n.m., potom postupne cez Vahanov vrch (918,4 m.n.m.). Na kóte 826 m.n.m. sa stáča na sever, prechádza cez Hájky a kótu 898 m.n.m., ďalej cez Trhovnicu (721,6 m.n.m.), popod obec Sihelné a nad cestou III/52015 Rabča – Sihelné sa stáča na východ, kde hranica rozdeľuje v úseku cesty zastavané územie obcí Rabča a Oravská Polhora. Popod kótu 770 m.n.m. sa opäť vracia do ostrého uhla pod Grapou. V rámci celého k.ú. sa rozprestierajú lesné pozemky na ploche 847,5454 ha (33,69%) predovšetkým v južnej časti k.ú. (po ľavej

strane Polhoranky) až postupne na západ ku katastrálnej hranici s Oravským Veselým a Sihelným. Menšia lesná plocha je v smere na JV. Ostatnú časť tvoria predovšetkým trvalé trávnaté porasty (938,4306 ha – 37,30%) a orná pôda (448,7289 ha – 17,84%) prerušená malými enklávami zelene.

Z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny je dôležité spomenúť, že územím prechádza **CHKO Horná Orava** pozostávajúca z 3 častí (1. časť - plocha vedená v línii Polhoranky po sútoku so Sihelnianskym potokom v pokračovaní smerom na západ stredom medzi Sihelnianskym potokom a Hájkou, 2. časť – plocha lesov v JV časti k.ú. po hranicu HD Šírava a popri Rabčickom potoku, 3. časť – najsevernejší špic k.ú. pod Grapou až do úrovne cca 750 m na juh od neho). Tým istým vymedzeným územím prechádza aj **CHVÚ Horná Orava**. Na ostatných častiach k.ú. sa nenachádzajú iné územia európskeho významu patriace pod sústavu NATURA 2000.

Katastrálne územie obce členíme na tieto funkčné zóny :

- **zóna osídlenia**, ktorá je tvorená zastavaným územím obce o výmere 180,1544 ha sa nachádza pozdĺž celej štátnej cesty I/78 a pokračuje popri ceste III/52015 smerom do Sihelného pričom na prvej križovatke sa otočí v smere S/J a vytvorí časť obce zvanú „Grúň“, osídlené sú i samostatné časti obce po ľavej strane Polhoranky – v smere z juhu „Pri Kormanovi“, „Žabinec a „Za vodou resp. Magura“, ktoré nepatria do zastavaného územia obce

- **zóna výrobnno-skladovacia** tvorená plochami areálov hospodárskych dvorov PD Magura Rabča slúžiacich pre zabezpečenie živočíšnej výroby ale i podnikateľských aktivít sa v území obce nachádza na dvoch miestach, väčší HD Šírava je umiestnený na východ od centra obce „Gacel“ a menší HD Farské na hornom konci Rabče

- **zóna rekreácie** v spojení s aktívnym cestovným ruchom momentálne v k.ú. obce Rabča absentuje, jediná väčšia otvorená športová plocha slúžiaca futbalovému ihrisku je v blízkosti sútoku Bystrej a Polhoranky, veľmi dobre vybavené sú však vonkajšie ihriská patriace areálu ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II) a moderná športová hala v ich tesnej blízkosti, jedno menšie ihrisko je na ploche v hornej časti obce v lokalite RP46/Pri kostole II a niekdajšie futbalové ihrisko v lokalite RP59/Šport pri moste na Sihelné no obe tieto plochy by bolo potrebné revitalizovať

- **zóna dopravy a technického vybavenia**, ktorú reprezentuje št. cesta I/78, ďalej cesty III/52014 a III/52015 a všetky siete prechádzajúce k.ú. (vzdušné i káblové elektrické vedenie VN 22 kV č. 1303 so 17 trafostanicami, diaľkový optický kábel, trasa privádzacieho a zásobovacích vodovodných potrubí, 2 vodojemy, hlavný kanalizačný zberač)

Štruktúra plôch v katastrálnom území obce Rabča, stav k 03/2010 :

Druh	Výmera v ha
Orná pôda	448,7289 ha
Záhrady	5,0397 ha
TTP	938,4306 ha
Lesné pozemky	847,5454 ha
Vodné plochy	31,4995 ha
Zastavané plochy a nádvorja	137,6359 ha
Ostatné plochy	106,8569 ha
Celková výmera k.ú.	2515,7369 ha

Zastavané územie obce podľa funkčného využitia členíme na :

- **obytné územie** tvoria plochy, ktoré sú určené pre obytné domy rodinné a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia napi : garáže, hospodárske budovy, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň, stavby pre telesnú výchovu a detské ihriská. V obytnom území je bývanie sústredené do objektov rodinných domov (počet IBV 960 – údaj z Obecného úradu k 31.05.2010) a bytových domov (počet KBV 9)

- **rekreačné územie** tvorí jedna plocha aktívne využívaného futbalového ihriska TJ Oravan Rabča

- **výrobné územie** zahŕňa plochy určené pre prevádzkové budovy a zariadenia rastlinnej a živočíšnej výroby, ktorých prevádzka nemá negatívny vplyv na životné prostredie, v k.ú. obce Rabča sa tomuto druhu činnosti venuje Poľnohospodárske družstvo Magura Rabča, ktoré živočíšnu výrobu prevádzkuje na HD Šírava (pomerné rozsiahla plocha na východnom okraji od centra „Gacel“ v z.ú. obce), administratívne priestory má lokalizované na HD Farské (mimo z.ú. na hornom konci Rabče na východ od lokality RP38/Pri kostole I), na oboch dvoroch sú sústredené aj iné výrobné prevádzky, služby miestnych podnikateľov a pod.

2.6.2 NÁVRH RIEŠENIA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

Návrh Územného plánu obce Rabča člení navrhované rozvojové zámery v zmysle regulovaných plôch a prevládajúceho funkčného využitia na obytné, výrobné a rekreačné územia. Delenie území vo výhlade je len v rámci obytneho územia nakoľko s ostatnými územiami vo výhlade nepočítame.

Rozdelenie regulovaných plôch s prevládajúcim funkčným využívaním :

- nové a výhľadové plochy pre OBYTNÉ ÚZEMIE navrhujeme**

- v hraniciach zastavaného územia ale aj mimo neho obce predovšetkým pre rodinné domy s príslušnou občianskou vybavenosťou v 67 lokalitách, vo výhlade v 35 lokalitách – skompaktnením zástavby na miestach existujúcich prelúk a na miestach dožitého stavebného fondu, intenzifikovať chýbajúcu zástavbu využitím nadmerných záhrad po dohode s vlastníkmi nehnuteľností v zmysle existujúcich regulovaných plôch, ktoré charakterizujú existujúcu zástavbu

Obytné územie _ I . ETAPA_ Návrh (označenie regulovanej plochy /názov)	
RP1/Kubasakovka – Pavlakovka nad cestou I (cca 5 RD)	RP53/Nad bormi I (cca 61 RD)
RP2/Kubasakovka-Pavlakovka pod cestou (cca 12 RD)	RP54/Rozvoja I (cca 36 RD)
RP4/Morčinkovka (cca 1 RD)	RP55/Rozvoja II (cca 20 RD)
RP5/Nad kovom I (cca 46 RD)	RP56/Radová I (cca 43 RD)
RP6/Strelnica I (cca 18 RD)	RP60/Šelcyk (cca 61 RD)
RP7/Strelnica II (cca 16 RD)	RP61/Grúň pri moste na Sihelné (cca 3 RD)
RP8/Lubasovka I (cca 1 RD)	RP62/Grúňanská I (cca 6 RD)
RP9/Goborova (cca 21 RD)	RP63/Grúňanská II (cca 2 RD)
RP10/Pod Sivou I (cca 15 RD)	RP64/Grúňanská III (cca 2 RD)
RP12/Luscoňovka - Šurinovka pri rieke I (cca 7 RD)	RP65/Pri Hájkovom potoku I (cca 33 RD)
RP13/Mihaľakova I (cca 142 RD)	RP66/Grúňanská IV (cca 4 RD)
RP14/Pudľakovka I (cca 1 RD)	RP67/Pod Hájkou I (cca 3 RD)
RP15/Mihaľakovka II (cca 1 RD)	RP68/Pod Hájkou II (cca 5 RD)
RP18/Pod ihriskom I (cca 20 RD)	RP69/Grúňanská V (cca 2 RD)
RP22/Gaceľ Bystrá I (cca 18 RD)	RP70/Grúňanská VI (cca 7 RD)
RP23/Gaceľ Bystrá II (cca 14 RD)	RP71/Grúňanská VII (cca 6 RD)
RP25/Gaceľovské bory (cca 30 RD)	RP72/Grúňanská VIII (cca 32 RD)
RP26/Adamovka I (cca 76 RD)	RP73/Grúňanská IX (cca 14 RD)
RP27/Adamovka II (cca 85 RD)	RP74/Grúňanská X (cca 8 RD)
RP28/Adamovka III (cca 6 RD)	RP75/Grúňanská XI (cca 2 RD)
RP30/Pitáková I (cca 59 RD)	RP76/Kráľovka I (cca 4 RD)
RP31/Kozákovka I (cca 48 RD)	RP79/Pod Magurou I (cca 9 RD)
RP32/Kaplica I (cca 61 RD)	RP80/Pod Magurou II (cca 14 RD)
RP33/Hanuliakova I (cca 28 RD)	RP84/Za vodou I (cca 1 RD)
RP34/Nad pavilónom I (cca 6 RD)	RP85/Za vodou II (cca 29 RD)
RP35/Nad pavilónom II (cca 21 RD)	RP86/Žabinec I (cca 3 RD)
RP36/Nad pavilónom III (cca 12 RD)	RP87/Žabinec II (cca 3 RD)
RP41/Lánová I (cca 2 RD)	RP88/Žabinec III (cca 2 RD)
RP42/Lánová II (cca 17 RD)	RP89/Žabinec IV (cca 1 RD)
RP43/Lánová III (cca 10 RD)	RP90/Žabinec V (cca 4 RD)
RP44/Lánová pod cestou I (cca 6 RD)	RP91/Žabinec VI (cca 2 RD)
RP49/Nad starým cintorínom (cca 5 RD)	RP95/Pri Kormanovi I (cca 3 RD)
RP50/Pod starým cintorínom (cca 41 RD)	RP97/Pri Dobierkovi I (cca 1 RD)
RP52/Nad bývalým mlynom I (cca 5 RD)	

Obytné územie _ II . ETAPA_ Výhľad (označenie regulovanej plochy /názov)	
RP99/Kubasakovka-Pavlakovka nad cestou II (cca 47 RD)	RP117/Pitáková III (cca 7 RD)
RP100/Vilkovka Morčinkovka (cca 10 RD)	RP118/Pitáková IV (cca 27 RD)
RP101/Luscoňovka - Šurinovka (cca 16 RD)	RP119/Kozákovka II (cca 11 RD)
RP102/Javorová I (cca 8 RD)	RP120/Hanuliakova II (cca 6 RD)
RP103/Javorová II (cca 10 RD)	RP121/Hanuliakova III (cca 26 RD)

RP104/Morčinkovka pri rieke II (cca 31 RD)	RP122/Nad pavilónom IV (cca 8 RD)
RP105/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke II (cca 6 RD)	RP123/Lánová IV (cca 3 RD)
RP106/Strelnica III (cca 51 RD)	RP124/Lánová pod cestou II (cca 11 RD)
RP107/Lubasovka II (cca 17 RD)	RP125/Nad bývalým mlynom II (cca 20 RD)
RP108/Pod Sivou III (cca 29 RD)	RP126/Nad bormi II (cca 8 RD)
RP109/Pudľakovka II (cca 2 RD)	RP127/Nad bormi III (cca 17 RD)
RP110/Pudľakovka III (cca 4 RD)	RP128/Rozvoja III (cca 2 RD)
RP111/Pri družstve (cca 4 RD)	RP129/Radová II (cca 7 RD)
RP112/Nad Bystrou I (cca 2 RD)	RP130/Pri Hájkovom potoku II (cca 2 RD)
RP113/Nad Bystrou II (cca 8 RD)	RP131/Pod Hájkou III (cca 2 RD)
RP114/Pod ihriskom II (cca 9 RD)	RP132/Pod Magurou III (cca 6 RD)
RP115/Adamovka IV (cca 53 RD)	RP133/Magura IV (cca 4 RD)
RP116/Pitáková II (cca 10 RD)	

• **nové plochy pre VÝROBNÉ ÚZEMIE navrhujeme**

- mimo hraníc zastavaného v 5 lokalitách. Jedná sa o plochy, na ktorých budú sústredené podnikateľské aktivity výrobné alebo nevýrobné, sklady, služby, drobné remeselné prevádzky, technická vybavenosť a pod., ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie. Najväčšou plochou je **RP40/Farské** vedľa existujúceho HD Farské v hornej časti obce, pod ním nad existujúcim areálom drevovýroby firmy Jaluma Interiér **RP37/Jaluma** a vedľa neho **RP38/Pri kostole I**, pre navrhovaný zberný dvor odpadu plocha po pravej strane komunikácie III/52014 smerujúcej do HD Širava **RP24/Zberný dvor odpadu** a plocha určená pre novú regulačnú stanicu plynu **RP17/RS Rabča**. Vo výhlade neuvažujeme s ďalšími plochami.

Výrobné územie _ I . ETAPA _ Návrh (označenie regulovanej plochy /názov)	
RP17/RS Rabča	RP38/Pri kostole I
RP24/Zberný dvor odpadu	RP40/Farské
RP37/Jaluma	

• **nové a výhľadové plochy pre REKREAČNÉ ÚZEMIE navrhujeme**

- v hraniciach i mimo hraníc zastavaného územia obce v 21 lokalitách. Sú to plochy prednostne určené pre šport, rekreáciu, oddych. Jedna **RP19/Ihrisko** rieši úpravu existujúceho futbalového ihriska, s novými parkovacími plochami, zeleňou, oddychovými plochami, menšími športovými ihriskami až k vodnému toku Polhoranky, druhá bude súčasťou centra obce „Gacel“ **RP20/Gacel I** a je určená pre ihriská detí a mládeže v blízkosti areálu ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II). Takéto isté plochy budú riešené aj v rámci rozšírenia a úpravy existujúcich ihrísk pre deti, mládež na hornom konci obce za ZŠ a MŠ Rabča (pavilón I) v lokalite **RP46/Pri kostole II**. Ďalšie plochy sú zväčša sústredené v blízkosti Polhoranky a to **RP3/Morčinkovka pri rieke I**, **RP11/Pod Sivou**, **RP16/Mihaľakova III**, **RP57/Pri Polhoranke I**, **RP58/Pri Polhoranke II**, **RP51/Šport pod starým cintorínom**, **RP59/Šport pri moste na Sihelné** a jedna plocha je navrhovaná pri Soľnom potoku **RP29/Pri Soľnom potoku**.

Ostatné lokality určené predovšetkým pre rekreačné domy, chatky, každodennú rekreáciu, sprievodnú zeleň, športové ihriská, prípadne zariadenia verejného stravovania a pod. sú navrhované na konci „Grúňa“ **RP77/Kráľovka II** a **RP78/Kráľovka III**, na úplnom hornom konci časti „Magura“ - **RP81/Magura I**, **RP82/Magura II**, **RP83/Magura III**, nad „Žabincom“ v lokalitách **RP92/Nad Žabincom I**, **RP93/Nad Žabincom II**, **RP94/Nad Žabincom III** a posledné dve menšie plochy **RP96/Pri Kormanovi II** a **RP98/Pri Dobierkovi**. Vo výhlade neuvažujeme so žiadnou plochou.

Rekreačné územie _ I . ETAPA _ Návrh (označenie regulovanej plochy /názov)	
RP3/Morčinkovka pri rieke I	RP77/Kráľovka II (cca 92 lôžok)
RP11/Pod Sivou II	RP78/Kráľovka III (cca 24 lôžok)
RP16/Mihaľakova III	RP81/Magura I (cca 12 lôžok)
RP19/Ihrisko	RP82/Magura II (cca 8 lôžok)
RP20/Gacel I	RP83/Magura III (cca 12 lôžok)
RP29/Pri Soľnom potoku	RP92/Nad Žabincom I (cca 24 lôžok)
RP46/Pri kostole II	RP93/Nad Žabincom II (cca 4 lôžka)
RP51/Šport pod starým cintorínom	RP94/Nad Žabincom III (cca 32 lôžok)
RP57/Pri Polhoranke I	RP96/Pri Kormanovi II (cca 4 lôžka)
RP58/Pri Polhoranke II	RP98/Pri Dobierkovi (cca 8 lôžok)
RP59/Šport pri moste na Sihelné	

2.6.3 URČENIE, NA KTORÉ ČASTI OBCE JE POTREBNÉ OBSTARAŤ A SCHVÁLIŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

Po schválení ÚPN-O Rabča nebude potrebné preveriť urbanisticko-architektonické riešenie podrobnejšou územnoplánovacou dokumentáciou na úrovni územného plánu zóny (ÚPN-Z).

2.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY, REKREÁCIE, ŠPORTU A CESTOVNÉHO RUCHU

2.7.1 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA

Záujem o výstavbu rodinných domov v obci pretrváva a navrhované, výhľadové plochy vychádzajú z požiadaviek obyvateľov obce. Obec disponuje značným plošným potenciálom vhodným pre výstavbu rodinných domov predovšetkým **na voľných plochách v okolí z.ú. s napojením na inžinierske siete, hlavnú cestnú komunikáciu I/78 Oravský Podzámok – Oravská Polhora** čo nie je moc dobré, nakoľko obec má 4674 obyvateľov a všetci využívajú len túto jednu hlavnú cestu. Dostupnosť na potrebnú občiansku vybavenosť je pomerne slabá, nakoľko väčšina OV je sústredená v strede obce „Gacel“ a obyvatelia z okrajových častí musia prekonať cca 3 km a obyvatelia, ktorí bývajú za Polhorankou ešte viac. **V súčasnosti prevažuje v obci bývanie v rodinných domoch až na úrovni 90%. Nachádza sa tu aj 9 bytových domov z 90. rokov postavených v centre obce „Gacel“.** Za minulý rok pribudlo v obci 25 nových rodinných domov. Obec však nepočíta do budúcnosti s výstavbou bytových domov.

S ohľadom na vplyv vlastníckych vzťahov predpokladáme, že v navrhovaných lokalitách pre RD bude zastavaná len časť navrhnutých pozemkov, preto bude potrebné navrhnuť väčší počet stavebných pozemkov (pre výstavbu rodinných domov počítame v priemere cca 600-800m²/1 stavebný pozemok). Pre jednotlivé lokality sme určili okrem označenia regulovanej plochy a jej pomenovania predovšetkým max. výšku zástavby (počet podlaží, pričom označenie + znamená s využitím 1 podkrovného podlažia) a koeficientu zastavanosti. Bližší popis je v Návrhu záväznej časti územného plánu obce článok 2 – Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky pre využitie jednotlivých plôch a intenzity ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch.

Pri rozvoji plôch pre bývanie sme vychádzali z predovšetkým skompaktnením zástavby **v zastavanom území obce**, kde je veľmi dobrá možnosť napojenia na existujúci dopravný systém i technickú vybavenosť. Jedná sa však o pomerne malé plochy prelúk medzi existujúcou zástavbou, pričom viac možností poskytujú čo sa týka rozľahlosti pozemkov, skôr smery **mimo zastavaného územia** do oboch strán nakoľko jeho tvar je úzky a pomerne dlhý cca 6 km. V existujúcej časti zástavby navrhujeme využiť aj miesta dožitého stavebného fondu s prispôbením charakteru zástavby v zmysle regulatívu Z1.

Po pravej strane z.ú. obce je najväčším limitom trasa VN 22 KV linka č. 1303 s jej ochranným pásmom. Koncové časti z.ú. obce, ktoré sa dotýkajú už katastrálnej hranice so susednými obcami z juhu Zubrohlava, zo severu Oravská Polhora sú tiež riešené v systéme rozširovania z.ú. do strán, pričom prechod do Oravskej Polhory je úplne plynulý a na prvý pohľad aj ťažko rozoznateľný. Časť „Grúň“ tiež patrí do z.ú. obce a jej rozvoj je orientovaný rozširovaním z.ú. skôr na západ a do koncových častí. S rozšírením z.ú. obce pre účely bývania počítame aj pre existujúcu lokalitu „Za vodou“ a k nej priradené navrhované rozvojové plochy konkrétne v južnej časti. V určitých miestach takého rozsiahleho územia určeného pre bývanie situáciu mierne zhorší okrem už spomenutej trasy VN napätia, svahovitosti terénu, v blízkosti Polhoranky podmáčané územia a v časti medzi lokalitou „Za vodou“ a „Žabincom“ aj vzácna príroda v CHKO Horná Orava a poloprírodné a prírodné biotopy na TTP. Ďalším obmedzujúcim prvkom pre výstavbu z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny je rozsiahla **navrhovaná genofondová plocha GP Nad Bormi** na podmáčaných plochách v hornej časti obce medzi Polhorankou a časťou zvanou „Nad Bormi“.

I.ETAPA Návrh (obdobie do roku 2027).....nárast celkom o cca 1282 RD t.j. o 4487 obyvateľov a to v nasledujúcich plochách :

- v hraniciach zastavaného územia obce
 - lokalita **RP2/Kubasakovka – Pavlakovka pod cestou** cca 12 RD, voľné plochy záhrad RD na začiatku z.ú. obce, je to vlastne prvá voľná plocha po ľavej strane cesty I/78, pričom 2 stavebné pozemky sú orientované k ceste kde je aj prvá zastávka SAD. Ostatné sú riešené s príjazdom zo západnej strany, kde sú umiestnené aj siete technického vybavenia. V strede lokality je ponechané ochranné pásmo pre navrhovanú kanalizačnú trasu. Západná časť už má charakter klesania, plošná výmera celkom predstavuje 1,2860 ha

- lokalita **RP14/Pudľakovka I** cca 1 RD, menšia plocha za Lesníckymi službami a terajším zberným dvorom po ľavej strane cesty I/78, medzi navrhovanou plochou a terajším rodinným domom bude potrebné ponechať priestor pre vybudovanie splaškovej kanalizačnej siete, nová komunikácia so sieťami technického vybavenia bude pod trasou vzdušného VN s jeho ochranným pásmom, ktoré bude rešpektované pri výstavbe, výmera celkom je 0,0975 ha

- lokalita **RP15/Mihaľakova II** cca 1 RD, tiež malá plocha po ľavej strane cesty I/78, umiestnená je za terajšou prelukou a v blízkosti navrhovanej regulačnej stanice plynu RP17/RS Rabča, naprieč stredom lokality je potrebné nechať voľný priestor pre trasy dažďovej a splaškovej kanalizácie, samostatná dopravná komunikácia nie je navrhovaná, výmera predstavuje 0,1448 ha

- lokalita **RP18/Pod ihriskom I** cca 20 RD, voľné plochy nadmerných záhrad v blízkosti futbalového ihriska v smere na východ, JZ stredom lokality prechádza navrhovaná obojsmerná komunikácia napojená na obojsmernú komunikáciu vedľa potoka Bystrá, ktorá zároveň zabezpečuje aj prístup k futbalovému ihrisku, vodovodná i splašková kanalizačná trasa je už zrealizovaná, výmera je 1,9671 ha

- lokalita **RP22/Gacel' Bystrá I** cca 18 RD, voľné plochy nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie v prevažnej väčšine v okolí pravého koryta Bystrej umiestnenej za centrom obce „Gacel“, malá časť pôdy je využívaná ako plocha záhrad, SV hranica lokality je umiestnená v línii ochranného pásma trasy VN 22 kV, JV je limitovaná ochranným pásmom potoka Bystrá, ďalším limitujúcim prvkom je ochranné pásmo navrhovanej trasy kanalizačného zberača smerujúceho do obce Rabčice, nová trasa obslužnej komunikácie s novými sieťami technickej vybavenosti prepája lokalitu s existujúcimi a tvorí jej ohraničenie zo SV strany, jedná sa o rovinatý terén o výmere 1,8608 ha

- lokalita **RP23/Gacel' Bystrá II** cca 14 RD, voľné plochy prevažne ornej pôdy v pokračovaní predchádzajúcej lokality, jej umiestnenie sleduje v SV smere komunikáciu III/52014 Rabča_Rabčice, z JZ sa dotýka ochranného pásma VN 22kV, na JV strane končí zhruba 40 m pred účelovou komunikáciou smerujúcou do HD Širava, napojenie navrhovanej obytnej výstavby bude riešené z novej obslužnej komunikácie, ktorá sleduje tvar pôvodnej poľnej cesty z konca centra obce „Gacel“ až po napojenie a nový zberný dvor pri HD Širava, jedná sa o rovinatý terén o výmere 1,4890 ha

- lokalita **RP25/Gacel'ovské bory** cca 30 RD umiestnených za centrom obce „Gacel“ s prístupom z komunikácie III/52014 Rabča_Rabčice po zrekonštruovanej dvojpruhovej komunikácii, na ktorú sa napája upokojená komunikácia ako súčasť obytnej zóny vedľa ochranného pásma Solného potoka, na ktorú sa napája druhá s vyústením vedľa bytového domu na konci centra obce „Gacel“, limitom pre rozvoj výstavby je ochranné pásmo VN 22 kV, ktoré prechádza aj stredom lokality, stredom lokality len v inom smere prechádza aj vodovodná trasa so svojim ochranným pásmom, jedná sa o rovinatý terén v blízkosti centra obce o výmere 3,6630 ha

- lokalita **RP41/Lánová I** cca 2 RD umiestnené na hornom konci obce v blízkosti je Pekáreň Rusina, malá plocha nad záhradami RD s prístupom z navrhovanej jednopruhovej upokojenej obojsmernej komunikácie, v malej SV časti je potrebné dodržať ochranné pásmo vodovodnej trasy smerujúcej do Oravskej Polhory, výmera je 0,1811 RD

- lokalita **RP42/Lánová II** cca 17 RD, susedí s predchádzajúcou lokalitou, prístup je zabezpečený cez obslužnú komunikáciu v smere od HD Farské, stredom lokality prechádza vodovodná trasa smerujúca do Oravskej Polhory a preto je v tejto časti potrebné ponechať zeleň, výmera 1,7060 ha

- lokalita **RP44/Lánová pod cestou I** cca 6 RD, pomerne malá lokalita po ľavej strane cesty I/78 a je posledná pred k.ú. obce Oravská Polhora (záver horného konca obce), v jej strede už stojí jeden rodinný dom, z južnej strany je jej rozvoj limitovaný ochranným pásmom VN 22 kV a obslužnou dvojpruhovou komunikáciou pokračujúcou z námestia pri kostole, jej západnou časťou prechádza navrhovaná kanalizačná trasa so svojim ochranným pásmom, výmera je 0,6073 ha v miere klesajúcom teréne od cesty I/78

- lokalita **RP49/Nad starým cintorínom** cca 4 RD, tiež pomerne malá lokalita s výstavbou rodinných domov v záhradách za existujúcimi rodinnými domami, plošná výmera je 0,4483 ha v miere klesajúcom teréne od cesty I/78

- lokalita **RP50/Pod starým cintorínom** cca 41 RD, pomer je trochu väčší pre plochu z.ú. preto ju radíme sem, územie je umiestnené pod starým cintorínom nakoľko svahové podmienky v tejto časti územia klesajú k Polhoranke, jedná sa o prvú lokalitu po ľavej strane cesty III/52015 Rabča_Sihelné, na ktorú je celé územie horného konca obce zhruba do 1/2 napojené cez priečnu zbernú komunikáciu, okrem RD je v území navrhované aj nové centrum pre OV, služby a pod., výmera je 5,1165 ha

- lokalita **RP61/Grúň pri moste na Sihelné** cca 3 RD, malá lokalita určená pre výstavbu rodinných domov na voľných rovinatých plochách či už záhrad na začiatku pri ceste III/52015 Rabča – Sihelné prípadne na nelesnej stromovej a krovinnej vegetácii pri Polhoranke, prístup a nová sieť technickej vybavenosti sú napojené na cestu III/52015 a MO komunikácie prechádzajúcej „Grúňom“, výmera je 0,3374 ha

- lokalita **RP62/Grúňanská I** cca 6 RD, malá lokalita určená pre výstavbu rodinných domov na voľných rovinatých plochách záhrad na začiatku obytného územia v časti „Grúň“ s prízdom cez navrhovanú MOK popri niekdajšom futbalovom ihrisku v hornej časti obce, výmera je 0,4861 ha
- lokalita **RP63/Grúňanská II** cca 2 RD, malá lokalita určená pre výstavbu rodinných domov na voľných rovinatých plochách záhrad tiež na začiatku obytného územia v časti „Grúň“ s prízdom cez existujúcu MOK, výmera je 0,2040 ha, umiestnenie po ľavej strane cesty prechádzajúcej stredom „Grúňa“
- lokalita **RP64/Grúňanská III** cca 2 RD, malé územie medzi ochranným pásmom Polhoranky a Hájkovým potokom v časti obce zvanej „Grúň“, výmera je 0,2529 ha
- lokalita **RP66/Grúňanská IV** cca 4 RD, voľné plochy záhrad vedľa ochranného pásma Hájkovho potoka a po ľavej strane MOK prechádzajúcej stredom „Grúňa“, výmera pre RD je 0,3180 ha
- lokalita **RP69/Grúňanská V** cca 2 RD, lokalita určená pre výstavbu rodinných domov na voľných rovinatých plochách záhrad v blízkosti zastávky SAD_Rabča_Grúň_Jednota, výmera 0,1920 ha
- s prevažnou väčšinou plôch mimo zastavané územie obce
 - lokalita **RP1/Kubasakovka – Pavlakovka nad cestou I** cca 5 RD, voľné plochy TTP RD na južnom začiatku k.ú. obce Rabča so susednou obcou Zubrohlava, plocha je vytvorená okolo už stojaceho 1 RD, prízdom a technická vybavenosť bude riešená v priestore navrhovanej MOK, výmera v svahovitom teréne predstavuje 0,6580 ha
 - lokalita **RP4/Morčinkovka** cca 1 RD, malá plocha vedľa navrhovanej MOK umiestnenej za ochranným pásmom Martinkovho potoka a z druhej strany ochranného pásma VN 22kV, stredom plochy prechádza aj prírodná vodovodná trasa, ktorá má tiež svoje ochranné pásmo, ktoré treba rešpektovať, výmera je 0,0895 ha
 - lokalita **RP5/Nad kovom I** cca 46 RD, územie lokality je pomerne hodne dopravne poprepávané 5-timi pozdĺžnymi komunikáciami, ktoré pokračujú v smere existujúcich, pričom jedna má charakter zbernej a ústi do navrhovanej križovatky na ceste I/78 v smere popri trase ochranného pásma miestneho potoka (v blízkosti sú navrhované aj športové plochy s verejnou zeleňou), nachádza sa tu trafostanica do ktorej je zaústená trasa VN 22 kV s ochranným pásmom a ešte aj naprieč celou lokalitou je vedená trasa VN 22 kV s ochranným pásmom, v smere tohto elektrického vedenia územím prechádza zemou aj diaľkový optický kábel a vodovodné trasy, svahovitost' je náročná a stúpa v smere na východ, posledné RD sú navrhované až športovým plochám za ochranným pásmom brehových porastov miestneho potoka, v návrhu je lokalita dopravne prepojená so susednou lokalitou RP6/Strelnica I (v dopravnom priestore je zemi uložená existujúca vodovodná trasa so svojim ochranným pásmom), výmera územia je 6,1790 ha
 - lokalita **RP6/Strelnica I** cca 18 RD, voľné územie záhrad za rodinnými domami, lokalitou prechádzajú tri navrhované MOK ústiace do križoviek na ceste I/78, dve kratšie komunikácie sa v priečnom smere spájajú so susednými lokalitami pričom jedna je umiestnená nad existujúcou vodovodnou trasou, výmera je 1,7550 ha
 - lokalita **RP7/Strelnica II** cca 16 RD, voľné územie záhrad medzi už postavenými dvoma RD, stredom lokality je navrhovaná MOK prepájajúca v pozdĺžnom smere územie so zbernou komunikáciou a v priečnom smere aj so susednou lokalitou RP9/Goborova, v JZ časti je ochranné pásmo vodovodnej trasy a na opačnej strane je ochranné pásmo VN 22 kV, územie vo orientované vo svahu a má 1,6100 ha
 - lokalita **RP8/Lubasovka I** cca 1 RD umiestnený za záhradami 2 pozemkov existujúcich RD, výmera 0,1085 ha
 - lokalita **RP9/Goborova** cca 21 RD, do územia lokality smeruje 1 MOK prepojená s cestou I/78 (stred dolnej časti obce) cez navrhovanú križovatku, ďalšia tiež pozdĺžna komunikácia je ale jedno pruhovaná ukončená obrátkom, v priečnom smere sa prepája aj so susednou lokalitou, malým kúskom západnej časti územia prechádza vodovodná trasa s ochranným pásmom a úplne na opačnom konci je tiež ochranné pásmo VN 22 kV a nad ním zberná komunikácia pre dolnú časť obce, výmera je 2,1505 ha, terén stúpa smerom na východ
 - lokalita **RP10/Pod Sivou I** cca 15 RD, umiestnenie lokality je po ľavej strane cesty I/78 od smeru Zubrohlava (zhruba stred dolnej časti obce), prízdom do lokality je cez 1 dvojpruhovú komunikáciu, ktorá ústi na rekonštruovanú cestu smerujúcu do časti obce zvanej „Pri Kormanovi“ a prechádza pozdĺžnou JZ obvodovou stranou územia a je ukončená otočkou v závere, v opačnom smere sú navrhované tiež obojsmerné komunikácie ústiace do 2 križoviek na ceste I/78 zhruba na jej začiatku a konci, v celej dĺžke územia treba rešpektovať ochranné pásmo vodovodnej trasy a navrhovaných trás kanalizácie splaškovej i dažďovej, výmera je 2,6980 ha, terén klesá k Polhoranke
 - lokalita **RP12/Luscoňovka - Šurinovka pri rieke I** cca 7 RD, nové územie s prízdom z rekonštruovanej komunikácie z časti „Pri Kormanovi“ a pri Polhoranke, doplnenie obytného územia na záhradách RD, terén klesá k Polhoranke, výmera 0,6321 ha
 - lokalita **RP13/Mihaľakova I** cca 142 RD, je to najväčšia lokalita v počte navrhovaných RD a aj teda výmery určenej pre ne, jedná sa o 16,8248 ha, jedná sa o územie ohraničené zo severu ochranným pásmom VN vedenia 22 kV smerujúceho do trafostanice pri bytových domoch, z východu až SV ochranným pásmom VN 22kV

v dĺžke cca 650 m, z juhu ochranným pásmom brehových porastov miestneho potoka vlievajúceho sa do Polhoranky, nad ktorým je trafostanica a veľmi blízko aj zastávka SAD Rabča_Pošta. Pre lepšiu orientáciu na východ od lokality je druhý vodojem v dolnej časti obce. Riešenie dopravy je pomerne zložitá nakoľko celou lokalitou prechádza 8 prejazdnych chodníkov, pričom všetky ústia na cestu I/78 a zabezpečujú prístup k existujúcim RD. V návrhu počítame s jednou zbernou obojsmernou komunikáciou začínajúcou odbočkou z cesty I/78 v časti pod ochranným pásmom miestneho potoka trochu pod $\frac{1}{2}$ rozlohy lokality v pokračovaní na SV, ktorá sa napojí na pokračovanie tejto komunikácie v smere za ochranným pásmom trasy VN22kV v celej dĺžke lokality, ďalšia križovatka na cestu I/78 je navrhovaná len cez jednopruhovú obojsmernú komunikáciu v hornej časti lokality a druhá v dolnej časti lokality, v území lokality treba rešpektovať ochranné pásmo podzemného VN napätia 22 kV končiaceho trafostanicou a vodovodnú trasu so svojim ochranným pásmom

- lokalita **RP26/Adamovka I** cca 76 RD, začiatok pomerne rozsiahleho územia končiaci na južnej strane ochranného pásma Soľného potoka, v území navrhujeme 4 obojsmerné pozdĺžne komunikácie, pričom jedna je jednopruhovú, všetky pomerne dlhé sú vzájomne poprepájané, so susednými lokalitami je prepojenie zabezpečené cez tie, ktoré sú na vonkajšom okraji lokality a majú charakter zberných komunikácií, SV hranica lokality končí ochranným pásmom napätia VN 22 kV, výmera lokality je 7,7232 ha

- lokalita **RP27/Adamovka II** cca 85 RD, susedná lokalita s predchádzajúcou lokalitou takže potrebné dopravné prepojenie je vyriešené, pričom vo vnútri lokality pribudli aj 2 priečne komunikácie, cez vonkajší okraj je riešená zberná komunikácia, ktorá ústi do existujúcej križovatky na ceste I/78, SV okraj tiež hraničí pri ochrannom pásme VN 22 kV, výmera je 8,4726 ha

- lokalita **RP28/Adamovka III** cca 6 RD, pomerne malé územie nad SV okrajom ochranného pásma VN 22 kV na voľných plochách ornej pôdy, prístup s technickou vybavenosťou je riešený na jeho vonkajšej SV strane a prepojený s predchádzajúcou lokalitou, výmera je 0,6800 ha

- lokalita **RP30/Pitáková I** cca 59 RD, územie v pokračovaní na sever od lokality RP27/Adamovka II kam patria 4 existujúce RD, dopravné prepojenie je cez 3 obojsmerné komunikácie, pričom všetky sledujú smer existujúcich jednosmerných komunikácií ústiach na cestu I/78, stred územia je riešený vo výhlade a takisto aj SV špic, výmera je 5,7657 ha

- lokalita **RP31/Kozáková I** cca 48 RD, susedí s predchádzajúcou lokalitou, územím prechádzajú 3 obojsmerné komunikácie, pričom všetky sledujú tvar existujúcich jednosmerných komunikácií začínajúcich na ceste I/78 a aj ústia do križovatiek na nej, jedna priečna ich prepája navzájom v priečnom smere a má charakter zbernej, v tejto lokalite je uvažované s druhým (menším) centrom obchodu, služieb, výmera je 5,14520 ha

- lokalita **RP32/Kaplica I** cca 61 RD umiestnených na sever od predchádzajúcej lokality, dopravné prepojenie je cez 3 navrhované obojsmerné komunikácie pričom všetky ústia do križovatiek na ceste I/78, naprieč celou lokalitou je navrhovaná priečna komunikácia prepájajúca hlavný zberný ťah, jej poloha sleduje smer existujúcej vodovodnej trasy pričom v pokračovaní na sever sa napája na pôvodnú poľnohospodársku cestu smerujúcu HD Farské, pri výstavbe RD je potrebné rešpektovať jej ochranné pásmo, výmera je 5,4520 ha

- lokalita **RP33/Hanuliakova I** cca 28 RD nad severnou časťou predchádzajúcej lokality, kúsok priečnej zbernej komunikácie je vzájomne prepojený na navrhovanú obojsmernú komunikáciu ústiacu do stykovej križovatky na ceste I/78 a druhá križovatka je napojená na existujúcu pozdĺžnu jednopruhovú komunikáciu, JZ časťou lokality prechádza ochranné pásmo vodovodnej trasy a jej súčasťou sú aj interakčné prvky _ vysoká stromová zeleň, výmera je 3,0708 ha

- lokalita **RP34/Nad pavilónom I** cca 6 RD, menšie územie ktorého stredom prechádza upokojená dvojpruhová komunikácia s obrátkom na konci v smere pôvodnej pozdĺžnej komunikácie, ktorá je ukončená na východnej strane za ochranným pásmom zaústením do priečnej zbernej komunikácie, výmera je 0,6598 ha

- lokalita **RP35/Nad pavilónom II** cca 21 RD, územie pod zbernou komunikáciou vedenou do HD Farské v hornej časti obce, na prístup k RD bude slúžiť táto komunikácia a ešte jedna dvojpruhová vo vnútri lokality ukončená obrátkom v smere pôvodnej poľnej cesty nad areálom Jaluma interiér, naprieč lokalitou prechádza trasa zásobovacieho vodovodného potrubia s jej ochranným pásmom, ktoré je potrebné dodržať, výmera lokality je 2,0368 ha

- lokalita **RP36/Nad pavilónom III** cca 12 RD, územie v blízkosti HD Farské komunikačne prepojené s okolím cez hlavnú zbernú obojsmernú komunikáciu vedenú v línii ochranného pásma VN 22 kV, ktorá najbližšie ústi do existujúcej poslednej križovatky na ceste I/78, výmera lokality je 1,4800 ha

- lokalita **RP43/Lánová III** cca 10 RD, posledná lokalita v hornej časti obce, jej severná časť sa dotýka katastrálnej hranice s obcou Oravská Polhora, navrhované plochy sú medzi ochranným pásmom VN22 kV a pôvodnou komunikáciou smerujúcej do tejto obce, v návrhu bude potrebná jej rekonštrukcia s napojením na hlavnú zbernú komunikáciu ústiacu do poslednej križovatky na ceste I/78, výmera je 1,1490 ha

- lokalita **RP52/Nad bývalým mlynom I** cca 5 RD, dva menšie územia v hornej časti obce po ľavej strane cesty II/521, na voľných plochách TTP, záhrad sú navrhované nové plochy oproti už terajším postaveným RD,

nové komunikácie sú zaústené do obslužných komunikácií ukončených stykovými križovatkami na ceste I/78, výmera oboch lokalít je 0,6113 ha

- lokalita **RP53/Nad bormi I** cca 61 RD, JZ ohraničenie lokality zasahuje v časti do zamokreného územia kde aj navrhujeme novú genofondovú lokalitu GP Nad Bormi, dĺžka lokality v tomto smere je 452 m, územím prechádza až 7 navrhovaných komunikácií a 3 stykové križovatky, pričom 2 ležia v priečnom smere - jedna po celom JZ okraji je zberná a druhá vo vnútri lokality je obslužná, na ne je napojených 3 pozdĺžnych komunikácií a jedna je napojená na existujúcu jednopruhovú komunikáciu, keďže sa jedná o pomerne rozsiahle územie sú tu navrhované aj plochy pre občiansku vybavenosť, výmera územia je 6,7001 ha

- lokalita **RP54/Rozvoja I** cca 36 RD, umiestnenie lokality je už v spodnej časti horného konca obce, stredom lokality prechádza priečna obojsmerná komunikácia napájajúca sa na predchádzajúcu lokalitu, v jej hornej časti je zaústená do pozdĺžnej komunikácie smerujúcej do navrhovanej križovatky na ceste I/78, na malom kúsku v hornej časti územia je plocha pre OV o ochranné pásmo kanalizácie a ústi tam dvojpruhová komunikácia prepájajúca časť obce „Grúň“ s centrom obce „Gacel“ a aj styková križovatka na preložke cesty I/78 vo výhlade, stredom územia v smere navrhovanej komunikácie je už zrealizovaná vodovodná a kanalizačná (splašková) trasa, výmera je 3,7705 ha

- lokalita **RP55/Rozvoja II** cca 20 RD, územie je situované pod existujúcou plochou RD, stredom prechádza obojsmerná komunikácia spájajúca túto lokalitu so susednými, vedľa JZ strany lokality končí plocha zamokreného územia a aj terén klesá, stredom územia v smere navrhovanej komunikácie je už zrealizovaná vodovodná a kanalizačná (splašková) trasa, výmera je 1,9581 ha

- lokalita **RP Radová I** cca 43 RD, nové územie za existujúcimi radovými rodinnými domami, 5 obojsmerných komunikácií rieši prepojenie tejto lokality na okolité územie, hornou časťou prechádza komunikácia spájajúca toto územie cez výhľadovú križovatku na preložke cesty I/78, druhá výhľadová križovatka je umiestnená v cca 1/2 lokality, smer preložky cesty I/78 sleduje smer kanalizačného zberača, výmera je 4,5196 ha

- lokalita **RP60/Šelcyk** cca 61 RD navrhovaných do najsevernejšej časti „Grúňa“, príjazd do lokality je buď cez komunikáciu III/52015 Rabča_Sihelné alebo cez miestnu obslužnú komunikáciu vedenú stredom z.ú. tejto časti obce, rovinatý terén so 6-timi novými komunikáciami vzájomne poprepájanými, rozvoj vo výstavbe zohľadňuje ochranné pásmo trasy VN22kV, výmera je 6,2930 ha

- lokalita **RP65/Pri Hájkovom potoku I** cca 33 RD umiestnených medzi Sihelnianskom, Hájkovým potokom a cestou III/52015 Rabča_Sihelné, na tejto komunikácii sú navrhované 2 stykové križovatky, z ktorých je možnosť príjazdu do lokality pričom jedna prechádzajúca stredom lokality smeruje až k ochrannému pásmu potoka a potom vyúsťuje na obslužnú komunikáciu prechádzajúcu stredom časti „Grúň“, v takto vymedzenom území je potrebné rešpektovať ochranné pásmo trasy VN 22 kV a skutočnosť, že príjazd k RD nie je možný priamo z cesty III/52015, výmera je 3,5182 ha

- lokalita **RP67/Pod Hájkou I** cca 3 RD, na juh od Hájkovho potoka, jedná sa o úzku lokalitu, ktorej stredom prechádza MOK jednopruhovú ukončenú obratiskom ale aj ochranné pásmo VN 22 kV, smeruje až k existujúcej výstavbe objektov slúžiacich na rekreáciu, ubytovanie, výmera je 0,3507 ha

- lokalita **RP68/Pod Hájkou II** cca 5 RD, územie v blízkosti predchádzajúcej lokality len ešte viac na západ, jedná sa o dve časti obytného územia dopravne prepojené s vyústením na MOK prechádzajúcu stredom „Grúňa“, výmera je 0,7600 ha

- lokalita **RP70/Grúňanská VI** cca 7 RD, územie na rovinnom teréne po ľavej strane MOK prechádzajúcej stredom „Grúňa“, na túto komunikáciu je lokalita napojená v pozdĺžnom smere za objektom Aditec s.r.o. (výroba zdravotných a špeciálnych matracov), v trase priečnej MOK je navrhovaná splašková kanalizácia, výmera je 0,7780ha

- lokalita **RP71/Grúňanská VII** cca 6 RD, umiestnenie je na tej istej strane ako predchádzajúca lokalita, pričom napojenie je riešené cez jednu MOK v pozdĺžnom smere, vo východnej časti 1/3 lokality je potrebné dodržať ochranné pásmo navrhovanej trasy splaškovej kanalizácie, výmera je 0,7796 ha

- lokalita **RP72/Grúňanská VIII** cca 32 RD, v strednej časti „Grúňa“ na rovinnom pozemku, zo západnej strany lokalita smeruje po existujúcu poľnú cestu a zo severnej strany do nej zasahuje ochranné pásmo VN 22 kV smerujúce do existujúcej trafostanice, navrhované sú 4 dvojpruhové komunikácie zokruhované so spomenutou poľnou cestou, ktorú bude potrebné zrekonštruovať na dvojpruhovú komunikáciu, v komunikáciách sú riešené aj nové trasy technického vybavenia, výmera 3,9124 ha

- lokalita **RP73/Grúňanská IX** cca 14 RD umiestnených vedľa dvojpruhovej MOK so zaústením na hlavnú MOK predchádzajúcu stredom časti „Grúň“ a na druhej strane na rekonštruovanú poľnú cestu, dĺžka komunikácie je až 395 m, výmera je 1,4744 ha

- lokalita **RP74/Grúňanská X** cca 8 RD, ukončenie „Grúňa“ územie oproti zastávke SAD Rabča_Grúň, terén západnej strany už mierne stúpa, jedná sa o zástavbu RD po jednej strane zhruba do 1/2 navrhovanej komunikácie, ale už ďalej po oboch stranách, výmera je 1,0177 ha

- lokalita **RP75/Grúňanská XI** cca 2 RD, posledné územie v časti „Grúň“, navrhovaná je jedna MOK ukončená obrátkom s výstavbou len po jej jednej strane, výmera je 0,1832 ha
- lokalita **RP76/Kráľovka I** cca 4 RD po pravej strane cesty MOK prechádzajúcej stredom „Grúňa“, jedna sa o svahovitý terén vo výmere 0,2958 ha
- lokalita **RP79/Pod Magurou I** cca 9 RD umiestnených po pravej strane Polhoranky v smere jej toku (v blízkosti je futbalové ihrisko TJ Oravan Rabča a výhľadová zastávka SAD), územie je prevažne rovinatý terén ornej pôdy pričom v smere na západ stúpa, jedna MOK sa napája na komunikáciu smerujúcu do celej časti zvanej „Za vodou resp. Magura“, výmera je 0,9705 ha
- lokalita **RP80/Pod Magurou II** cca 14 RD navrhovaných na konci časti zvanej „Za vodou resp. Magura“ vo svahovitom teréne, jedna sa o 2 samostatné časti, ktoré dopĺňajú existujúcu zástavbu na tomto návrší, sú vzájomne prepojené cez 3 komunikácie, v strede navrhujeme riešiť aj obchodné centrum s OV prípadne aj so službami, výmera je 1,5142 ha
- lokalita **RP84/Za vodou I** cca 1 RD, veľmi malé územie po pravej strane rekonštruovanej cesty prechádzajúcej časťami obce „Za vodou“, „Žabinec“, „Pri Kormanovi“, v blízkosti je TS 5, výmera je 0,0764 ha
- lokalita **RP85/Za vodou II** cca 29 RD, situovaných na rovinatom, ale zväčša zamokrenom teréne ornej pôdy alebo TTP, prístup do lokality je riešený cez 2 komunikácie dvojpruhové, vo výhľade budú riešené 2 stykové križovatky na preložke cesty I/78, riešené územie navrhované za nové zastavané územie a je prepojené práve takto so susednou lokalitou „Za vodou“ a z druhej strany „Žabinec“, výmera je 2,7988 ha
- lokalita **RP86/Žabinec I** cca 3 RD umiestnené za existujúcou zástavbou v časti obce zvanej „Žabinec“, navrhovaná komunikácia je v smere existujúcej, západná časť lokality sa už dotýka zamokreného rovinatého územia, výmera je 0,2787 ha
- lokalita **RP87/Žabinec II** cca 3 RD, voľné rovinaté plochy medzi existujúcou výstavbou prístupné z jednej rekonštruovanej komunikácie prechádzajúce touto časťou územia, výmera je 0,2376 ha
- lokalita **RP88/Žabinec III** cca 2 RD, voľné rovinaté plochy medzi existujúcou výstavbou prístupné z jednej rekonštruovanej komunikácie prechádzajúce touto časťou územia prípadne druhou smerujúcou do navrhovanej športovo-rekreačnej plochy RP94/Nad Žabincom III, výmera je 0,2376 ha
- lokalita **RP89/Žabinec IV** cca 1 RD, voľné rovinaté plochy medzi existujúcou výstavbou prístupné z jednej rekonštruovanej komunikácie prechádzajúce touto časťou územia, výmera je 0,0870 ha
- lokalita **RP90/Žabinec V** cca 4 RD, voľné rovinaté plochy medzi existujúcou výstavbou prístupné z jednej rekonštruovanej komunikácie prechádzajúce touto časťou územia v návrhu, vo výhľade už bude tadiaľto prechádzať cesta I/78, západná časť lokality sa dotýka GP Žabinec, výmera je 0,3098 ha
- lokalita **RP91/Žabinec VI** cca 2 RD, voľné rovinaté plochy medzi existujúcou výstavbou prístupné z jednej rekonštruovanej komunikácie v návrhu, vo výhľade už bude tadiaľto prechádzať cesta I/78, západná časť lokality sa dotýka GP Žabinec, výmera je 0,1809 ha
- lokalita **RP95/Pri Kormanovi I** cca 3 RD, voľné rovinaté plochy medzi existujúcou výstavbou prístupné z rekonštruovanej komunikácie prechádzajúce touto časťou územia zvanou „Pri Kormanovi“ a novou komunikáciou napájajúcou sa na ňu, západná časť lokality sa dotýka GP Žabinec, výmera je 0,2836 ha
- lokalita **RP97/Pri Dobierkovi I** cca 1 RD, voľné rovinaté plochy medzi existujúcou výstavbou prístupné z rekonštruovanej komunikácie prechádzajúce touto časťou územia zvanou „Pri Kormanovi“, západná časť lokality sa dotýka GP Žabinec, výmera je 0,0,0812 ha

Predpokladaný nárast RD - I. ETAPA_Návrh - obdobie do roku 2027 :

1. Popis regulovaných plôch v zastavanom území obce	RD	Nárast počtu obyvateľov o
RP2/Kubasakovka – Pavlakovka pod cestou	12	42
RP14/Pudľakovka I	1	4
RP15// Mihaľakova II	1	4
RP18/Pod ihriskom I	20	70
RP22/Gacel Bystrá I	18	63
RP23/Gacel Bystrá II	14	49
RP25/Gacelovské Bory	30	105
RP41/Lánová I	2	7
RP42/Lánová II	17	60
RP44/Lánová pod cestou I	6	21
RP49/Nad starým cintorínom	5	18
RP50/Pod starým cintorínom	41	144
RP61/Grúň pri moste na Sihelné	3	11
RP62/Grúňanská I	6	21
RP63/Grúňanská II	2	7

RP64/Grúňanská III	2	7
RP66/Grúňanská IV	4	14
RP69/Grúňanská V	2	7
1. Spolu	186	654
2. Popis lokalít s prevažnou väčšinou plôch mimo zastavané územie obce	RD	Nárast počtu obyvateľov o
RP1/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou I	5	18
RP4/Morčinkovka	1	4
RP5/Nad kovom I	46	161
RP6/Strelnica I	18	63
RP7/Strelnica II	16	56
RP8/Lubasovka I	1	4
RP9/Goborova	21	74
RP10/Pod sivou I	15	53
RP12/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke I	7	25
RP13/Mihalakova I	142	497
RP26/Adamovka I	76	266
RP27/Adamovka II	85	298
RP28/Adamovka III	6	21
RP30/Pitákova I	59	207
RP31/Kozákovka I	48	168
RP32/Kaplica I	61	214
RP33/Hanuliakova I	28	98
RP34/Nad pavilónom I	6	21
RP35/Nad pavilónom II	21	74
RP36/Nad pavilónom III	12	42
RP43/Lánová III	10	35
RP52/Nad bývalým mlynom I	5	18
RP53/Nad bormi I	61	214
RP54/Rozvoja I	36	126
RP55/Rozvoja II	20	70
RP56/Radová I	43	151
RP60/Šelcyk	61	214
RP65/Pri Hájkovom potoku I	33	116
RP67/Pod Hájkou I	3	11
RP68/Pod Hájkou II	5	18
RP70/Grúňanská VI	7	25
RP71/Grúňanská VII	6	21
RP72/Grúňanská VIII	32	112
RP73/Grúňanská IX	14	49
RP74/Grúňanská X	8	28
RP75/Grúňanská XI	2	7
RP76/Kráľovka I	4	14
RP79/Pod Magurou I	9	32
RP80/Pod Magurou II	14	49
RP84/Za vodou I	1	4
RP85/Za vodou II	29	102
RP86/Žabinec I	3	11
RP87/Žabinec II	3	11
RP88/Žabinec III	2	7
RP89/Žabinec IV	1	4
RP90/Žabinec V	4	14
RP91/Žabinec VI	2	7
RP95/Pri Kormanovi I	3	11
RP97/Pri Dobierkovi I	1	4

2. Spolu	1096	3833
Celkom (1. Spolu + 2. Spolu)	1282	4487

ZÁVER :

V rámci I. ETAPY_Návrh počet rodinných domov za sledovaných 15 rokov pri 100 % úspešnosti realizácie bude predstavovať nárast celkom **o 1282 RD, teda o 4487 obyvateľov** (o 96%) oproti terajšiemu stavu, ktorý je 4674. Spolu by teda obec mala 9161 obyvateľov.

II.ETAPA_Výhľad (obdobie do roku 2037).....**nárast celkom o cca 475 RD t.j. o 1669 obyvateľov a to v nasledujúcich plochách :**

- v hraniciach zastavaného územia obce
 - lokalita **RP109/Pudľakovka II** cca 2 RD, malé územie vedľa navrhovanej komunikácie slúžiacej aj pre prízjazd k ČS 01 Rabča, výmera je 0,1198 ha
 - lokalita **RP112/Nad Bystrou I** cca 2 RD na záhradách za RD pod NDV Potoka Bystrá, terén je svahovitý o výmere 0,1631 ha
 - lokalita **RP114/Pod ihriskom II** cca 9 RD na záhradách RD v časti obce pod existujúcim futbalovým ihriskom, terén v tejto časti územie postupne klesá až k Polhoranke, výmera je 0,7545 ha
- s prevažnou väčšinou plôch mimo zastavané územie obce
 - lokalita **RP99/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou II** cca 47 RD, voľné plochy umiestnené vo svahu na začiatku k.ú. obce na najjužnejšej strane, v blízkosti je už k.ú. obce Zubrohlava, lokalita sa skladá z 3 častí vzájomne dopravné poprepájaných, v jej strede je uvažované s výhľadovou TS, územie je cez 4 komunikácie poprepájané s okolitou výstavbou, výmera je 3,8713 ha
 - lokalita **RP100/Vilkovka Morčinkovka** cca 10 RD umiestnená nad spomenutou lokalitou resp. nad Martinkovým potokom, východné ukončenie tvorí ochranné pásmo VN 22 kV, lokalitou prechádzajú 2 jednopruhovú komunikáciu pričom jedna je ukončená obratiskom, výmera je 0,8323 ha
 - lokalita **RP101/Luscoňovka – Šurinovka** cca 16 RD, jedná sa o plochu vybranú plochu z navrhovanej plochy RP5/Nad kováčom I v JV časti s pokračovaním k Solnému potoku, vonkajším obodom prechádza zberná komunikácia pre dolnú časť obce, jedná sa o svahovitý terén s výmerou 1,0014 ha
 - lokalita **RP102/Javorová I** cca 8 RD, úzka lokalita s jednou 1 pruhovou komunikáciou v strede s ukončením obratiskom na voľných záhradách za RD nad prvou existujúcou križovatkou na ceste I/78
 - lokalita **RP103/Javorová II** cca 10 RD, územie v pokračovaní predchádzajúcej lokality uzatvára SV špic navrhovanej lokality RP5/Nad kováčom I, stredom lokality prechádza navrhovaná zberná komunikácia s otočením do smeru ochranného pásma Solného potoka, výmera vo svahovitom teréne je 0,8200 ha
 - lokalita **RP104/Morčinkovka pri rieke III** cca 31 RD, väčšia lokalita v časti po ľavom brehu Polhoranky v dolnej časti obce, prízjazd je riešený obvodovou západnou stranou po MOK, vo výhľade v tu bude prechádzať preložka cesty I/78, terén je skoro rovinný a klesá k Polhoranke, výmera je 2,5114 ha
 - lokalita **RP105/Luscoňovka – Šurinovka II** cca 6 RD, menšie územie pod druhou križovatkou na ceste I/78, jedná sa o územie voľných záhrad za existujúcimi RD, výmera je 0,4351 ha
 - lokalita **RP106/Strelnica III** cca 36 RD, doplnenie voľného územia zväčša záhrad na pravej strane cesty I/78 medzi už navrhovanými plochami, v západnej časti lokality je potrebné dodržiavať ochranné pásmo vodovodnej trasy, výmera je 2,9192 ha
 - lokalita **RP107/Lubasovka II** cca 17 RD, umiestnených tiež v dolnej časti obce po pravej strane cesty I/78, 2 komunikácie prepájajú lokalitu s okolitými, výmera je 1,4050 ha
 - lokalita **RP108/Pod sivou III** cca 29 RD, tiež sa jedná o stred dolnej časti obce ale po ľavej strane cesty I/78, územie sa zvažuje k Polhoranke, prízjazd do lokality je cez navrhovanú komunikáciu patriacu do lokality RP10/Pod sivou I
 - lokalita **RP110/Podľakovka III** cca 4 RD, malé územie s prízjazdom cez jednopruhovú komunikáciu vedenú popri ochrannom pásme miestneho potoka umiestnené pod lokalitou RP13/Mihaľakova I, výmera je 0,3625 ha
 - lokalita **RP111/Pri družstve** cca 4 RD, malá lokalita na JZ od HD Širava, zo západnej strany pri okraji lokality prechádza navrhovaná zberná komunikácia pre dolnú časť obce, výmera 0,3135 ha
 - lokalita **RP113/Nad Bystrou II** cca 8 RD na záhradách za RD pod NDV Potoka Bystrá a ochranným pásmom VN 22 kV, terén je svahovitý o výmere 0,6613 ha
 - lokalita **RP115/Adamovka IV** cca 53 RD, najväčšia lokalita v tvare trojuholníka nachádzajúca sa medzi ochranným pásmom VN 22kV a ochranným pásmom Solného potoka, terén mierne stúpa k Solnému potoku, stredom a JV okrajom prechádza navrhovaná zberná komunikácia pre hornú časť obce, vo vnútri územia je umiestnená TS, dopravne je prepojená so susednými lokalitami, výmera je 4,2396 ha

- lokalita **RP116/Pitákova II** cca 10 RD, vnútorné územie z 2 častí za existujúcimi RD po pravej strane cesty I/78 skoro v 1/2 hornej časti obce, v dolnej časti je potrebné rešpektovať ochranné pásmo vodovodnej trasy, výmera je 0,8733 ha

- lokalita **RP117/Pitákova III** cca 7 RD, vnútorné územie nad predchádzajúcou lokalitou v stúpajúcom teréne smerom na SV, výmera je 0,5500 ha

- lokalita **RP118/Pitákova IV** cca 27 RD, doplnenie územia severného špicu lokality RP30/Pitákova I, po vonkajších stranách S, V, SV je potrebné dodržať ochranné pásmo VN 22kV, pričom na S okraji je vytvorená TS, výmera je 2,2654 ha

- lokalita **RP119/Kozákovka II** cca 19 RD umiestnených na ornej pôde v 1/2 hornej časti obce po pravej strane cesty I/78 s ukončením na ochrannom pásme VN 22 kV, dve pozdĺžne komunikácie prepájajú lokalitu s okolím, v línii severnej prechádza navrhovaná trasa VN do novej TS umiestnenej v susednej lokalite, výmera je 1,5034 ha

- lokalita **RP120/Hanuliakova II** cca 6 RD, vnútorné územie lokality RP33/Hanuliakova I v hornej časti obce po pravej strane cesty I/78, v západnej časti je potrebné rešpektovať ochranné pásmo vodovodnej trasy, výmera je 0,4820ha

- lokalita **RP121/Hanuliakova III** cca 26 RD, väčšia lokalita v blízkosti HD Farské vo svahovitom teréne v hornej časti obce, stredom lokality prechádza MOK s ukončením v stykovej križovatke na ceste I/78, v západnej časti územia prechádza ochranné pásmo vodovodnej trasy, výmera je 2,0841 ha

- lokalita **RP122/Nad pavilónom IV** cca 8 RD, územie medzi navrhovanými lokalitami nad pavilónom Jaluma interiér, západná úzka časť končí na ochrannom pásme VN 22kV, výmera je 0,6420 ha

- lokalita **RP123/Lánová IV** cca 3 RD, malá lokalita v najsevernejšej časti obce v blízkosti katastrálnej hranice s obcou Oravská Polhora, spodným okrajom prechádza dvojpruhová MOK a západná strana končí na ochrannom pásme VN 22 kV, výmera je 0,2562 ha

- lokalita **RP124/Lánová pod cestou II** cca 11 RD, územie tiež na najsevernejšej strane kú. obce, ale po ľavej strane cesty I/78, dvojpruhová MOK prechádza lokalitou v smere od kostola, pod ňou je navrhovaná kanalizačná trasa, výmera terénu, ktorý klesá k Polhoranke je 0,8700 ha

- lokalita **RP125/Nad bývalým mlynom II** cca 20 RD, územie po ľavej strane cesty I/78 cca 140 m od starého cintorína, stredom prechádza 1 dvojpruhová komunikácia s vyústením do navrhovanej MOK a následne do stykovej križovatky na ceste I/78, pod ňou je v uvažované skrytie miestneho potoka do pásu verejnej zelene, územie klesá k Polhoranke, výmera je 1,6341 ha

- lokalita **RP126/Nad bormi II** cca 8 RD, umiestnených v dlhom podmáčanom území (cca 250 m) TTP v strede hornej časti obce, ale po ľavej strane cesty I/78, po jeho východnej okrajovej časti prechádza navrhovaná zberná komunikácia, okrem RD sú na jeho severnom začiatku navrhovaná aj centrum pre OV a Š, jej západná časť sa dotýka navrhovanej GP Nad Bormi, výmera je 1,5065 ha

- lokalita **RP127/Nad bormi III** cca 17 RD, vnútorné územie záhrad v strede hornej časti obce po ľavej strane cesty I/78, západná časť sa dotýka zamokreného územia a navrhovanej GP Nad bormi a južnou časťou prechádza ochranné pásmo kanalizačných trás, výmera je 1,8290 ha

- lokalita **RP128/Rozvoja III** cca 2 RD, malá lokalita za existujúcim RD v časti obce za radovými domami, jedná sa o zamokrené (podmáčané) územie s výhľadovou MOK na západnej strane, výmera je 0,1556 ha

- lokalita **RP129/Radová II** cca 7 RD umiestnených na najzápadnejšej strane za radovými domami, po jej západnej strane je vo výhľade riešená preložka cesty I/78 ponad existujúci kanalizačný zberač, výmera je 0,8365 ha

- lokalita **RP130/Pri Hájkovom potoku II** cca 2 RD, menšie územie v hornej časti obce na SZ konci pod komunikáciou III/52015 a Sihelnianskym potokom, výmera je 0,1365 ha

- lokalita **RP131/Pod Hájkou III** cca 2 RD, menšie dlhé a úzke územie v časti zvanej Pod Hájkou s prízjzdom z navrhovanej MOK ukončenej obrátkom, v jej strede je potrebné zachovať ochranné pásmo VN22 KV, výmera je 0,2130 ha

- lokalita **RP132/Pod Magurou III** cca 6 RD, územie po pravom brehu Polhoranky v strednej časti obce (v blízkosti je futbalové ihrisko TJ Oravan Rabča), terén mierne stúpa v smere na západ, dostupnosť je zabezpečená MOK vedenou po obvode západnej časti, výmera je 0,4638 ha

- lokalita **RP133/Magura IV** cca 4 RD, voľné plochy na ornej pôde v mierne svahovitom teréne, prízjazd je riešený po existujúcej MOK v časti obce zvanej „Magura“, osadenie RD orientovať ďalej od spomenutej MOK nakoľko tam budú umiestňované trasy technickej infraštruktúry, výmera územia je 0,3132 ha

Predpokladaný nárast RD - II. ETAPA _Výhľad - obdobie do roku 2037 :

1. Popis regulovaných plôch v zastavanom území obce	RD	Nárast počtu obyvateľov o
RP109/Pudľakovka II	2	7
RP112/Nad Bystrou I	2	7

RP114/Pod ihriskom II	9	32
1. Spolu	13	46
2. Popis lokalít s prevažnou väčšinou plôch mimo zastavané územie obce	RD	Nárast počtu obyvateľov o
RP99/Kubasakovka - Pavlakovka nad cestou	47	165
RP100/Vilkovka Morčinkovka	10	35
RP101/Luscoňovka - Šurinovka	16	56
RP102/Javorová I	8	28
RP103/Javorová II	10	35
RP104/Morčinkovka pri rieke III	31	109
RP105/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke II	6	21
RP106/Strelnica III	36	126
RP107/Goborova II	17	60
RP108/Pod sivou III	29	102
RP109/Pudľakovka III	2	7
RP111/Pri družstve	4	14
RP113/Nad Bystrou II	8	28
RP115/Adamovka IV	53	186
RP116/Pitákova II	10	35
RP117/Pitákova III	7	25
RP118/Pitákova IV	27	95
RP119/Kozákovka II	19	67
RP120/Hanuliakova II	6	21
RP121/Hanuliakova III	26	91
RP122/Nad pavilónom IV	8	28
RP123/Lánová IV	3	11
RP124/Lánová pod cestou II	11	39
RP125/Nad bývalým mlynom II	20	70
RP126/Nad bormi II	8	28
RP127/Nad bormi III	17	60
RP128/Rozvoja III	2	7
RP129/Radová II	7	25
RP130/Pri Hájkovom potoku II	2	7
RP131/Pod Hájkou III	2	7
RP132/Pod Magurou III	6	21
RP133/Magura IV	4	14
2. Spolu	462	1623
Celkom (1. Spolu + 2. Spolu)	475	1669

ZÁVER :

V rámci II. ETAPY_Výhľad počet rodinných domov za sledovaných 25 rokov pri 100 % úspešnosti realizácie bude predstavovať nárast celkom o **462 RD**, teda o **1623 obyvateľov**(o 17,72 %) oproti terajšiemu stavu spolu s návrhom, ktorý je 9161. Spolu by teda obec mala 10 830 obyvateľov.

2.7.2 NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU

Občianska vybavenosť predstavuje široký komplex zariadení a účelovo upravených plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie najrozmanitejších potrieb obyvateľov všetkých vekových kategórií. Obec v zmysle počtu obyvateľov radíme medzi veľké obce SR a v zmysle polohy a koncentrácie pohybu k spádovému sídlu miestneho významu pre susedné obce Rabčice, Oravská Polhora, Sihelné, Zubrohlava a Klin.

Hlavnou komunikačnou osou je cesta I/78 Oravská Polhora – Námestovo, ktorá prechádza celým cca 6 km dlhým z.ú. (spája južnú a severnú katastrálnu hranicu) a nadväzuje rádovo na seba skoro všetky objekty občianskej vybavenosti umiestnené väčšinou v rodinných domoch rekonštruovaných podľa druhu účelu. Výnimku (v zmysle umiestnenia v rodinných domoch) tvorí centrum obce časť pomenovaná „Gacel“ a na hornom konci Rabče časť územia s pomenovaním „Pri kostole“. Občianska vybavenosť uspokojivo pokrýva základné potreby súčasných obyvateľov pričom nepostačuje v športe, službách ako aj pre rozvoj rekreácie, cestovného ruchu.

Zamestnanosť vo všetkých druhoch nižšie popísanej občianskej vybavenosti v obci môže dosiahnuť cca 200 pracovných miest.

Podľa charakteru činností ju delíme na :

- **nekomerčnú občiansku vybavenosť** (verejnú resp. sociálnu vybavenosť) zabezpečovanú z polohy štátu, regiónu alebo obce (školsťvo, zdravotníctvo a sociálna starostlivosť, správa a riadenie, ochrana pred požiarom, osveťa) pričom na báze komerčnej môžu byť aj nešťatné napr. súkromné školy, cirkevné školy, súkromné zdravotnícke zariadenia a pod.

- **komerčnú občiansku vybavenosť**, ktorú ovplyvňuje trhové prostredie (predovšetkým čiastočne zariadenia telovýchovno – športové a zariadenia kultúrno-historické, potom verejné stravovanie, verejné ubytovanie, maloobchod, služby a pod.)

Prehľad existujúcich zariadení

Školstvo

• **Základná škola s Materskou školou Rabča** – veľký školský areál umiestnený v centre obce v lokalite „Gacel“ (pavilón II) a druhý menší areál v hornej časti Rabče v lokalite „Pri kostole“ (pavilón I). Členenie na pavilóny vyjadruje históriu vzniku školy aj jej umiestnenie.

Prvé zmienky o škole sú z 18. storočia n.l. kedy sa vyučovalo na fare a po domoch. Prvá drevená škola bola postavená v roku 1842 pri kostole, učilo sa 2 hodiny ráno a 2 hodiny pri kostole. Po 36-tich rokoch (1878-1962) začalo vyučovanie dole v obci pri starej pošte a boli tu 4 triedy a okolo 200 žiakov. V roku 1935 začalo vyučovanie v novej rímsko – katolíckej škole pri kostole kde boli 3 triedy a 171 žiakov. V roku 1962 bola otvorená 14 triedna ZDŠ v Gaceli v starom pavilóne, vyučovanie bolo na 2 zmeny. V roku 1991 bola dokončená prístavba ZŠ v Gaceli a vznikol nový pavilón. V roku 2002 prešla škola právnou subjektivitou a zároveň sa zlúčila s MŠ I a MŠ II aj so školskými jedálňami. V roku 2006 prešiel starý aj nový pavilón rekonštrukciou v decembri bola otvorená nová športová hala.

V školskom roku 2008/2009 navštevuje základnú školu 670 žiakov rozdelených do 30 tried (14 tried pre ročníky 1. – 4. a 16 tried pre ročníky 5. – 9.) pričom 27 kmeňových tried (616 žiakov) je v centre obce (pavilón II) a 3 triedy (54 žiakov) sú v hornej ZŠ pri kostole (pavilón I). **Počet pedagogických (45) a prevádzkových zamestnancov (13) je spolu 58.** Zarádame ju medzi najväčšie školy v okrese Námestovo. Žiaci sú výhradne z obce Rabča. Z roka na rok klesá počet detí a tým pádom aj návštevnosť školy. Najvyšší počet žiakov 817 bol zaznamenaný v školskom roku 2001/2002. Rozľahlý školský areál v centre obce je rozdelený na rekonštruovaný pavilón A a pavilón B a moderným európskym vybavením, s upravenými vonkajšími priestormi so zámkovou dlažbou o rozlohe 150m² a s parkovacími plochami pre cca 20 osobných automobilov. Triedy v pavilónoch ZŠ sú kompletne vybavené novým nábytkom, ďalej sú tu 2 špeciálne učebne počítačov a 2 jazykové učebne, 1 špeciálna učebňa prírodopisu, 1 fyziky, 1 chémie a 1 učebňa špeciálneho pedagóga a výchovného poradcu v jednej osobe. Ďalej sa tu nachádzajú 2 knižnice – jedna pre pedagógov a jedna pre žiakov (tu sa nachádza cca 4 000 zväzkov a je pravidelne k dispozícii). Vonkajší športový areál spĺňa dobrý štandard a pozostáva z 2 častí (plocha cca 35x30 m, 90x60 m). V jednej sa nachádza 1 basketbalové a 1 volejbalové ihrisko s umelým povrchom (od roku 2008) a v druhej časti je asfaltová plocha s hádzanárskym a volejbalovým ihriskom (od roku 1996). Táto časť je osvetlená a v zimných mesiacoch využívaná pre klzisko. Okolo tejto plochy je antuková atletická dráha v dĺžke 190 m so sektormi na skok do diaľky, skok do výšky, vrch guľou a hod kriketovou loptičkou. Každoročne sa tu uskutočňujú majstrovstvá okresu v atletike žiakov. Dominantou školského areálu je najväčšia parková zeleň v obci o rozlohe cca 5 000 m², ktorú by bolo vhodné rekonštruovať ako verejný priestor s upravenými chodníkmi, lavičkami, osvetlením, drobnou architektúrou. Stále je tento park využívaný pre beh žiakov na hodinách telesnej výchovy. Pýchou športového areálu je veľká a pekná športová hala (otvorená 12/2006, rozmer cca 31x50 m) v súčasnosti najväčšia v Oravskom regióne. Jej parametre a vybavenie umožňujú organizovať športové podujatia aj celoštátneho charakteru v hádzanej, basketbale, volejbale, stolnom tenise a futbale. Vo vnútri športovej haly je hľadisko pre 150 sediacich divákov. Okrem vyučovania telesnej výchovy a športových krúžkov ju využívajú aj športové oddiely TJ, športovci z celej spádovej oblasti a tiež široká verejnosť. V časti športovej haly sú novovybudované priestory dielní, dobré vybavenie majú aj priestory kuchynky s 3-mi kompletnými kuchynskými linkami. V školskom areáli je umiestnená aj zrekonštruovaná školská jedáleň, ktorá zabezpečuje stravu pre deti MŠ I, MŠ II, pre žiakov ZŠ, pre zamestnancov a pre cudzích strávníkov. Je tu 6 zamestnancov. Denne vydajú cca 170 obedov. Súčasťou školy je školský klub, ktorý podporuje odpočinkové, rekreačné, záujmové činnosti spojené s prípravou detí na vyučovanie. Pre veľký záujem boli otvorené 2 oddelenia, kde je sústredených 38 žiakov.

V školskom roku 2008/2009 navštevuje materskú školu 148 detí rozdelených do 7 tried (2 triedy – 40 detí sú v hornej materskej škole MŠ I pri kostole a 5 tried – 108 detí je v centre obce MŠ II). **Počet**

pedagogických zamestnancov je 10, pričom 6 je zamestnaných na plný úväzok a 4 sú na polovičný úväzok. **Počet prevádzkových zamestnancov je 4, spolu je to teda 14 zamestnancov.** MŠ II je umiestnená vedľa areálu ZŠ, takže deti majú svoj vlastný dvor s preliezkami, pieskoviskom a môžu navštevovať aj blízke športové vybavenie areálu ZŠ. Deti z hornej MŠ I majú tiež trochu menší dvor s preliezkami, pieskoviskom a 1 x mesačne v jarom, jesennom a zimnom období sú autobusom zväzvané do športovej haly.

Do budúcnosti plánujú dokončiť rekonštrukciu vonkajšieho športového areálu ZŠ, modernizáciu školy t.j. zriadiť ďalšiu multifunkčnú učebňu, zaviesť internet do kabinetov učiteľov, uskutočniť rekonštrukciu MŠ II formou prístavby a nadstavby s vytvorením 3 nových tried, 1 multifunkčného ihriska (šmýkačky, preliezky, pieskoviská, kolotoč, lavičky, hojdačky) v priestore medzi ZŠ a MŠ II.

- **Základná umelecká škola v Námestove – hudobný a výtvarný odbor Rabča** – je umiestnená v objekte patriacom ZŠ a MŠ v Rabči (II. pavilón) v centre obce v lokalite „Gacel“, ako prvý bol otvorený výtvarný odbor (09/1990) a až po 15-tich rokoch bol otvorený hudobný odbor (09/2005). Výtvarný odbor navštevuje 75 žiakov a vedie ich 1 pedagogický pracovník. Hudobný odbor so zameraním na klavír, hudobnú náuku a korepetície navštevuje 19 žiakov, ktorých vedú 2-ja pedagogickí pracovníci. Hudobný odbor je vybavený potrebnými učebnými pomôckami, tie sú však v majetku ZŠ a MŠ v Rabči, chýba odborná literatúra.

- **Umelecká škola** – súkromná sa nachádza tiež v centre obce „Gacel“ po ľavej strane cesty I/78 v objekte zvanom Obchodný dom, kde sú ešte aj iné služby a obchody pre občanov. Venujú sa výučbe hudby na klavíry, gitare.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

- **Obvodné zdravotné stredisko** – umiestnené v centre obce v lokalite „Gacel“. Nízko podlažný objekt pôdorysného tvaru do U, kde sú sústredení súkromní lekári, lekáreň, zubná laborantka. Súkromných lekárov je tu 9 (2 praktickí lekári pre dospelých, 3 praktickí lekári pre deti a dorast, 1 gynekológ a 3 stomatológovia), v lekárni pracujú 4 osoby a pracuje tu 1 zubná laborantka. Ešte jedna lekáreň je v Obchodnom dome po ľavej strane cesty I/78 tiež v centre obce. Vyššiu zdravotnú starostlivosť zabezpečuje Poliklinika v Námestove. Keďže sa jedná o pomerne rozsiahly objekt sú v ňom priestory pre obchod, služby, centrálnu kotolňu a požiarnu zbrojnicu.

- **Dom Charitas sv. Hildegardy z Bingenu Rabča** – menší objekt krízového strediska na hornom konci Rabče v lokalite „Pri kostole“ patriaci Spišskej katolíckej charite otvorený od 01.06.2008. Poskytuje sprevádzanie týraných detí, mladých ľudí a žien s deťmi. Ide o pomoc obetiam domáceho násillia v akejkoľvek forme. Pobytová forma pre 8 dospelých a 10 detí a mladých. Iná forma opatrovateľskej služby napr. pre starších občanov sa v obci nenachádza.

Správa a riadenie

- **Obecný úrad** – je umiestnený v centre obce v lokalite „Gacel“ na poschodí veľkého objektu, kde je zároveň aj Kultúrny dom s kinosálou a na prízemí rôzne obchody, služby. Je tu vytvorený priestor pre 9 kancelárií, zasadačku, ktorá je zároveň aj obradnou miestnosťou pre cca 40 osôb, sociálne zariadenia sú samostatné pre občanov a aj pre zamestnancov úradu, ktorých je tu 15.

- **Pošta** – sa nachádza takisto v centre obce v lokalite „Gacel“ v objekte oproti verejnemu parku. Na pošte pracuje 5 zamestnancov a nachádza sa tu automatická telefónna ústredňa, 2 telefónne automaty. V tomto objekte sú aj iné služby a obchody.

- **Rímskokatolícky farský úrad** – už v roku 1771 bola postavená v obci farská budova a 1772 zriadená farnosť, teda od tých čias datujeme vznik tohto úradu. Úrad sídli veľmi blízko pri rímsko-katolíckom kostole na hornom konci Rabče v lokalite „Pri kostole“ v primerane veľkom objekte, ktorý obývajú 2 farári.

- **Rabčan , obecné služby** – vznikol v roku 1994 ako príspevková organizácia obce, ktorej hlavnou činnosťou sú obecné neziskové služby akým je správa cintorína, miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, verejného osvetlenia. Ďalej spravujú budovy a byty obce a majú predajňu kancelárskych potrieb. Sídlia v centre obce v lokalite „Gacel“ v budove medzi ZŠ a MŠ v Rabči a budovou, kde je Obecný úrad. Zamestnaných je tu 9 osôb.

- **Rabčan s.r.o.** – obchodná organizácia so 100% účasťou obce. Spravuje obecný vodovod, výrobu tepla v centrálnej kotolni umiestnenej v areály obvodného zdravotného strediska, realizuje stavebnú činnosť, autobusovú dopravu pre príležitostné účely obce (1 autobus), nákladnú dopravu (1 nákladné auto), zemné práce (zemný stroj). Pracuje v nej 5 stálych zamestnancov a 4 až 6 SZČO podľa potreby. Sídlia v tom istom objekte ako Rabčan , obecné služby. V rámci revitalizácie centra obce „Gacel“ budú obe spoločnosti presťahované na do objektu umiestneného v areály HD Širava pričom terajší objekt bude asanovaný.

- **Lesné združenie obce Rabča** – sa stará o lesné porasty v k.ú. obce Rabča formou lesníckych prác, zabráňuje nelegálnym živelným výrubom, ochranou lesov, výsadbou nových lesných porastov

- **Urbár, pozemkové spoločenstvo obce Rabča** - sa stará o lesné porasty v k.ú. obce Rabča formou lesníckych prác, zabraňuje nelegálnym živelným výrubom, ochranou lesov, výsadbou nových lesných porastov, bude sídliť v nadstavbe budovy Domu služieb

- **Policajný zbor Rabča** – nemá priamo v obci svoje sídlo, ale je v pôsobnosti Obvodného oddelenia PZ v Námestove

Ochrana pred požiarom

- **Požiarňa zbrojnica** – je umiestnená v centre obce v lokalite „Gacel“ v spoločnom objekte, kde je aj s príjazdom z druhej strany Obvodné zdravotné stredisko. V obci je založený už 83 rokov Dobrovoľný hasičský zbor (členov má cca 40), ktorý má primerané materiálové vybavenie požiarnej výzbroje a výstroje a má jednu kanceláriu za Obvodným zdravotným strediskom, ktorá slúži na schôdze. Hasičská technika je prestarnutá a je ňou hasičské vozidlo RtHP CAS 25-cisterna, prives PPS 12. Tento hasičský spolok založili spoločne obce Rabča, Oravská Polhora, Rabčice a Sihelné, ale po určitom čase sa osamostatnili. Spolupracujú aj s hasičmi z poľskej gminy Świnna. Obec má prijaté VZN č. 4/1992 o požiarnej ochrane.

Osveta

- **Obecná knižnica** – je umiestnená v centre obce v lokalite „Gacel“ v objekte Domu služieb, kde sú sústredené i iné obchody a služby. Je v nej spolu cca 13 024 knižničných jednotiek pre 720 používateľov a možnosť verejného pripojenia na internet. Zamestnané sú tu 2 osoby.

- **Centrum kresťanskej mládeže** – je určené pre stretávanie mladých ľudí z obce v priestore na hornom konci v lokalite „Pri kostole“, objekt je kapacitne určený pre cca 30 osôb.

- **Slovenský červený kríž** – záujmové združenie občanov Rabče, ktoré má cca 30 členov a pre svoje potreby využíva kanceláriu za Obvodným zdravotným strediskom patriacu Dobrovoľnému hasičskému zboru.

Telovýchovno – športové zariadenia

- **TJ Oravan Rabča** – prevádzkuje svoju činnosť na futbalovom štadióne s tréningovým ihriskom nachádzajúcom pri sútoku Bystrého potoka a Polhoranky, kúsok pred centrom obce po ľavej strane cesty I/78. Zo západnej strany je postavený priestor pre tribúnu so šatňami a bufetom, kde sú 2 zamestnanci (plocha celkom cca 140x100 m). Do budúca treba počítať s jeho rozšírením a vytvorením verejného upraveného priestoru okolo neho s dostatočným počtom parkovacích plôch.

- **Školský areál ZŠ a MŠ Rabča a Športová hala** – boli popísané v časti Školstvo

- **Ostatné ihriská pre deti a mládež** – sú na niektorých miestach v obci viac alebo menej upravené napr. pri vstupe do obce v dolnej časti Rabče pri sútoku Martinkovho potoka s Polhorankou (plocha cca 80x40 m), v lokalite „Gacel“ v centre obce vedľa Obvodného zdravotného strediska (plocha cca 40x30 m), v hornej časti obce v lokalite „Pri kostole“ po ľavej strane cesty I/78 vo vzdialenosti cca 30 m od križovatky do obce Sihelné (plocha o rozmere cca 42x25 m) a ešte jedno ihrisko v severnej časti „Grúňa“ pri križovaní Polhoranky a cesty III/52015 Rabča – Sihelné (plocha o rozmere 100x60 m).

Kultúrne – historické zariadenia

- **Kultúrny dom** – sa nachádza v centre obce v lokalite „Gacel“ v objekte kde sú sústredené aj iné druhy občianskej vybavenosti. Vstup do KD je po ľavej strane cesty III/52014 Rabča – Rabčice. Vo vnútri sa nachádza tanečná sála pre 250 osôb, kinosála so širokouhlým kinom Orava s možnosťami audiovizuálnych prednášok, konferencií pre 322 osôb, pracujú tu 2 zamestnanci.

- **Kostol Navštívenia Panny Márie** (ev. č. ÚZPF 249/1) – je umiestnený v hornej časti obce v lokalite „Pri kostole“, patrí od 23.04.1963 do ÚZPF SR (uznesenie č. 16/63 SKK ONV Dolný Kubín), bol postavený v roku 1768 v architektonickom slohu baroka a v rokoch 1930 – 1931 prebehli stavebné úpravy vtedajšieho jednolodového kostola podľa projektov M.M. Harminca, kapacita 1500 osôb

- **Socha na stípe sv. Jána Nepomuckého** (ev.č. ÚZPF 249/2) – stojí pred kostolom, je ľudovou prácou z roku 1821, za NKP bola vyhlásená 29.09.1966 (uznesenie č.25/66 SKK ONV Dolný Kubín), v roku 2004 bola komplexne reštaurovaná

Verejné stravovanie

- **Pohostinské odbytové strediská** – sa nachádzajú v obci na rôznych miestach popri trase cesty I/78 aj v rekonštruovaných objektoch rodinných domov ale aj v objektoch občianskej vybavenosti, kde sú sústredené aj iné prevádzky služieb. V obci ich je 7, zamestnancov je cca 15 a cca 250 stoličiek.

- **Pizzérie** – sa nachádzajú len v centre obce v lokalite „Gacel“ po pravej strane cesty I/78 v počte 2, jedna je v zrekonštruovanom rodinnom dome (2 zamestnanci, 20 miest) navyše nákupného strediska COOP Jednota a druhá je v suteréne veľkého objektu kde je aj Kultúrny dom, Obecný úrad a ostatné iné obchody a služby (6 zamestnancov, 80 miest)

- **Cukráreň** – je v obci len jedna s posedením a nachádza sa presne v tom istom priestore, kde je druhá väčšia pizzeriá v centre obce v lokalite „Gacel“. Tvorí ju jeden cukrárenský chladiaci pult so zákuskami, počet zamestnancov a počet stoličiek teda zostáva taký istý. Súkromná cukrárenská výroba spojená s predajom výrobkov je v 1 rodinnom dome na Hlavnej ulici.

- **Reštaurácie** – sú dve. Jedna je znova v tom istom priestore, kde je zároveň pizzeriá s cukrárnou a druhá je v Penzióne Amito, ktorý je umiestnený po pravej strane cesty I/78 zhruba cca 600 m pred centrom obce (4 zamestnanci, 60 miest na sedenie).

Verejné ubytovanie

- **Penzión Amito** – sa nachádza po pravej strane cesty I/78 v zrekonštruovanom rodinnom dome zhruba cca 600 m pred centrom obce, otvorený je celoročne, v prízemí sa nachádza reštaurácia (4 zamestnanci, 27 lôžok)

- **Penzión Tomar** – sa takisto nachádza po pravej strane cesty I/78 v zadnej časti zrekonštruovaného rodinného domu, v ktorom je aj prevádzka na výrobu a predaj syrových výrobkov (1 zamestnanec, 11 lôžok)

- **Turistická ubytovňa ESO** – je umiestnená po pravej strane cesty III/52014 smerujúcej do Rabčíc, jedná sa o dvojpodlažný objekt vyskladaný z unimobuniiek s plochou strechou, v jednej časti je Pohostinstvo pod Brezami, do budúcnosti bude potrebná jeho rekonštrukcia (4 zamestnanci, 50 lôžok)

Maloobchod

- **Nákupné stredisko COOP Jednota** – sa nachádza v obci na 3 miestach. Jedno pre dolnú časť obce (po ľavej strane cesty I/78) so 4 zamestnancami, druhé v centre obce v lokalite „Gacel“ (po pravej strane cesty I/78) s 10 zamestnancami a tretie pre hornú časť obce v lokalite „Pri kostole“ (po pravej strane cesty I/78 pri odbočke k HD Farské) s 5 zamestnancami.

- **Obchodné prevádzky** – sa nachádzajú predovšetkým popri hlavnej ceste I/78 v objektoch rodinných domov zrekonštruovaných za tým účelom, ale aj vo väčších objektoch občianskej vybavenosti v počte cca 31, zamestnanci sú vo väčšine prípadov priamo obyvatelia rodinných domov v počte cca 60. Jedná sa o predaj potravín, stavebného materiálu, rozličného tovaru, syrových výrobkov, textilu, obuvi, mäsových výrobkov, cukrovín, pracovných odevov Kajotex, farby laky, domáчих potrieb, drogérie, kancelárskych potrieb, železiarskeho tovaru, poľnohospodárskych potrieb, elektropotrieb, bytových doplnkov, suvenírov, zlata a hodiniek, náboženských potrieb, kvetinarstvo, pekárenských výrobkov.

Služby

- **Dom smútku** – menší objekt postavený v roku 1975 tiež v lokalite „Pri kostole“, ktorý neslúži na zhromažďovanie ľudí, ale len na chladenie pozostalých, pretože sa tu nachádza 1 miestnosť o rozmere 5 x 8,7m s chladiacim boxom, do budúcnosti sa počíta s jeho rekonštrukciou a rozšírením

- **Cintoríny** – sú v obci dva v hornej časti v lokalite „Pri kostole“ po ľavej i pravej strane cesty III/52015 Rabča – Sihelné. Pôvodný menší cintorín po ľavej strane cesty má plochu 0,54850 ha, ktorá je plne využitá. Určité rezervy sú na novom cintoríne za kostolom s plochou 1,46 ha, ktorý je využitý na cca 90% a počíta sa s jeho rozšírením. Urnový háj chýba.

- **Finančné služby** – v centre obce v lokalite „Gacel“ sa nachádza 1 bankomat Slovenskej sporiteľne umiestnený na objekte Kultúrneho domu, kde je aj Obecný úrad a ostatné služby a obchody. Od 01.05.2009 bola zrušená pobočka Slovenskej sporiteľne v Rabči. Ďalej v Obvodnom zdravotnom stredisku je umiestnená 1 pobočka poisťovne Allianz a 1 pobočka Prvej stavebnej sporiteľne, kde sú zamestnané 2 osoby.

- **Služby v obci** – sú rôzne a rozmiestnené sú predovšetkým popri hlavnej ceste I/78 v objektoch rodinných domov zrekonštruovaných za tým účelom, ale aj vo väčších objektoch občianskej vybavenosti a na dvoch areáloch hospodárskych dvorov v počte cca 20, pričom zamestnanci sú vo väčšine prípadov priamo obyvatelia rodinných domov a pracujú vo svojej rodinnej firme. V počte ich môže byť cca 40 a v prípade sezónnych prác sa ich počet môže zvýšiť o cca 20. Služby predstavujú širokú škálu a patrí tam automobilová preprava, zákazkové šitie, vedenie účtovníctva, Lesbora lesníckej služby, zberné suroviny, poľnohospodárske a lesníckej služby, kaderníctvo, pneuservis, kozmetika, verejné WC, autoopravovňa, gáter na drevo, preprava dreva, autoopravovňa, autoškola, oprava elektrospotrebičov, vysušovanie muriva, stavebné firmy, požičovňa svadobných šiat a kostýmov, oprava obuvi.

ZOZNAM			
fyzických a právnických osôb, ktorí podnikajú na území obce a sú evidovaní na Obecnom úrade v Rabči			
Podnikateľ	Predmet podnikania	Ulica	č. d.
ŠKOLSTVO			

ZŠ s MŠ Rabča	Škola	Rabčická	410
ZUŠ Námestovo	Pobočka Rabča, odbor hud.,výt	Rabčická	410
Fernezová Zuzana	Umelecká škola	Hlavná	427
ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ			
Súkromní lekári			
MUDr. Harmata	Stomatológ	Rabčická	330
MUDr. Hornák Jozef	Stomatológ	Rabčická	330
MUDr. Procházková	Stomatológ	Rabčická	330
MUDr. Plevová	Gynekológ	Rabčická	330
MUDr. Benčíková	Všeobecný lekár	Rabčická	330
MUDr. Kanderková	Všeobecný lekár	Rabčická	330
MUDr. Matúšová	Detská lekárka	Rabčická	331
MUDr. Bendžala	Detský lekár	Rabčická	331
MUDr. Straňák	Detský lekár	Rabčická	330
Zubné laboratórium			
Čučková Monika	Zubná laborantka	Rabčická	330
Lekárne			
Strýčková Oľga, Mgr.	Lekáreň VIOLA	Rabčická	329
Stoklasová Beáta,Mgr.	Lekáreň KAMILKA	Hlavná	427
Charita			
Spiš.kat. charita	Dom Charitas sv. Hildegardy z Bilgenu Rabča	Kostolná	850
SPRÁVA A RIADENIE			
Obecný úrad Rabča	Samospráva	Hlavná	426
Kozák Ján	Slovenská pošta a.s.	Rabčická	334
Rímsko-kat.far.úrad	Cirkev	Kostolná	851
Ratica Štefan	Rabčan, obecné služby	Rabčická	412
Kobiliak Pavol	Rabčan, s.r.o.	Rabčická	412
Lesné združenie obce	Lesné združenie		
URBÁR	Pozemkové spoločenstvo	Rabčická	334
OCHRANA PRED POŽIAROM			
Dobrovoľný hasičský zbor v Rabči	Požiarňa zbrojnica	Rabčická	329
OSVETA			
Galčíková Ružena	Obecná knižnica	Rabčická	334
Rímsko-katol. cirkev	Centrum kresťanskej mládeže	Kostolná	852
Slovenský červený kríž	Prvá pomoc, kurzy, soc. pomoc	Rabčická	329
TELOVÝCHOVNO – ŠPORTOVÉ ZARIADENIA			
TJ ORAVAN Rabča	Šport – futbal, hádzaná, st.tenis a.i.	Bystrá	342
KULTÚRNO – HISTORICKÉ ZARIADENIA			
Adamčík Ján	Miestne kultúrne stredisko	Hlavná	426
Adamčík Ján	Dychová hudba Rabčanka	Hlavná	426
Budzeľová Katarína	Ženský spevácky zbor MARANATHA	Bystrá	336
Ing. Vladimír Briš	Rabčiansky chýrnik	Hlavná	426
Kostol Navštívenia Panny Márie (č. ÚZPF 249/1)		Kostolná	853
Socha na stĺpe sv. Jána Nepomuckého (č. ÚZPF 249/2)	stojí pred kostolom		
VEREJNÉ STRAVOVANIE			
Pohostinské odbytové zariadenia			
Galčík Radovan	Bar SIVÁ	Hlavná	126
Adamčík Miroslav	Bar MIMO	Športovcov	305
Vnenčák Miroslav	Pohostinstvo Pod brezami	Rabčická	374
Ing. Pavol Harbut	Bar Laverna	Hlavná	426
Adamčíková Monika	Pohostinstvo Gacel	Hlavná	432
Turac Ferdinand	Bar Biliard	Hlavná	441
Metesová Marta	Bocian u Staprasu	Hlavná	799

Pizzérie			
Adamčíková Monika	Pizzéria	Hlavná	426
Gonšenica Rastislav	Pizzéria	Hlavná	441
Cukráreň			
Adamčíková Monika	Cukráreň	Hlavná	426
Pitáková Anna	Cukrárenská výroba	Hlavná	567
Reštaurácie			
Turac Milan	AMITO-penzión	Hlavná	238
Adamčíková Monika	Reštaurácia	Hlavná	426
VEREJNÉ UBYTOVANIE			
Turac Milan	AMITO-penzión	Hlavná	238
Hrubjak Anton	Penzión	Hlavná	273
VnenčákováDrahomíra	ESO-turistická ubytovňa	Rabčická	374
MALOOBCHOD			
COOP Jednota	Predaj rozličného tovaru	Hlavná	126
COOP Jednota	Predaj rozličného tovaru	Hlavná	432
COOP Jednota	Predaj rozličného tovaru	Hlavná	801
Obchodné prevádzky			
Miklušák Miroslav	Predaj rozličného tovaru	Hlavná	61
Galčík Ernest	Predaj rozličného tovaru	Hlavná	126
Milan Turac	AMITO predaj rozličného tovaru	Hlavná	207
Jagnešáková Gabriela	Predaj rozličného tovaru	Hlavná	279
Cubinková Anna	GACEĽ predaj rozličného tovaru	Gacelovská	325
Čučka Milan	Predaj rozličného tovaru	Rabčická	347
Sahuľová Ľudmila	Predaj rozličného tovaru	Hlavná	430
Jagnešáková Anna	Predaj rozličného tovaru	Hlavná	577
Kobyliak Pavol	JAKOB predaj rozličného tovaru	Hlavná	715
Odumorková Jana	Predaj rozličného tovaru	Kostolná	888
Kolčáková Margita	FY GRÚŇ predaj rozlič. tovaru	Grúňanská	968
Košútová Eva	Predaj cukrovíniiek	Rabčická	330
Lušiová Renáta	Predaj zmrzlíny	Hlavná	Gacel'
Kobyliak Pavol	Predaj výpočtovej techniky	Rabčická	334
Kramarčík Ľubomír	PNS	Hlavná	Gacel'
Šimurda Tomáš	ELSPOL predaj elektroinštalácie	Rabčická	412
Kubík Ján	Predaj remeselníckych potrieb	Hlavná	798
Ing. Ľubo Labaj	L-PARKET predaj podláh	Hlavná	427
Piták Marián	Predaj cukrovíniiek	Hlavná	441
Laššák Vladimír	Predaj hračiek	Rabčická	334
Kovaličková Gabriela	predaj mäsa + cukrovíniiek	Hlavná	431
Domin Ján	predaj mäsa + cukrovíniiek	Hlavná	325
Kšenzuláková Eva	Predajňa Fatima nábož. témat.	Rabčická	327
Kozák Daniel	Svadobka CAROLINE	Hlavná	325
Slovík Ivan	predaj zeleniny	Hlavná	303
Predaj Textilu			
Ľudmová Anna	Predaj textilu	Hlavná	325
Zboroňová Renáta	Predaj textilu	Rabčická	326
Metesová Martina	Predaj textilu	Hlavná	427
Katarína Pitáková	KAJOTEX predaj prac.obleč.	Hlavná	427
Brenkusová Valéria	BRENKUSOVÁ-VESNA predajňa textilu	Hlavná	
Metes Ľuboš		Kostolná	845
Kozáková Johana	Predaj textilu	Hlavná	

Irena Hrubjaková	OBUV POD LIPOU predaj obuvi	Rabčická	
Terézia Somsedíková	predaj textilu	Grúňanská	983
Predaj Secondhandu			
Adamčíková Darina	Predaj secondhandu	Rabčická	327
Ratulovská Anna	Predaj secondhandu	Rabčická	330
Pajta Igor	Predaj secondhandu	Adamovka	508
Bajzová Terézia	Predaj secondhandu	Kostolná	895
Rusnáková Jana	Predaj secondhandu	Rabčická	ObZS
Predaj stavebného materiálu			
Lubomír Ganobják	Predaj stavebného materiálu	Hlavná	101
Ing. Čelko	UNIPAL, predaj piesku, štrku	Družstevná	
Ingrid Grígeľová	Predaj stavebného materiálu	Chotárna	
Ján Kovalík	Predaj stavebného materiálu	Goborová	176
Piták Marián	Predaj stavebného materiálu	Hlavná	441
Pohrebníctvo, kvetinarstvo			
Helena Pitáková	Kvety HELA, kvetinár.+pohreb.	Rabčická	327
Štefan Zboroň	Pohrebníctvo	Rabčická	334
Gabriela Kovalíčková	Kvetinarstvo	Hlavná	431
Jagnešáková Anna	Kvetinarstvo	Hlavná	426
Kvasniaková Katarína	Kvetinarstvo	Hlavná	
Zlatníctvo			
Adamčíková Marta	Predaj zlata, hodínok	Rabčická	334
Predaj autosúčiastok, železiarstvo			
Slovík Milan	MAS predaj mot.súč., priem.tov.	Hlavná	426
Maťuga Ján	Poľnopotreby, želez., domác.pot.	Hlavná	426
SLUŽBY			
Dom smútku	Chladenie pozostalých	Kostolná	852
Cintoríny (starý a nový)	Pohrebné miesta		Kostolná
Finančné služby			
Allianz	poisťovňa	Rabčická	330
Pitáková Anna	Prvá stavebná sporiteľňa	Rabčická	330
Zákazkové šitie			
Jaňáková Justína	Zákazkové šitie	Radová	472
Kormanová Jolana	JOKO, zákazkové šitie	Hlavná	9
Tatarková Margita	Zákazkové šitie	Goborová	180
Žitňáková Margita	Zákazkové šitie	Mlynská	357
Chov oviec, sťahovanie dreva			
Ing. Jozef Djubek	EUROLIGNA-sťahovanie dreva	Bystrá	337
Kaderníctvo, kozmetika			
VnenčákováDrahomíra	Kaderníctvo SIMONA	Hlavná	290
Neupauerová Anna	Kaderníctvo	Rabčická	334
Dominová Ľubomíra	Kaderníctvo	Rabčická	330
Gužíková Ľudmila	Kozmetika	Rabčická	330
Baľáková Emília	Kozmetika	Hlavná	243
Adamčíková Zuzana	Kaderníctvo	Hlavná	427
Oprava elektrospotrebičov			
Pilatíková Bernardeta	Oprava elektrospotrebičov	Rabčická	334
Iné služby			
Brišová Justína	VEK	Hlavná	85
Metes Marián	EMADE – kontrola emis. technického stavu	Hlavná	
Autoškola			
Prisenžňák František	Autoškola	Rabčická	412
Pneuservis			
Zboroň Michal	Pneuservis	Hlavná	304
Kolčák Marián	Autoopravovňa	Družstevná	

Pilarčík Jozef	Autoopravovňa	Grúňanská	966
Ing.Jozef Djubek	Oprava áut	Farská	
Automobilová preprava			
Žitniaková Margita	Preprava AVIOU	Mlynská	357
Korman Ján	Preprava AVIOU, zákaz. šitie	Hlavná	9
Korman Ján	Autodoprava	Družstevná	HD
Kolčák Pavol	Preprava	Hlavná	62
Vysušovanie muriva			
Bugeľ Jozef	REN s.r.o.-vysušovanie muriva	Rabčická	331
Stavebné firmy			
STASMO, s.r.o.	Hrubják Frant.,stavebné práce	Rabčická	330
Kobyliak Pavol	JAKOB,st.obch.činnosť	Hlavná	715
Kozák Ján	ORMO,st.a mont.činnosť	Adamovka	529
Korman Milan	CELSTA	Hlavná	260
Ing.Ratica Juraj	ORAVIA s.r.o.	Riečna	859
Požičovňa svadobných šiat a kostýmov			
Jana Podstrelená	požičovňa šiat	Radová	450
Oprava obuvi			
Glovaťáková Jana	Oprava obuvi	Rabčická	312
Vedenie účtovníctva			
Jagnešáková Mária	Vedenie účtovníctva	Rabčická	334
Bugeľová Daniela	Vedenie účtovníctva	Rabčická	331

Návrh riešenia občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou

Občianska vybavenosť predstavuje široký komplex zariadení, ktorých cieľom je uspokojovanie najrozmanitejších potrieb obyvateľov všetkých vekových kategórií, plní významnú úlohu pri tvorbe charakteristiky obce. Jej vhodný a účelný návrh dáva možnosť pre obec získať na jednej strane svoj typický obraz, ale na druhej strane zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj návštevníkov dostatočné uspokojovanie ich potrieb súvisiacich s obchodom, službami a remeslami, ktoré majú v obci a regióne tradíciu, vzdelaním, zdravotníctvom, kultúrou, zábavou, sociálnou starostlivosťou a pod. Bude sa vyvíjať postupne spolu s rastom obyvateľstva s jeho potrebami.

Pri návrhu a rozmiestnení zariadení občianskej vybavenosti sme vychádzali z predpokladanej veľkosti a funkcie obce a jej spádového územia, ktoré je pomerne značné a v zmysle navrhovaných a následne výhľadových lokalít určených pre bývanie bude ešte väčšie. Pri rozmiestňovaní zariadení základnej občianskej vybavenosti bola hlavným kritériom obsluha obyvateľstva s primeranou pešou dostupnosťou. Terajšie jedno hlavné **centrum obce „Gacel“** je polohovo umiestnené skutočne v centre obce medzi Bystrou a Soľným potokom po pravej strane cesty I/78. Je v ňom sústredená skoro celá najdôležitejšia občianska vybavenosť obce - verejná správa a riadenie (okrem Rímskokatolíckeho farského úradu, ktorý je v hornej časti obce v lokalite „Pri kostole“), zdravotníctvo, najväčší školský pavilón patriaci ZŠ a MŠ Rabča (druhý malý pavilón na miestach pôvodnej školy je umiestnený v hornej časti obce) so svojimi športovými plochami, s modernou krytou športovou halou, kultúrne zariadenie, knižnica obce, požiarňa zbrojnica, najväčšia výroba v obci realizovaná firmou Elvin s.r.o. a množstvo obchodov, služieb v jeho okolí. Keďže vzdialenosť medzi začiatkom a koncom z.ú. je v smere len jednej komunikácie I/78 cca 6 km obyvatelia obce to majú pomerne hodne dopravné – komunikačne náročné (či už s následným parkovaním v centre obce ale aj s frekvenciou dopravy po jednej dlhej komunikácii) a hlavne tí, ktorí bývajú na začiatku, na konci obce a potom aj v častiach „Grúň“, „Za vodou“, Žabinec“ a „Pri Kormanovi“. K zmenšeniu tohto problému v centre obce „Gacel“ už bola vypracovaná projektová dokumentácia – „Revitalizácia verejného priestranstva v obci Rabča _ centrum Gacel I“ (Promiprojekt s.r.o., Ing. arch. Košťál, Ing. Milan Vorčák, Ing. Gabriel Adam, 08/2009).

Druhým centrom obce ale menšieho významu oproti predchádzajúcemu je **lokalita „Pri kostole“** po pravej strane cesty III/52015 Rabča_Sihelné. Na tomto území je umiestnený a hodne navštevovaný jediný kostol v obci - Kostol Navštívenia Panny Márie (kultúrna pamiatka) so Sochou na stĺpe sv. Jána Nepomuckého (kultúrna pamiatka) umiestnenou pred ním. V blízkosti sa nachádza Rímskokatolícky farský úrad, Dom Charitas sv. Hildegardy z Bingenu Rabča, Centrum kresťanskej mládeže, Dom smútku s novým a starým cintorínom, menší školský areál ZŠ a MŠ Rabča (pavilón I). Na voľných plochách je ešte riešené parkovanie a menšie ihrisko pre deti a mládež. V okolí križovatky dvoch ciest a to I/78 a III/52015 je sústredených pár obchodov, služieb a plochy určené pre výrobu.

V I. ETAPE Návrhu a II. ETAPE Výhľad počítame s primeraným množstvom plôch tohto charakteru OV, ktoré sa stanú súčasťou obytných, rekreačných území a to :

- v pokračovaní revitalizácie centra obce „Gacel“ aj na druhej strane cesty III/52014 Rabča – Rabčice
- v hornej časti obce v lokalite „Pri Kostole“ pre územie medzi terajšou OV, kostolom a aj pred vstupom do kostola
- s novým funkčným využitím pre existujúcu doposiaľ nevyužívanú plochu v dolnej časti obce vedľa zastávky SAD Rabča_Ratica - označenie plochy regulatívom Z7
- s novými a výhľadovými plochami OV, ktoré sa stanú súčasťou obytných, rekreačných území v rámci celej obce v lokalitách - RP31/Kozákovka I, RP50/Pod starým cintorínom, RP53/Nad bormi I, RP54/Rozvoja I, RP77/Kráľovka II, RP80/Pod Magurou II a vo výhľade RP126/Nad Bormi II

Tieto centrá sú určené pre uspokojovanie potrieb obyvateľov i návštevníkov obce a úzko súvisia s bývaním ale aj s rekreáciou, športom a oddychom. Jedná sa o lokalizáciu rôznych druhov zariadení, ktoré v obci chýbajú a sú doporučené pre umiestňovanie a zlepšovanie vybavenosti v obci.

Pre rozvoj zariadení občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry ÚPN-O Rabča navrhuje :

- a.) využiť voľné kapacity v nevyužitých podkroviach občianskej vybavenosti a ich celkovom dispozičnom prehodnotení pre umiestňovanie takýchto aktivít
- b.) na takého účely sú vhodné i neobývané a často aj chátrajúce rodinné domy (vyžadujúce rekonštrukciu príp. asanáciu)
- c.) začať riešiť aj druhú časť verejného priestranstva toho centra obce „Gacel“ umiestneného po pravej strane cesty III/52014 Rabča_Rabčice (plochy s existujúcou OV, ktorým je Dom služieb, Obvodné zdravotné stredisko, obchody, služby v rodinných domoch a pod.)
- d.) keďže obec je pomerne veľká z hľadiska počtu obyvateľstva riešiť aj opatrovateľskú službu pre starých a imobilných občanov (penzión, dom dôchodcov) príp. sociálne domy (pre opustené matky s deťmi, pre neprispôsobivých občanov a pod.)
- e.) sústredenie základnej občianskej vybavenosti (obchod, služby, príp. hotel, penzión pre nových obyvateľov ale aj pre rozvoj cestovného ruchu) na vyčlenených plochách v rámci či už nového funkčného využitia pre existujúcu plochu v dolnej časti obce vedľa zastávky SAD Rabča_Ratica (označenie plochy regulatívom Z7), ale aj pre úplne nové plochy v rámci lokalít – RP31/Kozákovka I, RP50/Pod starým cintorínom, RP53/Nad bormi I, RP54/Rozvoja I, RP77/Kráľovka II, RP80/Pod Magurou II vo výhľade RP126/Nad Bormi II
- f.) zriadiť niektoré chýbajúce základné služby – pedikúru a manikúru, zberňu šatstva, zberňu surovín, čistiareň, ďalšiu cukráreň, kaderníctvo príp. špecializované služby - informačnú a cestovnú kanceláriu a pod., ich umiestnenie sa pripúšťa aj v rámci RD, ale samozrejme aj v nových, výhľadových objektoch OV
- g.) zriadiť aspoň sezónny bufet na ploche futbalového ihriska TJ Oravan Rabča
- h.) revitalizovať verejný park v centre obce „Gacel“ pred ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II), pričom uvažovať s novou dopravnou komunikáciou začínajúcou na križovatke vedľa Domu služieb v pokračovaní do areálu ZŠ a MŠ Rabča, s novými parkovacími miestami po ľavej strane cesty III/52014, dotvoriť jeho priestor lavičkami, drobnou architektúrou s osvetlením a prechodom pre peších, upravenou verejnou zeleňou
- ch.) riešiť revitalizáciu námestia v hornej časti obce „Pri Kostole“ pre územie medzi terajšou OV, kostolom a aj pred vstupom do kostola ako komunikačno – spoločenského - stretávacieho centra pre obyvateľov hornej časti obce s ostatnými obyvateľmi, nakoľko na toto miesto prichádzajú všetci obyvatelia obce Rabče, ktorí radi navštevujú Kostol Navštívenia Panny Márie a aj obyvatelia zo susednej obce Oravská Polhora
- i.) dobudovať ostatné plochy pre športové aktivity súvisiace s OV (futbalové, tenisové, volejbalové, pre minigolf.....a pod.), zriadiť požičovňu športových potrieb (bicyklov, korčulí,...a pod.), pre aktivity spojené s rozvojom cestovného ruchu, na tento účel vyčleniť nové územia - RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP20/Gacel I, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné, RP77/Kráľovka II, ostatné menšie územia tohto charakteru sa stanú súčasťou obytných území
- j.) vybudovať nové miestne cyklotrasy vo vzájomnom prepojení so zariadeniami OV a s prepojením na okolité obce - v smere na juh so Zubrohlavou, na východ s Rabčicami, na sever s Oravskou Polhorou, na SZ so Sihelným, na Z s Oravským Veselým a na JZ s Klinom

2.7.3 NÁVRH RIEŠENIA VÝROBY

2.7.3.1 Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskej produkcie patrí katastrálne územie obce do horskej výrobnjej oblasti s celkovou veľmi nepriaznivou produkčnou schopnosťou poľnohospodárskych pôd. Prírodné podmienky okresu predurčujú hlavnú orientáciu poľnohospodárstva na výrobou objemového krmiva a tým na chov hovädzieho

dobytka, ošípaných, oviec, kôz a koní. Územie patrí do typu s veľmi malou produkciou, strednou intenzifikáciou a veľmi malou intenzifikáciou priamych nákladov. Z rastlinnej produkcie sa poľnohospodárstvo zameriava na plodiny ako sú obilniny – pšenica, raž, triticales, ovos.

Z pohľadu histórie po roku 1945 zostalo poľnohospodárstvo spojené s chovom hospodárskych zvierat hlavným zdrojom obživy väčšiny obyvateľov obce. Chotár sa skladal zo 7 rali, ktoré niesli mená Dolnosediacka, Odelgova, Michaliakova, Gacelova, Pitáková, Záleskova, Hornosedliacka. Rale sa chotárom tiahli v smere juhozápad – severovýchod, priečne voči hlavnej ceste a rieke Polhoranke. V roku 1949 bolo založené JRD I. typu so 72 členmi. Hospodáriť sa začalo na vlastnej a tiež prenajatej pôde, ktorá počas výstavby Oravskej priehrady zostala nevyužitá (po odsťahovaní obyvateľov Slanice) a tiež na cirkevnej pôde. Postupne z roka na rok prebiehali presvedčovacie akcie na vstup do družstva no len keď sa požadované výsledky nedosiahli, tak rada MNV v roku 1968 založila Výbor Zväzu slovenských jednotlivito hospodáriacich roľníkov, ktorý sa neskôr premenoval na Miestne spoločenstvo jednotlivito hospodáriacich roľníkov v Rabči. V roku 1975 bolo vybudované mechanizačné stredisko na hornom konci obce dnes s názvom HD Farské. Pôda bola dosť rozdrobená, časť roľníkov v tomto období bola zamestnaná mimo obce i mimo okresu. Pôda, z ktorej sa dodávky neplnili bola nakoniec zoštatnená a od začiatku 70-tych rokov sa opäť aktivizovala agitačná činnosť na založenie JRD. V priebehu ďalších rokov sa veľký kus práce vykonal práve v investičnej výstavbe. V rokoch 1979 – 1980 sa vybudovali priestory pre ustajnenie 800 kusov hovädzieho dobytku a senníky o kapacite 8000 m³ na HD Širava v Rabči. V roku 1984 dalo JRD do prevádzky modernú farmu dojnic pre 660 kusov s príslušnými skladovacími priestormi. Vyrástla aj nová zemiakáreň s komplexnou triediacou linkou a ďalšie stavby. Družstvo si postupne zabezpečilo dostatočný strojový park. Dobudovalo sa mechanizačné stredisko v hornej časti obce.

V súčasnosti na území katastra obce hospodári **Poľnohospodárske družstvo Magura Rabča**. Z celého k.ú. obhospodaruje 511,70 ha trvalých trávnatých porastov a 230,00 ha ornej pôdy (spolu je to 741,70 ha t.j. 53,28% z poľnohospodárskej pôdy). Zameriava sa na rastlinnú, živočíšnu výrobu a produkciu mlieka. Zvyšok je v súkromných rukách obyvateľov obce, ktorí si svoju pôdu obrábajú sami na rozsiahlych záhradách pri rodinných domoch ale aj na lúkach, ornej pôde v iných častiach k.ú. obce. Obyvatelia si dopestujú hlavne zeleninu a ovocie a chovajú v menšom množstve aj hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy a kone.

V PD Magura Rabča je zamestnaných 19 stálych zamestnancov, sezónne v lete ešte príjmu max. 2 zamestnancov. Prevádzky sú sústredené na dvoch hospodárskych dvoroch. Menší je v hornej časti obce HD „Farské“ a väčší je za centrom obce „Gacel“ pri ceste III/52014 do Rabčíc HD „Širava“.

Na väčšom HD „Širava“ sa nachádza farma dojnic, senník, prífaremné hnojisko, sklad na slamu, teľatník, sklad obilia a pri vstupe je stacionárna (pevná) váha. Je tam viac priestorov, ktoré sú buď v prenájme alebo sú aj odkúpené. V prenájme je kovovýroba (výroba kovových plotov a zábradlí), stolárska výroba, autoservis, sklad uhlia, autodoprava, piliarska výroba.

Na HD „Farské“ je v prednej časti areálu administratívna jednopodlažná budova, jedáleň (plošne pre cca 20 osôb) so závodnou kuchyňou (denne pre 100 obedov) aj pre menšie firmy v okolí, autodielňa, sklad na uskladnenie strojov (5 traktorov, 2 nákladné autá, 2 samohybné nakladače, 1 špeciálne vozidlo CAS-10 (požiarne účely a vývoz močovky), v prenájme sú stavebniny, výroba truhel, spracovanie dreva (gáter), preprava dreva, kovovýroba (umelecké kovové ploty a zábradlia).

Poľnohospodárska produkcia je zameraná na (produkcia k 01.12.2008) :

- rastlinnú výrobu - pestovanie obilnín pšenica, raž, triticales, ovos na rozlohe 20 ha
- živočíšnu výrobu - len na chov hovädzieho dobytku - kravy dojné 138 ks
 - teľa do 6 mesiacov 59 ks
 - do 1 roka veku jalovice 47 ks
 - 1 až 2 ročné jalovice 74 ks
 - chovné jalovice (teľné) 32 ks
- Spolu.....350 ks

Pestovanie je teda na ploche 20 ha **pričom 74 ha poľnohospodárskej pôdy patrí k vzácnym biotopom poloprirodných a prírodných TTP** nachádzajúcich sa na určitých plochách v časti „Širava“ (tam sú dve 6701/1, 5701/1) a vo väčšom množstve v časti „Žabinec“ (plochy s označením 6905/1, 7806/2, 7821/1, 7817/1, 7803/1, 7808/1, 7819/1, 7822/1, 7813/2, 7820/1, 8805/1, 8804/1, 8802/2). Na nich je obmedzené hospodárenie a musia sa v tom území dodržiavať všetky ustanovenia Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v zmysle neskorších predpisov ako aj všetky rozhodnutia orgánov životného prostredia.

K všeobecným odporúčaniam patrí :

- a.) vlhké pôdy je nutné kosiť ľahkými mechanizmami len v čase preschnutia, aby sa nepoškodil pôdny kryt
- b.) napájadlá sa musia lokalizovať mimo podmáčaných lokalít odvedením časti vody na príľahlú suchšiu časť lokality

- c.) na spásaných plochách je potrebné redukovať rozsah náletu, tak aby tento nepokrýval viac ako 20% plochy a aby bolo možné celú plochu lokality využívať na pastvu hospodárskych zvierat
- d.) na pasených plochách je potrebné udržiavať zaťaženie v rozmedzí 0,3-0,6 VDJ/ha
- e.) pasienky zaťažovať rovnomerne a brániť zarastaniu okrajov
- f.) nitrofilné a ruderalné spoločenstvá (spoločenstvá burín) kosiť v období pred kvitnutím burinných druhov a to podľa možnosti 2x za rok. Mlázde na týchto plochách intenzívne spásť, aby sa využil efekt silného zošlapávania, ktoré ruderalné druhy neznášajú
- g.) na plochách nie je možné vykonávať žiadne prísevy
- h.) pri aplikácii hnojenia a košarovania je nutné dodržiavať usmernenia stanovené v Pláne rozvoja vidieka
- i.) pokosenú biomasu je potrebné z plôch odstrániť
- j.) mulčovanie je vhodné len ako jednorázový zásah na obnovu zarastených porastov, nie je možné ho vykonávať opakovane ako pravidelný spôsob obhospodarovania

Charakteristika druhov pozemkov

V riešenom (katastrálnom) území obce Rabča s celkovou výmerou 2515,7369 ha zaberá o niečo väčšiu plochu poľnohospodárska pôda 1392,1992 ha (55,34%) v porovnaní s nepoľnohospodárskou pôdou 1123,5377 ha (44,66%). Z poľnohospodárskej pôdy sú najviac zastúpené trvalé trávnaté porasty 938,4306 ha (37,30%), ornej pôdy je 448,7289 ha (17,84%) a záhrad je 5,0397 ha (0,20%). Z nepoľnohospodárskej pôdy sú to lesné pozemky 847,5454 ha (33,69%), zastavané plochy a nádvoria 137,6359 ha (5,47%), ostatné plochy 106,8569 ha (4,25%) a zvyšok vodné plochy 31,4995 ha (1,25%).

Identifikačný znak, stav k 07/2012 :

Katastrálne územie (k.ú.) Rabča	č. 850 772
Počet parciel „C“	5314
Vlastníci – počet parciel	3133

Výmera k.ú. - prehľad ÚHDP k 07/2012 :

Druh pozemku	Výmera v ha	%
Orná pôda	448,7289	17,84
Záhrady	5,0397	0,20
Trvalé trávnaté porasty	938,4306	37,30
Poľnohospodárska pôda spolu	1 392,1992	55,34
Lesné pozemky (LP)	847,5454	33,69
Vodné plochy (VP)	31,4995	1,25
Zastavané plochy a nádvoria (ZP)	137,6359	5,47
Ostatné plochy (OP)	106,8569	4,25
Spolu LP, VP, ZP, OP	1 123,5377	44,66

Celková výmera k.ú.	2 515,7369	100,00
----------------------------	-------------------	---------------

Charakteristika bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek

Pôdu definujeme ako samostatný útvar, ktorý vznikol premenou vrchnej časti zemskej kôry pôsobením pôdotvorných činiteľov, ktorými sú: materská čiže pôdotvorná hornina, reliéf (tvary zemskeho povrchu a geologické procesy, ktoré na ňom prebiehajú), podnebie, organizmy (rastliny, živočíchy, mikroorganizmy), podzemná i povrchová voda, vek pôdy a činnosť človeka. Pôda nie je stála. Zmenou niektorého z pôdotvorných činiteľov dochádza postupne k zmenám jej vlastností. Na charakter pôd a ich kvalitu zásadne vplyva najmä človek. Rozsiahlym odlesňovaním a rozoraním strmých svahov už v dávnej minulosti došlo k odplavovaniu pôdných častíc, k deštrukcii pôdných horizontov a tým sa kvalita, úrodnosť pôdy znižovala. Tento proces žiaľ pokračuje i v súčasnosti.

Zloženie pôd a ich skeletnosť závisí od horninového zloženia, reliéfu, geomorfologických procesov, podnebia, pôsobenia rastlín a mikroorganizmov, látkovej výmeny a hydrologických pomerov. Na poľnohospodársky využívaných pozemkoch obsah živín a pôdna reakcia závisí tiež od množstva a spôsobu hnojenia. Pôdne druhy určujeme podľa zrnitosti, pôdne typy podľa pôdotvorného procesu.

Z hľadiska bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ) sa v území tvoriacom okolie z.ú., kde budeme predpokladať určité stavebné zámery a iné návrhy, nachádzajú predovšetkým **so skupinou 7 a 9 zhruba narovnať, polovicu z nich tvoria pôdy zaradené do skupiny 8 a najmenej pôd síce najlepších je v skupine 6**, ktoré sa nachádzajú popri Polhoranke so začiatkom od jej sútoku so Soľným potokom a Bystrou v pokračovaní popri futbalovom ihrisku až po začiatok lokality Pod Sivou. Po ľavej strane postupne od lokality Za

vodou v smere na JV (cez Žabinec, cez lokalitu Pri Kormanovi) až ku katastrálnej hranici s obcou Zubrohľava. Ešte sem patrí plocha okolo najjužnejšieho okraja k.ú. po pravej strane Polhoranky. Všetky hranice BPEJ s označením kódov a skupín sú zaznačené vo výkresoch grafickej časti.

Veľmi chladný, vlhký klimatický región je charakteristický pre všetky druhy spomenutých BPEJ, pričom priemerný úhrn zrážok je viac ako 800 mm, priemerná teplota je 5° C.

Vo vymedzenom priestore kde predpokladáme určité stavebné zámery a iné návrhy, sú čo sa týka svahovitosti terénu najlepšie podmienky **s úplnou rovinou – bez prejavu plošnej vodnej erízie (0 – 1°)** pričom aj expozícia svahu (orientácia voči svetovým stranám) je všesmerná je v časti Malkovky (smer na susednú obec Rabčice), malinký kúsok kde sa v návrhu počíta s preložkou cesty I/78 zo smeru Oravská Polhora, okraj okolo potoka Hájka, najväčšiu časť tvorí plocha po pravej strane pozdĺž potoka Polhoranka so začiatkom od sútoku so Sihelnianskym potok až končí po časť za futbalovým ihriskom TJ Oravan Rabča, potom rovinatý terén prechádza na ľavú stranu t.j. od sútoku Polhoranky so Soľným potokom a Bystrou až po katastrálnu hranicu, pričom od cesty smerujúcej do časti „Pri Kormanovi“ je rovinatý terén aj po pravej strane Polhoranky a tiež pokračuje až po katastrálnu hranicu. Iba o niečo viac plôch sa nachádza **v miernom svahu (3 – 7°) s orientáciou východ a západ (JZ-SZ a JV-SV)** čo sa považuje za rovnocennú orientáciu v takomto klimatickom regióne. Jedná sa o plochy na JV začiatku z.ú. obce až po južnú časť Martinkovho potoka, od centra obce „Gacel“ v smere na JV (lokalita Mihaľakova I, II, Horská) a v smere na sever od hranice z.ú. obce postupne až ku HD „Farské“ s ukončením pri katastrálnej hranici s Oravskou Polhorou, severná časť k.ú. okolie lokality Šelcyk v smere ku katastrálnej hranici s Oravskou Polhorou a Sihelným. **Stredný svah (7-12°) so severnou (negatívnou) expozíciou** je na jednom mieste, ale z oboch strán k nemu sú výraznejšie až príkre svahy, takže je aj dosť ťažko rozoznatelný a je plošne malý. Jedná sa o najjužnejšiu hranicu z.ú. obce v časti „Gacel“, ktorá v úseku o šírke cca 50 m a dĺžke 600 m smeruje k lesným porastom na rali Pitákovej II. **Vo výraznom svahu (12-17°)** sú umiestnené lokality Ferletovka, Goborova, začiatok severovýchodného ohraničenia lokality Malkovky, ľavá strana pobrežia Polhoranky so začiatkom cca 250 m od potoka Hájka s ukončením pri navrhovanej komunikácii spájajúcej časť „Grúň“ cez športovo-rekreačnú lokalitu Polhoranka so z.ú. obce vedenom popri ceste I/78. **Príkrý svah (17-25°)** sa nachádza v južnej časti územia pod lokalitou Magura medzi 2- mi poslednými rodinnými domami, medzi ktorými tečie miestny potok a južná časť „Grúňa“ s ukončením v polovici lokality zvanej Kráľovka. **V strmom zráze (svah väčší ako 25°)** sa nachádza severná polovica lokality Šurinovka II na začiatku obce po pravej strane ochranného pásma VN, najužnejší kúsok Kráľovky, východ a západ lokality Magura. Pre všetky lokality umiestnené vo výraznom, príkrom svahu a v zráze platí severná (SZ-SV) t.j. negatívna orientácia k svetovým stranám v tomto klimatickom regióne. **Hlboké pôdy (viac ako 60 cm)** s ornica bez štrku a kameňov sa nachádzajú na ľavej strane lokality Drunek na začiatku obce a v južnej časti lokality Radová v pokračovaní k pravému brehu Polhoranky v postupne na sever popri pravej strane navrhovanej preložky cesty I/78 až k novému obchodno-športovému centru v lokalite Pri starom cintoríne.

Prehľad pôd podľa BPEJ udáva nasledovná tabuľka :

Číslo BPEJ	Popis	Zrinitosť	Bonita
1063212 1063442 1063242 1063445 1063545	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké	7
1082682 1082685 1082875 1082785 1082882	Hnedé pôdy na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké až ťažké	9
1072212 1072215 1072412 1072245 1072345 1072415 1072515 1072545 1072445	Hnedé pôdy glejové na rozličných substrátoch	stredne ťažké až ťažké	9
1089222 1089225	Hnedé pôdy oglejené a hnedé pôdy kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké – ľahké, typické	8

1011042 1011025 1011022	Nivné pôdy glejové na aluviálnych sedimentoch	stredne ťažké	7
1094212 1094213 1094002	Glejové pôdy	stredne ťažké až ťažké	9
1014065 1014062	Plytké nivné pôdy na aluviálnych sedimentoch	stredne ťažké až ľahké	7
1069212	Hnedé pôdy oglejené a hnedé pôdy kyslé oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké	7
1006045 1006012	Nivné pôdy na nekarbonátových aluviálnych sedimentoch	ľahké	6
1095005	Rašelinové pôdy	-	9

Charakteristika existencie hydromelioračných zariadení

V katastrálnom území obce Rabča nie sú evidované žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácií š.p., Bratislava. Je však evidované **detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom hydromelioračných stavieb, ktorý je vo vlastníctve PD Magura Rabča**. Jeho životnosť je 40 rokov od uvedenia do prevádzky t.j. celé odvodnenie je funkčné a je zakreslené vo výkresoch grafickej časti.

Jedná sa o nasledovné drenážne systémy v k.ú. Rabča :

- ev. číslo 5303052 – Odvodnenie a úprava toku Zubrohlava, drenáž o celkovej výmere 30 ha, do užívania bola daná v roku 1970
- e. číslo 5303168 – Odvodnenie pozemkov Rabča II., drenáž o celkovej výmere 102 ha, do užívania bola daná v roku 1985
- ev. číslo 5303153 – Odvodnenie pozemkov Rabča, drenáž o celkovej výmere 308 ha, do užívania bola daná v roku 1983
- ev. číslo 5303156 – Odvodnenie pozemkov a úprava toku Oravská Polhora II., drenáž o výmere 208 ha, do užívania bola daná v roku 1984
- ev. číslo 5303152 – Odvodnenie pozemkov a úprava toku Oravská Polhora I., drenáž o výmere 247 ha, do užívania bola daná v roku 1983
- ev. číslo 5303176 – Odvodnenie pozemkov pre JRD Oravská Polhora III. – Sihelné,
s č. 01 – drenáž o výmere 68 ha, do užívania bola daná v roku 1987
s č. 02 – drenáž o výmere 187 ha, do užívania bola daná v roku 1988

Pri navrhovaní nových stavebných a iných zámerov je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 359/2007 Z.z. a zákona č. 219/2008 Z.z. Pri vyhodnocovaní dôsledkov stavebných a iných návrhov na PP v textovej, tabuľkovej a grafickej časti postupovať v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 508/2004 Z.z. a nariadenia vlády SR č. 376/2008, ktorým sa ustanovuje výška odvodu a spôsob platenia odvodu na odňatie PP.

Pre rozvoj poľnohospodárskej výroby ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) revitalizovať oba hospodárske dvory nachádzajúce sa v k.ú. Rabča a to HD Širava s chovom hospodárskych zvierat (v smere za centrom obce „Gacel“ po pravej strane cesty III/52014) a menší HD Farské, kde sú sústredené podnikateľské aktivity výrobné, nevýrobné, prípadne len sklady (horný koniec obce v časti oproti kostolu cez cestu I/78 v SV smere)

b.) podporujeme všetky aktivity, ktoré vynakladá jeden hospodársky subjekt a to PD Magura Rabča súvisiace s obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy, so spásaním trvalých trávnatých porastov, pasienkov cez pastevné obdobie hovädzím dobytkom

c.) pri ochrane pôdy vychádzať zo zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy pri nepoľnohospodárskom použití podľa § 12 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 359/2007 Z.z. a zákona č. 219/2008 Z.z.

d.) pri návrhu nových a výhľadových lokalít určených pre bývanie, šport, rekreáciu, výrobu nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie PP nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami, zároveň zabezpečiť prístup na neprípustné hony v prípade rozdelenia honov vybudovanie účelových poľných ciest

e.) keďže aj v súčasnosti prebieha chov hovädzieho dobytku na HD Šírava a pár objektov je prázdnych prípadne pomerne málo využívaných navrhujeme ich postupné rekonštruovanie za agroturistickým účelom (ukážky alternatívneho hospodárstva, zberu liečivých rastlín, húb, ponukou bioproduktov, konskej turistiky a pod.) s ohľadom na rozvoj cestovného ruchu, pričom takéto menšie farmy v hospodárskych usadlostiach môžu byť aj súčasťou rekreačných území napr. v časti Kráľovka, Magura a negatívne neovplyvnia životné prostredie

f.) využiť na stavebné a iné zámery na PP plochy situované hlavne predovšetkým v zastavanom území obce, preluky medzi existujúcou zástavbou a následne podporovať možnosti obce a jeho priestorovú optimalizáciu predovšetkým na voľných nezastavaných plochách, ktoré sú v priamom kontakte so súčasne zastavaným územím a vybudovanou technickou a dopravnou infraštruktúrou so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd

g.) zohľadniť skutočnosť, že v k.ú. obce sa nachádzajú plochy PP o veľkosti 74 ha zaradené medzi vzácné poloprirodné a prírodné biotopy na TTP v časti „Šírava“ (tam sú dve 6701/1, 5701/1) a vo väčšom množstve v časti „Žabinec“ (plochy s označením 6905/1, 7806/2, 7821/1, 7817/1, 7803/1, 7808/1, 7819/1, 7822/1, 7813/2, 7820/1, 8805/1, 8804/1, 8802/2), na ktorých je obmedzené hospodárenie a platia pre ne zásady vyplývajúce z ustanovení Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a tvorby krajiny v zmysle neskorších predpisov ako aj všetky rozhodnutia orgánov životného prostredia

h.) v oboch areáloch vysadiť izolačnú zeleň s funkciou estetickou, hygienickou a ochrannou

ch.) stanoviť zásady pre drobný chov v zastavanom území a to pre vlastnú potrebu občanov aj pre zmluvný chov v zmysle nezasahovať negatívnymi zložkami ako znečisťovanie ovzdušia, aj šírenie pachu, hluku, zvyšovanie prašnosti a pod. do obytného prostredia

i.) rešpektovať PP, lesné pozemky a množstvo území náchylných na zosuvy zakreslených vo výkresoch grafickej časti

j.) rešpektovať požiadavky na dosiahnutie vyváženého a udržateľného vzťahu medzi produkčnými, ekologickými, estetickými, krajinotvornými funkciami poľnohospodárskej krajiny

2.7.3.2 Lesné hospodárstvo

Lesy v katastri obce Rabča sa nachádzajú na výmere 847,5454 ha čo predstavuje z celkovej výmery katastrálneho územia 33,69%. Sú rozložené v prevažnej miere v páse v smere juh – západ kde katastrálne územie obce hraničí so Zubrohlavou, Klinom, Oravským Veselým a malými kúskami zasahujú aj do Sihelného (časť Stankovka, Kohútova, Michalakova raľa, Vahanov vrch, Alexovka, Hájka). Tu je sústredené najväčšie množstvo lesných spoločenstiev. Druhé pomerne veľké rozloženie je v juhovýchodnom smer k.ú. až po Bystrú (časť Kraviarky, Hlboká), kde lesy prechádzajú do susedného k.ú. Zubrohlavy a Rabčíc. Ďalšia rozloženosť v k.ú. je nerovnomerná pričom okolie z.ú. ťahané naprieč celým k.ú. je zalesnené minimálne. Vlastne z JV strany k.ú. i z.ú. postupne v smere SV až SZ sa strieda orná pôda, okolo vodných tokov i mokradná vegetácia s lúkami a pasienkami, ktoré v určitých miestach prechádzajú do lesných spoločenstiev. Pôvodné jedľo-bukové lesy v nižších polohách územia boli výrubom premenené na poľnohospodársku pôdu, vo vyšších polohách lesnú pôdu s monokultúrami smreka. Lužné lesy horské jelšové sa čiastočne zachovali len okolo vodných tokov.

Lesné porasty patria pod **LHC Zubrohľava** pričom súkromných lesov podľa programu starostlivosti o lesy je 752,26 ha. **Lesná správa, ktorá spravuje štátne lesy sídli v obci Oravská Polhora**, len štátne lesy okrem lesov neznámych vlastníkov sa v k.ú. obce nenachádzajú. Bielych plôch nezaevidovaných ako lesné porasty je cez 100 ha. Z toho vychádza, že lesy zaberajú v k.ú. obce zhruba 1/3. Územie lesných správ je rozdelené na lesnícke úseky, ktorých výmera sa pohybuje podľa prírodných podmienok v rozmedzí od cca 400 do 800 ha lesného pôdneho fondu. Lesné správy vykonávajú vo svojom obvode (t.j. v LHC) pestovateľskú, ťažobnú a lesoochrannú činnosť. Údržbu objektov a ciest vykonáva technicko-hospodárska správa so sídlom v Námestove, dopravu lesnej hmoty pre LZ zabezpečuje dopravno mechanizačná správa. Hospodárenie na lesných pozemkoch sa vykonáva na základe programu starostlivosti o lesy spracovaného firmou Lesoprojekt, Zvolen.

Lesy majú viacerých vlastníkov, ktorých v k.ú. obce Rabča zastupuje **Urbár pozemkové spoločenstvo Rabča** (obhospodaruje výmeru 95,60 ha) a **Lesné združenie obce Rabča** (obhospodaruje výmeru 752,26 ha). Lesné združenie obce Rabča v súčasnosti nezabezpečuje na lesných pozemkoch odborné hospodárenie v lesoch prostredníctvom odborného lesného hospodára podľa § 36 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov. Lesy neznámych vlastníkov zastupujú Lesy SR š.p. Banská Bystrica, OZ Námestovo. Urbár PS Rabča bude sídliť v novom podkroví Domu služieb v centre obce „Gacel“ a má zamestnaných 2 zamestnancov na ½ úväzok – hospodára a lesníka. Lesné združenie obce Rabča nemá sídlo a ani nemá v trvalom pomere zamestnaných žiadnych zamestnancov. Na sezónne práce prijímajú obe spoločnosti pracovníkov priamo z obce.

Obvodný lesný úrad v Dolnom Kubíne upozorňuje na dodržiavanie ochranného pásma lesa, ktoré tvoria pozemky vo vzdialenosti 50 m od lesného pozemku. Na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva v zmysle § 10 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch.

Pre rozvoj lesného hospodárstva ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) keďže lesné hospodárstvo patrí spolu s poľnohospodárstvom medzi rozhodujúce odvetvia v riešenom území obce doporučujeme zachovanie aktivít, ktoré už v súčasnosti sú vynakladané pre ich činnosť

b.) rešpektovať lesnú pôdu a ochranu lesných pozemkov podľa § 5 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj obce chápať aj zosuvné územia, ktoré sa nachádzajú na určitých miestach či už v rámci lesných porastov ale aj poľnohospodárskej pôdy (viď. grafická časť)

c.) neuvažovať o riešení novej výstavby na lesných pozemkoch, aby nedošlo k úbytku lesa a rešpektovať platný Program starostlivosti o lesy pre LHC Zubrohlava, kam patria lesy nachádzajúce sa v k.ú. obce Rabča

d.) keďže nepočítame so žiadnymi rozvojovými zámermi na lesných pozemkoch, tým pádom ani nedôjde k odňatiu lesných pozemkov v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

e.) v lesných porastoch súkromných vlastníkov (Lesné združenie obce Rabča) zabezpečiť odborné hospodárenie v lesoch prostredníctvom odborného lesného hospodára v súlade s § 36 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

f.) preradenie bielych plôch k lesným pozemkom riešiť so zabezpečením odborného hospodárenia v lesoch v súlade s § 36 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

g.) rešpektovať § 6 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov, že nemožno vydať územné rozhodnutie, ktoré sa má dotknúť lesných pozemkov bez súhlasu vlastníka alebo správcu a záväzného stanoviska príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva

h.) rešpektovať § 5 ods. 1 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov, že možno využívať lesné pozemky na iné účely ako plnenie lesov len ak príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva po predchádzajúcom stanovisku dotknutých orgánov štátnej správy, rozhodne o ich dočasnom vyňatí alebo trvalom vyňatí z plnenia funkcií lesov alebo o obmedzení využívania funkcií lesov na nich. Taktiež je potrebné rešpektovať požiadavky z hľadiska ochrany lesných pozemkov pri ich využívaní na iné účely ako na plnenie funkcií lesov (jedná sa o zásady ochrany lesných pozemkov taxatívne uvedené v ustanovení § 5 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov)

ch.) rešpektovať ochranné pásmo 50 m smerom von od hranice lesných pozemkov, pričom na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa § 10 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

i.) riešiť turisticko - cyklistické prepojenie hlavne v trasách pôvodných lesných ciest medzi susednými k.ú. obcí, ktorými sú Zubrohlava, Rabčice, Oravská Polhora, Sihelné, Oravské Veselé a Klin

2.7.3.3 Priemyselná a remeselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

Podľa monitoringu na celoštátnej úrovni už v roku 1991 sa okres Dolný Kubín tým pádom aj Námestovo dostal do zložitej ekonomickej situácie. Už v minulosti bol okres produkčne, spotrebne a infraštruktúrne poddimenzovaný. Postupným aj keď pomalým rozvojom ekonomiky v okresoch vznikli viaceré malé a stredné podniky priemyselného charakteru. Existujúce priemyselné podnikateľské subjekty postupne začínajú naplňať svoje rozvojové zámery a dochádza k ich oživeniu. Málo rozbehnutá priemyselná základňa je v okrese Námestovo ovplyvnená i excentrickou polohou okresu a chýbajúcimi prvkami technickej infraštruktúry (neexistencia železničnej siete a ciest I. triedy).

Zariadenia výroby a skladov priamo v obci Rabča sú situované buď spolu na dvoch miestach v obci - **v areáli HD „Širava“** (stolárska dielňa, kovovýroba – umelecké kováčstvo, piliarska výroba) a **HD „Farské“** (výroba truhiel, kovovýroba – umelecké kováčstvo) alebo sú roztrúsené po rôznych častiach v rámci výstavby buď priamo v rodinných domoch rekonštruovaných za tým účelom alebo ich hospodárskych stavbách, alebo v menších výrobných areáloch postavených v rámci uličnej zástavby predovšetkým **pozdĺž cesty I/78, v centre obce „Gacel“** pri Rabčickej ceste a aj pozdĺž miestnej obslužnej komunikácie v časti **obce „Grúň“**. Zväčša sa jedná o rodinné firmy, kde sú zamestnaní rodinní príslušníci ale najväčší zamestnávateľ v obci je firma Elvin s.r.o. V obci môže byť spolu vytvorených cca 220 pracovných miest v rámci priemyselnej, remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva. Do budúca treba uvažovať s vytvorením plochy pre priemyselný areál (elektrotechnický, odevný, drevársky a pod.) s napojením na dopravnú a technickú infraštruktúru obce bez negatívneho vplyvu na životné prostredie.

Prehľad existujúcich zariadení**Výroba**

• **Elvin s.r.o.** – najväčšia firma v obci zaoberajúca sa elektronickou výrobou sa nachádza v centre obce „Gacel“ priamo oproti Kultúrnemu domu v zrekonštruovanej prevádzkovo – administratívnej budove s oploteným areálom od 27.05.2005. Donedávna vyrábali vinuté diely (t.j. transformátory, cievky a pod.) určené pre spotrebný priemysel konkrétne pre klasické televízne monitory. No v súčasnosti sa prešlo na výrobu LCD monitorov, do ktorých vinuté diely netreba. Preto sa výrobný program musel zmeniť a prešli do priemyselnej oblasti (cievky pre lokomotívy s priemerom drôtu 3-4 mm). Nedávno začali robiť linkové profily pre Minitex Slovakia a digitálne informačné tabule pre diaľnice. Momentálne je tu zamestnaných 103 osôb buď priamo z Rabče alebo aj z okolia. Pracujú na jednu zmenu. Celá budova je vykurovaná podlahovo prostredníctvom tepelného čerpadla umiestneného vo dvore v hĺbke 150 m pod zemou. Sú v nej 2 výrobné haly, kde je vytvorený priestor pre zamestnanie až do 300 zamestnancov. Do budúca uvažujú s postavením 1 prízemného objektu s podkrovním určeného pre rozšírenie prevádzky.

• **Pekáreň Rusina s.r.o.** – so sídlom v Dolnom Kubíne a prevádzkou v Rabči v hornej časti pri lokalite „Pri kostole“. Je podnikom bez zahraničnej kapitálovej účasti. Hlavný výrobný program pekárni tvorí výroba širokého sortimentu pekárenských a cukrárenských výrobkov. Očakáva sa, že objem ich výroby vzrastie, v porovnaní s dosiahnutým objemom v predchádzajúcom roku. Solventná firma plánuje vynaložiť prostriedky na zdokonalenie technológie výroby (náhrada vykurovacích olejov za plyn) a zlepšenie hygienických podmienok. Vo výrobe je zamestnaných 10 osôb v jednozmennej prevádzke a 2 osoby sú v predajni umiestnenej v prednej časti objektu. Rozvoz je každodenný do celého okolia obce.

• **Výroba syrových výrobkov Tomar** – je umiestnená v zrekonštruovanom rodinnom dome po pravej strane cesty I/78 zhruba 170 m pred centrom obce „Gacel“. Výrobné prevádzky sú moderne vybavené najnovšou technológiou spracovania a mrazenia finálnych produktov. Vyrábajú sa tu známe oravské korbáčiky údené i neúdené, pareničky, chuťovky akými sú žinčica kyslá, domáca bryndza, ovčí syr, syrové kocky, potom oravský oštiepok, tvarovaný parený údený syr, syrové uzličky údené i neúdené. Zamestnaných je tu 10 osôb. Predaj je možný buď priamo v rodinnom dome ale samozrejme je zabezpečený rozvoz do obchodov, obchodných centier v celom okolí.

• **Jaluma interiér** – sídli v dokončenom komplexe výrobných hál v hornej časti obce v blízkosti lokality „Pri kostole“. Pôsobí na trhu od roku 1991 a nadviaza na bohatú tradíciu drevárskej výroby v tomto regióne. Základným cieľom je poskytovanie kompletných, kvalitných a rýchlych služieb zákazníkom formou certifikovaných výrobkov z dreva aj s atypickým nádychom. Takže okrem zákazkovej výroby nábytku s vysokou kvalitou spracovania poskytujú aj návrhy, realizácie a rekonštrukcie všetkých druhov interiérov či už pre rodinné a bytové domy, hotely, reštaurácie, banky, predajne, kancelárie a iné. Zamestnaných je tu 5 osôb. Firma neustále rozvíja a investuje značné finančné prostriedky do nových výrobných a skladovacích priestorov, technológií a vzdelávania pracovníkov. Súčasťou areálu firmy je aj predajňa polotovarov pre stolárov, elektrospotrebičov a náradia.

• **Aditec Slovakia s.r.o.** – so sídlom v Bratislave a prevádzkou v časti obce zvanej „Grúň“ vznikla v roku 2008. Firma sa zaoberá výrobou zdravotných a špeciálnych matracov do postelí (antialergických, ortopedických a pod.). Jedná sa o zákazkovú výrobu s priamym rozvozom na miesto určenia po celom Slovensku. Objednávateľom sú predajne, hotely, ubytovne, penzióny a pod. Zamestnaných je tu 5 osôb v jednozmennej prevádzke. V areály firmy je jedna prevádzkovo – administratívna budova so skladom hotových výrobkov. Do budúca počítajú s rozširovaním a zveľaďovaním firmy s prístavbou k existujúcemu objektu.

ZOZNAM			
fyzických a právnických osôb, ktorí podnikajú na území obce a sú evidovaní na Obecnom úrade v Rabči			
Podnikateľ	Predmet podnikania	Ulica	č. d.
VÝROBA			
Výroba nábytku, stolárstvo, matrace			
Dušan Zemančík	LIGNOTIP výroba nábytku	Hlavná	77
Adamčík Ľudovít	STOLÁRSKE PRÁCE výroba nábytku	Radová	478
Kubík Ján	Jaluma Interiér výroba nábytku	Hlavná	798
Skutka Jozef	Stolárstvo	Družstevná	HD
Iskierka Vladimír	Stolárstvo	Hlavná	630
Finik Tomáš	Výroba truhiel	Farská	HD
Revaj Pavol	výroba matracov	Grúňanská	970

Výroba korbáčikov			
Hrubjak Anton	Výroba syrových výrob.TOMAR	Hlavná	273
Výroba cestovín			
Gabriel Anton	Výroba cestovín -COMERCIAL	Hlavná	801
Elektronická výroba			
ELVIN s.r.o.	Cievky pre lokom., inform. tab.	Rabčická	332
Pekárne a cukrárne			
Ing. Milan Rusina	Pekáreň RUSINA	Hlavná	807
Pitáková Anna	Cukrárenská výroba	Hlavná	567
Kovovýroba			
Zboroň Ján	Výroba kovo.plotov a zábradlí	Družstevná	HD
Domiňák František	Výroba kovo.plotov a zábradlí	Farská	HD
Spracovanie dreva			
Trstenský Juraj	Piliarska výroba	Družstevná	HD
Výroba okien			
Pilarčík Ľuboš	RABŠTAV-výroba okien	Lúčna	86

Pre rozvoj priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) vytvorenie nových podnikateľských plôch a to na dvoch miestach v hornej časti obce– najväčšia plocha RP40/Farské (vedľa existujúceho HD Farské smerom na sever až severovýchod od neho skoro až pod vodojem), RP37/Jaluma (menšia plocha nad existujúcim areálom drevo výroby v hornej časti obce), v jej blízkosti oproti poslednej križovatke na ceste I/78 lokalita RP38/Pri kostole I

b.) v rámci revitalizácií priestorov oboch HD t.j. za centrom obce „Gacel“ v HD Širava a na honom konci obce v HD Farské sa nachádzajú aj nevyužívané haly, ktoré sú súčasťou areálov a po určitých stavebných úpravách môžu slúžiť pre rôzne druhy podnikateľských aktivít, dopravné a technické vybavenie bude možné napojiť na existujúce

c.) využitie týchto areálov je pre podnikateľské aktivity či už výrobné, nevýrobné, skladové hospodárstvo s ohľadom na životné prostredie a existujúce, navrhované, výhľadové plochy obytného územia s potrebnou výsadbou estetickej, ochrannej, izolačnej zelene

d.) pre všetky tieto nové podnikateľské aktivity sústredované na plochách vyčlenených výrobných území s charakterom priemyselných zón, ktoré by mohli mať väčší vplyv na kvalitu ovzdušia v obci je potrebné prihladať na doporučené odstupové vzdialenosti od navrhovaných, výhľadových i už realizovaných obytných a rekreačných zón v obci v zmysle prílohy E OTN ŽP 2111:99

e.) jednu rozvojovú plochu a to RP24/Zberný dvor odpadu riešiť skutočne ako zberný dvor odpadu obce, na ktorom budú jednotlivé zložky odpadu separované na jednotlivé druhy

f.) vo výhľade už neuvažujeme s ďalšími plochami určenými pre výrobné územie, ktoré by zvýšili zamestnanosť v obci

g.) každá činnosť v obci dopomôže k vytvoreniu nových pracovných miest a zastaví klesajúcu ekonomicko hospodársku úroveň celého regiónu

2.7.4 NÁVRH RIEŠENIA REKREÁCIE, ŠPORTU A CESTOVNÉHO RUCHU

Charakteristika potenciálu územia a jeho súčasné využitie pre rekreáciu, šport a cestovný ruch

Územie Oravy patrí z hľadiska cestovného ruchu v spojení s históriou, geografiou k najrazovitejším regiónom Slovenska. Mimoriadne atraktívne prírodné prostredie, kde kontrast horskej a kotlinovej krajiny umocňuje umelá vodná nádrž Orava (jej hladina tvorí najnižšie miesto na úrovni asi 601 m.n.m.), je zaujímavé aj svojim pokračovaním na poľskom území. Slovensko –poľské pomedzie vyplňajú Oravské Beskydy, ktoré sa Slovensku delia na Ošust, Pilsko (druhý najvyšší vrchol 1557 m.n.m.), Polhoranskú vrchovinu kde leží obec Rabča a Babiu horu ako najvyšší vrchol toho územia (1723 m.n.m.). Najvzácnejšie elementy prírodného prostredia sa nachádzajú v **CHKO Horná Orava** v jej zóne A s najprísnejším 5. stupňom ochrany - kam patrí Babia hora, Pilsko, Spálený grúnik. Najviac územia až 39 326 ha však patrí do zóny D s 2. stupňom ochrany, aj nami riešené k.ú. obce Rabča sem radíme. S cieľom ochrany vzácného vtáctva za účelom zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania (bolo tu zistených 242 druhov, pričom viac ako 60% tu hniezdi) **bolo dňa 01.05.2005 vyhlásené CHVÚ Horná Orava**, ktoré tiež prechádza časťou k.ú. Rabča. Na poľskej strane je najvýznamnejším krajinnno-ekologickým celkom Babiogórski Park Narodowy. Jedinečnosť oravskej krajiny si všimli aj americkí filmári, ktorí tu natočili v roku 2000 film „Dračie srdce II“. Malebné drevenice, salaše, pastieri a stáda oviec na

rozsiahlych pastvinách, ale aj hlboké lesy s výskytom medveďa, ktorý sa dostal aj do erbového znaku Oravy boli najmä v minulosti charakteristické pre tento kút Slovenska.

Aj keď Orava prešla veľkými premenami, ktoré naštrbili predstavu o jej drsnosti a romantičnosti, zostáva jej relatívne neporušená príroda spolu so známou pohostinnosťou miestneho obyvateľstva naďalej silným magnetom pre mestského človeka hľadajúceho nerušený odpočinok. Preto treba využiť najväčšiu príležitosť toho regiónu spojenú s rozvojom rekreácie, cestovného ruchu a zamerať sa viac do rozvoja v oblasti vidieckej turistiky či už v letnom alebo zimnom období, ubytovania, spojeného s agrokeleakciou vhodnou pre rodinné prázdninové pobyty, výrazne zaktivizovať poznávací, kultúrny, športový, relaxačný turizmus a pod.

• Územné rozloženie rekreačných útvarov a zariadení v obci a jej rekreačnom záujmovom území

Cezhraničné rekreačné väzby a vzťahy s Poľskou republikou sa prejavujú v pohraničnom pásme v okrese Námestovo v priestore Oravská Polhora, ktorý tesne susedí s obcou Rabča a tento dopravný tranzit napomáha všetkým aktivitám teda aj spojeniu s cestovným ruchom. Práve zachytenie turistického tranzitu na Orave bude mať rastúci význam pre jej budúcnosť. Veľkým pozitívom pre rozvoj turizmu v kraji je vybudované cestné dopravné spojenie Kysúc so severnou Oravou a z toho vyplývajúce zlepšenie prístupu na Hornú Oravu z tradičných zdrojov návštevnosti v Čechách a v južnom Poľsku.

Prírodné danosti územia však poskytujú vynikajúce podmienky hlavne pre horský a podhorský turizmus. Rekreáciu a pobyt pri vode umožňuje predovšetkým vodná nádrž Orava. Nové prírodné liečebné kúpele je možné vybudovať v susednej Oravskej Polhore v časti Slaná Voda. Civilizačné danosti kraja sú pre turizmus rovnako atraktívne, ale zatiaľ sú málo využité. Záujem o využitie rekreačného a turistického potenciálu kraja bude postupne narastať. Podpora hospodárskej základne prostredníctvom turizmu bude prioritná na celej Orave.

Obec Rabča sa radí k druhej najväčšej hornooravskej obci s rozľahlým osídlením, ktoré je kumulované v jednom hlavnom komunikačno-dopravnom smere a to cestou I/78 Oravský Podzámok - Námestovo – Oravská Polhora. Na tento hlavný ťah je v hornej časti obce odbočkou na západ v smere cesty III/52015 Rabča – Sihelné napojená pomerne dlhá obytná rovnomerne zastavaná okrajová osada **zvaná „Grúňa“**. Pri potoku Hájka a na konci „Grúňa“ sa nachádza zopár viac alebo menej zachovalých pôvodných drevených zrubových stavieb s charakterom ľudovej architektúry (3 obytné priestory tvorené prednou, zadnou izbou a kuchyňou medzi nimi, predná izba mala v čelnej stene 2 menšie okná s dvoj alebo trojdielnym delením, v zadnej časti bolo hospodárstvo s dvorom, tieto objekty boli ukončené sedlovou šindlovou strechou pričom predný štít bol lomený). Sú umiestnené na samote trochu ďalej od uličnej zástavby rodinných domov a cesta k nim je dosť strmá a namáhavá. Tie zachovalé sú využívané na rekreačné účely a ostatné treba zrekonštruovať za týmto účelom. Niečo podobné je aj v okrajovej **obytnéj osade „Za vodou“**. Tam treba prekonať dosť strmý svah a hlavne v zimných mesiacoch to musí byť aj hodne náročné. Preto pobyt v takýchto objektoch je priam predurčený na rekreáciu, relaxáciu, oddych od rušného mestského prostredia.

V zmysle ÚPN-VÚC Žilinského kraja v znení zmien a doplnkov je navrhovaný v RKC (rekreačný krajinný celok) Oravské Beskydy, RPÚ (rekreačný priestorový útvar) **v k.ú. obce Rabča s označením 7.6 - Sídlné stredisko rekreácie a turizmu, podhorského funkčného typu, regionálneho (okresného) významu o ploche 130 ha a dennou návštevnosťou v zimnej sezóne 1000 pasantov**. Jedná sa o pomerne rozsiahlu plochu, ktorá sa rozprestiera v strednej časti „Grúňa“ a je vymedzená zo severu tak polovicou územia medzi potokom Sihelnianskym a Hájkou až po ich sútok na východe v pokračovaní po koryto Polhoranky až po polovicu zastavanej časti „Grúňa“ so záhradami, z juhu smeruje až pod lesné pozemky patriace do CHKO Horná Orava a zo západu zhruba do vzdialenosti cca 1 km od týchto lesných pozemkov. Táto plocha je porastená zhruba v rovnakom pomere trvalými trávnatými porastami a ornou pôdou, pričom na okraji východnej časti je zastavané obytné územie. Je tu navrhovaná v zmysle spomenutého dokumentu stavba vybavenosti pre letný a zimný pobyt v horách v spojení s vidieckym turizmom (popis v nasledujúcej tabuľke).

Návrh rozvoja rekreačných priestorov a útvarov vyššieho významu v okrese Námestovo z ÚPN-VÚC Žilinského kraja v znení zmien a doplnkov :

Rekreačný krajinný celok	Rekreačný priestorový útvar			Funkčný		Výmera		Denná návštevnosť v hl. sezóne		Poznámka, spôsob rozvoja
						(ha)				
	Obec, k.ú.	ID	Druh, názov	Typ	Význam	Stav	Návrh	Stav	Návrh	
Oravské Beskydy	Rabča	7.6	SRTS Rabča	II	R	-	130	50 L	1000 Z	dostavba vybavenosti

Zmeny a doplnky č. 3 :

Formy CR		Spôsob rozvoja územia	Denná návštevnosť návrh	Ochrana prírody
Hlavné	Doplnkové			
Letný pobytový v horách,	Vidiecky	dostavba	1000 Z	CHKO Horná Orava,

Zimný pobytový v horách		vybavenosti		CHVÚ Horná Orava
-------------------------	--	-------------	--	------------------

Vysvetlivky : SRTS = Sídlné stredisko rekreácie a turizmu (v zastavanom území a na okrajoch sídla)

II = podhorský funkčný typ

R = regionálny (okresný) význam

V k.ú. obce Rabča doposiaľ nie je tento ponúkaný prírodný potenciál dostatočne využívaný. V centre obce lokalite „Gacel“ je vytvorený moderný a dobre vybavený **vonkajší školský športový areál patriaci ZŠ a MŠ Rabča** (pavilón II) s ihriskami rôznych druhov a typov pre deti, mládež a aj dospelých (1 basketbalové a 1 volejbalové ihrisko s umelým povrchom, asfaltová plocha s hádzanárskym a volejbalovým ihriskom v zimných mesiacoch využívaná pre klzisko, okolo tejto plochy je antuková atletická dráha v dĺžke 190 m so sektormi na skok do diaľky, skok do výšky, vrch guľou a hod kriketovou loptičkou. Po ľavej strane sa nachádza pár preliezok, šmýkačiek, kolotoče pre deti materskej školy, ale vo voľnom čase sú prístupné pre všetky deti z okolia. Pýchou športového areálu je najväčšia **športová hala** v Oravskom regióne otvorená od decembra 2006 a využívaná pomaly na 150% nielen obyvateľmi obce Rabča, ale aj obyvateľmi zo spádovej oblasti, ktorí majú radi športové aktivity a športovcami. Konajú sa tu zároveň športové podujatia regionálneho ale i celoštátneho charakteru v hádzanej, basketbale, volejbale, stolnom tenise a futbale. Obec celosvetovo reprezentuje niekoľkonásobný Majster sveta a zároveň Majster Európy, Majster SR, víťaz PAL v arm wrestlingu (pretláčanie rukou) **Ľubomír Jagnešák**. V centre obce medzi bytovkami je jedno menšie ihrisko pre deti a mládež o ploche cca 40x30 m. Tiež v blízkosti centra obce je **futbalový štadión s tréningovým ihriskom** a tribúnou, na ktorom prevádzkuje svoju činnosť **TJ Oravan Rabča**. To sú v postate najviac využívané a aj najviac upravené športovo – rekreačné plochy a zariadenia v obci.

Ostatné športové plochy – ihriská pre deti a mládež trochu menej vybavené a upravené sú v dolnej i hornej časti obce Rabča. V dolnej časti je to jedno ihrisko, ktoré leží **pri sútoku Martinkovho potoka s Polhorankou** o ploche cca 80x40 m. V hornej časti obce v lokalite „Pri kostole“ sú to predovšetkým preliezky, šmýkačky, hojdačky v areály ZŠ a MŠ Rabča (pavilón I) a jedno ihrisko pre deti a mládež, ktoré má aj trochu upravený podklad, kde sa môžu hrať loptové hry o rozmere cca 42x25 m. Toto ihrisko je umiestnené po ľavej strane cesty I/78 vo vzdialenosti cca 30 m od križovatky s odbočkou do obce Sihelné. Posledné ihrisko resp. skôr zelená rovinatá plocha o rozmere cca 100x60 m, slúži tiež pre loptové hry a nachádza sa v severnej časti „Grúňa“ **pri križovaní Polhoranky a cesty III/52015 Rabča – Sihelné**.

Ubytovanie aj stravovanie je v obci zabezpečené. K ubytovacím zariadeniam patrí **Penzión Amito**, ktorý ponúka aj reštauračné služby (kapacita 27 lôžok, 60 stoličiek), **Penzión Tomar** (11 lôžok) a **Turistická ubytovňa ESO** (50 lôžok). **Najväčšia reštaurácia s cukrárnou a pizzériou** je v centre obce „Gacel“ (80 stoličiek). Menšia nová **Pizzéria** je neďaleko v zrekonštruovanom rodinnom dome (20 stoličiek).

Zaujímavosťou pre potenciálnych návštevníkov obce v rámci poznávacieho turizmu je krásny veľký **Kostol Navštívenia Panny Márie s mozaikou Ernesta Zmetáka so Sochou na stípe sv. Jána Nepomuckého** postavenou pred kostolom v hornej časti obce. Oba tieto diela sú aj vyhlásené za NKP a sú evidované v ÚZPF SR. K histórii a potenciálnej turisticko-poznávacej trase by prináležali i **kříže, sochy a kaplnky v rôznych častiach k.ú.** či už pred rodinnými domami alebo aj voľne umiestnené v prírode. Nájde sa tu pár veľmi peknej a pozoruhodnej zelene, ktorej by aj prináležal štatút **vyhlásenia za chránenú zeleň**. Jedná sa o javor na Javorovej ulici, lipu na ulici Pod Lipou (p.č. 6831), divú čerešňa v lokalite „Za vodou“, skupinu stromov na starom cintoríne a oproti skupinu stromov okolo kostola. K pozoruhodným prírodným zoskupeniam s bohatou faunou a flórou patriacim k sústave vzácných poloprírodných a prírodných TTP na rašelinovej pôde je časť obce **zvaná „Žabinec“**. Výmera tohto územia je 74 ha. **Vodný tok Polhoranky** pretekajúci celým k.ú. zo severu až na JV by bolo vhodné taktiež zapojiť do cyklu poznávania. Jedna zvláštna lokalita – **jazierko „Modré oko“** v dolnej časti obce je taktiež vhodná pre turisticko-rekreačný cestovný ruch no a takisto **prezentácia tradičného spôsobu života** s typickými výrobkami, jedlami, kultúrnymi podujatiami, ktoré sú pre túto oblasť typické. V obci sú ľudoví umelci venujúci sa drevorezbe Ján Kozák, Martin a Stanislav Štepaňákovci (betlehemy), Lukáš Romaňák a pleteniu košíkov pani Adamčíková a jej syn Jozef Adamčík, maliari Peter Noga st. a ml.. Každoročne sa koná 02. júla Rabčiansky jarmok s atrakciami. V obci je v **Kultúrnom dome tanečná sála a širokouhlé kino Orava** s možnosťami audiovizuálnych prednášok, konferencií a obecná knižnica s pripojením na internet. Kultúrne tradície sú prezentované hudbou, spevom, hrou na harmoniku a ústnu harmoniku, vystúpeniami detí zo základnej, materskej školy, dychovkou Rabčanka a folklórnym súborom Bystrianka. Celé okolie ponúka možnosti peších a horských výletov pre spoznávanie krás prírody v zime i v lete, cykloturistiku, bežecké lyžovanie, jazdu na koňoch, zber lesných plodov, člnkovanie, kúpanie, korčuľovanie, poľovačky a pod. Každoročne v máji sa koná športovo – turistická pešia trasa Rabčiansky okruh v dĺžke 9 km. Ale známe sú aj **Rabčianske cyklistické okruhy** v smere Rabča – Slaná Voda a späť o dĺžke okolo 16 km a prevýšením okolo 100 m. Ďalej je možnosť prepojenia aj opačným smerom z centra obce „Gacel“ cez Vahanov vrch, Hájkú do Sihelného a odtiaľ naspäť do „Grúňa a pomaly cez Kráľovku popri Polhoranke sme znova v centre obce „Gacel“. Priamo v obci sídli od roku

1999 **Združenie Babia hora**, ktoré napomáha vytvárať vzájomnú spoluprácu v zmysle územného rozvoja, cestovného ruchu a zároveň je obec členom **Euroregiónu Beskydy**.

V záujmovom území obce Rabča sú z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu atraktívne tieto sídla a ostatné rekreačné možnosti:

- v smere na sever susedná obec najsevernejšia v SR Oravská Polhora, ktorá leží na slovensko – poľskej hranici pod najvyšším vrchom Oravských Beskýd Babou horou (1725 m.n.m.) s krásnym výhľadom do širokého okolia, za obcou v lokalite „Slaná Voda“ vytekajú slané jódobrómové minerálne pramene, sú tam rašeliniská, hájovňa s literárnou expozíciou Hviezdoslavovej Hájnikovej ženy, náučný chodník Slaná Voda – Babia hora – Markowe Szczawiny, hraničný prechod Oravská Polhora - Korbielow

- na severozápad sa nachádza obec Sihelné kde sa každoročne konajú folklórne slávnosti goralov Hornej Oravy, neďaleko je Pilsko druhá najvyššia hora Oravských Beskýd (1557 m.n.m.) ležiaca na slovenskej strane, niekoľko lyžiarskych vlekov umožňuje prístup k Pilsku z Korbielow-Kamenina a lyžovanie na okolitých zjazdovkách

- ďalšia susedná obec Rabčice v smere na severovýchod je najvyššie položenou obcou v častiach Podbeskydskej brázdy, na ochranu lesného a nelesného rašeliniska s výskytom vzácnych druhov rastlín boli vyhlásené Rabčické bory, v obci je sprístupnené Gazdovské múzeum

- južným smerom je druhý hraničný prechod v obci Bobrov, kde je aj známa kalvária a najmladšie oravské mesto Námestovo, poloha na brehu umelej vodnej nádrže Orava ho predurčuje na mnohé rekreačné aktivity a široké využitie vodných športov, stredisko služieb je v prístave Slanická osada, z pôvodných obcí sa nad hladinou zachoval Slanický ostrov s Kostolom Povýšenia svätého kríža, v jeho okolí zriadila Oravská galéria ostrov umenia - lapidárium ľudovej kamenárskej tvorby, trochu vyššie od neho je územie s významným hniezdiskom vodného vtáctva Vtáčí ostrov, pri severných brehoch vodnej nádrže je vyhlásené Klinské rašelinisko so zónou ochrany pred negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej činnosti v okolí rašeliniska

• **Rekreačné územia a zóny**

Každodennú rekreáciu pre obyvateľov obce zabezpečuje vonkajší športový areál s veľmi dobrým štandardom vybavenia patriaci ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II), veľká športová hala, futbalový štadión s tréningovým ihriskom, menšie plochy ihrísk - jedno v centre obce medzi bytovkami, jedno v dolnej časti obce v blízkosti pri sútoku Martinkovho potoka a Polhoranky a tri v hornej časti obce (pri križovatke do Sihelného, v areály ZŠ a MŠ Rabča – pavilón I, trochu ďalej na začiatku „Grúňa“ – medzi cestou smerujúcou do Sihelného a Polhorankou).

Koncom týždňovú rekreáciu obyvateľov priamo z obce a turistov zabezpečujú turistické a cykloturistické trasy, ktoré sú vedené po rôznych častiach k.ú. a smerujú do najširšieho okolia (po poľných cestách a pod.) no nie sú označené – teda sú pre občanov, ktorí ich poznajú. V určitých úsekoch koryto Polhoranky a pár zachovalých, udržiavaných dreveníc v časti „Grúň“, „Za vodou“ slúžiacich pre individuálnu rekreáciu.

Pre rozvoj rekreačného potenciálu, cestovného ruchu a športových aktivít ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) využiť pre športovo – rekreačné účely navrhované menšie športové plochy (napr. detské multifunkčné ihriská - preliezačky, hojdačky, pieskoviská a pod. v kombinácii s volejbalovým alebo basketbalovým ihriskom príp. v zimných mesiacoch klziskom), ktoré sú súčasťou obytných území a sú umiestnené v lokalite RP5/Nad kovom I (výchdná časť v okolí brehov Martinkovho potoka – zvané „Modré oko“)

b.) vo výhlade pre ten istý účel využiť vyčlenené plochy v lokalitách patriacich tiež do obytného územia a to len v lokalite RP126/Nad bormi II

c.) pre rozšírenie športových aktivít školského areálu ZŠ a MŠ Rabča_pavilón I (ihriská pre deti a mládež prípadne aj dospelých rôznych druhov podľa požiadaviek) v lokalite RP20/Gacel I (centrum obce)

d.) rekreačné územie bez intenzívnej zástavby skôr určené pre dynamické aktivity, pre oddychovo – relaxačné spôsoby rekreácie s doplnkovými servisnými zariadeniami, ihriskami, s rekreačnými domčekmi, so zeleňou a zachovanou prírodou v okolí, riešiť v najjužnejšej časti „Grúňa“ - RP77/Kráľovka II (cca 68 lôžok), RP78/Kráľovka III (cca 24 lôžok), RP81/Magura I (cca 12 lôžok), RP82/Magura II (cca 8 lôžok), RP83/Magura III (cca 12 lôžok), RP92/Nad Žabincom I (24 lôžok), RP93/Nad Žabincom II (4 lôžka), RP94/Nad Žabincom III (32 lôžok), RP96/Pri Kormanovi (cca 4 lôžka), RP98/Pri Dobierkovi II (cca 8 lôžok)

e.) pre športové účely vo forme ihrísk či už pre deti alebo dospelých sú navrhované menšie plochy situované zväčša v okolí celej dĺžky Polhoranky – RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sívou II, RP16/Mihaľakova III, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP59/Šport pri moste na Sihelné (niekdajšie futbalové ihrisko pre hornú časť obce), jedna plocha pri Soľnom potoku RP29/Pri Soľnom potoku a posledná plocha v hornej časti obce okolo existujúceho ihriska pri kostole RP46/Pri kostole II

f.) všetky športové aktivity spolu s občianskou vybavenosťou, dopravou, technickým vybavením musia zohľadňovať negatívny vplyv na životné prostredie a musia byť umiestňované tak, aby ich činnosť

neovplyvňovala nepriaznivo okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom (§ 22 ods. 2 zákona č. 355/2004 Z.z.)

g.) rešpektovať možné negatívne ovplyvnenie hlukom v danom území z existujúcich a navrhovaných stavieb (rekreačné a športové zariadenia) vypracovaním Hlukovej štúdie pre konkrétnu stavbu a lokalitu, v ktorej budú ozrejmené hlukové pomery v danom území a podľa výsledkov hodnotenia budú navrhnuté protihlukové opatrenia na navrhovaných stavbách tak, aby hlukové pomery v obytnom a rekreačnom prostredí boli v súlade s vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z.

h.) vytvoriť informačný systém v obci (príp. na internete, v novinách) s pútačmi s popisom zaujímavostí v obci napr. s architektonicko-historickými solitérmi charakterizujúcimi históriu a zvyklosti v obci, s výrobkami, ktoré ponúkajú firmy pôsobiace v obci, s osobnosťami, ktoré sa tu narodili alebo tu pôsobili, s vyznačením turisticko – náučných chodníkov, cyklistických, bežeckých trás prepájajúcich susedné k.ú. navzájom, fotodokumentáciu vodných tokov, okolitej prírody spolu s CHKO Horná Orava s množstvom biocentier, biokoridorov, interakčných prvkov, ktoré vytvárajú zaujímavý prírodný charakter celého k.ú. obce, napájadiel dobytka, výmokov, plôch vzácných poloprárodných a prírodných TTP, vodných zdrojov a prostie všetkých vecí, ktoré návštevníci ale i domáci obyvatelia obce vyhľadávajú

2.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

V súčasnosti je zastavané územie obce Rabča legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce, ktorá zodpovedá stavu k 01.01.1990 (stav evidovaný na počítačových mapách z Katastra nehnuteľností GKÚ v Bratislave). Predstavuje plochu o výmere len 180,1544 ha (7,16%) z celkovej plochy katastrálneho územia.

Celé z.ú. prechádza naprieč k.ú. od hranice JV až po severnú popri ceste I/78 Oravská Polhora - Námestovo v dĺžke cca 6 km pričom v hornej časti obce v lokalite „Pri kostole“ vedie na západ popri ceste III/52015 Rabča –Sihelné o dĺžke cca 500 m. V tejto časti obce zvanej „Grúň“ má dĺžku cca 1,5 km. Z toho vyplýva, že z.ú. je úzke a pomerne dlhé (spolu od konca „Grúňa“ po začiatok Rabče je to cca 8 km) a tým pádom aj dochádzkové vzdialenosti pre obyvateľov obce k centru občianskej, športovej vybavenosti sú veľké. Samostatné obytné časti zvané „Za vodou“, „Žabinec“ a „Pri Kormanovi“ umiestnené po pravej strane Polhoranky (v smere toku) v dolnej časti k.ú. nepatria do zastavaného územia obce.

Navrhovaná zmena hraníc zastavaného územia v I. ETAPE podľa ÚPN-O Rabča je spracovaná v súlade s celkovým urbanistickým riešením, vyznačená v grafickej časti na plochách, ktoré sa v hraniciach súčasne zastavaného územia nenachádzajú. Plochy určené pre výhľad - II. ETAPA sú riešené samostatne a takisto sú zakreslené v grafickej časti. Územie „Pod Magurou“ resp. „Za vodou“ je zaradené do nového z.ú., pričom existujúce územia určené na bývanie v častiach „Žabinec“ a „Pri Kormanovi“ nie sú.

obec Rabča	súčasný stav	%	návrh (I. Etapa)	%	výhľad (II. Etapa)	%
zastavané územie	180,1544 ha	7,16	340,1274 ha	13,52	384,8928 ha	15,30
ostatné územie	2335,5825 ha	92,84	2175,6095 ha	86,48	2130,8441 ha	84,70

2.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Vymedzenie ochranných pásiem

Pre riešené územie obce Rabča a jej bezprostredné záujmové územie platia nasledovné ochranné pásma :

- cesta I. triedy č. 78 Oravský Podzámok – Oravská Polhora má ochranné pásmo obojstranne 50 m od osi vozovky v jej extravilánovom prietahu
- cesty III.triedy č. 52014 Rabča - Rabčice a č. 52015 Rabča - Sihelné majú ochranné pásmo 20 m od osi vozovky na každú stranu v jej extravilánovom prietahu
- pri realizácii stavebných objektov a inžinierskych sietí (dôjde ku súbehu resp. križovaniu s existujúcimi sieťami) je potrebné dodržiavať minimálne odstupové vzdialenosti medzi týmito objektmi, ktoré sú dané príslušnou slovenskou technickou normou STN 73 6005 a ostatnými súvisiacimi normami, zákonmi pre energetiku, pre elektronické komunikácie, pre verejný vodovod, pre verejnú kanalizáciu a vyjadreniami správcov sietí, pri líniových prvkoch je ich ochranné pásmo závislé od druhu, veľkosti a intenzity prenosu

Druh podzemného i nadzemného vedenia inžinierskych sietí	Ochranné pásmo
Elektrické nadzemné vedenia do 35 kV	10,0 m na obidve strany od krajného vodiča bez izolácie, v súvislých lesných priesekoch 7,0 m 4,0 m na obidve strany od krajného vodiča s izoláciou, v súvislých lesných priesekoch 2,0 m
Stožiarová trafostanica 22/0,4 kV	10,0 m kolmo od jej konštrukcie
Kiosková trafostanica	vymedzené oplotením alebo jej obostananou hranicou, pričom musí byť zabezpečený prístup k nej na výmenu technologických zariadení
Elektronické komunikačné siete	1,5 m na obidve strany od osi trasy 2,0 m do hĺbky od úrovne zeme
Diaľkový telekomunikačný kábel	1,5 m na obidve strany od osi trasy
VTL plynovod do DN 200, od 0,4 MPa do PN 4 MPa	4,0 m od osi plynovodu na každú stranu
Regulačná stanica VTL/STL	8,0 m od hranice pôdorysu technologickej časti
STL plynovod v z.ú. obce, do PN 0,4 Mpa	1,0 m od osi plynovodu na každú stranu
STL plynovod vo voľnom teréne do 0,4 MPa	4,0 m od osi plynovodu na každú stranu
Verejný vodovod, verejná kanalizácia do DN 500 mm	1,5 m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obe strany
Bezpečnostné pásmo plynovodov	
VTL plynovod do DN 200, od 0,4 MPa do PN 4 MPa	20,0 m od osi plynovodu na každú stranu
Regulačná stanica VTL/STL	50,0 m od hranice jej pôdorysu
STL plynovod v z.ú. obce, do PN 0,4 Mpa	určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete
STL plynovod vo voľnom teréne, do 0,4 MPa	10,0 m od osi plynovodu na každú stranu

- cintorín má ochranné pásmo 50 m od oplotenia, pričom toto ochranné pásmo platí pre stavby bez verejného vodovodu

- vodohospodársky významný tok Polhoranka a Soľný potok má stanovené ochranné pásmo v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách obojstranne min. 6,0 m od brehovej čiary a ostatné drobné vodné toky min. 4,0 m obojstranne od brehovej čiary

- ochranné pásmo hospodárskeho dvora Širava, ktoré patrí Poľnohospodárskemu družstvu Magura Rabča, kde je sústredený chov živočíšnej výroby bolo vymedzené na 200 m

- poľné hnojisko má ochranné pásmo 100 m

- ochranné pásma lesa, ktoré tvoria pozemky vo vzdialenosti 50 m od lesného pozemku

- vodný zdroj Palkoč s prameňmi 1,2,3 a zariadenia patriace obci majú stanovený návrh ochranného pásma I. a II. stupňa (OP zatiaľ nebolo vyhlásené príslušným správnym úradom). Vodojemy majú ochranné pásmo stanovené parcelou, na ktorej sú postavené (VDJ 2x400 m³ – parc. č. 415/3, rozmer cca 50 x 35 m, VDJ 2x150 m³ – parc. č. 5700/2, rozmer cca 35 x 25 m). V okolí prameňov a miest odberu (aj keď sú v k.ú. Oravská Polhora) sa jedná o prvý stupeň, zriadený na zabezpečenia ochrany miesta vodného zdroja pred jeho negatívnym ovplyvnením alebo ohrozením, ako aj na ochranu vody v záchytnom zariadení pred znečistením. Pre ochranu výdatnosti, akosti a zdravotnej nezávadnosti sa zriaďuje druhý stupeň. Je určené predovšetkým na ochranu pred znečistením mikrobiálnym, toxickými látkami, látkami ovplyvňujúcimi senzorické vlastnosti vôd.

Keďže sa tieto pramene nachádzajú v extrémnych horských podmienkach (parcela č. 21215/1) a existujúce oplotenie je sústavne ohrozované a poškodzované, bol **návrh ochranného pásma I. stupňa** vymedzený bez oplotenia a je nasledovný :

- Palkoč č. 1.....v rozsahu 40x70 m.....spolu = 2800 m²
- Palkoč č. 2.....v rozsahu 40x70 m (výver 2a)
v rozsahu 40x70 m (výver 2b).....spolu = 5600 m²
- Palkoč č. 3.....v rozsahu 40x70 m (výver 3b, 3c)
v rozsahu 30x50 m (výver 3a).....spolu = 4300 m²

Plocha celkom.....12700 m²

Návrh ochranného pásma II. stupňa (parcela č. 21215/1) bol vymedzený severnou hranicou začínajúcou na vrstevnici 1300 m.n.m. odtiaľ pokračuje kolmo na vrstevnice v dĺžke cca 700 m smerom na SV, kde sa lomí smerom západným a opäť na juh pokračuje až po OP I. stupňa prameňa č. 1. Odtiaľ po vrstevnici smeom JZ sa vracia kolmo na vrstevnice okrajom OP I. stupňa prameňa č. 3 a pokračuje k východnému bodu.

Pásmo hygienickej ochrany (PHO) I. stupňa je územie bezprostredne priľahlé k miestu odberu, v PHO I. stupňa je zakázané :

- manipulácia a skladovanie ropných a chemických látok
- letecká aplikácia hnojenia lesných porastov
- akékoľvek chemické ošetrovanie lesných porastov
- holorubná forma ťažby dreva
- približovanie dreva križovaním cez potok resp. po potoku
- ukladať a skladovať akékoľvek zdroje znečistenia
- vykonávať zemné práce a práce narúšajúce pôdnu prikrývku
- vypúšťať odpadové vody

V PHO II. stupňa je potrebné dodržiavať základné hygienické zásady, predovšetkým :

- zákaz leteckej aplikácie hnojenia a chemického ošetrovania lesných porastov,
- zákaz skladovať látky, ktoré by mohli ohroziť kvalitu vody (priemyselné hnojivá, chemické prípravky na ochranu rastlín a lesa, ropné látky a pod.)
- obmedzenie dopravy ropných a iných škodlivých a toxických látok na nevyhnutnú mieru
- obmedzenie prieskumných a geologických prác vykonávaných kopanými sondami a vrtmi
- zákaz výstavby objektov nesúvisiacich s hospodárením v lesoch
- zákaz vjazdu a prejazdu vozidiel prepravujúcich náklad, ktorý môže spôsobiť znečistenie vody
- zabezpečenie dodržiavania ustanovenia vyhlášky ML VH SSR č.23/1977 Zb. o ochrane akosti povrchových a podzemných vôd pri aplikácii pesticídov
- zabezpečenie protierózných opatrení na ochranu zdrojov vôd

Ochrana prírody

Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 sa v riešenom území nachádza jedno navrhované veľkoplošné chránené územie, jedno územie európskeho významu. Chránené územia sa vyhlasujú na ochranu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov európskeho a národného významu, v ktorých platí 1. a 2. stupeň územnej ochrany. Územné rezervy pre tieto prvky ekologickej stability vyplývajú z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN - VÚC Žilinského kraja.

Veľkoplošné chránené územia

- **Chránená krajinná oblasť Horná Orava** – ležia v nej všetky lesné porasty ťahajúce sa v JZ smere popri katastrálnej hranici a aj územie po breh Polhoranky až ku sútoku so Sihelnianskym potokom, kde sa otočí a pokračuje na západ zhruba do 1/2 územia medzi Hájkou a Sihelnianskym potokom, lesné porasty v JV časti k.ú. až s prechodom k HD Širava a potoku Bystrá, najsevernejší špic k.ú. popri brehoch Solného potoka a postupne popri poľnej ceste smerúcej do Rabčíc, kde platí 2. stupeň ochrany (zóna D)

Územia sústavy NATURA 2000

- **Chránené vtáčie územie Horná Orava** – identifikačný kód územia SKCHVU008, rozprestiera sa presne v tej časti k.ú. ako CHKO Horná Orava, platí tu taký istý stupeň územnej ochrany ako v CHKO Horná Orava v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. a zároveň tu platia zákazy podľa § 2 Vyhlášky MŽP SR č. 173/2005 Z.z.

Ekologicky významné segmenty

- vodný tok Polhoranky s jej prítokmi
- plochy verejnej zelene a NDV v zastavanom území obce
- plochy NDV v časti intenzívne využívané na poľnohospodárske účely

Ochrana kultúrnych pamiatok

Podľa Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR (ÚZPF) sa v katastrálnom území obce nachádzajú tieto nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (NKP) :

- **Kostol Navštívenia Panny Márie**.....ev. č. ÚZPF 249/0 je jednoloďový postavený v roku 1768 v architektonickom slohu baroko. V rokoch 1930 – 1931 bol stavebne upravovaný podľa projektov architekta M. M. Harminca. Za NKP bol vyhlásený 23.04.1963 SKK ONV Dolný Kubín uznesením č. 16/63.
- **Socha na stĺpe sv. Jána Nepomuckého**.....ev. č. ÚZPF 2667/1-2 (1-stĺp, 2-socha) stojí pred kostolom a je ľudovou prácou z roku 1821, v roku 2004 bola komplexne reštaurovaná. Za NKP bola vyhlásená 29.09.1966 SKK ONV Dolný Kubín uznesením č. 25/66.

Uvedené NKP nemajú právoplatne vyhlásené a právne účinné ochranné pásmo. Na ne sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany vyplývajúcej z povinnosti trvalého udržiavania vhodného prostredia kultúrnej pamiatky.

2.10 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

V riešenom území obce Rabča nie sú v súčasnosti známe požiadavky z **hľadiska obrany štátu**.

Štátu **požiarnu ochranu obyvateľstva** v prípade väčších požiarov zabezpečuje Hasičský a záchranný zbor MV SR Námestovo (cca 10 min), ktorý nemá v obci žiadne zariadenia vo svojej správe. Priamo v centre obce „Gacel“ je umiestnená **Požiarna zbrojnica** v spoločnom objekte, kde je aj s príjazdom z druhej strany Obvodné zdravotné stredisko. V obci je založený už 83 rokov Dobrovoľný hasičský zbor (členov má cca 40), ktorý má primerané materiálové vybavenie požiarnej výzbroje, výstroje a má jednu kanceláriu za Obvodným zdravotným strediskom, ktorá slúži na schôdze. Hasičská technika je prestarnutá a je ňou hasičské vozidlo RthP CAS 25-cisterna, príves PPS 12. Tento hasičský spolok založili spoločne obce Rabča, Oravská Polhora, Rabčice a Sihelné, ale po určitom čase sa osamostatnili. Spolupracujú aj s hasičmi z poľskej gminy Świnna. Obec má prijaté VZN č. 4/1992 o požiarnej ochrane. V obci je riešená verejná vodovodná sieť. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarными hydrantmi. Kapacity rekonštruovaných vodojemov sú dimenzované aj na účely požiarnej ochrany. Zásobovanie navrhovaných rozvojových zámerov v prípade požiarnej ochrany sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete – vybudovaním uličných rozvodov vybavených vonkajšími podzemnými požiarными hydrantmi v súlade so zákonom č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom a súvisiacimi predpismi. **Keďže bývanie v rodinných domoch je v celej obci rozťahané, bolo by vhodné do budúcnosti vybudovať nádrže na zadržiavanie vody na vodných tokoch, prípadne v ich blízkosti s príjazdovými komunikáciami k nim a tie by slúžili na požiarne účely alebo v lete aj na rekreačné účely či už pre dolnú časť obce, centrum obce „Gacel“, hornú časť obce a časť „Grúň**.

K.ú. obce Rabča preteká zo severu na juhovýchod najsevernejšie prameniaca riečka Slovenskej republiky **Polhoranka**, ktorá bola pôvodne bola ľavostranným prítokom Bielej Oravy no v súčasnosti sa vlieva do Oravskej vodnej nádrže a do nej sa vlieva pomerne veľké množstvo potokov. V smere jej toku po ľavej strane v hornej časti k.ú. priberá sprava **Sihelniansky potok**, do ktorého sa vlieva **Hájka** v nadmorskej výške 650 m.n.m., ďalej potok Sihelčík. V smere k centru obce „Gacel“ sa do nej vlieva Zľava **Soľný potok** prameniacy na JV svahu Turne pričom obcou Rabča preteká popod cestu I/78 v nadmorskej výške približne 636 m.n.m a len cca 100 m od sútoku s najväčším prítokom, ktorým je potok **Bystrá** (resp. Rabčický potok). V smere na JV ešte priberá menšie ľavostranné potoky, z ktorých známe a pomenované sú Osuhel, Jančiak, Martinkov potok. Sú vedené aj cez časť z.ú., kde majú upravené korytá. Ostatné bezmenné prítoky majú bystrinný charakter s korytami v prirodzenom neupravenom stave. Získané hydrologické údaje majú platnosť 5 rokov od ich vydania alebo overenia a platia pre prirodzený režim odtoku. Podľa STN 751400 sú zaradené – riečka Polhoranka do II. triedy spoľahlivosti (slušná spoľahlivosť) a potok Bystrá do III. triedy spoľahlivosti (relatívne slušná spoľahlivosť) t.j., že sa nepredpokladá ohrozenie existujúcej alebo plánovanej výstavby spôsobené preliatím vody z koryta riečky Polhoranky resp. potoka Bystrá až na situácie, ktoré sú nečakané a z hľadiska veľkých dažďov a prítalových vôd nepredvídateľné čo sa v konečnom dôsledku aj deje. Úsek vodohospodársky významného vodného toku Polhoranka v rkm 4,5-8,5 a vodný tok Bystrá v rkm 0,0-1,5 (VHM mierka 1:50 000) je v zmysle súčasne spracovaných údajov podľa Metodického pokynu zaradený do zoznamu úsekov vodných tokov s existujúcim potenciálne významným povodňovým rizikom. Rozsah inundačného územia podľa § 46 zákona č.364/2004 Z.z. o vodách, ktorý určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku nebol zatiaľ určený.

Do budúcnosti bude potrebné **riešiť chýbajúce protipovodňové opatrenia v časoch veľkých dažďov, ale aj v časoch 50 a 100 ročných prítalových vôd smerujúcich zo severu do k.ú. obce Rabča v časti okolo nového cintorína a centra obce „Gacel“, ktoré je najviac ohrozené** nakoľko sa tu zlieva Soľný potok, Bystrá a Polhoranka. V polovici minulého roku sa stalo, že Soľný potok neunesol množstvo prítalovej vody a vytopil ZŠ a MŠ v Rabči do úrovne cca 20 cm nad podlahu prízemí a takisto Bystrá tečúca z hôr Babej hory pri sútoku s Polhorankou odniesla most a spláchla hrádzu popri futbalovom ihrisku a smerovala rovno k Polhoranke, ktorá dokázala ešte zaplaviť hroby, polámať a odnieť stromy v časti nového cintorína pri kostole. Drenážny odvodňovací systém vybudovaný v 70., 80. rokoch je vo vlastníctve PD Magura Rabča a slúži pre odvodňovanie poľnohospodárskych pozemkov v časoch dažďov, pričom jeho úlohou nie je odvodňovať korytá miestnych potokov. Tie všetky ústia do Polhoranky a vody z nich sú odvádzané do Oravskej vodnej nádrže. Preto bude potrebné uvažovať o vybudovaní nových brehov Bystrej od centra obce „Gacel“ až k Polhoranke, o novú

prietokový ryhu s úpravou Soľného potoka a úpravu brehov Polhoranky nakoľko terajšia posledná povodeň bola dôkazom veľkých škôd na majetku obce a obyvateľov v nej žijúcich.

Ďalej predpokladáme realizáciu úprav so zachovaním pobrežných pozemkov zo spevnenia brehov vegetačným opevnením, prehĺbenie koryta a výsadbou brehovej zelene v zmysle §49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách **obojustranne min. 6,0 m od brehovej čiar vodohospodársky významného toku Polhoranka a Soľného potoka a min. 4,0 m od ostatných drobných vodných tokov v k.ú. obce.** Na území pobrežných pozemkov nie je prípustná orba, súvislá vzrastlá zeleň, zmena reliéfu ťažbou, návažkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavby súbežných inžinierskych sietí a objektov trvalého charakteru. Pobrežný pozemok musí byť prístupný pre mechanizáciu správcu vodného toku z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

Pre rozvojové zámery nachádzajúce sa v blízkosti vodných tokov bude potrebné v nasledujúcich stupňoch projektovej dokumentácie spracovať a následne doložiť **hydrotechnické posúdenie kapacitných možností korýt vodných tokov na prevedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody.** Stavby, ktoré budú osadzované v lokalitách **na podmáčaných pozemkoch navrhujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.** Prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle STN 736822. Pri revitalizácii vodných tokov rešpektovať príslušné platné normy STN 722101, STN 752102. Všetky rozvojové aktivity musia byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami (§ 20).

Príslušnú projektovú dokumentáciu ako aj navrhované protipovodňové opatrenia je potrebné odsúhlasiť so Slovenským vodohospodárskym podnikom š.p., Piešťany.

2.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

Návrh ochrany a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení je spracovaný **v súlade s vyhláškou MŽP SR 492/2006 Z.z.** (táto vyhláška mení a dopĺňa vyhlášku MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov) **a vyhláškou MŽP SR č. 55/2001 Z.z.** o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, ktorou sa vymedzuje obsah územného plánu obce v textovej a grafickej časti a ktorá zároveň vykonáva zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

Cieľom ochrany prírody a tvorby je prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie udržania ekologickej stability. Rozumieme pod ňou obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť, alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, alebo ekologickú stabilitu.

Ochranu prírody rozdeľujeme na územnú a druhovú ochranu. Do územnej ochrany zaraďujeme veľkoplošné a maloplošné chránené územia, územia európskeho významu, chránené vtáčie územie a do druhovej chránené stromy, rastliny a živočíchy. Chránené územia sa vyhlasujú na ochranu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov európskeho a národného významu.

2.11.1 Návrh prvkov územného systému ekologickej stability spresnenie prvkov nadregionálneho a regionálneho významu v štruktúre

Katastrálne územie Rabče možno hodnotiť ako osídlenú krajinu vidieckeho typu s prevládajúcou funkciou poľnohospodárskou s vegetáciou rozptýlenou na niekoľko abiokomplexov podľa členitosti terénu, umiestnenia hlavného vodného toku a rôznych bočných prítokov, lesných komplexov najrozsiahlejších v juhozápadnom páse a v menšej miere v juhovýchodnej časti katastrálneho územia. Lesné porasty k.ú. obce Rabča sú súčasťou **jadrového územia európskeho významu (JÚEV) Horná Orava** (severný špic k.ú., východná časť k.ú. a hlavne JZ hranica lesov). Zároveň je územie súčasťou **CHKO Horná Orava a CHVÚ Horná Orava** SKCHVU008 (hranice CHKO sú totožné s hranicami CHVÚ).

Tieto skutočnosti a celkový popis existujúceho stavu a všetkých zistených údajov z Prieskumov a rozborov, ktoré zohľadňujú ochranu prírody v zmysle ÚPN-VÚC Žilinského kraja a je v kap. 2.3.2 Analytická a syntézová časť miestneho územného systému ekologickej stability a jej vplyv na riešenie ÚPN-O.

Podľa schváleného R-ÚSES Dolný Kubín (RNDr. Jana Ružičková, Tiliána, 01/ 1994) a stanoviska ObÚ ŽP DK, pracovisko Námestovo, č. listu 2009/00769/No, 18.11.2009) do k.ú. obce zasahujú nasledovné navrhované

prvky ekologickej stability, pričom niektoré sú totožné s prvkami charakterizovanými v zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja :

Okres	Prvky ekologickej siete - návrh	ID	Názov
Námestovo	Biocentrum regionálneho významu	33	Vahanov vrch (JZ časť k.ú. Rabča s prechodom do k.ú. Klin), územie je totožné s územím 7/9 Vahanov-Kopanica-Brestovka (ÚPN VÚC ŽSK)
	Biocentrum regionálneho významu	56	Hájka (západná časť k.ú. Rabča)
	Biocentrum regionálneho významu	67	Žabinec (južná časť k.ú. Rabča)
	Biocentrum regionálneho významu	82	Pod Kýčerou (JV časť k.ú. Rabča s prechodom do k.ú. Zubrohlava)
	Biocentrum regionálneho významu	130	Roľa Dolnosedliacka (malý úsek k.ú. Rabča s prechodom do k.ú. Zubrohlava)
	Biokoridor nadregionálneho významu		Podbeskydská vrchovina (terestrický, súčasť JZ územia charakterizovaného ako 7/13_7/8-Brestovka-7/4-Poprovka)
	Biokoridor regionálneho významu		Polhoranka (hydrický, územie je totožné s územím 7/14 vodný tok Polhoranka)
	Biokoridor regionálneho významu		Bystrá (hydrický)

• Biocentrum regionálneho významu (BC r)

V SZ časti k.ú. začína biocentrum regionálneho významu s plochou cca 45 ha s označením **č. 7/9 „Vahanov–Kopanica–Brestovka“**. Prechádza juhozápadnou časťou k.ú. obce na hraniči so susednou obcou Klin, pričom zasahuje aj do k.ú. obcí Oravské Veselé a Námestovo. Predstavuje stabilné lesné spoločenstvá, miestami s presvetlenými plochami s trávnatým i a kríčkovitými biocenózami. Lesnými komplexmi je napojené na terestrický biokoridor nadregionálneho významu 7/13 Brestovka – Poprovka.

Na území sa nachádza niekoľko navrhovaných regionálne významných biocentier, ktorými sú :

- biocentrum regionálneho významu **č. 56 Hájka** (k.ú. Rabča až Oravské Veselé)
- biocentrum regionálneho významu **č. 33 Vahanov vrch** (k.ú. Rabča až Klin)
- biocentrum regionálneho významu **č. 130 Roľa Dolnosedliacka** (k.ú. Rabča až Zubrohlava)
- biocentrum regionálneho významu **č. 67 Žabinec** (k.ú. Rabča) je z hľadiska ochrany prírody lokalita perspektívna, preto je plocha evidovaná aj ako genofondová plocha. Zatiaľ doporučujeme ponechať plochu na samovývoj a na základe sukcesie odporučiť, alebo neodporučiť plochu na vyhlásenie za chránené územie.
- biocentrum regionálneho významu **č. 82 Pod Kýčerou** (k.ú. Rabča až Zubrohlava)

• Biokoridor nadregionálneho významu (BK n)

V zmysle R-ÚSES Dolný Kubín k.ú. prechádza **Podbeskydská vrchovina**, kde sú súvislé lesné komplexy napojené na ostatné nadregionálne biokoridory akými sú **7/13 Brestovka – Poprovka**.

• Biokoridor regionálneho významu (BK r)

Viacmenej stredom územia preteká v smere sever-juh líniový hydricko-terestrický biokoridor regionálneho významu - vodný tok **7.14 Polhoranka**, ktorý tvorí prechodové možnosti organizmov medzi Oravskými Beskydmi s Oravskou vodnou nádržou. Sprievodná vegetácia miestnych tokov umožňuje migráciu živočíchov a šírenie rastlín z oblastí. Súčasne sa biokoridory Polhoranky napájajú na vegetáciu okolo malých prítokov (miestne biokoridory), ktoré sa sem vlievajú.

Navrhovaným je :

- hydrický biokoridor regionálneho významu **Bystrá** (k.ú. Rabča)

Územie je perspektívne svojim rekreačným potenciálom vhodným na využitie pre extenzívny cestovný ruch ako agroturistika, pešia, vodná turistika a rekreácia, cykloturistika, rodinné dovolenkové pobyty pre všetky vekové kategórie a pod. Náročnejší návštevník má možnosť využiť väčšie športovo-turistické centrá blízkeho aj širšieho okolia ako Babia hora, Pilsko, bývalé kúpele Slaná voda, Oravská vodná nádrž so Slanickou Osadou a oproti nej so Studničkou, Gazdovské múzeum v Rabčiciach a rôzne zaujímavosti oravského regiónu.

2.11.2 Navrhované biocentrá, biokoridory a ostatné ekostabilizačné prvky v území

Priestorové rozloženie ekologicky významných krajinných segmentov, ich funkčnosť, veľkosť a vzájomná previazanosť tvoria územný systém ekologickej stability. V pomerne primeranej veľkosti katastrálneho územia o rozlohe 2515,7369 ha sa vyskytuje určité spektrum krajinných segmentov vysokej ekologickej hodnoty.

Územný systém ekologickej stability je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu, interakčné prvky a genofondové lokality. Navrhované biocentrá, biokoridory nadregionálneho, regionálneho významu boli popísané v predchádzajúcej kapitole. Súčasný stav ostatných zložiek s charakterom miestnym, interakčné prvky a 3 genofondové plochy boli popísané v kapitole 2.3.2 Analytická a syntézová časť miestneho územného systému ekologickej stability a jej vplyv na riešenie ÚPN-O.

Okolie obce Rabča s existujúcimi a navrhovanými prvkami ÚSES s charakterom nadregionálnym, regionálnym, miestnym vo forme biocentier, biokoridory s ostatnými plochami zelene majú ekostabilizačné funkcie a tvoria krajinný celok s vyhovujúcou ekostabilitou. Najnižší stupeň stability má v území orná pôda, urbanizovaný priestor obce a cestná sieť. Celkovo možno hodnotiť už v súčasnosti Rabču ako obec s perspektívou trvalo udržateľného rozvoja územia, pokiaľ budú ďalšie aktivity civilizačného charakteru usmernené v zmysle legislatívy a ÚPD.

Návrh biocentier, biokoridorov, interakčných prvkov, genofondovej plochy pre zabezpečenie ekologickej stability v k.ú. Rabča

V sledovanom území navrhujeme doplniť niekoľko prvkov ÚSES - miestne biocentrum, biokoridory, interakčné prvky i genofondovú plochu popri toku a komunikáciách pre účelnejšie prepojenie biocentier miestneho a nadregionálneho významu s cieľom bezproblémovej migrácie živočíšnych druhov. Prvky ÚSES súčasne spĺňajú pôdoochrannú, protieróznú a čiastočne protipovodňovú funkciu. Umiestnenie a návrhy biocentier, biokoridorov spolu s interakčnými prvkami a genofondovou plochou v k.ú. Rabča sú zakreslené v grafickej časti vo výkrese č. 7 Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability, M 1 : 10 000.

- **Biocentrá miestneho významu** (existujúcich BCm je 8, ktoré sú dôležitým útočiskom pre živočíchy v poľnohospodársky využívanej krajine)

- navrhujeme rozšírenie **BCm 2** tvoreného brehovými porastami spolu so stromovým spoločenstvom na Z-J-V stranu v južnej časti potoka lokality „Za vodou“, tieto biotopy sú zároveň zadefinované ako vzácne poloprárodné a prírodné na TTP, celý vymedzený priestor navrhujeme zachovať a ponechať na samo vývoj, okolie tvorené súkromnými záhumienkami postupne intenzívne zarastá drevinami a tým pádom bude boli spájať neďaleký priestor genofondovej plochy Žabinec s lesnými pozemkami

- nové **BCm 9** v rámci pomalej revitalizácie a výsadby v areály súčasného hospodárskeho dvora Širava zameraného na chov hovädzieho dobytku, v priestore navrhujeme dosadenie pôvodných druhov drevín či už okolo oplozenia, prístupovej komunikácie, vo vnútri samotného areálu okolo budov, komunikácií, na voľných plochách a za areálom v južnej časti, lokalita postupne vytvorí miestne biocentrum pre drobné vtáctvo a ostatné živočíšne druhy v nadväznosti na lesné komplexy Hlbokej pričom súčasne bude mať vegetácia aj izolačnú funkciu

- **Biokoridory miestneho významu** (existujúcich je pomerne veľké množstvo a prepájajú v území biocentrá miestneho, regionálneho významu spolu s biokoridormi regionálneho a nadregionálneho významu, preto sú situované popri miestnych spevnených aj nespevnených prístupových komunikáciách, popri poľnohospodárskych celkoch a miestnych tokoch)

- navrhujeme ich vo forme doplnenia existujúcich drevín na funkčné biokoridory a ich prepojenie na miestne biocentrá a interakčné prvky v území a to vo severo – východnej až východnej časti k.ú. s perspektívou funkčnosti ekologických opatrení v poľnohospodársky využívanom priestore vo forme doplnenia líniovej vegetácie v šírke 10-12 m prípadne aj viac : funkčná vegetácia **okolo Soľného potoku** v severo- východnej časti územia a aj časť okolo poľnohospodárskej cesty umiestnenej za ním s otočkou na severe a smerujúcej v dodojemu ak HD Farské, doplnenie drevín na brehoch **okolo toku Bystrá** (Rabčický potok), zachovanie v plnej miere a doplnenie sprievodnej vegetácie **Siheľnianskeho potoka a toku Hájka**

- **Interakčné prvky** (tvorí solitérna, líniová a skupinová vegetácia v krajine popri tokoch, terénnych depresiách a iných nerovnostiach terénu, prípadne TTP so samonáletom drevín. Plnia viacero funkcií - ekostabilizačnú, protieróznú, izolačnú a zvyšujú krajinársku hodnotu územia.

- v návrhu doplníme výsadbu pôvodných izolačných druhov drevín okolo a v plánovanom areáli podnikateľských aktivít výrobných alebo nevýrobných, skladov (súčasný areál HD Farské a navrhovaný priestor vedľa neho RP40/Farské, RP24/Zberný dvor odpadu). Súčasný drevín – topole okolo prístupovej cesty a okolo areálu postupne nahradiť pôvodnými drevinami rôznej zrastovej výšky v šírke cca 10 m na funkčnú izolačnú líniu. Pod dnešným dvorom PD Farské v obytnej lokalite RP35/Nad pavilónom II ponechať otvorenú plochu iba s trávnatým porastom , nakoľko pod povrchom je trasovaný zásobovací vodovodný rad z vodojemu smerujúci do obce a bude tu vedená aj trasa z Oravského skupinového vodovodu pre aglomeráciu Rabča – Oravská Polhora - Siheľné

- sú navrhované v rámci revitalizácie druhej časti Hlavného námestia v časti obce „Gacel“ (po pravej strane cesty III/52014) s výsadbou drevinovej vegetácie v riešenom priestore a okolo líniových stavieb (prístupové komunikácie), parkovej úprave ale i okolitej sprievodnej zelene a venovať sa aj samotnému veľmi peknému parku vedľa ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II)

- navrhovaná revitalizácia duhého námestia a to v hornej časti obce v lokalite Pri kostole medzi kostolom, susednou OV, parkovaním spolu s obnovou drevín a výsadbou nových v rámci lokality RP45/Zeleň pri kostole, RP48/Nový cintorín a aj zeľ ako súčasť športových plôch, parkovacích plôch v lokalitách RP46/Pri kostole II, RP47/Pri kostole III

- sú súčasťou revitalizovaných plôch starého cintorína vedľa cesty III/52015 a terajšieho vedľa kostola

- pre oba cintoríny aj pre drevinovú časť okolo priestoru kostola v hornej časti obce platí maximálne zachovanie funkčných drevín, ošetrovanie vzrastlých zdravých stromov (lipy), zdravotne a vekovo narušené dreviny odborne revitalizovať a lokalitu dosadiť pôvodnými druhmi, v prípade cintorína aj inými vhodnými drevinami nízkej a strednej výšky

- v rámci oboch areálov ZŠ a MŠ Rabča, v okolí Obvodného zdravotného strediska maximálne zachovanie funkčných drevín, v prípade ohrozenia stabilizačne narušených prestárlych drevín rekonštrukcia a revitalizácia jedincov a dosadenie pôvodných drevín, novú výsadbú realizovať ako perspektívnu vegetáciu sídla v budúcom období a udržiavať vhodným ošetrovaním v parkovej úprave

• **Genofondová plocha** (plocha, na ktorých sa zámerné pestujú alebo rastú ohrozené, vzácne druhy rastlín alebo živočíchov pre zachovanie ich biodiverzity).

- v rámci prerokovania Oznámenia o strategickom dokumente z 02/2012 bola zo strany ochrany prírody a tvorby krajiny vznesená požiadavka ohľadom novej genofondovej plochy (GP) v časti obce medzi ulicami Borovou a Krátkou – **Nad Bormi**. Jedná sa o pomerne rozsiahle územie v hornej časti obce na podmáčaných plochách s charakterom mokrade v alúviu Polhoranky – generačný a potravný biotop obožiteľníkov a vtáctva. Tento vzácneho územia sa dotýka v malej miere výhladová preložka cesty I/78, výhladová MOK prechádzajúca západnou stranou lokalít RP126/Nad bormi II, RP53/Nad bormi I, RP127/Nad bormi III a severná časť navrhovanej MOK smerujúcej do časti obce „Grúň“. Túto GP ako aj ostatné (popis je v kap. 2.3.2) je potrebné neodvodňovať, nezalesňovať a nebudovať na nich stavby.

Názov GP	Typ GP	Katastrálne územie	Charakteristika
Nad Bormi	GPRŽ	Rabča	mokrad v alúviu Polhoranky – generačný a potravný

2.11.3 Návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny

Katastrálne územie Rabča má relatívne vysokú hodnotu ekologickej stability, nakoľko vyše 33% územia tvoria lesné pozemky, ktoré v rámci svojho prírodného charakteru sú zaradené do systému ochrany prírody a sú súčasťou Chránenej krajinnnej oblasti Horná Orava (zóna D s 2° stupňom územnej ochrany, súhlas orgánu ochrany prírody je popísaný v kap. 2.3.2.1.2 Biotické pomery). Vyše 37% plochy zaberaajú trvalé trávne porasty, na ktorých miestami samonáletom narástli dreviny, čím nadobudli charakter lesných pozemkov - nelesná vegetácia. Kataster Rabče spolu s vyhlásenými a navrhovanými chránenými územiami, prvkami ÚSES ako sú biocentrá, biokoridory a ostatnými plochami s vysokou ekostabilizačnou funkciou tvoria krajinný celok s vyhovujúcou ekostabilitou. Dokonca je toto územie zaradené v zmysle ochrany prírody a tvorby krajiny ÚPN VÚC Žilinského kraja do krajinného priestoru s označením A, kde ochrana prírody má dominantné postavenie s celopriestorovou štruktúrou z plošne rozsiahlejších ekologicky hodnotných krajinných segmentov.

No v k.ú. Rabča nájdeme aj najnižší stupeň stability, ktorý má v území orná pôda, urbanizovaný priestor obce a cestná sieť. Nakoľko celé územie Slovenska je ovplyvnené prítomnosťou človeka a jeho aktivitami, je potrebné hľadať kompromisné riešenie na trvalo udržateľný rozvoj územia.

V zmysle Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov o ochrane prírody a krajiny sa jedná o prvý stupeň ochrany, v ktorom sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody a krajiny na :

a) vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä na ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažbu trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu, okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom v súlade s osobitným predpisom

b) rozšírenie nepôvodného druhu rastliny alebo živočicha za hranicami zastavaného územia obce s výnimkou druhov ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo po dohode s ministerstvom pôdohospodárstva, druhov uvedených v schválenom lesnom hospodárskom pláne alebo druhov pestovaných v poľnohospodárskych kultúrach

c) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady

- d) leteckú aplikáciu chemických látok a hnojív
- e) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka
- f) likvidáciu geologického diela alebo geologického objektu
- g) zasahovanie do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť
- h) vyradenie ostatnej vodnej plochy a jej pridelenie do užívania na účely podnikania v osobitnom režime

Vegetácia extravilánu obce je pomerne dobre zastúpená, lesné spoločenstvá majú primerané zastúpenie prvkov ÚSES preto aj návrhy boli orientované prevažne na zastavané územie obce vo forme interakčných prvkov. Zeleň v z.ú. tvoria plochy - na záhradách, na cintorínoch, v areáloch škôl, okolo poľnohospodárskych dvorov, na verejných priestoroch, v obecnom parku. V budúcom období treba v maximálnej miere zachovať túto zeleň spolu so sprievodnou vegetáciou komunikácií a depresí, v extraviláne a brehovú porasty toku Polhoranka a jej prítokov z oboch strán. Pri rekonštrukcii a revitalizácii jednotlivých plôch v z.ú. je potrebné riešiť zásahy samostatnými projektami s dostatočným návrhom vegetácie v parkovej úprave. Kvalitné dreviny treba zachovať, ošetriť, prípadne odborne revitalizovať, postupne nahrádzať a dopĺňať nevhodné druhy drevín pôvodnými. Akýkoľvek zásah do sprievodnej vegetácie tokov ako aj druhové zloženie drevín navrhovanej novej výsadby (z pôvodných druhov drevín) **konzultovať so ŠOP SR - Správou CHKO Horná Orava.**

Z hľadiska návrhu ekostabilizačných opatrení ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) rešpektovať v priestorovom usporiadaní základnú kostru územného systému ekologickej stability tvorenú územím CHKO Horná Orava, CHVÚ Horná Orava, ktoré sú zároveň súčasťou jadrového územia európskeho významu, terestrický biokoridor nadregionálneho 7/13 (7/8-Brestovka-7/4 Poprovka), všetky biocentrá, biokoridory regionálneho, miestneho významu, interakčné prvky a genofondové plochy s dodržiavaním podmienok ochrany prírody a vytvoriť vhodné podmienky na zachovanie genofondu a biodiverzity aj v ostatnom území

b.) na 4 genofondových plochách (Žabinec, Alúvium Polhoranky II –Kormanovci, Pod Hájkou, Nad Bormi) je okrem už spomenutých vecí zakázané ich odvodňovanie, zalesňovanie a budovanie stavieb

c.) dodržiavať podmienky ochrany prírody v území podľa stupňa územnej ochrany, v z.ú. obce s rozšírením do strán až k hranici CHKO Horná Orava platí 1. stupeň (ostatné územie), priamo v CHKO Horná Orava a v CHVÚ Horná Orava platí 2. stupeň územia ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z., pričom v CHVÚ Horná Orava je potrebné dodržiavať zákazy podľa § 2 Vyhlášky MŽP SR č. 173/2005 Z.z.

d.) vytvoriť vhodné podmienky na zachovanie genofondu a biodiverzity vo voľnej krajine záujmového územia, zachovať prirodzený typ vodných tokov s charakterom biokoridorov

e.) pre ochranu zastavaného územia a všetkých navrhovaných i výhľadových plôch pre určených pre rozvoj bývania, rekreácie, športu spolu s cestovným ruchom, výroby riešiť protipovodňovú ochranu, prípadnú úpravu koryt vodných tokov či už Polhoranky, Bystrej, Soľného potoka, Hájk, Martinkovho potoka a ostatných potokov v k.ú. obce riešiť po vzájomnej spolupráci so správcami tokov, prípadný návrh nevyhnutnej protipovodňovej ochrany riešiť spôsobom bez podstatných zásahov do prirodzeného charakteru a prítokových pomerov tokov a významných biotopov v ich blízkosti

f.) mimo zastavaného územia bez ohľadu na stupeň ochrany územia vylúčiť výstavbu v alúviu prírodných vodných tokov, v celom k.ú. zabezpečiť min. 6,0 m ochranné pásmo po oboch stranách vodohospodársky významného toku Polhoranka, Soľného potoka, pre ostatné toky zabezpečiť min. 4,0 m vo forme brehových porastov s rezervou pre doplnenie vegetácie a posilnenie funkcie prvkov ÚSES (požiadavka je teda relevantná v prípade všetkých prírodných tokov a potenciálnej bytovej aj rekreačnej výstavby v ich blízkosti mimo zastavaného územia z dôvodu potreby zachovania dostatočnej šírky biokoridoru a možnosti doplnenia brehových porastov z autochtónnych druhov drevín, ale aj z dôvodu vylúčenia prípadných dodatočných požiadaviek na úpravy tokov a realizácie opatrení na ochranu stavieb pred povodňami, čo je podľa požiadaviek na úpravy tokov a realizácie opatrení na ochranu stavieb pred povodňami)

g.) pre rozvojové zámery v blízkosti vodných tokov je potrebné v nasledujúcich stupňoch spracovania projektovej dokumentácie doložiť hydrotechnické posúdenie kapacitných možností koryt vodných tokov na prevedenie prítoku Q_{100} – ročnej veľkej vody

h.) v následných projektoch stavieb situovaných v lokalitách, ktoré sú umiestňované na podmáčaných plochách v návrhu RP53/Nad bormi I, RP85/Za vodou II, RP92/Nad Žabincom I, vo výhlade RP123/Nad bormi II, RP127/Nad bormi III, RP128/Rozvoja III navrhujeme osádzať úroveň suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov

ch.) vylúčiť perspektívne akékoľvek optické znečistenie umiestnením dominant v krajine ako sú bilbordy, reklamné zariadenia, veterné elektrárne, telekomunikačné stavby, akékoľvek zariadenia a stavby prevyšujúce výškovú hladinu zástavby obce, aby nebola narušená krajinársky hodnotná scenéria a výhľady

- i.) stavby povoľovať iba s architektonickými prvkami typickými pre dané prostredie, uprednostňovať regionálne danosti, vylúčiť výškové stavby a narušiť tak krajinnú scéneriu CHKO Horná Orava
- j.) dodržiavať pri lesníckom využívaní plôch predpisy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov
- k.) pri návrhu trás a značení turisticko – rekreačných chodníkov (prepojenie k.ú. obce Rabča s k.ú. susedných obcí podmieniť spoluprácu so Správou ŠOP CHKO Horná Orava z dôvodu prispôbenia požiadavkám územnej ochrany
- l.) perspektívne uvažovať o možnosti založiť miestne vetrolamy a vsakovacie vegetačné pásy na určitých miestach ako prevenciu pred prívalovými zrážkami
- m.) terestrické biokoridory zabezpečiť len prírodnými prvkami – vegetáciou a konfiguráciou terénu
- n.) presadzovať šetrnejší spôsob hospodárenia na lesnej pôde ako výberkový spôsob a podrastovú formu hospodárenia, obmedziť výrub nelesnej drevinovej vegetácie na navrhovaných plochách prvkov ÚSES, eliminovať v maximálnej miere holorubný spôsob ťažby
- o.) vylúčiť vypaľovanie lúčnych a pasienkových spoločenstiev
- p.) obmedziť používanie agrochemikálií najmä v kontakte s prvkami ÚSES
- r.) dodržiavať pri poľnohospodárskom využívaní plôch predpisy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy, s cieľom zabezpečiť optimálnu ekologickú stabilitu územia
- s.) uprednostniť na pôdach s nižšou produktivitou optimálne využívanie plôch druhmi kultúr podľa BPEJ
- t.) vylúčiť melioračné zásahy na vlhkých a mokrych biotopoch

2.12 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

2.12.1 DOPRAVA

Širšie vzťahy

Z hľadiska širších dopravných vzťahov je riešené územie obce Rabča napojené na nadradenú a ostatnú komunikačnú sieť prostredníctvom cesty **I/78 Oravský Podzámok – Oravská Polhora**, hraničný prechod do susednej Poľskej republiky Oravská Polhora – Korbiew. Jej celková dĺžka je 44,528 km, ale naprieč celým k.ú. obce Rabča sa ťahá v dĺžke cca 6 km. Cez územie PR pokračuje ako DW 945 do poľského mesta Żywiec. Táto cesta prechádza výlučne územím Oravy, konkrétne cez okresy Dolný Kubín a Námestovo. Vznikla prekategORIZOVANÍM cesty II/521. Jej umiestnenie odráža dávnu históriu kedy bola prastarou obchodnou cestou a nazývali ju kráľovskou, neskôr Thurzovskou, Medenou, ale niektorí historici sa domnievajú, že to bola Jantárová cesta – spojnice Baltu so Stredomorím. V zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja je počítané s územnou rezervou homogenizovať cestu I/78 vo výhľadovom horizonte v úseku križovatka Vavrečka – Námestovo – Zubrohlava – Oravská Polhora – štátna hranica SR/PR v kategórii C9,5/70-60 ako cesta nadregionálneho významu. Za Námestovom v k.ú. obce Vavrečka je možnosť odbočenia popri juhozápadných brehoch vodnej nádrže Orava na cestu **II/520 Nová Bystrica – Oravská Lesná** s pokračovaním do Tvrdošína, ktorá tvorí od 10.11.2008 prepojenie Oravy s Kysúcami.

Na križovatke v Oravskom Podzámku sa napája na cestu **I/59 európskeho významu E77**, ktorá začína v Banskej Bystrici s pokračovaním cez Ružomberok, Dolný Kubín sukončením v Trstenej na hraničnom prechode Trstená – Chyžné. Ďalej cez poľské územie pokračuje ako DK 7. V budúcnosti ňou bude prechádzať rýchlostná cesta R3. V Dolnom Kubíne je ešte možnosť odbočky v západnom smere (obec Veličná, Párnica) na cestu **I/70** končiacu v Kráľovanoch. Zhruba v polovici tejto cesty v obci Podbiel je možnosť odbočenia na cestu **II/584 Podbiel – Liptovský Mikuláš** a pokračovať do okresného mesta Liptovský Mikuláš.

Cesty I/59 a I/70 sú napojené na dôležitý západno – východný dopravný koridor vedný trasou **cesty I/18 európskeho významu E50**, ktorá začína na hraničnom priechode s Českou republikou Makov, pokračuje Žilinským krajom a končí v Michalovciach, konkrétne cesta I/59 sa na ňu napája v okresnom meste Ružomberok a cesta I/70 v obci Kráľovany. Táto cesta súčasne v úseku Ivachnová – Lipt. Mikuláš – Vážec – Mengusovce kopíruje trasu **diaľnice D1**.

Dopravné riešenie záujmového územia vychádza z predpokladu zabezpečenia ďalšieho rozvoja obce Rabča.

Cestná doprava a komunikačná sieť

• STAV

Zastavané územie obce Rabča je umiestnené pozdĺž historicky danej cesty **I/78 Oravský Podzámok – Oravská Polhora** naprieč celým k.ú. v smere JV-S v dĺžke cca 6 km. Tento jediný a hlavný dopravný koridor zabezpečuje dopravnú sieť a dopravené vzťahy obyvateľov za prácou mimo obec, za občianskou vybavenosťou,

za rekreáciou ale zároveň je to koridor prekračujúci hranice Slovenskej republiky v zmysle stredoeurópskeho regionálneho kontextu. Toto severo- južné prepojenie s Poľskom (Kysuce-Zywiec-Bielsko Biala, Trstená-Nový Targ) zaznamenáva nárast intenzity väzieb.

Podľa sčítania intenzity dopravy bol objem prepravných vzťahov na ceste I/78 v sčítacom úseku 92899 nasledovný :

Rok	Nákladné vozidlá	Osobné vozidlá	Motocykle	Spolu
1990	641	927	24	1592 voz./ 24 hod.
1995	523	1338	25	1886 voz./ 24 hod.
2000	1386	2108	55	3549 voz./ 24 hod.
2005	742	4455	24	5221 voz./ 24 hod.

Z uvedeného vyplýva, že nárast za sledovaných posledných 5 rokov je spolu o 1672 vozidiel (67,98%). Aj keď je síce pozitívne, že je zaznamenaný pokles v počte nákladných vozidiel o 644 (53,54%) a motocyklov o 31 (43,64%), ale predsa doprava osobnými motorovými vozidlami sa skoro zdvojnásobila t.j. o 2347 (47,32%). Z hľadiska pohľadu do budúcnosti pri takomto tempe nárastu je predpoklad, že **už dnešná neprípustná intenzita dopravy (pretože ešte prípustná miera intenzity dopravy je 1200 vozidiel/24 hod.) nebude spĺňať požiadavku ohľadom vplyvu na životné prostredie.** Bola síce vypracovaná štúdia v období keď táto komunikácia bola cestou II. triedy - „Preložka cesty II/521 Oravský Podzámok – Bobrov (Žilinská technická univerzita), ktorá končila v obci Bobrov a týmto územím a narastajúcou intenzitou dopravy v ňom sa odvtedy nikto nezaoberal.

Obec nie je koncová, ale plní úlohu prejazdnej strediskovej obce miestneho významu pre susedné obce akými sú v smere na východ Rabčice, na sever Oravská Polhora a na severozápad Sihelné. Takže do susednej obce Rabčice sa napája na križovatke v centre obce v lokalite „Gacel“ cesta III/52014 Rabča – Rabčice (o dĺžke v k.ú. Rabča cca 2,0 km) a v hornej časti obce v lokalite „Pri kostole“ cesta III/52015 Rabča – Sihelné (o dĺžke v k.ú. Rabča cca 1,8 km). Do Oravskej Polhory pokračuje cesta I/78 v priamom smere pričom otvorením hraničného prechodu vzrástla premávka v obci, čím sa zvýšil aj negatívny vplyv dopravy na okolie – zvýšenie dopravnej intenzity, hluk, znečistenie, otrasy, zníženie bezpečnosti. Zástavba v z.ú. obce je situovaná v aj bezprostrednej blízkosti tejto cesty a preto negatívne vplyvy zvýšenej premávky sa tu prejavujú ešte viac.

Z hľadiska dopravného významu je existujúci komunikačný skelet rozčlenený podľa funkčnej triedy v zmysle STN 736110 do štyroch skupín (STN 736110) :

- B2 „zberná miestna komunikácia“ prechádzajúca celým z.ú. obce v koridore cesty I. triedy č. 78 - Oravský Podzámok / Oravská Polhora – napojenie na cestu európskeho významu E77 I. triedy č. 59 Trstená / Dolný Kubín / Ružomberok / Banská Bystrica, v k.ú. obce Vavrečka napojenie na cestu II. triedy č. 520 Nová Bystrica / Oravská Lesná s pokračovaním do Tvrdošína, komunikácia pokračuje v priamom smere do susednej obce Oravská Polhora
- B3 „zberné miestne komunikácie“ so začiatkom v k.ú. obce Rabča, jedna smeruje do susednej obce Rabčice od križovatky s cestou I/78 v centre obce „Gacel“ – III. triedy č. 52014 Rabča / Rabčice a druhá smeruje do susednej obce Sihelné od križovatky v hornej časti obce v lokalite „Pri kostole“ – III. triedy č. 52015 Rabča / Sihelné
- C3 „významnejšie miestne obslužné komunikácie“ sú napojené na cestu I/78 napr. v blízkosti centra obce s pomenovaním Adamovka, Radová, Športová prechádzajúca popred futbalové ihrisko s pokračovaním cez lokality umiestnené po ľavom brehu Polhorany – Žabinec, Pri Kormanovi s napojením na cestu I/78 a ešte cesta v hornej časti obce napájajúca sa na prvú križovatku umiestnenú na ceste III/52015 pri ľavom brehu Polhoranky s pokračovaním do časti obce „Grúň“
- veľké množstvo spevnených plôch nakoľko ich šírka nezodpovedá ani šírke jednopruhovej komunikácie slúžiacich pre príjazd k rodinným domom s napojením na cestu I. alebo cesty III. triedy, týchto plôch je v obci úplne najviac
- D3 „komunikácie pre chodcov“ kde je oddelená motorová doprava, jedná sa o chodník vedený po pravej strane cesty I/78 jej celým úsekom, v centre obce je pár chodníkov a spevnených plôch medzi bytovkami a Obvodným zdravotným strediskom, pred Kultúrnym domom, chodník vedený popred športovú halu až na cestu Adamovka a k MŠ, po ľavej strane cesty Adamovka je v 2/3 vedený chodník, chodník v hornej časti obce v lokalite „Pri kostole“ (ul. Kostolná) končiaci cca 75 m pred Polhorankou
- „lesné cesty“, ktoré zabezpečujú prepojenie obce so susednými obcami a tiež zabezpečujú prístup na poľnohospodársku pôdu a do lesných porastov

Z hľadiska technického usporiadania komunikačnej siete (šírkové usporiadanie a návrhová rýchlosť) štátna cesta I/78 zodpovedá kategórii MZ 14(13,5)/50 vo funkčnej triede B2 v zastavanom území obce. Ďalšie

dve zberné komunikácie smerujúce do Rabčíc a Sihelného s funkčnou triedou B3 zodpovedajú kategórii MZ 8,5(8,0)/50 v zastavanom území obce, mimo zastavané územie C 7,5/70.

Miestne obslužné komunikácie sprístupňujúce objekty a územia s funkčnou triedou C3 zodpovedajú kategórii MO 8,0/30, MO 7,5/40, MO 7,5/30, MO 6,5/40, MO 6,5/30, MO 4,25/30 a MOK 3,75/30 km/hod. V najväčšej miere sú však v obci zastúpené dlhé a úzke spevnené plochy v smere pôvodnej parcelácie slúžiace pre príjazd k existujúcim rodinným domom v šírke do 4,25 m začínajúce odbočkou z ciest I/78, III/52014, III/52015, z MO komunikácie prechádzajúcej obytnou časťou „Grúň“, pár ich je v obytnej časti „Za vodou“, „Žabinec“ a „Pri Kormanovi“. Poslednými je tiež veľké množstvo nespevnených lesných ciest v š. 4,0 m.

Prehľad stavu je uvedený v nasledujúcej tabuľke :

Funkčné delenie	Kategórie ciest	Popis
B2	MZ 8,0/50	- priesťah cesty I/78 celým z.ú. obce (dvojpruhová miestna komunikácia v šírke 8,0 m), typ vozovky „ťažká živičná“, vyhovuje strednej kategórii zberných komunikácií, v z.ú. dovoľená rýchlosť na 50 km/hod.
B3	MZ 8,5(8,0)/50	- priesťah ciest III/52014 a III/52015 obcou v smere do Rabčíc a do Sihelného (dvojpruhové miestne komunikácie v šírke 8,0 až 8,5 m), typ vozovky „ťažká živičná“, v z.ú. dovoľená rýchlosť na 50 km/hod., mimo z.ú. zodpovedá kategórii C 7,5/70
C3	MO 8,0/30	- najširšia miestna dvojpruhová obslužná komunikácia prechádzajúca popred existujúce radové rodinné domy v pokračovaní na juh až popred 4 na jednej a 5 na druhej strane izolovaných rodinných domov (vedľa lokality Radová I, jej smerovanie je zhruba rovnobežné s cestou I/78)
	MO 7,5/40	- celá miestna obslužná dvojpruhová komunikácia vedená stredom obytnej časti „Grúň“
	MO 7,5/30	- miestna obslužná dvojpruhová komunikácia umožňujúca príjazd do HD Širava zo 4. úrovňovej križovatky na ceste III/52014 Rabča - Rabčice (poradie v číslovaní začína od veľkého parkoviška v centre obce „Gacel“) - miestna obslužná dvojpruhová komunikácia prechádzajúca súčasťou obytnou zónou pred lokalitou Adamovka (prvá lokalita na sever od centra obce „Gacel“)
	MO 6,5/40	- miestna obslužná dvojpruhová komunikácia začínajúca 3. úrovňovou križovatkou na ceste I/78 a pokračujúca popred futbalové ihrisko TJ Oravan Rabča až na most cez Polhoranku
	MO 6,5/30	- začiatok miestnej obslužnej dvojpruhovej komunikácie vedenej z 1. úrovňovej križovatky na ceste I/78 (číslovanie začína od obce Zubrohlava) medzi existujúce rodinné domy - miestna obslužná dvojpruhová komunikácia vedená z 3. úrovňovej križovatky na ceste III/52014 v centre obce „Gacel“ a smerujúca k existujúcim rodinným domom - miestna obslužná dvojpruhová komunikácia vedená zo 4. úrovňovej križovatky na ceste III/52014 v centre obce „Gacel“ a smerujúca popred bytové domy na ľavej strane spomínanej cesty až k rodinným domom za školským areálom ZŠ a MŠ (pavilón II) - miestna obslužná dvojpruhová komunikácia smerujúca z 10. a 11. úrovňovej križovatky na ceste I/78 do lokality Radová I - miestna obslužná dvojpruhová komunikácia smerujúca z 12. úrovňovej križovatky na ceste I/78 do lokality Adamovka - vjazd do dvora Pekarne Rusina z cesty I/78 v hornej časti obce t.j. z 20. úrovňovej križovatky na ceste I/78
	MOU 6,5/20	- miestna obslužná dvojpruhová komunikácia pešej zóny smerujúca z 1. úrovňovej križovatky na ceste II/52014 k Obvodnému zdravotnému stredisku, obchodom, centrálnej kotolni, požiarnej zbrojnici - miestna obslužná dvojpruhová komunikácia vedená z 2. úrovňovej križovatky na ceste III/52014 v centre obce „Gacel“ smerujúca popri pošte k bytovým domom
	MOK 3,75/30	- miestna obslužná jednopruhá obojsmerná komunikácia s výhybňami s obmedzením do 100 m s príjazdom z 2. úrovňovej križovatky na ceste I/78 v blízkosti Martinkovho potoka, z 3. úrovňovej križovatky do lokality Nad kováčom I, z 5. úrovňovej križovatky k rodinným domom v blízkosti lokality vo výhlade Javorová I, zo 6. úrovňovej križovatky k navrhovaným rodinným domom v lokalite Strelnica I, z 8. úrovňovej križovatky v centre obce „Gacel“ k rodinným domom okolo Soľného potoka, z 9. úrovňovej križovatky pri zastávke SAD Rabča_Jednota až k mostu cez Soľný potok, z 13. úrovňovej križovatky k rodinným domom vedľa lokality Pitákova I, zo 14. a 15. úrovňovej križovatky k rodinným domom vedľa lokality Kozákovka I, zo 16. úrovňovej križovatky k rodinným domom vedľa zastávky SAD Rabča_Labudiak, zo 17. úrovňovej križovatky k rodinným domom po oboch stranách cesty I/78 vedľa lokality Hanuliakova I a Nad bormi I, z 18. úrovňovej križovatky k navrhovaným rodinným domom v lokalite Nad bývalým mlynom, z 19. úrovňovej križovatky k HD Farské, z poslednej 21. úrovňovej križovatke na ceste I/78 k rodinným

		domom vedľa lokality Lánová II, zo 4. úrovňovej križovatky smerujúca k RD umiestneným v časti zvanej "Pri Kormanovi", ďalej cez „Žabinec“, „Za vodou“ až po most cez Polhoranku pri futbalovom ihrisku TJ Oravan Rabča, komunikácia vedená časťou „Pri Kormanovi“, komunikácia prechádzajúca časťou obce „Grúň“ od poslednej križovatky na ceste III/52015 až k časti v blízkosti TS 16_250 kV (pri Hájkovom potoku)
	MO 4,25/30	- obe jednopruhovú jednosmerné komunikácie do 100 m umiestnené oproti sebe a vedľa SAD Rabča_Grúň, Jednota, jedna MK na konci časti „Grúň“ cca 60 m od poslednej zastávky SAD Rabča_Grúň, komunikácia vedená medzi RD v hornej časti obce smerujúca k centru obce v lokalite Pod starým cintorínom
	D3	- komunikácie pre chodcov po pravej strane cesty I/78, pár trás v centre obce „Gaceli“, po ľavej strane ul. Adamovka v dĺžke 2/3, po pravej strane ul. Kostolnej s ukončením 75 m pred Polhorankou a aj po ľavej strane pred starým cintorínom

Keďže sa jedná o pomerne úzku a dlhú rozsiahlu výstavbu naprieč celým k.ú. obce pozdĺž cesty I/78 je uličný dopravný systém aj pomenovaný. Nachádza sa tu až 60 pomenovaných ulíc zaznamenaných v nasledovnom zozname :

Kód ulice	Názov	Kód ulice	Názov
1	Adamovka	31	Gacelovská
2	Chotárna	32	Potočná
3	Pod krížom	33	Školská
4	Kubasáková	34	Radová
5	Krátka	35	Zelená
6	Morčinova	36	Rovňová
7	Cigaňáková	37	Ružová
8	Lúčna	38	Kvetná
9	Západná	39	Poľná
10	Vyšná	40	Smreková
11	Javorová	41	Páleničná
12	Ferletova	42	Šišková
13	Goborova	43	Borová
14	Pod lipou	44	Kapličná
15	Osadská	45	Zemanská
16	Horská	46	Kožušníková
17	Vyhňová	47	Farská
18	Pod grapou	48	Riečna
19	Hlboká	49	Konečná
20	Vysoká	50	Križna
21	Šviderkova	51	Kamenická
22	Nad riekou	52	Hájska
23	Športovcov	53	Grúňanská
24	Pod mostom	54	Hlavná
25	Drevená	55	Kostolná
26	Úzka	56	Rabčická
27	Bystrá	57	Glušítkova
28	Mlynská	58	Lánová
29	Družstevná	59	Pod Magurou
30	Soľná	60	Mokrú

Z hľadiska umiestnenia križovatiek na ceste I/78 Oravský Podzámok Oravská Polhora (s charakteristikou funkčnej triedy B1 - zberná komunikácia v z.ú.) je súčasný stav nasledovný (poradie označuje polohu úrovňovej križovatky v smere Zubrohlava – Oravská Polhora) :

1. povýše zastávky (cca 120 m) SAD Rabča_Drunek
2. oproti Krčmy o Kolkyho
3. povýše zastávky (cca 35 m) SAD Rabča_Ratica
4. odbočka do časti obce zvanej „Pri Kormanovi“
5. povýše (cca 130 m) od predchádzajúcej križovatky odbočka do spodnej časti lokality RP6/Strelnica I
6. pri COOP Jednota, bar Sivá v dolnej časti obce
7. odbočka k futbalovému ihrisku (pri potoku Bystrá)
8. začiatok cesty III/52014 (južná časť centra obce „Gaceli“)
9. oproti COOP Jednota v centre obce „Gaceli“
10. odbočka vedľa mosta cez Soľný potok k južnej časti Radovej ulice

11. odbočka k severnej časti Radovej ulice
12. povýše zastávky (cca 45 m) SAD Rabča_Domin - smer do lokality Adamovka
13. odbočka po existujúcej MK do spodnej časti lokality RP30/Pitáková I
14. odbočka po existujúcej MK do spodnej časti lokality RP31/Kozáková I
15. odbočka po existujúcej MK do hornej časti lokality RP31/Kozáková I
16. odbočka do lokality RP32/Kaplica I pri zastávke SAD Rabča_Labudiak
17. pri OV – predaj rozličného tovaru, stavebného materiálu v hodnej časti obce
18. odbočka do lokality RP52/Nad bývalým mlynom I
19. začiatok cesty III/52015 (odbočka v hodnej časti obce Pri kostole)
20. vjazd do Pekárne Rusina, predaj výrobkov
21. posledná odbočka pri RD kde je predaj rozličného tovaru, kvetinarstvo

Z hľadiska umiestnenia križovatiek na ceste III/52014 Rabča Rabčice (s charakteristikou funkčnej triedy B3 - zberná komunikácia) je súčasný stav nasledovný (poradie označuje polohu úrovňovej križovatky v smere Rabča v časti námestia „Gacel“ – Rabčice) :

1. začiatok námestia „Gacel“
2. odbočka vedľa Domu služieb k bytovým domom
3. odbočka na JV k existujúcim RD umiestneným pri Bystrej (na druhej strane koniec školského športového areálu ZŠ a MŠ Rabča – pavilón II)
4. odbočka k posledným 3 bytovým domom (oproti je turistická ubytovňa ESO)
5. odbočka k HD Širava (blízko je zastávka SAD Rabča_RD)

Z hľadiska umiestnenia križovatiek na ceste III/52015 Rabča Sihelné (s charakteristikou funkčnej triedy B3 - zberná komunikácia) je súčasný stav nasledovný (poradie označuje polohu úrovňovej križovatky v smere Rabča v časti lokality Pri kostole – Sihelné) :

1. začiatok lokality budúceho námestia v hornej časti obce Pri kostole
2. pri zastávke SAD Rabča_Kalfas (odbočka na „Grúň“)
3. posledná západná odbočka k existujúcej komunikácii vedenej medzi RD (cca 150 m od spomenutej zastávky)

• NÁVRH

Z hľadiska urbanistických požiadaviek sa neuvažuje so zásadnou rekonštrukciou a prestavbou sídla, prevažuje rozšírenie a zahusťovanie zástavby po pomerne dlhom obvode. V súlade s tým sa budú jestvujúce miestne komunikácie postupne rekonštruovať a na ne sa budú napájať novovybudované úseky. Návrhové obdobie je súčasťou I. etapy do roku 2027.

Výhľadové zaťaženie cesty I/78 do obdobia roku 2027 je počítané na základe celoštátneho sčítania dopravy 2005 a prognózovaných koeficientov rastu pre VÚC Žilina (1,5 pre ľahké vozidlá, 1,32 pre ťažké vozidlá v priemere je to 1,41) v zmysle Metodického pokynu a návodu prognózovania výhľadových intenzít na cestnej sieti vydaného MDPT SR(11/2006)m, pričom vychádzame z posledného celoštátneho sčítania dopravy z roku 2005 – 5221 voz./24 hod. Takže výsledok by bol nasledovný : $5221 \times 1,41 = 7362$ voz./24 hod. Napriek tomu, že prognózu dopravy pre sídlo nie je vystihujúce počítať podľa koeficientov rastu, na základe dostupných podkladov a mieru zjednodušenia je tento výsledok prijateľný.

Nosnú dopravnú os obce prechádzajúcou celým z.ú. tvorí komunikácia I/78 Oravský Podzámok – hraničný prechod Oravská Polhora (Korbielow). Jej majetkovým správcom je Slovenská správa ciest Bratislava, ktorá v súčasnom období nemá relevantné dôvody na zabezpečenie investičnej prípravy a realizácie obchvatu obce Rabča v rámci I. ETAPY Návrhu (obdobie do roku 2027). **Takže s preložkou cesty I/78 uvažujeme až v rámci II. ETAPY_Výhľadu** (obdobie do roku 2037). **Z terajšej cesty I/78 by sa potom mohla stať miestna zberná komunikácia B2 prislúchajúca niekdajšej prekategORIZOVANEJ ceste II/521, z ktorej by bola vylúčená tranzitná doprava, čo je však na zvážení správcu komunikácie.**

Terajšiu nepriaznivú situáciu vplyvom zvýšenia intenzity dopravy by mala eliminovať výstavba rýchlostnej komunikácie R3, ktorá bude prechádzať cestou I/59 (E77) Banská Bystrica – hraničný prechod Trstenná (Chyžné). Táto komunikácia pokračuje na poľskej strane ako DK7. Prvým úsekom z poľskej strany je výstavba obchvatu v Trstenej, ktorá je už začatá od 04/2008 a mala by trvať do 09/2011 (dĺžka úseku je 7,2 km, bude sa na ňom nachádzať 14 mostov a 3 križovatiek). Ďalšími úsekmi rýchlostnej cesty R3 budú - Tvrdošín / Nižná, Nižná / Dlhá nad Oravou, Dlhá nad Oravou / Sedliacka Dubová, Oravský Podzámok / Horná Lehota, Oravský Podzámok / Dolný Kubín, Dolný Kubín / Kráľovany, obchvat Hornej Štubne.

V rámci rekonštrukcie tejto hlavnej komunikácie I/78 boli už projektovo riešené Bezpečnostné chodníky Rabča (Stanio s.r.o., Ing. Vladimír Pauer, Nitra, 03/2008) spolu s odvodnením cesty. Okrem celej tejto komunikácie bola rekonštrukcia riešená aj v úseku od križovatky Pri kostole po ceste III/52015 do vzdialenosti

cca 72 m od Polhoranky. Časť v úseku námestia „Gacel“ bola riešená ako súčasť projektu pre realizáciu stavby Revitalizácia verejného priestranstva v obci Rabča – centrum Gacel I (Promiprojekt s.r.o., Ing. arch. Jozef Košťál, Ing. Milan Vorčák, Ing. Gabriel Adam, 08/2009).

V rámci návrhu je potrebné riešiť rekonštrukciu veľkého množstva existujúcich ciest funkčnej triedy C3, nakoľko nie sú riešené so spevneným povrchom, nie sú z nich odvedené zrážkové vody, sú zväčša úzke a jednopruhové a nie sú vzájomne poprepájané v priečnom smere a preto ani nevytvárajú dopravnú sieť navzájom medzi sebou.

Na ceste I. triedy je však situácia najhoršia nakoľko v rámci riešenia už existujúcej dopravy je vidieť živelnosť a neusporiadanosť v dopravnom riešení. Preto je potrebné zaviesť ucelený systém v rámci napojenia nových lokalít na existujúce a neriešiť sólo sieť slepých komunikácií pre pár objektov.

Prehľad navrhovaných úrovňových križovatiek na ceste I/78 Oravský Podzámok Oravská Polhora v existujúcom zastavanom území obce (poradie označuje polohu úrovňovej križovatky v smere Zubrohlava – Oravská Polhora) je nasledovný:

1. odbočka do lokality RP1/Kubasakovka - Pavlakovka nad cestou I a oproti do prečerpávacej stanice na navrhovanej vodovodnej trase

2. odbočka do lokality RP9/Goborova

3. odbočka do lokality RP13/Mihaľakova I

Prehľad navrhovaných úrovňových križovatiek na ceste III/52014 Rabča Rabčice v existujúcom zastavanom území obce (poradie označuje polohu úrovňovej križovatky v smere Rabča v časti námestia „Gacel“ – Rabčice) je nasledovný:

1. odbočka do lokality RP25/Gacel'ovské bory a oproti do lokality RP22/Gacel' Bystrá I

2. odbočka do lokality RP23/Gacel' Bystrá II

Prehľad navrhovaných úrovňových križovatiek na ceste III/52015 Rabča Sihelné v existujúcom zastavanom území obce i mimo neho (poradie označuje polohu úrovňovej križovatky v smere Rabča v časti lokality Pri kostole - Sihelné) je nasledovný:

1. odbočka do lokality RP46/Pri kostole II (vjazd do športových plôch na námestí)

2. odbočka do lokality RP 50/Pod starým cintorínom a oproti do parkovacích plôch v lokalite RP47/Pri kostole III

3. odbočka na MOK vedenú poza parkovacie plochy v lokalite RP47/Pri kostole III a následne k navrhovanému cintorínu v lokalite RP48/Nový cintorín

4. odbočka do lokality RP61/Grúň pri moste na Sihelné a oproti do lokality RP59/Šport pri moste na Sihelné

5. odbočka do lokality RP60/Šelcyk

6. odbočka do lokality RP65/Pri Hájkovom potoku I v blízkosti ochranného pásma VN 22 kV

7. posledná odbočka do lokality RP65/Pri Hájkovom potoku I

V rámci návrhu uvažujeme v najväčšej miere s miestnymi obslužnými komunikáciami funkčnej triedy C3 plniace funkciu obslužnú s priamou obsluhou územia. Použitie týchto komunikácií v obci je kombináciou priamej väzby na prístupnenie objektov v území a umiestnením vo vnútri obytných útvarov s vylúčením tranzitnej dopravy s použitím upokojujúcich prvkov a možnosťou parkovania.

V návrhu riešime predovšetkým odľahčenie cesty I/78. Z hľadiska funkčnej triedy a kategórie sa jedná o zbernú komunikáciu B2_MZ 8,0/50. Ďalšie dve zberné komunikácie sú cesty III/52014 (B3_MZ 8,5(8,0)/50 v extraviláne C 7,5/70) a III/52015 (B3_MZ 8,5(8,0)/50 v extraviláne C 7,5/70). Pre dolnú a hornú časť obce navrhujeme 3 obslužné komunikácie spájajúce tieto zberné komunikácie s funkčnou triedou C2:

- v dolnej časti obce sa jedná o komunikáciu C2_MO 7,5/40 začínajúcu obrátkom v blízkosti zastávky SAD Rabča_Ratica v pokračovaní na SV do lokality RP5/Nad kovom I, až do časti okolo ochranného pásma Martinkovho potoka popri navrhovaných športovo – rekreačných plochách „Modré oko“, potom sa otočí a smeruje ponad ochranné pásmo VN22 kV až nad RP7/Strelnica II, nad touto lokalitou sa napojí do smeru po pôvodnej ceste až k vodojemu nad HD Širava v dĺžke 1540 m, pričom v návrhu končí vo vzdialenosti cca 80 m od neho. Na túto komunikáciu sa napája jej pokračovanie v smere popri potoku v blízkosti vodojemu až ku križovatke s cestou I/78.

- za centrom obce „Gacel“ začína druhá zberná komunikácia C2_MO 8,0/40 na úrovni 1. navrhovanej križovatke na ceste III/52014 v pokračovaní cez lokalitu RP25/Gacel'ovské bory až po nový most cez Soľný potok, následne sa otočí a smeruje popri jeho ochrannom pásme v dĺžke cca 375 m. Ďalej sa otočí v trase pôvodnej pozdĺžnej cesty prechádzajúcej zhruba stredom výhľadovej lokality RP115/Adamovka IV v dĺžke cca 280 m, až ku križovatke v lokalite RP27/Adamovka II, potom sa otočí na SV do smeru pôvodnej cesty v dĺžke cca 270 m

a v blízkosti existujúcich RD sa otočí do smeru pozdĺžnej cesty až s vyústením na existujúcu križovatku na ceste I/78 v hornej časti Adamovky vo funkčnej triede a kategórii C2_MO 6,5/40

- pokračovanie C2_MO 8,0/40 je v lokalite RP30/Pitákova I v trase existujúcej cesty v dĺžke cca 120 m s otočením na JZ do smeru pôvodnej pozdĺžnej cesty v dĺžke cca 130 m a následne otočením na SV s prechodom do susednej lokality RP31/Kozákovka I, RP32/Kaplica I v dĺžke cca 555 m, ďalej smeruje na SV v trase pôvodnej pozdĺžnej cesty v dĺžke cca 125 m, potom sa otočí na S a smeruje až do susednej lokality RP33/Hanuliakova I v dĺžke 230 m a následne sa znova otočí do smeru pôvodnej pozdĺžnej cesty v dĺžke cca 93 m až za ochranné pásmo VN 22 v lokalite RP36/Nad pavilónom III v dĺžke a jeho línii 378 m a popri ňom s vyústením na rekonštruovanú cestu vedenú do HD Farské v dĺžke cca 285 m na konci, ktorej je existujúca križovatka na ceste I/78 pri kostole.

- pre hornú časť obce je ešte navrhovaná MO komunikácia C2_MO 6,5/40 začínajúca v 11. existujúcej križovatke na ceste I/78 v pokračovaní po rekonštruovanej pozdĺžnej MOK nad hornou časťou ulice Radovej v dĺžke cca 102 m s otočením na SZ do lokalít RP55/Rozvoja II, RP54/Rozvoja I v dĺžke cca 602 m, vo výhlade bude prepojená s lokalitou RP53/Nad bormi I v dĺžke cca 125 m, potom bude vo výhlade vedený kúsok tejto komunikácie v lokalite RP125/Nad bývalým mlynom II. Jej ukončenie v hornom konci obce bude vedené lokalitou RP50/Pod starým cintorínom popred navrhované centrum obce s ukončením na 2. navrhovanej úrovňovej križovatke na ceste III/52015 (oproti navrhovaným parkovacím plochám v lokalite RP47/Pri kostole III. Prepojenie vo výhlade zabezpečuje jej plynulý prejazd celým územím v hornej časti obce po ľavej strane cesty I/78.

Takto riešeným hlavným dopravným prepojením sa hodne odľahčí terajšia komunikácia I/78 prechádzajúca celým dlhým z.ú. obce a následne aj obe komunikácie III. triedy. Väčšina ďalších nových obslužných komunikácií je riešená vo funkčnej triede C3 v kategóriách MO 7,5/40, MOU 7,5/20, MO 6,5/30, MOU 6,5/20, MOK 3,75/30 v niektorých prípadoch je súčasťou dopravného priestoru spevnený chodník D3.

Prehľad I. ETAPY_Návrh je uvedený v nasledujúcej tabuľke (popis lokalít začína v smere od Zubrohlavy po Oravskú Polhuru v pokračovaní cez časť „Grúň“, „Za vodou“, „Žabinec“ a „Pri Kormanovi“):

Funkčné delenie	Kategórie ciest	Popis
C3 C3	MO 6,5/ 30, MOK 3,75/30 komunikácia pre peších	Úplne prvá lokalita pre obytné územie pri katastrálnej hranici s obcou Zubrohlava po pravej strane cesty I/78 RP1/Kubasakovka-Pavlakova nad cestou I , ktorá bude sprístupnená cez navrhovanú dvojpruhovú MOK s peším ťahom (dĺžka cca 290 m) v hornej časti po križovatku s výhladovou komunikáciou C3_MOU 6,5/20, pričom odtiaľ smerom dole k navrhovanej úrovňovej križovatke na ceste I/78 sa zmení na užšiu jednopruhovú obojsmernú s výhybňami C3_MOK 3,75/30 z dôvodu nedostatku dopravného priestoru
C3 C3	MO 6,5/30 MOK 3,75/ 30	Prvá lokalita po ľavej strane cesty I/78 RP2/Kubasakovka-Pavlakova pod cestou , ktorej RD budú sprístupnené po jednopruhovej obojsmernej miestnej komunikácii (MK) s výhybňami s obmedzením do 100 m v dĺžke 153 m s obrátkom v závere vedenú stredom lokality skoro rovnobežne v línii s cestou I/78, na túto komunikáciu sa napája v priečnom smere vnútorná jednopruhovú obojsmerná MK v dĺžke cca 55 m s chodníkom po jednej strane v pokračovaní popri dvojpruhovej MOK vedenej až k existujúcej križovatke na ceste I/78, na druhej strane Martinkovha potoka sa územie dopravne prerpojí mostom na dvojpruhovú MOK, ktorá bude mať v závere na navrhovanom moste cez spomínaný potok výhladovú križovatku na ako súčasť výhladovej preložky cesty I/78
C3	MOK 3,75/30	Príjazd do lokality RP3/Morčinkovka pri rieke I (rekreačné územie v blízkosti ochranného pásma Polhoranky) je riešený v smere pôvodnej cesty navrhovanou jednopruhovú obojsmernou MOK s výhybňami vedenou zo susednej lokality RP2/Kubasakovka-Pavlakovka pod cestou v dĺžke cca 205 m, vo výhlade sa dopravný priestor rozšíri pre výhladovú preložku cesty I/78 v z.ú. B1_MZ 14,5(13,0)/60
C3	MO 6,5/30	Malá lokalita RP4/Morčinkovka s príjazdom z existujúcej cesty C3_MO 3,75/30 (cca 83 m nad 2. existujúcou križovatkou na ceste I/78) cez navrhovanú obslužnú dvojpruhovú komunikáciu vedenú v blízkosti Martinkovho potoka
C2 C3 C3	MO 7,5/40 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30	Potenciálne centrum dolného konca obce, v strede západnej časti lokality RP5/Nad kovom I je zastávka SAD Rabča_Ratica, v súčasnosti sem ústi 1 jednopruhovú obojsmernú MK priamo napojenú na terajšiu cestu I/78, návrh riešime formou dopravného prepojenia so susednou lokalitou RP6/Strelnica I cez najširšiu dvojpruhovú komunikáciu funkčnej triedy C2_MO 7,5/40 s peším ťahom začínajúcu obrátkom nad zastávkou SAD Rabča_Ratica a ďalej smeruje do svahu po pôvodnej pozdĺžnej komunikácii až k ochrannému pásmu Solného potoka, na vonkajšom SV okraji sa otáča do smeru pôvodnej cesty, ostatné 2 dvojpruhové obojsmerné komunikácie sú smerované v trasách pôvodných pozdĺžnych MK vzájomne poprepájaných s chodníkmi pre peších, užšie 2 jednopruhovú obojsmernú MK s výhybňami sú tiež umiestnené v smere pôvodných pozdĺžnych MK (jedna C3_MOK 3,75/30 je riešená v pokračovaní pôvodnej MK ústiacej na cestu I/78, druhá je ukončená obrátkami

		v spodnej časti lokality, obe majú výhybne), 3-tia je v pokračovaní priečnej MK smere popred existujúce a navrhované RD, v lokalite je potrebné stanoviť podmienky premávky v obytnej zóne, vjazd a výjazd do lokality z cesty I/78 je možný cez existujúcu úrovňovú križovatku
C3 C3	MO 7,5/30 MOK 3,75/30	Dopravné stredová lokalita RP6/Strelnica I v dolnej časti obce, do ktorej vjazd a výjazd je riešený cez 2 existujúce križovatky na ceste I/78 na jednopruhovej obojsmernej komunikácii, v strede lokality je navrhovaná dvojpruhová komunikácia ukončená obrátkom v blízkosti cesty I/78, jej pokračovanie je v smere SV po pôvodnej pozdĺžnej komunikácii s napojením na obslužnú komunikáciu spájajúcu zberné C2_MO 7,5/40 nad ochranným pásom VN 22.
C3	MOU 6,5/20	Lokalita RP7/Strelnica II je napojená na dopravnú sieť cez obslužnú dvojpruhovú miestnu komunikáciu prechádzajúcu stredom lokality v línii pôvodnej poľnej cesty ukončenú obrátkom nad cestou I/78 a s chodníkom min. po jednej strane, nakoľko výjazd na cestu I/78 je riešený v priečnom smere cez takúto istú komunikáciu do susednej lokality RP9/Goborova v výjazdom do navrhovanej križovatky na ceste I/78, v lokalite je potrebné stanoviť podmienky premávky v obytnej zóne, vo východnej časti sa MK napája na navrhovanú MK s funkčnou triedou C2_MO 7,5/40 (smeruje až k vodojemu pru HD Širava)
C3 C3 C3	MO 6,5/30 MOU 6,5/30 MOK 3,75/30	Lokalita RP9/Goborova je napojená na cestu I/78 cez navrhovanú križovatku, do ktorej ústi obslužná miestna obojsmerná komunikácia C3_MO 6,5/30 s peším ťahom v dĺžke cca 320 m. Jej pokračovanie SV smerom v dĺžke 225 m končí napojením na MOK C2_MO 7,5/40. V priečnom smere sa na ňu napája tiež dvojpruhová komunikácia zo susednej lokality RP7/Strelnica II a na ňu následne upokojená jednopruhová obojsmerná C3_MOK 3,75/30 ako súčasť obytnej zóny ukončená obrátkom.
C3 C3	MOU 6,5/20 MOU 6,5/30	Nová dlhá a úzka lokalita umiestnená v strede dolného konca obce po ľavej strane cesty I/78 RP10/Pod sivou I , ktorej SZ okrajom prechádza navrhovaná priečna obslužná dvojpruhová komunikácia (dĺžka cca 740 m) s obrátkom v časti pri navrhovanej ČS 01 Rabča, na druhej strane je ústi na rekonštruovanú komunikáciu vedenú do časti zvanej „Pri Kormanovi“, vo výhľade tu bude riešená križovatka na preložke cesty I/78, na oboch koncoch s otočkou v závere, v dopravnom priestore navrhujeme súčasne aj riešenie pešieho ťahu, ktorý v hornej časti lokality smeruje až na cestu I/78
C3	MOK 3,75/30	Nové športovo-rekreačné plochy v lokalite RP11/Pod Sivou II sú dopravné napojené cez jednopruhovú obojsmernú komunikáciu s výhybnami s obmedzením do 100 m vedenú v blízkosti ochranného pásma Polhoranky (spevnená pôvodná cesta) až k rekonštruovanej komunikácii C3_MOK 3,75/30, na mieste spojenia s touto komunikáciou bude vo výhľade riešená výhľadová križovatka na preložke cesty I/78
C3 C3	MOK 3,75/30 MOU 3,75/20	Menšia lokalita RP12/Luscoňovka Šurinovka pri rieke I je dopravné napojená miestnou obslužnou jednopruhovou obojsmernou komunikáciou C3_MOK 3,75/30, ktorá prechádza v línii pôvodnej cesty v blízkosti Polhoranky z jednej strany a z druhej strany stredom územia vo vnútri obytnej zóny ukončenej obrátkom v závere
C2 C3 C3 C3	MO 7,5/40 MO 6,5/30 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30	Najrozsiahlejšie obytné územie RP13/Mihaľakova I , kam nevedie ani jedna vhodná prístupová komunikácia napojená na cestu I/78, preto v návrhu riešime 1 úrovňovú križovatku ústiacu na cestu I/78 pri moste potoka prechádzajúceho lokalitou. Na ňu je napojená najdôležitejšia MOK spájajúca zberné v dolnej časti obce C2_MO 7,5/40 vedená popri brehoch potoka až do úrovne cca 145 m od ochranného pásma VN 22 kV smerom na SV, v pozdĺžnom smer esú na ňu napojené 2 dvojpruhové MO 6,5/30. Ostatné komunikácie vo vnútri obytnej časti lokality sú zväčša MOU 6,5/20 prípadne MOK 3,75/30.
C3	MOK 3,75/30	Malinká obytná lokalita RP14/Pudľakova I (v blízkosti SAD Rabča_Pošta) po ľavej strane cesty I/78 je dopravné napojená na existujúcu spevnenú plochu jednopruhovou obojsmernou miestnou komunikáciou určenej len pre 1 RD
C3	MOK 3,75/30	Menšia športovo-rekreačná plocha RP16/Mihaľakova III s príjazdom po spevnenej jednopruhovej obojsmernej miestnej komunikácii C3_MOK 3,75/30 s výhybnami s obmedzením do 100 m
C3	MOK 3,75/30	Príjazd riešený z navrhovanej úrovňovej križovatky na ceste I/78 odbočkou dolava po obslužnej jednopruhovej obojsmernej s výhybnami C3_MOK 3,75/30 (cca 200 m) vedenej do navrhovanej regulačnej stanice plynu v lokalite RP17/RS Rabča
C3 C3	MOU 6,5/20 MOK 3,75/30	Nová obslužná dvojpruhová MK (dĺžka cca 345m) vedená SZ okrajom územia určeného na bývanie v lokalite RP18/Pod ihriskom I , v najsevernejšom smere sa napája na existujúcu obslužnú dvojpruhovú MK vedenú popred futbalové ihrisko a v JZ časti je ukončená obrátkom, pričom príjazd k poslednému existujúcemu RD je riešený cez jednopruhovú obojsmernú MK, pričom jej pokračovanie na cestu I/78 je riešené len cez peší ťah
D3	komunikácia pre chodcov, parkovanie	Futbalové ihrisko TJ Oravan Rabča s novými upravenými parkovacími plochami v severnej časti lokality RP19/Ihrisko a s novou pešou trasou, k vstupným priestorom je navrhovaná aj lávka s peším ťahom cez potok Bystrá pre obytné územie za potokom Bystrá
D3	komunikácia pre chodcov,	Nové športové ihriská a parkovacie plochy v lokalite RP20/Gaceľ I (rozšírenie areálu ZŠ a MŠ Rabča, pavilón II) s chodníkom pre peších popred parkovacie plochy v pokračovaní

	parkovanie	popred ihrisko až k mostu cez Polhoranku
D1 D3	MOU 6,5/20 komunikácia pre chodcov, parkovanie	Úprava námestia „Gacel“ po ľavej strane cesty III/52014 Rabča_Rabčice RP21/Gacel' II s vytvorením nových parkovacích miest spolu s peším ťahom a novou prístupovou jednopruhovú jednosmernou MK vedenou do areálu ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II) naprieč obecným parkom (dĺžka cca 73 m)
C3 C3	MO 6,5/30 MOU 6,5/30	Lokalita umiestnená po pravej strane cesty III/52014 RP22/Gacel' Bystrá I dopravne napojená na ňu cez obslužnú dvojpruhovú miestnu obslužnú komunikáciu (dĺžka cca 240m) na existujúcu úroveň križovatku s cestou III/52014 alebo cez 1. navrhovanú úroveň križovatku na ceste III/52014 (cca 24 m od ochranného pásma VN 22 kV) oproti lokalite RP25/Gacel'ovské bory, komunikácia vo vnútri lokality je s prvkami upokojenia dopravy v obytnej zóne
C3 D3	MO 6,5/30, komunikácia pre peších	Lokalita RP23/Gacel' Bystrá II leží po pravej strane cesty III/52014 s príchodom cez 1. navrhovanú úroveň križovatku na spomenutej ceste (pred ochranným pásmom VN 22 kV od centra obce „Gacel“), do ktorej je zaústená navrhovaná dvojpruhová obslužná komunikácia prechádzajúca kúskom lokality RP22/Gacel' Bystrá I v pokračovaní po existujúcej lesnej ceste až k účelovej komunikácii smerujúcej do HD Širava, pred 1/2 lokality je navrhovaný druhý príchod do lokality cez 2. navrhovanú križovatku na ceste III/52014, príchod k RD je navrhovaný len z tejto komunikácie a nie z cesty III/52014, popri spomenutej ceste je navrhovaný chodník
C3	MOK 3,75/30 vjazd do dvora	Nový zberný dvor odpadu RP24/Zbený dvor odpadu umiestnený po pravej strane cesty III/52014, do ktorého je vjazd riešený odbočkou z rekonštruovanej účelovej dvojpruhovej komunikácie smerujúcej do HD Širava C3_MO 7,5/30, ale možný druhý prejazd je riešený aj v jeho zadnej časti odbočkou z cesty C3_MO 6,5/30 patriacej do lokality RP23/Gacel' bystrá II
C2 C3	MO 8,0/40 MOU 6,5/20, komunikácia pre peších	Navrhovaná lokalita RP25/Gacel'ovské bory leží po ľavej strane cesty III/52014 s hlavným príchodom riešeným cez 1. navrhovanú križovatku na tejto ceste a hlavnú obslužnú dvojpruhovú komunikáciu spájajúcu zberné s peším ťahom pre hornú časť obce C2_MO 8,0/40 v trase pôvodnej cesty a novým mostom cez Soľný potok a peším ťahom, na túto komunikáciu sa napájajú ostatné dve tiež dvojpruhové C3_MOU 6,5/20, ale upokojené za stanovených podmienok premávky v obytnej zóne. Jedna smeruje rovnobežne spredchádzajúcou vo vzdialenosti cca 69 m s vyústením za parkoviskom prvého bytového domu na poslednú miestnu obslužnú komunikáciu za centrom obce „Gacel“ po ľavej strane cesty III/52014, druhá smeruje popri ochrannom pásme Soľného potoka a je ukončená obrátkom.
C2 C3 C3 C3	MO 8,0/40 MO 7,5/30 MOU 7,5/20 MOK 3,75/30, komunikácia pre peších	Obytné územie nad Soľným potokom RP26/Adamovka I je dopravne prepojené na susednú lokalitu RP25/Gacel'ovské bory cez hlavnú obslužnú dvojpruhovú komunikáciu spájajúcu zberné komunikácie I. a III. triedy C2_MO 8,0/40 smerujúcu popri ochrannom pásme Soľného potoka v dĺžke cca 375 m. Ďalej sa otočí v trase pôvodnej pozdĺžnej cesty prechádzajúcej zhruba stredom výhľadovej lokality RP115/Adamovka V v dĺžke cca 280 m a potom sa napojuje na navrhovanú obslužnú komunikáciu C3_MO 7,5/30 vedenú SV vonkajším okrajom lokality po trase pôvodnej cesty. Ostatné 2 MO komunikácie MOU 7,5/20 prechádzajúce stredom lokality a spodným JV okrajom popri ochrannom pásme Soľného potoka. Vo vnútri lokality je zhruba vo vzdialenosti cca 30 m navrhovaná upokojená jednopruhovú obojsmerná komunikácia s výhybnami C3_MOK 3,75/30. Súčasťou 3 obslužných komunikácií je peší ťah. Jedna kratšia upokojená jednopruhovú komunikácia (dĺžka cca 52 m) smeruje k existujúcemu RD. Najdlhšia pozdĺžna obslužná komunikácia vedená stredom lokality má až cca 520 m.
C2 C2 C3 C3 C3	MO 8,0/40 MO 6,5/40 MOU 7,5/30 MOU 6,5/30 MOK 3,75/30 komunikácia pre peších	Susedné obytné územie RP27/Adamovka II , ktorou prechádza najdôležitejšia komunikácia C2_MO 8,0/40 zhruba v 1/3 dolnej časti v pokračovaní na východ a celým horným okrajom až sa v línii pôvodnej pozdĺžnej komunikácii napája na cestu I/78 v úrovni existujúcej križovatky. Na ňu sú napojené 2 priečne obslužné komunikácie C3_MOU 6,5/30, ktoré ju plošne rozdelia na 3 časti, čo je veľmi dobré riešenie nakoľko je zabezpečené aj dopravné prepojenie v inom smere s prekonaním kratších dostupových vzdialeností. Na západnej strane sú na bližšiu priečnu komunikáciu napojené 2 jednopruhovú, ale obojsmerné komunikácie C3_MOK 3,75/20 s obmedzením – bez výhybní do 100m a dlhšia má aj výhybne a obrátkom v závere. Peší ťah je riešený v dopravnom priestore vonkajších komunikácií. Nad TS12 je navrhová užšia kategória zbernej komunikácie C2_MO 6,5/40. Peší ťah je súčasťou dopravného priestoru v rámci komunikácií C2 a C3_MO 7,5/30.
C3	MOU 7,5/30 komunikácia pre peších	Lokalita RP28/Adamovka III je menšie územie rovnomerne rozložené pozdĺž miestnej obslužnej komunikácie C3_MOU 7,5/30 prechádzajúcej SV okrajom časti územia zvaného Adamovka. Začína za ochranným pásmom VN 22 kV v dĺžke cca 136 m a šírke 40 m. Peší ťah je súčasťou dopravného priestoru.
C3	MOK 3,75/30	Športovo – rekreačné plochy pri Soľnom potoku v lokalite RP29/Pri Soľnom potoku nad územím zvaným Adamovka. Príchod je riešený cez spevnenú jednopruhovú obojsmernú cestu C3_MOK 3,75/30 s výhybnami s obmedzením do 100 m.

C2 C3 C3 C3	MO 8,0/40 MO 6,5/30 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30 komunikácia pre peších	Príjazd do lokality RP30/Pitákova I je navrhovaný cez existujúcu križovatku na ceste I/78 s pokračovaním v pozdĺžnom smere po dvojpruhovej obojsmernej komunikácii C3_MOU 6,5/30 až po obslužnú komunikáciu spájajúcu zberné C2_MO 8,0/40 s peším ťahom. Na ňu je za plochami existujúcich rodinných domov v priečnom smere navrhovaná komunikácia jednopruhovú obojsmernú C3_MOK 3,75/30. Vo vnútri lokality prechádza ešte ďalšia pozdĺžna obslužná komunikácia tiež v trase pôvodnej cesty C3_MOU 6,5/20, pričom na jej začiatku je tiež v priečnom smere jednopruhovú obojsmernú komunikáciu C3_MOK 3,75/30 s výhybnami. Táto komunikácia je na opačnej strane tiež prepojená so susednými lokalitami cez obslužnú komunikáciu spájajúcu zberné C2_MO 8,0/40 s peším ťahom.
C2 C3 C3 C3	MO 8,0/40 MO 6,5/30 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30 parkovanie, komunikácia pre peších	V SV časti RP31/Kozákovka I je navrhované sústredenie OV a parkovaním a verejnou zeleňou, ku ktorému je príjazd riešený cez hlavnú obslužnú komunikáciu C2_MO 8,0/40 v priečnom smere (v jej línii je aj trasa vodovodného potrubia), na ňu sú napojených 6 pozdĺžnych komunikácií, pričom obe obslužné dvojpruhové komunikácie aj s peším ťahom C3_MO 6,5/30 ukončené obrátkami ústia do existujúcich križovatiek na ceste I/78. Ostaná 1 upokojená komunikácia dvojpruhová C3_MOU 6,5/20 s obrátkom v závere je navrhovaná v smere pôvodnej cesty vedľa preluky medzi existujúcimi RD. Prepojenie so susednými lokalitami je cez dvojpruhovú komunikáciu C2. Obslužné jednopruhovú obojsmernú komunikácie s výhybnami s obmedzením do 100 m C3_MOK 3,75/30 smerujú do polí.
C2 C3 C3 C3	MO 8,0/40 MO 6,5/30 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30 komunikácia pre peších	Príjazd do lokality RP32/Kaplica I je navrhovaný cez existujúcu úrovňovú križovatku na ceste I/78 vedľa SAD Rabča_Labudiak po obslužnej dvojpruhovej komunikácii smerujúcej v línii pôvodnej cesty C3_MO 6,5/30 až do križovania s hlavnou priečnou obslužnou komunikáciou C2 v hornej časti obce (v jej línii je aj trasa vodovodného potrubia). Na komunikáciu C2 sú potom napojené všetky 3 ostatné obslužné komunikácie C3 dodržiavajúce línii pôvodných pozdĺžnych ciest. Všetky sú ukončené obrátkom a jedna jednopruhovú smeruje na SV do voľných plôch ornej pôdy. Peší ťah je súčasťou dopravného priestoru komunikácií C2 a C3.
C2 C3 C3 C3	MO 8,0/40 MOU 6,5/20 MO 3,75/30 MOK 3,75/30 komunikácia pre peších	Lokalita v 1/2 hornej časti obce RP33/Hanuliakova I je dopravne napojená na cestu I/78 cez existujúcu úrovňovú križovatku vedľa TS14, do ktorej v SZ časti ústi hlavná obslužná komunikácia spájajúca zberné C2_MO 8,0/40 v línii pôvodnej pozdĺžnej komunikácie. Jej otočenie v smere na sever je tesne za ochranným pásmom VN 22 kV. V poslednej 3/4 sa otáča smerom na juh a smeruje po pôvodnej priečnej ceste až do susednej lokality RP32/Kaplica I a taktiež je v jej SZ napojená na susednú lokalitu RP36/Nad pavilónom III. Jednopruhovú obojsmernú komunikáciu s výhybnou C3_MOK 3,75/30 smeruje v línii pôvodnej pozdĺžnej komunikácie ukončenej križovatkou na ceste I/78 a druhá kratšia je otočená v hornej časti lokality k záhrade existujúceho RD. Peší ťah je súčasťou dopravného priestoru dvojpruhových komunikácií C2 a C3.
C3	MOU 6,5/20	Menšia lokalita RP34/Nad pavilónom I je dopravne napojená cez dvojpruhovú miestnu obslužnú komunikáciu ukončenú obrátkom v časti pri existujúcich RD a v SZ časti smeruje na hlavnú komunikáciu spájajúcu zberné C2.
C3	MOU 6,5/20	Za prvou 1/2 lokality RP35/Nad pavilónom II je navrhovaná upokojená dvojpruhová komunikácia ukončená vedľa hranice z.ú. obrátkom. Jej navrhovaný smer je v línii pôvodnej lesnej pozdĺžnej komunikácie, pričom vjazd a výjazd z lokality je cez komunikáciu C2 nad ochranným pásmom VN 22 kV s napojením na najbližšiu križovatku na ceste I/78.
C2	MO 8,0/40 komunikácia pre peších	Úzka ale pomerne dlhá lokalita v hornej časti obce RP36/Nad pavilónom III je dopravne napojená na dopravný systém obce cez hlavnú obslužnú komunikáciu spájajúcu zberné C2_MO 8,0/40 vedenú nad líniou ochranného pásma VN 22 kV až k HD Farské v dĺžke cca 374 m spolu s chodníkmi.
C3	MO 7,5/30 parkovanie	Plocha určená pre výrobu RP38/Pri kostole I je situovaná hneď vedľa existujúcej úrovňovej križovatky na ceste I/78, z ktorej je vedená v línii existujúcej komunikácie zrekonštruovaná komunikácia na hlavnú obslužnú komunikáciu pre hornú časť obce smerujúcu do HD Farské C2_MO 8,0/40. V dĺžke cca 60 m od tejto križovatky je navrhovaná účelová obslužná komunikácia C3_7,5/30 smerujúca do vnútra navrhovanej lokality s možnosťou vjazdu a parkovania.
C3	MO 8,0/30 parkovanie	Výrobné územie RP40/Farské tvoriace novú pomerne rozsiahlu plochu pri existujúcom HD Farské v smere na sever až SV (pod vodojem) je riešené s príjazdom cez účelovú dvojpruhovú obslužnú komunikáciu vedenú v línii vedľa terajšej SV hranice HD Farské. V pokračovaní na JZ je navrhované vyústenie na cestu I/78 cez existujúcu križovatku pri kostole. Pri vjazde do areálu je potrebné riešiť parkovanie.
C3 C3 C3	MO 6,5/30 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30	Úplne najsevernejšia lokalita RP42/Lánová II , ktorá sa aj jednou stranou dotýka hranice s k.ú. obce Oravská Polhora je dopravne napojená cez obslužnú miestnu komunikáciu dvojpruhovú C3_MO 6,5/30 na susednú lokalitu RP43/Lánová III. Táto komunikácia prechádza v línii pôvodnej pozdĺžnej cesty (úplne prevej od k.ú. Oravská Polhora), pričom v časti nad existujúcimi RD sa otočí na JV až po druhú pôvodnú cestu. V spodnej časti lokality je navrhovaná krátka jednopruhovú obojsmernú komunikáciu C3_MOK 3,75/30

		v smere pôvodnej pozdĺžnej komunikácie takých istých parametrov, ktorá ústi do poslednej križovatky na ceste I/78. Druhá jednopruhovú obojsmernú komunikáciu je umiestnená nad vodovodnou trasou a sprístupňuje vnútro navrhovaného obytného územia v dĺžke cca 30 m. Stredom lokality prechádza vodovodná trasa so svojim ochranným pásom.
C3 C3	MO 8,0/30 MO 6,5/30	Lokalita RP43/Lánová III je tiež najsevernejšia lokalita v dotyku s katastrálnou hranicou Oravskej Polhory. Príjazd do lokality je riešený cez obslužnú dvojpruhovú komunikáciu smerujúcu až do Oravskej Polhory, jej súčasťou je peší ťah. Cez 1/3 v hornej časti lokality prechádza obslužná dvojpruhová upokojená komunikácia C3_MO 6,5/30 do susednej lokality RP42/Lánová II.
C3	MOU 6,5/20	Lokalita RP44/Lánová pod cestou I je umiestnená v blízkosti námestia pri kostole a dopravne je s ním aj prepojená cez miestnu obslužnú upokojenú komunikáciu dvojpruhovú. Ponad jej začiatok prechádza ochranné pásmo VN 22 kV
C3	MO 7,5/30 komunikácia pre peších	Lokalita RP45/Zeleň pri kostole je navrhovaná pre upravené zelené plochy námestia pri kostole v hornej časti obce. Jedna komunikácia aj s peším ťahom a to C3_MO 7,5/30 smeruje do pred poslednej existujúcej úrovňovej križovatky na ceste I/78 a odtiaľ prechádza v pozdĺžnej línii popri novom cintoríne až do úrovne cca 45 m od Polhoranky. Druhá dvojpruhová komunikácia C3 MO 7,5/30 sa na ňu napája za 1/2 plochy, ale smeruje už k existujúcim športovým plochám v lokalite RP46/Pri kostole II s vyústením na cestu III/52015.
C3	MO 7,5/30 komunikácia pre peších, parkovanie	Športové plochy s parkovaním a občianskou vybavenosťou RP46/Pri kostole II sú napojené cez 1. navrhovanú križovatku na ceste III/52015 na dopravný systém obce s pokračovaním po obslužnej dvojpruhovej komunikácii s prvkami upokojenia dopravy do centra námestia, k Domu smútku a do susednej lokality RP45/Zeleň pri kostole
C3	MO 7,5/30, komunikácia pre peších, parkovanie	Rozsiahle parkovacie plochy za školským areálom ZŠ a MŠ Rabča (pavilón I) v lokalite RP47/Pri kostole III . Západnou stranou prechádza obslužná dvojpruhová komunikácia C3_MO 7,5/30 z nového cintorína s vyústením na 3-tiu navrhovanú križovatku na ceste III/52015. Vjazd do parkovacích plôch je možný ešte aj oproti 2. navrhovanej križovatke na ceste III/52015.
C3	MO 7,5/30, komunikácia pre peších	Lokalita RP48/Nový cintorín je ohraničená na SZ a JZ strane obslužnou dvojpruhovou komunikáciou s peším ťahom. Parkovanie vozidiel je zabezpečené v prechádzajúcej lokalite RP47/Pro kostole III, s ktorou susedí.
C2 C3 C3	MO 8,0/40 MO 7,5/30 MO 3,75/30, komunikácia pre peších, parkovanie	Lokalita umiestnená pod starým cintorínom RP50/Pod starým cintorínom , kde bude sústredné doplnenie OV, zeleňou s príjazdom z 2. navrhovanej úrovňovej križovatky na ceste III/52015 cez priečnu obslužnú dvojpruhovú komunikáciu C2_MO 8,0/40 s peším ťahom. Na túto hlavnú obslužnú komunikáciu sú napojené 3 pozdĺžne komunikácie vedené v línii pôvodných ciest. Na vonkajšom okraji smerom ku Polhoranke je navrhovaná ďalšia priečna komunikácia C3_MO 7,5/30 s peším ťahom začínajúca na 3-tej navrhovanej úrovňovej križovatke na ceste III/52015 v pokračovaní na JV popri navrhovanom obytnom území, vo výhľade sa jej dopravný priestor rozšíri kvôli preložke cesty I/78.
C3	MOK 3,75/30	Športovo – rekreačná plocha RP51/Šport pod starým cintorínom v blízkosti ochranného pásma Polhoranky a cesty III/52015 je dopravne napojená cez jednopruhovú obojsmernú obslužnú komunikáciu s výhybkami C3_MOK 3,75/30.
C3 C3	MO 6,5/30 MOU 6,5/20, komunikácia pre peších	Dve oddelené úzke obytné plochy v lokalite RP52/Nad bývalým mlynom I sú dopravne napojené spoločne. Horná časť lokality cez dvojpruhovú obojsmernú komunikáciu v pozdĺžnom ale aj v priečnom smere poza záhrady existujúcich RD a prvkami upokojenia dopravy s peším ťahom. Spodná časť lokality je napojená na existujúcu úrovňovú križovatku na ceste I/78 tou istou dvojpruhovou obojsmernou komunikáciou C3_MO 6,5/30.
C2 C3 C3 C3 C3	MO 8,0/40 MO 7,5/30 MOU 7,5/20 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30, komunikácia pre peších, parkovanie	Hlavným dopravným ťahom pre celú navrhovanú lokalitu RP53/Nad bormi I je hlavná obslužná dvojpruhová komunikácia C2_MO 8,0/40 prechádzajúca SZ okrajom územia v kratšom úseku. Vo výhľade bude slúžiť na prepojenie s okolitými lokalitami RP125/Nad bývalým mlynom II a RP126/Nad bormi II. Na ňu sa v pozdĺžnom smere pôvodných ciest napájajú 2 miestne obslužné dvojpruhové komunikácie – jedna C3_MO 7,5/30 s peším ťahom, ktorá ústi na križovatke do existujúcej jednopruhovej obojsmernej komunikácie s výjazdom na cestu I/78 a na druhej strane je ukončená obrátiskom, druhá je umiestnená v hornej časti lokality C3_MOU 6,5/20 tiež s peším ťahom ako súčasť obytnej zóny s prvkami upokojenia dopravy, pričom za záhradami existujúcich RD sa otočí do priečneho smeru v pokračovaní do susednej lokality RP52/Nad bývalým mlynom I. Ešte aj stredom lokality prechádza kratší úsek takejto komunikácie v pozdĺžnom smere a je ukončený obrátiskom. Jedna jednopruhovú obojsmernú komunikáciu s výhybkami C3_MOK 3,75/30 je vedená v pozdĺžnej línii popred jeden existujúci RD. V hornej časti pri navrhovanom centre občianskej vybavenosti sú navrhované parkovacie plochy s peším ťahom.
C2 C3	MO 8,0/40 MOU 6,5/20,	Stredom navrhovanej lokality RP54/Rozvoja I prechádza severnou časťou hlavná obslužná komunikácia C2_8,0/40 ukončená obrátiskom pri navrhovanej OV s peším ťahom, nakoľko

	komunikácia pre peších, parkovanie	vo výhľade bude s jej pokračovaním do susednej lokality RP127/Nad bormi III počítané. Pred centrom OV sa na túto komunikáciu v pozdĺžnom smere napojí užšia dvojpruhová obojsmerná komunikácia C3_MOU 6,5/20 tiež s peším ťahom ako súčasť obytnej zóny, ktorá sa po dĺžke cca 60 m otočí do priečneho smeru poza záhrady existujúcich RD a bude slúžiť pre prízjazd k RD a k malej ploche navrhovanej tiež pre RD. V závere je ukončená obrátkom.
C2	MO 8,0/40, komunikácia pre peších	Obytné územie v lokalite RP55/Rozvoja II je prístupné stredovou pozdĺžnou dvojpruhovou komunikáciou s charakterom hlavnej zbernej komunikácie C2_MO 8,0/40 s peším ťahom, ktorá ústi do susedných lokalít RP56/Radová I a RP54/Rozvoja I
C3 C3 C3	MO 7,5/30 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30, komunikácia pre peších	Lokalita RP56/Radová I umiestnená za existujúcimi radovými RD, dopravný systém bude prepojený cez 5 navrhovaných komunikácií. Jedna prechádzajúca horným okrajom C3_MO 6,5/30 s peším ťahom ukončená na jednej strane obrátkom pričom na druhej strane ústi do existujúcej križovatky na ceste I/78. Druhá tiež pozdĺžna C3_MO 7,5/30 s peším ťahom smeruje Na Radovú ulicu za posledným radovým domom a na opačnej strane do výhľadovej úrovňovej križovatky na ceste I/78. Na ňu je napojená v priečnom smere miestna obslužná dvojpruhová obojsmerná komunikácia C3_MOU 6,5/20 s ukončením v blízkosti Solného potoka. Ďalšia priečna ale už dvojpruhová obslužná komunikácia C3_MOU 6,5/20 s peším ťahom a prkmi upokozenia dopravy je lokalizovaná za 2 existujúce RD pričom v jej ukončení sa otočí na JZ v malom kúsku s obrátkom v závere. Jedna jednopruhá obojsmerná komunikácia s výhybňami C3_MOK 3,75/30 je vedená poza záhrady existujúcich radových domov s prepojením na susedné dvojpruhové MOK.
C3	MO 6,5/30	Športovo-rekreačné plochy RP57/Pri Polhoranke I sprístupnené obslužnou dvojpruhovou komunikáciou vedľa ochranného pásma Polhoranky v časti pri navrhovanej komunikácii z konca obytného územia „Grúň“ a novým mostom cez Polhoranku (po ľavej strane v smere toku) v pokračovaní k lokalite RP54/Rozvoja I.
C3	MOK 3,75/30	Športovo – rekreačné plochy RP58/Pri Polhoranke II po pravej strane Polhoranky vo vzdialenosti cca 200 m od navrhovanej komunikácie z konca obytnej časti „Grúň“ sú sprístupnené jednopruhou obojsmernou komunikáciou s výhybňami vedľa ochranného pásma Polhoranky.
C3	MOK 3,75/30 parkovanie	Lokalita RP59/Šport pri moste na Sihelné je dopravne napojená na cestu III/52015 cez 4-tú navrhovanú križovatku jednopruhou obojsmernou komunikáciou s výhybňami, pričom na začiatku územia sú navrhované parkovacie plochy.
C3 C3 C3	MO 7,5/30 MOU 7,5/20 MOU 6,5/20, komunikácia pre peších	Plocha navrhovaná pre obytné územie na najsevernejšej strane „Grúňa“ RP60/Šelcyk s prízjazdom z dvoch strán – buď zo zbernej komunikácie III/52015 Rabča_Sihelné (B3) cez novú 5-tu navrhovanú úrovňovú križovatku alebo z miestnej obslužnej obojsmernej komunikácie vedenej naprieč celým „Grúňom“. Všetky komunikácie vo vnútri lokality sú zokruhované – komunikácia obslužná dvojpruhová C3_MO 7,5/30 je smeruje od spomenutej križovatky v smere pôvodnej cesty, pričom v jej 1/2 sa napája na ňu spevnená poľná cesta. Popri hranici z.ú. je vedená ďalšia obslužná upokojená dvojpruhová komunikácia C3_MOU 7,5/20, ktorá sa napojí vo východnej časti na existujúcu miestnu obslužnú komunikáciu prechádzajúcu stredom obytnej časti „Grúň“. Zhruba v 1/2 medzi ochranným pásmom VN 22 kV a predchádzajúcou komunikáciou je navrhovaná dvojpruhová obojsmerná komunikácia C3_MOU 6,5/20 ukončená obrátkom.
C3	MO 6,5/30	Menšie obytné územie v lokalite RP61/Grúň pri moste na Sihelné je napojené jednou dvojpruhovou obojsmernou komunikáciou do navrhovanej 4-tej úrovňovej križovatky na ceste III/52015.
C3 C3	MO 7,5/30 MOU 6,5/30, komunikácia pre peších	Úplne najkrajnejšie SZ obytné územie v lokalite RP65/Pri Hájkovom potoku I je napojené na cestu III/52015 cez 2 navrhované úrovňové križovatky. Jedna je v poradí už 6-ta navrhovaná na ceste III/52015 a začína za ochranným pásmom VN 22 kV a 7- ma nje avrhovaná vo vzdialenosti cca 95 m od nej smerom na obec Sihelné. Na spomenutú prvú križovatku ústi miestna obslužná dvojpruhová komunikácia C3_MO 7,5/30 prichádzajúca zo smeru TS 16_250 kVA popri NDV a ochranného pásma Solného potoka. Druhá komunikácia sa na ňu napája vo vzdialenosti cca 40 m od cesty III/52015, potom smeruje rovnobežne s touto cestou a po cca 94 m sa otočí k poslednej navrhovanej križovatke. Prízjazd do navrhovaných RD bude možný len z tejto vnútornej komunikácie a nie priamo z cesty III/52015.
C3	MOK 3,75/30	Úzka lokalita RP67/Pod Hájkou I je napojená na dopravný systém obce cez jednopruhou obojsmernú obslužnú komunikáciu s výhybňami ukončenú obrátkom v SV smere. V opačnom smere sa napája na takú istú komunikáciu vedenú popred rekreačné domy s vyústením na jednu jedinú MOK prechádzajúcou obytňou časťou „Grúň“.
C3	MOK 3,75/30	Menšia lokalita RP68/Pod Hájkou II je napojená tiež na komunikáciu prechádzajúcu strednou časťou „Grúňa“ miestnou obslužnou jednopruhou obojsmernou komunikáciou s výhybňami. Lokalizácia je v blízkosti predchádzajúcej lokality a preto aj smerovanie dopravy je potrebné riešiť vzájomne zokruhovaním.
C3	MOU 6,5/20	Lokalita RP70/Grúňanská VI je umiestnená po ľavej strane len jednej obslužnej komunikácie

		prechádzajúcej obytnou časťou „Grúň“ vo vzdialenosti cca 80m od objektu Aditec Slovakia s.r.o. Na túto komunikáciu je napojená cez miestnu obslužnú komunikáciu upokojenú dvojpruhovú. Za areálom kde sídli Aditec Slovakia s.r.o. je ukončená obrátkom.
C3	MOU 6,5/20	Lokalita RP71/Grúňanská VII je umiestnená cca 130m pred poslednou zastávkou SAD Rabča_Grúň. Príjazd k nej je riešený odbočkou doľava z jednej obslužnej komunikácie prechádzajúcej časťou „Grúň“ po navrhovanej obslužnej dvojpruhovej komunikácii, ktorá je ukončená obrátkom.
C3 C3	MO 7,5/30 MOU 6,5/20, komunikácia pre peších	Lokalita RP72/Grúňanská VIII je navrhovaná za 1/2 obytnej časti „Grúň“ po pravej strane cesty prechádzajúcej stredom „Grúňa“. Na túto jednu komunikáciu je napojená cez 4 navrhované dvojpruhové komunikácie vzájomne prepojené. Všetky sledujú trasy pôvodných ciest príp. pôvodnej úzkej a dlhej parcelácie. Najširšia MOK je na jej vonkajšom okraji. Vo vnútri územia je navrhovaný peší ťah ako súčasť dopravného priestoru dvojpruhovej obojsmernej komunikácie C3_MOU 6,5/20.
C3	MO 7,5/30	Lokalita RP73/Grúňanská IX je od prechádzajúcej lokality vzdialená cca 50m na JV. Jedná sa o dlhú lokalitu s jednou dvojpruhovou obojsmernou komunikáciou umiestnenou na jej vonkajšom okraji, ktorá prepája túto lokalitu so susednou RP72/grúňanská VIII.
C3 C3	MOU 6,5/20 MOK 3,75/30	Lokalita RP74/Grúňanská X je umiestnená oproti zastávke SAD Rabča_Grúň. Jej stredom prechádza pozdĺžna dvojpruhová obojsmerná komunikácia C3_MOU 6,5/20. V 1/2 územia sa v priečnom smere na ňu napája upokojená jednopruhá obojsmerná komunikácia s výhybnami C3_MOK 3,75/30, ktorá sa však po dĺžke cca 38m otáča znova do pozdĺžneho smeru a vychádza na komunikáciu prechádzajúcu stredom „Grúňa“.
C3	MOK 3,75/30	Menšia lokalita na konci „Gúňa“ RP75/Grúňanská XI je od prechádzajúcej vzdialená cca 50 m na JV. Na hranici horného okraja je je navrhovaná jednopruhá obojsmerná komunikácia napojená na komunikáciu prechádzajúcu stredom „Grúňa“.
C3 C3	MO 7,5/40 MO 6,5/30, komunikácia pre peších parkovanie	Najjužnejšia časť „Grúňa“ určená pre rekreačné územie RP77/Kráľovka II prístupná po širšej obslužnej obojsmernej komunikácii s peším ťahom vedenej do svahu C3_MO 7,5/40 v predĺženom smere jedinej komunikácie prechádzajúcej stredom „Grúňa“, ktorá sa v strede otočí, medzi existujúcimi rekreačnými domčekmi sú navrhované plochy pre OV (obchod, služby a pod.), parkovanie a nová zastávka SAD. Trasovanie komunikácie sleduje pôvodné cesty. Jedna najjužšia komunikácia je navrhovaná spevnená poľná cesta a smeruje k lávke cez Polhoranku a na opačnom konci do svahov Kráľovky, napojenie na cyklotrasu platí pre obe komunikácie
C3	MOU 6,5/20	Lokalita RP78/Kráľovka III je územie za drevenicami vo svahu na najjužnejšej časti „Grúňa“. Prechod k navrhovanej ploche je riešený cez dvojpruhovú obslužnú komunikáciu ukončenú obrátkom v závere.
C3 C3	MO 7,5/30 MO 6,5/40, komunikácia pre peších	Obytné územie v časti obce zvanej „Za vodou“ resp. „Pod magurou“ po pravej strane Pohoranky v lokalite RP79/Pod Magurou I je riešené s príjazdom z novej miestnej obslužnej dvojpruhovej komunikácie umiestnenej s peším ťahom v kolmom smere na nový most cez Polhoranku s napojením na terajšiu rekonštruovanú komunikáciu vedenú do svahu územia zvaného „Magura“. Druhá užšia dvojpruhová obojsmerná komunikácia C3_MO 6,5/40 ukončená obrátkom je vedená od nového mosta cez Polhoranku s odbočkou doľava k 2 RD umiestneným pri terajšej lávke. Vo výhľade sa jej dopravný priestor rozšíri pre preložku cesty I/78.
C3 C3 C3	MO 7,5/30 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30, komunikácia pre peších parkovanie	Doplnenie obytného územia RP80/Pod Magurou II medzi poslednou zástavbou RD v časti „Za vodou“ resp. „Magura“ a rekreačnými domčekmi na vrchole svahu, príjazd je riešený po širšej rekonštruovanej obslužnej dvojpruhovej obojsmernej komunikácii s peším ťahom, ktorá je na vrchole svahu ukončená obrátkom. Malá plocha na vrchole svahu je určená aj pre OV, parkovanie a tiež pre novú obslužnú dvojpruhovú obojsmernú komunikáciu C3_MOU 6,5/20 s peším ťahom. Medzi poslednými RD je navrhovaná v trase pôvodnej komunikácie jednopruhá obojsmerná s výhybnami, ktorej pokračovanie bude ďalej riešené spevnenou poľnou cestou.
C3	MOK 3,75/30	Susedná JZ lokalita určená pre rekreačné územie RP81/Magura I s príjazdom po obslužnej jednopruhovej obojsmernej MK s výhybnami – má charakter spevnenej cesty v smere pôvodnej poľnej cesty, umožňuje zároveň aj prejazd cyklistom
C3	MOK 3,75/30	SZ lokalita za existujúcim rodinným domčekom určená pre rekreačné územie RP82/Magura II s príjazdom po spevnenej poľnej ceste s charakterom obslužnej jednopruhovej obojsmernej MK s výhybnami
C3	MOK 3,75/30	Posledná lokalita v SZ časti územia zvanom „Magura“ určená pre rekreačné územie RP83/Magura III s príjazdom po spevnenej poľnej ceste s charakterom obslužnej jednopruhovej obojsmernej MK s výhybnami
C3 C3	MO 7,5/30 MOU 6,5/20	Nová samostatná pomerne veľká lokalita určená pre bývanie RP85/Za vodou II medzi časťou zvanou „Za vodou“ a „Žabinec“, navrhovaná miestna obslužná dvojpruhová komunikácia C3_MO 7,5/30 s peším ťahom sa prepája s hlavnou komunikáciou prechádzajúcou územím

C3	MOK 3,75/30, komunikácia pre peších	„Pod Magurou“ a zároveň rekonštruovanou komunikáciou C3_MO 6,5/40 prepájajúcou časti „Za vodou“, Žabinec“, „Pri Kormanovi“ s ostatnou časťou lokality. Pri ochrannom pásme miestneho potoka prechádza upokojená dvojpruhová obojsmerná komunikácia C3_MOU 6,5/20 ukončená obratsikom, na ktorú sa v opačnom smere napája jednopruhá obojsmerná komunikácia s obratsikom v dĺžke cca 60 m ako príjazd do kúsku navrhovanej obytnej časti. Vo výhlade bude riešená úrovňová križovatka na hlavnej MOK prechádzajúcej stredom lokality C3_MO 7,5/30 v časti dotyku s preložkou cesty /78.
C3	MOK 3,75/30	Malé obytné územie za existujúcim RD v lokalite RP86/Žabinec I je napojená spevnenou jednopruhou obojsmernou komunikáciou s výhybňami vedenou v trase pôvodnej poľnej cesty
C3	MO 6,5/40	Lokality RP87/Žabinec II , RP88/Žabinec III , RP89/Žabinec IV , RP90/Žabinec V , RP91/Žabinec VI sú umiestnené po stranách rekonštruovanej obslužnej dvojpruhovej obojsmernej komunikácie prechádzajúcej rovinatým územím zvaným „Žabinec“
C3	MOK 3,75/30	Rekreačno – športové lokality vhodné pre ubytovanie RP92/Nad Žabincom I , RP93/Nad Žabincom II , RP94/Nad Žabincom III sú lokalizované vo svahu nad „Žabincom“ a príjazd k nim je riešený cez jednopruhé obojsmerné komunikácie s výhybňami, ktoré sú vedené v trasách pôvodných poľných ciest
C3	MOK 3,75/30	V časti obce zvanej „Pri Kormanovi“ sú navrhované menšie plochy pre obytné územie RP95/Pri Kormanovi I , RP97/Pri Dobierkovi I a pre rekreačno - športové využite s charakterom ubytovania RP96/Pri Kormanovi II a RP98/Pri Dobierkovi II , ktoré sú tiež napojené na dopravný systém obce cez navrhované spevnené jednopruhé obojsmerné komunikácie s výhybňami v smeroch pôvodných poľných ciest

• VÝHLAD

Výhladové lokality sú dopravne prepojené s navrhovanými a zaradujeme ich do II. ETAPY – obdobie do roku 2037. Na základe pomenovania sú aj situované na východ, západ, sever prípadne juh a plošne rozširujú to ktoré územie. **Dôležitým investičným zámerom bude v tomto období riešenie preložky cesty I/78 (C11,5/80 mimo z.ú., MZ_14(13,5)/60 v z.ú.) v smere popri brehoch Polhoranky**, na ktorej vznikne 8 úrovňových križovatiek, v obytnej časti „Za vodou“ a v „Žabinci“ pribudne nová zastávka SAD, ďalej pribudnú nové mosty prípadne sa zrekonštruujú existujúce (umiestnenie je znázornené vo výkrese č. 4_ Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia).

Výhladové zaťaženie cesty I/78 do obdobia roku 2037 je počítané na základe prognózovaných koeficientov rastu pre VÚC Žilina (1,72 pre ľahké vozidlá_1,45 pre ťažké vozidlá v priemere je to 1,585) v zmysle Metodického pokynu a návodu prognózovania výhladových intenzít na cestnej sieti vydaného MDPT SR(11/2006)m, pričom vychádzame z posledného celoštátneho sčítania dopravy z roku 2005 – 5221 voz./24 hod. Takže výsledok by bol nasledovný : 5221 x 1,585 = 8275 voz./24 hod. Napriek tomu, že prognózu dopravy pre sídlo nie je vystihujúce počítat podľa koeficientov rastu, na základe dostupných podkladov a mieru zjednodušenia je tento výsledok prijateľný.

Prehľad II. ETAPY_Výhlad je uvedený v nasledujúcej tabuľke (popis lokalít začína v smere od Zubrohlavy po Oravskú Polhору v pokračovaní cez časť „Grúň“, „Za vodou“, „Žabinec“ a „Pri Kormanovi“):

Funkčné delenie	Kategórie ciest	Popis
C3 C3 C3	MO 6,5/30 MOU 6,5/20 MOK 3,75/30	Prvá lokalita RP99/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou II pri katastrálnej hranici s obcou Zubrohlava leží po pravej strane cesty I/78, na ktorú je napojená cez priečnu dvojpruhovú obslužnú komunikáciu na SV okraji zaústenú do prvej navrhovanej križovatky na nej. Na opačnej strane sú navrhované 2 mosty cez Martinkov a susedný potok s prepojením na navrhovanú miestnu obslužnú komunikáciu prechádzajúcu lokalitou RP4/Morčinkovka. Na toto základné dopravné napojenie sa z vnútra 1/2 plochy lokality napája v pozdĺžnom smere taká istá komunikácia ukončená obratsikom len upokojená a na ňu tiež zhruba v 1/2 dĺžky taká istá priečna komunikácia. V závere hornej časti lokality je umiestnená pozdĺžna výhladová komunikácia jednopruhá obojsmerná s výhybňami s napojením na existujúcu spevnenú plochu v blízkosti TS 1.
C3	MOK 3,75/30	Plocha vytvorená medzi záhradami RD po pravej strane cesty I/78 RP100/Vilkovka - Morčinkovka (v blízkosti Martinkovho potoka) je riešená s výjazdom cez 2 upokojené jednopruhé obojsmerné komunikácie s výhybňami – jedna je vedená pozdĺžnym stredom územia s obratsikom v závere a druhá je vedená v priečnom smere za ochranným pásmom VN 22 kV s napojením na križovatky cez hlavnú zbernú komunikáciu C2 prechádzajúcu lokalitou RP5/Nad kovom I.
C3	MOK 3,75/30	Menšie obytné územie RP102/Javorová I medzi existujúcimi a navrhovanými záhradami RD po pravej strane cesty I/78, ktoré je napojené na dopravný systém obce jednou

		jednopruhovou obojsmernou komunikáciou v pozdĺžnom smere pôvodnej cesty s obrátkom v závere a výhybňami, ktorá sa však pred napojením na pôvodnú komunikáciu otočí do priečneho smeru v spodnej časti lokality RP6/Strelnica I
B1	MZ 14(13,5)/60	Pomerne rozsiahle územie (dĺžka cca 300 m) RP104/Morčinkovka pri rieke II v z.ú. obce vedľa ľavého brehu Polhoranky v dolnej časti obce Rabča je dopravne napojené cez dve už navrhované jednopruhové obojsmerné komunikácie C3_MOK 3,75/30 vedené v smere pôvodnej cesty a spájajúce 2 navrhované lokality a to RP3/Morčinkovka pri rieke I a RP12/Luscoňovka - Šurinovka pri rieke I, vo výhľade sa tieto komunikácie rozšíria na preložku cestu I/78 MZ 14(13,5)/60 v z.ú.
C3 C3	MOU 6,5/20, MOK 3,75/30, komunikácia pre peších	Lokalita RP106/Strelnica III je územie po pravej strane cesty I/78 dopravne napojené cez dve pozdĺžne jednopruhové obojsmerné komunikácie s výhybňami – jedna v podĺžnom smere je napojená na hlavnú zbernú komunikáciu C2_MO 7,5/40, druhá v priečnom smere sa napája na susednú lokalitu RP6/Strelnica I v pokračovaní do RP7/Strelnica II. Stredom lokality prechádza dvojpruhová obojsmerná komunikácia C3_MOU 6,5/20 s peším ťahom, ktorá je vedená v pokračovaní navrhovanej MOK na strane cesty I/78 a na druhej strane sa nipojí na hlavnú zbernú komunikáciu C2 v dolnej časti obce.
C3 C3	MOU 6,5/20 MOK 3,75/30	Lokalita RP107/Lubasovka II je umiestnená po pravej strane cesty I/78 v 1/2 dolnej časti obce. Jedná sa o územie hneď vedľa záhrad RD a medzi navrhovanými lokalitami RP7/Strelnica II a RP9/Goborova. Stredom lokality prechádza upokojená dvojpruhová komunikácia, ktorej dlhšia časť má priečny smer a oba konce pri zaústení na navrhovanú priečnu obslužnú komunikáciu z oboch susedných lokalít RP7 a RP9 sú pozdĺžne. Jednopruhová obojsmerná komunikácia je lokalizovaná len v dĺžke cca 35 m a to v hornej časti lokality.
C3	MOK 3,75/30	Malé územie v lokalite RP109/Pudľakovka II je umiestnené po ľavej strane cesty I/78 (v blízkosti je SAD Rabča_Pošta) s prízjzdom cez jednopruhovú obojsmernú komunikáciu, ktorá na jednej strane končí pri ČS_01 Rabča a potenciálne môže pokračovať po navrhovanej dvojpruhovej MOK prechádzajúcej lokalitou RP10/Pod Sivou I a na druhej strane sa napája na navrhovanú jednopruhovú obojsmernú komunikáciu prechádzajúcu lokalitou RP14/Pudľakovka I s vyústením na spevnenú plochu končiacu na ceste I/78.
C3	MOK 3,75/30	Obytné územie vedľa ochranného pásma miestneho potoka a elektrického vedenia v lokalite RP110/Pudľakovka III (pod navrhovanou lokalitou RP13/Mihaľakova I, cca 175 m nad SAD Rabča_Pošta) je dopravne napojené cez pozdĺžnu jednopruhovú obojsmernú komunikáciu s výhybňami s výjazdom na navrhované susedné komunikácie vzájomne zokruhované
C3	MOU 6,5/20	Malé obytné územie pri HD Širava – lokalita RP111/Pri družstve je dopravne napojené cez 2 dvojpruhové obojsmerné komunikácie smerujúce v trasách pôvodných pozdĺžnych ciest zo susednej lokality RP13/Mihaľakova I až k výhľadovej hlavnej zbernej komunikácii C2_MO 7,5/40 vedenej popri hraniciach HD Širava.
C3 C3	MOU 6,5/20 MOK 3,75/30, komunikácia pre peších	Lokalita RP115/Adamovka IV je rozsiahle obytné územie medzi pravou stranou ochranného pásma VN 22 kV a ochranného pásma Soľného potoka. Územím prechádza 6 komunikácií, ale z hľadiska nevytvárania slepých ulíc na základe stanoviska orgánu št. správy, sme 2 komunikácie priradili k výhľadu a ostatné sú návrhu riešenia. Z týchto 2 komunikácií je jedna obojsmerná dvojpruhová s prvkami upokojenia v rámci obytnej zóny s peším ťahom a jedna jednopruhová obojsmerná (bližšia ku komunikácii C2_MO 8,0/40) s výhybňami. Obe sú riešené v pozdĺžnom smere s napojením na susedné komunikácie v lokalite RP26/Adamovka I, RP27/Adamovka II a RP28/Adamovka III.
C2 C3	MO 8,0/40 MOK 3,75/30	Lokalita RP118/Pitáková IV pozostáva z dvoch častí – jednou prechádza ochranné pásmo VN 22 kV, ktoré sa však v návrhu preloží do zeme, druhá časť je samostatne osadená po pravej strane ochranného pásma VN 22 kV a pôvodnej cesty prechádzajúcej ornou pôdou. Prejazd k prvej časti je riešený cez hlavnú zbernú dvojpruhovú obojsmernú komunikáciu C2_MO 8,0/40, ktorá sleduje smer pôvodných poľných ciest, druhá časť je sprístupnená po rekonštruovanej jednopruhovej obojsmernej komunikácii s výhybňami. Tieto komunikácie sú napojené na susedné lokality.
C3 C3	MO 6,5/30 MOK 3,75/30	Lokalita RP119/Kozákovka II sa nachádza medzi ochranným pásmom VN 22 kV a SV okrajom lokality RP30/Pitáková I. Dopravne je na túto lokalitu napojená cez dve komunikácie – jedna je dvojpruhová obojsmerná v hornej časti lokality v smere pôvodnej pozdĺžnej cesty a smeruje do HD Širava a druhá v spodnej časti lokality je jednopruhová obojsmerná spevnená cesta.
C3	MOU 6,5/20, komunikácia pre peších	Lokalita RP121/Hanuliakovka III je umiestnená po pravej strane cesty I/78 skoro pod HD Farské, prízjazd do lokality je cez navrhovanú dvojpruhovú obojsmernú komunikáciu ukončenú obrátkom s peším ťahom nad možnou zastavanou prelukou vedľa cesty I/78. Smerovanie komunikácie je pozdĺžne v linii pôvodnej cesty až smerom hore cca 155 m pod HD Farské do križovatky na hlavnej zbernej komunikácii C2 v hornej časti obce.
C3	MO 6,5/30	Menšia lokalita RP123/Lánová IV je umiestnená po pravej strane cesty I/78 cca 90 m od hranice k.ú. s obcou Oravská Polhora. Prízjazd do lokality je cez jednu pozdĺžnu dvojpruhovú

		obojsmernú komunikáciu, ktorá smeruje aj do susedných lokalít RP42/Lánová II, RP43/Lánová III.
C3	MOU 6,5/20	Lokalita RP124/Lánová pod cestou II je umiestnená po ľavej strane cesty I/78 vo vzdialenosti cca 15 m od k.ú. s obcou Orabská Polhora. Dvojpruhová obojsmerná komunikácia sa napája na susednú vedenú z námestia pri kostole, pričom pod hornou časťou komunikácie sú umiestnené kanalizačné trasy a nakonci komunikácie je riešené obratisko.
C3	MOU 6,5/20, komunikácia pre peších	Doplnenie obytného územia tiež v hornej časti obce (pod starým cintorínom) v lokalite RP125/Nad bývalým mlynom II je dopravne napojené na susedné lokality RP52/Nad bývalým mlynom I a RP50/Pod starým cintorínom cez jednu dvojpruhovú obslužnú miestnu komunikáciu s peším ťahom v línii pôvodnej pozdĺžnej cesty. V západnej časti územia je komunikácia zaústená do hlavnej zbernej komunikácie C2_MO 8,0/40.
C2 C3	MO 8,0/40 MOU 6,5/20, komunikácia pre peších, parkovanie	Lokalita RP126/Nad bormi II s výhľadovým centrom OV, športu a príslušným parkovaním je dopravne napojená na okolité susedné lokality cez dvojpruhové komunikácie, pričom širšia je vedená jej vonkajším okrajom na západnej strane a má charakter hlavnej zbernej komunikácie s peším ťahom, druhá užšia je na ňu skoro kolmo napojená a slúži pre prízjazd k centru OV s lokality RP53/Nad bormi I.
C2	MO 8,0/40, komunikácia pre peších	Vonkajším západným okrajom lokality RP127/Nad bormi III je vedená výhľadová hlavná zberná komunikácia C2 s peším ťahom spájajúca lokalitu so susednými lokalitami RP54/Rozvoja I a RP53/Nad bormi I. Jej smerovanie na západnom okraji kopíruje tvar navrhovanej genofondovej plochy Nad bormi.
C3	MO 6,5/30	Malá plocha pre obytnú výstavbu po ľavej strane cesty v lokalite RP128/Rozvoja III (v blízkosti je radová výstavba) je napojená na dopravný systém obce priečnou dvojpruhovou obojsmernou komunikáciou so zaústením do križovatky vedľa navrhovanej TS_33 umiestnenej v lokalite RP56/Radová I. V budúcnosti by táto komunikácia v jej celom pokračovaní slúžila pre ďalšiu výstavbu za lokalitami RP54/Rozvoja I a RP55/Rozvoja II.
B1	MZ_14(13,5)/60	Úzke obytné územie RP129/Radová II úplne posledné za radovými domami. Jej vonkajším okruhom bude prechádzať preložka cesty I/78 v z.ú. obce nad umiestneným kanalizačným zberačom. Nad spodnou časťou lokality je riešená výhľadová úrovňová križovatka na ceste I/78 a MOK vedenej zo susednej lokality RP56/Radová I.

Hromadná doprava SAD

Hromadnú dopravu osôb zabezpečuje závod SAD Lipt. Mikuláš a.s. prevádzka Námetovo cez **3 prímestské linky** Námetovo-Rabča-Sihelné a Námetovo-Rabča-Oravská Polhora a Námetovo-Rabčice. V k.ú. obce je sústredených **11 autobusových zastávok** (v smere od Námetova po ceste I/78 sa jedná o zastávky – Drunek, Ratica, Pošta, Jednota, Domin, Labudiak, rázc. Sihelné, po ceste III/52015- Kalfas, Grúň – Jednota, Grúň, po ceste III/52014 – jedna zastávka pred hospodárskym dvorom Rabča – RD). Z Námetova alebo aj z Trstenej je možnosť prestupu na 5 diaľkových liniek a aj na 2 medzinárodné linky smerujúce do Poľskej republiky. Poloha zastávok autobusovej premávky v zastavanom území obce zodpovedá vyhovujúcej vzdialenosti pešej dostupnosti do 500 m (5min.).

V budúcnosti bude potrebné rekonštruovať, upravovať a stavať nové autobusové zastávky spĺňajúce terajšie zákonné povinnosti v zmysle platnej STN a EN, pričom je potrebné projekt predložiť správcovi na vyjadrenie. Obec má zatiaľ vypracovaný jeden projekt s názvom Bezpečnostné chodníky Rabča (Stanio s.r.o., Nitra, PSP, 03/2008), ktorý sa zaoberá aj riešením zastávok.

V návrhu počítame s 1 novou zastavkou SAD a výhľade s 2-mi a to na nasledujúcich miestach :

- najjužnejšia časť územia zvaného „Grúň“, kde navrhujeme rozšírenie rekreačného územia v lokalite Kráľovka s otočkou autobusu
- vo výhľade po preložke cesty I/78 po pravom brehu (v smere toku) Polhoranky na východ od existujúcej obytnej časti „Za vodou“
- vo výhľade tiež po preložke cesty I/78 pre obytnú časť „Žabinec“

V súčasnosti pri prudkom náraste automobilizácie sa však zvyšuje podiel automobilovej dopravy osôb voči doprave hromadnej.

Nemotorová doprava

Vzhľadom na vysokú intenzitu dopravy na ceste I/78 je nutné **realizovať projekt Bezpečnostné chodníky Rabča** (Stanio s.r.o., Nitra, PSP, 03/2008). V prvom rade bude potrebné odstrániť nevyhovujúce jestvujúce provizórne chodníky a nahradiť ich novými popri ceste I/78 (ul. Hlavná) v dĺžke 5 075m a popri ceste III/52015 (ul. Kostolná) v dĺžke 935m. Chodníky sú navrhnuté z krytu betónovej zámkovej dlažby v šírke 2,0 m. Umiestnenie chodníka je totožné s terajšou hranicou chodníka popri ceste I/78 t.j. jedná sa o pravostranné

chodníky a ľavostranný chodník pred Obecným úradom a popri ceste III/52015 tiež o pravostranné chodníky. Zároveň bude potrebné zabezpečiť odvádzanie dažďových vôd z oboch ciest a vybudovať lávku pre peších v km 2,73 na ceste I/78 cez Soľný potok. V navrhovaných a výhľadových plochách bude potrebné riešiť v dopravnom priestore aj pešie ťahy.

V centre obce „Gacel“ je viac chodníkov a spevnených plôch – medzi bytovkami, pred Obvodným zdravotným strediskom, popri ceste smerujúcej do Rabčíc, prepojenie s ul. Adamovka poza Obecný úrad a aj ul. Adamovka má zhruba v 2/3 vybudovaný ľavostranný chodník. V rámci projektu **Revitalizácia verejného priestranstva v obci Rabča – centrum Gacel I** (Promiprojekt s.r.o., Ing. arch. Jozef Košťál, Ing. Milan Vorčák, Ing. Gabriel Adam, 08/2009) sú riešené pešie komunikácie min. šírky 1,50 m s pešími priestranstvami, ktoré bude potrebné pri realizácii rešpektovať.

Cez vodný tok Polhoranka sú na 2 miestach vybudované lávky pre peších príp. cyklistov – jedna smeruje od sútoku Soľného potoka a Polhoranky do lokality „Za vodou“ a druhá k lokalite Kráľovka umiestnenej na konci „Grúňa“. **Pri projektovaní výhľadovej preložky cesty I/78 navrhujeme odstrániť prvú lávku (v blízkosti Soľného potoka) a peší ťah riešiť v rámci nového mostu cez Polhoranku umiestneného vo vzdialenosti cca 100 m powyše nej. Ďalej navrhujeme pešiu lávku ponad Bystrú vo vzdialenosti cca 65 m od jej sútoku s Polhorankou v smere k futbalovému ihrisku.**

Cyklistické komunikácie

Cyklistické pásy označené a vedené pozdĺž či už cesty I/78 alebo aj ostatných spevnených komunikáciách pre motorové vozidlá prechádzajúcich k.ú. obce ani vedené samostatne nie sú. Cestou I/78 prechádza v zmysle cykloturistickej mapy **trasa č. 9 „Popod Babiú horu“**, spájajúca Námestovo, Zubrohlavu, Rabču a Oravskú Polhору, pričom v Oravskej Polhore vytvára s cestou vedúcou k Slanej vode okruh a na severnom konci obce sa spája s vetvou vedenou cez sedlo Hliny do Poľska. Táto trasa sa potom v Zubrohlave napája na cykloturistický okruh vedený okolo Oravskej priehrady. Známe sú aj **Rabčianske cyklistické okruhy** v smere Rabča – Slaná Voda a späť o dĺžke okolo 16km a prevýšením okolo 100m. Ďalej je možnosť prepojenia aj opačným smerom z centra obce „Gacel“ cez Vahanov vrch, Hájkú do Sihelného a odtiaľ naspäť do „Grúňa“ a pomaly cez Kráľovku popri Polhoranke sme znova v centre obce „Gacel“.

V návrhu počítame viesť cyklistické trasy v trasách lesných ciest, ktoré vytvárajú medzi sebou turistický okruh smerujúci do susedných k.ú. v zime vhodný aj pre bežkárov. V rámci turisticko-informačných služieb doporučujeme ich zakreslenie do máp a sprístupnenie širokej verejnosti pre spoznanie daného terénu a krás prírody v obci a jej bezprostrednom okolí.

Statická doprava

Súčasná parkovacia a odstavná plochy sú sústredené predovšetkým v centre obce „Gaceli“ z dôvodu, že tu je najviac objektov občianskej a športovej vybavenosti v počte cca 200. Rozložené sú zhruba na polovicu t.j. polovica je v nároží križovatiek ciest I/78 a III/52014 s pokračovaním k Obvodnému zdravotnému stredisku a druhá polovica je za obchodným centrom COOP Jednota s príjazdom z hlavnej cesty I/78 v smere k športovej hale prípadne z cesty III/52014, nakoľko táto komunikácia je zokruhovaná. Vedľa nej je zároveň vjazd do ZŠ a MŠ Rabča, ktorá má vo svojom areáli vyriešené parkovanie pre cca 20 automobilov. Medzi bytovými domami za Domom služieb je sústredených 35 parkovacích miest a 1 objekt, kde sú garáže pre 18 automobilov. V zadnej časti centra obce sú ešte 3 bytové domy a turistická ubytovňa ESO, kde je cca 30 parkovacích miest. Tento priestor má ale najväčší problém v kumulovaní pohybu, pretože tu sa hlavné dopravné väzby obce (motorová a autobusová doprava v smere cesty I/78 a III/52014) stretli s peším pohybom osôb, ktoré sem pri prichádzajú za obchodom, službami, osvetou, kultúrou, školstvom, administratívou, zdravotnou starostlivosťou. Vzniká tu neorganizovaný pohyb dôsledkom ktorého je potrebné venovať zvýšenú pozornosť situácii na oboch cestách, aby sa predchádzalo úrazom a smrteľným nehodám. To odráža aj skutočnosť, že celým dlhým z.ú. určeným pre pokojné bývanie obce vedenie len jedna jediná rušná cesta I/78, ktorej intenzita dopravy podľa sčítaní vozidiel prekračuje prípustnú mieru 1200 vozidiel/24 hod.

Druhé najväčšie parkovacie a odstavné plochy sú vytvorené v hornej časti obce **v lokalite Pri kostole** s príjazdom z cesty I/78 a cesty III/52015. Keďže sa jedná o jeden kostol v obci s dvoma cintorínmi, Dom smútku, ktorých návštevnosť je v určitom čase vysoká aj počet parkovacích miest je pomerne vysoký. Pri zastávke SAD je to cca 80 parkovacích miest, pred kostolom cca 50 a pred menším Domom smútku 5 parkovacích miest. Do budúca treba počítať s revitalizáciou celého priestoru a s vytvorením potrebného počtu nových parkovacích miest.

Ostatné parkovacie plochy sú vytvárané väčšinou pred občianskou vybavenosťou sústredenou v dĺžke celej cesty I/78, popri miestnej obslužnej komunikácii vedenej časťou „Grúň“, pri oboch HD a pri futbalovom ihrisku. Ich počet predstavuje spolu 152.

Umiestnenie a počet parkovacích miest v k.ú. Rabča :

Lokalita	Popis	Počet parkovacích miest	Spolu
Gaceľ	križovatka I/78 a III/52014 až k Obvodnému zdravotnému stredisku	100	303
	za nákupným strediskom COOP Jednota	100	
	areál ZŠ a MŠ v Rabči (pavilón II)	20	
	za Domom služieb a medzi bytovkami	35 + garáž pre 18 aut.	
	zadná časť s 3-mi bytovkami, turistická ubytovňa ESO	30	
Pri kostole	pri zastávke SAD na ceste III/52015	80	135
	pred kostolom	50	
	pri Dome smútku	5	
Ostatné	Grúň	18	152
	pri pekárni, COOP Jednota, pohostinstvo a potraviny, HD Farské	35	
	predaj rozličného tovaru (oproti TS Rabča_Kaplica)	5	
	HD Širava	15	
	pri futbalovom ihrisku	30	
	pneuservis a malé trhové hospodárstvo	5	
	penzión Tomar	4	
	penzión Amto a poľnohospodárske a lesnícke služby	8	
	Amto predaj rozličného tovaru	4	
	COOP jednota, bar Sivá dolná časť obce	8	
	predaj stavebného materiálu	4	
	super Market, kantor	4	
	potraviny mix	4	
	krčma u Kolkyho	8	
Celkom parkovacích miest v obci			590

Tento súčasný stav parkovacích a odstavných miest je nedostatočný a to hlavne v centre obce. Osobné autá obyvateľov obce sú parkované na vlastných pozemkoch, len návštevníci obce parkujú na krajnici miestnych komunikácií, ktorých šírkové pomery nedovoľujú parkovanie a stávajú sa prekážkou. Z uvedeného dôvodu vznikajú problémy s prejazdom na miestnych komunikáciách. **V návrhu, výhľade počítame s vybudovaním nových a v existujúcom území s rekonštrukciou parkovacích plôch pre statickú dopravu a to hlavne v centre obce „Gaceľ“, v lokalite Pri kostole, pri starom a novom cintoríne, pri existujúcom futbalovom ihrisku a pod. Presný popis, v ktorých lokalitách by mali pribudnúť tieto miesta je zaznamenaný v predchádzajúcich tabuľkách Prehľad I. a II. etapy a vo výkresoch grafickej časti.** Počet parkovacích miest musí zodpovedať nárokom definovaným v STN 736110 čl. 16.3 a tab. 20. Presne nadimenzovaná potreba bude upresnená na základe požiadaviek investorov pri riešení nasledujúcich stupňov spracovania územnoplánovacích alebo projektových dokumentácií.

Ostatná doprava

Letecká, vodná a ani železničná doprava nie je v riešenom území zastúpená. Najbližšia **železničná zastávka pre osobné vlaky je v Tvrdošine** (cca 25km na juh od obce) na motorovej jednokoľajovej trati III. kategórie č. 181 Kráľovany – Trstenná s nadväznosťou na elektrifikovanú dvojkoľajovú trať I. kategórie č. 180 Žilina – Vrútky – Kráľovany – Ružomberok – Liptovský Mikuláš – Košice (osobné vlaky i rýchliky). V zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja sa uvažuje o modernizácii a elektrifikácii železničnej trate č. 181 Kráľovany – Trstená – hranica Slovenskej a Poľskej republiky po roku 2015. Tieto stanice sú dobre dostupné pre automobilovú dopravu po sieti štátnych ciest. Z hľadiska leteckej dopravy má pre obec význam **regionálne verejné letisko pre medzinárodnú dopravu situované v k.ú. obce Dolný Hričov**, okres Žilina dostupné napojením z cesty I/18, od obce Rabča je vzdialené cca 125 km. Najbližšia čerpacia stanica PH sa nachádza v Námestove. Vybavenosť tohto druhu je v okresoch Námestovo, Tvrdošín ale aj Dolný Kubín veľmi nedostatočná.

Ochranné pásma

Sú stanovené v zmysle cestného zákona podľa triedy komunikácie vzdialenosťou obojstranne od osi komunikácie:

- cesta I/78 smer Oravský Podzámok – Oravská Polhora má ochranné pásmo 50 m od osi komunikácie na každú stranu v jej extravilánovom prietahu
 - cesty III/52014 Rabča - Rabčice a III/52015 Rabča – Sihelné majú ochranné pásmo 20 m od osi komunikácie na každú stranu v jej extravilánovom prietahu
- Výnimky povoľuje orgán spravujúci komunikáciu.

V rámci verejného dopravného vybavenia územia ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) rešpektovať zákon č. 135/1961 o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, rešpektovať platné STN 736101, 736102, 736110, oprava č. 1 STN 736110/01

- b.) dodržať podmienky Slovenskej správy ciest pre stavbu „Revitalizácia centra obce Rabča – námestie Gacel“
- c.) venovať pozornosť možnosti odvodnenia cesty I/78 v miestach dopravných napojení a návrhu chodníkov
- d.) v prípade rekonštrukcie resp. budovania nových inžinierskych sietí je potrebné ich situovať mimo cestné telesá ciest I/78, III/52014, III/52015 pričom na vybudovanie verejnej kanalizácie v štátnej ceste I/78 je vydané právoplatné stavebné povolenie
- e.) prípadnú rekonštrukciu autobusových zastávok je potrebné riešiť v zmysle platných STN a EN s dobudovaním odstavňových pruhov nezasahujúcich do vozovky ciest
- f.) vybudovať novú autobusovú zastávku na konci „Grúňa“ v lokalite RP77/Kráľovka II, vo výhlade po preložke cesty I/78 vedľa pravého brehu (v smere toku) Polhoranky vo východnej časti obytného územia „Za vodou“ a pre obytnú časť „Žabinec“
- g.) hlukové zaťaženie z existujúcej cesty I/78 na obytnú zástavbu v jej bezprostrednej blízkosti je historicky dané a postupným nárastom dopravy bude ešte zvyšované, preto je na zvážení investorov či sú ochotní svoju potenciálnu výstavbu smerovať do tohto najbližšieho územia. Ak áno, tak voči správcovi cesty nebude možné uplatňovať požiadavku vykonania opatrení na stavbách (napr. výmena okien na okná s 3-tým zasklením a pod.), pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe
- h.) pre odstránenie tohto problému vo výhlade riešiť preložku cesty I/78 v smere popri brehoch Polhoranky s rešpektovaním jej ochranného pásma, ktorá nebude ohrozovať životné prostredie obce a obyvateľov žijúcich v nej
- ch.) všetky miestne komunikácie budovať ako ucelenú uličnú sieť komunikácií tak, aby nedochádzalo k ich prerušeniu v určitých častiach a boli z nich len slepé ulice, ale aby cesty mali význam pre spájanie jednotlivých miestnych komunikácií s čím najmenším počtom vyúsťujúcich križovatiek na cestu I/78, III/52014 a III/52015
- i.) v prípade novej výstavby rodinných domov Správa ciest ŽSK nebude súhlasiť s priamym výjazdom zo súkromných pozemkov na cestu III/52014 a III/52015
- j.) prípadné nové turistické resp. cyklistické trasy tiež situovať mimo cestné telesá ciest I/78, III/52014 a III/52015
- k.) na existujúcich miestnych komunikáciách :
1. kde je rozpadnutý AB kryt riešiť rekonštrukciu
 2. miestne komunikácie, poľnohospodárske, lesné cesty, ktoré sú spevnené štrkovým krytom je potrebné spevniť krytom s bezprašnou úpravou
 3. vybudovať, zrekonštruovať a rozšíriť parkovacie miesta a kryty na parkovacích plochách predovšetkým v centre obce „Gacel“, pre revitalizované námestie v hornej časti obce Pri kostole a jeho okolí, pri existujúcom futbalovom ihrisku
 4. ďalšie parkovanie osobných vozidiel v zastavanom území obce riešiť formou rozptýlených nízkapacitných parkovísk na vlastných plochách občianskej vybavenosti, vybavenosti rekreácie a CR ako aj spoločných parkovacích miestach pre obyvateľov a rekreantov ubytovaných priamo v obci a verejných priestranstvách (presný počet bude upresnený pri riešení územných plánov zón, projektov pre stavebné povolenie s rešpektovaním platných STN, parkovacie plochy na teréne musia byť riešené s výsadbou vysokej zelene, so zastúpením vysokej zelene min. 25% k počtu parkovacích miest, min. 4% parkovacích miest riešiť pre imobilných občanov)
 5. ak vzniknú podnikateľské subjekty s väčšími areálmi, tí si budú musieť zabezpečiť parkovanie a odstavovanie osobných a nákladných áut na vlastnom pozemku
 6. vypracovať projekt vodorovného a zvislého dopravného značenia v obci a podľa neho zrekonštruovať, doplniť a zmeniť dopravné značenie s cieľom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky, informovanosti návštevníkov obce a vytvárania obytných ulíc v zástavbe IBV, prípadné odstránenie bodových a smerových závad na existujúcom komunikačnom systéme spolu so stavebnými úpravami v súčinnosti s úpravou a zmenou dopravného značenia pre zvýšenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky
- l.) ďalšie stupne projektovej dokumentácie je potrebné spracovať v zmysle STN, EN a predložiť správcovi ciest na pripomienkovanie

Širšie vzťahy

V regióne Orava prebieha veľký projekt podporovaný z PHARE v súlade s plánom rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií pre územie SR (schválený a prerokovaný vo vláde SR dňa 15.02.2007 – uzv. SR č. 119/2006), ale i so Zoznamom aglomerácií nad 2000 EQ z Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, v rámci ktorého sa obec Rabča spolu s Oravskou Polhorou a Sihelným (aglomerácia Rabča 10 690 EQ) stala **súčasťou projektu „Orava – etapa 2“**.

- STAV

Obec Rabča má vybudovaný verejný vodovod. Zásobovanie obce je z jedného podzemného **vodárenského zdroja „Palkoč“**. Samotné 3 prameniská VZ ležia v nadmorskej výške cca 850 až 1200 m.n.m., k.ú. Oravská Polhora. Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska priradujeme záujmové územie k rájónu PN 025 Paleogén povodia Bielej Oravy a neogén Oravskej kotliny. Najvýznamnejším vodným tokom je Polhoranka, do ktorej sa vlieva v centre obce Rabčický potok (resp. Bystrá) so svojím ľavostranným prítokom v k.ú. Rabčice Záhorankou, ktorá odvodňuje so svojimi prítokmi vymedzené územie VZ „Palkoč“. Absolútne min. výdatnosti prameňov sa vyskytujú v januári, pričom so stúpajúcim topením snehu sa výdatnosť zvyšuje v mesiacoch marec až júl. Najvyššie výdatnosti sú dosahované v mesiacoch jún až november.

$$Q_m = 15.0 \text{ l.s}^{-1}$$

• Palkoč č. 1.....v rozsahu 40x70 m.....spolu = 2800 m²

- Palkoč č. 2.....v rozsahu 40x70 m (vývér 2a)
v rozsahu 40x70 m (vývér 2b).....spolu = 5600 m²
- Palkoč č. 3.....v rozsahu 40x70 m (vývér 3b, 3c)
v rozsahu 30x50 m (vývér 3a).....spolu = 4300 m²

Plocha celkom.....12700 m²

Všetky pramene VZ „Palkoč“ a stanovené ochranné pásma ležia v k.ú. obce Oravská Polhora pričom v ich záujmovom území v smere na JZ sa nachádza známa Hviezdoslavova hájovňa a Hviezdoslavova alej. Pásma hygienickej ochrany vyplývajú z § 19 Zákona o vodách a realizujú sa stanovením pásiem hygienickej ochrany v zmysle Úpravy o základných hygienických požiadavkách.

Z týchto 3 prameňov bola voda zvedená v rámci 1. stavby vybudovanej v rokoch 1985 až 1986 do zbernej šachty osadenej na kóte 812,0 m.n.m. Odtiaľ v rámci 2. stavby (Hydroprojekt Ostrava – Rabča, vodovod 2. stavba, 1987) bola vybudovaná gravitačná prívodná trasa vody rad „A“, 1. časť PVC DN 200 (225x10,8) v dĺžke 2431m po prerušovacom komoru 2x15m², nadmorská výška objektu 761,30m.n.m. – 758,80m.n.m. V šachte tejto

prerušovacej komory je vynechaná odbočka pre výhľadovú trasu vody do Rabčíc. Zo šachty smeruje privádzacie vodovodné potrubie rad „A“, 2. časť PVC DN 150 (160x7,7) o dĺžke 3158m popri poľnej ceste v SV časti k.ú. do **vodojemu 2x400m³ s chlorovaním** (parc.č. 415/3, rozmer cca 50 x 35m, nadmorská výška objektu 703,30m.n.m. – 698,30m.n.m.). Vzhľadom k rozmiestneniu rozľahlej zástavby s ohľadom na terénne danosti bol vybudovaný druhý **vodojem 2x150m³** (parc.č. 5700/2, rozmer cca 35 x 25m, nadmorská výška objektu 681,30m.n.m. – 678,00m.n.m.) umiestnený v dolnej časti obce nad HD Širava a rozľahlé spotrebisko bolo rozdelené na dve tlakové pásma :

- I. tlakové pásmo v rozsahu 620m.n.m. až 653m.n.m. (tu bola zahrnutá dolná časť, centrum obce „Gacel“ a časť „Za vodou“)

- II. tlakové pásmo v rozsahu 653m.n.m. až 678m.n.m. (zvyšok obce)

Hranica medzi I. a II. tlakovým pásmom v centre obce nie je osadená na kóte 653m.n.m., ale je vytvorená umele a vyplýva z jesvujúcej vodovodnej siete a umiestnenia jednotlivých armatúrnych šacht. V súčasnosti je však celá obec zásobovaná z vodojemu v hornej časti obce a druhý vodojem je mimo prevádzky, ale do budúcnosti bude potrebné uvažovať s jeho rekonštrukciou a uvedením do prevádzky.

Vodovodné trasy

Trasy vodovodných potrubí sú vedené v rastlom teréne a v miestnych komunikáciách. Rozvodné potrubie okrem pitnej vody zabezpečuje aj prívod vody k hydrantom, ktoré sú určené pre protipožiarne účely pričom väčšia časť je **v správe Rabčan s.r.o.** (zhruba 60%). Medzi vodojemom v hornej a dolnej časti obce bolo vybudované zásobovacie potrubie rad „A“ (PVC DN 300, l = 821m, poza HD Farské s ukončením cca 95m nad cestou I/78 pri odbočke k novopostavenému výrobnému objektu). Odtiaľto smeruje do Oravskej Polhory rozvážací vodovodný rad „1-1“, PVC DN 100 o dĺžke 503m ponad záhrady rodinných domov a opačným smerom zásobovací rad „A“ do vodojemu v dolnej časti obce PVC DN 200, dĺžka 1756m. až po koniec ul. Adamovka, kde sa napája na zásobovací rad „B“ vedený poza centrum obce „Grúň“ PVC DN 100, dĺžka 1140m s vyústením do druhého vodojemu. Z tohto vodojemu je v smere príjazdovej cesty vedené zásobovacie potrubie rad „C“ PVC DN 150 o dĺžke 522m. Na tieto zásobovacie vetvy sú ponapájané všetky rozvážacie vodovodné potrubia po celej obci – rad „1“ (PVC DN 100, dĺžka 590m – pri kostole, rad „2“ PVC DN 100, dĺžka 1457m – časť „Grúň“, rad „3“ PVC DN 100, dĺžka 122m začiatok „Gacel“ zo smeru od posledných 3 bytoviek popri ceste III/52014, rad „4“ PVC DN 100, dĺžka 641m v smere od lokality Mihaľakova I do centra obce „Gacel“, rad „5“ PVC DN 100 od lokality Mihaľakova I po ceste I/78 s odbočkou k futbalovému ihrisku do lokality „Za vodou“, „Žabinec“, začiatok „Pri Kormanovi“ s otočením k ceste I/78 až k radu „6“ PVC DN 150, dĺžka 1075m a PVC DN 100, dĺžka 911m vedenom poza záhrady výstavby v dolnej časti obce, ktorý plynule prechádza popri hranici z.ú. do posledného radu „7“ PVC DN 100, dĺžka 2050m a spája sa s radom „5“.

K týmto rozvážacím radom pribudli už ďalšie nakoľko výstavba v obci pokračuje a nové vodovodné trasy vybudované spoločnosťou Rabčan s.r.o. od 11/2005 sú potiahnuté až k novým rodinným domom lokalizovaným po pravej strane cesty I/78 – trasa PVC DN 110, dĺžka cca 110m (zhruba stred hornej časti obce k jednému rodinnému domu) a vedľa trasa HDPE DN 110, dĺžka cca 380m (nad TS/Rabča – Piták), trasa HDPE DN 110, dĺžka 180m (k TS/Rabča-Adamovka), trasa HDPE DN 110, dĺžka cca 300m popri Bystrej s očkou do ulice vedenej medzi bytovkami). Po ľavej strane cesty I/78 od Bystrej na juh – trasa HDPE DN 110, dĺžka cca 180m (nad futbalovým ihriskom), na sever - trasa HDPE DN 110, dĺžka cca 590m (výstavba RD medzi Soľným potokom a Bystrou), trasa HDPE DN 110, dĺžka cca 420m + HDPE DN 110, dĺžka cca 205m + HDPE DN 63, dĺžka cca 88m + HDPE DN 90, dĺžka cca 60m (ul. Radová so 4-mi odbočkami) a jej pokračovanie v trase HDPE DN 110, dĺžka cca 685m (ul. Rozvoja + 1 odbočka). Porealizačné zameranie verejného vodovodu po pravej strane cesty I/78 v správe Rabčan s.r.o. bolo spracované v 09/2006 (Ing. Jozef Revaj – geodetická kancelária, Námestovo). V lokalite RP26/Adamovka I bol zrealizovaný projekt „**Výstavba kanalizácie a vodovodu v obciach SWINNA a Rabča s cieľom zlepšenia životného prostredia v oblasti Poľsko – Slovenského pohraničia**“ a to SO-01 Kanalizácia splašková DN 300 PVC korugované v dĺžke 1542 m, vodovod PE DN 110 v dĺžke 1342 m.

Ostatné rozvážacie vodovodné trasy vedené ul. Kostolnou PE DN 110, dĺžka 705m + OC DN 100, dĺžka 41m, ul. Konečnou OC DN 100, dĺžka 130m a cestou I/78 s očkou po ceste III/52014 v centre obce „Gacel“ OC DN 100 sú **v správe OVS a.s., Dolný Kubín** (zhruba 22%). A zvyšok odberných miest je z vlastných zdrojov cca 18%.

Súčasná potreba vody pre obec

Obec má v súčasnosti 4 674 obyvateľov, 1198 objektov (962 rodinných domov), 9 bytových domov (108 b.j.). Pri potrebe vody 135 l / os / deň v zmysle Vyhlášky č. 684/2006 Z.z. – Celková potreba vody pre stavby, objekty a činnosti bytového fondu, občianskej vybavenosti a technickej vybavenosti je :

A. Bytový fond špecifická potreba vody 1.2.- 135 l/osoba/deň

4642 x 135l/osoba.deň.....630 990 l/deň

Občianska a technická vybavenosť – 440 zamestnancov

B. Občianska vybavenosť a technická vybavenosť 1.2 - Obec do 5000 obyvateľov 25l/osoba/deň
405 x 25l/osoba/deň.....10 125 l/deň

Rekreačné prevádzky - 88 lôžok

V. Cestovný ruch – hotely ostatné - 150l/osoba/deň

88 x 150l/lôžko/deň13 200 l/deň

Celková potreba vody..... 654 315 l/deň

V prípade núdze je zásobovaná aj **časť obyvateľstva Oravskej Polhory** (v priemere sa jedná o 1.500 až 2.000 m³ / rok), ale do budúcnosti je potrebné počítať s odberom vody naďalej do doby vybudovania prívodu vody z vodného zdroja Hlasná rieka, nakoľko vodný zdroj Sihelné – Pilsko nemá dostatočnú kapacitu. Maximálna denná potreba vody : $Q_{dmax} = 73 \text{ m}^3/\text{deň} = 3041,7 \text{ l/hod} = 0,8 \text{ l/s}$. Potrebný akumulčný priestor vodojemu (60%) je 44 m³/deň.

Priemerná potreba vody : $Q_p = 654\,315 \text{ l/deň} = 654,315 \text{ m}^3/\text{deň} = 27\,263,09 \text{ l/hod} = 7,57 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba vody : $Q_d = Q_p \times k_d = 654,315 \text{ m}^3/\text{deň} \times 1,6 = 1\,046,90 \text{ m}^3/\text{deň} = 43\,620,92 \text{ l/hod} = 12,13 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody : $Q_{hmax} = 1\,046\,900 \times 1,8 / 24 = 78,5 \text{ m}^3/\text{hod} = 21,81 \text{ l/s}$

Minimálna hodinová potreba vody : $Q_{hmin} = Q_{dpr} \times 0,6 = 7,57 \text{ l/s} \times 0,6 = 4,54 \text{ l/s}$

Celoročná potreba vody : $Q_r = Q_p \times 365 = 654,315 \times 365 = 238\,824,98 \text{ m}^3/\text{rok}$

Akumulácia :

Potrebná akumulácia podľa STN 63 66 50 - Vodojemy čl.14 má byť 60-100% maximálnej dennej potreby.

$Q_{d,max} = 1046,90 \text{ m}^3/\text{deň}$

60% $Q_{d,max} = \mathbf{628,14 \text{ m}^3/\text{deň}}$ (potrebný akumulčný priestor vodojemu)

100% $Q_{d,max} = 1046,90 \text{ m}^3/\text{deň}$

Potrebných 60% akumulácie vodojemu pre súčasný stav obce a aj zásobovanie časti obce Oravská Polhora je $Q_{d,max} = 628,14 + 44 = 672,14 \text{ m}^3$ je bilancovaná z obsahu vodojemu **VDJ 2x400m³**. Vodojem 2 x 400m³ v súčasnosti zabezpečí potrebné množstvo vody pre obec aj pre časť obyvateľov zo susednej obce a rezerva predstavuje ešte 127,86 m³. Minimálna výdatnosť prameňa Palkoč je 6,0 l/s, priemerná 10,0 l/s a maximálna výdatnosť je 15 l/s. (KAMA - Inžinierska, geologická a poradenská kancelária, ZA 02/2006).

• NÁVRH

Zásobovanie navrhovaných lokalít bude rozšírením existujúcej vodovodnej siete. Vodovodná sieť je vo väčšej miere v správe **Rabčan s.r.o.** (cca 60%), ale aj v správe **OVS a.s. Dolný Kubín** (cca 22%) a zvyšná časť je riešená **z vlastných zdrojov** (cca 18%).

Z dôvodu znižovania kapacity vodného zdroja Palkoč (posledné suché obdobie cez leto minulého roku bola minimálna výdatnosť 8,0 l/s) uvažujeme v návrhu **riešiť prívod vody z Oravského skupinového vodovodu pre aglomeráciu Rabča – Oravská Polhora – Sihelné**, ktorý zohľadňuje projektovú dokumentáciu Zásobovanie vodou a kanalizácie Oravského regiónu, Etapa 2 (Aqua Procon s.r.o., projektová a inžinierska organizácia, Brno, 08/2004, 01/2009). Čerpacia stanica Rabča (súčasť aktivity V) pre výtlačné vodovodné potrubie bude umiestnená tesne v blízkosti katastrálnej hranice obce Zubrohlava po ľavej strane cesty I/78 a odtiaľ bude v telese cesty vybudované výtlačné vodovodné potrubie TLT DN 150 sukončením v rekonštruovanom vodojemu v hornej časti obce nad HD Farské. **S odberom vody pre Oravskú Polhoru počítame aj naďalej do doby vybudovania prívodu vody z vodného zdroja Hlasná rieka, nakoľko vodný zdroj Sihelné – Pilsko nemá dostatočnú kapacitu.**

Pre ďalší rozvoj obce je potrebné využívať pôvodný vodojem v hornej časti obce VDJ 2x400 m³ s chlorovaním s jeho následnú rekonštrukciu v zmysle navýšenia objemu o ďalší vodojem resp. prístavbou nádrže k existujúcemu. **Ďalej je potrebné rekonštruovať a spustiť do prevádzky aj druhý vodojem nad HD Širava VDJ 2x150 m³**. Pôvodnú verejnú vodovodnú sieť navrhujeme rozšíriť postupne o nové vetvy **z rekonštruovaného vodojemu umiestneného na pôvodnom mieste** (na severovýchod od HD Farské) **VDJ 2x400 m³ + 2x250 m³**, osadenie vodojemu je na kóte 705,00 m.n.m., max. hladina 709,70 m.n.m. Predpokladáme 100% zásobovanie obyvateľstva, občianskej vybavenosti a všetkých rekreačných zariadení v obci. Nové potrubia z jednotlivých lokalít sa napoja na existujúce, ktoré sú súčasťou vodovodného systému rozvážacích a zásobovacích radov.

Rozvod pitnej vody bude z prevádzkového hľadiska vzájomne zokruhovaný a je znázornený v grafickej časti vo výkrese č. 5 – Výkres riešenia verejného technického vybavenia – návrh koncepcie riešenia vodného

hospodárstva. Súčasný stav v počte obyvateľov obce je 4 674. Nové potrubia budú z HDPE tlakových rúr, PE110, tlaková rada PN 10. Tvarovky a armatúry budú liatinové, prírubové PN10. Uloženie potrubia bude v zelených plochách pozdĺž komunikácií, alebo na kraji komunikácií. Vodovodné potrubie bude zabezpečovať potrebu pitnej vody pre obyvateľov a požiaru potrebu. Na vetvách budú osadené požiarne nadzemné hydranty a osadené armatúrne šachty a sieť bude v maximálne možnej miere zokruhovaná. Jednotlivé nové objekty budú na vodovodnú sieť pripojené vodovodnými prípojkami DN 25 (rodinné domy). Meranie spotreby vody bude vo vodomerných šachtách osadených 1m za oplotením na súkromných pozemkoch.

Zoznam navrhovaných lokalít v rámci I. ETAPY Návrh (do obdobia roku 2027) je nasledovný :

- a.) 67 navrhovaných lokalít pre obytné územie, nárast v počte obyvateľov o 4487, v rámci nich je navrhovaná OV (obchod, služby) na 5 miestach
- b.) 10 lokalít pre rekreačné územie s možnosťou ubytovania – RP77/Kráľovka II, RP78/Kráľovka III, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobierkovi II, kapacita $68+24+12+8+12+24+4+32+4+8 = 196$ lôžok
- c.) 10 lokalít pre rekreačné územie formou vybudovania ihrísk – RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP20/Gacel I, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelne
- d.) 5 lokalít navrhované pre výrobné územie – RP17/RS Rabča, RP24/Zberný dvor odpadu, RP37/Jaluma, RP38/Pri kostole I, RP40/Farské

Bilancia potreby vody

Výpočet je prevedený podľa Vyhlášky 684/2006 Z.z., čiastka 261 – Celková potreba vody pre stavby, objekty a činnosti bytového fondu, občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti. Uvedené údaje o náraste počtu obyvateľov, kapacitách v ubytovacích objektoch, počte zamestnancov v navrhovaných zariadeniach občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivitách bude potrebné upresniť pri spracovaní nasledujúcich stupňov ÚPD.

Výpočet :

- a.) 4487 obyv. x 135 l/os.....605 475 l/deň
- 6 miest OV (obchod, služby) 6 x 15 os. x 40 l/os.....3 000 l/deň
- b.) 196 lôžok x 150 l/os + 30 os x 40l/s30 600 l/deň
- c.) vlastný zdroj vody (studňa)
- d.) priemyselná zóna spolu.....15 000 l/deň

Celková potreba vody.....654 075 l/deň

Priemerná denná potreba vody :	$Q_{d,pr} = 654\,075\text{ l/deň} = 654,075\text{ m}^3/\text{deň} = 27\,254,06\text{ l/hod} = 7,57\text{ l/s}$
Maximálna denná potreba vody :	$Q_{d,max} = Q_{d,pr} \times 1,4 = 654,075\text{ m}^3/\text{deň} \times 1,4 = 915,705\text{ m}^3/\text{deň} = 38\,154,45\text{ l/hod} = 10,60\text{ l/s}$
Maximálna hodinová potreba vody :	$Q_{h,max,h} = Q_{d,max,h} \times 2,1 = 38\,154,45\text{ l/hod} \times 2,1 = 80\,124,35\text{ l/hod} = 22,25\text{ l/s}$
Minimálna hodinová potreba vody :	$Q_{h,min} = Q_{d,pr} \times 0,6 = 7,57 \times 0,6 = 4,54\text{ l/s}$
Celoročná potreba vody :	$Q_r = Q_{pr} \times 365 = 654,075\text{ m}^3/\text{deň} \times 365 = 238\,737,38\text{ m}^3/\text{rok}$

Akumulácia :

Potrebná akumulácia podľa STN 63 66 50 - Vodojemy čl.14 má byť 60-100% maximálnej dennej potreby.

$$Q_{d,max} = 915,705\text{ m}^3/\text{deň}$$

$$60\% Q_{d,max} = 549,42\text{ m}^3/\text{deň} \text{ (potrebný akumulačný priestor vodojemu)}$$

$$100\% Q_{d,max} = 915,705\text{ m}^3/\text{deň}$$

Potrebný objem akumulačného priestoru vodojemu vychádza zo 60% $Q_{d,max}$ určeného pre návrh spolu so súčasným stavom. Vodojem má objem je $2 \times 400\text{ m}^3$. Počítame už k nemu aj objem potrebný pre zásobovanie Oravskej Polhory, nakoľko sa s tým do budúcnosti počíta až do vybudovania privodu vody z vodného zdroja Hlasná rieka.

$$\text{Stav} \dots\dots\dots 60\% Q_{d,max} = 628,14\text{ m}^3/\text{deň} + 44\text{ m}^3/\text{deň} \text{ (zásobovanie Oravskej Polhory)} = 672,14\text{ m}^3/\text{deň}$$

$$\text{Návrh} \dots\dots\dots 60\% Q_{d,max} = 549,42\text{ m}^3/\text{deň}$$

$$\text{Spolu} \dots\dots\dots 672,14 + 549,42 = 1221,56\text{ m}^3/\text{deň t.j. zaokrúhlene } 1300\text{ m}^3/\text{deň} =$$

$$\text{VDJ } 2 \times 400\text{ m}^3 \text{ (stav)} + 2 \times 250\text{ m}^3 \text{ (návrh)}$$

Pre ďalší rozvoj obce je potrebné zrekonštruovať pôvodný vodojem v hornej časti obce o navýšený objem na úroveň **VDJ 2x400 m³ + 2x250 m³**, ďalej zrekonštruovať doteraz nevyužívaný vodojem v dolnej časti obce s objemom **VDJ 2x150m³** ako ďalšiu rezervnú akumuláciu vody pre zásobovanie obyvateľov obce. Tento menší vodojem nemá vlastný zdroj vody a ani s ním nebolo počítané v rámci projektovej dokumentácie Zásobovanie vodou a kanalizácie Oravského regiónu, Etapa 2 (Aqua Procon s.r.o., projektová a inžénymrska organizácia, Brno, 08/2004, 01/2009). Do budúca je potrebné zabezpečiť pozorovanie a následne záchyt ďalších prameňov pitnej vody v k.ú. obce Rabča. Doposiaľ sú známe nasledovné : Pavlakovka, Morčinkovka, Mihaľakova, časti obce „Za vodou“ Zimná voda.

• VÝHLAD

Zásobovanie výhľadových lokalít v rámci II. ETAPY do obdobia roku 2037 bude o hodne menší ako návrh. Jedná sa o lokality umiestnené vo väčšej vzdialenosti od hranice z.ú. obce, nakoľko jednou hranou sa už dotýkajú ochranného pásma VN22 kV, ktoré sú určené pre rozšírenie obytného územia a spolu ich je 35 - nárast o 1610 obyvateľov. Ostatné druhy územia vo výhľade neriešime.

S týmito plochami počítame v tom v prípade, keď už všetky navrhované plochy budú zrealizované a výstavba bude pokračovať ďalej.

Bilancia potreby vody v rámci II. ETAPY Výhľad (do obdobia roku 2037) je nasledovná :

a.) 1669 obyv. x 135 l/os.....225 315 l/deň

1 miesto OV (obchod, služby) 1 x 15 os. x 40 l/os.....600 l/deň

Celková potreba vody.....225 915 l/deň

Priemerná denná potreba vody : $Q_{dpr.} = 225\,915 \text{ l/deň} = 225,915 \text{ m}^3/\text{deň} = 9\,347,97 \text{ l/hod} = 2,60 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba vody : $Q_{dmax} = Q_{dpr.} \times 1,4 = 225,915 \text{ m}^3/\text{deň} \times 1,4 = 316,281 \text{ m}^3/\text{deň} = 13\,178,41 \text{ l/hod} = 3,67 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba vody : $Q_{hmax.h} = Q_{dmax.h} \times 2,1 = 13\,178,41 \text{ l/hod} \times 2,1 = 27\,674,66 \text{ l/hod} = 7,68 \text{ l/s}$

Minimálna hodinová potreba vody : $Q_{hmin} = Q_{dpr.} \times 0,6 = 2,60 \times 0,6 = 1,56 \text{ l/s}$

Celoročná potreba vody : $Q_r = Q_{pr} \times 365 = 225,915 \text{ m}^3/\text{deň} \times 365 = 82\,458,98 \text{ m}^3/\text{rok}$

Akumulácia :

Potrebná akumulácia podľa STN 63 66 50 - Vodojemy čl.14 má byť 60-100% maximálnej dennej potreby.

$Q_{d,max} = 316,281 \text{ m}^3/\text{deň}$

60% $Q_{d,max} = 189,77 \text{ m}^3/\text{deň}$ (potrebný akumulačný priestor vodojemu)

100% $Q_{d,max} = 316,281 \text{ m}^3/\text{deň}$

Potrebný objem akumulačného priestoru vodojemu vychádza zo 60% $Q_{d,max}$ určeného pre výhľad spolu s návrhom a súčasným stavom. Vodojem má objem je 2x400 m³. Počítame k nemu aj objem potrebný pre zásobovanie Oravskej Polhory, nakoľko sa s tým do budúca počíta až do vybudovania prívodu vody z vodného zdroja Hlasná rieka.

Stav.....60% $Q_{d,max} = 628,14 \text{ m}^3/\text{deň} + 44 \text{ m}^3/\text{deň}$ (zásobovanie Oravskej Polhory) = 672,14 m³/deň

Návrh.....60% $Q_{d,max} = 549,42 \text{ m}^3/\text{deň}$

Výhľad.....60% $Q_{d,max} = 189,77 \text{ m}^3/\text{deň}$

Spolu.....672,14 + 549,42 + 189,77 = 1411,33 m³/deň t.j. zaokrúhlene **1500 m³/deň** =

VDJ 2x400m³ (stav) + 2x250 m³ (návrh) + 2x100 m³ (výhľad)

Pre ďalší rozvoj obce je potrebné zrekonštruovať pôvodný vodojem v hornej časti obce o navýšený objem na úroveň **VDJ 2x400 m³ + 2x250 m³ + 2x100 m³**.

Ochranné pásmo vodovodu

Pásmo ochrany verejného vodovodu sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejného vodovodu, na ochranu verejných vodovodov pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzky. Je potrebné rešpektovať ochranné pásmo vodovodného potrubia (1,5 m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia horizontálne na obidve strany do DN 500), v ktorom je zakázané vykonávať zemné práce, umiestňovať stavby a vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu, alebo ohrozujú jeho technický stav.

Na vodovodnom potrubí budú osadené tieto objekty :

Požiarne hydranty – na zabezpečenie protipožiarnej ochrany sa použijú nadzemné hydranty DN80, PN1, 6Mpa. Maximálna vzdialenosť medzi hydrantmi je 160m (STN 92 0400).

Armátúrne šachty – umiestnia sa do dôležitých uzlov pre jednoduchšiu obsluhu a prístup k uzatváracím armatúram.

Vodomerné šachty – umiestnia sa za oplotením na súkromných pozemkoch.

ODKANALIZOVANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD

• STAV

V regióne Orava bol realizovaný projekt podporovaný z PHARE– **Odkanalizovanie obcí v povodí rieky Polhoranka a čistenie odpadových vôd na ČOV Námestovo** v súlade s vyhláseným VZN č.6 ŽSK zo dňa 27.04.2005 k ÚPN-VÚC Žilinského kraja v znení zmien a doplnkov – bod.č. 6.7.1 ostatné významné stavby :

h.) regionálna skupinová kanalizácia obcí : Oravská Polhora, **Rabča**, Sihelné, Rabčice, Mútne, Oravské veselé, Oravská Jasenica, Novot', Zákamenné, Krušetnica, Breza, Lokca, Hruštín, Babin, Ťapešovo so spoločným čistením na ČOV Námestovo

V k.ú. obce bol vybudovaný v roku 2005 **hlavný kanalizačný zberač z Námestova** s ukončením v hornej časti obce cca 450 m pod sútokom Sihelnianskeho potoka a Polhoranky, pričom jedna vetva bola potiahnutá popri Bystrej do centra obce „Gacel“. Celková dĺžka hlavného kanalizačného zberača v rámci stavby „Odkanalizovanie obcí v povodí prihraničného toku rieky Polhoranka“ je 9441 m z Rabče do ČOV Námestovo, materiál tvorí PVC DN 400. Kolaudačné rozhodnutie bolo vydané ObÚ ŽP v Dolnom Kubíne, detašované pracovisko Námestovo pod č. 2005/OO643/NO-Ha zo dňa 03.10.2005.

Prebehla zároveň aj rekonštrukcia ČOV Námestovo pričom po rekonštrukcii realizovanej v I. etape sa jej kapacita zvýši na 46 000 EQ v zmysle projektovej dokumentácie „Zásobovanie vodou a kanalizácie oravského regiónu, Etapa 2 (Aqua Procon s.r.o., projektová a inžinierska organizácia, Brno, 08/2004, 01/2009). Na vybudovanie verejnej kanalizácie v štátnej ceste I/78 je vydané právoplatné stavebné povolenie.

Trasy splaškovej kanalizácie

Okrem hlavného kanalizačného zberača v smere Polhoranky sú v obci vedené pod miestnymi komunikáciami a terénom aj nové kanalizačné vetvy určené pre splaškovú kanalizáciu a to centrom obce „Gacel“ PVC DN 300 o dĺžke 1252 m (za Obvodným zdravotným strediskom k bytovkám, popri druhej strane Obvodného zdravotného strediska v smere miestnej obslužnej komunikácie vedenej až popred športovú halu pričom za ňou sa trasa otočí poza športový areál ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II) a vedie miestnou obslužnou komunikáciou s ukončením pri bytovkách v zadnej časti „Gacelu“. Všetky trasy sú riešené pre gravitačné odvádzanie splaškových vôd.

Zároveň sú už vybudované 2 vetvy splaškovej kanalizácie pre novú výstavbu rodinných domov v trasách budúcich obslužných komunikácií vedených vo variante 1 lokalitou RP18/ Pod ihriskom I PVC DN 315, dĺžka cca 180m a lokalitou RP54/Rozvoja I, RP55/Rozvoja II PVC DN 315, dĺžka cca 510m. Tieto už sú napojené na hlavný kanalizačný zberač. V lokalite RP26/Adamovka I bol zrealizovaný projekt „**Výstavba kanalizácie a vodovodu v obciach SWINNA a Rabča s cieľom zlepšenia životného prostredia v oblasti Poľsko – Slovenského pohraničia**“ a to SO-01 Kanalizácia splašková DN 300 PVC korugované v dĺžke 1542 m, vodovod PE DN 110 v dĺžke 1342 m.

Riešenie likvidácie odpadových vôd z ostatných rodinných domov, občianskej vybavenosti, rekreačných chalúp je akumuláciou v žumpách, septikoch a formou suchého WC, umiestneného pri hospodárskych stavbách a hnojiskách. V mnohých prípadoch sú žumpy netesné, čo je z pohľadu ekologického hľadiska nevyhovujúce. Likvidácia je riešená odvozom fekálnymi vozidlami na najbližšiu jestvujúcu ČOV Námestovo.

Dažďová kanalizácia

Odvádzanie dažďových a splaškových vôd je potrebné vždy riešiť samostatne. Pre odvádzanie povrchových vôd sú v obci vybudované nespevnené otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií vyustených do recipientu Polhoranka a jej prítokov. V zmysle realizácie **projektu Bezpečnostné chodníky Rabča** (Stanio s.r.o., Nitra, PSP, 03/2008) bude s výstavbou nových chodníkov riešené aj ich odvodnenie a zároveň odvodnenie príľahlej vozovky I/78 (ul. Hlavná) v celej dĺžke a to isté bude realizované aj na vozovke III/52015 (ul. Kostolná).

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do vodných tokov stanovuje Nariadenie vlády SR č.296/2005 Z.z. a ostatné požiadavky musia byť v súlade s čistením vôd v zmysle zákona č. 364/2004 o vodách Z.z. V rámci odvádzania dažďových vôd je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.)

Bilancia splaškových a dažďových vôd

Množstvo splaškových odpadných vôd je totožné s množstvom potreby pitnej vody t.j. predstavuje objem **630 825 l/deň**. Množstvo dažďových vôd je dané normou STN 756101. Vybudovaním kanalizačných zberačov a prípojok v celej obci sa znečisťovanie miestneho potoka Polhoranka a jej prítokov odstráni v plnej miere, nakoľko hlavným cieľom projektu splaškovej kanalizácie je odstrániť, alebo minimalizovať znečistenie potoka a podzemných vôd v príľahlej oblasti.

Celkové množstvo splaškových vôd.....654 315 l/deň

Priemerná denná produkcia :	$Q_p = 654\,315 \text{ l/deň} = 654,315 \text{ m}^3/\text{deň} = 27\,263,09 \text{ l/hod} = 7,57 \text{ l/s}$
Maximálna denná produkcia :	$Q_d = Q_p \times k_d = 654,315 \text{ m}^3/\text{deň} \times 1,6 = 1\,046,90 \text{ m}^3/\text{deň} = 43\,620,92 \text{ l/hod} = 12,13 \text{ l/s}$
Maximálna hodinová produkcia :	$Q_{h\max} = 1\,046\,900 \times 1,8 / 24 = 78,5 \text{ m}^3/\text{hod} = 21,81 \text{ l/s}$
Minimálna hodinová produkcia :	$Q_{h\min} = Q_{d\text{pr}} \times 0,6 = 7,57 \text{ l/s} \times 0,6 = 4,54 \text{ l/s}$
Celoročná produkcia odpadových vôd :	$Q_r = Q_{pr} \times 365 = 654,315 \times 365 = 238\,824,98 \text{ m}^3/\text{rok}$

- NÁVRH**

Splašková kanalizácia

Pre odkanalizovanie obce Rabča navrhujeme vybudovať celoobecnú splaškovú kanalizáciu s napojením na vybudovaný **kanalizačný zberač prechádzajúci k.ú. obce PP DN 400, l = 9441 m, ktorý ústi do rekonštruovanej ČOV Námestovo 46 000 EQ**. Ďalej v súlade s plánom rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií pre územie SR (schválený a prerokovaný vo vláde SR dňa 15.02.2007 – uzv. SR č. 119/2006), ale i so Zoznamom aglomerácií nad 2000 EQ z Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS sa obec Rabča spolu s Oravskou Polhorou a Sihelným (aglomerácia Rabča 10 690 EQ) stala súčasťou projektu „Orava – Etapa 2“. Začiatok realizácie bude začiatkom roku 2012 a ukončenie v roku 2014. Do budúca je teda počítané s realizáciou ďalších kanalizačných zberačov - v pokračovaní popri Polhoranke do Oravskej Polhory (kanalizačný zberač A - súčasť aktivity I.), popri Polhoranke v dĺžke cca 450m a následne pokračovaním popri Sihelnianskom potoku do Sihelného (kanalizačný zberač A4 – súčasť aktivity I) a tretí kanalizačný zberač vedený vonkajším obvodom centra obce „Gacel“ s otočením na konci k ceste III/52014 a v jej smere až do Rabčíc (kanalizačný zberač A3 – súčasť aktivity I.). **Pri výstavbe kanalizačného zberača zo Sihelného do Rabče uvažovať s prepojením vodovodov Sihelné a Rabča.**

Kanalizačné vetvy sú navrhované v dopravnom priestore, ale aj napr. pozdĺž zástavby, príp. jej okrajom nakoľko jednotlivé stoky gravitujú na najnižšie miesto a sú z PP DN 300. V zmysle spomenutého projektu sú v rámci odkanalizovania obce riešené **2 čerpacie stanice ČS 01 Rabča a ČS 02 Rabča** s výtlačným potrubím PE DN 100. Jedná sa o odkanalizovanie nepriaznivo situovaných rodinných domov alebo občianskeho vybavenia s prečerpávaním do vyššie položeného úseku kanalizácie. Prvá ČS 01 Rabča je umiestnená v blízkosti severného okraja navrhovanej lokality RP10/Pod Sivou I a druhá ČS 02 Rabča je na východnej časti obytného územia zvaného „Za vodou“ (teda cez Polhoranku je riešené výtlačné potrubie). Čerpacie stanice splaškových odpadových vôd predstavujú komplexné riešenie prečerpávania do kanalizačnej siete.

Kanalizačné prípojky PVC DN 150 príp. z lepšieho materiálu PP DN 150, v štátnej ceste I/78 kamenina DN 150 budú riešené následne k jednotlivým stavbám. Splašková a dažďová kanalizácia bude riešená samostatne. Kanalizačné šachty na stokovej sieti budú vybudované v maximálnej vzdialenosti 50m a pri zmene nivelety a trasy potrubia. Šachty budú spĺňať funkciu revízných, sútokových a lomových šácht.

Produkcia odpadových vôd v rámci I. ETAPY Návrh (do obdobia roku 2027) je nasledovná :

Priemerná denná produkcia :	$Q_{d\text{pr}} = 654\,075 \text{ l/deň} = 654,075 \text{ m}^3/\text{deň} = 27\,254,06 \text{ l/hod} = 7,57 \text{ l/s}$
Maximálna denná produkcia :	$Q_{d\max} = Q_{d\text{pr}} \times 1,4 = 654,075 \text{ m}^3/\text{deň} \times 1,4 = 915,705 \text{ m}^3/\text{deň} = 38\,154,45 \text{ l/hod} = 10,60 \text{ l/s}$
Maximálna hodinová produkcia :	$Q_{h\max\cdot h} = Q_{d\max\cdot h} \times 2,1 = 38\,154,45 \text{ l/hod} \times 2,1 = 80\,124,35 \text{ l/hod} = 22,25 \text{ l/s}$
Minimálna hodinová produkcia :	$Q_{h\min} = Q_{d\text{pr}} \times 0,6 = 7,57 \times 0,6 = 4,54 \text{ l/s}$
Celoročná produkcia odpadových vôd :	$Q_r = Q_{pr} \times 365 = 654,075 \text{ m}^3/\text{deň} \times 365 = 238\,737,38 \text{ m}^3/\text{rok}$

Výpočet množstva znečistenia

Pri výpočte bol zvolený celkový počet pripojených obyvateľov (Stav + Návrh), počet OV, počet lôžok v zmysle zoznamu navrhovaných lokalít v rámci I. ETAPY_Návrhu (do obdobia roku 2027) rozpísaných v kapitole vodovodná sieť v obci. Odpadové vody sú riešené ako splaškové.

Počet ekvivalentných obyvateľov / EQ / pri $q = 150 \text{ l/os.d}$

$EQ = Q_d : q = (654\,315 + 654\,075) : 150 = 8\,722,6$

Celková produkcia znečistenia / C / pri $c = 60 \text{ g/EO.d}$

$C = EQ \cdot c = 8\,722,6 \cdot 60 = 523,356 \text{ kg/d}$ / v BSK₅ /

$NL = 8\,722,6 \cdot 70 \text{ g/EO.d} = 610,582 \text{ NL/d}$

$CHSK = 8\,722,6 \cdot 120 \text{ g/EO.d} = 1046,712 \text{ CHSK/d}$

• VÝHLAD

Splašková kanalizácia

Odkanalizovanie výhľadových lokalít (II. ETAPA obdobie do roku 2037) bude **rozšírením navrhovanej kanalizačnej stokovej siete do úrovne 100 %**.

Vo výhlade sa jedná sa o lokality umiestnené vo väčšej vzdialenosti od hranice z.ú. obce, nakoľko väčšina z nich sa jednou hranou dotýkajú ochranného pásma VN22 kV, ktoré sú určené pre rozšírenie obytného územia a spolu ich je 35 (nárast o 1610 obyvateľov). S ostatnými lokalitami iného charakteru nepočítame.

S týmito plochami počítame v tom v prípade, keď už všetky navrhované plochy budú zrealizované, kanalizácia bude takisto zrealizovaná a výstavba bude pokračovať ďalej. Dažďová kanalizácia bude riešená samostatne.

Produkcia odpadových vôd v rámci II. ETAPY Výhľad (do obdobia roku 2037) je nasledovná :

Priemerná denná produkcia : $Q_{dpr} = 225\,915 \text{ l/deň} = 225,915 \text{ m}^3/\text{deň} = 9\,347,97 \text{ l/hod} = 2,60 \text{ l/s}$

Maximálna denná produkcia : $Q_{dmax} = Q_{dpr} \cdot x \cdot 1,4 = 225,915 \text{ m}^3/\text{deň} \cdot x \cdot 1,4 = 316,281 \text{ m}^3/\text{deň} = 13\,178,41 \text{ l/hod} = 3,67 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová produkcia : $Q_{hmax,h} = Q_{dmax,h} \cdot x \cdot 2,1 = 13\,178,41 \text{ l/hod} \cdot x \cdot 2,1 = 27\,674,66 \text{ l/hod} = 7,68 \text{ l/s}$

Minimálna hodinová produkcia : $Q_{hmin} = Q_{dpr} \cdot x \cdot 0,6 = 2,60 \cdot x \cdot 0,6 = 1,56 \text{ l/s}$

Celoročná produkcia odpadových vôd : $Q_r = Q_{dpr} \cdot x \cdot 365 = 225,915 \text{ m}^3/\text{deň} \cdot x \cdot 365 = 82\,458,98 \text{ m}^3/\text{rok}$

Výpočet množstva znečistenia

Pri výpočte bol zvolený celkový počet pripojených obyvateľov (Stav + Návrh + Výhľad), počet OV v zmysle zoznamu navrhovaných lokalít v rámci I. etapy rozpisovaných v kapitole vodovodná sieť v obci. Odpadové vody sú riešené ako splaškové.

Počet ekvivalentných obyvateľov / EQ / pri $q = 150 \text{ l/os.d}$

$EQ = Q_d : q = (654\,315 + 654\,075 + 225\,915) : 150 = 10\,228,7$

Celková produkcia znečistenia / C / pri $c = 60 \text{ g/EO.d}$

$C = EQ \cdot c = 10\,228,7 \cdot 60 = 613,722 \text{ kg/d}$ / v BSK₅ /

$NL = 10\,228,7 \cdot 70 \text{ g/EO.d} = 716,009 \text{ NL/d}$

$CHSK = 10\,228,7 \cdot 120 \text{ g/EO.d} = 1\,227,444 \text{ CHSK/d}$

Ochranné pásmo vodovodu, kanalizácie

Pásmom ochrany verejného vodovodu a kanalizácie sa rozumie priestor v ich bezprostrednej blízkosti, na ochranu verejných vodovodov a kanalizácií pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzky. Je potrebné rešpektovať ochranné pásmo vodovodného a kanalizačného potrubia v dĺžke 1,5 m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia horizontálne na obidve strany do priemeru DN 500 mm. V takto vyhradenom priestore je zakázané vykonávať zemné práce, umiestňovať stavby a vykonávať činnosti, ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu a kanalizácii alebo ohrozujú ich technický stav.

Vodné toky

Obcou preteká najsevernejšie prameniaca riečka Slovenskej republiky **Polhoranka** (hydrologické poradie 4-21-03-054). Pôvodne bola ľavostranným prítokom Bielej Oravy no v súčasnosti sa vlieva do Oravskej vodnej nádrže. Pramení v Oravských beskydách na východnom svahu vrchu Beskydok (1168,4 m.n.m.) na slovensko – poľskej hranici, v nadmorskej výške 1065 m.n.m. Má celkovú dĺžku 28km. Po jej celej pravej strane v k.ú. obce Rabča a zhruba polovici jej ľavej strany je sústredené zastavané územie obce (časť „Grúň“, „Za vodou“, „Žabinec“ a „Pri Kormanovi“). Profil koryta je lichobežníkového tvaru so šírkou dna nad 1m sklonom svahov 1:1. V smere jej toku priberá sprava **Sihelniansky potok** (4-21-03-063, celková dĺžka 6,5km), do ktorého sa vlieva **Hájka** (4-21-063, celková dĺžka 3,2km) v nadmorskej výške 650 m.n.m., Sihelčík. Zľava **Soľný potok** (4-21-03-064, meria 5,5km) prameniaci na JV svahu Turne pričom obcou Rabča preteká popod cestu I/78 v nadmorskej výške približne 636 m.n.m., iba 100m proti prúdu so sútokom Polhoranky s Bystrou. Najväčším prítokom je **Bystřá** (resp. Rabčický potok, 4-21-03-071, celková dĺžka 13,2km). Medzi Soľným potokom a Bystrou je lokalizované

centrum obce „Gacel“. Známe a pomenované ľavostranné prítoky sú Osuhel', Jančiak, Martinkov potok v dolnej časti obce. Tieto prítoky majú upravené korytá obzvlášť v časti z.ú. obce. Ostatné bezmenné prítoky majú bystrinný charakter s korytami v prirodzenom neupravenom stave.

Hydrologické údaje na 3 miestach vodných tokoch Polhoranka a Bystrá (údaje poskytol SHMÚ, 11/2008) :

Tok	Profil	Hydrologické číslo	A – plocha povodia (km ²)	Q ₁₀₀ – max. prietok raz za 100 rokov (m ³ .s ⁻¹)	Trieda spoľahlivosti
Polhoranka	Rabča, rkm 8.00 (navrhovaný prejazd z časti „Grúň“ cez novú športovo - rekreačnú plochu)	4-21-03-054	91,61	275	II.
Polhoranka	Rabča, rkm 6.10 (miesto nad lávkou oproti „Žabincu“)	4-21-03-054	145,42	364	II.
Bystrá	Rabča, rkm 0.65 (koniec centra „Gacel“)	4-21-03-071	44,11	183	III.

Hydrologické údaje majú platnosť 5 rokov od ich vydania alebo overenia a platia pre prirodzený režim odtoku. Podľa STN 751400 sú zaradené – riečka Polhoranka do II. triedy spoľahlivosti (slušná spoľahlivosť) a potok Bystrá do III. triedy spoľahlivosti (relatívne slušná spoľahlivosť) t.j., že sa nepredpokladá ohrozenie existujúcej alebo plánovanej výstavby spôsobené preliatím vody z koryta riečky Polhoranky resp. potoka Bystrá až na situácie, ktoré sú nečakané a z hľadiska veľkých dažďov a prívalových vôd nepredvídateľné. Avšak úsek vodohospodársky významného vodného toku Polhoranka v rkm 4,5-8,5 a vodný tok Bystrá v rkm 0,0-1,5 (VHM mierka 1:50 000) je v zmysle súčasne spracovaných údajov podľa Metodického pokynu zaradený do zoznamu úsekov vodných tokov s existujúcim potenciálne významným povodňovým rizikom. Rozsah inundačného územia podľa § 46 zákona č.364/2004 Z.z. o vodách, ktorý určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku nebol zatiaľ určený.

Do budúca bude potrebné riešiť chýbajúce protipovodňové opatrenia v časoch veľkých dažďov, ale aj v časoch 50 a 100 ročných prívalových vôd smerujúcich zo severu do k.ú. obce Rabča v časti okolo nového cintorína a centra obce „Gacel“, ktoré je najviac ohrozené nakoľko sa tu zlieva Soľný potok (pramení na JV svahu Turne 890,8 m.n.m., v nadmorskej výške cca 760 m.n.m., Podbeskydská brázda, tok V. rádu a tečie popri chate Slaná voda), Bystrá (pramení v Oravských Beskydách, v podcelku Babia hora, na JV svahoch Malej Babej hory 1514,8 m.n.m. v nadmorskej výške cca 1330 m.n.m., tok V. rádu) a Polhoranka (pramení v Oravských Beskydách na východnom svahu vrchu Beskydok 1168,4 m.n.m., v blízkosti najsevernejšie položeného bodu územia SR v nadmorskej výške cca 1065 m.n.m., tok IV. rádu). Aj v polovici minulého roka neunesol Soľný potok množstvo prívalovej vody a vytopil ZŠ a MŠ v Rabči (pavilón II) do úrovne cca 20cm nad podlahu prízemí a takisto Bystrá tečúca z hôr Babej hory pri sútoku s Polhorankou odniesla most a spláchla hrádzu popri futbalovom ihrisku a smerovala rovno k Polhoranke, ktorá dokázala ešte zaplaviť hroby, polámať a odnieť stromy v časti nového cintorína pri kostole. Preto bude potrebné uvažovať o vybudovaní nových brehov Bystrej od centra obce „Gacel“ až k Polhoranke, o novú prietokovú ryhu s úpravou Soľného potoka a úpravu brehov Polhoranky nakoľko terajšia posledná povodeň bola dôkazom veľkých škôd na majetku obce a obyvateľov v nej žijúcich.

Ďalej predpokladáme realizáciu úprav so zachovaním pobrežných pozemkov zo spevnenia brehov vegetačným opevnením, prehĺbenie koryta a výsadbou brehovej zelene v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách **obojustranne min. 6,0 m od brehovej čiar vodohospodársky významného toku Polhoranka a Soľného potoka a min. 4,0 m od ostatných drobných vodných tokov.** Na území pobrežných pozemkov nie je prípustná orba, súvislá vzrastlá zeleň, zmena reliéfu ťažbou, návažkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavby súbežných inžinierskych sietí a objektov trvalého charakteru. Pobrežný pozemok musí byť prístupný pre mechanizáciu správcu vodného toku z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity. Prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle STN 736822. Pri revitalizácii vodných tokov rešpektovať príslušné platné normy STN 722101, STN 752102.

Pre rozvojové zámery nachádzajúce sa v blízkosti vodných tokov bude potrebné v nasledujúcich stupňoch projektovej dokumentácie spracovať a následne doložiť **hydrotechnické posúdenie kapacitných možností koryt vodných tokov na prevedenie prietoku Q₁₀₀ – ročnej veľkej vody.** Stavby, ktoré budú osadzované v lokalitách **na podmáčaných pozemkoch navrhujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.** Prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle STN 736822. Pri revitalizácii vodných tokov rešpektovať príslušné platné normy STN 722101, STN 752102. Všetky rozvojové aktivity musia byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami (§ 20).

Príslušnú projektovú dokumentáciu ako aj navrhované protipovodňové opatrenia je potrebné odsúhlasiť so Slovenským vodohospodárskym podnikom š.p., Piešťany. Po dobudovaní splaškovej kanalizácie a úprave agrotechnických zásahov do pôdy je možné postupne očakávať zlepšovanie kvality vody v tokoch.

Pri riešení vodného hospodárstva ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) vytvoriť predpoklady na zabezpečenie bezproblémového zásobovania jestvujúcich a nových rozvojových lokalít kvalitnou pitnou vodou z rekonštruovaného vodojemu umiestneného na severovýchod od HD Farské, tento akumulčný vodojem bude slúžiť okrem zásobovania pitnou vodou aj na požiarne účely

b.) na požiarne účely by bolo vhodné, keďže bývanie v rodinných domoch je v celej obci rozťahané, do budúcnosti vybudovať nádrže na zadržiavanie vody na vodných tokoch, prípadne v ich blízkosti s príjazdovými komunikáciami k nim a tie by slúžili tiež na požiarne účely alebo v lete aj na rekreačné účely či už pre dolnú časť obce, centrum obce „Gacel“, hornú časť obce a časť „Grúň“

c.) pre pokrytie potreby vody pri rozvoji obce je potrebné zabezpečiť pozorovanie a následne záchyt ďalších zdrojov pitnej vody, doteraz sú známe nasledovné pramene v časti obce zvanej - Pavlakovka, Morčinkovka, Mihaľakova a v časti územia „Za vodou“ Zimná voda

d.) rekonštruovať rozvodnú vodovodnú sieť v priamo v z.ú. obce a rekonštruovať aj druhý vodojem umiestnený v blízkosti HD Širava, ktorý momentálne nie je spustený do prevádzky, ale do budúcnosti s ním treba počítať pri zásobovaní vodou pre obyvateľov obce

e.) z dôvodu znižovania kapacity vodného zdroja „Palkoč“ je potrebné uvažovať s prívodom vody z Oravského skupinového vodovodu pre aglomeráciu Rabča – Oravská Polhora - Sihelné

f.) v zmysle veľkého projektu Zásobovanie vodou a kanalizácie oravského regiónu, Etapa 2 (Aqua Procon s.r.o., projektová a inžényrská organizácia, Brno, 08/2004, 01/2009) vybudovať už spracovanú koncepciu splaškovej kanalizácie s napojením celej obce na hlavný kanalizačný zberač s vyústením do ČOV Námestovo, všetky možné križovania s vodnými tokmi je potrebné realizovať v zmysle platnej technickej normy STN 736822 Križovania a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi

g.) pri výstavbe kanalizačného zberača zo Sihelného do Rabče zo Sihelného do Rabče uvažovať s prepojením vodovodov Sihelné a Rabča

h.) odvádzanie splaškových a dažďových vôd riešiť samostatne

ch.) trasovanie rozvážacích radov verejného vodovodu a verejnej kanalizácie viesť predovšetkým mimo súkromné pozemky z dôvodu bezproblémového prístupu v prípade havárie, porúch, následných opráv na trasách, tak isto je potrebné ich viesť mimo cestné telesá (na vybudovanie verejnej kanalizácie v štátnej ceste I/78 je vydané právoplatné stavebné povolenie)

i.) zároveň zachovávať koridory manipulačného priestoru, ktoré sú aj ochrannými pásmami, pre zásobovacie rady vedené z vodojemov do z.ú. obce, hlavný kanalizačný zberač vedený popri Polhoranke a už aj pre tie smery, kde je plánovaný ich rozvoj

j.) s odberom pitnej vody z vodojemu v Rabči pre susednú obec Oravská Polhora počítať do doby vybudovania prívodu vody z Hlasnej rieky, nakoľko vodné zdroje Sihelné- Pilsko nemajú dostatočnú kapacitu

k.) jestvujúci systém odvádzania vôd z povrchového odtoku rigolmi (otvorenými, prekrytými) pozdĺž miestnych komunikácií zachovať a ak nie je, tak ho riešiť spolu s rozšírením pre nové rozvojové lokality alternatívne vybudovať dažďovú kanalizáciu s vyústením do recipientu

l.) dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia) akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky

m.) pri riešení regulovaných plôch je potrebné venovať pozornosť tlakovým pomeroch vo vodovodnej sieti a kvôli bezpečnému rozvodu pitnej vody do každej časti z.ú. obce je potrebné trasy vzájomne zokruhovávať, pri riešení kanalizačných trás budú jednotlivé stoky gravitovať na najnižšie položené miesto so zaústením do hlavného kanalizačného zberača a tam kde to neprichádza do úvahy je technickou možnosťou budovanie prečerpacích staníc s výtlačným potrubím, v zmysle veľkého projektu pomenovaného v bode f.) sú v k.ú.obce Rabča navrhované dve ČS a to ČS 01_Rabča (pri OV Lesbora a zberné suroviny niekdajšie po ľavej strane terajšej cesty I/78) a ČS 02_Rabča (po pravom brehu Polhoranky na začiatku územia zvaného „Za vodou“)

n.) pri realizácii výstavby na regulovaných plochách v blízkosti významného toku Polhoranka a Solného potoka je potrebné dodržiavať jeho ochranné pásmo 6,0 m obojstranne od brehovej čiary, pri ostatných vodných tokoch 4,0 m ako ochranu funkčnosti hydrických biokoridorov, na území pobrežných pozemkov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí

o.) zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity

p.) rešpektovať ochranné pásma verejného vodovodu a verejnej kanalizácie, vodných zdrojov v zmysle zákona 442/2002 Z.z. z 19.6.2002, prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 736822

r.) všetky rozvojové aktivity následne po schválení ÚPN-O riešené v podrobnejšej projektovej dokumentácii musia byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, kde podľa § 20 ods. 6 podľa tohto zákona je v inundačnom (záplavovom) území okrem iného zakázané umiestňovať bytové budovy, zohľadňovať stanoviská orgánov štátnej správy

s.) protipovodňové opatrenia, úpravy vodných tokov ako i výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi vždy odsúhlasiť so správcom vodných tokov

2.12.3 ELEKTRICKÁ ENERGIA

Širšie vzťahy

Riešené územie obce Rabča spadá pod prenosovú sústavu 400 kV s napojením na celoeurópsku 400 kV sústavu prechádzajúca v smere Spišská Nová Ves - Liptovská Mara - Sučany - Varín - Nošovice (ČR). Hlavným napájacím uzlom okresu Námestovo je 400/110 kV TR Liptovská Mara, z ktorej po 110 kV vedeniach č. 7205 cez uzol 110 kV Mokrad' je privádzaný elektrický výkon vedením č. 7214 do distribučnej TR 110/22 kV Námestovo.

Cez k.ú. obce Rabča nie je vedené žiadne vzdušné elektrické vedenie VVN. Hlavným napájacím uzlom je spomínaná rozvodňa VVN/VN Námestovo 110/22 kV umiestnená pod JZ brehmi Oravskej vodnej nádrže v blízkosti cesty II/520 a Jelenieho potoka. Odtiaľ je v smere Oravská Jasenica, poza Námestovo, cez Klin a Zubrohlavu vedená vzdušná linka VN 22 kV č. 1303 s vodičmi AlFe6 3x95 mm² do obce Rabča a Oravská Polhora, pričom k.ú. Rabče aj Oravskej Polhory prechádza po pravej strane cesty I/78. Z tohto vedenia sú napájané 2 odbočky VN do susedných obcí Rabčice a Sihelné. Do Rabčíc je to linka z vodičov AlFe6 3x50 mm² v smere na SV od časti k.ú. zvaného Raľa Pitákova I a do Sihelného linka z vodičov 3x110/22 AlFe v smere cesty III/52015 so začiatkom pri HD Farské. Pre odberateľov v obci je zásobovanie elektrickou energiou zabezpečené z distribučných transformátorových staníc VN/NN 22/0,4 kV. V katastri obce Rabča je v súčasnosti 17 trafostaníc (TS) s príkonmi od 160kVA do 630kVA. Súčasný stav elektrickej energie pre potrebu obyvateľstva v obci je vo vyhovujúcom stave. Vzhľadom na ďalšiu výstavbu v obci bude treba dobudovať alebo rozšíriť jednotlivé trafostanice.

• STAV

Zásobovanie elektrickou energiou

Z jednotlivých distribučných trafostaníc sú obytné jednotky a ostatné objekty vybavenosti pripojené prevažne cez vonkajšie NN vedenie - závesnými káblami typu AYKYz , AlFe. Hlavné trasy sú prierezu AlFe 63x50+35+16 mm², AYKY – J 4x70 mm².

VN vedenia

V obci Rabča je z vedenia VN 22 kV č. 1303 napájaných 17 ks distribučných trafostaníc 22/0,4 kV, ktoré sú rozmiestnené podľa požadovaného odberu elektrickej energie po celej obci. Odbočky k týmto trafostaniciam sú vedené vodičmi AlFe6 3x35mm², AlFe6 3x50mm², AlFe6 3x70mm², závesnými káblami 22 DISTRI 3x50+50mm a VN káblami uloženými v zemi 22 AXEKCY 1x70mm², 22 AXEKVCIARE 3x1x70 mm² AIR BAC. Trafostanice sú umiestnené na betónových stĺpoch (1-stĺpové, 2-stĺpové, 4-stĺpové) a kioskové. Výkon transformátorov je od 160 kVA do 630 kVA. Trafostanica s najväčším výkonom 630 kVA je pri bytovkách v centre obce „Gacel“. Elektrické rozvody v súčasnosti zodpovedajú požiadavkám pre odber elektrickej energie.

Rozmiestnenie DTS a osadenie transformátorov je nasledovné :

Ozn.	Miesto	Výkon (kVA)	Typ TS	Spôsob pripojenia
TS1	1303/TS/rabca_kuhor	160	dvojstĺpová	AlFe6 3x50mm ² , 22 DISTRI 3x50+50
TS2	1303/TS/rabca_ligotyp	160	jednostĺpová	AlFe6 3x50mm ²
TS3	1303/TS/rabca_stará pošta	250	kiosková	22 AXEKVCIARE 3x1x70mm ² AIR BAC
TS4	1303/TS/rabca_žabinec 2	250	kiosková	3x22 AXEKCY 1x240mm ²
TS5	1303/TS/rabca_žabinec 1	160	kiosková	22 AXEKVCIARE 3x1x70mm ² AIR BAC
TS6	1303/TS/rabca_ibv	400	jednostĺpová	3x42/VII AlFe, 22 AXEKCY 1x70mm ²
TS7	1303/TS/rabca_pd 1	250	štvrstĺpová	AlFe6 3x50mm ²
TS8	1303/TS/rabca_bytovky	630	dvojstĺpová	AlFe 3x70mm ² / 11
TS9	1303/TS/rabca_unz	400	štvrstĺpová	AlFe6 3x35mm ²
TS10	1303/TS/rabca_gacel	400	štvrstĺpová	AlFe6 3x35mm ²
TS11	1303/TS/rabca_adamovka	400	kiosková	22 AXEKVCIARE 3x1x70mm ² AIR BAC
TS12	1303/TS/rabca_pitak	160	kiosková	22 AXEKVCIARE 3x1x70mm ² AIR BAC
TS13	1303/TS/rabca_bartkoviak	160	dvojstĺpová	AlFe6 3x35mm ²

TS14	1303/TS/rabca_kaplica	160	kiosková	22 AXEKVCIARE 3x1x70mm ² AIR BAC
TS15	1303/TS/rabca_kostol	400	jednostľpová	AlFe 3x42/7mm ²
TS16	1303/TS/rabca_grun	250	jednostľpová	AlFe6 3x50mm ²
TS17	1303/TS/rabca_grun.kopec	250	dvojitľpová	AlFe 3x70mm ² / 11, 22 AXEKCY 1x70
Spolu inštalovaný príkon (Pi)		4840		

Členenie výkonov :

Inštalovaný výkon TS1 - TS17.....Pi = 4840,00 kW

Súčasnosťβ = 0,6

Súčasný výkon TS1 - TS17.....P_p = 2904,00 kW

NN vedenia – rozvodná sieť

Hlavná rozvodná sieť NN je od distribučných trafostaníc vedená vzdušným vedením AlFe6 3x50+35+16mm², AlFe6 3x70+50+16mm² a závesnými káblami RETILENS 3x120+70+16mm², 3x95+70+16mm², 3x70+50+16mm², ktoré je uložené na betónových stĺpoch. Na určitých miestach je vedenie aj uložené v zemi. Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž štátnej cesty I/78 a vedľa miestnych obslužných komunikácií. Na podperných stĺpoch vzdušného vedenia NN je vedený aj napájací vodič verejného osvetlenia a sú na nich umiestnené osvetľovacie telesá verejného osvetlenia. Z NN siete sú zásobované elektrickou energiou hlavne rodinné domy a bytové domy v centre obce. Objekty s vyššou spotrebou elektrickej energie sú : ZŠ a MŠ Rabča, Športová hala, Elvin s.r.o., Miestne kultúrne stredisko s reštauráciou a pizzériou, Obvodné zdravotné stredisko, Pekáreň Rusina a COOP jednota.

V obci nie je vybudovaný plynovod a vykurovanie rodinných domov je pevným palivom (lokálne, alebo kotlom) a elektrickou energiou(elektrokotlami a elektrickými konvektormi). Prípojky k jednotlivým objektom v obci sú vedené holými vodičmi AlFe, závesnými káblami a káblami uloženými v zemi.

Vonkajšie osvetlenie

V obci je vedenie verejného osvetlenia vedené po spoločných podperných betónových stĺpoch s vedením NN a v malom rozsahu aj na osvetľovacích stožiaroch. Osvetlenie je realizované prevažne žiarivkovými svietidlami 2x36 W. Bočné ulice hlavne v miestach novej výstavby, nie sú dostatočne osvetlené a treba ich doplniť novými svietidlami. Osvetlenie hlavnej cesty I/78 je v niektorých miestach potrebné doplniť svietidlami. Osvetlenie priestoru okolo kostola a cintorína treba nahradiť a doplniť novšími typmi svietidiel.

• NÁVRH**VN vedenia**

Realizovaním navrhovaných lokalít v obci v rámci I.ETAPY _Návrhu (do roku 2027) vzniknú nové nároky na elektrickú energiu. Technické riešenia zásobovania elektrickou energiou, najmä ich realizácia bude ovplyvňovaná časovým postupom realizácie v jednotlivých navrhovaných lokalitách a etapách. Realizácia zásobovania elektrickou energiou ako jeden z predpokladov výstavby, musí byť zabezpečovaná v časovom predstihu aj keď obec nie je plynofikovaná hoci sa s ňou počíta. Preto sa dá predpokladať, že vykurovanie rodinných domov a objektov pre občiansku vybavenosť, výrobu bude elektrickou energiou, pevným palivom, čiastočne využívaním slnečnej energie a časom bude obec plynofikovaná. Trasy odbočiek z VN napätia do nových trafostaníc budú riešené najkratšou odbočkou z VN 22 kV napätia s dodržaním jej ochranného pásma.

Pre možnosť pripojenia sa nových objektov v rámci nových lokalít na zdroj elektrickej energie bude potrebné skombinovať dve nasledovné možnosti :

1.) previesť rekonštrukciu existujúcich trafostaníc a podľa konštrukčného vyhotovenia zvýšiť ich kapacitu až na 630kVA

2.) v miestach rozsiahlejšej výstavby vybudovať nové uzatvorené trafostanice a to podľa predpokladaného odberu buď kioskové do 630kVA alebo kompaktné do 250kVA

Výber vhodnejšej z dvoch možností resp. ich poradia závisí od rozsahu, miesta a časového postupu novej výstavby v lokalite. Pri napojení nových trafostaníc v obci na existujúce VN odbočky je potrebné použiť káblové zemné vedenie AXEKVC(AR)E príslušného prierezu.

NN vedenia – rozvodná sieť

Rozvodná sieť NN je od existujúcich trafostaníc vyhotovená vzdušným vedením AlFe, uloženým na podperných betónových stĺpoch.

Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž štátnej cesty I/78 a ciet III/52014, III/52015 a ostatných miestnych komunikácií. Na podperných betónových stĺpoch vzdušného vedenia NN je vedený aj napájací vodič verejného osvetlenia a sú na nich umiestnené osvetľovacie telesá verejného osvetlenia. Rozvádzače NN umiestnené na existujúcich trafostaniciach, vyhovujú momentálnym požiadavkám pre

zásobovanie obce elektrickou energiou. Po vybudovaní ďalších trafostaníc v obci bude existujúce vzdušné vedenie upravené tak, aby boli všetky trafostanice z hľadiska ich zaťaženia prevádzkované čo najoptimálnejšie. Nové vedenia v lokalitách navrhovaného obytného územia, v športovo - rekreačných a výrobných územiach budú prednostne riešené ako zemné káblové vedenia so svojim ochranným pásmom. Nové vedenia budú vo vhodných miestach napojené na existujúce vzdušné vedenia, prípadne budú napojené priamo z rozvádzačov NN nových kioskových a kompaktných trafostaníc.

Zhrnutý zoznam navrhovaných lokalít v rámci I. ETAPY Návrhu (do obdobia roku 2027) je nasledovný :

- a.) 67 navrhovaných lokalít pre obytné územie, nárast v počte obyvateľov o 4487, v rámci nich je navrhovaná OV (obchod, služby) na 5 miestach
- b.) 10 lokalít pre rekreačné územie s možnosťou ubytovania – RP77/Kráľovka II, RP78/Kráľovka III, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobierkovi II, kapacita $68+24+12+8+12+24+4+32+4+8 = 196$ lôžok
- c.) 10 lokalít pre rekreačné územie formou vybudovania ihrísk – RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP20/Gacel I, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné
- d.) 5 lokalít navrhované pre výrobné územie – RP17/RS Rabča, RP24/Zberný dvor odpadu, RP37/Jaluma, RP38/Pri kostole I, RP40/Farské

Výkonové bilancie pre jednotlivé lokality :

1.) RP1/Kubasakovka – Pavlakovka nad cestou I – výstavba 5 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 15kW**, tieto objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice TS1_1303/TS/Rabča_Kuhor**, výmena trafa zo 160kVA na **250kVA** umiestnenej pri Martinkovom potoku

2.) RP2/ Kubasakovka – Pavlakovka pod cestou – výstavba 12 RD po ľavej strane cesty I/78 až k výhľadovej preložke cesty I/78, hruba polovica lokality je v z.ú. území a zvyšok mimo neho, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie v závislosti na spôsobe vykurovania je **maximálne 36kW**, objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice TS1_1303/TS/Rabča_Kuhor** s výmenou trafa zo 160kVA na **250kVA** umiestnenej pri Martinkovom potoku

3.) RP5/Nad kováčstvom I – výstavba 46 RD s novým funkčným využitím plochy pre OV (obchod, služby) existujúceho prázdneho objektu umiestneného pri ceste I/78, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 188kW**, zariadenia a objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice TS2_1303/TS/Rabča_Lignotyp** s výmenou trafa zo 160kVA na **400kVA** a zároveň tu navrhujeme **novú kioskovú trafostanicu TS18_1303/TS/Rabča_Nad kováčstvom** do 630 kVA s transformátorom **250kVA**. Jej umiestnenie je po pravej strane cesty I/78 cca 60 m od druhej úrovňovej križovatky na nej za záhradou existujúceho RD. Z novej trafostanice bude napojené aj existujúce vzdušné vedenie v tejto oblasti.

4.) RP6/Strelnica I, RP7/Strelnica II, RP8/Lubasovka I, RP9/Goborova – výstavba $18+16+1+21 = 56$ RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 168kW**, objekty budú napojené z **novej kioskovej trafostanice TS19_1303/TS/Rabča_Strelnica** do 630kVA s transformátorom **250kVA** umiestnenej vedľa navrhovanej obslužnej komunikácie oproti existujúcemu rodinnému domu cca 120 m po pravej strane cesty I/78

5.) RP10/Pod Sivou I – výstavba 15 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 45kW**, objekty budú napojené z **novej kioskovej trafostanice TS22_1303/TS/Rabča_Pod Sivou** do 630kVA s transformátorom **160kVA**, umiestnenej v strednej časti lokality pri obslužnej komunikácii, káblové napojenie VN22 KV do tejto trafostanice je riešené z TS18_1303/TS/Rabča_Nad kováčstvom

6.) RP13/Mihaľakova I – výstavba 142 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 426kW**, objekty budú napojené jednak z **rekonštruovanej trafostanice TS3_1303/TS/Rabča_Stará pošta**, umiestnenej pri existujúcej zastávke SAD s výmenou trafa z 250kVA na **400kVA** a zároveň tu navrhujeme vybudovať **dve nové kioskové trafostanice TS20_1303/TS/Rabča_Mihaľakova 1, TS21_1303/TS/Rabča_Mihaľakova 2** do 630kVA s transformátormi **250kVA** (prvá cca 50 m druhá 80 m od trasy VN 22kV), tieto trafostanice sú umiestnené vedľa navrhovanej obslužnej obojsmernej komunikácie prechádzajúcej v priečnom smere lokality RP8/Mihaľakova I tvoriacej hlavné dopravné prepojenie lokality s cestou I/78

7.) RP18/Pod ihriskom I – výstavba 20 RD v časti územia vedľa futbalového ihriska, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 60kW**, objekty budú napojené z **novej kompaktnej trafostanice TS23_1303/TS/Rabča_Nad ihriskom** do 250kVA s transformátorom **160kVA**,

umiestnenej pri vjazde do lokality pri navrhovaných parkovacích plochách futbalového ihriska, do ktorej bude káblová trasa VN 22kV potiahnutá v blízkosti brehov potoka Bystrá, z trasy ktorá smeruje do TS8_1303/TS/Rabča_bytovky s výkonom do 630 kVA

8.) RP20/Gacel' I, RP21/Gacel' II, revitalizácia námestia Gacel' – v rámci revitalizácie pribudnú nové plochy pre OV, intenzívnejšie sa začnú využívať ešte nevyužívané časti pre obchod, služby, rozšíri sa športové vybavenie ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II), pribudnú parkoviská, zeleň, plochy pre zhromažďovanie ľudí, v závislosti na charaktere a type týchto zariadení a objektov je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 50kW**, objekty budú napojené z **existujúcich trafostaníc TS8_1303/TS/Rabča_Bytovky a TS9_1303/TS/Rabča_UNZ**

9.) RP22/Gacel' Bystrá I, RP23/Gacel' Bystrá II, RP25/Gacel'ovské bory – výstavba $18+14+30 = 62$ RD, v závislosti na charaktere a type týchto zariadení a objektov je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 186kW**, objekty budú napojené z **novej kioskovej trafostanice TS24_1303/TS/Rabča_Gacel' 2** do 630kVA s transformátorom **250kVA**, umiestnenej v lokalite RP25/Gacel'ovské bory pri začiatku navrhovanej komunikácie cca 40m od trasy VN22 kV

10.) RP24/Zberný dvor odpadu – lokalita určená pre zberný dvor odpadu umiestnená pri vjazde do HD Širava, v závislosti na charaktere a type týchto podnikateľských aktivít či už výrobných, nevýrobných príp. obslužných je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie pre túto oblasť **maximálne 60 kW**, objekty budú napojené z **novej kompaktnej trafostanice TS25_1303/Rabča_PD 2** do 250kVA s transformátorom **100 kVA** umiestnenej za vstupom do areálu HD Širava v smere doprava

11.) RP26/Adamovka I – výstavba 76 RD, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 228kW**, zariadenia a objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice TS11_1303/TS/Rabča_Adamovka**, umiestnenej v tejto oblasti s výmenou trafa zo 400kVA na **630kVA**

12.) RP27/Adamovka II, RP28/Adamovka III, RP30/Pitákova I – výstavba $85 + 6 + 59 = 150$ RD, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 450kW** pričom zariadenia a objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice TS12_1303/TS/Rabča_Piták** s výmenou trafa zo 160kVA na **630kVA**, umiestnenie ostáva nezmenené a je v západnej časti lokality RP27/Adamovka II

13.) RP31/Kozákovka I, RP32/Kaplica I – výstavba $48 + 61 = 109$ RD a v rámci lokality RP31/Kozákovka I navrhujeme aj umiestnenie OV (obchod, služby) s verejnou zeleňou, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 345kW**, zariadenia a objekty budú napojené z **novej kioskovej trafostanice TS26_1303/TS/Rabča_Kozákovka** do 630kVA s transformátorom **400kVA**, umiestnenej v južnej časti lokality RP32/Kaplica I, do ktorej bude káblový prívod VN riešený odbočkou z trasy VN 22kV popri navrhovanej komunikácii

14.) RP33/Hanuliakova I – výstavba 28 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 84kW**, objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice TS14_1303/TS/Rabča_Kaplica** s výmenou trafa zo 160kVA na **250kVA** umiestnenej na JZ od lokality pri ceste I/78

15.) RP34/Nad pavilónom I, RP35/Nad Pavilónom II, RP36/Nad pavilónom III, RP37/Jaluma, RP40/Farské – výstavba $6 + 21 + 12 +$ výrobné územie (vedľa zákazkovej výroby nábytku Jaluma interiér) + najväčšie výrobné územie vedľa HD Farské = 39 RD, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 250kW**, objekty budú napojené jednak z **existujúcej trafostanice TS15_1303/TS/Rabča_Kostol** s transformátorom **400kVA** umiestnenej vedľa križovatky cesty I/78 s cestou smerujúcou do HD Farské, zároveň tu navrhujeme vybudovať **novú kioskovú trafostanicu TS27_1303/RS/Rabča_Farské** do 630kVA s transformátorom **250kVA** umiestnenú pred administratívnou budovou HD Farské

16.) RP41/Lánová I, RP42/Lánová II, RP43/Lánová III – výstavba $2 + 17 + 10 = 29$ RD umiestnených v blízkosti katastrálnej hranice s obcou Oravská Polhora v časti ale väčšinou nad zastavaným územím obce, medzi lokalitami RP42/Lánová II a RP43/Lánová III je dodržané ochranné pásmo VN 22kV, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 87kW**, objekty budú napojené z **navrhovanej kioskovej trafostanice TS28_1303/TS/Rabča_Lánová** do 630kVA s transformátorom **250kVA** umiestnenej v hornej časti lokality RP43/Lánová III

17.) RP44/Lánová pod cestou I, RP38/Pri kostole I, RP 45/Zeleň pri kostole, RP46/Pri kostole II, RP47/Pri kostole III, RP48/Nový cintorín, RP49/Nad starým cintorínom – výstavba nového námestia pre hornú časť obce v lokalite Pri kostole so sústredením rôznych druhov OV podľa požiadaviek obyvateľov, RP38/Pri kostole I je plocha pre nové výrobné územie v zmysle podnikateľských aktivít rôzneho druhu, RP48/Nový cintorín je plocha pre rozšírenie cintorína, RP46/Pri kostole II je plocha pre nové ihriská určené deťom a mládeži navštevujúcich ZŠ a MŠ Rabča (pavilón I), v lokalite RP49/Nad starým cintorínom je uvažované s výstavbou $6+5=11$ RD, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 50kW**, objekty budú napojené z **existujúcej trafostanice TS15_1303/TS/Rabča_Kostol** s transformátorom **400 kVA** a zároveň tu navrhujeme vybudovať **novú kompaktnú trafostanicu TS29_1303/TS/Rabča_Nový cintorín** (umiestnenú na severnej strane nového cintorína v blízkosti trasy VN 22 kV) do 250kVA s transformátorom **100 kVA**

18.) RP50/Pod starým cintorínom, RP52/Nad bývalým mlynom I, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP53/Nad bormi I – výstavba $41 + 5 + 61 = 107$ RD, zároveň navrhujeme aj sústredenie OV (obchod, služby) spolu so športovými plochami na začiatku lokality RP50/Pod starým cintorínom a samotnej OV v severnej časti lokality RP53/Nad bormi I, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 339kW**, zariadenia a objekty budú napojené z **dvoch nových kioskových trafostaníc** a to **TS30_1303/TS/Rabča_Nad mlynom** (umiestnenie v SZ rohu lokality RP50/Pod starým cintorínom) a **TS31_1303/TS/Rabča_Nad bormi** (umiestnenie v južnej časti lokality RP53/Nad bormi I) do 630kVA s transformátormi **250 kVA**

19.) RP54/Rozvoja I, RP55/Rozvoja II, RP56/Radová I – výstavba $36 + 20 + 43 = 99$ RD pričom v severnej časti lokality RP54/Rozvoja I je navrhovaná na ploche OV (obchod, služby), predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 317kW**, zariadenia a objekty budú napojené z **dvoch nových kioskových trafostaníc** **TS32_1303/TS/Rabča_Rozvoja** (umiestnená v južnej časti lokality RP54/Rozvoja I vedľa navrhovanej komunikácie) a **TS33_1303/TS/Rabča_Radová** (v SZ rohu vedľa križovania miestnych komunikácií) do 630 kVA s transformátormi **250 kVA**

20.) RP60/Šelcyk – výstavba 61 RD na severnej strane časti „Grúň“, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 183kW**, objekty budú napojené z **novej kioskovej trafostanice** **TS34_1303/TS/Rabča_Šelcyk** do 630kVA s transformátorom **400kVA** umiestnenej v blízkosti trasy VN 22kV smerujúcej do obce Sihelné v časti navrhovaného centra tejto lokality

21.) RP59/Šport pri moste na Sihelné, RP61/Grúň pri moste na Sihelné, RP62/Grúňanská I, RP65/Pri Hájkovom potoku I, RP63/Grúňanská II, RP64/Grúňanská III, RP66/Grúňanská IV, RP67/Pod Hájkou I, RP68/Pod Hájkou II, RP69/Grúňanská V, RP70/Grúňanská VI, RP71/Grúňanská VII, RP72/Grúňanská VIII, RP73/Grúňanská IX, RP74/Grúňanská X, RP75/Grúňanská XI, RP58/Pri Polhoranke II – výstavba $3 + 6 + 33 + 2 + 2 + 4 + 3 + 5 + 2 + 7 + 6 + 14 + 8 + 2 = 97$ RD, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 306kW**, objekty budú napojené z **rekonštruovaných trafostaníc** **TS16_1303/TS/Rabča_Grúň** a **TS17_1303/TS/Rabča_Grúň.kopec** s výmenou traťa na oboch z 250kVA na **400kVA**, prvá trafostanica je umiestnená nad Sihelnianskym potokom vedľa cesty prechádzajúcej „Grúňom“ a druhá je tiež pri spomenutej komunikácii ale zhruba v $\frac{1}{2}$ obytného územia „Grúň“, zároveň tu navrhujeme vybudovať **dve nové kioskové trafostanice** do 630 kVA s transformátormi **250 kVA** (**TS35_1303/TS/Rabča_Hájkov potok** a **TS36_1303/TS/Rabča_Pod Hájkou**) a jednu novú kompaktnú trafostanicu **TS37_1303/TS/Rabča_Grúňanská** do 250 kVA s transformátorom **160 kVA**

22.) RP76/Kráľovka I, RP77/Kráľovka II, RP78/Kráľovka III – obytné územie na začiatku územia určené pre výstavbu 4 RD, pokračovanie rekreačné územie v najjužnejšej časti „Grúňa“ navrhované pre výstavbu rekreačných chat v zeleni, s príslušnou OV (obchod, služby) a športovými plochami v strede lokality, kapacita $92 + 24 = 116$ lôžok, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 90kW**, objekty budú napojené z **novej kompaktnej trafostanice** **TS38_1303/TS/Rabča_Kráľovka** do 250kVA s transformátorom **160kVA**, umiestnenej v centre lokality pri prvých existujúcich rekreačných domoch

23.) RP79/Pod Magurou I, RP84/Za vodou I, RP85/Za vodou II – výstavba $9 + 1 + 29 = 39$ RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 117kW**, tieto objekty budú napojené z **rekonštruovanej kioskovej trafostanice** **TS5_1303/TS/Rabča_Žabinec 1** s výmenou traťa zo 160kVA na **250kVA** a z **rekonštruovanej trafostanice** **TS4_1303/TS/Rabča_Žabinec 2** s výmenou traťa z 250 na **400kVA**, trafostanica TS5 je umiestnená na začiatku časti zvanej „Za vodou“ v smere od futbalového ihriska a TS4 je umiestnená na začiatku časti zvanej „Žabinec“ tiež s príchodom od centra obce popri futbalovom ihrisku a ďalej cez Polhoranku až ku „Žabincu“

24.) RP80/Pod Magurou II, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III – výstavba 14 RD (aj OV v prvej lokalite) spolu s rekreačnými chatkami, športovými plochami v nasledujúcich dvoch lokalitách $12 + 8 + 12 = 32$ lôžok, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 78kW**, objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice** **TS5_1303/TS/Rabča_Žabinec 1** s výmenou traťa zo 160kVA na **250kVA**, trafostanica je umiestnená vo východnej časti lokality „Za vodou“, zároveň tu navrhuje vybudovať **dve nové kompaktné trafostanice** **TS39_1303/TS/Rabča_Magura 1** (v hornej časti nad existujúcou zástavbou pri navrhovanom centre OV) a **TS40_1303/TS/Rabča_Magura 2** (za prvou drevenicou na začiatku lokality RP81/Magura I) do 250kVA s transformátormi **100kVA**

25.) RP86/Žabinec I, RP87/Žabinec II, RP88/Žabinec III, RP89/Žabinec IV, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III – výstavba $3 + 3 + 2 + 1 = 9$ RD, rekreačné územie Nad Žabincom určené pre výstavbu chatiek a športových plôch $24 + 4 + 32 = 60$ lôžok, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 57kW**, tieto objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice** **TS4_1303/TS/Rabča_Žabinec 2** s výmenou traťa z 250 na **400kVA**, jej umiestnenie je na začiatku časti zvanej „Žabinec“ tiež s príchodom od centra obce popri futbalovom ihrisku a ďalej cez Polhoranku až ku „Žabincu“. Zároveň tu navrhujeme vybudovať **jednu novú kompaktnú trafostanicu** **TS41_1303/TS/Rabča_Žabinec 3** do 250 kVA s transformátorom **100 kVA**

26.) RP90/Žabinec V, RP91/Žabinec VI, RP95/Pri Kormanovi, RP97/Pri Dobierkovi I, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobierkovi II – výstavba 4 + 2 + 3 + 1 = 10 RD, rekreačné územie v malých plochách určené pre výstavbu chatiek 4 + 8 = 12 lôžok, neustále problémy s kvalitou dodávky elektrickej energie v časti obce „Pri Kormanovi“, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 36kW**, objekty budú napojené z **novej kompaktnej trafostanice TS42_1303/TS/Rabča_Korman** do 250kVA s transformátorom **160kVA**.

27.) Ďalej ešte môžeme predpokladať, že časť existujúcich rodinných domov bude postupne rekonštruovaná (prístavby, nadstavby, stavebné úpravy) a tým dôjde k postupnému zvýšeniu odberu elektrickej energie o **1000kW**, čo bude pokryté z existujúcich rekonštruovaných a navrhovaných nových trafostaníc.

Zoznam rekonštruovaných trafostaníc v rámci I. ETAPY_ Návrh (obdobie do roku 2027) je nasledovný :

Ozn.	Miesto	Pôvodný výkon (kVA)	Nový výkon (kVA)	Typ TS
TS1	1303/TS/rabca_kuhor	160	250	dvojstĺpová
TS2	1303/TS/rabca_lignotyp	160	400	jednostĺpová
TS3	1303/TS/rabca_stará pošta	250	400	kiosková
TS4	1303/TS/rabca_žabinec 2	250	400	kiosková
TS5	1303/TS/rabca_žabinec 1	160	250	kiosková
TS11	1303/TS/rabca_adamovka	400	630	kiosková
TS12	1303/TS/rabca_pitak	160	630	kiosková
TS14	1303/TS/rabca_kaplica	160	250	kiosková
TS16	1303/TS/rabca_grun	250	400	jednostĺpová
TS17	1303/TS/rabca_grun.kopec	250	400	dvojstĺpová
Spolu inštalovaný príkon (Pi)		2200	4010	

Členenie výkonov :

Navýšený výkon TS1 - TS17..... $P_i = 1810,0 \text{ kW}$

Súčasnosť $\beta = 0,6$

Súčasný výkon TS1 - TS17..... $P_p = 1086,0 \text{ kW}$

Zoznam navrhovaných trafostaníc v rámci I. ETAPY_ Návrh (obdobie do roku 2027) je nasledovný :

Ozn.	Miesto	Výkon (kVA)	Typ TS	Spôsob pripojenia
TS18	1303/TS/rabca_nad kovom	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS19	1303/TS/rabca_strelnica	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS20	1303/TS/rabca_mihalákova1	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS21	1303/TS/rabca_mihalákova2	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS22	1303/TS/rabca_pod sivou	160	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS23	1303/TS/rabca_nad ihriskom	160	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS24	1303/TS/rabca_gaceľ 2	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS25	1303/TS/rabca_pd 2	100	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS26	1303/TS/rabca_kozákovka	400	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS27	1303//TS/rabca_farske	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS28	1303/TS/rabca_lánová	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS29	1303/TS/rabca_nový cintorín	100	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS30	1303/TS/rabca_nad mlynom	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS31	1303/TS/rabca_nad bormi	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS32	1303/TS/rabca_rozvoja	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS33	1303/TS/rabca_radova	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS34	1303/TS/rabca_šelcyk	400	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS35	1303/TS/rabca_hájkov potok	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS36	1303/TS/rabca_pod hájkou	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS37	1303/TS/rabca_grúňanská	160	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS38	1303/TS/rabca_kráľovka	160	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS39	1303/TS/rabca_magura 1	100	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS40	1303/TS/rabca_magura 2	100	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS41	1303/TS/rabca_žabinec 3	100	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS42	1303/TS/rabca_korman	160	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
Spolu inštalovaný príkon (Pi)		5350		

Členenie výkonov :

Inštalovaný výkon TS18 – TS42..... $P_i = 5350,0$ kW
 Súčasnosť $\beta = 0,6$
 Súčasný výkon TS18 – TS42..... $P_p = 3210,0$ kW

Členenie výkonov celkom (stav + rekonštrukcia + návrh) :

Celkový výkon TS1 – TS42..... $P_i = 12000,0$ kW
 Súčasnosť $\beta = 0,6$
 Súčasný výkon TS1 – TS42..... $P_p = 7200,0$ kW

• **VÝHLAD**

Zásobovanie výhľadových lokalít v rámci II. ETAPY do obdobia roku 2037 bude o hodne menší ako návrh. Jedná sa o lokality umiestnené vo väčšej vzdialenosti od hranice z.ú. obce, nakoľko väčšina z nich sa jednou hranou už dotýkajú ochranného pásma VN22 kV, ktoré sú určené pre rozšírenie obytného územia a spolu ich je 35. Iný typ územia sa vo výhlade ani nerieši.

S týmito plochami počítame v tom v prípade, keď už všetky navrhované plochy budú zrealizované a výstavba bude pokračovať ďalej.

Zhrnutý zoznam navrhovaných lokalít v rámci II. ETAPY Výhľad (do obdobia roku 2037) je nasledovný :

a.) 35 výhľadových lokalít pre obytné územie, nárast v počte obyvateľov o 1669, v rámci nich je navrhovaná OV (obchod, služby) na 1 mieste

Výkonové bilancie pre jednotlivé lokality :

28.) RP99/Kubasakovka Pavlakova nad cestou II - výstavba 47 RD umiestnených pri katastrálnej hranici s obcou Zubrohlava po pravej strane cesty I/78, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie maximálne **141 kW**, **nová kompaktná trafostanica** bude umiestnená v strede lokality a to **TS43 1303/TS/Rabča_Kubasakovka** do 250kVA s transformátorom **160 kVA**.

29.) RP100/Vilkovka Morčinkovka, RP101/Luscoňovka – Šurinovka, RP102/Javorová I, RP103/Javorová II – výstavba 10 + 16 + 8 + 10 = 44 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 132kW**, objekty budú napojené z **výhľadovej kompaktnej trafostanice TS44 1303/TS/Rabča_Nad kovom 2** do 250kVA s transformátorom **160kVA**, umiestnenej medzi cca pred ½ plochy medzi ochranným pásmom VN22kVA a Soľným potokom

30.) RP104/Morčinkovka pri rieke II, RP105/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke II – výhľadová výstavba 31 + 6 = 37 RD nad navrhovaným športovými plochami (ihriská pre deti, dospelých) v lokalite RP3/Morčinkovka pri rieke I až v pokračovaní do záhrad za existujúcimi RD na začiatku obce mimo z.ú. V závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie maximálne **111kW**, objekty budú napojené z **výhľadovej kompaktnej trafostanice TS45 1303/TS/Rabča_Morčinkovka** do 250kVA s transformátorom **160Kva** umiestnenej v centre lokality

31.) RP106/Strelnica III, RP107/Lubasovka II – výstavba 35 + 17 = 52 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 156kW**, objekty budú napojené z **navrhovanej kioskovej trafostanice TS19 1303/TS/Rabča_Strelnica** do 630kVA s výmenou transformátora **400kVA**, umiestnenej v lokalite RP10/Strelnica I

32.) RP108/Pod sivou III, RP105/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke II, RP104/ Morčinkovka pri rieke II – výstavba 29 + 6 + 31 = 66 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 198kW**, objekty budú napojené z **navrhovanej kioskovej trafostanice TS22 1303/TS/Rabča_Pod sivou** do 630kVA s výmenou transformátora na **400kVA**, umiestnenej v lokalite RP7/Pod sivou I

33.) RP110/Pudľakovka III, RP111/Pri družstve – výstavba 4 + 4 = 8 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 24kW**, objekty budú napojené z **navrhovaných kioskových trafostaníc TS20 1303/TS/Rabča_Mihal'kova 1, TS21 1303/TS/Rabča_Mihal'kova 2** do 630kVA s transformátormi **250kVA** umiestnenými v lokalite RP13/Mihal'kova I

34.) RP114/Pod ihriskom II – výstavba 9 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 27kW**, objekty budú napojené z **navrhovanej kompaktnej trafostanice TS23 1303/TS/Rabča_Pod ihriskom** do 250kVA s transformátorom **160kVA** umiestnenej na začiatku lokality

35.) RP115/Adamovka IV –výstavba 53 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 159kW**, objekty budú napojené z **výhľadovej kioskovej trafostanice**

TS46 1303/TS/Rabča_Adamovka 2 do 630kVA s transformátorom **250kVA** umiestnenej v strednej časti lokality RP115/Adamovka IV cca 70 m od trasy VN 22kV

36.) RP116/Pitákova II, RP117/Pitákova III, RP118/Pitákova IV – výstavba $10 + 7 + 27 = 44$ RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 132kW**, objekty budú napojené z **výhladovej kompaktnej trafostanice TS47 1303/TS/Rabča_Piták 2** do 250kVA s transformátorom **160kVA**, umiestnenej v pri niekdajšom ochrannom pásme trasy VN22 kV v lokalite RP118/Pitákova IV

37.) RP119/Kozákovka II – výstavba 11 RD, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie je **maximálne 33kW**, zariadenia a objekty budú napojené z **navrhovanej kioskovej trafostanice TS26 1303/TS/Rabča_Kozákovka** do 630kVA s transformátorom **400kVA**, umiestnenej v lokalite RP31/Kozákovka I

38.) RP120/Hanuliakova II – výstavba 6 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 18kW**, objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice TS14 1303/TS/Rabča_Kaplica** s transformátorom **250kVA**, umiestnenej na JV od lokality pri ceste I/78

39.) RP121/Hanuliakova III, RP122/Nad pavilónom IV – výstavba $26 + 8 = 34$ RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 102kW**, objekty budú napojené z **výhladovej kompaktnej trafostanice TS48 1303/TS/Rabča_Hanuliakova** do 250kVA s transformátorom **160kVA**, umiestnenej vo východnej časti lokality pri výhladovej MO komunikácii

40.) RP123/Lánová IV – výstavba 3 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 9kW**, objekty budú napojené z **navrhovanej kioskovej trafostanice TS27 1303/TS/Rabča_Farské** do 630kVA s transformátorom **250kVA**, umiestnenej pred administratívnou budovou HD Farské

41.) RP124/Lánová pod cestou II – výstavba 11 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 33kW**, objekty budú napojené z **navrhovanej kioskovej trafostanice TS29 1303/TS/Rabča_Nový cintorín** do 250kVA s transformátorom **100kVA**, umiestnenej pred administratívnou budovou HD Farské

42.) RP125/Nad bývalým mlynom II – výstavba 12 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 36kW**, objekty budú napojené z **navrhovanej kioskovej trafostanice TS30 1303/TS/Rabča_Nad mlynom** do 630kVA s výmenou traťa z 250 na **400kVA**, umiestnenej v lokalite RP50/Pod starým cintorínom

43.) RP126/Nad bormi II, RP127/Nad bormi III – výstavba $8 + 17 = 25$ RD spolu s OV (obchod, služby), športovými plochami na severe lokality, predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie pre túto oblasť je **maximálne 105kW**, zariadenia a objekty budú napojené z **rekonštruovanej trafostanice TS13 1303/TS/Rabča_Bartkoviak** s transformátorom **400kVA**, a z **navrhovanej kioskovej trafostanice TS31 1303/TS/Rabča_Nad bormi** do 630kVA s výmenou traťa z 250kVA na **400kVA**, prvá trafostanica leží pre cestu I/78 zhruba v 1/3 horného konca obce a druhá leží v susednej lokalite RP53/Nad bormi I

44.) RP128/Rozvoja III, RP129/Radová II – výstavba $2 + 7 = 9$ RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 27kW**, objekty budú napojené z **navrhovanej kioskovej trafostanice TS33 1303/TS/Rabča_Radová** do 630kVA s výmenou traťa z 250 na **400kVA**, umiestnenej v SZ rohu susednej lokality RP39/Radová I

45.) RP130/Pri Hájkovom potoku II, RP131/Pod Hájkou III – výstavba $2 + 2 = 4$ RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 12kW**, objekty budú napojené z **rekonštruovanej jednotlípovej trafostanice TS16 1303/TS/Rabča_Grúň** s transformátorom **400kVA**, umiestnenej pri MO komunikácii prechádzajúcej časťou „Grúň“

46.) RP132/Pod Magurou III – výstavba 6 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 18kW**, objekty budú napojené z **rekonštruovanej kioskovej trafostanice TS5 1303/TS/Rabča_Žabinec 1** s transformátorom **250kVA**, trafostanica je umiestnená vo východnej časti lokality „Za vodou“,

47.) RP133/Magura IV – výstavba 4 RD, v závislosti na spôsobe vykurovania je predpokladaná požiadavka na odber elektrickej energie **maximálne 12kW**, objekty budú napojené z **navrhovanej kompaktnej trafostanice TS40 1303/TS/Rabča_Magura 2** (za prvou drevenicou na začiatku lokality RP81/Magura I) do 250kVA s transformátormi 100kVA

Zoznam rekonštruovaných trafostaníc v rámci II.ETAPY_Výhľad (obdobie do roku 2037) je nasledovný :

Ozn.	Miesto	Pôvodný výkon (kVA)	Nový výkon (kVA)	Typ TS
TS19	1303/TS/rabca_strelnica	160	400	kompaktná
TS22	1303/TS/rabca_pod sivou	160	400	kompaktná
TS30	1303/TS/rabca_nad mlynom	250	400	kiosková

TS31	1303/TS/rabca_nad bormi	250	400	kiosková
TS33	1303/TS/rabca_radová	250	400	kiosková
Spolu inštalovaný príkon (Pi)		1070	2000	

Členenie výkonov :Navýšený výkon TS19 – TS33..... $P_i = 930,0 \text{ kW}$ Súčasnosc' $\beta = 0,6$ Súčasný výkon TS19 – TS33..... $P_p = 558,0 \text{ kW}$ **Zoznam výhľadových trafostaníc v rámci II.ETAPY_Výhľad (obdobie do roku 2037) je nasledovný :**

Ozn.	Miesto	Výkon (kVA)	Typ TS	Spôsob pripojenia
TS43	1303/TS/rabca_kubasakovka	160	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS44	1303/TS/rabca_nad kovom 2	160	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS45	1303/TS/rabca_morčinkovka	160	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS46	1303/TS/rabca_adamovka 2	250	kiosková	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS47	1303/TS/rabca_piták 2	160	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
TS48	1303/TS/rabca_hanuliakova	160	kompaktná	22 AXEKVC(AR)E 3x1x70mm ² AIR BAC
Spolu inštalovaný príkon (Pi)		1050		

Členenie výkonov :Inštalovaný výkon TS39 – TS47..... $P_i = 1050,0 \text{ kW}$ Súčasnosc' $\beta = 0,6$ Súčasný výkon TS39 – TS47..... $P_p = 630,0 \text{ kW}$ Členenie výkonov celkom (stav + rekonštrukcia + návrh + rekonštrukcia + výhľad) :Celkový výkon TS1 – TS47..... $P_i = 13980,0 \text{ kW}$ Súčasnosc' $\beta = 0,6$ Súčasný výkon TS1 – TS47..... $P_p = 8388,0 \text{ kW}$ **Vonkajšie osvetlenie**

V obci je vedenie verejného osvetlenia vedené po spoločných podperných betónových stĺpoch s vedením NN a v malom rozsahu aj na osvetľovacích stožiaroch. Osvetlenie je realizované prevažne žiarivkovými svietidlami 2x36 W. Bočné ulice hlavne v miestach novej výstavby, nie sú dostatočne osvetlené a treba ich doplniť novými svietidlami. Osvetlenie hlavnej cesty I/78 je v niektorých miestach potrebné doplniť svietidlami a takisto aj osvetlenie priestoru okolo kostola a cintorínov treba nahradiť a doplniť novšími typmi svietidiel.

Všetky nové svietidlá budú riešené ako modernejšie s vyššou účinnosťou a menšou spotrebou. V nových lokalitách obytného, rekreačného a výrobného územia navrhujeme vybudované nové verejné osvetlenie vedené pozdĺž miestnych komunikácií. Také isté riešenie bude následne aj vo výhľadových lokalitách. Svietidlá budú s energetickými úspornými zdrojmi a umiestnia sa na samostatných osvetľovacích stožiaroch. Káblové rozvody pre napojenie vonkajšieho osvetlenia budú vedené v spoločných káblových ryhách s NN vedením. Vonkajšie osvetlenie bude napojené zo samostatných rozvádzačov, v ktorých bude umiestnené samostatné meranie. Umiestnenie rozvádzačov bude riešené v rámci nasledujúcich stupňov projektového spracovania.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo **vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia** je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenia od krajného vodiča.

Vzdialenosti pri napätí sú :

a.) od 1kV do 35kV vrátane

- pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7m

- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2m

Ochranné pásmo **vonkajšieho podzemného elektrického vedenia** je vymedzené zvislými rovinami po stranách krajných káblov vedenia, vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je 1m pri napätí do 110 kV vrátane.

Ochranné pásmo **elektrickej stanice** vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice. Ochranné pásmo elektrickej stanice s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice.

Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy. Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať. Ostatné súbory opatrení, ktoré treba dodržiavať v priestore ochranných pásiem vymedzuje zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike.

Pri riešení zásobovania elektrickou energiou ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) rešpektovať trasu vzdušného vedenia VN22kV s ochranným pásmom (linka č. 1303) prechádzajúcu naprieč k.ú. obce zo smeru S – JV (pravá strana cesty I/78) a jej odbočky do Rabčíc a Sihelného, ktorá je zároveň aj potenciálnou bariérou pre nové rozvojové plochy

b.) v prípade prekládky energetických zariadení je potrebné zohľadniť riešenie v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. § 38 „Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia“, v ktorom sa uvádza :

1. náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastníkom elektroenergetického rozvodného zariadenia a ten kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak, vlastníctvom elektroenergetického rozvodného zariadenia sa preložkou nemení

2. preložkou elektroenergetického rozvodného zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmena jeho trasy

3. SSE-D, a.s. ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj jej realizátora, toto schválenie musí byť vykonané minimálne 60 dní pred plánovaným termínom preložky, v prípade, že k tomuto schváleniu nedôjde SSE-D a.s. nesúhlasí s realizáciou preložky energetického zariadenia

c.) z existujúcich trafostaníc je potrebné rekonštruovať 10 a to v návrhu TS1, TS2, TS3, TS4, TS5, TS11, TS12, TS14, TS16, TS17 vo výhlade ešte 5, ktoré budú vybudované v rámci návrhu a následne vo výhlade bude potrebné počítať s navýšením ich výkonov TS 19, TS22, TS30, TS31, TS33

d.) vo všetkých lokalitách určených pre stavebné zámery doplniť osadenie nových trafostaníc počte 25 od označenia TS18 až TS42, vo výhlade ešte pribudne 6 od označenia TS 43 až TS48 s kapacitou podľa požadovaného výkonu

e.) nové trafostanice riešiť ako kioskové do 630kVA prípadne kompaktné s výkonom do 250 kVA, umiestnenie trafostaníc v jednotlivých lokalitách požadujeme riešiť podľa požadovaného výkonu tak, aby jednotlivé výbežky NN vedení neprekračovali 350 m a boli umiestnené pri najväčšom požadovanom odbere v lokalite

f.) úpravu existujúcich trafostaníc riešiť konštrukčne do 630kVA v zmysle platných STN a zákona č. 656/2004 Z.z. §38

g.) nové TS by nemali byť zdrojom nadmerného hluku voči okolitej zástavbe v zmysle nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami v znení neskorších predpisov, pričom je dôležité koordinovať trasy elektrických sietí s trasami ostatných inžinierskych sietí

h.) trasy VN a NN vedenia riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie, pri výstavbe iných zemných inžinierskych sietí dodržať ochranné pásmo od zemného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. § 36, manipulačný priestor od podporných bodov 1m a neporušenie ich stability, elektromerové rozvádzače plánovanej výstavby riešiť na verejne prístupnom mieste napr. v oplotení

ch.) poznať trasy jednotlivých podzemných a nadzemných inžinierskych sietí pretože pri ich oprave, údržbe môže dôjsť k poškodeniu susediacej trasy vedenia

i.) výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy

i.) pri vypracovávaní ďalších PD použiť prvky podľa Katalógu prvkov a funkčných celkov platných v SSE, a.s. v čase projektovania, pričom všetky tieto PD budú riešené oprávnenými projektantmi s rešpektovaním odborných vyjadrení zainteresovaných orgánov a organizácií

2.12.4 ZÁSOBOVANIE ZEMNÝM PLYNOM

Širšie vzťahy

Plynofikácia Oravy je dosť nerovnomerná, pretože okres Tvrdošín je splynofikovaný asi na 93,3%, ale okres Námestovo sa len začína plynofikovať. Plynofikácia okresu je realizovaná VTL trasou Tvrdošín – Štefanov nad Oravou – Námestovo, ktorej realizácia sa zahájila v roku 1998 a v súčasnosti je už ukončený prívod VTL plynu na sídlisko Brehy v Námestove, kde od 21.12.1999 bola uvedená do činnosti čiastočne splynofikovaná kotolňa. V rámci prvej etapy plynofikácie budú okrem obce Vavrečka plynofikované aj obce Ťapešovo, Oravská

Jasenica a mesto Námestovo. Celková dĺžka VTL siete DN 200 v tlakovej hladine 4 MPa tejto etapy bude 21,4km a STL siete 12,8km.

Pre Hornú Oravu je potom navrhované v zmysle VÚC ŽSK pokračovanie v zmysle VTL plynovodu DN 150 s návrhom RS Klin – Zubrohlava – Rabča – Sihelné a Oravská Polhora prípadne variantne cez STL prepoj Námestovo – Zubrohlava – Rabča – Rabčice – Bobrov. Ďalším riešením plynofikácie Hornej Oravy sa zaoberal aj SPP a.s. Bratislava vypracovaním štúdie „Plynofikácia oblasti Námestovo – Sever, kde je navrhované zásobovanie obce plynom cez VTL plynovod DN 100 až 150, PN 4 MPa z RS ZTS Námestovo – Rabča (dĺžka trasy plynovodu je cca 8km). Priamo v obci je navrhovaná spoločná regulačná stanica (RS), nakoľko z nej budú zásobované aj susedné spádové obce Oravská Polhora, Sihelné a Rabčice. Táto VTL prípojka je riešená z plynovodu VTL DN 200, tlaková hladina 4 MPa v smere Dolný Kubín – Tvrdošín – Námestovo.

• STAV

Obec v súčasnosti nie je plynofikovaná, ale do budúcnosti sa s plynofikáciou obce počíta. Potom nastane možnosť prechodu všetkých zdrojov tepla na zmenu palivovej základne na zásobovanie plynom. Do doby plošnej plynofikácie je možné predbežné zásobovanie skvapalneným plynom propan – butanom, ale pre vykurovanie rodinných domov to je aj problematické nielen kvôli ochranným pásmam, ale aj v dôsledku nevýhodnej ceny paliva. V obci je pomerne veľa miest v rámci dvorov rodinných domov kde ponúkajú malé propan-butanové bomby využívané skôr v kuchyniach na prípravu jedla na plynových šporákoch, no nie na vykurovanie.

Klimatické údaje v tejto oblasti s ktorými sa pri nasledovnom návrhu spotreby tepla a odberu zemného plynu v zmysle STN 383350 a podľa Hydrometeorologického ústavu Bratislava počíta sú nasledovné :

- územie leží v nadmorskej výške v priemere 620 - 670 m.n.m., má podnebie charakterizujúce chladné zimy a dosť teplé letá

- podnebie má značné výkyvy v teplotách a zrážkach a je charakteristické podľa nadmorskej výšky, v zime sa tvoria v doline plytké jazerá studeného vzduchu pritom teplota klesá pod -30°C

- pre uzavretosť kotliny a častý výkyv extrémnych teplôt je výskyt inverzií a inverzných dní veľmi častý čo spôsobuje pri úlete emisií a úniku nevhodných látok zo spaľovania tuhých palív nepriaznivé podmienky pre život v obci

- vonkajšia výpočtová teplota je podľa STN 060210 a STN 383350 -18°C

- priemerná vonkajšia teplota počas vykurovacieho obdobia $+2,6^{\circ}\text{C}$

- počet vykurovacích dní 247

- počet dennostupňov 3 800

- denná stredná teplota v mesiaci január $-4,6^{\circ}\text{C}$

- extrémne teploty vzduchu sa pohybujú -32°C po $+35^{\circ}\text{C}$

• NÁVRH a VÝHLAD

Zásobovanie obce Rabča zemným plynom je navrhované z regulačnej stanice umiestnenej v lokalite **RP17/Rabča** (niekdajšia vyčlenená plocha pre ČOV medzi Polhorankou a miestnym potokom na JV strane lokality RP15/Mihaľakova II v pokračovaní na JZ). **Táto spoločná RS Rabča** (aj pre susedné obce Oravská Polhora, Rabčice, Sihelné) **bude v súčasnosti riešená s inštalovaným výkonom 3500 m³/hod, pre návrhové obdobie sa navýši výkon na 8500 m³/hod a pre výhľadové obdobie sa navýši na 10000 m³/hod. s výstupným tlakom 0,4 MPa** do STL plynovodov z PE DN 225, 160, 110, 90, 63, 50 vedených k spotrebiteľom v k.ú. obce tak, aby boli dostatočné tlaky pre reguláciu v koncových bodoch a uzloch plynovodu. Potrebný výkon len pre obec Rabča je v súčasnosti 1450 m³/hod, pre návrh 4291 m³/hod. a pre výhľad 5146 m³/hod.

Prívod VTL plynovodu DN 100 PE 4 MPa do regulačnej stanice v lokalite RS17/RS Rabča bude potrebné vybudovať z k.ú. Námestovo (od RS II. ZTS) v dĺžke cca 8km. V katastrálnom území obce Rabča bude vedený v smere od Zubrohlavy v dĺžke cca 1 710 m popri brehoch Polhoranky (v dolnej časti obce vedľa trasy kanalizačného zberača až po úroveň odbočky do časti „Pri Kormanovi“) až do RS. Táto VTL prípojka DN 150 spolu s regulačnou stanicou bude slúžiť aj pre zásobovanie susedných obcí, ktorými sú Oravská Polhora, Rabčice a Sihelné cez STL plynovody DN160 (Oravská Polhora, Sihelné), DN 110 (Rabčice) PN 0,4 MPa.

Priamo v z.ú. obce bude STL plynovod **v tlakovej hladine 0,4 MPa PE DN 225** vedený v súbehu cesty I/78 od RS Rabča dohora ku križovatke pri kostole, **PE DN 160** od tejto križovatky v súbehu cesty I/78 do Oravskej Polhory a v súbehu cesty III/52015 do Sihelného, **PE DN 110** od začiatku cesty III/52014 na námestí „Gacel“ v smere do Rabčíc, **PE DN 90** v smere navrhovanej hlavnej zbernej komunikácie začínajúcej v lokalite RP25/Gacelovské bory v pokračovaní na SV popri ochrannom pásme Solného potoka cez lokalitu RP26/Adamovka I, RP115/Adamovka IV (výhľad) až k vonkajšiemu okraju lokality RP28/Adamovka III, na hornom konci obce na križovatke pri kostole smerom k HD Farské s prechodom do lokality RP36/Nad pavilónom III až po križovanie v lokalite RP33/Hanuliakova I, **PE DN 63** v smere SV okraja lokality RP26/Adamovka I s prechodom vo výhlade do lokality RP115/Adamovka IV (prechod cca 1/2 územia zvaného Adamovka), vonkajší

okraj lokality RP27/Adamovka II, priečne prepojenie v lokalite RP27/Adamovka II, vonkajší V až SV okraj lokality RP30/Pitákova I a pokračovanie v smere obslužnej komunikácie spájajúcej zberné cez lokality RP31/Kozákova I, RP32/Kaplica I, RP33/Hanuliakova I, pod HD Farské smerom na SV v línii cestnej komunikácie popri vonkajšom okraji lokality RP40/Farské, odbočka pod HD Farské smerom do Oravskej Polhory v lokalite RP43/Lánová III, začiatok lokality RP50/Pod starým cintorínom a pokračovanie v smere obslužnej komunikácie spájajúcej zberné prechádzajúcej vonkajším SZ okrajom a aj s vyústením na cestu I/78 v lokalite RP53/Nad bormi I, RP126/Nad bormi II (výhľad), RP127/Nad bormi III (výhľad), stredom lokality RP54/Rozvoja I (pričom v jej severnej časti vyústenie na cestu I/78) a RP55/Rozvoja II, pokračovanie popred existujúce radové domy s otočením v smere obslužnej komunikácie s vyústením na cestu I/78 pri Soľnom potoku a opačným otočením do lokality RP56/Radová I. Ostatné zvyšné trasy a tých je väčšina sú riešené ako STL plynovody **PE DN 50** v takej istej tlakovej hladine 0,4 MPa.

Rozvody plynu v obci budú vedené v dopravnom priestore verejných komunikácií a pozemkoch obce. STL plynovody budú prevažne zokruhované. Pre budúcich odberateľov budú zhotovené STL plynové prípojky, ktoré budú ukončené HUP na hranici odberateľa v skrini RaMZ, spoločne s regulátorom a meraním spotreby plynu.

Vstupné údaje pre výpočet potreby zemného plynu

Pre jednotlivé skupiny odberateľov je stanovená spotreba zemného plynu s uvažovaním súčinnosti riešeného odberu a tepelnej oblasti nasledovne :

Pri výpočte je uvažované s 85 až 90 % plynifikáciou domácností a OV v cieľovom roku plynifikácie. Pri návrhu je počítané s využitím dreveného odpadu v časti 20 - 30% pre vykurovanie a rovnako zásobovaním elektrickou energiou 10 -15 %. Použitá je metodika stanovená smernicou č. 7/89 vydanou bývalým NPP k.p. Bratislava. Pri výpočtoch a posudzovaní spotreby zemného plynu vychádzame z nasledovných hodnôt - priemerná spotreba pre varenie 0,18 m³/hod (180 m³/rok), príprava TÚV 0,30 m³/hod (400 m³/rok), vykurovanie 1,50 m³/hod (3 500 m³/rok), kategória odberateľov IBV - komplexný odber vykurovanie + TÚV + varenie 1,80 m³/hod (4 000 m³/rok), lokálne plynové vykurovanie + TÚV + varenie 1,20 m³/hod (2 400 m³/rok), príprava TÚV + varenie 1,00 m³/hod (600 m³/rok), odber plynu v bytovej jednotke na vykurovanie + varenie + príprava TÚV 1,00 m³/hod (1 800 m³/rok). Pri spotrebe zemného plynu IBV komplexný odber pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie je počítané s obostavaným priestorom rodinného domu 850 - 950 m³, pre chatové domy počítame priemernou spotrebu plynu 1,00 m³/h (1 200 m³/rok), pre domy s vyššou kubatúrou počítame s vyšším odberom plynu. Pri výpočte tepla a plynu bolo postupované v zmysle STN 383350.

Zoznam navrhovaných lokalít v rámci I. ETAPY Návrh (do obdobia roku 2027) je nasledovný :

- 67 navrhovaných lokalít pre obytné územie, nárast v počte obyvateľov o 4487, v rámci nich je navrhovaná OV (obchod, služby) na 5 miestach
- 10 lokalít pre rekreačné územie s možnosťou ubytovania – RP77/Kráľovka II, RP78/Kráľovka III, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobierkovi II, kapacita 68+24+12+8+12+24+4+32+4+8 = 196 lôžok
- 10 lokalít pre rekreačné územie formou vybudovania ihrísk – RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP20/Gacel I, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelne
- 5 lokalít navrhované pre výrobné územie – RP17/RS Rabča, RP24/Zberný dvor odpadu, RP37/Jaluma, RP38/Pri kostole I, RP40/Farské

Zoznam navrhovaných lokalít v rámci II. ETAPY Výhľad (do obdobia roku 2037) je nasledovný :

Zásobovanie výhľadových lokalít v rámci II. ETAPY do obdobia roku 2037 bude o hodne menší ako návrh. Jedná sa o lokality umiestnené vo väčšej vzdialenosti od hranice z.ú. obce, nakoľko väčšina z nich sa jednou hranou už dotýkajú ochranného pásma VN22 kV, ktoré sú určené pre rozšírenie obytného územia. Iný typ územia sa vo výhľade ani nerieši.

Jedná sa teda len o :

- 35 výhľadových lokalít pre obytné územie, nárast v počte obyvateľov o 1669, v rámci nich je navrhovaná OV (obchod, služby) na 1 mieste

S týmito plochami počítame v tom v prípade, keď už všetky navrhované plochy budú zrealizované a výstavba bude pokračovať ďalej.

Počet domov, bytov, OV jestvujúcich a navrhovaných v jednotlivých regulovaných plochách – súčasný stav, I. ETAPA Návrh do roku 2027 a II. ETAPA Výhľad do roku 2037

Údaj	Stav v r. 2011	Návrh v r. 2027	Výhľad k r. 2037
Počet stavieb v obci celkom :	960	2899	3326

RD	915	2801	3190
Bytové domy, á 10 bj	9	9	9
Rekreačné domy, chaty	1	36	71
OV, služby	35	53	56

Súčasný stav:

Trvale obývané - domy	810
Byty 90, Bytové domy	9
Neobývané domy	105
Rekreačný dom, chaty	1
OV, služby	35

Návrh :

RD - nárast o	926
Bytové domy	0
Neobývané domy	5
Chaty – nárast o	35
OV, služby o	18

Výhľad:

RD - nárast o	389
Bytové domy	0
Neobývané domy	25
Chaty – nárast o	35
OV, služby o	3

Spolu pre možnosť plynofikácie max. 3326 stavieb (RD 3190, BD 9, chaty 71, OV 56)

2.) Odberatelia plynu :

V roku 2012 odberateľov IBV	1. Kategória - uvažujeme 75% z 800 RD	600
	2. kategória - uvažujeme 50% z 115 RD	58
	3. kategória - neuvažujeme	-
	4. kategória - obyt. domy 100%, 9 ks BD á 10 b.j.	90
	5. Rekreačné domy, chaty	1
	6. OV, služby – uvažujeme 60% z 35	21

V roku 2011 odberateľov v kategórii IBV a OV spolu 770

V roku 2027 odberateľov IBV	1. Kategória - uvažujeme 80% z 2500 RD	2000
	2. kategória - uvažujeme 50% z 200 RD	100
	3. kategória – uvažujeme 20% z 101 RD	20
	4. kategória - obyt. domy 100%, 9 ks BD á 10 b.j.	90
	5. Rekreačné domy, chaty – 30% z 36	11
	6. OV, služby – uvažujeme 85% z 53	45

V roku 2025 odberateľov v kategórii IBV a OV spolu 2266

V roku 2037 odberateľov IBV	1. Kategória - uvažujeme 80% z 2800 RD	2380
	2. kategória - uvažujeme 60% z 250 RD	150
	3. kategória – uvažujeme 40% z 140 RD	56
	4. kategória - obyt. domy 100%, 9 ks BD á 10 b.j.	90
	5. Rekreačné domy, chaty – 50% z 71	36
	6. OV, služby – uvažujeme 90% z 56	50

V roku 2035 odberateľov v kategórii IBV a OV spolu 2762

3.) Výpočet spotreby plynu pre odberateľov v roku 2012 :

a.) Maximálna hodinová spotreba zemného plynu do roku 2011

1. kategória	$600 \times 1,8 \text{ m}^3/\text{h} = 1080,0 \text{ m}^3/\text{hod}$
2. kategória	$50 \times 1,2 \text{ m}^3/\text{h} = 69,6 \text{ m}^3/\text{hod}$
3. kategória	$0 \times 1,0 \text{ m}^3/\text{h} = 0,0 \text{ m}^3/\text{hod}$
4. kategória	$90 \times 1,2 \text{ m}^3/\text{h} = 90,0 \text{ m}^3/\text{hod}$
5. Rekr. domy, chaty	$1 \times 1,0 \text{ m}^3/\text{h} = 1,0 \text{ m}^3/\text{hod}$
6. OV, služby	$21 \times 10,0 \text{ m}^3/\text{h} = 210,0 \text{ m}^3/\text{hod}$

Maximálna spotreba plynu v kateg. IBV a OV spolu : 770 odberateľov 1450,6 m³/hod

Redukovaná spotreba : 1450,6 x 0,8 bude 1160,5 m³/hod, zaokrúhlene 1161 m³/h

b.) Ročná spotreba zemného plynu pri kategórii IBV a OV v tis. m³/rok 2011

1. kategória	$600 \times 4000 \text{ m}^3/\text{r} = 2400,0 \text{ tis. m}^3/\text{rok}$
2. kategória	$58 \times 2400 \text{ m}^3/\text{r} = 139,2 \text{ tis. m}^3/\text{rok}$
3. kategória	$0 \times 600 \text{ m}^3/\text{r} = 0,0 \text{ tis. m}^3/\text{rok}$
4. kategória	$90 \times 1800 \text{ m}^3/\text{r} = 162,0 \text{ tis. m}^3/\text{rok}$
5. Rekr. domy, chaty	$1 \times 1200 \text{ m}^3/\text{r} = 1,2 \text{ tis. m}^3/\text{rok}$
6. OV, služby	$21 \times 20000 \text{ m}^3/\text{r} = 420,0 \text{ tis. m}^3/\text{rok}$

Ročná spotreba plynu v kategórii IBV a OV za rok 2011 spolu : 3122,4 tis m³/rok

4.) Výpočet spotreby plynu pre odberateľov v roku 2027 :

a.) Maximálna hodinová spotreba zemného plynu do roku 2027

1. kategória	$2000 \times 1,8 \text{ m}^3/\text{h} = 3600,0 \text{ m}^3/\text{hod}$
--------------	--

2. kategória	100 x 1,2 m ³ /h = 120,0 m ³ /hod
3. kategória	20 x 1,0 m ³ /h = 20,0 m ³ /hod
4. kategória	90 x 1,0 m ³ /h = 90,0 m ³ /hod
5. Rekr. domy, chaty	11 x 1,0 m ³ /h = 11,0 m ³ /hod
6. OV, služby	45 x 10,0 m ³ /h = 450,0 m ³ /hod

Maximálna spotreba plynu v kateg. IBV a OV spolu : 2266 odberateľov 4291,0 m³/hod

Redukovaná spotreba : 4291,0 x 0,8 bude 3432,8 m³/hod, zaokrúhlene 3430 m³/h

b.) Ročná spotreba zemného plynu pri kategórii IBV a OV v tis. m³/rok 2027

1. kategória	2000 x 4000 m ³ /r = 8000,0 tis. m ³ /rok
2. kategória	100 x 2400 m ³ /r = 240,0 tis. m ³ /rok
3. kategória	20 x 600 m ³ /r = 12,0 tis. m ³ /rok
4. kategória	90 x 1800 m ³ /r = 162,0 tis. m ³ /rok
5. Rekr. domy, chaty	11 x 1200 m ³ /r = 13,2 tis. m ³ /rok
6. OV, služby	45 x 20000 m ³ /r = 900,0 tis. m ³ /rok

Ročná spotreba plynu v kategórii IBV a OV za rok 2027 spolu : 9327,2 tis m³/rok

5.) Výpočet spotreby plynu pre odberateľov v roku 2037:

a.) Maximálna hodinová spotreba zemného plynu do roku 2037

1. kategória	2380 x 1,8 m ³ /h = 4284,0 m ³ /hod
2. kategória	150 x 1,2 m ³ /h = 180,0 m ³ /hod
3. kategória	56 x 1,0 m ³ /h = 56,0 m ³ /hod
4. kategória	90 x 1,0 m ³ /h = 90,0 m ³ /hod
5. Rekr. domy, chaty	36 x 1,0 m ³ /h = 36,0 m ³ /hod
6. OV, služby	50 x 10,0 m ³ /h = 500,0 m ³ /hod

Maximálna spotreba plynu v kateg. IBV a OV spolu : 2762 odberateľov 5146,0 m³/hod

Redukovaná spotreba : 5146,0 x 0,8 bude 4116,8 m³/hod, zaokrúhlene 4120 m³/h

b.) Ročná spotreba zemného plynu pri kategórii IBV a OV v tis. m³/rok 2037

1. kategória	2380 x 4000 m ³ /r = 9520,0 tis. m ³ /rok
2. kategória	150 x 2400 m ³ /r = 360,0 tis. m ³ /rok
3. kategória	56 x 600 m ³ /r = 33,6 tis. m ³ /rok
4. kategória	90 x 1800 m ³ /r = 162,0 tis. m ³ /rok
5. Rekr. domy, chaty	36 x 1200 m ³ /r = 43,2 tis. m ³ /rok
6. OV, služby	50 x 20000 m ³ /r = 1000,0 tis. m ³ /rok

Ročná spotreba plynu v kategórii IBV a OV za rok 2035 spolu : 11118,8 tis m³/rok

6.) Rekapitulácia spotreby zemného plynu pre ÚPN-O Rabča

Obec odberatelia	Stav 2012 m ³ /hod	Návrh 2027 m ³ /hod	Výhľad 2037 m ³ /hod
Rabča	1450	4291	5146
Oravská Polhora	1000	2000	2500
Sihelné	600	1200	1500
Rabčice	400	800	1000
Max. spotreba plynu	3450	8291	10146
Výkon RS Rabča v m³/h	3500	8500	10000

7.) Rekapitulácia ročnej spotreby zemného plynu pre ÚPN-O Rabča

Obec odberatelia	Stav 2012 tis.m ³ /hod	Návrh 2027 tis.m ³ /hod	Výhľad 2037 tis.m ³ /hod
Rabča	3122,4	9327,2	11118,8
Oravská Polhora	2152,5	4347,3	5401,7
Sihelné	1291,5	2608,4	3241,0
Rabčice	861,0	1738,9	2160,7
Ročná spotreba plynu	7427,4	18021,8	21922,2

Ochranné pásma

Pri výstavbe stavebných objektov a inžinierskych sietí v blízkosti vysokotlakových plynovodov je potrebné dodržiavať podmienky stanovené v STN 38 6413, STN 386415. Tu sú stanovené minimálne vzdialenosti jednotlivých objektov pre jednotlivé svetlosti plynovodov a pre stavby rozličného účelu. Trasa VTL plynovodu je

vedená v priestore s prevažne poľnohospodárskou kultúrou. Nepredpokladá sa výstavba obytných objektov s hustým zoskupením obyvateľstva v jeho bezpečnostnom a ani ochrannom pásme.

Ochranné je pásmo navrhovaného VTL plynovodu DN 100, PN 4 MPa je 4m na každú stranu od osi plynovodu, ktoré je zriadené na ochranu plynovodu a bez povolenia prevádzkovateľa v ňom nie je možné vykonávať žiadne činnosti s výnimkou poľnohospodárskych prác. Akékoľvek iné práce musia byť vykonávané pod priamym dozorom a za písomne stanovených podmienok. **Bezpečnostné pásmo pre VTL plynovod DN 100, PN 4 MPa je energetickým zákonom stanovené na 20 m** na každú stranu od osi plynovodu. Toto pásmo je zo zákona zriadené na ochranu života, zdravia a majetku osôb a na zmiernenie dôsledkov v prípade havárie alebo poruchy na plynárenskom zariadení.

Navrhovaná regulačná stanica VTL/STL v lokalite RP17/RS Rabča má ochranné pásmo 8m na každú stranu v priestore, ktorý je vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od pôdorysu technologickej časti regulačnej stanice alebo kolmo na jej hranu. **Jej bezpečnostné pásmo je 50m.**

Pri výstavbe stavebných objektov v blízkosti **STL plynovodov v z.ú. obce je potrebné dodržať minimálnu vzdialenosť 1,0m** pri tlakových pomeroch nižších ako 0,4 MPa. **Vo voľnom priestranstve sú to 4m. Bezpečnostné pásmo pre STL plynovody umiestnené vo voľnom priestranstve je 10m,** v súvislej zástavbe z.ú. obce určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

Náklady na preložku plynárenského zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu vyvolal, ak sa vlastník plynárenského zariadenia a ten, kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak. Vlastníctvo plynárenského zariadenia sa preložkou nemení.

Pri riešení zásobovania plynom ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) vzhľadom na časový rozvojový plán do obdobia roku 2027 a postupný rozsah nových stavebných investícií v k.ú. obce predpokladáme po intenzívnej plynifikácii okresu Námestovo pokračovanie VTL plynovodu cez k.ú. obce Rabča do novej regulačnej stanice v lokalite RP17/RS Rabča a následnými STL plynovodmi vedenými z.ú.

b.) pokračovať zo spomenutej spoločnej regulačnej stanice s STL plynovodmi do susedných obcí ako sú Rabčice, Oravská Polhora, Sihelné

c.) v nasledujúcich stupňoch spracovania formou podrobnejších projektových dokumentácií previesť podrobnejší hydraulický výpočet nových parametrov dimenzií potrubia so zvýšeným odberom zemného plynu s nadväznosťou na existujúci stav v obci a po technickej stránke odsúhlasiť s dodávateľom zemného plynu

d.) v súčasnosti obec nie je plynifikovaná ale v návrhu pre realizáciu plynovodov ale i ostatných iných zdrojov (prevažne pevné palivá čiastočne elektrická energia) by bolo vhodné urobiť pre obec energetickú koncepciu, ktorá by určila perspektívne zásobovanie teplom (napr.: „ekologicky čisté“ – využívanie alternatívnych zdrojov energií – vodná, veterná, slnečná energia, biomasa a pod.), ktoré by bolo pre väčšinu obyvateľov obce cenovo a prevádzkovo výhodné

e.) pri realizovaní plynových rozvodov a ostatných plynárenských zariadení dodržiavať všetky ochranné a bezpečnostné pásma v zmysle platnej legislatívy a každý návrh na rozširovanie miestnych plynovodov resp. zmeny v odberových množstvách zemného plynu je potrebné odsúhlasiť na SPP – distribúcia a.s., RC Žilina

2.12.5 ZÁSBOVAVANIE TEPLOM

• STAV

Zásobovanie teplom je decentralizované. V rámci výstavby rodinných domov prevažuje individuálne ústredné či etážové kúrenie. Zo 884 bytov spolu (zo ŠODB 26.05.2001) bolo 670 bytov z ústredným lokálnym kúrením z toho 625 na pevné palivo a 41 na elektrické (to je len 6,12%). K etážovému kúreniu na pevné palivo patrilo 23 bytov, kachlami bolo vykurovaných 98 bytov. To znamená, že v tejto chladnej klimatickej oblasti (vykuruje sa od 15.09. prípadne od októbra do 07. mája t.j. 7 až 8 mesiacov v roku) prevažuje vykurovanie v rodinných domoch na pevné palivo.

Bytové domy nachádzajúce sa v centre obce „Gacel“ v počte 3 (28 b.j.) spolu s ostatnými obecnými objektmi (Kultúrny dom, obecný úrad, administratívna budova obecných firiem, Obvodné zdravotné stredisko, Dom služieb aj s nadstavbou, ZŠ a športová hala a pripravuje sa napojenie MŠ) sú vykurované **z centrálnej kotolne** umiestnenej od roku 1997 v bočnej časti areálu Obvodného zdravotného strediska. Zo začiatku z nej boli vykurované bytové domy a Obvodné zdravotné stredisko, ale to nebolo dobré nakoľko mala len 3 liatinové kotly. V roku 2002 prebehla jej prvá rekonštrukcia v tom duchu, že k 3 starým kotlom pribudol 1 nový liatinový o výkone 360kW. Posledná rekonštrukcia s jej dispozičným rozšírením prebehla pred 4-mi rokmi. Vtedy poliklinika v Námestove prechádzala na vykurovanie plynom a preto mohla obec Rabča odkúpiť kotolňu na pevné palivo. Vykurovanie je zabezpečované cez 2 automatické kotly na pevné palivo o výkone 1160kW a 730kW so zabudovaním odlučovačov tuhých spalín, čím sa odstarávajú prашné častice z centra obce. Dispozične pozostáva

z 2 miestností (15x17m kde sú sústredené kotly a 7x15 m určenej pre sklad paliva o objeme zhruba 150 až 200 m³). Nakoľko vykurovacie obdobie je pomerne dlhé, ročná spotreba je 400 až 450 ton hnedého uhlia. Táto kotolňa vyrobí 4000 až 4200 GJ tepla, ale má rezervu max. do 5 000 až 6 000 GJ. Zamestnaná je tu 1 osoba denne, ale vzájomne sa striedajú 3 osoby.

V ostatných objektoch vybavenosti sú domové kotolne o výkone 0,1 až 0,5 MW. Po kvalitatívnej stránke je úroveň zásobovania teplom uspokojivá no však kvalitatívna stránka trochu nevyhovuje. Ako palivo sa používa hnedé uhlie s nepriaznivým ekologickým dopadom, ktoré navyše vytvára problémy s dopravou a skladovaním paliva a zberom a odvozom popola či škváry. Pre modernizáciu obce je nevyhnutná zmena palivovej základne v posúdení možnosti kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe ekonomickej a ekologickej únosnosti. Pre DZT využívať palivovú základňu ZPN, propán - bután a druhotné energetické zdroje (slnko, bioplyn, vodná, geotermálna energia a pod). Ale aj plynofikácia by mohla odstrániť tieto negatívne dopady na životné prostredie. Všetko však prináša za a proti. Preto by sa mali používať alternatívne, pretože každý spôsob vyžaduje predinvestície a jedno riešenie vytesňuje druhé.

• NÁVRH a VÝHLAD

V návrhu ani vo výhlade neuvažujeme s ďalšími kotolňami pre centrálnu vykurovanie a z hľadiska vplyvov na životné prostredie a kvalitu bývania v obci aj obmedzenie počtu domových kotolní, ktorých vykurovacím médiom je uhlie. Do budúcnosti bude potrebné sa orientovať na ekologicky a aj ekonomicky výhodnejšie vykurovanie tak ako je popísané v Návrhu záväznej časti ÚPN-O článok 4.

2.12.6 TELEKOMUNIKÁCIE

Obec Rabča patrí pod regionálnu oblasť Námestovo (medzimestské smerové číslo 043). Miestny telekomunikačný kábel je napojený na automatickú digitálnu telefónnu ústredňu umiestnenú na pošte v budove Domu služieb v centre obce „Gacel“. Trasa miestneho kábla TCKE vedie súbežne s cestou I/78, cestami III/52014 smerom do Rabčíc a cestou III/52015 smerom do Sihelného s odbočkou do časti obce „Grúň“. Najviac kratších trás je v centre obce „Gacel“. Z toho kábla sú jednotlivé účastnícke stanice napojené závesnými káblami cez svorkovnicové skrinky. Obytná zástavba po pravej strane (smer toku) Pol'horanky – „Za vodou“, „Žabinec“, „Pri Kormanovi“ nemá potiahnutý miestny telefónny kábel v trase miestnej obslužnej komunikácie, lebo kábel práve končí v časti „Pri Kormanovi“. Na objekte Miestneho kultúrneho strediska je umiestnený verejný telefónny automat.

Diaľkové káble

Katastrálnym územím obce Rabča prechádza zemou diaľkový optický kábel (DOK) – NAME ORPH v trase vzdušného elektrického vedia VN 22 kV linka č. 1303 v smere cesty I/78 a je napojený na automatickú digitálnu telefónnu ústredňu umiestnenú na pošte v budove Domu služieb v centre obce „Gacel“. Ďalej je vedený popri ceste III/52014 do Rabčíc a popri ceste III/52015 do Sihelného. Vybudovaný bol v roku 2002.

Mobilná sieť

Telekomunikačnou firmou pôsobiace v oravskom regióne v okresoch Dolný Kubín, Námestovo a Trstená je DSI Data s.r.o., Námestovo. V južnej časti k.ú. obce vo svahu nad lokalitou „Žabinec“ sa nachádza 1 vykrývač (resp. základňová stanica - ZS) so signálom T-Mobile a internetu zároveň – RR (rádioreleový) bod NO_RAB. Bol vybudovaný 12.01.1999. To znamená, že pokrytie signálom T-Mobile a internetu je v obci veľmi dobré. Trochu horšie je vykrytie signálom mobilného operátora Orange. Zatiaľ v obci nie je vyriešené pokrytie signálom O2 Telefonika. Na Kultúrnom dome a na Sahuľovej chate sa nachádzajú spolu 2 antény na mikrovlnný internet.

Obecný rozhlas

Rozhlasová ústredňa miestneho rozhlasu je umiestnená v priestoroch Obecného úradu v Rabči. Od budovy Miestneho kultúrneho strediska, pretože tam sídli Obecný úrad, je vedenie miestneho rozhlasu vedené na samostatných podperných kovových stĺpoch pozdĺž celej cesty I/78 a s otočkou v hornej časti obce v lokalite Pri kostole. Tam je vedený pozdĺž cesty III/52015 do Sihelného, pričom na križovatke sleduje miestnu obslužnú komunikáciu do obytnej časti obce „Grúň“.

Televízna sieť

V k.ú. obce sa nachádza v lokalite „Mihal'akova Grapa“ (par.č. 5270/5-6) televízny vykrývač TVP Rabča. Obec je pokrytá signálom televízií STV 1, STV 2, Markíza, JOJ, Polsat, Warshaw, Krakow. V obci v súčasnosti nie sú vybudované miestne televízne káblové rozvody.

• NÁVRH a VÝHLAD**Telefónne vedenie**

Telekomunikačné siete patria do primárnej oblasti Námestovo. Prístup do siete operátora pevnej verejnej telekomunikačnej siete je zabezpečený cez nový digitálny kábel – NAME ORPH vybudovaný v roku 2002, ktorý je napojený na automatickú digitálnu telefónnu ústredňu umiestnenú na pošte v budove Domu služieb v centre obce „Gacel“. **Telefónna ústredňa má dostatočnú kapacitu pre prípadné rozšírenie v súvislosti s rozvojom obce, nakoľko je napojená na diaľkovú optickú sieť.**

Do budúca je potrebné riešiť trasy miestnych telekomunikačných káblov v rámci nových a výhľadových lokalít ale aj v rámci existujúceho stavu, tam kde si to obyvatelia žiadajú. Cesta I/78 a výstavba po jej oboch stranách je celá pokrytá, v jej dolnej časti je trasa vedená cez prvú križovatku na začiatok obytnej časti „Pri Kormanovi“ kde aj zároveň končí. Preto by bolo potrebné potiahnuť túto trasu ďalej do obytnej časti „Žabinec“. V druhom smere od futbalového ihriska by bolo vhodné prepojenie s obytňou časťou „Za vodou“. Obytná zástavba na sever od centra obce „Gacel“ pozdĺž 2 rovnobežných komunikácií s cestou I/78 je takisto málo pripojená na miestny telekomunikačný kábel, nakoľko je tu vybudovaný kábel v každej komunikácii v dĺžke len cca 70m. Niečo podobné je aj v severnej a južnej časti „Grúňa“. Tam chýba tento kábel v dĺžke cca 160m od severnej časti z.ú. až po cca 40m od križovatky miestnej obslužnej komunikácie prechádzajúcej „Grúňom“ a cesty III/52015 Rabča – Sihelné. V južnej časti chýba cca 210m po posledné postavené rodinné domy umiestnené v z.ú. obce. Ináč všetky rodinné domy alebo aj iné objekty, ktoré sú už postavené vo väčšej vzdialenosti od cesty I/78 na obe strany to majú aj zložené nakoľko v úzkych komunikačných trasách ktoré k nim vedú (zväčša sú to len prejazdne chodníky v šírke cca 3,0 až 4,0m), nie sú riešené žiadne miestne telekomunikačné káble. Takže títo obyvatelia sú odkázaní na mobilné telefóny.

Pri budovaní inžinierskych sietí v existujúcich, navrhovaných a výhľadových lokalitách je potrebné uvažovať s káblovým vedením (metalické alebo optické), ktoré sa bude viesť v spoločných trasách ostatnej technickej infraštruktúry ku každému stavebnému objektu. Pritom pre všetky tieto inžinierske siete musí byť vyčlenený priestor tak, aby bola dodržaná platná priestorová norma. Pre umiestnenie rozvodných kabinetov je potrebné na začiatku každej ulice vyčleniť priestor 1x2m a v centre obce priestor 5x3m pre umiestnenie typového objektu, v ktorom by bolo umiestnené potrebné technické zariadenie. Vlastné budovanie sietí závisí od počtu zákazníkov, ktorí budú požadovať služby správcu siete.

Mobilné rádiotelefónne siete

Pokrytie obce signálom Orange je horšie v porovnaní so signálom mobilného operátora T-Mobile. Pokrytie obce signálmi ďalších mobilných operátorov je nedostatočné a preto je potrebné zlepšiť práve toto pokrytie územia obce a doplniť ho pokrytím ďalšieho mobilného operátora O2, ktorý už nie je novinkou na trhu.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa miestneho rozhlasu, ktorá je umiestnená v budove Obecného úradu bude vyhovovať pre pokrytie celého územia budúcej zástavby. V rámci existujúcej zástavby by bolo vhodné rozšírenie tohto vedenia aj do obytných častí „Za vodou“, „Žabinec“, „Pri Kormanovi“ a do okrajových – severných a južných častí „Grúňa“. V navrhovaných a výhľadových lokalitách sa vedenie miestneho rozhlasu bude viesť v spoločných trasách ostatnej technickej infraštruktúry. Pre umiestnenie reproduktorov sa využijú kovové stĺpy vonkajšieho osvetlenia.

Televízna sieť

V obci je postavený televízny vykryvač TVP Rabča, takže televízne vysielanie je v obci podchytené. V obci v súčasnosti nie sú vybudované miestne televízne káblové rozvody a s budovaním týchto rozvodov sa zatiaľ neuvažuje.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo DOK je 1,5 m na každú stranu s krytím 100 cm. Ochranné pásmo kábla MTS je 1,5 m na každú stranu s krytím 60 cm.

Z hľadiska telekomunikačných a informačných sietí ÚPN-O Rabča navrhuje :

- a.) pred zemnými prácami je potrebné vytýčenie podzemných telekomunikačných sietí
- b.) nové vedenia telekomunikačnej siete riešiť káblovým vedením uloženým v zemi (metalická alebo optická sieť) s dodržaním ich ochranných pásiem v zmysle príslušnej platnej STN a súvisiacich predpisov
- c.) pri škodlivom rušení, ktoré bráni prevádzke zariadenia v súlade s jeho určením, je užívateľ povinný bezodkladne urobiť účinné ochranné opatrenia alebo ukončiť prevádzkovanie zariadenia (za rušenie sa považuje aj znemožnenie prevádzky spôsobené elektromagnetickým tienením alebo odrazmi elektromagnetických vln od stavieb, ktoré boli zhotovené po uvedení vedenia do prevádzky)

d.) k existencii podzemných alebo nadzemných vedení telekomunikačných sietí je potrebné požiadať Slovak telekom a.s., Bratislava o vyjadrenie

e.) pri riešení nasledujúcich stupňov spracovania projektovej dokumentácie bude potrebné spracovať návrh telekomunikačnej infraštruktúry z dôvodu zapracovania trás telekomunikačných vedení do PD, pričom po upresnení požadovaných podkladov a ich zapracovaní Slovak Telecom a.s. spracuje na základe písomnej požiadavky na zabezpečenie telekomunikačnej infraštruktúry realizačnú PD na telekomunikačné pripojenie a následnú realizáciu

f.) v ochrannom pásme telekomunikačných zariadení neumiestňovať stavby a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenia alebo vedenia telekomunikačnej siete alebo ich plynulú a bezpečnú prevádzku

2.12.7 ZARIADENIA CIVILNEJ OCHRANY

Obec Rabča je v zmysle Nariadenia vlády SR č. 25/1997 Z.z. o zaradení územia do jednotlivých kategórií podľa možnosti vzniku mimoriadnych udalostí, ktoré môžu negatívne pôsobiť na chod života a ekonomiky postihnutého územia je **zaradená do územia III. kategórie**. V tej istej kategórii je zaradený aj územný obvod Námestovo. Obec má spracovaný „Plán činnosti a úloh CO a krízového riadenia“, ktorý býva priebežne aktualizovaný. Podľa tohto plánu sa obyvatelia v prípade nutnosti ukrytia budú ukrývať v úkrytoch budovaných svojpomocne.

Pri riešení zariadení civilnej ochrany obyvateľstva ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany – ochranné stavby riešiť a zabezpečovať v zmysle zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany

b.) v stavbách s väčším sústredením osôb riešiť a zabezpečovať ukrytie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a ukrytie obyvateľstva v ochranných stavbách – v úkrytoch rozdielne podľa kategorizácie územia Slovenskej republiky (obvod Námestovo patrí do III. kategórie) a pre obdobie vojny a vojnového stavu v súlade s § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany

2.13 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Rozbor súčasného stavu zložiek životného prostredia (voda, pôda, ovzdušie, biota)

Obecné zastupiteľstvo v Rabči prijalo VZN č. 10/1993 o vytváraní zdravého životného prostredia, o ochrane verejného poriadku a zelene na území obce Rabča (s účinnosťou od 05.10.1993) s doplnkom č. 1/2002 (s účinnosťou od 11.03.2002), v ktorom sú zahrnuté základné články o čistote obce, čistote verejných priestranstiev, o čistote miestnych komunikácií, čistote vodných tokov, o udržiavaní čistoty v obci pri práci s materiálom, o osobnom užívaní verejného priestranstva, o zodpovednosti za čistotu verejného priestranstva, o údržbe a ochrane verejnej zelene a o nakladaní s vodou.

Voda

Povrchové vody

Celé záujmové územie obce patrí k povodiu rieky Orava, ktorá má dve prameniská – Čiernu Oravu prameniacu v Poľsku a väčšiu Bielu Oravu s prameniskom na rozhraní Podbeskydskej vrchoviny a Oravskej Magury. Najvýznamnejším vodným tokom, pretekajúcim katastrálnym územím Rabče je Polhoranka s prítokmi, z ktorých najvýznamnejší je Sihelniansky potok ústiaci do Hájkovho potoka a následne do Polhoranky, Soľný potok, Bystrá resp. Rabčický potok a Morčinkovský (resp. Martinkov) potok, ústiaci zľava v dolnej časti Rabče a potom pomerne veľké množstvo prítokov.

Na kvalitu povrchových vôd rozhodujúcou mierou vplývajú priemysel a poľnohospodárstvo. Priamo v obci sa ťažká priemyselná výroba nenachádza ale dva poľnohospodárske dvory áno. Najväčším problémom je to, že obec nemá vybudovanú kanalizáciu aj keď sa táto situácia už zlepšila, nakoľko hlavný kanalizačný zberač z ČOV Námestovo je už vybudovaný od roku 2005 popri Polhoranke v dĺžke cca 9441m z Rabče do ČOV Námestovo s ukončením zhruba 450m pod sútokom Sihelnianskeho potoka s Polhorankou a s odbočkou popri Bystrej do centra obce „Gaceľ“. Tu je už pár objektov odkanalizovaných do kanalizačnej trasy o dĺžke cca 800m. Kvalita vody vo vodných tokoch je priamo úmerná lokalizácii zdrojov znečistenia. Pokiaľ v horných častiach je kvalita uspokojivá stredné a najmä dolné časti tokov v mnohých prípadoch dosahujú triedu V. K plošnému znečisteniu

vodných tokov prispieva najmä poľnohospodárska výroba či už družstvá alebo aj súkromné rodinné hospodárenie s chovom hospodárskych zvierat. Znečisťujúce látky sa do vodných tokov dostávajú nepriamo cez infiltráciu do podzemných vôd a splachom kontaminovanej pôdy. Nakoľko vypúšťanie močovky do kanalizácie je neprípustné bude treba do budúcnosti riešiť zdroje znečistenia s nedostatočným skladovaním hnojív, priepustnosťou močovkových nádrží, silážnych žlabov a pod. Budú musieť byť zriaďované poľné hnojiská ako nepriepustné s likvidáciou močovky cez močovkové jamy, skladovanie siláže uložené v nepriepustných skladoch, centralizovanie manipulácie s chemikáliami (umelé hnojiská, herbicidy a pod.) do mechanizačného skladu areálu PD Magura Rabča s nepriepustnými skladovaciami plochami, prechod motorovej techniky riešiť mimo vodných tokov a pri križovaní cez mosty. Menšími zdrojmi znečistenia, ale o to nebezpečnejšími sú skládky odpadov, ktoré nie sú zabezpečené proti úniku skládkových vôd do podlažia a následne do povrchových tokov. Typické sú smetiská domového odpadu popri brehoch vodných tokov. Obec sa však snaží tieto drobné skládky pravidelne kontrolovať a odstraňovať.

Podzemné vody

Aj keď územie okresu Námestovo je na severe Žilinského kraja, rieka Orava ako najdôležitejší tok je nižšej kvality. Tento stav je zapríčinený priamym vypúšťaním odpadových vôd do rieky. Hlavnou príčinou tohto stavu je veľmi nízka úroveň odkanalizovania obcí. **Najväčším zdrojom znečistenia je práve chýbajúca kanalizácia obcí Oravského regiónu.** Je nutné zdôrazniť, že na znižovaní kvality niektorých prítokov rieky Oravy sa podieľajú aj znečisťovatelia z poľskej strany.

Na hydrologické pomery určitej oblasti vplýva viacero činiteľov ako klimatické podmienky, geologický podklad, morfológická stavba, lesnatosť územia, druhové zloženie porastov a pod. Flyšové pásmo, do ktorého patrí aj kataster Rabče sa vyznačuje svojráznou jednoduchou geomorfologickou stavbou. Prevládajú pretiahle mierne až stredne sklonené tvary, pričom tvrdšie pieskovce budujú ostrejšie vypreparované chrbty, kým územie tvorené málo odolnými bridlicami podmienilo vznik priľahlejších znížením a širokých údolí. Ako produkt zvetrania flyšu, rozrušením bridlíc a slieňa, vzniká jemnozrná zemina, ktorá je pre vodu prakticky nepriepustná. Voda steká len po povrchu a len v sutinách sa hromadia veľmi chudobné zásoby podzemných vôd. Výskyt prameňov je pomerne bohatý, ale všetky sú pomerne malé a mnohé vysychajú. V dôsledku uvedeného vo flyšových pásmach vznikajú i pri lokálnych extrémnych zrážkach najväčšie vody na Slovensku. Vodné toky mávajú veľké výkyvy v prietoku vody. Najvyššie prietoky sa vyskytujú v apríli až máji pri topení snehu, resp. v letných mesiacoch počas výdatných dažďov, najnižšie v januári.

Problémy s kvalitou podzemných vôd sú na plochách situovaných v alúviách významnejších tokov. Tieto plochy sú často využívané pre hospodárske aktivity. Znečistenie z primárneho sektoru sa viaže na chov hospodárskych zvierat či už ako súkromné hospodárenie alebo veľkochov na areály PD Magura Rabča a chýbajúca kanalizácia v obci. **Hlavným opatrením na ochranu povrchových a podzemných vôd je dodržiavanie zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a zároveň zmenu zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).** V súvislosti s ochranou pred povodňami zákon č. 7/2010 Z.z., s určovaním ochranných pásiem vodárenských zdrojov a opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov bola vydaná Vyhláška MŽP SR č. 29/2005, o ustanovení zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov Vyhláška MŽP SR č. 211/2005 a o ustanovení podrobností a vymedzení oblastí povodní, environmentálnych cieľov a o vodnom plánovaní Vyhláška MŽP SR č. 224/2005.

Pri každej činnosti je potrebné brať na vedomie, že podzemné vody sú prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a na účely, na ktoré je použitie pitnej vody ustanovené osobitným predpisom. Iné použitie podzemných vôd je možné iba pri zachovaní ich prednostného určenia. Pri plánovaných zámeroch je potrebné navrhnuť také opatrenia, ktoré zabránia trvalému vzostupnému trendu koncentrácie znečisťujúcich látok v podzemných a povrchových vodách.

V zmysle regionálnej (širšej) ochrany danej ÚPN-VÚC Žilinského kraja sa vyhlasujú chránené vodohospodárske oblasti (CHVO), sprísnená tzv. špeciálna ochrana je stanovená pásmami hygienickej ochrany (PHO) pre každý zdroj povrchovej alebo podzemnej vody - pre zdroje podzemných vôd sa stanovujú PHO I. a II. stupňa, pre zdroje povrchových vôd aj PHO III. stupňa. **V záujmovom území obce sa jedná o návrh PHO I. a II. stupňa vodného zdroja „Palkoč“ (nie sú však vyhlásené príslušným správnym úradom) s prameniskami 1,2,3 v k.ú. Oravská Polhora.** K špeciálnej ochrane patria vodohospodársky významné vodné toky v zmysle Vyhlášky č. 211/2005 Z.z., ktoré sa využívajú ako vodárenský zdroj alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje, kam patrí v nami riešenom území **tok Polhoranky**. Tok Polhoranky patrí aj medzi vodohospodárske vodné toky so začiatkom (prameňom vodného toku) **v úseku od 15,60km** a koncom tvoreným priečnym profilom v mieste odberu vody alebo profilu hrádze, prípadne hate v úseku **do 26,50km**.

Pôda

Pôda nie je stála. Zmenou niektorého z pôdotvorných činiteľov dochádza postupne k zmenám jej vlastností. Na charakter pôd a ich kvalitu zásadne vplýva najmä človek. Zloženie pôd a ich skeletnosť závisí od horninového zloženia, reliéfu, geomorfologických procesov, podnebia, pôsobenia rastlín a mikroorganizmov, látkovej výmeny a hydrologických pomerov. **Pôdne typy, druhy a pôdotvorný substrát ako aj sklonitosť reliéfu sa dá vyčítať z bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek zaradených so skupín od 6, 7, 8 a 9, pričom najmenej, ale najlepšej pôdy je v skupine č. 6.** Rozsiahlym odlesňovaním a rozoraním strmých svahov už v dávnej minulosti došlo k odplavovaniu pôdných častíc, k deštrukcii pôdných horizontov a tým sa kvalita, úrodnosť pôdy znižovala. Tento proces žiaľ pokračuje i v súčasnosti. **Plochy zosuvných území sú zakreslené vo výkresoch grafickej časti a skoro všetky sú po pravom brehu (v smere toku) Polhoranky a dva na opačnej strane. Jedno je nad východnou stranou areálu HD Šírava a druhé je v JV časti k.ú. okolo Martinkovho potoka v pokračovaní na lesné pozemky patriace do CHKO Horná Orava.** Na väčšine plôch v k.ú. obce (ale zväčša okrem lesných pozemkov) sú vybudované meliorácie a tie sú tiež zakreslené vo výkresoch grafickej časti. Poľnohospodárska pôda je poľnohospodársky využívaná ako orná pôda, lúky, pasienky a záhrady v blízkosti rodinných domov. Na zvýšenie úrodnosti poľnohospodárskej pôdy sa používajú agrotechnické (veľmi hlboké pôdy -podrývať, plytké pôdy-nepodrývať, proti kyslej pôdnej reakcii-melioračné vápnenie), agrobiologické (zvýšiť podiel humusu v ornici organickými hnojivami – maštalný hnoj, kvalitný kompost) a hydrotechnické opatrenia (na zamokrených miestach previesť technické hnojenie).

Vplyvom pôdotvorných činiteľov sa vytvorilo množstvo rozličných pôd. Podľa veľkosti pôdných častíc, podľa zrnitého zloženia určujeme pôdne druhy, z ktorých sa v katastri Rabče v Podbeskydskej brázde vyskytujú najmä ílovito-hlinité pôdy, v Podbeskydskej vrchovine prevládajú piesočnato-hlinité až hlinito-piesočné pôdy. Podľa charakteru hlavného pôdotvorného procesu v pôde určujeme pôdne typy, ktoré možno až v teréne rozlíšiť podľa vzhľadu pôdneho profilu, na ktorom vidíme, že pôda sa skladá z viacerých rôzne sfarbených vrstiev, ktoré nazývame pôdne horizonty. Dôležité je, že horizonty sa nelíšia iba farbou, ale aj zrnitosťou, fyzikálnymi, chemickými a biologickými vlastnosťami. Horizonty sú v profile zákonite usporiadané. Vznikli pôsobením pôdotvorných procesov. V katastri obce Rabča rozlišujeme: hnedé lesné pôdy kam patrí aj mezotrofná hnedá lesná pôda, oligotrofná hnedá lesná pôda, oglejená hnedá lesná pôda, podzolovaná hnedá lesná pôda, potom glejové pôdy, rašeliny a lužné (aluviálne) pôdy.

Pri navrhovaní nových stavebných a iných zámerov je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 359/2007 Z.z. a zákona č. 219/2008 Z.z. Pri vyhodnocovaní dôsledkov stavebných a iných návrhov na PP v textovej, tabuľkovej a grafickej časti je potrebné postupovať v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 508/2004 Z.z. a nariadenia vlády SR č. 376/2008, ktorým sa ustanovuje výška odvodu a spôsob platenia odvodu na odňatie PP.

Ovzdušie

Hraničná poloha okresu Námestovo voči Poľsku má svoj odraz vo zvýšenom dopade diaľkových emisií z priemyselného Sliezska. Hlavnou príčinou produkcie značného množstva emisií do ovzdušia z energetických zdrojov je ich palivová základňa, založená na spaľovaní menej kvalitného hnedého uhlia a vykurovacích olejov. Preto by mala byť hlavným opatrením na zníženie emisií zmena palivovej základne a prechod na spaľovanie pevného paliva s nízkym obsahom síry no a postupný prechod na plynové kotolne s vysokou účinnosťou, čo však bude obci trochu dlhšie trvať, nakoľko plynifikácia skončila v okrese Námestovo. Okrem priemyselných zdrojov sa na znečisťovaní ovzdušia podieľa automobilová doprava a lokálne zdroje (kotolne na pevné palivo).

Obec má prijaté VZN č. 8/1992 o poplatku za znečisťovanie ovzdušia. V riešenom území obce sú evidované stredné i malé zdroje znečistenia ovzdušia. K stredným zdrojom patrí centrálna kotolňa na tuhé palivo vykurujúca centrum obce a areál HD Šírava so živočíšnou výrobou patriaci PD Magura Rabča. Ovzdušie je ovplyvňované podobne ako vo väčšine obcí na Slovensku dymom zo spaľovania tuhých palív v kotolniach používaných na vykurovanie rodinných domov a rekreačných chalúp, čo radíme k malým zdrojom znečistenia ovzdušia. Ďalej kvalitu ovzdušia v značnej miere znečisťujú exhaláty z automobilovej dopravy prechádzajúcej komunikáciou I/78 priamo z.ú. obce a potom pachy z nedokonalého technického riešenia likvidácie tekutých odpadov z jednotlivých domov a taktiež pachy pochádzajúce z neporiadku a špiny nachádzajúcej sa v blízkosti domov niektorých občanov.

Biota

Biota predstavuje jednu z najdynamickejších zložiek prírody. V súvislosti so starostlivosťou o životné prostredie sú niektoré prvky bioty veľmi vhodnými indikátormi jeho kvality. Je súčasťou a veľmi významnou a nezastupiteľnou zložkou životného prostredia, či už v rámci poľnohospodárskej pôdy alebo lesného pôdneho fondu. Jedná sa o prítomnosť rastlinných a živočíšnych druhov vrátane ich správania. Významným faktorom je

pomer zastúpenia a prítomnosť nepôvodných druhov, prípadne inváznych druhov rastlín, u ktorých je snaha o ich odstránenie. Na podporu pôvodných druhov je možné prijať opatrenia na ich umelé doplnenie v súlade so stanovištnými podmienkami biotopov.

Faktory, ktoré negatívne ovplyvňujú kvalitu životného prostredia radíme predovšetkým :

- cestnú dopravu reprezentovanú hlukom (prípustná miera je zo zdravotníckeho hľadiska daná na úrovni 65 dB a po jej prekročení už zvuk negatívne ovplyvňuje nervový systém človeka) z dopravného koridoru cesty I/78 prechádzajúcim celým cca 6km dlhým z.ú. obce a pokračujúcim až do susednej Poľskej republiky, pričom intenzita dopravy podľa posledného sčítania z roku 2005 bola 742 nákladných vozidiel, 4455 osobných vozidiel a 24 motocyklov, čo je spolu 5221 voz./24 hod. Pre porovnanie uvedieme, že ešte prípustná miera intenzity dopravy je 1200 voz./24 hod. a stav zistený v roku 2005 už bol 4,35 násobne vyšší, čo je veľmi nepriaznivý ukazovateľ z hľadiska životného prostredia a bývania v ňom

- okrem hluku tento hlavný komunikačný ťah pôsobí veľmi negatívne aj svojimi výfukovými exhalátmi, prašnosťou, vibráciami, osvetlením hlavne vo večerných hodinách a zvýšenou opatrnosťou obyvateľov, ktorí bývajú po oboch stranách tejto komunikácie z hľadiska dopravných nehôd a svojej bezpečnosti a zdravia

- zosuvné územia zakreslené v grafickej časti , ktoré sa nachádzajú v JZ časti k.ú. po pravom brehu (v smere toku) Polhoranky v počte 13, len 2 zosuvné územia sa nachádzajú na opačnej strane – jedno je na východnej strane HD Širava a druhé v JV časti k.ú. okolo Martinkovho potoka v pokračovaní na lesné pozemky patriace do CHKO Horná Orava, v k.ú. obce nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín a ani starých banských diel

- miestne zdroje znečistenia ovzdušia či malé kotolne na pevné palivo v rodinných domoch, ale aj stredné kam radíme centrálnu kotolňu umiestenú v centre obce „Gacel“ a areál HD Širava, ktorý je určený pre živočíšnu výrobu

- chýbajúce protipovodňové opatrenia v časoch veľkých dažďov, ale aj v časoch 50 a 100 ročných prítokových vŕchov smerujúcich zo severu do k.ú. obce Rabča v časti okolo nového cintorína a práve centrum obce „Gacel“, ktoré je najviac ohrozené nakoľko sa tu strieta Soľný potok (pramení na JV svahu Turne 890,8 m.n.m., v nadmorskej výške cca 760 m.n.m., Podbeskydská brázda, tok V. rádu a tečie popri chate Slaná voda), Bystrá (pramení v Oravských Beskydách, v podcelku Babia hora, na JV svahoch Malej Babej hory 1514,8 m.n.m. v nadmorskej výške cca 1330 m.n.m., tok V. rádu) a Polhoranka (pramení v Oravských Beskydách na východnom svahu vrchu Beskydok 1168,4 m.n.m., v blízkosti najsevernejšie položeného bodu územia SR v nadmorskej výške cca 1065 m.n.m., tok IV. Rádu, nie je určené ani jej inundačné územie podľa § 46 zákona č. 364/2004 Z.z.). V období 06/2009 neunesol Soľný potok množstvo prítokovej vody a vytopil ZŠ a MŠ v Rabči (pavilón II) do úrovne cca 20cm nad podlahu prízemí, ohrozil veľkú športovú halu a takisto potok Bystrá tečúca z hôr Babej hory pri sútoku s Polhorankou odniesla most a spláchla hrádzu popri futbalovom ihrisku v smerovaní rovno k Polhoranke, Polhoranka dokázala ešte zaplaviť hroby, polámať a odnieť stromy v časti nového cintorína pri kostole

- územie obce sa nenachádza v takom prírodnom prostredí, ktoré by vykazovalo zvýšenú mieru prirodzenej rádioaktivity, radónového rizika alebo zvýšenej seizmicity

Faktory, ktoré pozitívne ovplyvňujú kvalitu životného prostredia radíme predovšetkým :

- územie obce sa nenachádza v takom prírodnom prostredí, ktoré by vykazovalo zvýšenú mieru prirodzenej rádioaktivity, radónového rizika alebo zvýšenej seizmicity

- prírodné prostredie v k.ú. obce ale i mimo neho, rekreačno – športové aktivity v najsevernejšom priestore SR Oravských Beskyd s najvyšším vrcholom Babiou horou, potom Pilskom so známym lyžiarskym areálom, postupne smerom na juh cez Podbeskydskú brázd, Podbeskydskú vrchovinu, Oravskú kotlinu s vodnou nádržou Oravou so špecifickou flórou i faunou, územie je súčasťou CHKO Horná Orava a CHVÚ Horná Orava

- príjemné bývanie v tomto prostredí aj keď na severe SR

- historické hodnoty v spojení s kultúrnymi a slávnostnými tradíciami v spojení so spevom, hudbou a ostatnými zvyklosťami obyvateľov obce

- nová veľká športová hala s veľmi dobre vybaveným multifunkčným školským športovým areálom, futbalové ihrisko TJ Oravan Rabča slúžiace nielen pre deti a mládež

- zavedená separácia zberu odpadov v obci, pričom treba pokračovať v jej zlepšení a v dostupnosti obyvateľov k miestam odberu tohto separovaného zberu

- schopnosť a pracovitosť ľudí v obhospodarovaní poľnohospodárskej krajiny

- pekná a pomerne rozsiahla plocha verejného parku priamo v centre obce „Gacel“ s ostatnými plochami verejnej zelene a nelesnej drevinnej vegetácie v riešenom území obce, určené stromy navrhované za chránené a aj plocha slatinnej lokality „Žabinec“ navrhovaná za chránený areál

Zásady funkčného využitia územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti

Zásady funkčného využitia územia vychádzajú z podmienok legislatívnych noriem, ktorými sa riadi aj vypracovanie Územného plánu obce Rabča. Úlohou dokumentu je zosúladiť záujmy ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany PP a LP s hospodárením, súčasne socio-ekonomickými aktivitami človeka s výsledkami trvalo udržateľného rozvoja a záverečného stanoviska v zmysle zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Územný plán obce rieši predovšetkým **obytnú funkciu** mimo zastavané územie obce nakoľko voľných plôch v zastavanom území je pomerne málo. Celé z.ú. má podlhovastý a pomerne úzky tvar nakoľko hraničí s existujúcimi zastavanými plochami a záhradami pozdĺž cesty I/78, pričom na hornom konci obce v časti okolo kostola sa mierne rozširuje a pokračuje v smere cesty III/52015 do obytnej časti obce zvanej „Grúň“. Spolu je navrhovaných **pre obytné územie 67 lokalít a vo výhlade ich je 35**. Tieto plochy sú situované na voľných plochách TTP, ornej pôdy, záhrad s postupným rozširovaním do strán.

K športovo - rekreačným navrhovaným územiám pribudne 21 z toho 11 je navrhovaných pre športové plochy vo forme ihrísk pre deti, mládež a dospelých zväčša v blízkosti Polhoranky v lokalitách RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP19/Ihrisko, RP20/Gacel I (školský areál ZŠ a MŠ pavilón II), RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné. Ostatné plochy sú navrhované pre športovo – oddychové aktivity vo forme ubytovania so službami okolo v 10 lokalitách a to RP77/Kráľovka II, RP78/Kráľovka III, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobieľkovi. Vo výhlade neuvažujeme so žiadnou plochou.

S ohľadom na stav existujúceho prírodného potenciálu je navrhovaných aj **5 nových výrobných území** kam patrí RP24/Zberný dvor odpadu vedľa vjazdu do HD Širava, plocha pre regulačnú stanicu plynu RP17/RS Rabča, v hornej časti obce sú to plochy vedľa križovatky cesty I/78 s cestou III/52015 a to RP38/Pri kostole I, RP37/Jaluma nad sreálom terajšej drevovýroby a najrozsiahlejšia plocha vedľa HD Farské RP40/Farské

Zásady vymedzenia hraníc zastavaného územia obce, návrh opatrení na zachovanie a obnovenie krajinnno-estetických hodnôt územia

Rozšírenie hranice zastavaného územia obce pre nové a následne výhľadové lokality je na plochách PP, ktoré sú v bezprostrednom kontakte s jestvujúcou zástavbou a spolu scelujú urbanistickú štruktúru obce. So zábermi lesnej pôdy nepočítame.

Návrh opatrení na zachovanie a obnovenie krajinnno-estetických hodnôt územia :

- dotvoriť monotónnu poľnohospodársku krajinu navrhovanými prvkami ÚSES
- navrhnúť ekostabilizačné prvky
- pre zníženie ohrozenia pôdy veternou eróziou budovať pôdoochranné pásy zelene na územiach, kde to je vhodné
- vytvoriť nové plochy nelesnej drevinovej vegetácie

Z hľadiska starostlivosti o životné prostredie ÚPN-O Rabča navrhuje :

a.) pre umocnenie ekostabilizačných kvalít biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov v území podporovať a vytvárať podmienky pre lesné biocenózy, krovinnú vegetáciu a TTP s extenzívnym využívaním, zachovať a rekonštruovať najvzácnejšie fragmenty horských lúk s ich pôvodnou biodiverzitou, akceptovať prvky ÚSES ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia

b.) intenzívnejšie využiť ešte ostávajúce voľné plochy v zastavanom území obce pričom nevyčleňovať plochy pre stavby, ktoré by mohli neprimeraným hlukom, zápachom, resp. prachom obťažovať obyvateľov obce priamo v obytnom území

c.) zaviesť v celej obci úplný separovaný zber odpadov (aj v areáloch cintorína), pokračovať v realizovaní zberného dvora odpadu vedľa vjazdu do HD Širava v lokalite RP24/Zberný dvor odpadu, zamedziť a sústavne odstraňovať drobné nelegálne skládky odpadov vytvárané občanmi s cieľom zabezpečiť ochranu kvality podzemných vôd a estetizáciu prostredia

d.) chrániť existujúce genofondové plochy v časti obce „Žabinec“, „Alúvium Polhoranky II“, „Pod Hájkou“ (západná časť k.ú.) a aj novú GP Nad bormi, vylúčiť zmenu vodného režimu, zabezpečiť na nich resp. v ich blízkosti znížené používanie, prípadne vylúčenie používania pesticídov a hnojív a rekultivačných prác, je neprípustné dané lokality odvodňovať, zalesňovať a budovať na nich stavby

e.) protipovodňovú ochranu obce riešiť v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. a vzájomnou spoluprácou so správcami vodných tokov a orgánmi štátnej správy

f.) starostlivosť o lesné ekosystémy vykonávať prostredníctvom jemnejších foriem hospodárskych spôsobov s maximálnym využitím prirodzeného zmladenia a sadbového materiálu miestnej proveniencie, znížiť pri obnove lesa zastúpenie smreka a vylúčiť veľkoplošné holoruby

g.) na lesnej pôde alebo vo vzdialenosti do 50 m od hranice lesného pozemku neumiestňovať nijaké aktivity v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení noviel a súvisiacich predpisov

h.) rešpektovať podmienky ochrany prírody z návrhových listov R-ÚSES, území NATURA 2000, programu starostlivosti o Chránenú krajinnú oblasť Horná Orava a ďalších podmienok vyplývajúcich z jednotlivých stupňov ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vykonávacích vyhlášok

ch.) keďže obec nie je plynofikovaná ale s plynofikáciou sa do budúcnosti uvažuje prichádza do úvahy možnosť využitia i iných zdrojov energie (okrem vykurovania pevnými palivami a elektrickou energiou) samozrejme so zohľadnením energetickej koncepcie pre obec, ktorá by určila perspektívne zásobovanie teplom (napr.: „ekologicky čisté“ – využívanie alternatívnych zdrojov energií – vodná, veterná, slnečná energia, biomasa a pod.), ktoré by bolo pre väčšinu obyvateľov obce cenovo a prevádzkovo výhodné

i.) pokračovať vo výstavbe verejnej kanalizácie celej obce ako jedno z hlavných preventívnych opatrení na zabránenie ďalšiemu šíreniu prenosných ochorení (výskyt hepatitídy A) a zlepšenie stavu všetkých zložiek životného prostredia

j.) podporovať estetizáciu celej obce hlavne udržiavaním čistoty a poriadku, poskytovaním kvalitných služieb, revitalizovať verejné priestory (pokračovať v centre obce „Gacel“ aj spolu s úpravou centrálného parku, v hornej časti obce v lokalite okolo kostola s rozšírením cintorína a údržbou starého cintorína, uvažovať aj o vytvorení menšieho centra na dolnom konci obce) s následným vytvorením upravenej parkovej zelene s prvkami drobnej architektúry (mobiliár, osvetlenie, spevnené plochy, malé ihriská pre deti a mládež a pod.), úpravu hlavnej cestnej komunikácie I/78 ale aj ostatných komunikácií s novými chodníkmi, s novým osvetlením, sprievodnou zeleňou, odpadkovými košmi

k.) upozorniť na veľmi nevhodný trend v spoločnosti a to optické znečistenie novými dominantami v krajine ako sú nadrozmerné reklamné pútače, bilbordy atď., ktoré majú komerčný charakter a v krajine s vysokým prírodným potenciálom a krajinárskou hodnotou sú absolútne nevhodné

l.) nielen na ceste I/78 ale aj na ostatných komunikáciách znížiť prašnosť, hlučnosť, vibrácie a plyné exhaláty, ktoré sa potom aj prenášajú na verejné priestranstvá, zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, najmä bezpečnosť chodcov pred kolíziami a motorovými vozidlami, zlepšiť údržbu, dopravné značenie, signalizáciu a osvetlenie komunikácií a verejných priestranstiev, rešpektovať výhľadový koridor pre preložku cesty I/78 popri brehoch Polhoranky

m.) zabezpečiť monitoring vybraných ukazovateľov kvality životného prostredia a vplyvov na zdravie obyvateľov v návrhovom období ÚPN-O, predovšetkým hlukového a imisného zaťaženia s dôrazom na dodržanie príslušných normou stanovených limitov v kritických situáciách

n.) z hľadiska uplatnenia v krajinnej scenérii citlivo pristupovať k začleneniu významných stavieb do existujúcej štruktúry zástavby

o.) minimalizovať hmotovou štruktúrou a výškovou gradáciou navrhutej zástavby bariérový efekt pre exponované priehľady na prírodné dominanty obce

Návrh zásad a opatrení pre nakladanie s odpadmi

Predmetom riešenia odpadového hospodárstva obce Rabča je „Program odpadového hospodárstva obce Rabča do roku 2005“ priebežne aktualizovaný, ktorý je v súlade so zákonom o odpadoch č. 223/2001 Z.z. Ďalej obec postupuje v zmysle platného VZN č. 56/2008 o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Rabča na rok 2009 s účinnosťou od 01.01.2009, v ktorom sú v § 12 uvedené miestne poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady ukladané do 110 l Kuka nádob a do veľkoobjemového kontajnera (VOK). **Zber separovaného odpadu prebieha v obci od 01.01.2006.**

Základom stratégie hospodárenia s odpadmi v rámci SR je koncepcia založená na týchto princípoch :

- obmedzovanie vzniku odpadov
- znižovanie obsahu toxických látok v odpadoch
- zhodnotenie odpadov v čo najväčšej možnej miere
- tepelná úprava odpadov, pokiaľ ich nebolo možné inak využiť s cieľom získať energiu, znížiť objem a hmotnosť odpadov a znížiť obsah škodlivých látok v odpadoch
- skládkovanie odpadov v čo najmenšej možnej miere

Obec Rabča je členom **Združenia Biela Orava**, ktoré sa zaoberá aj separáciou odpadov (plasty, sklo, tetrapack + obaly, textil, kovy, biologicky rozložiteľný odpad), nebezpečnými odpadmi a dlhodobo sa snaží získavať finančné prostriedky pre zdokonaľovanie systému triedeného zberu odpadu v tejto zberovej oblasti. Správcom sú Technické služby Námestovo. V okrese sa nachádza jediná riadená skládka odpadu v Zubrohlave, v ktorej je potrebné vybudovať monitorovací systém a dokončiť jej úpravy v zmysle rozšírenia a odizolovania

skladovacej plochy nakoľko bola pozastavená v 02/2009. Spaľovňa sa v okrese nenachádza a ani sa neplánuje s jej výstavbou. Nebezpečný odpad sa zneškodňuje mimo okresu.

V zmysle posledného evidenčného listu odpadu za rok 2008 bol **zmesový komunálny odpad** zbieraný do cca 4 000 ks Kuka nádob a predstavoval **723 ton** (kód odpadu 200301). Pri počte obyvateľov 4 674 pripadalo na 1 obyvateľa 0,1547 ton ročne. Kuka nádoby o objeme 110 l vyvážajú pravidelne v letných mesiacoch 1x za 2 týždne, v zimných mesiacoch 1x týždenne obecné služby Rabčan s.r.o. na riadenú regionálnu skládku odpadov TKO Mokrad, Dolný Kubín. Zmena v mieste vyvážania prebehla v 02/2009 nakoľko bližšie situovaná riadená skládka TKO Zubrohlava je pozastavená z dôvodu jej max. využitia do 06/2009. No však po realizácii jej úprav zhruba na jeseň 2009 formou novej kazety (hrubšej fólie) v zmysle projektu sa bude znova vyvážať na túto bližšie situovanú skládku. Okrem tohto odpadu sa z obce vyvážajú 1x ročne aj **veľkoobjemové kontajnery** v počte cca 7 (kód odpadu 200307). Na konci roka 2008 bol v nich nazbieraný odpad v množstve 221 ton. Ďalej pravidelne 1x v mesiaci vyváža špeciálne auto patriace Obecnému úradu Breza vrecia plné **plastových obalov** (kód odpadu 200139) v množstve 6 ton, **sklo** (kód odpadu 200102) v množstve 18 ton, **tetrapack + iné obaly** (kód odpadu 200301) v množstve 0,043 ton. Zber plastových obalov sa robí formou zberu do vriec, ktoré obyvatelia vykladajú v deň pred zberom k Hlavnej ceste, pričom pracovníci obecných služieb nechávajú prázdné vrecia pre budúci zber. Zároveň zber tetrapackov, obalov, papiera prebieha cez zber žiakov základnej školy. Do budúcnosti by bolo vhodné rozmiestniť po celej obci (napr. ku každej zastávke SAD) malé farebné kontajnery určené pre separovaný zber papiera, skla a plastov. **Nebezpečný odpad** je vyvážaný min. 2x do roka, ale podľa potreby sa toto množstvo aj znásobí. Batérie a akumulátory, netriedené batérie a akumulátory (kód odpadu 200133) v množstve 0,100 tony vyváža firma V.O.D.S a.s. z Popradu a vyradené elektrické a elektronické zariadenia obsahujúce nebezpečné časti (kód odpadu 200135) v množstve 7 ton vyváža firma EKORAY – BOLEK z Námestova.

Zber, prepravu a zneškodňovanie kalov zo žump na území obce môže vykonávať len subjekt, ktorý má na túto činnosť príslušné povolenie a je ním **Rabčan, obecné služby s vývozom do ČOV Námestovo**. Vlastníci príp. užívatelia žump sú povinní zabezpečiť zber kalov na vlastné náklady výlučne prostredníctvom takéhoto subjektu.

Biologický rozložiteľný odpad tvoriaci až 30 – 45% z celkového množstva odpadu akými sú rastlinné odpady (kvetý, pokosená tráva, konáre, trstie, zhnité ovocie, vypletá burina, zemina), odpady z kuchyne (zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny, zvyšky jedál, potraviny, čaj, kávový lúh, potravinami znečistený papier) a iný organický odpad (popol z dreva, hobliny, drevené piliny, hnoj a trus, vlasy, perie, papierové obrúsky a servítky) si môže každý človek bývajúc v rodinnom dome alebo aj taký, ktorý má len záhradku kompostovať sám a tým pádom ušetriť peniaze, ktoré musí zaplatiť za vyprázdňovanie Kuka nádob a nakoniec získa kvalitné hnojivo pre svoju záhradku.

Všetky druhy odpadov vznikajúce v obci sú zhodnocované (materiálovo, kompostovaním) alebo zneškodňované (skládkovaním mimo obce príp. iným spôsobom). Ukladať odpady na iné miesta ako aj spaľovať komunálny odpad produkujúci škodlivé látky je zakázané. Separácia TKO, obecná osвета, kompostovanie biologického odpadu vo vlastných zariadeniach občanov, odovzdávanie do zberných surovín znížilo za posledné roky množstvo odpadov v obci a pomohlo tak životnému prostrediu, v ktorom ľudia žijú.

Základné údaje o komunálnych, drobných stavebných a nebezpečných odpadoch v obci Rabča za rok 2008 :

Názov odpadu	Kód odpadu	Y-kód	Množstvo v tonách	Obchodné meno a sídlo nasledujúceho držiteľa odpadu
Zmesový komunál. odpad	200301	0	723	Rabčan s.r.o.
VOK	200307	O	225	Rabčan s.r.o.
Plasty	200139	O	7	OcÚ Breza
Sklo	200102	O	19	OcÚ Breza
Tetrapack+ iné obaly	200301	O	0,098	OcÚ Breza
Batérie a akumulátory	200133	N	0,964	V.O.D.S a.s. Poprad,
Vyradené elektron. zariad.	200135	N	8	EKORAY-BOLEK Námestovo
Spolu			983,062	

Pri predpokladanom náraste počtu obyvateľov v rámci I. ETAPY_Návrh (obdobie do roku 2027) o 4485 obyvateľov bude nárast o **944,907 ton** odpadu oproti súčasnému stavu, rámci II. ETAPY_Výhľad (obdobie do roku 2037) bude nárast o 1610 obyvateľov teda v množstve odpadu sa hodnota zväčší o **1294,768 ton** oproti súčasnému stavu.

Predpokladaný prehľad nárastu odpadu v rámci I. a II. rozvojovej etapy v tonách :

Obec Rabča	Počet obyvateľov	Množstvo odpadu v tonách spolu
Stav	4 674	983,062
I. ETAPA_Návrh	9 161	1 927,969
II. ETAPA_Výhľad	10 769	2 277,830

Z hľadiska odpadového hospodárstva ÚPN-O Rabča navrhuje :

- a.) postupne odstraňovať divoké skládky vytvárané občanmi, ktoré sú roztrúsené na rôznych miestach katastrálneho územia (zväčša okolo Polhoranky, v blízkosti vjazdu do HD Šírava – tie hlavné sú zakreslené vo výkresoch grafickej časti na 7. miestach) nakoľko tieto skládky sú zdrojom nebezpečných látok – sú zdrojmi infekcií, prenášačov pôvodcov ochorení, zápachu a v neposlednom rade esteticky narúšajú krajinu
- b.) predchádzať vzniku odpadu či už obecnou osvetou, odovzdávaním odpadu do zberných surovín, ktorým sa znížilo za posledné roky množstvo odpadov v obci, pokračovať v zbere separovaného odpadu
- c.) separovaný zber zaviesť úplne v celej obci i na cintoríne, na hospodárskych dvoroch
- d.) množstvo odpadov rastlinného pôvodu sa môže premeniť na kompost, ktorým sa spätne sa vylepšuje úrodnosť pôdy a minimalizuje sa alebo úplne obmedzuje používanie priemyselných hnojív, ktoré sú často zdrojom znečisťovania podzemných aj povrchových vôd
- e.) vytvárať podmienky pre zhodnocovanie odpadov (separovaný zber papiera, textílií, skla, umelohmotných fliaš a obalov, veľkoobjemových odpadov, vyradenej bielej techniky a pod.) a pokračovať v realizácii v lokalite RP24/Zberný dvor odpadu
- f.) ako poslednú možnosť brať do úvahy ich bezpečné uskladnenie na riadených skládkach, ktoré musia spĺňať požiadavky na ochranu životného prostredia, prípadne ich využitie v spaľovniach na získanie energie
- g.) zvýšiť čistenie odpadových vôd realizovaním kanalizačných trás v celej obci, ktoré sú napojené na hlavný kanalizačný zberač smerujúcu do ČOV Námestovo
- h.) všetky otázky budú riešené vo „VZN o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Rabča spracovaného v súlade s legislatívou o odpadoch

2.14 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V katastrálnom území obce Rabča sa nenachádzajú ložiská nerastných surovín a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo treba chrániť v zmysle banských predpisov. **Je tu zaregistrovaných 13 miest plošne väčších i menších zosuvných území** (všetky sú zakreslené vo výkresoch grafickej časti). Väčšina z nich je 1/2 časti k.ú. po pravom brehu Polhoranky a 2 na opačnej strane. Jedno zasahuje do východnej časti HD Šírava a druhé sa rozprestiera okolo Martinkovho potoka v pokračovaní na SV do lesných pozemkov CHKO Horná Orava.

Do budúcnosti nepočítame s lokalizáciou a vyznačením potenciálnych prieskumných území, chránených ložiskových území a ani dobývacích priestorov.

2.15 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU napr. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE, ÚZEMIE ZNEHODNOTENÉ ŤAŽBOU

V katastrálnom území obce Rabča sa vyskytujú na určitých miestach záplavové územia ako sprievodný jav rozkolísania hladiny vody v korytách miestnych riek, potokov. Najvýraznejšou riekou v k.ú. obce je **Polhoranka**, ktorá pramení na najsevernejšom mieste Slovenskej republiky, preteká naprieč k.ú. v smere S – JV a vlieva sa do Oravskej vodnej nádrže. Jej úsek v rkm 4,5-8,5 a vodný tok Bystrá v rkm 0,0-1,5 (VHM mierka 1:50 000) je v zmysle súčasne spracovaných údajov podľa Metodického pokynu zaradený do zoznamu úsekov vodných tokov s existujúcim potenciálne významným povodňovým rizikom. Rozsah inundačného územia podľa § 46 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách, ktorý určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku nebol zatiaľ určený.

Do Polhoranky sa postupne so severu vlievajú - **Sihelniarsky potok aj s potokom Hájka** zhruba v 1/3 časti „Grúňa“, územie v centre obce „Gacel“ je obmývané zo severnej, južnej až juhovýchodnej strany **Soľným potokom a Bystrou resp. Rabčickým potokom**. Ďalej sa do nej vlievajú aj iné prítoky napr. Osuhel', Jančiak, Martinkov potok a iné, ktoré však nie sú z hľadiska vytvárania potenciálnych záplavových území až tak nebezpečné. Najohrozenejším miestom v časoch veľkých dažďov je centrum obce „Gacel“ a výstavba nachádzajúca sa najbližšie pri sútoku Soľného potoka, Bystrej s Polhorankou. Ďalším územím, ktoré sa stáva nebezpečným pri takých prírodných udalostiach je západná časť lokality Pri kostole – plocha určená pre nový cintorín.

Do budúcnosti bude potrebné **vybudovať chýbajúce protipovodňové opatrenia v časoch veľkých dažďov, ale aj v časoch 50 a 100 ročných prírvalových vôd smerujúcich zo severu do k.ú. obce Rabča v časti okolo nového cintorína a centra obce „Gacel“**, ktoré je najviac ohrozené. Riešením budú nové brehy Bystrej od centra obce „Gacel“ až k Polhoranke, to isté riešiť na Soľnom potoku spolu s novou prítokovou ryhou

a úprava brehov samotnej Polhoranky, nakoľko posledná povodeň bola dôkazom veľkých škôd na majetku obce a obyvateľov v nej žijúcich. Všetky protipovodňové opatrenia musia byť v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z., spolupráci so správcami vodných tokov a orgánmi štátnej správy

Územie znehodnotené ťažbou sa v k.ú. obce Rabča nenachádza.

2.16 VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE

Pri navrhovaní nových stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde (PP) sme postupovali v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 359/2007 Z.z. a zákona č. 219/2008 Z.z. Pri vyhodnocovaní dôsledkov stavebných a iných návrhov na PP v textovej, tabuľkovej a grafickej časti sme postupovali ešte v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 508/2004 Z.z. a nariadenia vlády SR č. 376/2008, ktorým sa ustanovuje výška odvodu a spôsob platenia odvodu na odňatie PP.

Charakteristika druhov pozemkov

V riešenom (katastrálnom) území obce Rabča s celkovou výmerou 2 515,7369 ha zaberá o niečo väčšiu plochu poľnohospodárska pôda 1 392,1992 ha (55,34%) v porovnaní s nepoľnohospodárskou pôdou 1 123,5377 ha (44,66%). Z poľnohospodárskej pôdy sú najviac zastúpené trvalé trávnaté porasty 938,4306 ha (37,30%), ornej pôdy je 448,7289 ha (17,84%) a záhrad je 5,0397 ha (0,20%). Z nepoľnohospodárskej pôdy sú to lesné pozemky 847,5454 ha (33,69%), zastavané plochy a nádvoria 137,6359 ha (5,47%), ostatné plochy 106,8569 ha (4,25%) a zvyšok vodné plochy 31,4995 ha (1,25%).

Identifikačný znak, stav k 07/2012 :

Katastrálne územie (k.ú.) Rabča	č. 850 772
Počet parciel „C“	5314
Vlastníci – počet parciel	3133

Výmera k.ú. - prehľad ÚHDP k 07/2012 :

Druh pozemku	Výmera v ha	%
Orná pôda	448,7289	17,84
Záhrady	5,0397	0,20
Trvalé trávnaté porasty	938,4306	37,30
Poľnohospodárska pôda spolu	1 392,1992	55,34
Lesné pozemky (LP)	847,5454	33,69
Vodné plochy (VP)	31,4995	1,25
Zastavané plochy a nádvoria (ZP)	137,6359	5,47
Ostatné plochy (OP)	106,8569	4,25
Spolu LP, VP, ZP, OP	1 123,5377	44,66

Celková výmera k.ú.	2 515,7369	100,00
----------------------------	-------------------	---------------

Charakteristika bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek

Pôdu definujeme ako samostatný útvar, ktorý vznikol premenou vrchnej časti zemskej kôry pôsobením pôdotvorných činiteľov, ktorými sú : materská čiže pôdotvorná hornina, reliéf (tvary zemskeho povrchu a geologické procesy, ktoré na ňom prebiehajú), podnebie, organizmy (rastliny, živočíchy, mikroorganizmy), podzemná i povrchová voda, vek pôdy a činnosť človeka. Pôda nie je stála. Zmenou niektorého z pôdotvorných činiteľov dochádza postupne k zmenám jej vlastností. Na charakter pôd a ich kvalitu zásadne vplýva najmä človek. Rozsiahlym odlesňovaním a rozoraním strmých svahov už v dávnej minulosti došlo k odplavovaniu pôdných častíc, k deštrukcii pôdných horizontov a tým sa kvalita, úrodnosť pôdy znižovala. Tento proces žiaľ pokračuje i v súčasnosti

Zloženie pôd a ich skeletnosť závisí od horninového zloženia, reliéfu, geomorfologických procesov, podnebia, pôsobenia rastlín a mikroorganizmov, látkovej výmeny a hydrologických pomerov. Na poľnohospodársky využívaných pozemkoch obsah živín a pôdna reakcia závisí tiež od množstva a spôsobu hnojenia. Pôdne druhy určujeme podľa zrnitosti, pôdne typy podľa pôdotvorného procesu.

Z hľadiska bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ) sa v území tvoriacom okolie z.ú., kde budeme predpokladať určité stavebné zámery a iné návrhy, nachádzajú predovšetkým **so skupinou 7 a 9 zhruba narovnať, polovicu z nich tvoria pôdy zaradené do skupiny 8 a najmenej pôd síce najlepších je v skupine 6**, ktoré sa nachádzajú popri Polhoranke so začiatkom od jej sútoku so Soľným potokom a Bystrou v pokračovaní popri futbalovom ihrisku až po začiatok lokality Pod Sivou. Po ľavej strane postupne od lokality „Za vodou“ v smere na JV (cez „Žabinec“, cez lokalitu „Pri Kormanovi“) až ku katastrálnej hranici s obcou Zubrohlava. Ešte sem patrí plocha okolo najjužnejšieho okraja k.ú. po pravej strane Polhoranky. Všetky hranice BPEJ s označením kódov a skupín sú zaznačené vo výkresoch grafickej časti č.8 - Výkres vyhodnotenia dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na PP.

Veľmi chladný, vlhký klimatický región je charakteristický pre všetky druhy spomenutých BPEJ, pričom priemerný úhrn zrážok je viac ako 800 mm, priemerná teplota je 5° C.

Vo vymedzenom priestore kde predpokladáme určité stavebné zámery a iné návrhy, sú čo sa týka svahovitosti terénu najlepšie podmienky **s úplnou rovinou – bez prejavu plošnej vodnej erózie (0 – 1°)** pričom aj expozícia svahu (orientácia voči svetovým stranám) je všesmerná je na malinkom kúsku, kde v návrhu počítame s preložkou cesty I/78 zo smeru Oravská Polhora, okraj okolo potoka Hájka, najväčšiu časť tvorí plocha po pravej strane pozdĺž potoka Polhoranka so začiatkom od sútoku so Sihelnianskym potok až končí po časť za futbalovým ihriskom TJ Oravan Rabča, potom rovinný terén prechádza na ľavú stranu t.j. od sútoku Polhoranky so Soľným potokom a Bystrou až po katastrálnu hranicu, pričom od cesty smerujúcej do časti „Pri Kormanovi“ je rovinný terén aj po pravej strane Polhoranky a tiež pokračuje až po katastrálnu hranicu. Iba o niečo viac plôch sa nachádza **v miernom svahu (3 – 7°) s orientáciou východ a západ (JZ-SZ a JV-SV)** čo sa považuje za rovnomernú orientáciu v takomto klimatickom regióne. Jedná sa o plochy na JV začiatku z.ú. obce až po južnú časť Martinkovho potoka, od centra obce „Gacel“ v smere na JV (lokalita Mihaľakova I) a v smere na sever od hranice z.ú. obce postupne až ku HD „Farské“ s ukončením pri katastrálnej hranici s Oravskou Polhorou, severná časť k.ú. okolie lokality Šelcyk v smere ku katastrálnej hranici s Oravskou Polhorou a Sihelným. **Stredný svah (7-12°) so severnou (negatívnou) expozíciou** je na jednom mieste, ale z oboch strán k nemu sú výraznejšie až príkre svahy, takže je aj dosť ťažko rozoznateľný a je plošne malý. Jedná sa o najjužnejšiu hranicu z.ú. obce v časti „Gacel“, ktorá v úseku o šírke cca 50m a dĺžke 600m smeruje k lesným porastom na rali Pitákovskej II. **Vo výraznom svahu (12-17°)** sú umiestnené lokality Strelnica, Goborova, ľavá strana pobrežia Polhoranky so začiatkom cca 250m od potoka Hájka s ukončením pri navrhovanej komunikácii spájajúcej časť „Grúň“ cez lokalitu Rozvoja so z.ú. obce vedenom popri ceste I/78. **Príkrý svah (17-25°)** sa nachádza v južnej časti územia pod lokalitou Magura medzi 2- mi poslednými rodinnými domami, medzi ktorými tečie miestny potok a južná časť „Grúňa“ s ukončením v polovici lokality zvanej Kráľovka. **V strmom zráze (svah väčší ako 25°)** sa nachádza najjužnejší kúsok lokality Kráľovka, východ a západ lokality Magura. Pre všetky lokality umiestnené vo výraznom, príkrom svahu a v zráze platí severná (SZ-SV) t.j. negatívna orientácia k svetovým stranám v tomto klimatickom regióne. **Hlboké pôdy (viac ako 60cm)** s ornitou bez štrku a kameňov sa nachádzajú na ľavej strane lokality Martinkov potok na začiatku obce a v južnej časti lokality Radová v pokračovaní k pravému brehu Polhoranky v postupne na sever popri pravej strane navrhovanej preložky cesty I/78 až k novému obchodno-športovému centru v lokalite Pri starom cintoríne.

Prehľad pôd podľa BPEJ udáva nasledovná tabuľka :

Číslo BPEJ	Popis	Zrinitosť	Bonita
1063212 1063442 1063242 1063445 1063545	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké	7
1082682 1082685 1082875 1082785 1082882	Hnedé pôdy na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké až ťažké	9
1072212 1072215 1072412 1072245 1072345 1072415 1072515 1072545 1072445	Hnedé pôdy glejové na rozličných substrátoch	stredne ťažké až ťažké	9

1089222 1089225	Hnedé pôdy oglejené a hnedé pôdy kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké – ľahké, typické	8
1011042 1011025 1011022	Nívné pôdy glejové na aluviálnych sedimentoch	stredne ťažké	7
1094212 1094213 1094002	Glejové pôdy	stredne ťažké až ťažké	9
1014065 1014062	Plytké nívné pôdy na aluviálnych sedimentoch	stredne ťažké až ľahké	7
1069212	Hnedé pôdy oglejené a hnedé pôdy kyslé oglejené na flyšových sedimentoch	stredne ťažké	7
1006045 1006012	Nívné pôdy na nekarbonátových aluviálnych sedimentoch	ľahké	6
1095005	Rašelinové pôdy	-	9

Charakteristika existencie hydromelioračných zariadení

V katastrálnom území obce Rabča nie sú evidované žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácií š.p., Bratislava. Je však evidované **detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom hydromelioračných stavieb, ktorý je vo vlastníctve PD Magura Rabča**. Jeho životnosť je 40 rokov od uvedenia do prevádzky t.j. celé odvodnenie je funkčné a je zakreslené vo výkrese grafickej časti č. 8.

Jedná sa o nasledovné drenážne systémy v k.ú. Rabča :

- ev. číslo 5303052 – Odvodnenie a úprava toku Zubrohlava, drenáž o celkovej výmere 30 ha, do užívania bola daná v roku 1970
- ev. číslo 5303168 – Odvodnenie pozemkov Rabča II., drenáž o celkovej výmere 102 ha, do užívania bola daná v roku 1985
- ev. číslo 5303153 – Odvodnenie pozemkov Rabča, drenáž o celkovej výmere 308 ha, do užívania bola daná v roku 1983
- ev. číslo 5303156 – Odvodnenie pozemkov a úprava toku Oravská Polhora II., drenáž o výmere 208 ha, do užívania bola daná v roku 1984
- ev. číslo 5303152 – Odvodnenie pozemkov a úprava toku Oravská Polhora I., drenáž o výmere 247 ha, do užívania bola daná v roku 1983
- ev. číslo 5303176 – Odvodnenie pozemkov pre JRD Oravská Polhora III. – Sihelné,
s č. 01 – drenáž o výmere 68 ha, do užívania bola daná v roku 1987
s č. 02 – drenáž o výmere 187 ha, do užívania bola daná v roku 1988

Zhodnotenie jednotlivých stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

Súčasne zastavané územie obce poskytuje len obmedzené možnosti novej výstavby a preto sme sa v návrhu snažili podporiť rozvojové možnosti obce a jeho priestorovú optimalizáciu predovšetkým na voľných nezastavaných plochách, ktoré sú v priamom kontakte so súčasne zastavaným územím a vybudovanou technickou infraštruktúrou so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd, s potrebou naviazania na prirodzenú vývojovú kontinuitu, funkčné a kompozičné predpoklady, dané a nemenné ekologické podmienky.

Predpokladaná časová etapizácia je rozdelená do dvoch etáp :

- **I. ETAPA je časové obdobie do roku 2027** (cca 15 rokov)**NÁVRH**
- **II. ETAPA je časové obdobie do roku 2037** (cca 25 rokov).....**VÝHLAD**

Navrhované riešenie jednotlivých lokalít je jednoznačné a ich umiestnenie vzišlo zo záujmu občanov o výstavbu predovšetkým rodinných domov, nakoľko toto funkčné využitie prevláda nad ostatným. Výhľadové lokality sú umiestňované zväčša tak, že sa jednou stranou dotýkajú hranice ochranného pásma napätia VN 22 kV. Menšia časť je takých, ktoré sú umiestňované na opačnej strane už navrhovaných komunikácií. Jedna sa dotýka ochranného pásma Sol'ného potoka a jedna tvorí doplnenie síce voľnej, ale podmáčanej plochy (Raľa Záleskova I). Celý predpokladaný rozvoj bude vo veľkej miere závisieť od sociálno-ekonomických rozvojových možností spoločnosti, ktoré sa vzápätí odradia v možnostiach rozvoja samotnej obce.

Existujúce z.ú. je pomerne úzke a dlhé nakoľko je situované okolo cca 6km dlhej cesty I/78. V hornej časti obce sa mierne rozširuje okolo kostola v pokračovaní cesty III/52014 Rabča – Sihelné a potom sa následne zužuje okolo miestnej obslužnej komunikácie prechádzajúcej stredom obytnej časti „Grúň“. Obytné časti, ktoré sú situované od cca ½ po pravého brehu Polhoranky na juh „Za vodou“, „Žabinec“ a „Pri Kormanovi“ nepatria do

zastavaného územia obce. V návrhu však počítame s rozšírením z.ú. pre obytnú časť „Pod Magurou“ a „Za vodou“.

Pre vyhodnotenie nepoľnohospodárskych účelov - stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde (PP) sme jednotlivé regulované plochy rozdelili na:

- **navrhovaných 98 lokalít** a to 67 pre obytné územie, 21 pre rekreačné územie RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP20/Gaceľ I, RP29/Pri Solňom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelne, RP77/Kráľovka II, RP78/Kráľovka III, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobierkovi II, 5 pre výrobné územie RP17/RS Rabča, RP24/Zberný dvor odpadu, RP37/Jaluma, RP38/Pri kostole I, RP40/Farské a ostatné sú určené pre parkovanie, zeleň

- **výhľadových 35 lokalít** je určených len pre obytné územie, pričom s ostatnými lokalitami sa nepočíta

Súhlas na odňatie stavebných a iných zámerov na poľnohospodárske účely sa dáva len na navrhované lokality. **Takže pre realizáciu zámerov na výhľadových lokalitách bude potrebné aktualizovať ÚPN-O Rabča.** Jednotlivé plochy máme na základe určujúcich funkcií v území rozdelené na bývanie pre rodinné domy, občiansku vybavenosť, šport, rekreáciu, technickú vybavenosť, dopravu a zeleň.

Pri pozemkoch navrhovaných pre výstavbu rodinných domov, ktorých je väčšina sme pre 1 rodinný dom uvažovali v priemere cca 600 až 800m² pričom záber pre zastavané, spevnené plochy predstavuje v priemere 30% (v nasledujúcich stupňoch riešenia podrobnejšej projektovej dokumentácie na základe presných požiadaviek majiteľov pozemkov sa toto delenie upresní v súvislosti s vytipovanou lokalitou a jej následným prerozdelením na konkrétne stavebné pozemky s náležitými rozmermi verejných miestnych obslužných komunikácií, technickej vybavenosti v zmysle platných STN a príslušnej verejnej zelene). Pod navrhované miestne obslužné komunikácie prechádzajúce jednotlivými lokalitami je počítané so 100% odňatím poľnohospodárskej pôdy a to isté platí aj pre zeleň. Ostatná plocha bude naďalej využívaná ako poľnohospodárska pôda – záhrady. Presný percentuálny podiel (percento vyjadruje podiel zastavanej plochy, ostatnú časť tvorí zeleň) pre všetky rozvojové lokality a ich prípustné, obmedzujúce, vylučujúce funkcie sú vyznačené v rámci označenia regulovanej plochy (napr. RP26/Adamovka I má % zastavanosti od 25% do 35%), kde je pre každú plochu vymedzené v Návrhu záväznej časti článok 2 jej regulatív - % zastavanosti. Všetky označené plochy sú zakreslené vo výkrese č. 8 - Výkres vyhodnotenia dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde.

Podľa zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní PP je potrebné nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie PP nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami, zabezpečiť prístup na neprípustné hony v prípade rozdelenia honov vybudovaním účelových poľných ciest, využiť na stavebné a iné zábery na PP pozemky v zastavanom území obce, podporiť rozvojové možnosti obce a jeho priestorovú optimalizáciu predovšetkým na voľných nezastavaných plochách, ktoré sú v priamom kontakte so súčasne zastavaným územím a vybudovanou technickou infraštruktúrou so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd ako i navrhovať riešenia, ktoré sú z hľadiska ochrany PP najvhodnejšie a to v porovnaní s iným riešením.

Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

(časová etapizácia od roku 2012 do roku 2027, iná informácia v tabuľke žiadna)

Žiadateľ (obstarávateľ ÚPD) : Obec Rabča

Spracovateľ : Ing. arch. Monika Callová - autorizovaný architekt, reg. č. 1283 AA, Ploštín 212, 031 01 Liptovský Mikuláš, tel. : 044/5526252, mobil : 0904 659412, email : callova.monika@gmail.com

Kraj : Žilinský (5)

Okres : Námestovo (kód 507)

Obec : ul. Hlavná č. 426, 029 44 Rabča (kód 510 025)

Katastrálne územie : Rabča (kód 850 772)

Dátum : november 2012

I. ETAPA_Návrh (číslovanie a zároveň poradie lokalít začína v poradí z juhu na sever k.ú. s otočením na západ popri ceste III/52015 Rabča – Sihelne v pokračovaní na „Grúň“ a následne do časti „Za vodou“, „Žabinec“, „Pri Kormanovi“)

Vysvetlivky k skratkám v tabuľke pod stĺpcom funkčné využitie v danej lokalite :

RD - rodinné domy, OV - občianska vybavenosť, Š - šport, R - rekreácia, V - výroba, D – doprava, TV – technická vybavenosť, Z – zeleň

Číslo lokality	Názov lokality	Funkčné využitie	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Užívateľ PP	Vybud. hydromel. zariadenia
			Predpokl. záber PP v ha	Výmera spolu v ha	z toho			
					kultúra	skupina BPEJ		

1	RP1/Kubasakovka – Pavlakovka nad cestou I	RD, D, TV	0,3780	0,6580	TTP Orná pôda	1063212/7	súkromné	áno
2	RP2/Kubasakovka – Pavlakovka pod cestou	RD, D, TV	0,6140	1,2860	Záhrada	1063212/7 1006045/6	-,-,-	nie
3	RP3/Morčinkovka pri rieke I	Š, R, D, TV	0,2427	0,9350	TTP Ostatná	1094002/9	Obec Rabča súkromné	nie
4	RP4/Morčinkovka	RD, D, TV	0,0335	0,0895	Záhrada	1063442/7	súkromné	nie
5	RP5/Nad kovom I	RD, Š, R, D, TV, Z	3,3565	6,1790	Záhrada TTP Ostatná	1063442/7 1082682/9 1063442/7	-,-,-	nie
6	RP6/Strelnica I	RD, D, TV	0,7470	1,7550	Záhrada	1063442/7	-,-,-	nie
7	RP7/Strelnica II	RD, D, TV	0,7140	1,6100	Záhrada TTP Ostatná	1063442/7	-,-,-	áno
8	RP8/Lubasovka I	RD	0,0326	0,1085	Záhrada	1063442/7	-,-,-	áno
9	RP9/Goborova	RD, D, TV, Z	0,9640	2,1505	Orná pôda Záhrada TTP	1063442/7	-,-,-	áno
10	RP10/Pod Sivou I	RD, D, TV, Z	1,8580	2,6980	Záhrada	1063212/7	-,-,-	nie
11	RP11/Pod Sivou II	Š, TV, Z	0,0201	0,1340	Záhrada Ostatná	1063212/7	-,-,-	nie
12	RP12/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke II	RD, D, TV	0,2121	0,6645	Záhrada	1063212/7 1094002/9	-,-,-	nie
13	RP13/Mihaľakova I	RD, D, TV, Z	7,3407	14,6575	Orná pôda Záhrada TTP	1089222/8 1063212/7 1072212/9	-,-,-	áno
14	RP14/Pudľakovka I	RD, D, TV	0,0415	0,0975	Záhrada	1063212/7	-,-,-	nie
15	RP15/Mihaľakova II	RD, TV	0,0888	0,1448	Záhrada	-	-,-,-	nie
16	RP16/Mihaľakova III	Š, TV, Z	0	0,2309	Ostatná	1006045/6	-,-,-	nie
17	RP17/RS Rabča	TV, Z	0,0552	0,1380	TTP	1006045/6	-,-,-	nie
18	RP18/Pod ihriskom I	RD, D, TV, Z	0,8471	1,9671	Záhrada	1006045/6	-,-,-	nie
19	RP19/Ihrisko	D, TV, Z	0,4213	0,4681	TTP Ostatná	1006045/6	-,-,-	nie
20	RP20/Gaceľ I	Š, D, TV, Z	0,4270	0,4830	TTP	-	-,-,-	nie
21	RP21/Gaceľ II	D, TV, Z	0,3310	0,3310	TTP	-	-,-,-	nie
22	RP22/Gaceľ Bystrá I	RD, D, TV, Z	0,8528	1,8608	Ostatná Záhrada TTP	-	-,-,-	nie
23	RP23/Gaceľ Bystrá II	RD, D, TV	0,7710	1,4425	Orná pôda Ostatná	1011042/7	-,-,-	nie
24	RP24/Zberný dvor odpadu	TV	0	0,5973	Ostatná	1011042/7	Obec Rabča	nie
25	RP25/Gaceľovské bory	RD, D, TV	2,0120	3,6630	TTP	1011042/7	súkromné	nie
26	RP26/Adamovka I	RD, D, TV, Z	3,4300	7,7232	Orná pôda TTP Záhrada	1011042/7 1072215/9 1089225/8	-,-,-	áno
27	RP27/Adamovka II	RD, D, TV	3,7090	8,4726	Orná pôda TTP	1072215/9 1089225/8	-,-,-	áno
28	RP28/Adamovka III	RD, D, TV	0,3100	0,6800	Orná pôda TTP	1072215/9	-,-,-	áno
29	RP29/Pri Sol'nom potoku	Š, TV, Z	0	0,4625	Ostatná	1072412/9 1082682/9 1011042/7	-,-,-	áno
30	RP30/Pitákova I	RD, D, TV	2,8725	5,7240	Orná pôda TTP Záhrada	1072215/9 1089225/8	-,-,-	áno
31	RP31/Kozákovka I	RD, OV, D, TV, Z	2,9782	5,4520	TTP Orná pôda Záhrada	1089225/8 1072215/9	-,-,-	áno
32	RP32/Kaplica I	RD, D, TV, Z	2,6247	6,0485	Orná pôda TTP Záhrada	1072215/9 1089225/8 1072215/9	-,-,-	áno
33	RP33/Hanuliakova I	RD, D, TV, Z	1,4782	3,0708	Orná pôda TTP Záhrada	1072215/9 1089225/8 1072215/7	-,-,-	áno
34	RP34/Nad pavilónom I	RD, D, TV	0,3037	0,6598	Orná pôda	1089225/8	-,-,-	áno
35	RP35/Nad pavilónom II	RD, D, TV, Z	0,8608	2,0368	Orná pôda Záhrada	1089225/8 1072215/9	-,-,-	áno

36	RP36/Nad pavilónom III	RD, D, TV	0,8080	1,4800	Orná pôda Záhrada	1072215/9 1089225/8	-,-,-	áno
37	RP37/Jaluma	V, Z	0,1244	0,2488	TTP	-	-,-,-	nie
38	RP38/Pri kostole I	V, D, TV, Z	0,1698	0,5590	TTP	1094212/9	-,-,-	nie
39	RP39/Zeleň Farské	Z	0,0791	0,0791	TTP Ostatná	1094212/9	-,-,-	áno
40	RP40/Farské	V, D, TV, Z	2,4892	5,5065	TTP	1094212/9 1072215/9 1087242/7	-,-,-	áno
41	RP41/Lánová I	RD, D, TV	0,0691	0,1811	Záhrada Orná pôda	1072215/9	-,-,-	áno
42	RP42/Lánová II	RD, D, TV, Z	0,7540	1,7060	Orná pôda Záhrada	1072215/9	-,-,-	áno
43	RP43/Lánová III	RD, D, TV	0,5890	1,1490	Orná pôda	1072215/9	-,-,-	áno
44	RP44/Lánová pod cestou I	RD, D, TV, Z	0,2713	0,6073	TTP Záhrada	-	-,-,-	nie
45	RP45/Zeleň pri kostole	Z, D, TV	0,9330	0,9330	TTP	-	Rímskokatolícky farský úrad	nie
46	RP46/Pri kostole II	Š, D, TV, Z	0,0542	0,7745	TTP Ostatná	-	Rímskokatolícky farský úrad	nie
47	RP47/Pri kostole III	D, TV, Z	0,4847	0,5788	TTP Ostatná	-	súkromné	nie
48	RP48/Nový cintorín	Z, D, TV	1,4050	1,6238	TTP Ostatná	-	Rímskokatol. farský úrad, SVP š.p., SP horného Váhu	nie
49	RP49/Nad starým cintorínom	RD, TV	0,1345	0,4483	Záhrada	-	súkromné	nie
50	RP50/Pod starým cintorínom	RD, OV, D, TV, Z	2,5823	5,1165	TTP Záhrada Orná pôda	1072245/9 1094002/9 1011022/7	-,-,-	nie
51	RP51/Šport pod starým cintorínom	Š, R, D, TV, Z	0	0,6140	Ostatná	1011022/7	-,-,-	nie
52	RP52/Nad bývalým mlynom I	RD, D, TV	0,3415	0,6113	TTP	1072245/9	-,-,-	nie
53	RP53/Nad bormi I	RD, OV, D, TV, Z	3,4103	6,6050	Orná pôda TTP Záhrada	1072245/9 1011025/7	-,-,-	nie
54	RP54/Rozvoja I	RD, OV, D, TV, Z	1,6952	3,7705	TTP Záhrada	1072245/9 1011025/7	-,-,-	nie
55	RP55/Rozvoja II	RD, D, TV	0,8381	1,9581	Orná pôda TTP	1072245/9	-,-,-	nie
56	RP56/Radová I	RD, D, TV, Z	2,3621	4,6244	TTP Orná pôda Záhrada	106045/6 1072245/9 1094002/9	-,-,-	nie
57	RP57/Pri Polhoranke I	Š, R, Z	0	0,1214	Ostatná	1014065/7	-,-,-	nie
58	RP58/Pri Polhoranke II	Š, R, Z	0	0,2224	Ostatná	1072415/9	-,-,-	nie
59	RP59/Šport pri moste na Sihelné	Š, R, Z, D, TV	0	0,7342	Ostatná	-	-,-,-	nie
60	RP60/Šelcyk	RD, D, TV, Z	2,8770	6,2930	Orná pôda Záhrada TTP	1094213/9 1069212/7 1072212/9	-,-,-	áno
61	RP61/Grúň pri moste na Sihelné	RD, D, TV	0,1694	0,3374	Záhrada Ostatná	-	-,-,-	nie
62	RP62/Grúňanská I	RD	0,1458	0,4861	Záhrada	-	-,-,-	nie
63	RP63/Grúňanská II	RD	0,0612	0,2040	Záhrada	-	-,-,-	nie
64	RP64/Grúňanská III	RD, D	0	0,2529	Ostatná	-	-,-,-	nie
65	RP65/Pri Hájkovom potoku I	RD, D, TV, Z	1,6702	3,5182	Orná pôda TTP Záhrada	1072212/9 1011022/7	-,-,-	nie
66	RP66/Grúňanská IV	RD	0,0954	0,3180	Záhrada	-	-,-,-	nie
67	RP67/Pod Hájkou I	RD, D, TV, Z	0,2211	0,3746	Orná pôda	1072345/8	-,-,-	nie
68	RP68/Pod Hájkou II	RD, D, TV	0,3302	0,7050	Záhrada TTP	1072345/8 1011022/7	-,-,-	nie
69	RP69/Grúňanská V	RD	0,0576	0,1920	Záhrada	-	-,-,-	nie
70	RP70/Grúňanská VI	RD, D, TV	0,3860	0,7780	TTP	1072415/9 1072345/8	-,-,-	nie

71	RP71/Grúňanská VII	RD, D, TV, Z	0,4436	0,7796	Záhrada TTP Orná pôda	1072415/9	-,-,-	nie
72	RP72/Grúňanská VIII	RD, D, TV, Z	2,1204	3,9124	Orná pôda TTP Záhrada	1072345/8	-,-,-	nie
73	RP73/Grúňanská IX	RD, D, TV	0,6904	1,4744	Orná pôda Záhrada	1072345/8	-,-,-	nie
74	RP74/Grúňanská X	RD, D, TV	0,5697	1,0177	Orná pôda Záhrada	1072345/8	-,-,-	nie
75	RP75/Grúňanská XI	RD, D, TV	0,0712	0,1832	TTP	1072515/7	-,-,-	nie
76	RP76/Kráľovka I	RD	0,0887	0,2958	Orná pôda Záhrada	1072545/8	-,-,-	nie
77	RP77/Kráľovka II	Š, R, OV, D, TV, Z	0,6645	3,4865	Orná pôda TTP Ostatná	1072445/8 1072545/8	-,-,-	nie
78	RP78/Kráľovka III	Š, R, D, TV	0,1635	0,9820	Orná pôda TTP Ostatná	1072545/8	-,-,-	nie
79	RP79/Pod Magurou I	RD, D, TV	0,4988	0,9540	Orná pôda	1006045/6	-,-,-	nie
80	RP80/Pod Magurou II	RD, OV, D, TV, Z	0,6850	1,5142	TTP Záhrada	1082785/9	-,-,-	nie
81	RP81/Magura I	Š, R, D, TV	0,0886	0,5622	TTP Orná pôda	1006045/6 1082882/9 1063445/7	-,-,-	nie
82	RP82/Magura II	Š, R, D, TV, Z	0,0343	0,2092	TTP	1063445/7	-,-,-	nie
83	RP83/Magura III	Š, R, D, TV, Z	0,0675	0,3964	TTP	1063245/7 1063445/7	-,-,-	nie
84	RP84/Za vodou I	RD	0,0226	0,0565	TTP	1006045/6	-,-,-	nie
85	RP85/Za vodou II	RD, D, TV	1,3550	2,7448	Orná pôda TTP	1006045/6	-,-,-	nie
86	RP86/Žabinec I	RD, D, TV	0,1107	0,2787	TTP Záhrada	106045/6	-,-,-	nie
87	RP87/Žabinec II	RD	0,0713	0,2376	TTP	1006045/6	-,-,-	nie
88	RP88/Žabinec III	RD, D, TV	0,0530	0,1650	Záhrada TTP	1095005/9 1006045/6	-,-,-	nie
89	RP89/Žabinec IV	RD	0,0261	0,0870	Záhrada	1006045/6	-,-,-	nie
90	RP90/Žabinec V	RD	0,0929	0,3098	TTP	1006045/6	-,-,-	nie
91	RP91/Žabinec VI	RD	0,0543	0,1809	TTP	1006045/6	-,-,-	nie
92	RP92/Nad Žabincom I	Š, R, D, TV, Z	0,1570	0,9586	TTP	1006045/6 1082785/9 1095005/9 1082885/9	-,-,-	nie
93	RP93/Nad Žabincom II	Š, R, D, Z	0,0210	0,1163	TTP	1095005/9	-,-,-	nie
94	RP94/Nad Žabincom III	Š, R, D, TV, Z	0,1905	1,0842	TTP Ostatná	1095005/9 1082885/9 1082785/9	-,-,-	nie
95	RP95/Pri Kormanovi I	RD, D, TV	0,1156	0,2836	TTP Záhrada	1006045/6	-,-,-	nie
96	RP96/Pri Kormanovi II	Š, R, D, TV, Z	0,0128	0,0730	TTP	1006045/6	-,-,-	nie
97	RP97/Pri Dobierkovi I	RD	0,0244	0,0812	Záhrada	1006045/6	-,-,-	nie
98	RP98/Pri Dobierkovi II	Š, R, D, TV, Z	0,0262	0,1518	TTP	1006045/6	-,-,-	nie
Spolu			75,0563	160,8413				

2.17 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIROMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNO-TECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie nepredpokladá žiadne negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia a v súlade so záverečným stanoviskom podľa zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov ako aj elimináciu environmentálnych záťaží a predchádzanie ich vzniku definuje Územný plán obce Rabča nasledovné opatrenia :

- na vyčlenenej ploche RP24/Zberný dvor odpadu 2 postupne zrealizovať celý zberný dvor separovaného odpadu, ktorý by hodne pomohol eliminovať rôzne druhy nečistôt z objektov celej obce, jeho umiestnenie je pod HD Širava s prízjzdom z odbočky z cesty smerujúcej do areálu HD

- veríme, že po zrealizovaní zberného dvora odpadu sa nebudú vyskytovať divoké skládky v rôznych častiach katastrálneho územia obce a preto ani nevzniknú zbytočné finančné náklady obce na ich odstraňovanie
- návrh revitalizovaných úprav vodných tokov akými sú Polhoranka, Soľný potok, Bystrá (resp. Rabčický potok), Sihelniansky potok, Hájka ale aj ostatných potokov pretekajúcich k.ú. obce, nakoľko v časoch nepriaznivého počasia (veľkých dažďov, topenia sa snehu a pod.) dochádza k neudržaniu množstva vody v ich korytách a pretekaniu mimo neho so vznikom veľkých škôd na majetku obce, obyvateľov žijúcich v nej a takisto aj revitalizovanie dopravných komunikácií, technického vybavenia, verejnej zelene
- pri úpravách je potrebné dodržiavať únosnosť svahu koryt s dodržaním ich ochranného pásma a spolupracovať so správcami vodných tokov a príslušnou štátnou správou
- revitalizovať centrum obce „Gacel“ úplne celé a pokračovať v riešení ďalších častí centra v zmysle vzájomnej koordinácie plôch medzi sebou, pokračovať aj s úpravou plochy obecného parku ako miesta pre stretávanie a oddych obyvateľov pričom v priestorovom usporiadaní plôch riešiť statickú dopravu s prejazdom z existujúcej križovatky smerom k areálu ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II)
- vytvoriť nové plochy a revitalizovať zároveň existujúce centrum obce v lokalite Pri kostole za účelom vytvorenia nového kompaktného námestia pre hornú časť obce, smerom k ceste I/78 v lokalite RP46/Pri kostole II sú navrhované športové plochy a vedľa nich verejná zeleň lokalite RP45/Zeleň pri kostole, rozšírenie cintorína orientovať k Polhoranke lokalita RP48/Nový cintorín a vedľa nej smerom k ceste III/52015 postupne realizovať pomerne rozsiahle parkovacie plochy v lokalite RP47/Pri kostole III
- v dolnej časti obce riešiť nové funkčné využitie objektu so svojim areálom pri zastávke SAD Rabča – Ratica v zmysle OV (obchod, služby) príp. výrobné, nevýrobné aktivity negatívne nepôsobiacie na okolité obytné prostredie s charakterom centra pre dolnú časť obce, s parkovými úpravami, zeleňou v areály
- nové výrobné územia s charakterom výrobných, nevýrobných aktivít, služieb, skladov dopĺňať izolačnou, ochrannou zeleňou po obvodě aj vo vnútri areálu, na základe konkrétnej činnosti s ohľadom na kvalitu ovzdušia dodržiavať odstupové vzdialenosti od navrhovaných i existujúcich obytných, rekreačných plôch v zmysle prílohy E OTN ŽP 2111:99
- pri dopravnom riešení celej obce počítať vo výhľadovom období s preložkou cesty I/78, ktorá by veľmi pomohla vylúčiť všetky negatívne vplyvy dopravy (hluk, prach, vibrácie) na okolité životné prostredie v obytnom území v jej celej cca 6km dĺžke
- predpoklad environmentálne únosnej hustoty zástavby územia stanovením regulatívov intenzity a funkčného využitia územia jednotlivých regulovaných plôch
- pokračovať so začatou verejnou kanalizačnou sieťou v zmysle spracovaného projektu s napojením celej obce do ČOV Námestovo, ďalej počítať s rekonštrukciou oboch vodojemov pričom objem VDJ v hornej časti obce bude potrebné navýšiť s ohľadom nárastu v počte obyvateľov v závislosti na realizácii jednotlivých stavebných zámerov, s tým bude súvisieť aj záchyt ďalších nových prameňov pitnej vody
- uvažovať o plynofikácii celej obce, ktorá by tiež pomohla k zlepšeniu životného prostredia a pokúsiť sa riešiť aj zabezpečenie jednotlivých objektov energiami, teplom z energeticky obnoviteľných zdrojov
- návrh vytvorenia siete plošných a líniových prvkov vegetácie v krajine pre ochranu ornej pôdy, TTP pred eróziou s priemetom prvkov ÚPN-VÚC Žilinského kraja, R-ÚSES Dolný Kubín s navrhovanými ďalšími prvkami na úrovni M-ÚSES do územného plánu obce a taktiež zabezpečiť obnovu už existujúcich drevín v obci
- rešpektovať všetky zosuvné územia v k.ú. obce a na ich miestach neriešiť výstavbu a stavebné zámery, ktoré by v dôsledku poznaného stavu mohli ohroziť život obyvateľov obce ich majetku

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie počíta s dostatočnými rezervami rozvojových obytných plôch a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia budú vyplývať predovšetkým z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Pri postupnom prileve obyvateľov by mali prevažovať pozitívne dôsledky týkajúce sa sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva - zvýšenie podielu mladších vekových skupín, zvýšenie podielu domácností so strednými a vyššími príjmami.

V návrhovom období počítame s rozvojovými plochami pre šport, rekreáciu, výrobu, ktoré po realizácii určite vytvoria rozvojové pracovné aktivity zamerané na cestovný ruch a všetky služby s ním spojené, na výrobné, nevýrobné aktivity a súvisiace činnosti s nimi. Naplnenie tohto potenciálu by znamenalo posilnenie hospodárskej základne obce a zvýšenie počtu pracovných miest v priamo v obci.

Územno- technické dôsledky navrhovaného riešenia

Pre realizáciu výstavby v navrhovaných rozvojových plochách vznikajú nároky na výstavbu nevyhnutného dopravného, technického, občianskeho vybavenia a zelene. Prevažná časť navrhovaných rozvojových lokalít sa nachádza mimo existujúceho zastavaného územia, preto výstavba na plochách si vyžiada zábery plôch poľnohospodárskej pôdy. K záberom lesných pozemkov nedôjde.

Územný plán obce Rabča stanovuje pre celé riešené územie súbor regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia. Tieto sa vzťahujú na jednotlivé urbanistické územia tvorené regulovanými plochami a majú charakter záväzných limitov a pravidiel bližšie špecifikovaných v nasledujúcich kapitolách správy, ktoré tvoria nasledujúcu záväznú časť územného plánu obce a budú vyhlásené všeobecne záväzným nariadením.

3. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Záväzná časť ÚPN-O Rabča obsahuje návrh regulatívov územného rozvoja s podrobne formulovanými zásadami funkčného využitia, priestorového usporiadania v 3 typoch území daných vyhláškou č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, ktoré zohľadňujú limity vyplývajúce zo záujmov ochrany prírody a tvorby krajiny, životného prostredia, pamiatkovej starostlivosti, trás a zariadení technickej infraštruktúry a dopravy.

Jedná sa o nasledovné 3 typy území :

- **Obytné územia** s prevahou plôch určených pre obytné domy (rodinné, bytové domy) a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia akými sú napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia v súlade s významom a potrebami obce (stavby pre školstvo, kultúru, na cirkevné účely, pre zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť, obchod, služby, dočasné ubytovanie, telesnú výchovu, správu a riadenie, verejnú hygienu a požiaru bezpečnosť), verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská v hraniciach zastavaného územia (jeho intenzifikáciou prípadne modernizáciou stavebného fondu a pod.) a na voľných plochách PP zväčša v dotyku s ním

- **Výrobné územia** sú plochy určené pre prevádzkové budovy a zariadenia, ktoré na základe charakteru prevádzky sú neprípustné v obytných, rekreačných územiach, ďalej sú to priemyselné plochy s veľkým objemom verejného dopravného a technického vybavenia a plochy pre poľnohospodársku výrobu určené pre rastlinnú, živočíšnu výrobu za podmienky ak ich prevádzka nemá negatívny vplyv na životné prostredie

- **Rekreačné územia**, ktoré zabezpečujú požiadavky každodennej rekreácie bývajúcего obyvateľstva a turistov pričom ich podstatnú časť rekreačných zón musí tvoriť zeleň, najmä lesy a sady, ovocné sady, záhrady a záhradkárské osady, trávne plochy a prípadne aj vodné toky a iné vodné plochy. Do rekreačnej plochy sa môžu umiestniť športové zariadenia, ihriská, kúpaliská, zariadenia verejného stravovania a niektorých služieb, centrá voľného času a zariadenia so špecifickou funkciou

V týchto základných typoch území sa nachádza aj **existujúca urbanistická zástavba** tvorená jednotlivými **urbanistickými plochami** zväčša umiestnená v hraniciach zastavaného územia obce (pár prelúk a nadmerné záhrady v okolí rodinných domov), no určité menšie plochy sú i mimo neho. Všetky tieto plochy sú označené od **Z1 až po Z17**. Nepredpokladáme, že dôjde k rozsiahlym funkčným a priestorovým zmenám na takto vymedzenom území.

Charakter existujúcich urbanistických plôch :

Označenie	Funkčné využitie	Štruktúra zástavby
Z1	Bývanie, zeleň	Malopodlažná bytová zástavba – rodinné domy, záhrady
Z2	Bývanie, občianska vybavenosť, zeleň	Malopodlažná bytová zástavba – rodinné domy, obchod, služby, záhrady
Z3	Občianska vybavenosť	Rôzne druhy funkcií v závislosti od činnosti (napr.: správa a riadenie, administratíva, kultúrne zariadenia, dom smútku, zdravotníctvo, školstvo, osвета, požiarne zbrojnica, verejné stravovanie, verejné ubytovanie, obchod, služby atď.)
Z4	Výroba, zeleň	Podnikateľské aktivity výrobné, nevýrobné, sklady so sprievodnými službami, obchodom
Z5	Bývanie, občianska vybavenosť, výroba, zeleň	Malopodlažná bytová zástavba – rodinné domy, obchod, služby, výrobné aktivity, záhrada
Z6	Bývanie, zeleň	Malopodlažná bytová výstavba – radové domy, záhrady
Z7	Výroba mimo prevádzky	Zmena funkčného využitia objektu na obchod, služby, verejnú zeleň
Z8	Občianska vybavenosť	Asanácia objektu s následnou úpravou verejného priestranstva, verejnou zeleňou
Z9	Centrum obce „Gacel“, „Pri kostole“	Revitalizácia centra obce „Gacel“, „Pri kostole“ s úpravou verejného priestranstva, verejnou zeleňou
Z10	Bývanie, zeleň	Viacpodlažná bytová zástavba – bytové domy, verejná zeleň

Z11	Občianska vybavenosť, zeleň	Šport a telovýchova, verejná zeleň
Z12	Výroba, zeleň	Poľnohospodárska výroba, izolačná (ochranná) zeleň
Z13	Technická vybavenosť	Vodojem
Z14	Zeleň	Cintorín
Z15	Občianska vybavenosť, zeleň	Kultúrne – historický objekt, verejná zeleň
Z16	Prechodné bývanie (rekreácia, cestovný ruch), zeleň	Rekreačné domy, chatky v zeleni
Z17	Bývanie, rekreácia (cestovný ruch), zeleň	Malopodlažná bytová zástavba – drevené rodinné domy s charakteristickými znakmi pôvodných stavieb, zeleň

Ostatné navrhované a výhľadové **regulované plochy** s označením **RP1 až RP98** (návrh) vo výhľade **RP99 až RP133** a príslušným pomenovaním sú riešené v prevažnej miere mimo zastavané územie na voľných plochách PP a podľa prevládajúcej funkcie v území sú taktiež zaradené do spomenutých 3 území. Prevažná väčšina je však zaradená do obytného územia nakoľko v obci prevažuje záujem o výstavbu rodinných domov.

Podľa časového obdobia sú rozdelené :

I.ETAPA – Návrh (do roku 2027)	
Označenie regulovanej plochy / Názov	RP1/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou I, RP2/Kubasakovka Pavlakovka pod cestou, RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP4/Morčinkovka, RP5/Nad kovom I, RP6/Strelnica I, RP7/Strelnica II, RP8/Lubasovka I, RP9/Goborova, RP10/Pod Sivou I, RP11/Pod Sivou II, RP12/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke I, RP13/Mihaľakova I, RP14/Pudľakovka I, RP15/Mihaľakova II, RP16/Mihaľakova III, RP17/RS Rabča, RP18/Pod ihriskom I, RP19/Ihrisko, RP20/Gaceľ I, RP21/Gaceľ II, RP22/Gaceľ Bystrá I, RP23/Gaceľ Bystrá II, RP24/Zberný dvor odpadu, RP25/Gaceľôvské bory, RP26/Adamovka I, RP27/Adamovka II, RP28/Adamovka III, RP29/Pri Solňom potoku, RP30/Pitákova I, RP31/Kozákovka I, RP32/Kaplica I, RP33/Hanuliakova I, RP34/Nad pavilónom I, RP35/Nad pavilónom II, RP36/Nad pavilónom III, RP37/Jaluma, RP38/Pri kostole I, RP39/Zeleň Farské, RP40/Farské, RP41/Lánová I, RP42/Lánová II, RP43/Lánová III, RP44/Lánová pod cestou I, RP45/Zeleň pri kostole, RP46/Pri kostole II, RP47/Pri kostole III, RP48/Nový cintorín, RP49/Nad starým cintorínom, RP50/Pod starým cintorínom, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP52/Nad bývalým mlynom I, RP53/Nad bormi I, RP54/Rozvoja I, RP55/Rozvoja II, RP56/Radová I, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné, RP60/Selcyk, RP61/Grúň pri moste na Sihelné, RP62/Grúňanská I, RP63/Grúňanská II, RP64/Grúňanská III, RP65/Pri Hájkovom potoku I, RP66/Grúňanská IV, RP67/Pod Hájkou I, RP68/Pod Hájkou II, RP69/Grúňanská V, RP70/Grúňanská VI, RP71/Grúňanská VII, RP72/Grúňanská VIII, RP73/Grúňanská IX, RP74/Grúňanská X, RP75/Grúňanská XI, RP76/Kráľovka I, RP77/Kráľovka II, RP78/Kráľovka III, RP79/Pod Magurou I, RP80/Pod Magurou II, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III, RP84/Za vodou I, RP85/Za vodou II, RP86/Žabinec I, RP87/Žabinec II, RP88/Žabinec III, RP89/Žabinec IV, RP90/Žabinec V, RP91/Žabinec VI, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III, RP95/Pri Kormanovi I, RP96/Pri Kormanovi II, RP97/Pri Dobierkovi I, RP98/Pri Dobierkovi II
II.ETAPA – Výhľad (do roku 2037)	
Označenie regulovanej plochy / Názov	RP99/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou II, RP100/Vilkovka Morčinkovka,, RP101/Luscoňovka – Šurinovka, RP102/Javorová I, RP103/Javorová II, RP104/Morčinkovka pri rieke II, RP105/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke II, RP106/Strelnica III, RP107/Lubasovka II, RP108/Pod Sivou III, RP109/Pudľakovka II, RP110/Podľakovka III, RP111/Pri družstve, RP112/Nad Bystrou I, RP113/Nad Bystrou II, RP114/Pod ihriskom II, RP115/Adamovka IV, RP116/Pitákova II, RP117/Pitákova III, RP118/Pitákova IV, RP119/Kozákovka II, RP120/Hanuliakova II, RP121/Hanuliakova III, RP122/Nad pavilónom IV, RP123/Lánová IV, RP124/Lánová pod cestou II, RP125/Nad bývalým mlynom II, RP126/Nad bormi II, RP127/Nad bormi III, RP128/Rozvoja III, RP129/Radová II, RP130/Pri Hájkovom potoku II, RP131/Pod Hájkou III, RP132/Pod Magurou III, RP133/Magura IV

článok 1

ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA PRE FUNKČNÉ A PRIESTOROVO HOMOGÉNNE JEDNOTKY

Regulatívy priestorové

a.) **revitalizácia existujúceho centra obce „Gaceľ“** v pokračovaní do ostatných častí a to po pravej strane cesty III/52014, medzi bytovými domami, do obecného parku vedľa ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II), do

športových plôch v centre obce, do voľných plôch za brehovými porastmi Soľného potoka, po oboch stranách cesty I/78

b.) **revitalizovať plochu** okolo Kostola Navštívenia Panny Márie s pokračovaním až k ceste I/78 a III/52015 v hornej časti obce – **Pri kostole** s doplnením plôch občianskej vybavenosti pre hornú časť obce, upravenou verejnou zeleňou, športovými plochami, parkovaním s riešeným prízjazdom z cesty III/52015 cez novú križovatku

c.) do tohto priestoru navrhnuť **rozšírenie Domu smútku a plochu určenú pre rozšírenie verejnej zelene**, v smere k Polhoranke ponechať novú plochu pre **rozšírenie cintorína** a pre pomerne **rozsiahle parkovacie plochy**

d.) **vytvoriť aj pre dolnú časť obce menšie námestie so sústredenou občianskou vybavenosťou** (charakter závisí od požiadaviek obyvateľov), plochy pre stretávanie sa ľudí v príjemnom prostredí, na tento účel uvažovať so zmenou funkčného využitia existujúceho aj keď momentálne prázdneho objektu oproti SAD Rabča_Ratica

e.) budúca obytná zástavba tvorená rodinnými domami bude lokalizovaná na voľných plochách PP vo väčšej miere za hranicou z.ú. na začiatku, v strede, na konci obce ale aj v časti „Grúň“, „Za vodou“, „Žabinec“, „Pri Kormanovi“, jedná sa o pomerne veľké množstvo plôch lokalizovaných po oboch stranách cca 6km dlhého z.ú. obce stredom, ktorého prechádza cesta I/78 a potom miestne obslužné komunikácie oboch obytných častí, **max. výška objektov rodinných domov je 2 + nadzemné podlažia** (+ znamená s využiteľným 1 podkrovným podlažím), zväčša so sedlovými, valbovými, polvalbovými strechami, vo vyčlenených plochách **pre občiansku vybavenosť s max. výškou 3 + nadzemné podlažia**, pre **športovo-rekreačné plochy max. výška 1 + nadzemné podlažie**

f.) pre zastavané plochy je určené % zastavanosti pričom platí pomer zastavaných a nezastavaných plôch – 0 pre nezastavané pozemky až 100 pre plne zastavané pozemky t.j. 100% - **pohybuje sa v priemere pre pozemky RD na úrovni 30%, pre OV na úrovni 50%, pre Š, R na úrovni 15 až 20%, pre výrobu 70 až 85%**

g.) **vyriešiť parkovacie plochy s upravenou zeleňou pre existujúce futbalové ihrisko, pre centrum obce „Gacel“**, pre hornú časť obce **Pri kostole** a potom v menšej miere pre ostatné navrhované lokality

ch.) **najväčšie plochy pre rekreáciu, cestovný ruch v spojení s oddychom, turistikou riešiť** v CHKO Horná Orava – časti zvanej Kráľovka (cca 116 lôžok), Magura (cca 32 lôžok), Nad Žabincom (cca 60 lôžok), **Pri Kormanovi** (cca 4 lôžka), **Pri Dobierkovi** (cca 8 lôžok) a potom v menšej miere pre ostatné navrhované lokality

i.) vytvoriť pre obyvateľov obce pracovné miesta predovšetkým v **najväčších navrhovaných plochách určených pre výrobné územie – časti zvanej Farské, Jaluma, Pri kostole I** a potom aj v rámci ostatných navrhovaných lokalít

j.) pre nedostatok finančných prostriedkov až **vo výhľade počítať s preložkou cesty I/78** mimo terajšie z.ú. obce do blízkosti vodného toku Polhoranka

Regulatívny kompozičné

a) zachovávať optimálnu funkčnú a priestorovú rovnováhu v riešenom území obce

b) **rozširujú urbanistickú štruktúru** predovšetkým do voľnej poľnohospodárskej krajiny tvorenej trvalými trávnatými porastmi, ornou pôdou, záhradami, do lesnej krajiny už vôbec nie, pričom limitom na jednej strane je trasa VN 22kV a na druhej strane koryto Polhoranky so zamokreným územím v niektorých častiach a vzácné genofondové plochy - č.33 Žabinec, č.34 Alúvium Polhoranky II (Kormanovci), č.47 Pod Hájkou, Nad Bormi

c.) pre vyváženie cennej prírodnej krajiny v CHKO Horná Orava **nedoporučujeme výstavbu v časti obce „Žabinec“, „Pri Kormanovi“**, nakoľko sa tu nachádza genofondová plocha č.33 Žabinec, č. 34 Alúvium Polhoranky II (Kormanovci) – to je najjužnejší kúsok katastrálneho územia. Navrhované plochy, ktoré vznikli z požiadaviek majiteľov pozemkov sú zväčša plošne malé slúžiace pre obytné územie a sú umiestňované za existujúcou zástavbou v tejto časti obce - **RP86/Žabinec I, RP87/Žabinec II, RP88/Žabinec III, RP89/Žabinec IV, RP90/Žabinec V, RP91/Žabinec VI, RP95/Pri Kormanovi I, RP97/Pri Dobierkovi I, najväčšia plocha je RP85/Za vodou II** okraj SZ časti s prechodom k časti „Za vodou“. Pribudli aj nové plochy pre rekreačné územie (ubytovanie, cestovný ruch, lôžková kapacita cca 72) nad Žabincom – **RP92/Nad Žabincom I, RP93/ Nad Žabincom II, RP94/ Nad Žabincom III, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobierkovi**. Ďalej je riešená preložka cesty I/78 vo výhľade v CHKO Horná Orava so svojim ochranným pásmom.

d.) dokázať vytvoriť **min. 3 centrá obce aj pre hornú a dolnú časť obce aj keď významovo „Gacel“** vždy bude na prvom mieste, uvažovať ešte aj centrami občianskej vybavenosti, športu pre časť „Grúň“ a „Za vodou“

e.) navrhované výrobné územia sú sústreďované v blízkosti existujúceho hospodárskeho dvora HD Farské, ale vzhľadom na charakter budúcich prevádzok je potrebné **dodržiavať odstupové vzdialenosti od navrhovaných i realizovaných obytných a rekreačných zón – príloha E OTN ŽP 2111:99**

Regulatívy funkčného usporiadania územia

a.) pri členení základných funkčných plôch sledovať také riešenie, ktoré zabezpečí uspokojovanie potrieb a nárokov obyvateľov v období riešenom v I. ETAPE (návrh do roku 2027) a v II. ETAPE (výhľad do roku 2037)

b.) v kontaktnej polohe s existujúcou zástavbou, občianskou vybavenosťou, zariadeniami technickej vybavenosti, dopravy s možnosťou rozšírenia zastavaného územia obce bude výstavba určená predovšetkým **pre rozvoj obytneho územia** (67 navrhovaných lokalít v rámci nich je na 5 miestach navrhovaná OV, vo výhľade ešte pribudne 35 lokalít s 1 miestom pre OV), **pre rozvoj rekreačného územia** (21 lokalít - aj s možnosťou ubytovania v rekreačných chatkách v lokalitách RP77/Kráľovka II (cca 92 lôžok), RP78/Kráľovka III (cca 24 lôžok), RP81/Magura I (cca 12 lôžok), RP82/Magura II, (cca 8 lôžok), RP83/Magura III (cca 12 lôžok), RP92/Nad Žabincom I (cca 24 lôžok), RP93/Nad Žabincom II (cca 4 lôžka), RP94/Nad Žabincom III (cca 32 lôžok), RP96/Pri Kormanovi (cca 4 lôžka), RP98/Pri Dobierkovi II (cca 8 lôžok) a pre budovanie športových ihrísk – RP3/Močínková pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP20/Gaceľ I, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné, **pre rozvoj výrobného územia** (5 lokalít – RP17/RS Rabča, RP24/Zberný dvor odpadu, RP37/Jaluma, RP38/Pri kostole I, RP40/Farské)

článok 2

PRÍPUSTNÉ, OBMEDZUJÚCE ALEBO VYLUČUJÚCE PODMIENKY PRE VYUŽITIE JEDNOTLIVÝCH PLÔCH A INTENZITY ICH VYUŽITIA, URČENIE REGULÁCIE VYUŽITIA JEDNOTLIVÝCH PLÔCH

Z hľadiska zabezpečenia plôch pre obytne územie je potrebné dodržiavať nasledovné podmienky platiace v stanovených existujúcich, navrhovaných a výhľadových plochách :

- existujúce : Z1, Z3, Z6, Z7, Z8, Z9, Z10, Z14, Z15, Z17

- navrhované : RP1/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou I, RP2/Kubasakovka Pavlakovka pod cestou, RP4/Morčínková, RP5/Nad kovom I, RP6/Strelnica I, RP7/Strelnica II, RP8/Lubasovka I, RP9/Goborova, RP10/Pod Sivou I, RP12/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke I, RP13/Mihaľakova I, RP14/Pudľakovka I, RP15/Mihaľakova II, RP18/Pod ihriskom I, RP22/Gaceľ Bystrá I, RP23/Gaceľ Bystrá II, RP25/Gaceľôvské bory, RP26/Adamovka I, RP27/Adamovka II, RP28/Adamovka III, RP30/Pitáková I, RP31/Kozáková I, RP32/ Kaplica I, RP33/Hanuliakova I, RP34/Nad pavilónom I, RP35/Nad pavilónom II, RP36/Nad pavilónom III, RP41/Lánová I, RP42/Lánová II, RP43/Lánová III, RP44/Lánová pod cestou I, RP49/Nad starým cintorínom, RP50/Pod starým cintorínom, RP52/Nad bývalým mlynom I, RP53/Nad bormi I, RP54/Rozvoja I, RP55/Rozvoja II, RP56/Radová I, RP60/Šelcyk, RP61/Grúň pri moste na Sihelné, RP62/Grúňanská I, RP63/Grúňanská II, RP64/Grúňanská III, RP65/Pri Hájkovom potoku I, RP66/Grúňanská IV, RP67/Pod Hájkou I, RP68/Pod Hájkou II, RP69/Grúňanská V, RP70/Grúňanská VI, RP71/Grúňanská VII, RP72/Grúňanská VIII, RP73/Grúňanská IX, RP74/Grúňanská X, RP75/Grúňanská XI, RP76/Kráľovka I, RP79/Pod Magurou I, RP80/Pod Magurou II, RP84/Za vodou I, RP85/Za vodou II, RP86/Žabinec I, RP87/Žabinec II, RP88/Žabinec III, RP89/Žabinec IV, RP90/Žabinec V, RP91/Žabinec VI, RP95/Pri Kormanovi I, RP97/Pri Dobierkovi I

- výhľadové : RP99/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou II, RP100/Vilkovka Morčínková, RP101/Luscoňovka - Šurinovka, RP102/Javorová I, RP103/Javorová II, RP104/Morčínková pri rieke II, RP105/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke II, RP106/Strelnica III, RP107/Lubasovka II, RP108/Pod Sivou III, RP109/Pudľakovka II, RP110/Podľakovka III, RP111/Pri družstve, RP112/Nad Bystrou I, RP113/Nad Bystrou II, RP114/Pod ihriskom II, RP115/Adamovka IV, RP116/Pitáková II, RP117/Pitáková III, RP118/Pitáková IV, RP119/Kozáková II, RP120/Hanuliakova II, RP121/Hanuliakova III, RP122/Nad pavilónom IV, RP123/Lánová IV, RP124/Lánová pod cestou II, RP125/Nad bývalým mlynom II, RP126/Nad bormi II, RP127/Nad bormi III, RP128/Rozvoja III, RP129/Radová II, RP130/Pri Hájkovom potoku II, RP131/Pod Hájkou III, RP132/Pod Magurou III, RP133/Magura IV

Charakteristika :

- **Malo podlažná bytová zástavba – rodinné domy**
- územie slúži výlučne na bývanie formou individuálnej malo podlažnej bytovej zástavby rodinných domov

a.) Prípustné funkcie (prípustné podmienky) :

- základné – plochy prednostne využiteľné pre bývanie v rodinných domoch

- vhodné - prislúchajúce nevyhnutné zariadenia ako sú garáže, drobné hospodárske budovy

- zeleň na súkromných pozemkoch, parkovo upravená líniová a plošná zeleň zodpovedajúca estetickým, hygienickým a ekostabilizačným potrebám verejných priestorov, zeleň s funkciou cintorína
- plochy občianskeho vybavenia celo obecného (miestneho) významu slúžiace pre obsluhu obyvateľstva a spádového územia (správa a riadenie obce, administratíva, kultúrne zariadenia, historické zariadenia, školské areály ZŠ a MŠ, zdravotnícke areály, sociálne služby, osvetla, požiarna zbrojnica zariadenia pre stravovanie zamestnancov a užívateľov, dom smútku) s príslušnou vybavenosťou v určenom rozsahu, vrátane príslušného doplnkového vybavenia
- verejné dopravné a technické vybavenie pre obsluhu územia akými sú príslušné pešie, cyklistické a motorové komunikácie, plochy statickej dopravy, plochy zastávok SAD
- malé detské ihriská pre neorganizovaný šport obyvateľov územia

b.) Podmienečne vhodné funkcie (obmedzujúce podmienky) :

- zariadenia obchodu, verejného stravovania a služieb nenarúšajúce obytné prostredie na okolitých parcelách a neprekračujúce stanovený rozsah zástavby pre rodinné domy
- nezávadné drobné predajne s nízkou frekvenciou striedania zákazníkov a zásobovacích vozidiel
- zariadenia nezávadných prevádzok živností vo vyčlenených plochách rodinných domov
- malé ubytovacie zariadenia, ktoré svojím objemom, výškou a úžitkovou plochou nepresahujú rozsah zástavby stanovený stavebným zákonom a príslušnou vyhláškou pre rodinné domy
- malé kultúrne, sociálne a zdravotnícke zariadenia slúžiace pre obsluhu územia
- realizovanie poľnohospodárskych činností v malom rozsahu na úrovni malovýroby ako súčasť obytnej funkcie (vo vzdialenosti zamedzujúcej negatívny vplyv na okolitú obytnú zástavbu) na plochách súkromných záhrad (rastlinná výroba, drobných hospodárskych zvierat)

c.) Nepripustné funkcie (vylučujúce podmienky) :

- výroba, skladovanie a prevádzky s negatívnymi dopadmi na funkciu bývania
- zariadenia dopravy ako hlavné stavby
- všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov, prašnosťou a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov na účely bývania

d.) Doplnujúce ustanovenia :

- stavby v záhradách riešiť len ako prízemné s doplnkovou funkciou k bývaniu
- stavby rodinných domov v záhradách riešiť s dodržaním miery intenzity využitia územia (t.j. miery zastavanosti) a maximálnej podlažnosti objektu
- pri stavbe nových rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a ostatných objektov alebo pri ich modernizácii je potrebné zohľadniť uličnú čiaru jestvujúcich blízkych stavebných objektov pričom je potrebné dodržať výšku, podlažnosť, tvar strechy a orientáciu hrebeňa objektov na susedných parcelách
- parkovanie majiteľov RD je potrebné riešiť na súkromných pozemkoch
- parkovanie užívateľov zariadení komerčnej, nekomerčnej vybavenosti a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov

Základná charakteristika k funkčno – priestorovým plochám a vysvetlivky k skratkám použitým v tabuľke sú nasledovné :

RD – rodinné domy, BD – bytové domy, OV – občianska vybavenosť, R – rekreácia, Š – šport, D – doprava, TV – technická vybavenosť, Z – zeleň, UŠ – urbanistická štúdia, ÚPN-Z – územný plán zóny, označenie + znamená 1 podkrovné podlažie

Ozna – čenie	Funkčné využitie			% zastava – nosti	Minimálna plocha zelene v %	Maximálna podlažnosť	Spôsob realizácie na predmetnej ploche
	Prípustné	Obmedzujúce	Vylučujúce				
Z1	bývanie v RD, D, TV, Z	malé zariadenia obchodu, služieb, ver. stravovania, ubytovania, nezávadné prevádzky živností nerušiacie obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	do 65	do 35	2+	dostavba, prestavba, nadstavba, modernizácia, intenzifikácia
Z3	OV – rôzne druhy funkcií v závislosti od vykonávanej činnosti	doplnkové formy obchodu, služieb príp. iných činností nerušiacie základnú funkciu charakteristického areálu	výroba	od 30 do 90	od 10 do 50	od 1+ do 3+	modernizácia objektov, úprava zelene, odstavných plôch v areáloch príp. na pozemkoch patriacich prevádzkovateľom

Z6	bývanie v RD, D, TV, Z	malé zariadenia obchodu, služieb, ver. stravovania, ubytovania, nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	30	60	2+	dostavba, prestavba, nadstavba, modernizácia, intenzifikácia
Z7	po zmene terajšieho funkčného využitia riešenie formou OV – obchod, služby, D, TV, Z	malé ubytovacie zariadenia, nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	30	60	2+	modernizácia, intenzifikácia
Z8	po asanácii areálu OV využitie plochy pre účely verejného priestranstva s verejnou zeleňou – centrum obce „Gacel“	v prípade akcií na vyčlenených plochách stánkový predaj	výroba, parkovanie obyvateľov a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na charakter verejného priestranstva	10	80	1 v prípade akcií	revitalizácia, úprava priestoru v centre obce „Gacel“
Z9	centrum obce „Gacel“, centrum obce „Pri Kostole“	v prípade akcií na vyčlenených plochách stánkový predaj	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na charakter verejného priestranstva	20	60	1 v prípade akcií	revitalizácia, úprava priestoru v centre obce časti „Gacel“
Z10	bývanie v BD, D, TV, Z	zariadenia nezávadných prevádzok živností na vyčlenených plochách bytových domov	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 40 do 60	od 20 do 30	do 4+	nadstavba, stavebné úpravy s úpravou fasád
Z14	Z- cintorín, D, TV	doplnkové zariadenia napr. urnový háj	ostatná výstavba objektov	10	80	1	nové plochy zelene, pešie komunikácie, spevnené plochy
Z15	OV – služby, kultúrna pamiatka, D	služby nerušiace základnú funkciu areálu	výroba, doplnkové stavby k hlavnej stavbe	35	60	1	modernizácia, rešpektovať historický objekt
Z17	bývanie v drevených RD, ubytovanie, D, TV, Z	malé zariadenia obchodu, služieb, ver. stravovania, ubytovania, nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na charakter verejného priestranstva	do 65	do 35	1+	dostavba, prestavba, nadstavba, modernizácia, intenzifikácia
Označenie (●) platí pre lokality : RP1/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou I, RP2/Kubasakovka Pavlakovka pod cestou, RP4/Morčinkovka, RP6/Strelnica I, RP7/Strelnica II, RP8/Lubasovka I, RP9/Goborova, RP10/Pod Sivou I, RP12/Luskoňovka – Šurinovka pri rieke I, RP13/Mihaľakova I, RP14/Pudľakovka I, RP15/Mihaľakova II, RP18/Pod ihriskom I, RP22/Gacel Bystrá I, RP23/Gacel Bystrá II, RP25/Gacel'ovské bory, RP26/Adamovka I, RP27/Adamovka II, RP28/Adamovka III, RP30/Pitákova I, RP32/ Kaplica I, RP33/Hanuliakova I, RP34/Nad pavilónom I, RP35/Nad pavilónom II, RP36/Nad pavilónom III, RP41/Lánová I, RP42/Lánová II, RP43/Lánová III, RP44/Lánová pod cestou I, RP49/Nad starým cintorínom, RP52/Nad bývalým mlynom I, RP55/Rozvoja II, RP56/Radová I, RP60/Šelcyk, RP61/Grúň pri moste na Sihelné, RP62/Grúňanská I, RP63/Grúňanská II, RP64/Grúňanská III, RP65/Pri Hájkovom potoku I, RP66/Grúňanská IV, RP67/Pod Hájkou I, RP68/Pod Hájkou II, RP69/Grúňanská V, RP70/Grúňanská VI, RP71/Grúňanská VII, RP72/Grúňanská VIII, RP73/Grúňanská IX, RP74/Grúňanská X, RP75/Grúňanská XI, RP76/Kráľovka I, RP79/Pod Magurov I, RP84/Za vodou I, RP85/Za vodou II, RP86/Žabinec I, RP87/Žabinec II, RP88/Žabinec III, RP89/Žabinec IV, RP90/Žabinec V, RP91/Žabinec VI, RP95/Pri Kormanovi I, RP97/Pri Dobierkovi I							
●	bývanie v RD, D, TV, Z	rekreačné ubytovanie, menšie nežávané prevádzky živností	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú	od 25 do 35	od 45 do 65	2+	nová výstavba

		nerušiace obytné územie	zástavbu				
Označenie (♦) platí pre lokality : RP31/Kozákovka I, RP50/Pod starým cintorínom, RP53/Nad bormi I, RP54/Rozvoja I, RP80/Pod Magurou II							
♦	bývanie v RD, D, TV, Z	OV – obchod, služby, ver. stravovanie, malé ubytov. zariadenia a malé administr., kult., sociálne, zdravotné zariadenia, rekreačné ubytovanie, nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	RD od 25 do 35, OV do 50	RD od 50 do 65, OV do 40	RD 2 +, OV 3 +	nová výstavba
RP5/Nad kovom I	bývanie v RD, D, TV, Z	rekreačné ubytovanie, Š - ihriská pre deti a mládež umiestnené v zeleni, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	RD od 25 do 35, Š od 15 do 25	RD od 50 do 65, Š od 55 do 65	RD 2 +, Š 1	nová výstavba
RP21/ Gaceľ II, RP47/Pri kostole III	D - parkovanie, TV, Z	-	ostatná výstavba objektov	D do 90	10	-	nové parkovanie
Označenie (♦) platí pre lokality : RP99/Kubasakovka Pavlakovka nad cestou II, RP100/Vilkovka Morčinkovka, RP101/Luscoňovka - Šurinovka, RP102/Javorová I, RP103/Javorová II, RP104/Morčinkovka pri rieke II, RP105/Luscoňovka – Šurinovka pri rieke II, RP106/Strelnica III, RP107/Lubasovka II, RP108/Pod Sivou III, RP109/Pudľakovka II, RP110/Podľakovka III, RP111/Pri družstve, RP112/Nad Bystrou I, RP113/Nad Bystrou II, RP114/Pod ihriskom II, RP115/Adamovka IV, RP116/Pitáková II, RP117/Pitáková III, RP118/Pitáková IV, RP119/Kozákovka II, RP120/Hanuliakovka II, RP121/Hanuliakovka III, RP122/Nad pavilónom IV, RP123/Lánová IV, RP124/Lánová pod cestou II, RP125/Nad bývalým mlynom II, RP127/Nad bormi III, RP128/Rozvoja III, RP129/Radová II, RP130/Pri Hájkovom potoku II, RP131/Pod Hájkou III, RP132/Pod Magurou III, RP133/Magura IV							
♦	bývanie v RD, D, TV, Z	rekreačné ubytovanie, menšie nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	od 25 do 35	od 45 do 65	2+	výhľadová výstavba (potrebná aktualizácia ÚPN-O)
RP126/ Nad bormi II	bývanie v RD, D, TV, Z	OV – obchod, služby, ver. stravovanie, malé ubytov. zariadenia a malé administr., kult., sociálne, zdravotné zariadenia, rekreačné ubytovanie, Š - ihriská pre deti a mládež umiestnené v zeleni	výroba a všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na obytnú zástavbu	RD od 25 do 35, OV 50, Š od 15 do 25	RD od 50 do 65, OV od 30 do 40, Š od 55 do 65	RD 2 +, OV 3 +, Š 1	výhľadová výstavba (potrebná aktualizácia ÚPN-O)

		nezávadné prevádzky živností nerušiace obytné územie					
--	--	---	--	--	--	--	--

Z hľadiska zabezpečenia plôch pre **výrobné územia** podľa riešeného územného plánu obce je potrebné dodržiavať nasledovné podmienky platiace v stanovených existujúcich a navrhovaných plochách :

- existujúce : **Z4, Z12, Z13,**

- navrhované : **RP17/RS Rabča, RP24/Zberný dvor odpadu, RP37/Jaluma, RP38/Pri kostole I, RP40/Farské**

Charakteristika :

• Výrobné – obslužné a nevýrobné areály, skladové plochy so službami

Sú určené pre nezávadné podnikateľské činnosti a pre nezávadné zariadenia výrobných i nevýrobných prevádzok, skladového hospodárstva

a.) Prípustné funkcie (podmienky) :

- základné – plochy pre areály a zariadenia nezávadných výrobných a nevýrobných činností, sprievodných skladov, zberného dvora odpadu, kompostoviska, pre rastlinnú a živočíšnu výrobu s následnou formou spracovania za podmienky, že ich činnosť nemá negatívny vplyv na životné prostredie

- vhodné - administratívne objekty vo väzbe na príslušné areály, zariadenia

- doplnkové sociálne zariadenia a služby pre užívateľov a návštevníkov

- odstavné miesta (parkovacie plochy) a garáže slúžiace potrebe funkčného využitia

- nevyhnutné plochy technického vybavenia územia

- komplexné služby pre motoristov (ČSPH, predaj, servis)

- príslušné pešie, cyklistické, motorové komunikácie, zastávky SAD

- verejná parkovo upravená líniová a plošná zeleň areálov, parkovísk, komunikácií s estetickou a ochrannou funkciou, jej umiestňovanie je prednostne zo strany obytných, športových plôch príp. aj iných v závislosti od smeru prevládajúcich vetrov

b.) Podmienečne vhodné funkcie (obmedzujúce podmienky) :

- možnosť umiestnenia doplnkových zariadení kultúrnych, zdravotných, športových

- pohotovostné byty lokalizované v jednotlivých areáloch a byty majiteľov zariadení

c.) Nepripustné funkcie (vylučujúce podmienky) :

- všetky druhy činností, ktoré svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov, prašnosťou a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzujú využitie susedných parciel pre určené účely, ktorými je napr. bývanie, občianska vybavenosť, šport, rekreácia a pod.

- bývanie ako hlavná funkcia areálu

d.) Doplnujúce ustanovenia :

- parkovanie užívateľov musí byť riešené v rámci pozemku ich prevádzkovateľa

- pri odstupových vzdialenostiach týchto areálov od existujúcich, navrhovaných obytných, rekreačných území postupovať v zmysle prílohy E OTN ŽP 2111: 99

Základná charakteristika k funkčno - priestorovým plochám a vysvetlivky k skratkám použitých v tabuľke sú nasledovné :

V – výroba, D – doprava, TV – technická vybavenosť, Z – zeleň, UŠ – urbanistická štúdia, označenie + znamená 1 podkrovné podlažie

Označenie	Funkčné využitie			% zastava - nosti	Minimálna plocha zelene v %	Maximálna podlažnosť	Spôsob realizácie na predmetnej ploche
	Prípustné	Obmedzujúce	Vylučujúce				
Z4	V – výrobné, nevýrobné činnosti, sklady, D, TV, Z	doplnkové formy kultúrnych, zdravotných, športových služieb, pohotovostné byty	všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na okolitú zástavbu, bývanie ako hlavná funkcia areálu	od 50 do 60	od 40 do 50	2+	dostavba, prestavba, modernizácia
Z12	V – poľnohospodárska výroba, D, TV, Z	doplnkové formy kultúrnych, zdravotných, športových služieb, pohotovostné byty	všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na okolitú zástavbu, bývanie ako hlavná funkcia areálu	od 50 do 60	od 40 do 50	3+	dostavba, prestavba, nadstavba, modernizácia, intenzifikácia
Z13		doplnujúca plošná	iné funkcie vylúčené	do 25	do 75	1	vodojem a jeho

	TV – vodojem, D	a líniová zeleň areálov, TTP, spevnené plochy					rekonštrukcia, nové plochy zelene, statickej dopravy
RP17/RS Rabča	TV – regulačná stanica plynu, D	doplňujúca plošná a líniová zeleň areálu, TTP, spevnené plochy	iné funkcie vylúčené	do 25	do 75	1	nová výstavba, nové plochy zelene, dopravy
RP24/Zberný dvor odpadu	Zberný dvor odpadu	doplňujúca líniová zeleň areálu, spevnené plochy	iné funkcie vylúčené	od 70 do 80	od 20 do 30	1	nová výstavba, nové plochy zelene, dopravy
RP37/Jaluma, RP38/Pri kostole I, RP40/Farské	V – výrobné, nevýrobné činnosti, sklady, D, TV, Z	doplňkové formy kultúrnych, zdravotných, športových služieb, pohotovostné byty	všetky činnosti, ktoré majú negatívny vplyv na okolitú zástavbu, bývanie ako hlavná funkcia areálu	od 70 do 80	od 20 do 30	2+	nová výstavba

Z hľadiska zabezpečenia plôch pre rekreačné územia podľa riešeného územného plánu obce je potrebné dodržiavať nasledovné podmienky platiace v stanovených navrhovaných plochách :

- existujúce : Z11, Z16

- navrhované : RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP19/Ihrisko, RP20/Gaceľ I, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné, RP77/Kráľovka II, RP78/Kráľovka III, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobierkovi II

Charakteristika :

• Areály športu, rekreácie a cestovného ruchu

- plochy slúžia prevažne požiadavkám každodennej rekreácie bývajúceho obyvateľstva a turistov s plochami vhodnými pre umiestnenie športových zariadení, ihrísk, kúpalísk, zariadení verejného stravovania a niektorých služieb, centier voľného času a zariadení so špecifickou funkciou

a.) Prípustné funkcie (podmienky) :

- základné – plochy určené pre šport a rekreáciu rôzneho druhu (hlavne športovo - rekreačná vybavenosť – športové ihriská, ihriská pre deti, mládež a dospelých v letných i zimných mesiacoch, kúpaliská, udržiavané vodné plochy, rybníky pričom ich podstatnú časť musí tvoriť zeleň a pod.), vrátane plôch obslužných objektov a zariadení poskytujúcich napr. prechodné ubytovanie formou chat, rekreačných domčekov lokalizovaných v priestore, ktorého dominantnú časť tvorí existujúca zeleň

- vhodné - zariadenia slúžiace potrebám športu, rekreácie a cestovného ruchu (obchody, služby, verejné stravovanie, sezónne bufety, ubytovne s väčšou lôžkovou kapacitou slúžiace prechodnému ubytovaniu)

- aj zariadenia pre obsluhu územia, sociálne, kultúrne, zdravotnícke príp. školské, agroturistické zariadenia,

- k zariadeniam patria i nevyhnutné plochy technického vybavenia územia a príslušné motorové, cyklistické a pešie komunikácie s uprednostnením rozvoja pešieho pohybu, trasy a zastávky SAD, parkovacie plochy pre návštevníkov a prevádzkovateľov areálov

- zeleň prírodných športových areálov, upravená plošná a líniová zeleň vo vnútri i okolí areálu, upravená zeleň blízkych lesoparkov, areálová zeleň v rámci zariadení pre obsluhu územia, zeleň parkovacích plôch

- športovo-rekreačné a oddychové aktivity v prírode

b.) Podmienečne vhodné funkcie (obmedzujúce podmienky) :

- bývanie v pohotovostných bytoch pre obsluhu územia

c.) Nepripustné funkcie (vylučujúce podmienky) :

- zariadenia výroby, skladov a zariadenia dopravy ako hlavné stavby

- všetky druhy činností, ktoré svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, zvýšeným výskytom hlodavcov, prašnosťou a pod.) priamo alebo nepriamo obmedzujú využitie susedných parciel pre určené účely a funkčné využitie areálu

d.) Doplnujúce ustanovenia :

- do územia nie je možné sústrediť zariadenia kumulujúce funkcie nesúvisiace alebo len okrajovo súvisiace so športom alebo ktoré by svojim rozsahom presahovali dominantnú funkciu športu a rekreácie

- parkovanie užívateľov zariadení športu a rekreácie musí byť riešené v rámci vyčlenenej plochy

Základná charakteristika k funkčno - priestorovým plochám a vysvetlivky k skratkám použitých v tabuľke sú nasledovné : OV - občianska vybavenosť, R - rekreácia, Š - šport, D - doprava, TV - technická vybavenosť, Z - zeleň, UŠ - urbanistická štúdia, označenie + znamená 1 podkrovné podlažie

Označenie	Funkčné využitie			% zastava - nosti	Minimálna plocha zelene v %	Maximálna podlažnosť	Spôsob realizácie na predmetnej ploche
	Prípustné	Obmedzujúce	Vylučujúce				
Z11	R - futbalové ihrisko, Š, D - parkovanie, TV, Z	doplňkové formy služieb – sezónny bufet, verejné stravovanie, nerušiacie základnú funkciu areálu	výroba, sklady ako hlavné stavby v areály a ostatné činnosti, ktoré by obmedzili základnú funkciu areálu ale aj využitie susedných parciel pre určený účel	do 10	do 90	2+	dotvorenie priestoru futbalového ihriska odstavných plôch, zelene prípadne nadstavba, prístavba, stavebné úpravy existujúceho objektu
Z16	R- rekreačné prechodné ubytovanie a Š – športové plochy v zeleni, D, TV	doplňkové formy služieb – sezónny bufet, verejné stravovanie, nerušiacie základnú funkciu areálu	výroba, sklady ako hlavné stavby v areály a ostatné činnosti, ktoré by obmedzili základnú funkciu areálu ale aj využitie susedných parciel pre určený účel	od 15 do 30	do 70	1+	nadstavba, prístavba, stavebné úpravy existujúcich objektov, modernizácia, intenzifikácia
RP19/Ihrisko	D - parkovanie, TV, Z	-	výroba, sklady ako hlavné stavby v areály a ostatné činnosti, ktoré by obmedzili základnú funkciu areálu ale aj využitie susedných parciel pre určený účel	od 80 do 90	od 10 do 20	-	dotvorenie odstavných plôch, zelene
RP20/Gacel' I	Š – ihriská v rámci areálu ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II) zariadenia slúžiace D - parkovanie, TV, Z	-	zákaz umiestňovať zariadenia výroby, skladov a ostatných činností, ktoré by obmedzili základnú funkciu areálu ale aj využitie susedných parciel pre určený účel	od 50 do 65	od 35 do 50	-	nová výstavba
Označenie (●) platí pre lokality : RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorinom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné,							
●	Š – ihriská pre deti, mládež, zariadenia slúžiace D, TV, Z	-	zákaz umiestňovať zariadenia výroby, skladov a ostatných činností, ktoré by obmedzili základnú funkciu areálu ale aj využitie susedných parciel pre určený účel	do 40	do 60	-	nová výstavba
RP77/Kráľovka II	R, Š – ihriská pre deti, mládež, OV-obchod, služby, prechodné ubytovanie, D, TV, Z	trvalé bývanie ako základná funkcia areálu okrem bývania majiteľov zariadení	výroba, sklady ako hlavné stavby v areály a ostatné činnosti, ktoré by obmedzili základnú funkciu areálu ale aj využitie susedných parciel pre určený účel	od 15 do 30	do 70	2+	nová výstavba

Označenie (●) platí pre lokality : RP78/Kráľovka III, RP81/Magura I, RP82/Magura II, RP83/Magura III, RP92/Nad Žabincom I, RP93/Nad Žabincom II, RP94/Nad Žabincom III, RP96/Pri Kormanovi II, RP98/Pri Dobierkovi II							
●	R, Š –prechodné ubytovanie, ihriská pre deti, mládež, D, TV, Z	trvalé bývanie ako základná funkcia areálu okrem bývania majiteľov zariadení	výroba, sklady ako hlavné stavby v areály a ostatné činnosti, ktoré by obmedzili základnú funkciu areálu ale aj využitie susedných parciel pre určený účel	od 15 do 30	do 70	2+	nová výstavba

článok 3

ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE OBČIANSKEHO VYBAVENIA, VÝROBY, REKREÁCIE, ŠPORTU A CESTOVNÉHO RUCHU**1. V oblasti občianskeho vybavenia**

a.) využiť voľné kapacity v nevyužitých podkroviach občianskej vybavenosti a ich celkovom dispozičnom prehodnotení pre umiestňovanie takýchto aktivít

b.) na takého účely sú vhodné i neobývané a často aj chátrajúce rodinné domy (vyžadujúce rekonštrukciu príp. asanáciu)

c.) začať riešiť aj druhú časť verejného priestranstva toho centra obce „Gacel“ umiestneného po pravej strane cesty III/52014 Rabča_Rabčice (plochy s existujúcou OV, ktorým je Dom služieb, Obvodné zdravotné stredisko, obchody, služby v rodinných domoch a pod.)

d.) keďže obec je pomerne veľká z hľadiska počtu obyvateľstva riešiť aj opatrovateľskú službu pre starých a imobilných občanov (penzión, dom dôchodcov) príp. sociálne domy (pre opustené matky s deťmi, pre neprispôsobivých občanov a pod.)

e.) sústredenie základnej občianskej vybavenosti (obchod, služby, príp. hotel, penzión pre nových obyvateľov ale aj pre rozvoj cestovného ruchu) na vyčlenených plochách v rámci či už nového funkčného využitia pre existujúcu plochu v dolnej časti obce vedľa zastávky SAD Rabča_Ratica (označenie plochy regulatívom Z7), ale aj pre úplne nové plochy v rámci lokalít – RP31/Kozákovka I, RP50/Pod starým cintorínom, RP53/Nad bormi I, RP54/Rozvoja I, RP77/Kráľovka II, RP80/Pod Magurou II vo výhľade RP126/Nad Bormi II

f.) zriadiť niektoré chýbajúce základné služby – pedikúru a manikúru, zberňu šatstva, zberňu surovín, čistiareň, ďalšiu cukráreň, kaderníctvo príp. špecializované služby - informačnú a cestovnú kanceláriu a pod., ich umiestnenie sa pripúšťa aj v rámci RD, ale samozrejme aj v nových, výhľadových objektoch OV

g.) zriadiť aspoň sezónny bufet na ploche futbalového ihriska TJ Oravan Rabča

h.) revitalizovať verejný park v centre obce „Gacel“ pred ZŠ a MŠ Rabča (pavilón II), pričom uvažovať s novou dopravnou komunikáciou začínajúcou na križovatke vedľa Domu služieb v pokračovaní do areálu ZŠ a MŠ Rabča, s novými parkovacími miestami po ľavej strane cesty III/52014, dotvoriť jeho priestor lavičkami, drobnou architektúrou s osvetlením a prechodom pre peších, upravenou verejnou zeleňou

ch.) riešiť revitalizáciu námestia v hornej časti obce „Pri Kostole“ pre územie medzi terajšou OV, kostolom a aj pred vstupom do kostola ako komunikačno – spoločenského - stretávacieho centra pre obyvateľov hornej časti obce s ostatnými obyvateľmi, nakoľko na toto miesto prichádzajú všetci obyvatelia obce Rabče, ktorí radi navštevujú Kostol Navštívenia Panny Márie a aj obyvatelia zo susednej obce Oravská Polhora

i.) dobudovať ostatné plochy pre športové aktivity súvisiace s OV (futbalové, tenisové, volejbalové, pre minigolf.....a pod.), zriadiť požičovňu športových potrieb (bicyklov, korčulí,...a pod.), pre aktivity spojené s rozvojom cestovného ruchu, na tento účel vyčleniť nové územia - RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP20/Gacel I, RP29/Pri Soľnom potoku, RP46/Pri kostole II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP59/Šport pri moste na Sihelné, RP77/Kráľovka II, ostatné menšie územia tohto charakteru sa stanú súčasťou obytných území

j.) vybudovať nové miestne cyklotrasy vo vzájomnom prepojení so zariadeniami OV a s prepojením na okolité obce - v smere na juh so Zubrohlavou, na východ s Rabčicami, na sever s Oravskou Polhorou, na SZ so Sihelným, na Z s Oravským Veselým a na JZ s Klinom

2. V oblasti poľnohospodárskej výroby

a.) revitalizovať oba hospodárske dvory nachádzajúce sa v k.ú. Rabča a to HD Širava s chovom hospodárskych zvierat (v smere za centrom obce „Gacel“ po pravej strane cesty III/52014) a menší HD Farské,

kde sú sústredené podnikateľské aktivity výrobné, nevýrobné, prípadne len sklady (horný koniec obce v časti oproti kostolu cez cestu I/78 v SV smere)

b.) podporujeme všetky aktivity, ktoré vynakladá jeden hospodársky subjekt a to PD Magura Rabča súvisiace s obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy, so spásaním trvalých trávnatých porastov, pasienkov cez pastevné obdobie hovädzím dobytkom

c.) pri ochrane pôdy vychádzať zo zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy pri nepoľnohospodárskom použití podľa § 12 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č.245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 359/2007 Z.z. a zákona č. 219/2008 Z.z.

d.) pri návrhu nových a výhľadových lokalít určených pre bývanie, šport, rekreáciu, výrobu nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie PP nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami, zároveň zabezpečiť prístup na neprípustné hony v prípade rozdelenia honov vybudovanie účelových poľných ciest

e.) keďže aj v súčasnosti prebieha chov hovädzieho dobytku na HD Širava a pár objektov je prázdnych prípadne pomerne málo využívaných navrhujeme ich postupné rekonštruovanie za agroturistickým účelom (ukážky alternatívneho hospodárstva, zberu liečivých rastlín, húb, ponukou bioproduktov, konskej turistiky a pod.) s ohľadom na rozvoj cestovného ruchu, pričom takéto menšie farmy v hospodárskych usadlostiach môžu byť aj súčasťou rekreačných území napr. v časti Kráľovka, Magura a negatívne neovplyvnia životné prostredie

f.) využiť na stavebné a iné zámery na PP plochy situované hlavne predovšetkým v zastavanom území obce, preluky medzi jestvujúcou zástavbou a následne podporovať možnosti obce a jeho priestorovú optimalizáciu predovšetkým na voľných nezastavaných plochách, ktoré sú v priamom kontakte so súčasne zastavaným územím a vybudovanou technickou a dopravnou infraštruktúrou so zreteľom na ochranu najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd

g.) zohľadniť skutočnosť, že v k.ú. obce sa nachádzajú plochy PP o veľkosti 74 ha zaradené medzi vzácné poloprirodné a prírodné biotopy na TTP v časti „Širava“ (tam sú dve 6701/1, 5701/1) a vo väčšom množstve v časti „Žabinec“ (plochy s označením 6905/1, 7806/2, 7821/1, 7817/1, 7803/1, 7808/1, 7819/1, 7822/1, 7813/2, 7820/1, 8805/1, 8804/1, 8802/2), na ktorých je obmedzené hospodárenie a platia pre ne zásady vyplývajúce z ustanovení Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a tvorby krajiny v zmysle neskorších predpisov ako aj všetky rozhodnutia orgánov životného prostredia

h.) v oboch areáloch vysadiť izolačnú zeleň s funkciou estetickou, hygienickou a ochrannou

ch.) stanoviť zásady pre drobnochov v zastavanom území a to pre vlastnú potrebu občanov aj pre zmluvný chov v zmysle nezasahovať negatívnymi zložkami ako znečisťovanie ovzdušia, aj šírenie pachu, hluku, zvyšovanie prašnosti a pod. do obytného prostredia

i.) rešpektovať PP, lesné pozemky a množstvo území náchylných na zosuvy zakreslených vo výkresoch grafickej časti

j.) rešpektovať požiadavky na dosiahnutie vyváženého a udržateľného vzťahu medzi produkčnými, ekologickými, estetickými, krajinnými funkciami poľnohospodárskej krajiny

3. V oblasti lesnej výroby

a.) keďže lesné hospodárstvo patrí spolu s poľnohospodárstvom medzi rozhodujúce odvetvia v riešenom území obce doporučujeme zachovanie aktivít, ktoré už v súčasnosti sú vynakladané pre ich činnosť

b.) rešpektovať lesnú pôdu a ochranu lesných pozemkov podľa § 5 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj obce chápať aj zosuvné územia, ktoré sa nachádzajú na určitých miestach či už v rámci lesných porastov ale aj poľnohospodárskej pôdy (viď. grafická časť)

c.) neuvažovať o riešení novej výstavby na lesných pozemkoch, aby nedošlo k úbytku lesa a rešpektovať platný Program starostlivosti o lesy pre LHC Zubrohlava, kam patria lesy nachádzajúce sa v k.ú. obce Rabča

d.) keďže nepočítame so žiadnymi rozvojovými zámermi na lesných pozemkoch, tým pádom ani nedôjde k odňatiu lesných pozemkov v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

e.) v lesných porastoch súkromných vlastníkov (Lesné združenie obce Rabča) zabezpečiť odborné hospodárenie v lesoch prostredníctvom odborného lesného hospodára v súlade s § 36 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

f.) preradenie bielych plôch k lesným pozemkom riešiť so zabezpečením odborného hospodárenia v lesoch v súlade s § 36 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

g.) rešpektovať § 6 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov, že nemožno vydať územné rozhodnutie, ktoré sa má dotknúť lesných pozemkov bez súhlasu vlastníka alebo správcu a záväzného stanoviska príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva

h.) rešpektovať § 5 ods. 1 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov, že možno využívať lesné pozemky na iné účely ako plnenie lesov len ak príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva po predchádzajúcom stanovisku dotknutých orgánov štátnej správy, rozhodne o ich dočasnom vyňatí alebo trvalom vyňatí z plnenia funkcií lesov alebo o obmedzení využívania funkcií lesov na nich. Taktiež je potrebné rešpektovať požiadavky z hľadiska ochrany lesných pozemkov pri ich využívaní na iné účely ako na plnenie funkcií lesov (jedná sa o zásady ochrany lesných pozemkov taxatívne uvedené v ustanovení § 5 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov)

ch.) rešpektovať ochranné pásmo 50 m smerom von od hranice lesných pozemkov, pričom na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa § 10 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

i.) riešiť turisticko - cyklistické prepojenie hlavne v trasách pôvodných lesných ciest medzi susednými k.ú. obcí, ktorými sú Zubrohlava, Rabčice, Oravská Polhora, Sihelné, Oravské Veselé a Klin

4. V oblasti priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva

a.) vytvorenie nových podnikateľských plôch a to na dvoch miestach v hornej časti obce – najväčšia plocha RP40/Farské (vedľa existujúceho HD Farské smerom na sever až severovýchod od neho skoro až pod vodojem), RP37/Jaluma (menšia plocha nad existujúcim areálom drevo výroby v hornej časti obce), v jej blízkosti oproti poslednej križovatke na ceste I/78 lokalita RP38/Pri kostole I

b.) v rámci revitalizácií priestorov oboch HD t.j. za centrom obce „Gacel“ v HD Širava a na honom konci obce v HD Farské sa nachádzajú aj nevyužívané haly, ktoré sú súčasťou areálov a po určitých stavebných úpravách môžu slúžiť pre rôzne druhy podnikateľských aktivít, dopravné a technické vybavenie bude možné napojiť na existujúce

c.) využitie týchto areálov je pre podnikateľské aktivity či už výrobné, nevýrobné, skladové hospodárstvo s ohľadom na životné prostredie a existujúce, navrhované, výhľadové plochy obytného územia s potrebnou výsadbou estetickéj, ochrannej, izolačnej zelene

d.) pre všetky tieto nové podnikateľské aktivity sústreďované na plochách vyčlenených výrobných území s charakterom priemyselných zón, ktoré by mohli mať väčší vplyv na kvalitu ovzdušia v obci je potrebné prihliadať na doporučené odstupové vzdialenosti od navrhovaných, výhľadových i už realizovaných obytných a rekreačných zón v obci v zmysle prílohy E OTN ŽP 2111:99

e.) jednu rozvojovú plochu a to RP24/Zberný dvor odpadu riešiť skutočne ako zberný dvor odpadu obce, na ktorom budú jednotlivé zložky odpadu separované na jednotlivé druhy

f.) vo výhlade už neuvažujeme s ďalšími plochami určenými pre výrobné územie, ktoré by zvýšili zamestnanosť v obci

g.) každá činnosť v obci dopomôže k vytvoreniu nových pracovných miest a zastaví klesajúcu ekonomicko hospodársku úroveň celého regiónu

5. V oblasti rekreácie, športu a cestovného ruchu

a.) využiť pre športovo – rekreačné účely navrhované menšie športové plochy (napr. detské multifunkčné ihriská - preliezačky, hojdačky, pieskoviská a pod. v kombinácii s volejbalovým alebo basketbalovým ihriskom príp. v zimných mesiacoch klziskom), ktoré sú súčasťou obytných území a sú umiestnené v lokalite RP5/Nad kovom I (východná časť v okolí brehov Martinkovho potoka – zvané „Modré oko“)

b.) vo výhlade pre ten istý účel využiť vyčlenené plochy v lokalitách patriacich tiež do obytného územia a to len v lokalite RP126/Nad bormi II

c.) pre rozšírenie športových aktivít školského areálu ZŠ a MŠ Rabča_pavilón I (ihriská pre deti a mládež prípadne aj dospelých rôznych druhov podľa požiadaviek) v lokalite RP20/Gacel I (centrum obce)

d.) rekreačné územie bez intenzívnej zástavby skôr určené pre dynamické aktivity, pre oddychovo – relaxačné spôsoby rekreácie s doplnkovými servisnými zariadeniami, ihriskami, s rekreačnými domčekmi, so zeleňou a zachovanou prírodou v okolí, riešiť v najjužnejšej časti „Grúňa“ - RP77/Kráľovka II (cca 68 lôžok), RP78/Kráľovka III (cca 24 lôžok), RP81/Magura I (cca 12 lôžok), RP82/Magura II (cca 8 lôžok), RP83/Magura III (cca 12 lôžok), RP92/Nad Žabincom I (24 lôžok), RP93/Nad Žabincom II (4 lôžka), RP94/Nad Žabincom III (32 lôžok), RP96/Pri Kormanovi (cca 4 lôžka), RP98/Pri Dobierkovi II (cca 8 lôžok)

e.) pre športové účely vo forme ihrísk či už pre deti alebo dospelých sú navrhované menšie plochy situované zväčša v okolí celej dĺžky Polhoranky – RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Polhoranke II, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP59/Šport pri meste na Sihelné (niekdajšie futbalové ihrisko pre hornú časť obce), jedna plocha pri Soľnom potoku RP29/Pri Soľnom potoku a posledná plocha v hornej časti obce okolo existujúceho ihriska pri kostole RP46/Pri kostole II

f.) všetky športové aktivity spolu s občianskou vybavenosťou, dopravou, technickým vybavením musia zohľadňovať negatívny vplyv na životné prostredie a musia byť umiestňované tak, aby ich činnosť neovplyvňovala nepriaznivo okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom (§ 22 ods. 2 zákona č. 355/2004 Z.z.)

g.) rešpektovať možné negatívne ovplyvnenie hlukom v danom území z existujúcich a navrhovaných stavieb (rekreačné a športové zariadenia) vypracovaním Hlukovej štúdie pre konkrétnu stavbu a lokalitu, v ktorej budú ozrejmene hlukové pomery v danom území a podľa výsledkov hodnotenia budú navrhnuté protihlukové opatrenia na navrhovaných stavbách tak, aby hlukové pomery v obytnom a rekreačnom prostredí boli v súlade s vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z.

h.) vytvoriť informačný systém v obci (príp. na internete, v novinách) s pútačmi s popisom zaujímavostí v obci napr. s architektonicko-historickými solitérmi charakterizujúcimi históriu a zvyklosti v obci, s výrobkami, ktoré ponúkajú firmy pôsobiace v obci, s osobnosťami, ktoré sa tu narodili alebo tu pôsobili, s vyznačením turisticko – náučných chodníkov, cyklistických, bežeckých trás prepájajúcich susedné k.ú. navzájom, fotodokumentáciu vodných tokov, okolitej prírody spolu s CHKO Horná Orava s množstvom biocentier, biokoridorov, interakčných prvkov, ktoré vytvárajú zaujímavý prírodný charakter celého k.ú. obce, napájadiel dobytka, výmokov, plôch vzácných poloprárodných a prírodných TTP, vodných zdrojov a prostie všetkých vecí, ktoré návštevníci ale i domáci obyvatelia obce vyhľadávajú

článok 4

ZÁSADY A REGULATÍVY PRE UMIESTNENIE VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO, TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA A CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA

1. V oblasti dopravy

a.) rešpektovať zákon č. 135/1961 o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, rešpektovať platné STN 736101, 736102, 736110, oprava č. 1 STN 736110/01

b.) dodržať podmienky Slovenskej správy ciest pre stavbu „Revitalizácia centra obce Rabča – námestie Gacel“

c.) venovať pozornosť možnosti odvodnenia cesty I/78 v miestach dopravných napojení a návrhu chodníkov

d.) v prípade rekonštrukcie resp. budovania nových inžinierskych sietí je potrebné ich situovať mimo cestné telesá ciest I/78, III/52014, III/52015 pričom na vybudovanie verejnej kanalizácie v štátnej ceste I/78 je vydané právoplatné stavebné povolenie

e.) prípadnú rekonštrukciu autobusových zastávok je potrebné riešiť v zmysle platných STN a EN s dobudovaním odstavňových pruhov nezasahujúcich do vozovky ciest

f.) vybudovať novú autobusovú zastávku na konci „Grúňa“ v lokalite RP77/Kráľovka II, vo výhľade po preložke cesty I/78 vedľa pravého brehu (v smere toku) Polhoranky vo východnej časti obytného územia „Za vodou“ a pre obytnú časť „Žabinec“

g.) hlukové zaťaženie z existujúcej cesty I/78 na obytnú zástavbu v jej bezprostrednej blízkosti je historicky dané a postupným nárastom dopravy bude ešte zvyšované, preto je na zvážení investorov či sú ochotní svoju potenciálnu výstavbu smerovať do tohto najbližšieho územia. Ak áno, tak voči správcovi cesty nebude možné uplatňovať požiadavku vykonania opatrení na stavbách (napr. výmena okien na okná s 3-tým zasklením a pod.), pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe

h.) pre odstránenie tohto problému vo výhľade riešiť preložku cesty I/78 v smere popri brehoch Polhoranky s rešpektovaním jej ochranného pásma, ktorá nebude ohrozovať životné prostredie obce a obyvateľov žijúcich v nej

ch.) všetky miestne komunikácie budovať ako ucelenú uličnú sieť komunikácií tak, aby nedochádzalo k ich prerušeniu v určitých častiach a boli z nich len slepé ulice, ale aby cesty mali význam pre spájanie jednotlivých miestnych komunikácií s čím najmenším počtom vyúsťujúcich križovatiek na cestu I/78, III/52014 a III/52015

i.) v prípade novej výstavby rodinných domov Správa ciest ŽSK nebude súhlasiť s priamym výjazdom zo súkromných pozemkov na cesty III/52014 a III/52015

j.) prípadné nové turistické resp. cyklistické trasy tiež situovať mimo cestné telesá ciest I/78, III/52014 a III/52015

k.) na existujúcich miestnych komunikáciách :

1. kde je rozpadnutý AB kryt riešiť rekonštrukciu

2. miestne komunikácie, poľnohospodárske, lesné cesty, ktoré sú spevnené štrkovým krytom je potrebné spevniť krytom s bezprašnou úpravou

3. vybudovať, zrekonštruovať a rozšíriť parkovacie miesta a kryty na parkovacích plochách predovšetkým v centre obce „Gacel“, pre revitalizované námestie v hornej časti obce Pri kostole a jeho okolí, pri existujúcom futbalovom ihrisku

4. ďalšie parkovanie osobných vozidiel v zastavanom území obce riešiť formou rozptýlených nízkapacitných parkovísk na vlastných plochách občianskej vybavenosti, vybavenosti rekreácie a CR ako aj spoločných parkovacích miesta pre obyvateľov a rekreatantov ubytovaných priamo v obci a verejných priestranstvách (presný počet bude upresnený pri riešení územných plánov zón, projektov pre stavebné povolenie s rešpektovaním platných STN, parkovacie plochy na teréne musia byť riešené s výsadbou vysokej zelene, so zastúpením vysokej zelene min. 25% k počtu parkovacích miest, min. 4% parkovacích miest riešiť pre imobilných občanov)

5. ak vzniknú podnikateľské subjekty s väčšími areálmi, tí si budú musieť zabezpečiť parkovanie a odstavovanie osobných a nákladných áut na vlastnom pozemku

6. vypracovať projekt vodorovného a zvislého dopravného značenia v obci a podľa neho zrekonštruovať, doplniť a zmeniť dopravné značenie s cieľom zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky, informovanosti návštevníkov obce a vytvárania obytných ulíc v zástavbe IBV, prípadné odstránenie bodových a smerových závad na existujúcom komunikačnom systéme spolu so stavebnými úpravami v súčinnosti s úpravou a zmenou dopravného značenia pre zvýšenie plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky

l.) ďalšie stupne projektovej dokumentácie je potrebné spracovať v zmysle STN, EN a predložiť správcovi ciest na pripomienkovanie

2. V oblasti vodného hospodárstva

a.) vytvoriť predpoklady na zabezpečenie bezproblémového zásobovania jestvujúcich a nových rozvojových lokalít kvalitnou pitnou vodou z rekonštruovaného vodojemu umiestneného na severovýchod od HD Farské, tento akumulčný vodojem bude slúžiť okrem zásobovania pitnou vodou aj na požiarne účely

b.) na požiarne účely by bolo vhodné, keďže bývanie v rodinných domoch je v celej obce rozťahané, do budúcnosti vybudovať nádrže na zadržiavanie vody na vodných tokoch, prípadne v ich blízkosti s príjazdovými komunikáciami k nim a tie by slúžili tiež na požiarne účely alebo v lete aj na rekreačné účely či už pre dolnú časť obce, centrum obce „Gacel“, hornú časť obce a časť „Grúň“

c.) pre pokrytie potreby vody pri rozvoji obce je potrebné zabezpečiť pozorovanie a následne záchyt ďalších zdrojov pitnej vody, doteraz sú známe nasledovné pramene v časti obce zvanej - Pavlakovka, Morčinkovka, Mihaľakova a v časti územia „Za vodou“ Zimná voda

d.) rekonštruovať rozvodnú vodovodnú sieť v priamo v z.ú. obce a rekonštruovať aj druhý vodojem umiestnený v blízkosti HD Širava, ktorý momentálne nie je spustený do prevádzky, ale do budúcnosti s ním treba počítať ako s rezervou pri zásobovaní vodou pre obyvateľov obce

e.) z dôvodu znižovania kapacity vodného zdroja „Palkoč“ je potrebné uvažovať s prívodom vody z Oravského skupinového vodovodu pre aglomeráciu Rabča – Oravská Polhora - Sihelné

f.) v zmysle veľkého projektu Zásobovanie vodou a kanalizácie oravského regiónu, Etapa 2 (Aqua Procon s.r.o., projektová a inžinierska organizácia, Brno, 08/2004, 01/2009) vybudovať už spracovanú koncepciu splaškovej kanalizácie s napojením celej obce na hlavný kanalizačný zberač s vyústením do ČOV Námestovo, všetky možné križovania s vodnými tokmi je potrebné realizovať v zmysle platnej technickej normy STN 736822 Križovania a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi

g.) pri výstavbe kanalizačného zberača zo Sihelného do Rabče zo Sihelného do Rabče uvažovať s prepojením vodovodov Sihelné a Rabča

h.) odvádzanie splaškových a dažďových vôd riešiť samostatne

ch.) trasovanie rozvážacích radov verejného vodovodu a verejnej kanalizácie viesť predovšetkým mimo súkromné pozemky z dôvodu bezproblémového prístupu v prípade havárie, porúch, následných opráv na trasách, tak isto je potrebné ich viesť mimo cestné telesá (na vybudovanie verejnej kanalizácie v štátnej ceste I/78 je vydané právoplatné stavebné povolenie)

i.) zároveň zachovávať koridory manipulačného priestoru, ktoré sú aj ochrannými pásmami, pre zásobovacie rady vedené z vodojemov do z.ú. obce, hlavný kanalizačný zberač vedený popri Polhoranke a už aj pre tie smery, kde je plánovaný ich rozvoj

j.) s odberom pitnej vody z vodojemu v Rabči pre susednú obec Oravská Polhora počítať do doby vybudovania prívodu vody z Hlasnej rieky, nakoľko vodné zdroje Sihelné- Pilsko nemajú dostatočnú kapacitu

k.) jestvujúci systém odvádzania vôd z povrchového odtoku rigolmi (otvorenými, prekrytými) pozdĺž miestnych komunikácií zachovať a ak nie je, tak ho riešiť spolu s rozšírením pre nové rozvojové lokality alternatívne vybudovať dažďovú kanalizáciu s vyústením do recipientu

l.) dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia) akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať resp. kontrolovane vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky

m.) pri riešení regulovaných plôchje potrebné venovať pozornosť tlakovým pomerom vo vodovodnej sieti a kvôli bezpečnému rozvodu pitnej vody do každej časti z.ú. obce je potrebné trasy vzájomne zokruhovávať, pri riešení kanalizačných trás budú jednotlivé stoky gravitovať na najnižšie položené miesto so zaústením do hlavného kanalizačného zberača a tam kde to neprichádza do úvahy je technickou možnosťou budovanie prečerpacích staníc s výtlačným potrubím, v zmysle veľkého projektu pomenovaného v bode f.) sú v k.ú.obce Rabča navrhované dve ČS a to ČS 01_Rabča (pri OV Lesbora a zberné suroviny niekdajšie po ľavej strane terajšej cesty I/78) a ČS 02_Rabča (po pravom brehu Polhoranky na začiatku územia zvaného „Za vodou“)

n.) pri realizácii výstavby na regulovaných plochách v blízkosti významného toku Polhoranka a Solného potoka je potrebné dodržiavať jeho ochranné pásmo 6,0 m obojstranne od brehovej čiary, pri ostatných vodných tokoch 4,0 m ako ochranu funkčnosti hydrických biokoridorov, na území pobrežných pozemkov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacim vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí

o.) zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity

p.) rešpektovať ochranné pásma verejného vodovodu a verejnej kanalizácie, vodných zdrojov v zmysle zákona 442/2002 Z.z. z 19.6.2002, prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 736822

r.) všetky rozvojové aktivity následne po schválení ÚPN-O riešené v podrobnejšej projektovej dokumentácii musia byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, kde podľa § 20 ods. 6 podľa tohto zákona je v inundačnom (záplavovom) území okrem iného zakázané umiestňovať bytové budovy, zohľadňovať stanoviská orgánov štátnej správy

s.) protipovodňové opatrenia, úpravy vodných tokov ako i výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi vždy odsúhlasiť so správcom vodných tokov

3. V oblasti elektrickej energie

a.) rešpektovať trasu vzdušného vedenia VN22kV s ochranným pásmom (linka č. 1303) prechádzajúcu naprieč k.ú. obce zo smeru S – JV (pravá strana cesty I/78) a jej odbočky do Rabčíc a Sihelného, ktorá je zároveň aj potenciálnou bariérou pre nové rozvojové plochy

b.) v prípade prekládky energetických zariadení je potrebné zohľadniť riešenie v zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. § 38 „Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia“, v ktorom sa uvádza :

1. náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastníkom elektroenergetického rozvodného zariadenia a ten kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak, vlastníctvo elektroenergetického rozvodného zariadenia sa preložkou nemení

2. preložkou elektroenergetického rozvodného zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmena jeho trasy

3. SSE-D, a.s. ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj jej realizátora, toto schválenie musí byť vykonané minimálne 60 dní pred plánovaným termínom preložky, v prípade, že k tomuto schváleniu nedôjde SSE-D a.s. nesúhlasí s realizáciou preložky energetického zariadenia

c.) z existujúcich trafostaníc je potrebné rekonštruovať 10 a to v návrhu TS1, TS2, TS3, TS4, TS5, TS11, TS12, TS14, TS16, TS17 vo výhlade ešte 5, ktoré budú vybudované v rámci návrhu a následne vo výhlade bude potrebné počítať s navýšením ich výkonov TS 19, TS22, TS30, TS31, TS33

d.) vo všetkých lokalitách určených pre stavebné zámery doplniť osadenie nových trafostaníc počte 25 od označenia TS18 až TS42, vo výhlade ešte pribudne 6 od označenia TS 43 až TS48 s kapacitou podľa požadovaného výkonu

e.) nové trafostanice riešiť ako kioskové do 630kVA prípadne kompaktné s výkonom do 250 kVA, umiestnenie trafostaníc v jednotlivých lokalitách požadujeme riešiť podľa požadovaného výkonu tak, aby jednotlivé výbežky NN vedení neprekračovali 350 m a boli umiestnené pri najväčšom požadovanom odbere v lokalite

f.) úpravu existujúcich trafostaníc riešiť konštrukčne do 630kVA v zmysle platných STN a zákona č. 656/2004 Z.z. §38

g.) nové TS by nemali byť zdrojom nadmerného hluku voči okolitej zástavbe v zmysle nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami v znení neskorších predpisov, pričom je dôležité koordinovať trasy elektrických sietí s trasami ostatných inžinierskych sietí

h.) trasy VN a NN vedenia riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie, pri výstavbe iných zemných inžinierskych sietí dodržať ochranné pásmo od zemného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2000 Z.z. § 36, manipulačný priestor od podporných bodov 1m a neporušenie ich stability, elektromerové rozvádzače plánovanej výstavby riešiť na verejne prístupnom mieste napr. v oplatení

ch.) poznať trasy jednotlivých podzemných a nadzemných inžinierskych sietí pretože pri ich oprave, údržbe môže dôjsť k poškodeniu susediacej trasy vedenia

i.) výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy

i.) pri vypracovávaní ďalších PD použiť prvky podľa Katalógu prvkov a funkčných celkov platných v SSE, a.s. v čase projektovania, pričom všetky tieto PD budú riešené oprávnenými projektantmi s rešpektovaním odborných vyjadrení zainteresovaných orgánov a organizácií

4. V oblasti zásobovania plynom

a.) vzhľadom na časový rozvojový plán do obdobia roku 2027 a postupný rozsah nových stavebných investícií v k.ú. obce predpokladáme po intenzívnej plynifikácii okresu Námestovo pokračovanie VTL plynovodu cez k.ú. obce Rabča do novej regulačnej stanice v lokalite RP17/RS Rabča a následnými STL plynovodmi vedenými z.ú.

b.) pokračovať zo spomenutej spoločnej regulačnej stanice s STL plynovodmi do susedných obcí ako sú Rabčice, Oravská Polhora, Sihelné

c.) v nasledujúcich stupňoch spracovania formou podrobnejších projektových dokumentácií previesť podrobnejší hydraulický výpočet nových parametrov dimenzií potrubia so zvýšeným odberom zemného plynu s nadväznosťou na existujúci stav v obci a po technickej stránke odsúhlasiť s dodávateľom zemného plynu

d.) v súčasnosti obec nie je plynifikovaná ale v návrhu pre realizáciu plynovodov ale i ostatných iných zdrojov (prevažne pevné palivá čiastočne elektrická energia) by bolo vhodné urobiť pre obec energetickú koncepciu, ktorá by určila perspektívne zásobovanie teplom (napr.: „ekologicky čisté“ – využívanie alternatívnych zdrojov energií – vodná, veterná, slnečná energia, biomasa a pod.), ktoré by bolo pre väčšinu obyvateľov obce cenovo a prevádzkovo výhodné

e.) pri realizovaní plynových rozvodov a ostatných plynárenských zariadení dodržiavať všetky ochranné a bezpečnostné pásma v zmysle platnej legislatívy a každý návrh na rozširovanie miestnych plynovodov resp. zmeny v odberových množstvách zemného plynu je potrebné odsúhlasiť na SPP – distribúcia a.s., RC Žilina

5. V oblasti telekomunikácií

a.) pred zemnými prácami je potrebné vytyčenie podzemných telekomunikačných sietí

b.) nové vedenia telekomunikačnej siete riešiť káblovým vedením uloženým v zemi (metalická alebo optická sieť) s dodržaním ich ochranných pásiem v zmysle príslušnej platnej STN a súvisiacich predpisov

c.) pri škodlivom rušení, ktoré bráni prevádzke zariadenia v súlade s jeho určením, je užívateľ povinný bezodkladne urobiť účinné ochranné opatrenia alebo ukončiť prevádzkovanie zariadenia (za rušenie sa považuje aj znemožnenie prevádzky spôsobené elektromagnetickým tienením alebo odrazmi elektromagnetických vln od stavieb, ktoré boli zhotovené po uvedení vedenia do prevádzky)

d.) k existencii podzemných alebo nadzemných vedení telekomunikačných sietí je potrebné požiadať Slovak telekom a.s., Bratislava o vyjadrenie

e.) pri riešení nasledujúcich stupňov spracovania projektovej dokumentácie bude potrebné spracovať návrh telekomunikačnej infraštruktúry z dôvodu zapracovania trás telekomunikačných vedení do PD, pričom po upresnení požadovaných podkladov a ich zapracovaní Slovak Telecom a.s. spracuje na základe písomnej požiadavky na zabezpečenie telekomunikačnej infraštruktúry realizačnú PD na telekomunikačné pripojenie a následnú realizáciu

f.) v ochrannom pásme telekomunikačných zariadení neumiestňovať stavby a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenia alebo vedenia telekomunikačnej siete alebo ich plynulú a bezpečnú prevádzku

6. V oblasti zariadení civilnej ochrany obyvateľstva

a.) stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany – ochranné stavby riešiť a zabezpečovať v zmysle zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany

b.) v stavbách s väčším sústredením osôb riešiť a zabezpečovať ukrytie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a ukrytie obyvateľstva v ochranných stavbách – v úkrytoch rozdielne podľa kategorizácie územia Slovenskej republiky a pre obdobie vojny a vojnového stavu v súlade s § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.

článok 5

ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTŮVÁRANIA A UDRŽÍAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENE**1. V oblasti kultúrohistorických hodnôt**

V jednotlivých etapách realizácie Územného plánu obce Rabča (teda po jeho schválení s akceptovaním stanovených zásad a regulatívov pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt) je potrebné dodržiavať podmienky stanovené zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a to predovšetkým :

a.) rešpektovať hodnotné objekty kultúrneho a historického dedičstva zapísané v ÚZPF, ktorým je Kostol Navštívenia Panny Márie (evid.č. 249/0) postavený v roku 1768 a Sochu na stĺpe sv. Jána Nepomuckého stojacu pred ním z roku 1821(evid.č. 2667/1 stĺp, 2667/2 socha)

b.) na existujúcu zástavbu postupne nadväzovať novú rozširovanú vo svojej architektonicko-výrazovej skladbe vo vzťahu na krajinárske a ekologické danosti a skutočnosťou, že v hornej časti obce pri lokalitách RP46/Pri Kostole II, RP45/Zeleň pri kostole sú už spomenuté 2 národné kultúrne pamiatky a návrh ich musí v plnej miere rešpektovať

c.) na uvedené 2 NKP aj keď nemajú právoplatne vyhlásené a právne účinné ochranné pásmo je potrebné dodržiavať ochranu vyplývajúcu z pamiatkového zákona č. 49/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov dotýkajúcu sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany vyplývajúcej z povinnosti trvalého udržiavania vhodného prostredia kultúrnej pamiatky, podľa § 27 pamiatkového zákona umožňujúceho využívanie a prezentáciu nehnuteľnej NKP spôsobom, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote

d.) zohľadniť všeobecnú podmienku pamiatkovej ochrany a tou je individuálny prístup ku každému objektu NKP a jej prostrediu s cieľom zachovania jej špecifických hodnôt, jedinečnosti ako aj hodnôt prostredia, do ktorého je pamiatka situovaná

e.) s ohľadom na to, že v riešenom území obce sa doteraz nerobil systematický archeologický prieskum je predpoklad, že na jeho plochách sa môžu nachádzať doteraz neznáme archeologické náleziská, preto je potrebné pri uplatňovaní tejto ÚPD – pri územných a stavebných konaniach stavieb vyžadovať stanovisko KPÚ Žilina, kde v oprávnených prípadoch bude stanovená požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu

f.) pre získanie podrobnejších informácií ohľadom archeologického výskumu kontaktovať Archeologický ústav SAV Nitra, ktorý v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk vedie presnú evidenciu a topografické údaje o neobjavených archeologických náleziskách

g.) podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona a § 127 stavebného zákona v prípade zistenia resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca, osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález KPÚ v Žiline, nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky KPÚ v ZA alebo ním poverenou osobou

h.) do obhliadky uvedeným KPÚ v ZA je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s KPÚ v ZA, archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu

ch.) vo väzbe na § 14 ods. 4 pamiatkového zákona v spolupráci s obcou iniciovať vytvorenie Evidencie pamätihodností obce Rabča, kde môžu byť vytipované a zaradené hodnotné nehnuteľné veci a kombinované diela prírody a človeka, ktoré sa v obci vyskytujú alebo s ňou súvisia a nie sú vyhlásené za NKP, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu a stanú sa súčasťou VZN obce (sú spomenuté v predchádzajúcich častiach tejto kapitoly 2.5.3 - jedná sa o 13 prístenných krížov a 2 kaplnky)

i.) dodržiavať spoluprácu obce s orgánmi štátnej správy, ktoré vykonávajú správu pri záchrane, obnove a využívaní kultúrnych pamiatok a pamiatkového územia (Krajský pamiatkový úrad v Žiline pracovisko Ružomberok ako prvostupňový orgán ochrany pamiatkového fondu)

2. V oblasti ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene

a.) rešpektovať v priestorovom usporiadaní základnú kostru územného systému ekologickej stability tvorenú územím CHKO Horná Orava, CHVÚ Horná Orava, ktoré sú zároveň súčasťou jadrového územia európskeho významu, terestrický biokoridor nadregionálneho 7/13 (7/8-Brestovka-7/4 Poprovka), všetky biocentrá, biokoridory regionálneho, miestneho významu, interakčné prvky a genofondové plochy s dodržiavaním

podmienok ochrany prírody a vytvoriť vhodné podmienky na zachovanie genofondu a biodiverzity aj v ostatnom území

b.) na 4 genofondových plochách (Žabinec, Alúvium Polhoranky II –Kormanovci, Pod Hájkou, Nad Bormi) je okrem už spomenutých vecí zakázané ich odvodňovanie, zalesňovanie a budovanie stavieb

c.) dodržiavať podmienky ochrany prírody v území podľa stupňa územnej ochrany, v z.ú. obce s rozšírením do strán až k hranici CHKO Horná Orava platí 1. stupeň (ostatné územie), priamo v CHKO Horná Orava a v CHVÚ Horná Orava platí 2. stupeň úzermene ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z., pričom v CHVÚ Horná Orava je potrebné dodržiavať zákazy podľa § 2 Vyhlášky MŽP SR č. 173/2005 Z.z.

d.) vytvoriť vhodné podmienky na zachovanie genofondu a biodiverzity vo voľnej krajine záujmového územia, zachovať prirodzený typ vodných tokov s charakterom biokoridorov

e.) pre ochranu zastavaného územia a všetkých navrhovaných i výhľadových plôch pre určených pre rozvoj bývania, rekreácie, športu spolu s cestovným ruchom, výroby riešiť protipovodňovú ochranu, prípadnú úpravu koryt vodných tokov či už Polhoranky, Bystrej, Soľného potoka, Hájk, Martinkovho potoka a ostatných potokov v k.ú. obce riešiť po vzájomnej spolupráci so správcami tokov, prípadný návrh nevyhnutnej protipovodňovej ochrany riešiť spôsobom bez podstatných zásahov do prirodzeného charakteru a prietokových pomerov tokov a významných biotopov v ich blízkosti

f.) mimo zastavaného územia bez ohľadu na stupeň ochrany územia vylúčiť výstavbu v alúviu prírodných vodných tokov, v celom k.ú. zabezpečiť min. 6,0 m ochranné pásmo po oboch stranách vodohospodársky významného toku Polhoranka, Soľného potoka, pre ostatné toky zabezpečiť min. 4,0 m vo forme brehových porastov s rezervou pre doplnenie vegetácie a posilnenie funkcie prvkov ÚSES (požiadavka je teda relevantná v prípade všetkých prírodných tokov a potenciálnej bytovej aj rekreačnej výstavby v ich blízkosti mimo zastavaného územia z dôvodu potreby zachovania dostatočnej šírky biokoridoru a možnosti doplnenia brehových porastov z autochtónnych druhov drevín, ale aj z dôvodu vylúčenia prípadných dodatočných požiadaviek na úpravy tokov a realizácie opatrení na ochranu stavieb pred povodňami, čo je podľa požiadaviek na úpravy tokov a realizácie opatrení na ochranu stavieb pred povodňami)

g.) pre rozvojové zámery v blízkosti vodných tokov je potrebné v nasledujúcich stupňoch spracovania projektovej dokumentácie doložiť hydrotechnické posúdenie kapacitných možností koryt vodných tokov na prevedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody

h.) v následných projektoch stavieb situovaných v lokalitách, ktoré sú umiestňované na podmáčaných plochách v návrhu RP53/Nad bormi I, RP85/Za vodou II, RP92/Nad Žabincom I, vo výhlade RP123/Nad bormi II, RP127/Nad bormi III, RP128/Rozvoja III navrhujeme osádzať úroveň suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov

ch.) vylúčiť perspektívne akékoľvek optické znečistenie umiestnením dominant v krajine ako sú bilbordy, reklamné zariadenia, veterné elektrárne, telekomunikačné stavby, akékoľvek zariadenia a stavby prevyšujúce výškovú hladinu zástavby obce, aby nebola narušená krajinársky hodnotná scenéria a výhľady

i.) stavby povoľovať iba s architektonickými prvkami typickými pre dané prostredie, uprednostňovať regionálne danosti, vylúčiť výškové stavby a narušiť tak krajinnú scéniu CHKO Horná Orava

j.) dodržiavať pri lesníckom využívaní plôch predpisy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov

k.) pri návrhu trás a značení turisticko – rekreačných chodníkov (prepojenie k.ú. obce Rabča s k.ú. susedných obcí podmieniť spoluprácu so Správou ŠOP CHKO Horná Orava z dôvodu prispôbenia požiadavkám územnej ochrany

l.) perspektívne uvažovať o možnosti založiť miestne vetrolamy a vsakovacie vegetačné pásy na určitých miestach ako prevenciu pred prívalovými zrážkami

m.) terestrické biokoridory zabezpečiť len prírodnými prvkami – vegetáciou a konfiguráciou terénu

n.) presadzovať šetrnejší spôsob hospodárenia na lesnej pôde ako výberkový spôsob a podrastovú formu hospodárenia, obmedziť výrub nelesnej drevinovej vegetácie na navrhovaných plochách prvkov ÚSES, eliminovať v maximálnej miere holorubný spôsob ťažby

o.) vylúčiť vypaľovanie lúčnych a pasienkových spoločenstiev

p.) obmedziť používanie agrochemikálií najmä v kontakte s prvkami ÚSES

r.) dodržiavať pri poľnohospodárskom využívaní plôch predpisy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy, s cieľom zabezpečiť optimálnu ekologickú stabilitu územia

s.) uprednostniť na pôdach s nižšou produktivitou optimálne využívanie plôch druhmi kultúr podľa BPEJ

t.) vylúčiť melioračné zásahy na vlhkých a mokrych biotopoch

článok 6

ZÁSADY A REGULATÍVY PRE STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**1. V oblasti ochrany vôd, ovzdušia a pôdy**

a.) pre umocnenie ekostabilizačných kvalít biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov v území podporovať a vytvárať podmienky pre lesné biocenózy, krovinnú vegetáciu a TTP s extenzívnym využívaním, zachovať a rekonštruovať najvzácnejšie fragmenty horských lúk s ich pôvodnou biodiverzitou, akceptovať prvky ÚSES ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia

b.) intenzívnejšie využiť ešte ostávajúce voľné plochy v zastavanom území obce pričom nevyčleňovať plochy pre stavby, ktoré by mohli neprimeraným hlukom, zápachom, resp. prachom obťažovať obyvateľov obce priamo v obytnom území

c.) zaviesť v celej obci úplný separovaný zber odpadov (aj v areáloch cintorína), pokračovať v realizovaní zberného dvora odpadu vedľa vjazdu do HD Širava v lokalite RP24/Zberný dvor odpadu, zamedziť a sústavne odstraňovať drobné nelegálne skládky odpadov vytvárané občanmi s cieľom zabezpečiť ochranu kvality podzemných vôd a estetizáciu prostredia

d.) chrániť existujúce genofondové plochy v časti obce „Žabinec“, „Alúvium Polhoranky II“, „Pod Hájkou“ (západná časť k.ú.) a aj novú GP Nad bormi, vylúčiť zmenu vodného režimu, zabezpečiť na nich resp. v ich blízkosti znížené používanie, prípadne vylúčenie používania pesticídov a hnojív a rekultivačných prác, je neprípustné dané lokality odvodňovať, zalesňovať a budovať na nich stavby

e.) protipovodňovú ochranu obce riešiť v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. a vzájomnou spoluprácou so správcami vodných tokov a orgánmi štátnej správy

f.) starostlivosť o lesné ekosystémy vykonávať prostredníctvom jemnejších foriem hospodárskych spôsobov s maximálnym využitím prirodzeného zmladenia a sadbového materiálu miestnej proveniencie, znížiť pri obnove lesa zastúpenie smreka a vylúčiť veľkoplošné holuby

g.) na lesnej pôde alebo vo vzdialenosti do 50 m od hranice lesného pozemku neumiestňovať nijaké aktivity v zmysle zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení noviel a súvisiacich predpisov

h.) rešpektovať podmienky ochrany prírody z návrhových listov R-ÚSES, území NATURA 2000, programu starostlivosti o Chránenú krajinnú oblasť Horná Orava a ďalších podmienok vyplývajúcich z jednotlivých stupňov ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vykonávacích vyhlášok

ch.) keďže obec nie je plynoifikovaná ale s plynoifikáciou sa do budúcnosti uvažuje prichádza do úvahy možnosť využitia i iných zdrojov energie (okrem vykurovania pevnými palivami a elektrickou energiou) samozrejme so zohľadnením energetickej koncepcie pre obec, ktorá by určila perspektívne zásobovanie teplom (napr.: „ekologicky čisté“ – využívanie alternatívnych zdrojov energií – vodná, veterná, slnečná energia, biomas a pod.), ktoré by bolo pre väčšinu obyvateľov obce cenovo a prevádzkovo výhodné

i.) pokračovať vo výstavbe verejnej kanalizácie celej obce ako jedno z hlavných preventívnych opatrení na zabránenie ďalšiemu šíreniu prenosných ochorení (výskyt hepatitídy A) a zlepšenie stavu všetkých zložiek životného prostredia

j.) podporovať estetizáciu celej obce hlavne udržiavaním čistoty a poriadku, poskytovaním kvalitných služieb, revitalizovať verejné priestory (pokračovať v centre obce „Gacel“ aj spolu s úpravou centrálného parku, v hornej časti obce v lokalite okolo kostola s rozšírením cintorína a údržbou starého cintorína, uvažovať aj o vytvorení menšieho centra na dolnom konci obce) s následným vytvorením upravenej parkovej zelene s prvkami drobnej architektúry (mobiliár, osvetlenie, spevnené plochy, malé ihriská pre deti a mládež a pod.), úpravu hlavnej cestnej komunikácie I/78 ale aj ostatných komunikácií s novými chodníkmi, s novým osvetlením, sprievodnou zeleňou, odpadkovými košmi

k.) upozorniť na veľmi nevhodný trend v spoločnosti a to optické znečistenie novými dominantami v krajine ako sú nadrozmerné reklamné pútače, bilbordy atď., ktoré majú komerčný charakter a v krajine s vysokým prírodným potenciálom a krajinárskou hodnotou sú absolútne nevhodné

l.) nielen na ceste I/78 ale aj na ostatných komunikáciách znížiť prašnosť, hlučnosť, vibrácie a plyné exhaláty, ktoré sa potom aj prenášajú na verejné priestranstvá, zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, najmä bezpečnosť chodcov pred kolíziami a motorovými vozidlami, zlepšiť údržbu, dopravné značenie, signalizáciu a osvetlenie komunikácií a verejných priestranstiev, rešpektovať výhľadový koridor pre preložku cesty I/78 popri brehoch Polhoranky

m.) zabezpečiť monitoring vybraných ukazovateľov kvality životného prostredia a vplyvov na zdravie obyvateľov v návrhovom období ÚPN-O, predovšetkým hlučného a imisného zaťaženia s dôrazom na dodržanie príslušných normou stanovených limitov v kritických situáciách

n.) z hľadiska uplatnenia v krajinej scenérii citlivo pristupovať k začleneniu významných stavieb do existujúcej štruktúry zástavby

o.) minimalizovať hmotovou štruktúrou a výškovou gradáciou navrhutej zástavby bariérový efekt pre exponované priehľady na prírodné dominanty obce

2. V oblasti odpadového hospodárstva

a.) postupne odstraňovať divoké skládky vytvárané občanmi, ktoré sú roztrúsené na rôznych miestach katastrálneho územia (zväčša okolo Polhoranky, v blízkosti vjazdu do HD Širava – tie hlavné sú zakreslené vo výkresoch grafickej časti na 7. miestach) nakoľko tieto skládky sú zdrojom nebezpečných látok – sú zdrojmi infekcií, prenášačov pôvodcov ochorení, zápachu a v neposlednom rade esteticky narušujú krajinu

b.) predchádzať vzniku odpadu či už obecnou osvetou, odovzdávaním odpadu do zberných surovín, ktorým sa znížilo za posledné roky množstvo odpadov v obci, pokračovať v zbere separovaného odpadu

c.) separovaný zber zaviesť úplne v celej obci i na cintoríne, na hospodárskych dvoroch

d.) množstvo odpadov rastlinného pôvodu sa môže premeniť na kompost, ktorým sa spätne sa vylepšuje úrodnosť pôdy a minimalizuje sa alebo úplne obmedzuje používanie priemyselných hnojív, ktoré sú často zdrojom znečisťovania podzemných aj povrchových vôd

e.) vytvárať podmienky pre zhodnocovanie odpadov (separovaný zber papiera, textílií, skla, umelohmotných fliaš a obalov, veľkoobjemových odpadov, vyradenej bielej techniky a pod.) a pokračovať v realizácii v lokalite RP24/Zberný dvor odpadu

f.) ako poslednú možnosť brať do úvahy ich bezpečné uskladnenie na riadených skládkach, ktoré musia spĺňať požiadavky na ochranu životného prostredia, prípadne ich využitie v spaľovniach na získanie energie

g.) zvýšiť čistenie odpadových vôd realizovaním kanalizačných trás v celej obci, ktoré sú napojené na hlavný kanalizačný zberač smerujúcu do ČOV Námestovo

h.) všetky otázky budú riešené vo „VZN o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Rabča spracovaného v súlade s legislatívou o odpadoch

článok 7

VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

1. Súčasne zastavané územie

V súčasnosti je zastavané územie obce Rabča legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce, ktorá zodpovedá stavu k 01.01.1990 (stav evidovaný na počítačových mapách z Katastra nehnuteľností GKÚ v Bratislave). Predstavuje plochu o výmere len 180,1544 ha (7,16%) z celkovej plochy katastrálneho územia.

Celé z.ú. prechádza naprieč k.ú. od hranice JV až po severnú popri ceste I/78 Oravská Polhora - Námestovo v dĺžke cca 6 km pričom v hornej časti obce v lokalite „Pri kostole“ vedie na západ popri ceste III/52015 Rabča –Sihelné o dĺžke cca 500 m. V tejto časti obce zvanej „Grúň“ má dĺžku cca 1,5 km. Z toho vyplýva, že z.ú. je úzke a pomerne dlhé (spolu od konca „Grúňa“ po začiatok Rabče je to cca 8 km) a tým pádom aj dochádzkové vzdialenosti pre obyvateľov obce k centru občianskej, športovej vybavenosti sú veľké. Samostatné obytné časti zvané „Za vodou“, „Žabinec“ a „Pri Kormanovi“ umiestnené po pravej strane Polhoranky (v smere toku) v dolnej časti k.ú. nepatria do zastavaného územia obce.

2. Navrhované územie na zástavbu

Navrhovaná zmena hraníc zastavaného územia I. ETAPA podľa ÚPN-O Rabča je spracovaná v súlade s celkovým urbanistickým riešením, vyznačená v grafickej časti na plochách, ktoré sa v hraniciach súčasne zastavaného územia nenachádzajú. Plochy určené pre výhľad - II. ETAPA sú riešené samostatne a takisto sú zakreslené v grafickej časti. Územie „Pod Magurou“ resp. „Za vodou“ je zaradené do nového z.ú., pričom existujúce územia určené na bývanie v častiach „Žabinec“ a „Pri Kormanovi“ nie sú.

obec Rabča	súčasný stav	%	návrh (I. Etapa)	%	výhľad (II. Etapa)	%
zastavané územie	180,1544 ha	7,16	340,1274 ha	13,52	384,8928 ha	15,30
ostatné územie	2335,5825 ha	92,84	2175,6095 ha	86,48	2130,8441 ha	84,70

článok 8

VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBNÝCH PREDPISOV

1. Vymedzenie ochranných pásiem

- cesta I. triedy č. 78 Oravský Podzámok – Oravská Polhora má ochranné pásmo obojstranne 50 m od osi vozovky v jej extravilánovom prieťahu

- cesty III. triedy č. 52014 Rabča - Rabčice a č. 52015 Rabča - Sihelné majú ochranné pásmo 20 m od osi vozovky na každú stranu v jej extravilánovom prieťahu

- pri realizácii stavebných objektov a inžinierskych sietí (dôjde ku súbehu resp. križovaniu s existujúcimi sieťami) je potrebné dodržiavať minimálne odstupové vzdialenosti medzi týmito objektmi, ktoré sú dané príslušnou slovenskou technickou normou STN 73 6005 a ostatnými súvisiacimi normami, zákonmi pre energetiku, pre elektronické komunikácie, pre verejný vodovod, pre verejnú kanalizáciu a vyjadreniami správcov sietí, pri líniových prvkoch je ich ochranné pásmo závislé od druhu, veľkosti a intenzity prenosu

Druh podzemného i nadzemného vedenia inžinierskych sietí	Ochranné pásmo
Elektrické nadzemné vedenia do 35 kV	10,0 m na obidve strany od krajného vodiča bez izolácie, v súvislých lesných priesekoch 7,0 m 4,0 m na obidve strany od krajného vodiča s izoláciou, v súvislých lesných priesekoch 2,0 m
Stožiarová trafostanica 22/0,4 kV	10,0 m kolmo od jej konštrukcie
Kiosková trafostanica	vymedzené oplotením alebo jej obostananou hranicou, pričom musí byť zabezpečený prístup k nej na výmenu technologických zariadení
Elektronické komunikačné siete	1,5 m na obidve strany od osi trasy 2,0 m do hĺbky od úrovne zeme
Diaľkový telekomunikačný kábel	1,5 m na obidve strany od osi trasy
VTL plynovod do DN 200, od 0,4 MPa do PN 4 MPa	4,0 m od osi plynovodu na každú stranu
Regulačná stanica VTL/STL	8,0 m od hranice pôdorysu technologickej časti
STL plynovod v z.ú. obce, do PN 0,4 Mpa	1,0 m od osi plynovodu na každú stranu
STL plynovod vo voľnom teréne do 0,4 MPa	4,0 m od osi plynovodu na každú stranu
Verejný vodovod, verejná kanalizácia do DN 500 mm	1,5 m od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obe strany
Bezpečnostné pásmo plynovodov	
VTL plynovod do DN 200, od 0,4 MPa do PN 4 MPa	20,0 m od osi plynovodu na každú stranu
Regulačná stanica VTL/STL	50,0 m od hranice jej pôdorysu
STL plynovod v z.ú. obce, do PN 0,4 Mpa	určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete
STL plynovod vo voľnom teréne, do 0,4 MPa	10,0 m od osi plynovodu na každú stranu

- cintorín má ochranné pásmo 50 m od oplotenia, pričom toto ochranné pásmo platí pre stavby bez verejného vodovodu

- vodohospodársky významný tok Polhoranka a Soľný potok má stanovené ochranné pásmo v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách obojstranne min. 6,0 m od brehovej čiary a ostatné drobné vodné toky min. 4,0 m obojstranne od brehovej čiary

- ochranné pásmo hospodárskeho dvora Šírava, ktoré patrí Poľnohospodárskemu družstvu Magura Rabča, kde je sústredený chov živočíšnej výroby bolo vymedzené na 200 m

- poľné hnojisko má ochranné pásmo 100 m

- ochranné pásma lesa, ktoré tvoria pozemky vo vzdialenosti 50 m od lesného pozemku

- vodný zdroj Palkoč s prameňmi 1,2,3 a zariadenia patriace obci majú stanovený návrh ochranného pásma I. a II. stupňa (OP zatiaľ nebolo vyhlásené príslušným správnym úradom). Vodojemy majú ochranné pásmo stanovené parcelou, na ktorej sú postavené (VDJ 2x400 m³ – parc. č. 415/3, rozmer cca 50 x 35 m, VDJ 2x150 m³ – parc. č. 5700/2, rozmer cca 35 x 25 m). V okolí prameňov a miest odberu (aj keď sú v k.ú. Oravská Polhora) sa jedná o prvý stupeň, zriadený na zabezpečenia ochrany miesta vodného zdroja pred jeho negatívnym ovplyvnením alebo ohrozením, ako aj na ochranu vody v záchytnom zariadení pred znečistením. Pre ochranu výdatnosti, akosti a zdravotnej nezávadnosti sa zriaďuje druhý stupeň. Je určené predovšetkým na ochranu pred znečistením mikrobiálnym, toxickými látkami, látkami ovplyvňujúcimi senzorické vlastnosti vôd.

Keďže sa tieto pramene nachádzajú v extrémnych horských podmienkach (parcela č. 21215/1) a existujúce oplotenie je sústavne ohrozované a poškodzované, bol **návrh ochranného pásma I. stupňa** vymedzený bez oplotenia a je nasledovný :

- Palkoč č. 1.....v rozsahu 40x70 m.....spolu = 2800 m²
- Palkoč č. 2.....v rozsahu 40x70 m (výver 2a)
v rozsahu 40x70 m (výver 2b).....spolu = 5600 m²
- Palkoč č. 3.....v rozsahu 40x70 m (výver 3b, 3c)
v rozsahu 30x50 m (výver 3a).....spolu = 4300 m²

Plocha celkom.....12700 m²

Návrh ochranného pásma II. stupňa (parcely č. 21215/1) bol vymedzený severnou hranicou začínajúcou na vrstevnici 1300 m.n.m. odtiaľ pokračuje kolmo na vrstevnice v dĺžke cca 700 m smerom na SV, kde sa lomí smerom západným a opäť na juh pokračuje až po OP I. stupňa prameňa č. 1. Odtiaľ po vrstevnici smeom JZ sa vracia kolmo na vrstevnice okrajom OP I. stupňa prameňa č. 3 a pokračuje k východnému bodu.

Pásmo hygienickej ochrany (PHO) I. stupňa je územie bezprostredne prilahlé k miestu odberu, v PHO I. stupňa je zakázané :

- manipulácia a skladovanie ropných a chemických látok
- letecká aplikácia hnojenia lesných porastov
- akékoľvek chemické ošetrovanie lesných porastov
- holorubná forma ťažby dreva
- približovanie dreva križovaním cez potok resp. po potoku
- ukladať a skladovať akékoľvek zdroje znečistenia
- vykonávať zemné práce a práce narúšajúce pôdnu prikrývku
- vypúšťať odpadové vody

V PHO II. stupňa je potrebné dodržiavať základné hygienické zásady, predovšetkým :

- zákaz leteckej aplikácie hnojenia a chemického ošetrovania lesných porastov,
- zákaz skladovať látky, ktoré by mohli ohroziť kvalitu vody (priemyselné hnojivá, chemické prípravky na ochranu rastlín a lesa, ropné látky a pod.)
- obmedzenie dopravy ropných a iných škodlivých a toxických látok na nevyhnutnú mieru
- obmedzenie prieskumných a geologických prác vykonávaných kopanými sondami a vrtmi
- zákaz výstavby objektov nesúvisiacich s hospodárením v lesoch
- zákaz vjazdu a prejazdu vozidiel prepravujúcich náklad, ktorý môže spôsobiť znečistenie vody
- zabezpečenie dodržiavania ustanovenia vyhlášky ML VH SSR č.23/1977 Zb. o ochrane akosti povrchových a podzemných vôd pri aplikácii pesticídov
- zabezpečenie protieróznych opatrení na ochranu zdrojov vôd

Ochrana prírody

Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 sa v riešenom území nachádza jedno navrhované veľkoplošné chránené územie, jedno územie európskeho významu. Chránené územia sa vyhlasujú na ochranu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov európskeho a národného významu, v ktorých platí 1. a 2. stupeň územnej ochrany. Územné rezervy pre tieto prvky ekologickej stability vyplývajú z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN - VÚC Žilinského kraja.

Veľkoplošné chránené územia

- **Chránená krajinná oblasť Horná Orava** – ležia v nej všetky lesné porasty ťahajúce sa v JZ smere popri katastrálnej hranici a aj územie po breh Polhoranky až ku sútoku so Sihelnianskym potokom, kde sa otočí a pokračuje na západ zhruba do 1/2 územia medzi Hájkou a Sihelnianskym potokom, lesné porasty v JV časti k.ú. až s prechodom k HD Šírava a potoku Bystrá, najsevernejší špic k.ú. popri brehoch Solného potoka a postupne popri poľnej ceste smerúcej do Rabčíc, kde platí 2. stupeň ochrany (zóna D)

Územia sústavy NATURA 2000

- **Chránené vtáčie územie Horná Orava** – identifikačný kód územia SKCHVU008, rozprestiera sa presne v tej časti k.ú. ako CHKO Horná Orava, platí tu taký istý stupeň územnej ochrany ako v CHKO Horná Orava v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. a zároveň tu platia zákazy podľa § 2 Vyhlášky MŽP SR č. 173/2005 Z.z.

Ekologicky významné segmenty

- vodný tok Polhoranky s jej prítokmi
- plochy verejnej zelene a NDV v zastavanom území obce
- plochy NDV v časti intenzívne využívanej na poľnohospodárske účely

Ochrana kultúrnych pamiatok

Podľa Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR (ÚZPF) sa v katastrálnom území obce nachádzajú tieto nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (NKP) :

- **Kostol Navštívenia Panny Márie**.....ev. č. ÚZPF 249/0 je jednoloďový postavený v roku 1768 v architektonickom slohu baroko. V rokoch 1930 – 1931 bol stavebne upravovaný podľa projektov architekta M. M. Harminca. Za NKP bol vyhlásený 23.04.1963 SKK ONV Dolný Kubín uznesením č. 16/63.

• **Socha na stĺpe sv. Jána Nepomuckého**.....ev. č. ÚZPF 2667/1-2 (1-stĺp, 2-socha) stojí pred kostolom a je ľudovou prácou z roku 1821, v roku 2004 bola komplexne reštaurovaná. Za NKP bola vyhlásená 29.09.1966 SKK ONV Dolný Kubín uznesením č. 25/66.

Uvedené NKP nemajú právoplatne vyhlásené a právne účinné ochranné pásmo. Na ne sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z pamiatkového zákona dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany

článok 9

PLOCHY PRE VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, PRE VYKONANIE DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, PRE ASANÁCIU A PRE CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

Plochy pre verejnoprospešné stavby sú územným plánom obce vymedzené ako plochy verejného záujmu, ktoré obmedzujú vlastnícke práva a podriaďujú ich záujmom spoločnosti. Sú to vymedzené plochy určené pre verejnoprospešné služby a plochy pre verejno – technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia podľa § 108 ods. 2, 3 stavebného zákona.

Plochy pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov sa dotknú všetkých pozemkov s ktorými rozvojové zámery v rámci riešenia celého územného plánu obce počítajú a sú vymedzené v zmysle záväzných regulatívov a zastavovacích podmienok. V nasledujúcich stupňoch podrobnejšieho spracovania projektovej dokumentácie budú bližšie charakterizované.

Zoznam verejnoprospešných stavieb na základe, ktorých bude riešené delenie, sceľovanie pozemkov, asanácia alebo chránené časti krajiny je presne pomenovaný v čl. 11.

V rámci asanačných prác už bol asanovaný objekt a celý areál kde momentálne sídli Rabčan s.r.o., Rabčan obecné služby, autoškola, autodoprava, nákladná doprava za účelom vytvorenia námestia centra obce „Gacel“. Stavebno – technický stav väčšiny objektov je v pomerne dobrom stave, tie ktoré sú v horšom stave doporučujeme rekonštruovať. Až v prípade narušenia statiky pristúpiť k asanácii.

článok 10

URČENIE, NA KTORÉ ČASTI OBCE JE POTREBNÉ OBSTARAŤ A SCHVÁLIŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

Po schválení ÚPN-O Rabča nebude potrebné preveriť urbanisticko-architektonické riešenie podrobnejšou územnoplánovacou dokumentáciou na úrovni územného plánu zóny (ÚPN-Z).

článok 11

ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

Plochy pre verejnoprospešné stavby podľa § 108 ods. 2 písm a.) stavebného zákona sú nasledovné :

Stavby pre verejnoprospešné služby :

- 1.) plocha pre **Dom smútku** v dotyku s existujúcim a dotvorenie vonkajšieho priestoru okolo nich
- 2.) rozšírenie plôch **nového cintorína** v lokalite **RP48/Nový cintorín**
- 3.) rekonštrukcia areálu **ZŠ a MŠ Rabča (pavilón I)** v blízkosti kostola
- 4.) rekonštrukcia budovy a dobudovanie areálu patriacemu **Rabčan s.r.o., Rabčan obecné služby, autoškola, autodoprava, nákladná doprava** v objekte na HD Šírava
- 5.) rekonštrukcia **dvorov PD Magura Rabča** s ohľadom na zamedzenie vzniku znečistenia vôd
- 6.) revitalizácia **verejného priestranstva v centre obce „Gacel“**
- 7.) revitalizácia **verejného priestranstva v centre obce „Gacel“** po pravej strane cesty III/52014 Rabča - Rabčice
- 8.) revitalizácia a dobudovanie **verejného priestranstva** v hornej časti obce Pri kostole
- 9.) plocha pre **rozšírenie športovo – rekreačného areálu voľného času ZŠ a MŠ (pavilón II)**
- 10.) plocha pre **revitalizáciu športovo – rekreačného areálu voľného času ZŠ a MŠ Rabča (pavilón I)**
- 11.) plocha pre rekonštrukciu, úprava vstupných priestorov športového areálu **futbalového ihriska TJ Oravan Rabča** s doplnením verejnej zelene, oddychovo – relaxačnej zóny až k ochrannému pásmu brehových porastov Polhoranky
- 12.) plocha pre **oddychovo – športovo - rekreačné aktivity** v lokalite **RP5/Nad kovom I , RP46/Pri kostole II, RP59/Šport pri moste na Sihelné**
- 13.) plocha pre **oddychovo – relaxačno - športový areál RP3/Morčinkovka pri rieke I, RP11/Pod Sivou II, RP16/Mihaľakova III, RP29/Pri Sol'nom potoku, RP51/Šport pod starým cintorínom, RP57/Pri Polhoranke I, RP58/Pri Pohoranke II**

14.) plocha pre **oddychovo - športovo – rekreačné aktivity v lokalite RP126/Nad bormi II**Stavby pre verejné dopravné a technické vybavenie :Dopravné vybavenie

- 15.) **preložka cesty I/78** vo výhlade popri brehoch Polhoranky
- 16.) vytvorenie priestorových podmienok na **rekonštrukciu trás ciest I/78, III/52014 a III/52015**, kde to šírkové pomery dovoľujú aj dobudovanie peších ťahov, verejnej zelene, parkovania
- 17.) **rekonštrukcie komunikácií** (šírkové usporiadanie, povrch vozovky a pod.), kde to šírkové pomery dovoľujú aj dobudovanie peších ťahov, verejnej zelene, mostov, parkovania
- 18.) rekonštrukcie existujúcich a výstavba **križovatiek na cestách I/78, III/52014 a III/52015**
- 19.) výstavba **obslužných komunikácií spájajúcich zberné C2**
- 20.) výstavba **obslužných komunikácií C3**
- 21.) rekonštrukcie existujúcich a výstavba **účelových komunikácií C3**
- 22.) rekonštrukcie a výstavba **komunikácií pre peších D3**, kde to šírkové pomery dovoľujú aj pre verejnú zeleň
- 23.) výstavba **cyklistických komunikácií D2**
- 24.) výstavba **parkovísk**
- 25.) **rekonštrukcia jestvujúcich autobusových zastávok** s príslušenstvom
- 26.) výstavba **autobusových zastávok** s príslušenstvom

Vodné hospodárstvo

- 27.) **rekonštrukcia vodojemov**, pričom v hornej časti obce aj rozšírenie objemu akumulácie vody, zároveň riešiť pozorovanie a následný záchyt ďalších zdrojov pitnej vody potrebných pre navrhovanú koncepciu riešenia
- 28.) rekonštrukcia a výstavba **vodovodnej siete**
- 29.) výstavba **kanalizačných zberačov A** (súčasť aktivity I) v smere na Oravskú Polhoru, Sihelné a **kanalizačného zberača A3** (súčasť aktivity I) v smere na Rabčice
- 30.) výstavba **kanalizačnej splaškovej siete**
- 31.) výstavba **prečerpávacích staníc ČS 01, ČS 02** na trase splaškovej kanalizácie
- 32.) výstavba sietí pre **odvádzanie dažďových vôd** zo zastavaných plôch a verejných priestranstiev do recipientov mimo zastavané územie obce

Verejné rozvody energetiky, telekomunikácií a informačných sietí

- 33.) výstavba **VN 22 kV siete**
- 34.) rekonštrukcia a výstavba **transformačných staníc**
- 35.) rekonštrukcia a výstavba **NN siete**
- 36.) rekonštrukcia a výstavba **verejného osvetlenia**
- 37.) rekonštrukcia a výstavba **oznamovacích vedení** (telefón, rozhlas)
- 38.) výstavba **VTL plynovodu s regulačnou stanicou** v lokalite **RP17/RS Rabča**
- 39.) výstavba **STL plynovodov**

Stavby na ochranu životného prostredia :

- 40.) výstavba **zberného dvoru odpadu** v lokalite **RP24/Zberný dvor odpadu**
- 41.) sanácie a rekultivácie **neriadených skládok odpadov** v k.ú. obce Rabča
- 42.) revitalizácia **verejnej zelene v obecnom parku a v rámci celého centra obce „Gacel“**
- 43.) revitalizácia **verejnej zelene v školských areáloch, pri futbalovom ihrisku, na starom a novom cintoríne, v blízkosti kostola**
- 44.) **verejná zeleň** v jednotlivých rozvojových lokalitách
- 45.) **izolačno - krajinná zeleň okolo výrobných areálov, zberného dvora odpadu**
- 46.) **úprava korýt vodných tokov** na určitých miestach a to **Polhoranky, Bystrej, Sol'ného potoka, Hájky a Martinkovho potoka**
- 47.) **budovanie celého komplexu ÚSES** v k.ú. Rabča v nadväznosti na okolité územie

Ing. arch. Monika Callová

autorizovaný architekt

V Liptovskom Mikuláši, máj 2013

**SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ RIEŠENIA A
VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB**